

**T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI**

ORTAOKUL
YAŞAYAN DİLLER VE LEHÇELER DERSİ
(LAZCA)
ÖĞRETİM PROGRAMI

TÜRKİYE YÜZYILI
MAARİF MODELİ

2026

İÇİNDEKİLER

1. YAŞAYAN DİLLER VE LEHÇELER DERSİ (LAZCA) ÖĞRETİM PROGRAMI	4
1.1. YAŞAYAN DİLLER VE LEHÇELER DERSİ (LAZCA) ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN TEMEL YAKLAŞIMI VE ÖZEL AMAÇLARI	4
1.2. YAŞAYAN DİLLER VE LEHÇELER DERSİ (LAZCA) ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINA İLİŞKİN ESASLAR	12
1.3. YAŞAYAN DİLLER VE LEHÇELER DERSİ (LAZCA) ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN TEMALARI, ÖĞRENME ÇIKTILARI SAYISI VE SÜRE TABLOSU	22
1.4. YAŞAYAN DİLLER VE LEHÇELER DERSİ (LAZCA) KİTAP FORMA SAYILARI VE KİTAP EBADI	24
1.5. YAŞAYAN DİLLER VE LEHÇELER DERSİ (LAZCA) ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI	25
2. YAŞAYAN DİLLER VE LEHÇELER DERSİ (LAZCA) ÖĞRETİM PROGRAMI SINIF DÜZEYLERİNE AİT TEMALAR	28
5. SINIF	28
6. SINIF	81
7. SINIF	140
8. SINIF	203

1. YAŞAYAN DİLLER VE LEHÇELER DERSİ (LAZCA) ÖĞRETİM PROGRAMI

1.1. YAŞAYAN DİLLER VE LEHÇELER DERSİ (LAZCA) ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN TEMEL YAKLAŞIMI VE ÖZEL AMAÇLARI

Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Lazca) Öğretim Programı'nın Nihai Hedefi

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Lazca) Öğretim Programı'nın temel amacı; öğrencilerin dinleme / izleme-anlamlandırma, okuma-anlamlandırma, konuşma-anlatma ve yazma-anlatma becerileri yoluyla Lazca'yı anlayabilmelerini ve günlük yaşamda temel düzeyde iletişim kurabilmelerini sağlamaktır. Program, öğrencilerin Lazca öğretimi sürecinde Laz kültürünü, tarihini, değerlerini ve yaşam biçimini tanımlarını desteklemektedir.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin benimsediği Erdem-Değer-Eylem çerçevesi; öğrencilerin iletişim becerilerini geliştirirken ortak ve kültürel değerleri tanımlarını, içselleştirmelerini ve bu değerleri günlük yaşamlarına yansıtmalarını amaçlamaktadır.

Programın nihai hedefi; öğrencilerin gelişim özelliklerine uygun öğrenme yaşantılarıyla Lazca'yı doğal ve günlük yaşamla ilişkili ortamlarda kullanabilmelerini, Laz kültürüne ilişkin bilgi, beceri, değer ve tutum geliştirmelerini ve kültürel mirasın korunmasına katkı sağlayacak farkındalık kazanmalarını desteklemektir.

Bu doğrultuda öğrencilerin kendilerini ifade edebilmeleri, başkalarını anlayabilmeleri, duygu ve düşüncelerini paylaşabilmeleri, kültürel ürünleri tanıyabilmeleri ve farklı sosyal ortamlarda temel düzeyde iletişim kurabilmeleri amaçlanmaktadır. Program ayrıca kültürel çeşitliliğe saygı ve Türkiye'nin kültürel zenginliğine yönelik farkındalığı geliştirmeyi desteklemektedir.

Böylece Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Lazca) Öğretim Programı; öğrencilerin Lazca'yı temel düzeyde etkili ve anlamlı biçimde kullanabilen, kültürel mirasın değerini bilen ve bu mirasın yaşatılmasına katkı sağlayan bireyler olarak yetiştirmelerini hedeflemektedir.

Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Lazca) Öğretim Programı'nın Özgün Karakterini Oluşturan Nitelikler

Aşağıda açıklandığı gibi Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Lazca) Öğretim Programı'na özgün karakterini veren birkaç özellik vardır.

Öğrenme Odaklı Yaklaşım Vurgu

Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Lazca) Öğretim Programı; öğrencilerin zihinsel, sosyal, duygusal, fiziksel ve kültürel gelişim özellikleri ile öğrenme ihtiyaçlarını dikkate alan öğrenci merkezli bir anlayışla hazırlanmıştır. Programın tüm boyutlarında öğrenme çıktıları, öğrenme-öğretme yaşantıları, öğrenme kanıtları ve farklılaştırma uygulamaları bu anlayış doğrultusunda planlanmıştır.

Programda öğrencilerin bireysel farklılıkları, hazır bulunuşluk düzeyleri, ilgi alanları ve öğrenme gereksinimleri dikkate alınmış; Lazca öğretimi sürecine etkin katılımları ve öğrendiklerini günlük yaşamda kullanmaları esas alınmıştır.

Program; öğrencilerin dinleme / izleme-anlamlandırma becerisi, okuma-anlamlandırma becerisi, konuşma-anlatma becerisi, yazma-anlatma becerisi, dil bilgisi seçme-kullanma becerisi, sözcük seçme-kullanma becerisi ve sesletim seçme-kullanma becerisini geliştirerek Lazca'yı etkili biçimde kullanabilmelerini hedeflemektedir. Bu doğrultuda öğrenme yaşantıları; iletişim kurmayı, kültürel farkındalık geliştirmeyi ve edinilen bilgi ve becerileri günlük yaşamda kullanmayı destekleyecek biçimde düzenlenmiştir.

Programda farklılaştırma uygulamalarına yer verilerek öğrencilerin bireysel öğrenme hızları, ilgi alanları ve ihtiyaçları gözetenmiştir. Böylece tüm öğrencilerin kendi potansiyelleri doğrultusunda öğrenme sürecine etkin katılım sağlama-ları ve Lazca öğrenme deneyimlerini geliştirmeleri amaçlanmaktadır.

Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Lazca) Öğretim Programı'nın Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni (D-AOBM) ile Uyumlandırılması

Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Lazca) Öğretim Programı, dil öğretiminde uluslararası ölçekte kabul gören Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni (D-AOBM) esas alınarak hazırlanmıştır. Programdaki öğrenme çıktıları, temalar, iletişim işlevleri, söz varlığı unsurları ve beceriler, D-AOBM'de tanımlanan yeterlik düzeyleri doğrultusunda yapılandırılmıştır.

Program hazırlanırken öğrencilerin yaş ve gelişim özellikleri, haftalık ders saati, Lazca öğretiminin özellikleri ve Lazca dersinin amaçları dikkate alınmıştır. Bu doğrultuda D-AOBM'de yer alan A1 düzeyi temel alınmış; 5 ve 6. sınıflar A1.1, 7 ve 8. sınıflar ise A1.2 düzeyinde yapılandırılmıştır.

Program; öğrencilerin dinleme / izleme-anlamlandırma, okuma-anlamlandırma, konuşma-anlatma, yazma-anlatma, dil bilgisi seçme-kullanma, sözcük seçme-kullanma ve sesletim seçme-kullanma becerilerini dengeli biçimde geliştirmeyi hedeflemektedir. Böylece öğrencilerin günlük yaşamda temel iletişim ihtiyaçlarını karşılayabilmeleri, kendileriyle ilgili konularda temel düzeyde iletişim kurabilmeleri ve Lazca öğretimi sürecinde Laz kültürüne ilişkin bilgi ve farkındalık kazanmaları amaçlanmaktadır.

D-AOBM ile uyumlu olarak hazırlanan Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Lazca) Öğretim Programı, öğrencilerin temel kullanıcı düzeyinde Lazca yeterliği kazanmalarını ve Lazca'yı günlük yaşamda etkili biçimde kullanabilmelerini desteklemektedir.

Yabancı Dil Alan Becerileri ile Yabancı Dil Destek Becerilerine Dayalı Öğretim Programı

Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Lazca) Öğretim Programı; dört alan becerisi olan dinleme / izleme-anlamlandırma, okuma-anlamlandırma, konuşma-anlatma ve yazma-anlatma becerileri ile üç destek becerileri olan dil bilgisi seçme-kullanma, sözcük seçme-kullanma ve sesletim seçme-kullanma becerileri üzerine yapılandırılmıştır.

Programda dil becerileri birbirinden bağımsız alanlar olarak değil birbiriyle ilişkili ve birbirini destekleyen bütünlüklü bir yapı içerisinde ele alınmaktadır. Öğrencilerin Lazca'yı etkili biçimde kullanabilmeleri için öncelikle dili dinleyerek ve okuyarak anlamlandırmaları, ardından konuşma ve yazma yoluyla kendilerini ifade etmeleri amaçlanmaktadır. Bu süreçte dil bilgisi, sözcük ve sesletim unsurları, iletişimsel dil kullanımını destekleyen temel bileşenler olarak değerlendirilmiştir.

Dinleme / izleme-anlamlandırma ve okuma-anlamlandırma becerileri aracılığıyla öğrencilerin Lazcaya ilişkin dilsel ve kültürel öğeleri tanımaları, fark etmeleri ve anlamlandırmaları hedeflenmektedir. Konuşma-anlatma ve yazma-anlatma becerileri aracılığıyla ise öğrencilerin edindikleri bilgi ve deneyimleri kullanarak kendilerini uygun, doğru ve anlamlı biçimde ifade etmeleri amaçlanmaktadır.

Dil bilgisi seçme-kullanma, sözcük seçme-kullanma ve sesletim seçme-kullanma becerileri alan becerilerinin gelişimini destekleyen unsurlar olarak programın bütününe yayılmıştır. Bu beceriler ayrı ve bağımsız öğretim alanları olarak değil öğrencilerin dinleme, konuşma, okuma ve yazma etkinlikleri sırasında doğal bağlamlar içerisinde geliştirecekleri yabancı dil destek becerileri olarak ele alınmaktadır.

Programda dört alan beceri ile üç destek beceri arasında karşılıklı, bütünlüklü ve sarmal bir ilişki kurulmuştur. Böylece öğrencilerin Lazca'yı yalnızca dil bilgisel açıdan değil iletişimsel, kültürel ve işlevsel yönleriyle de kullanabilmeleri hedeflenmektedir.

Dil Becerilerinin Terimsel Kullanımları

Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Lazca) Öğretim Programı'nda dil becerileri ifade edilirken alımlayıcı becerilerden dinleme becerisi "dinleme / izleme-anlamlandırma becerisi", okuma becerisi ise "okuma-anlamlandırma becerisi" olarak adlandırılmaktadır. Üretici becerilerden olan konuşma becerisi "konuşma-anlatma becerisi", yazma becerisi ise "yazma-anlatma becerisi" olarak adlandırılmaktadır.

Programda yer alan yabancı dil destek becerileri ise dil kullanımının alan becerileriyle bütünlüklü olarak geliştirilmesini sağlayan unsurlar olarak ele alınmaktadır. Bu kapsamda dil bilgisi becerisi "dil bilgisi seçme-kullanma becerisi", sözcük kullanım becerisi "sözcük seçme-kullanma becerisi" ve sesletim becerisi ise "sesletim seçme-kullanma becerisi" olarak adlandırılmaktadır.

Bu adlandırmalar, dil becerilerinin yalnızca bilgi düzeyinde değil anlamlandırma, seçme, kullanma ve iletişim kurma süreçleriyle birlikte ele alındığını vurgulamaktadır. Böylece öğrencilerin Lazca'yı dinleme, konuşma, okuma ve yazma süreçlerinde etkili, doğru ve bağlama uygun biçimde kullanmaları hedeflenmektedir.

Bilgi Görseli: Yabancı Dil Alan Becerileri ve Destek Beceriler

Tema ve Zaman Uyumu

Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Lazca) Öğretim Programı; dersin haftalık bir / iki ders saati olarak uygulanması dikkate alınarak sadeleştirilmiş ve tematik yapı buna uygun şekilde düzenlenmiştir. Programda her sınıf düzeyinde, bir eğitim öğretim yılı boyunca uygulanmak üzere dört tema yer almaktadır. Tema sayısının sınırlı tutulması; öğrencilerin hedef dil becerilerini geliştirebilmeleri, söz varlıklarını zenginleştirebilmeleri ve öğrenilen içerikleri anlamlı bağlamlar içerisinde kullanabilmeleri amacıyla tercih edilmiştir.

Program, temaların yüzeysel olarak ele alınmasından ziyade daha derinlemesine işlenmesini sağlayacak şekilde yapılandırılmıştır. Böylece öğrencilerin dinleme / izleme-anlamlandırma, okuma-anlamlandırma, konuşma-anlatma ve yazma-anlatma becerilerini geliştirmeye yönelik etkinliklere yeterli zaman ayrılması hedeflenmiştir.

Bunun yanı sıra her temada öğrenilenlerin kalıcı hâle getirilmesini destekleyen pekiştirme çalışmaları, öğrencilerin bireysel öğrenme ihtiyaçlarına cevap veren farklılaştırma uygulamaları ve öğrencilerin kendi öğrenme süreçlerini değerlendirmelerine imkân sağlayan yansıtma etkinliklerine yer verilmiştir. Böylece öğrenme süreçlerinin daha etkili, anlamlı ve sürdürülebilir hâle getirilmesi amaçlanmıştır.

Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Lazca) Öğretim Programı'na Özgü Tematik Model

Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Lazca) Öğretim Programı'nın tematik yapısı; öğrencilerin gelişim özellikleri, dil düzeyleri, günlük yaşam ihtiyaçları ve Laz kültürünün temel unsurları dikkate alınarak oluşturulmuştur. Programda her sınıf düzeyinde dört tema yer almakta ve bu temalar öğrencilerin Lazca iletişim becerilerini geliştirecek şekilde yapılandırılmaktadır.

Her tema; öğrencilerin günlük yaşamlarında karşılaşabilecekleri durumlar, ilgi alanları ve kültürel deneyimleriyle ilişkilendirilen alt tema ve içeriklerden oluşmaktadır. Temalar; öğrencilerin kendilerini, çevrelerini, ailelerini, sosyal yaşamlarını, doğayı, kültürel değerleri ve günlük yaşam pratiklerini Lazca aracılığıyla anlayıp ifade etmelerini destekleyecek biçimde düzenlenmiştir.

Tematik yapı, sınıf düzeyleri ilerledikçe sarmal bir anlayışla genişleyip derinleşmektedir. Daha önce öğrenilen söz varlığı, dil yapıları ve iletişimsel işlevler yeni temalar içerisinde tekrar ele alınarak pekiştirilmekte; öğrencilerin dil kullanımı alanları kademeli olarak genişletilmektedir. Böylece öğrencilerin Lazca'yı farklı bağlamlarda anlama, kullanma ve iletişim kurma becerilerinin sürekli olarak geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

Programın tematik yapısı aynı zamanda Laz kültürünün tanıtılmasına, yaşatılmasına ve gelecek kuşaklara aktarılmasına katkı sağlayacak içeriklere yer verilmesine imkân tanımaktadır. Bu doğrultuda öğrencilerin dil öğrenme süreci boyunca hem Lazca'ya ilişkin dilsel yeterliklerini geliştirmeleri hem de Laz kültürüne yönelik farkındalık kazanmaları hedeflenmektedir.

Sözcük Seçimi, Dizilimi, Dağılımı ve Kullanımı

Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Lazca) Öğretim Programı'nda her tema ve alt tema kapsamında yer alan sözcükler, öğrencilerin gelişim özellikleri, dil düzeyleri, iletişim ihtiyaçları ve günlük yaşamda kullanabilecekleri dil işlevleri dikkate alınarak belirlenmiştir. Sözcüklerin seçimi ve dağılımı yapılırken öğrencilerin dili anlamlandırma ve kullanma süreçlerini destekleyecek işlevsel ve yüksek kullanım sıklığına sahip sözcüklere öncelik verilmiştir.

Program kapsamında yer alan sözcük öğeleri; öğrencilerin kendilerini, ailelerini, yakın çevrelerini, günlük yaşamlarını, kültürel yaşantılarını ve çevrelerindeki dünyayı Lazca ifade edebilmelerine imkân sağlayacak şekilde temalara göre düzenlenmiştir. Her tema için belirlenen sözcük dağarcığı, öğrencilerin önceki öğrenmeleriyle ilişkilendirilmiş ve yeni sözcüklerin anlamlı bağlamlar içerisinde edinilmesine olanak sağlayacak biçimde yapılandırılmıştır.

Sözcüklerin dizilimi ve dağılımında sarmal bir yaklaşım benimsenmiştir. Bu doğrultuda belirli sözcükler ile söz öbekleri farklı tema ve sınıf düzeylerinde yeniden kullanılarak pekiştirilmekte, öğrencilerin söz varlıklarının aşamalı olarak genişletilmesi hedeflenmektedir. Böylece öğrencilerin yalnızca sözcükleri tanımaları değil onları farklı bağlamlarda doğru, uygun ve etkili biçimde kullanabilmeleri amaçlanmaktadır.

Programda yer alan sözcük dağarcığı oluşturulurken Lazcanın günlük kullanımında yaygın olarak yer alan sözcükler, kültürel yaşamı yansıtan ifadeler, geleneksel ve güncel kullanım örnekleri ile öğrencilerin iletişim ihtiyaçları dikkate alınmıştır. Bu sayede öğrencilerin hem temel iletişim becerilerini geliştirmeleri hem de Lazca'ya özgü kültürel unsurları tanıyıp kullanmaları desteklenmektedir.

Dil Bilgisi Yaklaşımı

Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Lazca) Öğretim Programı'nda dil bilgisi, ayrı bir öğretim alanı veya ezberlenmesi gereken kurallar bütünü olarak ele alınmamaktadır. Programda dil bilgisi yaklaşımı benimsenmiş olup öğrencilerin dil bilgisel yapıları doğal ve anlamlı iletişim ortamları içerisinde fark etmeleri, anlamlandırmaları ve kullanmaları hedeflenmektedir.

Bu yaklaşım doğrultusunda dil bilgisi kuralları doğrudan açıklanmamaktadır. Bunun yerine dinleme, konuşma, okuma ve yazma etkinlikleri içerisinde tema bağlamlarıyla ilişkilendirilerek sunulmaktadır. Öğrenciler hikâye, şarkı, oyun, diyalog, görsel ve çeşitli iletişim etkinlikleri aracılığıyla Lazcanın dil yapılarını doğal kullanım örnekleri içinde deneyimlemektedir. Programın tüm sınıf düzeylerinde bütüncül öğrenme yaklaşımı esas alındığından öğrencilerin dil bilgisel yapıları, kuralları ezberleyerek değil dili kullanarak edinmeleri amaçlanmaktadır. Bu süreçte öğrencilerin dikkatleri öncelikle anlam oluşturmaya ve iletişim kurmaya yönlendirilmektedir. Dil bilgisi yapıları ise anlamlı kullanım bağlamları içerisinde doğal olarak öğrenilmektedir.

Dil bilgisi yaklaşımı sayesinde öğrencilerin Lazca'yı kurallara odaklanarak değil doğal, akıcı ve işlevsel biçimde kullanabilmeleri hedeflenmektedir. Bu yaklaşım aynı zamanda öğrencilerin Lazcaya karşı olumlu tutum geliştirmelerini, öğrenme sürecine aktif katılım sağlamalarını ve iletişimsel yeterliklerini geliştirmelerini desteklemektedir.

Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Lazca) Öğretim Programı'nda günlük yaşamda kullanılan doğal dil yapıları, kalıp ifadeler ve iletişimsel söylemler öğretim sürecinin temel unsurlarından biri olarak ele alınmaktadır. Böylece öğrencilerin sınıf ortamında edindikleri dil becerilerini günlük yaşam durumlarına aktarabilmeleri ve dili doğal bağlamlarda kullanabilmeleri desteklenmektedir.

Günlük Sosyal Dilin Deyimsel İfadelerinin Dâhil Edilmesi

Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Lazca) Öğretim Programı'nda günlük yaşamda kullanılan doğal dil yapıları, kalıp ifadeler ve iletişimsel söylemler öğretim sürecinin temel unsurlarından biri olarak ele alınmaktadır. Böylece öğrencilerin sınıf ortamında edindikleri dil becerilerini günlük yaşam durumlarına aktarabilmeleri ve dili doğal bağlamlarda kullanabilmeleri desteklenmektedir.

Program kapsamında öğrencilerin selamlaşma, tanışma, teşekkür etme, özür dileme, kutlama, rica etme, duygu ve düşüncelerini ifade etme gibi günlük iletişim durumlarında Lazca'yı işlevsel biçimde kullanmaları hedeflenmektedir. Bu yaklaşım aynı zamanda öğrencilerin Laz kültürüne özgü iletişim biçimlerini, nezaket ifadelerini ve toplumsal değerleri tanımlarına katkı sağlamaktadır.

Farklılaştırma

Farklılaştırmaya yönelik tüm uygulamalar; öğrencilerin ilgi, ihtiyaç ve istekleri göz önünde bulundurularak öğretmenler tarafından hazır bulunuşluk düzeyi, öğrenme hızı ve öğrenme profillerine göre gruplandırma yapılarak; içerik, süreç, öğrenme ortamı ve ürün boyutlarında uyarlamalar geliştirilerek; esnek öğretim yöntem ve teknikleri kullanılarak; süreç içinde sürekli, geliştirici (biçimlendirici) değerlendirmelerle izlenip gerekli düzenlemeler yapılarak planlanır ve yürütülür.

Farklılaştırma, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin temel bileşenlerinden biridir. Farklılaştırma; Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Lazca) Öğretim Programı'nda öğrencilerin bireysel özellikleri, hazır bulunuşluk düzeyleri, öğrenme hızları, ilgi alanları, öğrenme ihtiyaçları ve dil yeterlikleri dikkate alınarak planlanmıştır. Bu doğrultuda öğrenme-öğretme yaşantıları içerisinde yer alan etkinlikler, tüm öğrencilerin öğrenme süreçlerine etkin katılım sağlamalarını destekleyecek şekilde tasarlanmıştır.

Farklılaştırma uygulamaları, programda zenginleştirme ve destekleme çalışmaları aracılığıyla gerçekleştirilmektedir. Zenginleştirme uygulamaları, öğrencilerin ilgi ve potansiyellerini geliştirmelerine yönelik ek öğrenme fırsatları sunarken destekleme uygulamaları, öğrenme sürecinde ek desteğe ihtiyaç duyan öğrencilerin öğrenme çıktılarına ulaşmalarını kolaylaştırmayı amaçlamaktadır.

Farklılaştırma uygulamalarının planlanmasında içerik, süreç, ürün ve öğrenme ortamı boyutları dikkate alınmaktadır. Öğrencilerin aynı öğrenme çıktısına farklı yollarla ulaşabilmelerine imkân tanınmakta; öğrenme süreçlerinde çeşitli etkinlik, materyal ve uygulamalardan yararlanılmaktadır. Böylece öğrencilerin bireysel farklılıklarına uygun öğrenme deneyimleri yaşamaları desteklenmektedir.

Farklılaşma kapsamında uygulanacak etkinlikler, farklı özellik ve ihtiyaçlara sahip öğrencilerin öğrenme süreçlerine katılımını destekleyecek biçimde planlanıp uygulanmalıdır. Böylece tüm öğrencilerin Lazca öğrenme süreçlerinden en üst düzeyde yararlanmaları ve kendi potansiyelleri doğrultusunda gelişim göstermeleri amaçlanmaktadır.

Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Lazca) Öğretim Programı'na Teknolojinin Dâhil Edilmesi

Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Lazca) Öğretim Programı'nda eğitim teknolojilerinin öğretim sürecine amaçlı, bilinçli ve etkili biçimde entegre edilmesi esas alınmaktadır. Bu kapsamda öğretmenlerin alan bilgisi, pedagojik bilgi ve teknoloji bilgisini bütünleştirerek öğrencilerin öğrenme süreçlerini zenginleştirmeleri teşvik edilmektedir.

Dijital öğrenme ortamları, etkileşimli uygulamalar, çevrim içi içerikler, çoklu ortam materyalleri ve yapay zekâ destekli eğitim araçları; öğrencilerin dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerini geliştirecek, Lazcaya yönelik ilgi ve motivasyonlarını artıracak biçimde kullanılabilir. Teknoloji, öğrencilerin öğrenme sürecine aktif katılımını destekleyen ve öğrenmeyi zenginleştiren bir araç olarak değerlendirilmektedir.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin Kültürel ve Ahlaki Temellerinin Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Lazca) Öğretim Programı'na Dâhil Edilmesi

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'ne uyumlu olarak Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Lazca) Öğretim Programı da öğrencilerin millî ve manevi değerlere karşı duyarlılık geliştirmelerini, kendi kültürlerini tanımalarını ve yaşadıkları kültürel çevreyi daha yakından tanımalarını sağlamaya önem vermektedir. Tema ve alt temalar ile bunlar içerisinde yer alan bağlamlar ile tasarlanırken içeriğin öğrencilerin kültürleri, yaşantıları ve temel değerleri ile uyumlu olmasına özen gösterilmiştir.

Bu yaklaşım; öğrencilerin millî, kültürel ve yerel dünyalarıyla bağlarını güçlendirmeyi, Lazca öğrenirken kendi kültürel miraslarını tanıyıp ifade etmelerini hedeflemektedir. Program, Lazcanın yalnızca bir iletişim aracı değil aynı zamanda kültürel hafıza, yaşam biçimi, gelenek ve değerlerin taşıyıcısı olduğu anlayışından hareket etmektedir.

Bu doğrultuda öğrencilerin Laz kültürüne ait sözlü ve yazılı kültür ürünlerini, gelenekleri, sosyal yaşam pratiklerini, sanat ve müzik unsurlarını tanımaları, bunları Türkiye'nin ortak millî ve manevi değerleriyle birlikte değerlendirebilmeleri amaçlanmaktadır. Böylece Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Lazca) Öğretim Programı, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin millî, kültürel ve pedagojik çerçevesi ile tutarlılık göstermektedir.

Bu doğrultuda millî, dinî, geleneksel, kültürel kutlama ve günlere ilişkin örnekler aşağıda sunulmuştur.

Millî Kutlamalar ve Önemli Günler

- 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı
- 19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı
- 15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü
- 30 Ağustos Zafer Bayramı
- 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı
- 10 Kasım Atatürk'ü Anma Günü
- 24 Kasım Öğretmenler Günü

Dinî Bayramlar

- Ramazan Bayramı
- Kurban Bayramı

Laz Kültürüne Özgü Kültürel Unsurlar

- Laz halk müziği ve geleneksel ezgiler
- Tulum kültürü
- Horon ve geleneksel halk oyunları
- Atmacacılık kültürü
- Laz masalları, fıkraları ve halk anlatıları
- Laz atasözleri ve deyimleri
- Geleneksel Laz mutfağı
- Yayla kültürü ve doğa ile ilişkili yaşam biçimleri

Kültürel Günler ve Haftalar

- Türk Dili Günü (26 Eylül)
- Çocuk Hakları Günü (20 Kasım)
- Kütüphane Haftası (Mart Ayının Son Haftası)

Gelenek ve Görenekler

- Bayramlarda büyükleri ziyaret etme
- Misafirperverlik
- Aile büyüklerine saygı
- İmece geleneği

Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Lazca) Öğretim Programı'nın Kuramsal ve Yöntemsel Yaklaşımı**Öğrenme ve Öğretme Yaklaşımı**

Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Lazca) Öğretim Programı'nda yaklaşım dili yalnızca dil bilimsel yapı, sözcük ve kuralların öğrenciye aktarılması olarak gören bir anlayışa değil öğrencinin bireysel, kültürel ve sosyal gelişimini destekleyen bütüncül bir öğrenme anlayışına dayanmaktadır. Program, öğrencilerin Lazcaya anlamlı bağlamlar içerisinde kullanabilmelerini, kültürleriyle bağ kurabilmelerini ve dili bir iletişim aracı olarak deneyimleyebilmelerini hedeflemektedir.

Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Lazca) Öğretim Programı'nın temelinde dilin yalnızca bir iletişim sistemi değil aynı zamanda kültürel hafıza, toplumsal değer, yaşam biçimi ve ortak deneyimlerin taşıyıcısı olduğu anlayışı bulunmaktadır. Bu nedenle programda dil öğrenimi ile kültürel öğrenme birbirini tamamlayıp destekleyen süreçler olarak ele alınmaktadır.

Programın tasarım, uygulama ve değerlendirme süreçleri; öğrenci merkezli, bütüncül, iletişimsel ve kültür temelli öğrenme anlayışı doğrultusunda şekillendirilmiştir. Bu yaklaşım öğrencilerin dili ezberlemek yerine deneyimleyerek, kuralları öğrenmek yerine dili kullanarak, pasif alıcı olmak yerine aktif katılım sağlayarak öğrenmelerini esas almaktadır.

Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Lazca) Öğretim Programı'nın yaklaşımı iki temel düzlemde değerlendirilebilir:

- Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Lazca) Öğretim Programı'nın Amaçları
- Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Lazca) Öğretim Programı'nda Öğrenme-Öğretme Süreci

Bu iki temel unsur, programın bütün bileşenlerinin oluşturulmasında esas alınmış ve öğrenme-öğretme süreçlerinin yapılandırılmasında belirleyici olmuştur.

a) Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Lazca) Öğretim Programı'nın Amaçları

Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Lazca) Öğretim Programı, Lazca öğrenmenin amaçlarını bireysel oluşum ve gelişim, kültürel amaç ve hedefler, sosyal amaç ve hedefler olmak üzere üç temel boyutta ele almaktadır.

Bireysel oluşum ve gelişim amaçları; program kapsamında öğrencilerin Lazcaya ilişkin dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerini geliştirmelerinin yanı sıra bireysel gelişimlerinin desteklenmesine yöneliktir. Bu doğrultuda öğrencilerin zihinsel, sosyal, duygusal ve kültürel gelişimlerine katkı sağlanması, farklı düşünme biçimlerini tanımlamaları, kendilerini ifade etmeleri ve yaşadıkları çevreyle daha güçlü bağlar kurmaları desteklenmektedir. Ayrıca öğrencilerin söz varlıklarını zenginleştirmeleri, Lazcaya doğru, etkili ve amacına uygun biçimde kullanmaları ile farklı iletişim ortamlarında kendilerini Lazca aracılığıyla ifade edebilmeleri hedeflenmektedir.

Kültürel amaç ve hedefler; program kapsamında öğrencilerin Laz kültürüne ilişkin bilgi ve farkındalık geliştirmelerine, kendi kültürlerini tanımlamalarına, kültürel değerleri benimsemelerine ve kültürel çeşitliliğe saygı duymalarına yöneliktir. Program aynı zamanda Lazcaya ilişkin somut ve somut olmayan kültürel mirasın korunmasına, yaşatılmasına ve gelecek kuşaklara aktarılmasına katkı sağlayacak bilgi, beceri ve farkındalığın geliştirilmesini desteklemektedir. Ayrıca öğrencilerin hem kendi kültürlerini hem de farklı kültürleri tanıyıp anlamaları ve bunlara saygı göstermeleri hedeflenmektedir.

Sosyal amaç ve hedefler; program kapsamında öğrencilerin kendilerini doğru ve etkili biçimde ifade etmelerine, başkalarını anlamalarına ve farklı sosyal ortamlarda iletişim kurmalarına katkı sağlamaya yöneliktir. Bu doğrultuda öğrencilerin okul, aile, yakın çevre ve toplum içerisinde Lazcaya kullanarak iletişim kurabilmeleri, sosyal etkileşimlerde bulunabilmeleri ve kültürel paylaşım gerçekleştirebilmeleri hedeflenmektedir.

b) Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Lazca) Öğretim Programı'nda Öğrenme-Öğretme Süreci

Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Lazca) Öğretim Programı'nda Lazca öğrenme-öğretme süreci; bireysel gelişim, kültürel farkındalık ve iletişimsel yeterliğin birlikte geliştiği bütüncül bir süreç olarak tanımlanmaktadır. Bu süreçte öğrenciler dili yalnızca bilgi olarak öğrenmez. Dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerileri aracılığıyla anlamlandırır, kullanır ve günlük yaşamla ilişkilendirir.

Programda öğrenme süreci; öğrencilerin aktif katılımını, deneyimlerini, yaşantılarını ve kültürel çevrelerini merkeze alan bir anlayışla yapılandırılmıştır. Öğrencilerin dili doğal ve anlamlı bağlamlarda kullanmaları, kültürel içeriklerle etkileşim kurmaları ve öğrendiklerini gerçek yaşam durumlarına aktarabilmeleri esas alınmaktadır.

Bu doğrultuda Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Lazca) Öğretim Programı'nda benimsenen bütüncül öğrenme yaklaşımı; dil becerilerinin, kültürel öğrenmenin ve iletişimsel yeterliğin birbirini destekleyen bir yapı içerisinde geliştirilmesini amaçlamaktadır. Programın içeriklerinin belirlenmesi, öğrenme-öğretme yaşantılarının tasarlanması ve değerlendirme süreçlerinin planlanması bu anlayış doğrultusunda gerçekleştirilmiştir.

Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Lazca) Öğretim Programı'nda Yabancı Dil Öğrenme-Öğretme Sürecine Eylem Odaklı Yaklaşım

"Eylem Odaklı Yaklaşım"ın (AOA) temel ilkelerinden biri, Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni'nde de belirtildiği üzere öğrenenlerin gerçek yaşam bağlamlarında dili kullanarak çeşitli görevleri yerine getirebilmelerini ve iletişim kurabilmelerini sağlamaktır. Bu yaklaşımda öğrenciler yalnızca dil öğrenen bireyler olarak değil dili belirli amaçlar doğrultusunda kullanan sosyal aktörler olarak görülmektedir. Öğrencilerin öğrenme sürecine etkin katılım sağlamaları, dili kullanım yoluyla öğrenmeleri ve dilin sosyal ve kültürel işlevlerinin farkına varmaları büyük önem taşımaktadır.

Bu yaklaşım, Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Lazca) Öğretim Programı'nın temel anlayışı ile uyumludur. Program; öğrencilerin okul içinde ve dışında, günlük yaşamın farklı bağlamlarında Lazcayı kullanabilmelerini, dili anlamlı amaçlar doğrultusunda deneyimlemelerini ve kültürel yaşamla ilişkilendirmelerini hedeflemektedir. Bu doğrultuda öğrencilerin hem kendi öğrenme süreçlerinin hem de öğrendikleri dil ile yaşadıkları sosyal ve kültürel çevre arasındaki ilişkinin farkında olmaları beklenmektedir.

Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Lazca) Öğretim Programı'nda dilsel unsurlar bir amaç değil iletişim kurmayı sağlayan araçlar olarak ele alınmaktadır. Öğrenciler; sözcük, ifade, dil yapısı ve sesletim özelliklerini yalnızca öğrenmek için değil bunları anlamlı iletişim durumlarında kullanabilmek için edinmektedir. Böylece dil öğrenme süreci, kuralları ezberlemeye değil dili kullanarak anlam oluşturmaya dayanmaktadır.

Programda yer alan tema ve alt temalar, öğrencilerin günlük yaşamlarında karşılaşılabilecekleri durumlar ve Laz kültürüne ilişkin bağlamlar dikkate alınarak oluşturulmuştur. Her tema öğrenciler için gerçek yaşamla ilişkili bir iletişim ortamı oluşturmakta; öğrenciler bu süreçte sözcük, ifade ve dil yapılarını anlamlı bağlamlar içerisinde öğrenmektedir. Daha sonra bu unsurları kullanarak duygu, düşünce, bilgi ve deneyimlerini ifade etmekte; başkalarının görüşlerini anlamaya ve onlarla iletişim kurmaya çalışmaktadır.

Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Lazca) Öğretim Programı'nın amacı yalnızca öğrencilerin temel düzeyde iletişim kurmalarını sağlamak değildir. Program aynı zamanda öğrencilerin Laz kültürünü tanımasını, kültürel mirasa yönelik farkındalık geliştirmelerini ve öğrendikleri bilgi ile becerileri yaşadıkları çevrede kullanabilmelerini hedeflemektedir. Bu doğrultuda öğrencilerin dili kullanarak bireysel gelişimlerine katkı sağlamaları, kültürel değerleri tanımasını, yaşatmaları ve gelecek kuşaklara aktarmaları desteklenmektedir.

Program kapsamında bu hedefler; iletişimsel etkinlikler, görevler, iş birlikli çalışmalar, kültürel uygulamalar, performans görevleri ve günlük yaşamla ilişkilendirilen öğrenme-öğretme yaşantıları aracılığıyla gerçekleştirilmektedir. Öğrenciler bireysel çalışmalar ve grup çalışmaları yoluyla Lazcayı öğrenmekte; edindikleri bilgi ve becerileri aile, okul, yakın çevre ve kültürel yaşam bağlamlarına aktararak dili anlamlı ve işlevsel bir şekilde kullanma deneyimi kazanmaktadır. Böylece Lazcanın günlük yaşamda kullanımının desteklenmesi, kültürel aktarımın güçlendirilmesi ve dilin yaşatılmasına katkı sağlanması amaçlanmaktadır.

"Yöntem-Sonrası Dönem" Yaklaşımı

Lazca Dersi Öğretim Programı tek bir öğretim yöntemine dayanmamaktadır. Programın uygulanmasında öğrencilerin yaş özellikleri, hazır bulunuşluk düzeyleri, bireysel farklılıkları, öğrenme gereksinimleri ve öğrenme ortamları dikkate alınarak farklı öğretim yaklaşım, yöntem ve tekniklerinden yararlanılması esas alınmaktadır.

Bu doğrultuda öğretmenlerin öğretim sürecini öğrencilerin ihtiyaçlarına göre planlamaları; uygun yöntem, teknik ve etkinlikleri esnek biçimde seçmeleri beklenmektedir. Öğretim sürecinde öğrencilerin dili anlamlı bağlamlarda kullanmaları, iletişim kurmaları, kültürel farkındalık geliştirmeleri ve dört temel dil becerisini dengeli biçimde geliştirmeleri amaçlanmaktadır.

Programın uygulanmasında iletişimsel yaklaşım, eylem odaklı yaklaşım, görev temelli öğrenme, oyun temelli öğrenme, drama, iş birliğine dayalı öğrenme, bağlam temelli öğrenme, dijital ve yapay zekâ destekli öğrenme uygulamaları ile farklılaştırılmış öğretim gibi güncel yaklaşımlardan yararlanılabilir. Öğretim süreci planlanırken öğrencilerin bilişsel, duyuşsal, sosyal ve kültürel gelişim özellikleri ile Lazcanın doğal kullanım alanları birlikte dikkate alınır.

Sosyokültürel ve İletişimsel Yaklaşım

Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Lazca) Öğretim Programı'nın tasarımı ve geliştirilmesinde temel alınan yaklaşımlardan biri, dilin sosyal ve kültürel bağlamlar içerisinde anlam kazandığını ve dil öğreniminin bireyin kendi kültürel kimliğini tanımasına, korumasına ve geliştirmesine katkı sağladığını kabul eden sosyokültürel ve iletişimsel yaklaşımdır. Bu yaklaşım, dil ile kültür arasındaki karşılıklı etkileşimi esas almakta; dil öğrenimini yalnızca iletişim kurma becerisi kazandıran bir süreç olarak değil aynı zamanda kültürel değer, yaşam biçimi ve toplumsal deneyimlerin aktarılmasını sağlayan bir öğrenme süreci olarak değerlendirmektedir.

Sosyokültürel yaklaşım doğrultusunda dil; bireylerin içinde yaşadıkları toplumla ilişki kurmalarını, kültürel aidiyet geliştirmelerini ve sosyal yaşama etkin biçimde katılmalarını sağlayan önemli bir araç olarak görülmektedir. Bu nedenle Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Lazca) Öğretim Programı'nda öğrencilerin dili yalnızca öğrenmeleri değil aynı zamanda kültürel bağlamları içerisinde anlamlandırıp kullanmaları amaçlanmaktadır.

Lazca öğrenimi, öğrencilerin kültürel çevrelerini daha yakından tanımalarına, kültürel aidiyet geliştirmelerine ve kültürel çeşitliliğin önemini kavramalarına katkı sağlamaktadır. Program, öğrencilerin Laz kültürüne ait sözlü ve yazılı kültür ürünleriyle tanışmalarını, kültürel değerleri anlamalarını ve bu değerlerin yaşatılmasına yönelik farkındalık geliştirmelerini desteklemektedir.

İletişimsel yaklaşım doğrultusunda programda dil, kurallardan oluşan bir sistem olarak değil anlam oluşturmayı ve iletişim kurmayı sağlayan bir araç olarak ele alınmaktadır. Öğrencilerin Lazca'yı günlük yaşam bağlamlarında kullanmaları, duygu ve düşüncelerini ifade etmeleri, bilgi alışverişinde bulunmaları ve sosyal etkileşimlerde yer almaları teşvik edilmektedir. Bu nedenle öğrenme-öğretme yaşantıları; iletişimsel görevler, etkileşimli etkinlikler, iş birlikli çalışmalar ve gerçek yaşam durumları temel alınarak tasarlanmıştır.

Bu yaklaşım doğrultusunda öğrencilerin dinleme / izleme-anlamlandırma, okuma-anlamlandırma, konuşma-anlatma ve yazma-anlatma becerilerini bütüncül bir şekilde geliştirmeleri hedeflenmektedir. Öğrenciler, dili anlamlı bağlamlarda kullanarak hem iletişimsel yeterliklerini geliştirmekte hem de kültürel deneyimlerini zenginleştirmektedir.

Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Lazca) Öğretim Programı'nın tema ve içeriklerinin oluşturulmasında sosyokültürel ve iletişimsel yaklaşım, programın temel kavramsal ve kuramsal dayanaklarından biri olarak benimsenmiştir. Bu yaklaşım doğrultusunda Lazcanın yalnızca bir iletişim aracı olarak değil aynı zamanda toplumsal bellek ve kültürel sürekliliğin önemli bir taşıyıcısı olduğu vurgulanmaktadır. Böylece öğrencilerin hem iletişimsel yeterliklerini geliştirmeleri hem de Laz kültürünü tanımaları, kültürel mirasa yönelik farkındalık geliştirmeleri ve bu mirasın korunması ile gelecek kuşaklara aktarılmasına katkı sağlayacak bilgi, beceri ve tutumlar kazanmaları amaçlanmaktadır.

Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Lazca) Öğretim Programı'nda Öğrenme ve Öğretme Yaklaşımları

Öğretim programı, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2. maddesinde ifade edilen Türk Millî Eğitimi'nin Genel Amaçları ve Temel İlkeleri'ne dayanmaktadır. Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Lazca) Öğretim Programı'nda öğrenciler; öğrenme sürecine aktif katılan, araştıran, gözlemleyen, iletişim kuran, iş birliği yapan, kültürel mirası tanıyan ve yaşatan bireyler olarak görülmektedir. Programda öğrenme ve öğretme süreçleri; öğrencilerin yaş ve gelişim özellikleri, ilgi alanları, öğrenme ihtiyaçları ve dil düzeyleri dikkate alınarak bütüncül, iletişimsel, eylem odaklı ve sosyo-kültürel yaklaşımlar doğrultusunda yapılandırılmıştır.

Bu kapsamda öğrencilerden

1. Dinleme / izleme-anlamlandırma, okuma-anlamlandırma, konuşma-anlatma ve yazma-anlatma becerileri aracılığıyla Lazcayı temel düzeyde anlayıp kullanmaları,
2. Günlük yaşamda karşılaşabilecekleri iletişim durumlarında Lazcayı anlamlı ve işlevsel biçimde kullanmaları,
3. Lazcaya ait temel söz varlığı, dil yapısı ve iletişim kalıplarını doğal bağlamlar içerisinde edinip kullanmaları,
4. Laz kültürüne ait sözlü ve yazılı kültür ürünü, gelenek, değer ve yaşam biçimlerini tanımaları,
5. Kendi kültürleri ile yaşadıkları çevre arasında bağ kurmaları ve kültürel çeşitliliğe saygı geliştirmeleri,
6. Lazcanın korunması, yaşatılması ve gelecek kuşaklara aktarılmasına yönelik farkındalık, bilgi, beceri ve olumlu tutum geliştirmeleri beklenmektedir.

1.2. YAŞAYAN DİLLER VE LEHÇELER DERSİ (LAZCA) ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINA İLİŞKİN ESASLAR

1. Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Lazca) Öğretim Programı, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları Ortak Metni ile uyumlu olarak yapılandırılmıştır. Bu belge; Lazca derslerinin planlanmasında, ders materyallerinin tasarlanıp hazırlanmasında, ölçme ve değerlendirme süreçlerinin (geliştirici, alternatif ve süreç temelli ölçme ve değerlendirme uygulamaları dâhil) planlanmasında, ölçme ve değerlendirme araçlarının geliştirilmesinde, ders kitapları ile diğer destekleyici öğretim materyallerinin içeriklerinin oluşturulmasında dikkate alınmalıdır. Tüm eğitim faaliyetleri, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları Ortak Metni'nde tanımlanan öğrenci profiline ulaşılmasını destekleyecek şekilde planlanıp uygulanmalıdır.
2. Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Lazca) Öğretim Programı'nın uygulanmasında öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyleri, önceki öğrenme yaşantıları ve dil becerilerindeki bireysel farklılıklar dikkate alınmalıdır. Lazca dersini seçen öğrencilerin dil geçmişleri ve Lazcayla karşılaşma düzeyleri farklılık gösterebileceğinden öğrenme-öğretme süreçleri bu farklılıkları gözetenek planlanıp uygulanmalıdır. Öğrencilerin önceki öğrenmelerini hatırlamalarına, mevcut bilgi ve becerilerini kullanmalarına, eksikliklerini gidermelerine ve yeni öğrenmelere hazırlanmalarına yönelik etkinliklere öğrenme süreci boyunca yer verilmelidir. Bu doğrultuda yeni öğrenmeler, öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimleriyle ilişkilendirilerek dil becerilerinin aşamalı ve bütüncül bir biçimde geliştirilmesi desteklenmelidir.
3. Yabancı dil alan becerileri, programda yer alan öğrenme çıktılarının oluşturulmasında temel alınmaktadır. Her alan becerisi ve her öğrenme çıktısı için süreç bileşenleri belirlenmiştir. Bu süreç bileşenleri, öğrencilerin öğrenme çıktılarına ulaşmalarını sağlayan temel unsurlardır. Bu nedenle öğrenme-öğretme süreçlerinin planlanıp uygulanmasında süreç bileşenlerinin dikkate alınması, öğrencilerin bu bileşenleri etkinlik, uygulama ve öğrenme yaşantıları aracılığıyla deneyimlemelerine fırsat verilmesi gerekmektedir.
4. Program, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları Ortak Metni'nde yer alan yabancı dil alan becerileri ve yabancı dil destek becerileri temel alınarak yapılandırılmıştır. Bu doğrultuda öğrenme-öğretme süreçlerinde dinleme / izleme-anlamlandırma, okuma-anlamlandırma, konuşma-anlatma ve yazma-anlatma becerilerinin bütüncül bir yaklaşımla geliştirilmesi, dil bilgisi seçme-kullanma, sözcük seçme-kullanma ve sesletim seçme-kullanma destek becerilerinin ise bu süreci destekleyecek şekilde ele alınması esastır.
5. Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Lazca) Öğretim Programı'nda öğrenme-öğretme süreçleri; öğrencilerin dil düzeyi, ilgi alanı, öğrenme ihtiyacı, motivasyonu ve bireysel farklılıkları dikkate alınarak planlanmalıdır. Programın uygulanmasında tek bir yöntem veya tek tip etkinlik anlayışından ziyade öğrenme çıktılarının niteliğine, öğrencilerin özelliklerine, öğrenme ortamına ve mevcut koşullara uygun yaklaşım, yöntem, teknik ve materyallerin seçilmesi esastır. Öğrenme yaşantıları öğrencilerin aktif katılımını sağlayacak, dili anlamlı bağlamlarda kullanmalarına fırsat verecek ve kültürel içeriklerle etkileşim kurmalarını destekleyecek şekilde tasarlanmalıdır. Oyun, hikâye, şarkı, drama, canlandırma, görsel materyal, kültürel uygulama, iş birlikli çalışma gibi farklı tekniklerden yararlanılarak öğrencilerin Lazcayı doğal ve anlamlı biçimde deneyimlemeleri desteklenmelidir. Etkinlikler öğrencilerin bireysel öğrenme yollarını keşfetmelerine, öğrenmelerini değerlendirip geliştirmelerine imkân sağlayacak biçimde düzenlenmeli; öğrenme sürecinin doğal bir parçası olarak bireysel ve iş birlikli yansıtma çalışmalarına yer verilmelidir.
6. Dinleme / izleme-anlamlandırma becerisi, öğrencilerin Lazca sözlü içerikleri gerçek zamanlı olarak algılayıp, anlamlandırıp yorumlamalarını sağlayan temel alımlama becerilerinden biridir. Bu süreçte öğrenciler; ses, sözcük, ifade, sözlü anlatım ve kültürel içerikleri dinleyerek anlam oluştururlar. Okuma-anlamlandırma becerisi

ise öğrencilerin yazılı içerikleri kendi öğrenme hızlarında incelemelerine, anlamlandırmalarına ve yorumlamalarına imkân tanır. Her iki beceri de öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimleri, sosyal çevreleri ve öğrenme yaşantıları arasında kurdukları anlamlı ilişkiler doğrultusunda gelişmektedir. Bu nedenle programda dinleme / izleme-anlamlandırma ve okuma-anlamlandırma becerileri; Lazcaya ve Laz kültürüne ait anlamlı içerikler, günlük yaşam durumları, sözlü ve yazılı kültür ürünleri ile desteklenerek yapılandırılmıştır. Öğrenme-öğretme süreçlerinde bu becerilere yönelik etkinlikler dikkatle planlanmalı; öğrencilerin Lazca iletileri anlamaları, yorumlamaları, kültürel bağlamları fark etmeleri ve dili iletişim amaçlı kullanabilmeleri desteklenmelidir.

7. Konuşma-anlatma becerisi, programda yer alan iki üretici beceriden ikincisidir. Bu beceri; öğrencilerin Lazcanın ses, sözcük, ifade ve dil yapılarını kullanarak duygu, düşünce, bilgi ve deneyimlerini sözlü olarak ifade etmelerini ve başkalarıyla iletişim kurmalarını sağlamaktadır. Konuşma-anlatma becerisinin temel öğeleri; anlam oluşturma, etkileşim kurma ve kendini ifade etmedir. Bu süreçte öğrenciler, içinde bulundukları bağlama ve iletişim durumuna uygun dil kullanımını deneyimlemekte; duygu ve düşüncelerini anlaşılır biçimde ifade etmeyi öğrenmektedir. Ayrıca öğrencilerin Laz kültürüne ilişkin bilgi, değer ve deneyimleri sözlü olarak paylaşımları, kültürel içerikleri aktarmaları ve kültürel etkileşimlere katılmaları desteklenmektedir. Öğrenme-öğretme süreçlerinde konuşma etkinlikleri; günlük yaşam durumu, kültürel bağlam, oyun, canlandırma, hikâye, şarkı ve iş birlikli çalışmalar yoluyla yapılandırılmalı; öğrencilerin Lazcayı anlamlı, işlevsel ve kendilerine güvenerek kullanabilecekleri öğrenme ortamları oluşturulmalıdır.
8. Yazma-anlatma becerisi, programda yer alan üretici becerilerden biridir. Bu beceri; öğrencilerin Lazcanın sözcük, ifade ve temel dil yapılarını kullanarak bilgi, düşünce, duygu ve deneyimlerini yazılı olarak ifade etmelerini sağlamaktadır. Yazma-anlatma becerisinin gelişimi, öğrencilerin dinleme / izleme ve okuma yoluyla karşılaştıkları dilsel ve kültürel girdileri tanıyıp anlamlandırmaları ve bunlardan yararlanarak kendi yazılı ürünlerini oluşturmalarıyla desteklenmektedir. Yazma süreci; planlama, metin oluşturma, gözden geçirme ve geliştirme aşamalarını içermekte; öğrencilerin kendilerini yazılı olarak ifade etmelerine imkân sağlamaktadır. Program kapsamında öğrencilerin dil düzeylerine uygun farklı metin türleriyle karşılaşmaları ve bu türler üzerinde çalışmalar yapmaları teşvik edilmektedir. Yazma etkinlikleri, Lazcaya ve Laz kültürüne ilişkin içeriklerle ilişkilendirilmeli; öğrencilerin günlük yaşamları, kültürel deneyimleri ve öğrenme yaşantılarından hareketle anlamlı yazılı ürünler oluşturmalarına fırsat verilmelidir. Öğrenme-öğretme süreçlerinde öğrencilerin konuşma-anlatma ve yazma-anlatma becerilerini bağlam içerisinde kullanmaları, Lazcayı kendilerini ifade etme, iletişim kurma ve kültürel birikimlerini paylaşma aracı olarak değerlendirmeleri desteklenmelidir.
9. Programda yer alan yabancı dil destek becerileri; dil bilgisi seçme-kullanma, sözcük seçme-kullanma ve sesletim seçme-kullanma becerilerinden oluşmaktadır. Bu beceriler, temel alan becerilerinden ayrı olarak değil dinleme / izleme-anlamlandırma, okuma-anlamlandırma, konuşma-anlatma ve yazma-anlatma becerileriyle bütünsel bir yapıda ele alınmaktadır. Yabancı dil alan becerileri ile yabancı dil destek becerileri arasında karşılıklı, etkileşimli ve sarmal bir ilişki bulunmaktadır. Bu nedenle öğrenme-öğretme süreçlerinde tüm becerilerin bir arada ve birbirini destekleyecek şekilde geliştirilmesi esastır.

Öğrenciler öğrenme sürecinde öncelikle dil bilgisi yapısı, sözcük ve sesletim özellikleriyle dinleme, izleme ve okuma etkinlikleri aracılığıyla karşılaşp bu unsurları tanımakta, fark edip anlamlandırmaktadır. Daha sonra konuşma ve yazma etkinlikleri yoluyla bu bilgi ve deneyimlerden yararlanarak uygun dil yapılarını, sözcükleri ve sesletim özelliklerini seçip kullanmaya başlamaktadır. Böylece yabancı dil destek becerileri, öğrencilerin iletişim kurma, kendilerini ifade etme ve Lazcayı anlamlı bağlamlarda kullanma becerilerini destekleyen bir işlev üstlenmektedir.

10. Programda destek becerilerin tanımlanmasının amacı yeni bir beceri alanı oluşturmak değil dil bilgisi, sözcük bilgisi ve sesletim unsurlarının dil öğrenme sürecindeki yerini daha görünür hâle getirmektir. Bu unsurlar; öğrencilerin dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerini geliştirirken yararlandıkları temel dil kaynaklarıdır. Destek becerilerin öğrenme-öğretme süreçlerinde bütüncül bir yaklaşımla ele alınması; öğrencilerin dili iletişim kurma, kendilerini ifade etme, kültürel içerikleri anlama ve aktarma amacıyla daha etkili kullanmalarını desteklemektedir. Böylece öğrencilerin iletişimsel, sosyal ve kültürel bağlamlara uygun dil kullanımına yönelik farkındalık ve yeterlik geliştirmeleri amaçlanmaktadır.
11. Dil bilgisi seçme-kullanma becerisi, programda yer alan üç destek beceriden biridir. Bu beceri, diğer dil becerileriyle bütünsel bir yapıda ve anlamlı bağlamlar içerisinde ele alınmaktadır. Programda dil bilgisi yapıları ayrı bir öğretim konusu olarak sunulmamakta; öğrencilerin dinleme, konuşma, okuma ve yazma etkinlikleri sırasında bu yapılarla karşılaşmaları, onları fark etmeleri ve uygun durumlarda kullanmaları desteklenmektedir. Bu doğrultuda öğrenme-öğretme süreçlerinde hikâye, şarkı, oyun, canlandırma, kültürel içerik, iletişimsel etkinlikler gibi

bütüncül öğrenme yaşantılarından yararlanılmalıdır. Öğrencilerin dil bilgisi yapılarını kural ezberleme yoluyla değil dilin doğal kullanımı içerisinde deneyimleyerek edinmeleri ve bu yapıları anlamlı iletişim durumlarında kullanmaları desteklenmelidir. “Dil bilgisi seçme-kullanma” becerisi, öğrenme çıktılarının yazımında ve öğrenme-öğretme uygulamalarında “DBS” desimal koduyla yer almıştır.

12. Sözcük seçme-kullanma becerisi, programda yer alan üç destek beceriden ikincisidir. Bu beceri; öğrencilerin dinleme / izleme ve okuma etkinlikleri aracılığıyla karşılaştıkları sözcükleri tanımaları, anlamlandırmaları ve daha sonra bu sözcükleri uygun bağlamlarda kullanabilmeleri üzerine kuruludur. Öğrenciler yeni sözcüklerle karşılaşırken aynı zamanda daha önce öğrendikleri sözcükleri hatırlayıp ilişkilendirmekte ve farklı iletişim durumlarında yeniden kullanmaktadır. Bu süreçte sözcüklerin yalnızca anlamlarının öğrenilmesi değil hangi durumlarda, hangi kişilerle ve hangi kültürel bağlamlarda kullanıldıklarının fark edilmesi de önem taşımaktadır.

Öğrenme-öğretme süreçlerinde sözcükler; günlük yaşam durumu, kültürel içerik, hikâye, şarkı, oyun, görsel ve çeşitli iletişim etkinlikleri aracılığıyla sunulmalıdır. Böylece öğrencilerin sözcük dağarcıklarını zenginleştirmeleri, Lazcaya ait kavramları tanımaları ve edindikleri sözcükleri anlamlı bağlamlarda kullanmaları desteklenmelidir. Sözcük seçme-kullanma becerisine ilişkin süreç bileşenleri öğrenme çıktılarıyla ilişkilendirilmiş, bu doğrultuda öğrenme-öğretme yaşantıları içerisinde bütüncül bir yaklaşımla yapılandırılmıştır. “Sözcük seçme-kullanma” becerisi, öğrenme çıktılarının yazımında ve öğrenme-öğretme uygulamalarında “SÖS” desimal koduyla yer almıştır.

13. Sözcük öğrenimi; öğrencilerin Lazca sözcüklerle karşılaşmaları, bu sözcüklerin anlamlarını ve kullanım alanlarını fark etmeleri, onları anlamlı bağlamlar içerisinde kullanmaları ve zamanla sözcük dağarcıklarına katmaları sürecidir. Bu süreçte sözcüklerin yalnızca anlamlarının öğrenilmesi değil sesletimleri, kullanım özellikleri ve kültürel çağrışımlarıyla birlikte kavranması önem taşımaktadır. Öğrencilerin sözcükleri etkili biçimde kullanabilmeleri için sözcüklerin farklı bağlamlarda tekrar tekrar duyulmasına, görülmesine ve kullanılmasına fırsat verilmelidir. Bu nedenle sözcük öğretimine yönelik etkinlikler; günlük yaşam durumu, hikâye, şarkı, oyun, görsel, sözlü kültür ürünü ve kültürel içerikler aracılığıyla anlamlı bağlamlar içerisinde planlanıp uygulanmalıdır. Böylece öğrencilerin Lazca sözcük dağarcıklarını geliştirmeleri, dile ait kavramları tanımaları ve edindikleri sözcükleri iletişim ve kültürel paylaşım amacıyla uygun biçimde kullanmaları desteklenmelidir.

14. Programda yer alan üç destek becerinin üçüncüsü, sesletim seçme-kullanma becerisidir. Bu beceri; öğrencilerin Lazcanın seslerini, vurgu, ritim ve tonlama özelliklerini fark etmelerini, ayırt etmelerini ve uygun durumlarda kullanmalarını desteklemektedir. Sesletim seçme-kullanma becerisi, öğrencilerin sözlü iletileri daha doğru anlamalarına, kendilerini daha anlaşılır biçimde ifade etmelerine ve Lazcanın ses özelliklerini koruyarak kullanmalarına katkı sağlamaktadır. Bu becerinin geliştirilmesinde dinleme çalışması, tekrar etkinliği, model alma, taklit, şarkı, tekerleme, hikâye, canlandırma ve çeşitli sözlü iletişim etkinliklerinden yararlanılmalıdır. Öğrencilerin kendi konuşmalarını dinlemelerine, değerlendirmelerine ve geliştirmelerine yönelik çalışmalara da yer verilmelidir. Sesletim seçme-kullanma becerisi, diğer dil becerileriyle bütünleşik olarak ele alınmalı, öğrencilerin Lazcaya özgü sesleri ve sözlü anlatım özelliklerini doğal ve anlamlı bağlamlar içerisinde deneyimlemeleri desteklenmelidir. Öğrenme-öğretme süreçlerinde bu beceriye yönelik etkinlikler, Lazcanın sözlü kültürünü ve dilin doğal kullanımını yansıtan içeriklerle ilişkilendirilerek planlanmalı ve uygulanmalıdır. “Sesletim seçme-kullanma” becerisi, öğrenme çıktılarının yazımında ve öğrenme-öğretme uygulamalarında “SES” desimal koduyla yer almıştır.

15. Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Lazca) Öğretim Programı, öğrencilerin dili sosyal ve kültürel bağlamlarda uygun biçimde kullanabilmelerini desteklemeyi amaçlamaktadır. Bu doğrultuda öğrencilerin iletişimsel yeterliklerini geliştirmelerine, farklı iletişim durumlarında uygun dil kullanımını fark etmelerine ve Lazcaya özgü sözlü ifade biçimlerini tanımlarına önem verilmektedir. Programda tüm temalarda yer verilen günlük dil kullanımları, kalıp ifadeler ve sosyal dil unsurları bu amaca hizmet etmektedir. Bu ifadeler sayesinde öğrenciler, Lazcanın günlük yaşamda ve kültürel etkileşimlerde nasıl kullanıldığını öğrenme fırsatı bulmaktadır.

Öğrencilerin dil düzeylerine uygun sözlü ve yazılı bağlamlarda Lazcayı kullanmalarını desteklemek amacıyla okul içinde ve okul dışında dili kullanabilecekleri öğrenme yaşantıları oluşturulmalıdır. Öğrenme-öğretme süreçlerinde öğrencilerin Laz kültürüne ait değer, gelenek, yaşam biçimi ve iletişim pratiklerini tanımlarına imkân sağlayan etkinliklere yer verilmelidir. Bu nedenle tüm ders içerikleri ve etkinlikler tasarlanırken dilin iletişimsel işlevlerinin yanı sıra kültürel aktarım ve kültürel farkındalık boyutları da dikkate alınmalıdır.

16. Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Lazca) Öğretim Programı'nda yer alan öğrenme çıktıları ve süreç bileşenlerinin öğrenme-öğretme süreçlerinde dikkate alınması ve uygulanması esastır. Derslerin planlanıp uygulanması sırasında ilgili temaya ait öğrenme çıktıları, süreç bileşenleri ve programın diğer bileşenleri bir bütün olarak

- değerlendirilmelidir. Öğrenme-öğretme yaşantıları; öğrencilerin ilgi, ihtiyaç ve hazır bulunuşluk düzeyleri dikkate alınarak farklılaştırılabilir. Bu süreçte Lazcaya ilişkin içeriklerin öğrenme çıktılarıyla ilişkilendirilerek anlamlı ve bütüncül bir biçimde sunulmasına özen gösterilmelidir.
17. Programda yer alan köprü kurma bölümü, öğrencilerin mevcut bilgi ve becerileri ile edinecekleri yeni bilgi ve beceriler arasında bağlantı kurmalarını, yeni öğrenmelerini önceki bilgi ve deneyimleriyle ilişkilendirmelerini sağlamamak amacıyla öğrenme-öğretme uygulamalarından önce yapılandırılmıştır. Bu süreçte temanın anlaşılmasını destekleyecek ön bilgi, deneyim ve kültürel çağrışımlar harekete geçirilmeli; öğrencilerin yeni bilgi ve becerileri mevcut bilgi ve deneyimleriyle ilişkilendirmelerine imkân sağlayacak hazırlık çalışmaları gerçekleştirilmelidir. Ayrıca öğrencilerin tema süresince edindikleri bilgi, beceri ve deneyimleri günlük yaşamlarında, farklı öğrenme alanlarında ve kültürel etkileşim ortamlarında kullanmalarına fırsat verilmelidir. Böylece öğrencilerin Lazca ile kurdukları bağı güçlendirmeleri, dili gerçek yaşamla ilişkilendirmeleri ve Laz kültürüne yönelik farkındalık geliştirmeleri desteklenmelidir.
 18. Temalarda yer alan öğrenme-öğretme yaşantıları bölümü; öğrencilerin dili, kültürü ve yaşam deneyimlerini bir bütün olarak değerlendirebilmelerini desteklemek amacıyla bütüncül bir anlayışla yapılandırılmıştır. Bu bölüm, öğrencilerin kendi öğrenmelerinin farkına varmalarına, bireysel öğrenme stratejileri geliştirmelerine, öğrenme süreçlerini değerlendirmelerine ve öğrenmelerini farklı durumlara aktarabilmelerine katkı sağlamaktadır. Öğrenme-öğretme yaşantıları; öğrencilerin gelişim özellikleri, ilgi alanları ve öğrenme ihtiyaçları dikkate alınarak farklı öğretim yaklaşımı, yöntem, teknik ve etkinlikleri kapsayacak biçimde planlanmalıdır. Bu süreçte öğrencilerin öğrenme alanları arasındaki ilişkileri fark etmeleri, önceki öğrenmelerıyla yeni öğrenmeleri ilişkilendirmeleri ve öğrenme sürecinin sarmal yapısını kavramaları desteklenmelidir. Ayrıca Lazcanın sosyal ve kültürel bağlamlarda kullanımına, dil ile kültür arasındaki ilişkiye ve öğrencilerin Laz kültürüne yönelik farkındalık geliştirmelerine özel önem verilmelidir.
 19. Yansıtma, Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Lazca) Öğretim Programı'nın önemli bileşenlerinden biridir. Öğrenme-öğretme yaşantıları, yabancı dil alan becerileri, yabancı dil destek becerileri ve öğrenme çıktıları öğrencilerin kendi öğrenme süreçlerini fark edip değerlendirmelerini destekleyecek şekilde bir bütün olarak yapılandırılmıştır. Öğrencilerin öğrenme sürecinde edindikleri bilgi, beceri ve deneyimler üzerine düşünmeleri, güçlü yönlerini, gelişime açık alanlarını ve öğrenme süreçlerinde kullandıkları stratejileri fark etmeleri teşvik edilmelidir. Bireysel ve iş birlikli yansıtma çalışmaları öğrenme-öğretme sürecinin doğal bir parçası olarak ele alınmalı; öğrencilerin Lazca öğrenme deneyimlerini, dil kullanımına ilişkin farkındalıklarını ve değerlendirmelerine fırsat verilmelidir.
 20. Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Lazca) Öğretim Programı; yabancı dil alan ve yabancı dil destek becerileri, kavramsal beceriler, eğilimler, programlar arası bileşenler (sosyal-duygusal öğrenme becerileri, değerler ve okuryazarlık becerileri), disiplinler arası ilişkiler, beceriler arası ilişkiler, içerik çerçevesi, ilkeler, anahtar kavramlar, öğrenme-öğretme yaşantıları (temel kabuller, ön değerlendirme süreci, köprü kurma ve öğrenme-öğretme uygulamaları), farklılaştırma (zenginleştirme ve destekleme) ile öğretmen yansıtmaları dikkate alınarak hazırlanmıştır. Bu nedenle öğrenme çıktılarının uygulanmasında programın bütüncül yapısı gözetilmeli, temalarda yer alan sarmallık ve ardışıklık ilkelerine uygun hareket edilmelidir. Öğrenme-öğretme süreçlerinde dil becerilerinin geliştirilmesi ile Laz kültürüne ilişkin bilgi, değer ve deneyimlerin kazandırılması bir bütün olarak ele alınmalıdır. Ayrıca programda ölçme ve değerlendirme araçları kapsamında performans görevlerinin kullanımına önem verilmiştir. Bu doğrultuda her tema için en az bir tane sınıf ortamında yapılabilecek performans görevi verilmelidir.
 21. Öğrenme-öğretme yaşantılarının planlanması ve uygulanmasında dil becerileri, öğrencilerin gelişim düzeyleri ve dil yeterlikleri dikkate alınarak kolaydan zora, somuttan soyuta, bilinenlerden bilinmeyene ve daha yapılandırılmış etkinliklerden daha bağımsız kullanıma doğru bir ilerleyiş içerisinde ele alınmalıdır. Öğrenme süreci boyunca öğrencilerin bireysel farklılıklarını dikkate alan farklılaştırma uygulamalarına yer verilmelidir. Temalar kapsamında iş birlikli, etkileşimli ve katılıma dayalı etkinliklerin kullanılması teşvik edilmelidir. Öğrencilerin Lazca'yı dinleme, konuşma, okuma ve yazma süreçlerinde anlamlı bağlamlar içerisinde kullanmaları; duygu, düşünce, bilgi ve deneyimlerini paylaşmaları; dil aracılığıyla kültürel içeriklerle etkileşim kurmaları desteklenmelidir. Bu nedenle öğrenme-öğretme yaşantılarında öğrencilerin aktif katılımını sağlayan, dili günlük yaşam ile ilişkilendiren bir öğrenme akışının izlenmesi esastır.
 22. Programın temel unsurlarından biri; temalar boyunca bütüncül, sarmal ve birbirini destekleyen bir yapı içerisinde geliştirilen yabancı dil alan becerileri ile destek becerilerdir. Bu yapıyı desteklemek amacıyla her tema, öğrencilerin tema içeriğiyle anlamlı bir bağ kurmalarını sağlayacak bir giriş içeriğiyle başlatılmalıdır. Bu

giriş içeriği; hikâye, diyalog, görsel anlatım, şarkı, sözlü kültür ürünü, kısa video veya benzeri materyallerden oluşabilir. Temaya giriş amacıyla kullanılan bu içerikler, öğrencilerin tema ile ilgili temel kavramları, sözcükleri, ifadeleri, sesletim özelliklerini ve kültürel unsurları fark etmelerine yardımcı olmalıdır.

Tema süresince giriş içeriği ve temaya ilişkin diğer materyaller, öğrencilerin dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerini bütüncül biçimde geliştirecek şekilde kullanılmalıdır. Öğrenciler, tema kapsamında karşılaştıkları dilsel ve kültürel unsurları farklı etkinlikler aracılığıyla tekrar edip anlamlandırmalı ve kullanmalıdır. Böylece öğrenme süreci alımlama becerilerinden üretim becerilerine doğru ilerleyen sarmal bir yapı içerisinde gerçekleşmeli, öğrencilerin Lazca'yı günlük yaşamla ve Laz kültürüyle ilişkilendirerek anlamlı biçimde kullanmaları desteklenmelidir.

23. Öğretim programı; öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyleri, öğrenme ihtiyaçları, ilgi alanları ve öğrenme özellikleri dikkate alınarak öğrenme çıktılarıyla uyumlu olacak içerik ve materyallerin kullanılmasını öngörmektedir. Öğrenme-öğretme süreçlerinde çalışma kâğıdı, bilgilendirici metin, kısa hikâye, şiir, atasözü, deyim, bilmece, görsel, poster, resim kartı, dijital içerik gibi yazılı ve görsel materyallerden yararlanılabilir. Ayrıca şarkı, tekerleme, hikâye anlatımı, diyalog, oyun, canlandırma, röportaj, belgesel, eğitim videosu ve sözlü Laz kültürüne ait çeşitli ürünler öğrenme yaşantılarını destekleyen önemli kaynaklar olarak kullanılabilir.

Öğrenme materyalleri seçilirken öğrencilerin dil düzeylerine uygunluk, kültürel içeriklerin doğruluğu ve öğrenme çıktılarıyla uyumluluk gözetilmelidir. Öğrenme-öğretme materyallerinin hazırlanıp geliştirilmesi süreçlerinde öğretmenler arasında iş birliği yapılması, farklı disiplinlerin katkılarından yararlanılması ve yerel kültürel kaynakların öğrenme ortamlarına taşınması desteklenmelidir.

24. Temaların işlenişinde öğrencilerin tema içeriğiyle anlamlı bağ kurmalarını sağlayacak hikâye, diyalog, şarkı, sözlü kültür ürünü, görsel anlatım, kısa video veya benzeri giriş materyallerinden yararlanılabilir. Öğrenme-öğretme süreci boyunca dinleme / izleme-anlamlandırma, okuma-anlamlandırma, konuşma-anlatma ve yazma-anlatma becerileri bütünlük ve sarmal bir yapı içerisinde ele alınmalıdır. Yabancı dil destek becerileri olan dil bilgisi seçme-kullanma, sözcük seçme-kullanma ve sesletim seçme-kullanma becerileri ise anlamlı bağlar, oyunlaştırma uygulamaları, iletişim etkinlikleri, kültürel içerikler ve etkileşimli öğrenme yaşantıları aracılığıyla geliştirilmelidir. Öğrenme-öğretme süreçlerinde öğrencilerin dili yalnızca öğrenmeleri değil aynı zamanda Laz kültürüne ilişkin bilgi, değer ve deneyimlerle ilişkilendirerek kullanmaları desteklenmelidir. Bu nedenle etkinliklerin öğrencilerin aktif katılımını sağlayacak, dil becerilerini bütüncül biçimde geliştirecek ve kültürel farkındalıklarını artıracak şekilde planlanmasına özen gösterilmelidir.

25. İçerik ve Dil Bütünlük Öğrenme (İDBÖ), Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Lazca) Öğretim Programı'nda yararlanılan öğrenme-öğretme yaklaşımlarından biridir. Bu yaklaşımda Lazca; kültür, tarih, müzik, sanat, doğa, geleneksel yaşam ve diğer disiplinlerle ilişkilendirilerek öğretilmektedir. Amaç, öğrencilerin hem belirli içerik alanlarına ilişkin bilgi edinmelerini hem de Lazca'yı bu içerikler aracılığıyla anlamlı bağlamlarda kullanmalarını desteklemektir.

İçerik ve Dil Bütünlük Öğrenme uygulamalarında öğrencilerin dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerini bütünlük biçimde kullanmaları teşvik edilmektedir. Bu süreçte araştırma yapma, bilgiye ulaşma, problem çözme, iş birliği kurma, eleştirel düşünme, sorgulama, paylaşım gibi becerilerin geliştirilmesine önem verilmektedir.

26. Pekiştirme, Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Lazca) Öğretim Programı'nın önemli bileşenlerinden biridir. Öğrencilerin öğrendikleri sözcük, ifade, dil yapısı ve kültürel içerikleri kalıcı hâle getirebilmeleri için öğrenme-öğretme süreci boyunca düzenli pekiştirme çalışmalarına yer verilmelidir. Pekiştirme etkinlikleri; öğrencilerin yaş ve dil düzeylerine uygun, ilgi çekici ve anlamlı öğrenme yaşantıları aracılığıyla gerçekleştirilmelidir.

Bu süreçte hikâye, şarkı, tekerleme, oyun, canlandırma, görsel, kısa video, sözlü kültür ürünü ve çeşitli etkileşimli etkinliklerden yararlanılabilir. Öğrencilerin daha önce edindikleri bilgi ve becerileri yeni bağlamlarda kullanmalarına fırsat verilmesi, öğrenmelerin kalıcılığını desteklemektedir. Dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerileri pekiştirme süreçlerinde bütünlük olarak kullanılmalı; öğrencilerin Lazca'yı farklı durumlarda kullanmaları, öğrendiklerini hatırlamaları ve yeni öğrenmelerle ilişkilendirmeleri sağlanmalıdır.

27. Performans görevleri, Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Lazca) Öğretim Programı'nın önemli bileşenlerinden biridir. Bu çalışmalar; öğrencilerin öğrendikleri bilgi, beceri ve deneyimleri yeni durumlara aktarmalarını, araştırmalar yapmalarını, ürünler oluşturmalarını ve bunları paylaşmalarını desteklemektedir. Performans görevleri bireysel veya iş birliği olarak gerçekleştirilebilir ve öğrencilerin Lazca'yı anlamlı bağlamlarda kullanmalarına fırsat sunmalıdır.

Performans görevleri kapsamında öğrenciler; araştırma yapma, hikâye anlatma, drama ve canlandırma çalışmaları hazırlama, sözlü kültür ürünlerini derleme, sunum yapma, afiş ve görsel materyal oluşturma,

dijital içerik üretme, röportaj gerçekleştirme ve kültürel mirasla ilgili çalışmalar yürütme gibi etkinlikler gerçekleştirebilirler. Bu çalışmalar aracılığıyla öğrencilerin dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerini bütünleşik biçimde kullanmaları teşvik edilmelidir.

Her tema içerisinde öğrencilerin öğrendiklerini uygulayıp pekiştirmelerine imkân sağlayan küçük ölçekli performans çalışmaları ile temanın sonunda gerçekleştirilebilecek daha kapsamlı performans görevlerine yer verilebilir. Bu görevler öğrencilerin sözcük dağarcıklarını geliştirmelerine, dil yapılarını kullanmalarına, kültürel içerikleri anlamlandırmalarına ve Lazca'yı farklı bağlamlarda kullanmalarına katkı sağlamalıdır.

Performans görevlerinin özgün, yaratıcı, anlamlı, öğrencilerin dil düzeylerine uygun ve öğrenme çıktılarıyla ilişkili olması önemlidir. Süreç boyunca öğretmen geri bildirimi, öz / akran değerlendirme ve yansıtma çalışmalarına yer verilerek öğrencilerin öğrenme süreçlerini fark etmeleri ve geliştirmeleri desteklenmelidir. Ayrıca uygun durumlarda dijital araç ve teknolojilerden yararlanılması teşvik edilmelidir.

Öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyleri ve öğrenme profillerindeki farklılıklar doğrultusunda farklı ihtiyaçlara cevap verebilmek amacıyla her tema için iki alternatif performans görevi hazırlanmıştır. Böylece öğretmenlere, sınıfın özellikleri ve öğrenci ihtiyaçları doğrultusunda uygun görevi seçme ve uygulama esnekliği sağlanmıştır.

28. Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Lazca) Öğretim Programı'nda değerler; temaların içeriği, öğrenme-öğretme yaşantıları ve öğrenme çıktılarıyla bütünleşik bir şekilde ele alınmaktadır. Öğrencilerin programda yer alan değerleri tanıyıp anlamlandırmaları, içselleştirmeleri ve günlük yaşamlarında yansıtmaları beklenmektedir. Bu doğrultuda öğrenme-öğretme süreçlerinde öğrencilerin temalar kapsamında ele alınan içerikler üzerinde düşünmelerine, değerleri fark etmelerine ve bu değerleri farklı yaşam durumlarıyla ilişkilendirmelerine fırsat verilmelidir. Özellikle adalet, saygı, sevgi, sorumluluk, yardımseverlik, çalışkanlık, duyarlılık, dürüstlük, mahremiyet, merhamet gibi değerlerin öğrenme yaşantıları içerisinde doğal ve anlamlı bağlamlarda ele alınmasına özen gösterilmelidir. Böylece öğrencilerin hem bireysel gelişimlerine hem de kültürel aidiyet ve toplumsal sorumluluk bilinci kazanmalarına katkı sağlanması amaçlanmaktadır.
29. Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Lazca) Öğretim Programı kapsamında gerçekleştirilen araştırma, proje, performans görevi, portfolyo ve benzeri çalışmalarda telif hakları, fikrî mülkiyet hakları ve kişisel verilerin korunmasına ilişkin ilke ve kurallara dikkat edilmelidir. Öğrencilerin hazırladıkları şiir, hikâye, şarkı, görsel ürün, dijital içerik ve diğer çalışmaların oluşturulup paylaşılması süreçlerinde etik ilkelere uygun hareket etmeleri teşvik edilmelidir. Hazırlanan içeriklerin anayasa ve ilgili mevzuata uygun, bireysel hak ve özgürlüklere saygılı, toplumsal hassasiyetleri gözetken, millî ve manevî değerlerle uyumlu nitelikte olması önem taşımaktadır. Bu doğrultuda öğrencilerin içerik üretme ve paylaşma süreçlerinde hak, sorumluluk ve etik kullanım konularında bilinç kazanmaları desteklenmelidir.
30. Farklılaştırmaya yönelik tüm uygulamalar; öğrencilerin ilgi, ihtiyaç ve istekleri göz önünde bulundurularak; öğretmenler tarafından hazır bulunuşluk düzeyi, öğrenme hızı ve öğrenme profillerine göre gruplandırma yapılarak; içerik, süreç, ürün ve öğrenme ortamı boyutlarında uyarlamalar geliştirilerek; esnek öğretim yöntem ve teknikleri kullanılarak; süreç içinde sürekli, geliştirici (biçimlendirici) değerlendirmelerle izlenip gerekli düzenlemeler yapılarak planlanır ve yürütülür. Böylece her öğrencinin Lazca öğrenme sürecine etkin katılım sağlaması ve kendi potansiyeli doğrultusunda gelişim göstermesi desteklenmelidir.
31. Öğretim programında yer alan farklılaştırma bölümündeki zenginleştirme ve destekleme uygulamaları, öğrenme-öğretme süreçlerinde öğretmenlere rehberlik etmek amacıyla hazırlanmıştır. Bu uygulamaların tamamı ders materyallerinde yer almamaktadır. Gerekliğinde öğretim materyallerini desteklemek amacıyla basılı, dijital veya etkileşimli ek içeriklerden yararlanılabilir. Farklılaştırma kapsamında gerçekleştirilecek tüm uygulama ve etkinlikler; öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyleri, ilgi alanları, öğrenme ihtiyaçları, öğrenme hızları ve bireysel özellikleri dikkate alınarak öğretmen tarafından planlanıp uygulanmalıdır. Böylece her öğrencinin Lazca öğrenme sürecine etkin katılım sağlaması ve kendi potansiyeli doğrultusunda gelişim göstermesi desteklenmelidir.
32. Öğrencilerin ufkunu genişletmek, onlara ilham vermek ve aidiyet duygularını güçlendirmek amacıyla Türkiye'nin bilim, sanat, kültür, spor, teknoloji ve toplumsal yaşam alanlarında ortaya koyduğu başarıları yansıtan metinlere programda yer verilmesi önemlidir. Okuma metinleri ve diğer öğrenme materyalleri; ülkemizin kültürel zenginliğini, tarihî birikimini, ortak değerlerini ve farklı kültürel miras unsurlarını tanıtacak nitelikte seçilmelidir. Seçilen içeriklerin millî, manevî, kültürel ve ahlaki değerlerle uyumlu olması, öğrencilerin tarih, kültür, medeniyet ve kültürel miras konularında doğru ve dengeli bilgi edinmelerine katkı sağlaması esastır.

33. Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Lazca) Öğretim Programı'nda ölçme ve değerlendirme, öğrencilerin dil becerilerini anlamlı bağlamlarda kullanabilme düzeylerini belirlemeye yönelik süreç odaklı bir anlayışla ele alınmaktadır. Programda yer alan öğrenme çıktıları, yabancı dil alan becerileri ve yabancı dil destek becerileri öğrenme ve değerlendirme süreçlerinin bütünsel bir parçası olarak yapılandırılmıştır. Bu doğrultuda öğrencilerin yalnızca bilgi düzeyleri değil dili kullanma, kendilerini ifade etme, iletişim kurma, kültürel içerikleri anlama ve üretme becerileri de değerlendirme sürecine dâhil edilmektedir.

Program kapsamında performans görevleri, portföyler, gözlem formları, öz / akran / grup değerlendirme formları, sunumlar, drama etkinlikleri, ürün dosyaları ve diğer alternatif değerlendirme araçlarından yararlanılabilir. Değerler, eğilimler, sosyal-duygusal öğrenme becerileri ve okuryazarlık becerileri doğrudan puanlanmamalı; öğrencilerin süreç içerisindeki gelişimleri dikkate alınarak değerlendirilmelidir.

Ölçme ve değerlendirme uygulamaları öğrencilerin dil düzeyi, öğrenme ihtiyaçları ve bireysel özellikleri dikkate alınarak çeşitlendirilmelidir. Öğrenciler öğrenme sürecinin özelliklerine göre uygun zamanlarda ve uygun ölçme araçlarıyla değerlendirebilir. Öğretmenler, temaların özelliklerine ve öğrenme çıktılarının gerektirdiği durumlara göre uygun ölçme ve değerlendirme araçlarını seçebilirler.

Değerlendirme süreçlerinde öğrencilerin Lazcayı günlük yaşamla ilişkilendirebilmeleri, duygu ve düşüncelerini ifade edebilmeleri ve dili anlamlı bağlamlarda kullanabilmeleri dikkate alınmalıdır. Öğrencilere verilen geri bildirimlerin yargılayıcı değil destekleyici, geliştirici, motive edici ve öğrenmeyi kolaylaştırıcı nitelikte olması esastır. Ölçme ve değerlendirme süreçlerinde, gerekli durumlarda dijital araç ve teknolojilerden de yararlanılabilir.

34. Haftalık ders süresinin 1 ders saati olarak belirlendiği durumlarda, öğretim sürecinin yabancı dil alan becerilerine öncelik verilerek planlanması önerilmektedir. Bu kapsamda dinleme/izleme anlamlandırma, okuma anlamlandırma, yazma-anlatma ve konuşma-anlatma becerilerinin geliştirilmesine yönelik öğrenme yaşantılarına ağırlık verilmelidir. Dil bilgisi seçme ve kullanma, sözcük seçme ve kullanma ile sesletim seçme ve kullanma becerileri ise ayrı ve bağımsız öğretim konuları olarak ele alınmak yerine, ilgili yabancı dil alan becerilerinin geliştirilmesine yönelik etkinlikler içerisinde ihtiyaç doğrultusunda ve bağlama ilişkilendirilerek işlenebilir. Böylece yabancı dil destek becerilerinin, öğrencilerin anlamlandırma ve anlatma becerilerinin gelişimini destekleyecek biçimde öğrenme-öğretme sürecine bütünsel olarak yansıtılması sağlanabilir.

5-8. Sınıflar İçin Öğrenme Kanıtları (Ölçme ve Değerlendirme)

Ortaokul dersleri (5, 6, 7, 8. sınıflar) için geliştirici (biçimlendirici) ölçme ve değerlendirme teknikleri ile uygulamaları aşağıda sunulmuştur. Her dil becerisi için farklı ölçme ve değerlendirme uygulamaları bulunmaktadır. Öğretmenler her derste tüm maddeleri kullanmak zorunda değildir, ihtiyaçlar ve dersin akışına göre uygun olanlar seçilip uygulanabilir.

1. Dinleme / İzleme-Anlamlandırma Becerisinin Değerlendirilmesi

Amaç: Öğrencilerin Lazca sözlü iletileri, konuşmaları, hikâyeleri, şarkıları, diyalogları ve görsel-ışitsel içerikleri dikkatle dinleyip / izleyerek anlamlandırmaları; duydukları ve izledikleri içeriklere uygun tepkiler vermeleri; temel bilgi, duygu, düşünce ve mesajları kavrayabilmelerini değerlendirmektir.

Göstergeler: Dinlenen veya izlenen içeriği doğru anlama, yönergeleri uygulama, eşleştirme, sınıflandırma, seçme, işaretleme, soruları yanıtlama, ana fikri belirleme, temel ayrıntıları fark etme ve içerikle ilgili uygun geri bildirimlerde bulunma becerileridir.

Sıklık: Öğrenme-öğretme süreci boyunca düzenli aralıklarla ve her tema kapsamında en az bir kez yapılır.

Değerlendirme Araçları: Gözlem formları, kontrol listeleri, performans görevleri, çalışma kâğıtları, öğrenci ürünleri, öz / akran / grup değerlendirme formlarıdır.

Değerlendirme-Ödak Noktası: Değerlendirme; öğrencilerin Lazca sözlü içerikleri anlama, yorumlama, temel mesajları belirleme, kültürel içerikleri fark etme, yönergeleri takip etme ve iletişim sürecine uygun biçimde katılım sağlama becerileri temel alınarak yapılır.

2. Sesletim Seçme-Kullanma Becerisinin Değerlendirilmesi

Amaç: Öğrencilerin Lazcaya özgü ses, sözcük ve ifadeleri anlaşılır, uygun ve bağlama uygun biçimde kullanabilmelerini, vurgu, tonlama ve ritim özelliklerini fark ederek sözlü iletişimde kullanabilmelerini değerlendirmektir.

Göstergeler: Lazcaya özgü seslerin ayırt edilmesi ve kullanılması, sözcük ve ifadelerin anlaşılır biçimde kullanılması, uygun vurgu, tonlama ve ritim özelliklerinin kullanılması, sözlü iletişim etkinliklerine katılım sağlanması, zaman içerisinde sesletim becerisinde gelişim gözlenmesidir.

Sıklık: Öğrenme-öğretme süreci boyunca düzenli aralıklarla ve her tema kapsamında uygun görülen etkinlikler aracılığıyla yapılır.

Değerlendirme Araçları: Gözlem formları, kontrol listeleri, performans görevleri, sözlü etkinlikler, öğrenci ses kayıtları, öz / akran / grup değerlendirme formlarıdır.

Değerlendirme-Odak Noktası: Değerlendirme; öğrencilerin Lazcaya özgü sesleri, sözcükleri ve ifadeleri anlaşılır biçimde kullanmaları, uygun vurgu ve tonlama özelliklerinden yararlanmaları ve sözlü iletişim etkinliklerine katılım sağlamaları temel alınarak yapılır. Değerlendirme sürecinde öğrencilerin gelişimlerini izlemeye yönelik tanımlayıcı ölçütlerden ve geliştirici geri bildirimlerden yararlanılması esastır.

3. Sözcük Seçme-Kullanma Becerisinin Değerlendirilmesi

Amaç: Öğrencilerin öğrendikleri Lazca sözcükleri ve ifadeleri uygun bağlamlarda anlamlı biçimde seçip kullanabilmelerini değerlendirmektir.

Göstergeler: Sözcüklerin doğru anlaşılması ve kullanılması, uygun sözcük seçimi, sözcüklerin konuşma ve yazma etkinliklerinde anlamlı biçimde kullanılması, sözcük dağarcığının zaman içerisinde gelişim göstermesidir.

Sıklık: Öğrenme-öğretme süreci boyunca düzenli aralıklarla yapılır.

Değerlendirme Araçları: Gözlem formları, kontrol listeleri, performans görevleri, çalışma kâğıtları, öğrenci ürünleri, öz / akran / grup değerlendirme formlarıdır.

Değerlendirme-Odak Noktası: Değerlendirme; öğrencilerin sözcükleri günlük yaşam durumlarında, kültürel içeriklerde, konuşma ve yazma etkinliklerinde uygun ve anlamlı biçimde kullanmaları temel alınarak yapılır.

4. Sözcük Defteri ve Dil Portfolyosunun Değerlendirilmesi

Amaç: Öğrencilerin öğrendikleri sözcükleri, ifadeleri ve kültürel içerikleri düzenli biçimde kayıt altına almalarını ve öğrenme süreçlerini izlemelerini desteklemektedir.

Göstergeler: İçeriklerin doğruluğu, düzenliliği, sürekliliği, görsel ve yazılı öğelerin uygun kullanımı, öğrencinin bireysel katkısı ve gelişimidir.

Sıklık: Her öğrenme-öğretme süreci sonunda veya uygun görülen aralıklarla yapılır.

Değerlendirme Araçları: Analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarları, kontrol listeleri, öğrenci ürün dosyaları (portfolyo), öğretmen gözlemleri ve geri bildirim formlarıdır.

Değerlendirme-Odak Noktası: Değerlendirme; öğrencinin çabası, gelişimi, içerik doğruluğu, düzeni ve öğrenme sürecine katılımı dikkate alınarak yapılır.

5. Dil Bilgisi Seçme-Kullanma Becerisinin Değerlendirilmesi

Amaç: Öğrencilerin Lazca dil yapılarını anlamlı bağlamlarda fark etmelerini ve uygun durumlarda kullanabilmelerini değerlendirmektir.

Göstergeler: Sözcük ve cümlelerin anlamlı biçimde oluşturulması, dil yapılarının konuşma ve yazma etkinliklerinde uygun kullanılması, iletişim sırasında anlaşılır iletiler oluşturulmasıdır.

Sıklık: Öğrenme-öğretme süreci boyunca düzenli gözlem ve performans çalışmaları aracılığıyla yapılır.

Değerlendirme Araçları: Gözlem formları, kontrol listeleri, performans görevleri, analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı ve öğrenci ürünleridir.

Değerlendirme / Odak Noktası: Değerlendirme; dil bilgisi kurallarını ezbere bilme düzeyinden çok, öğrencilerin dil yapılarını anlamlı iletişim durumlarında kullanabilmeleri temel alınarak gerçekleştirilir.

6. Okuma-Anlamlandırma Becerisinin Değerlendirilmesi

Amaç: Öğrencilerin Lazca yazılı içerikleri anlayabilmelerini, yorumlayabilmelerini ve metinlerdeki temel bilgileri belirleyebilmelerini değerlendirmektir.

Göstergeler: Metnin ana fikrini ve temel ayrıntılarını belirleme, soruları yanıtlama, çıkarım yapma, metni günlük yaşam ve kültürel içeriklerle ilişkilendirmektir.

Sıklık: Öğrenme düzeyi boyunca her tema kapsamında en az bir kez yapılır.

Değerlendirme Araçları: Çalışma kâğıtları, açık ve kapalı uçlu sorular, performans görevleri, gözlem formları ve analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarlarıdır.

Değerlendirme-Odak Noktası: Değerlendirme; öğrencilerin metinleri anlama, yorumlama, çıkarım yapma ve kültürel içerikleri fark etme becerileri temel alınarak yapılır.

7. Konuşma-Anlatma Becerisinin Değerlendirilmesi

Amaç: Öğrencilerin Lazca'yı kullanarak duygu, düşünce, bilgi ve deneyimlerini sözlü olarak ifade edebilmelerini değerlendirmektir.

Göstergeler: Anlaşılır konuşma, uygun sözcük kullanımı, sesletim özelliklerinden yararlanma, iletişime katılım, kendini ifade etme ve etkileşim kurma becerileridir.

Sıklık: Öğrenme-öğretme süreci boyunca gerçekleştirilen sözlü etkinlikler sırasında yapılır.

Değerlendirme Araçları: Gözlem formları, analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı, performans görevleri, sunumlar, drama ve canlandırma etkinlikleri, öz / akran / grup değerlendirme formlarıdır.

Değerlendirme-Odak Noktası: Değerlendirme; öğrencilerin Lazca'yı anlamlı bağlamlarda kullanmaları, sözlü iletişime katılmaları, duygu ve düşüncelerini ifade etmeleri ve kültürel içerikleri paylaşabilmeleri temel alınarak yapılır.

8. Diyaloglara Katılım ve Etkileşimin Değerlendirilmesi

Amaç: Öğrencilerin Lazca'yı kullanarak karşılıklı iletişim kurabilmelerini, diyaloglarda uygun biçimde söz alabilmelerini ve etkileşim sürecine etkin katılım gösterebilmelerini değerlendirmektir.

Göstergeler: Diyaloglara katılım, uygun yanıtlar verme, soru sorma ve yanıtlama, iletişimi sürdürme, anlaşılır ve bağlama uygun dil kullanımı, iletişim sırasında iş birliği göstermedir.

Sıklık: Öğrenme-öğretme süreci boyunca gerçekleştirilen sözlü etkinlikler sırasında yapılır.

Değerlendirme Araçları: Gözlem formları, kontrol listeleri, analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarları, öz / akran / grup değerlendirme formlarıdır.

Değerlendirme-Odak Noktası: Değerlendirme; öğrencilerin iletişime katılım düzeyleri, söz alma becerileri, uygun dil kullanımları, etkileşimi sürdürebilmeleri ve iletişim sürecine anlamlı katkı sağlamaları temel alınarak yapılır.

9. Grup Çalışmalarına Katılım ve Etkileşimin Değerlendirilmesi

Amaç: Öğrencilerin grup çalışmalarında Lazca'yı kullanarak iş birliği yapabilmelerini ve ortak ürün oluşturma süreçlerine katkı sağlayabilmelerini değerlendirmektir.

Göstergeler: Grup içindeki sorumluluklarını yerine getirme, iş birliği yapma, iletişime katılım gösterme, ortak ürün geliştirmeye katkıda bulunma ve grup çalışmalarında uygun dil kullanımıdır.

Sıklık: Öğrenme-öğretme süreci boyunca gerçekleştirilen grup etkinlikleri sırasında yapılır.

Değerlendirme Araçları: Gözlem formları, kontrol listeleri, analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarları, öz / akran / grup değerlendirme formlarıdır.

Değerlendirme-Odak Noktası: Değerlendirme; iş birliği, katılım, iletişim kurma, sorumluluk alma ve grup çalışmalarına anlamlı katkı sağlama ölçütleri temel alınarak yapılır.

10. Drama ve Canlandırma Çalışmalarının Değerlendirilmesi

Amaç: Öğrencilerin Lazca'yı kullanarak drama, canlandırma, rol oynama, hikâye anlatma ve benzeri sözlü performans etkinliklerine katılım gösterebilmelerini değerlendirmektir.

Göstergeler: Katılım, yaratıcılık, iletişim kurma, dili anlaşılır biçimde kullanma, rolünü sürdürme, grup üyeleriyle etkileşim kurma ve kültürel içerikleri yansıtabilmedir.

Sıklık: Öğrenme-öğretme boyunca gerçekleştirilen drama ve canlandırma etkinlikleri sırasında yapılır.

Değerlendirme Araçları: Rubrikler, kontrol listeleri, gözlem formları ve performans değerlendirme araçlarıdır.

Değerlendirme-Odak Noktası: Değerlendirme; öğrencilerin etkinliklere katılım düzeyleri, dili kullanma becerileri, yaratıcılıkları, iletişim kurabilmeleri ve etkinlik sürecindeki performansları dikkate alınarak yapılır.

11. Bireysel Ürünlerin Değerlendirilmesi

Amaç: Öğrencilerin Lazca öğrenme süreçlerinde edindikleri bilgi ve becerileri kullanarak özgün ürünler hazırlayabilmelerini değerlendirmektir.

Göstergeler: İçerik uygunluğu, özgünlük, yaratıcılık, düzen, emek, öğrenme çıktılarıyla ilişkilendirme, dili anlamlı biçimde kullanma ve sunum becerileridir.

Sıklık: Öğrenme-öğretme süreci boyunca veya öğretmenin uygun gördüğü zamanlarda yapılır.

Değerlendirme Araçları: Analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarları, dereceleme ölçekleri, kontrol listeleri, portfolyolar ve öğretmen geri bildirimleridir.

Değerlendirme-Odak Noktası: Değerlendirme; öğrencilerin hazırladıkları posterler, dijital içerikler, hikâyeler, ses kayıtları, sunumlar, projeler, portfolyolar ve benzeri ürünlerde ortaya koydukları çaba, yaratıcılık, içerik doğruluğu ve dili kullanma becerileri temel alınarak yapılır.

12. Yazma-Anlatma Becerisinin Değerlendirilmesi

Amaç: Öğrencilerin Lazca'yı kullanarak duygu, düşünce, bilgi ve deneyimlerini yazılı olarak ifade edebilmelerini değerlendirmektir.

Göstergeler: Yazılı anlatımda anlamlılık, içerik uygunluğu, düzen, yaratıcılık, sözcük kullanımı, dil yapılarından yararlanma ve yazılı iletişim kurabilmektir.

Sıklık: Öğrenme-öğretme süreci boyunca düzenli aralıklarla yapılır.

Değerlendirme Araçları: Analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarları, yazılı ürün dosyaları (portfolyo), çalışma kâğıtları, öz / akran / grup değerlendirme formlarıdır.

Değerlendirme-Odak Noktası: Değerlendirme; öğrencilerin ifadeler, cümleler, kısa metinler, notlar, günlükler, şiirler, hikâyeler, afişler ve benzeri yazılı ürünlerde dili anlamlı, anlaşılır ve amaca uygun biçimde kullanabilmeleri temel alınarak yapılır.

1.3. YAŞAYAN DİLLER VE LEHÇELER DERSİ (LAZCA) ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN TEMALARI, ÖĞRENME ÇIKTILARI SAYISI VE SÜRE TABLOSU

5. SINIF (A1.1)

Ana Temalar	Alt Temalar	Öğrenme Çıktısı Sayısı	Ders Saati	Yüzde (%)
1. OKULDA İLK GÜNÜM	- Selamlaşma ve Vedalaşma - Tanışma ve Kendini Tanıtma - Kişisel Bilgiler	7	18	25
2. AİLEM	- Aile Bireyleri ve Aile İçi İlişkiler - Aile Bireylerini Tanıtma - Aile Bireylerinin Meslekleri	7	18	25
3. OKULUM	- Okulun Bölümleri - Sınıf Eşyaları - Sınıf İçi Yönergeler	7	16	22
4. GÜNLÜK HAYATIM	- Günlük Yaşam Etkinlikleri - Sanatsal ve Kültürel Etkinlikler	7	16	22
Okul Temelli Planlama*			4	6
TOPLAM		28	72	100

6. SINIF (A1.1)

Ana Temalar	Alt Temalar	Öğrenme Çıktısı Sayısı	Ders Saati	Yüzde (%)
1. VÜCUDUM	- Vücudun Bölümleri - Kıyafetler - Sağlık	7	16	22
2. AİLEM VE EVİM	- Aile ve Günlük Yaşam - Evin Bölümleri ve Ev Eşyaları - Konum İfadeleri	7	18	25
3. BUGÜN HAVA NASIL?	- Mevsimler ve Aylar - Hava Durumu - Mevsimine Göre Giyinme ve Etkinlikler	7	16	22
4. KÖY YAŞAMI VE KÜLTÜRÜM	- Köyde Mekânlar ve Doğal Çevre - Günlük Yaşam ve Üretim Faaliyetleri - Kültürel Yaşam - Kimlik ve Topluluk Etkileşimi	7	18	25
Okul Temelli Planlama*			4	6
TOPLAM		28	72	100

* Zümre öğretmenler kurulu tarafından ders kapsamında yapılması kararlaştırılan okul dışı öğrenme etkinlikleri; yerel çalışmalar, sosyal etkinlikler, proje ve okuma çalışmaları, araştırma ve gözlem gibi çalışmalar için ayrılan süredir. Söz konusu çalışmalar için ayrılan süre, eğitim öğretim yılı başında planlanır ve yıllık planlarda ifade edilir. Eğitim öğretim yılı başında yapılması kararlaştırılan çalışmalar; okulun, öğrencinin ve çevrenin ihtiyaçları dikkate alınarak yıl içerisinde güncellenebilir.

7. SINIF (A1.2)

Ana Temalar	Alt Temalar	Öğrenme Çıktısı Sayısı	Ders Saati	Yüzde (%)
1. HAYAT HİKÂYESİ	- Benim Hayat Yolculuğum - Örnek Şahsiyetlerin Yaşam Öyküleri	7	16	22
2. SOFRAM VE TATLAR	- Tatlar, Tercihler ve İhtiyaçlar - Yiyecekler ve İçecekler - Geleneksel Yemekler ve Sofra Kültürü	7	18	25
3. ŞEHİRİM VE ÇEVREM	- Şehirdeki Yapılar ve Mekânlar - Şehirlerin Özellikleri ve Karşılaştırılması - Yön Tarifleri ve Yer Bildirme	7	16	22
4. HAYVANLARI TANIYORUM	- Evcil ve Yabani Hayvanlar - Hayvanların Özellikleri ve Yaşam Alanları - Hayvanlarla Günlük Yaşam	7	18	25
Okul Temelli Planlama*			4	6
TOPLAM		28	72	100

8. SINIF (A1.2)

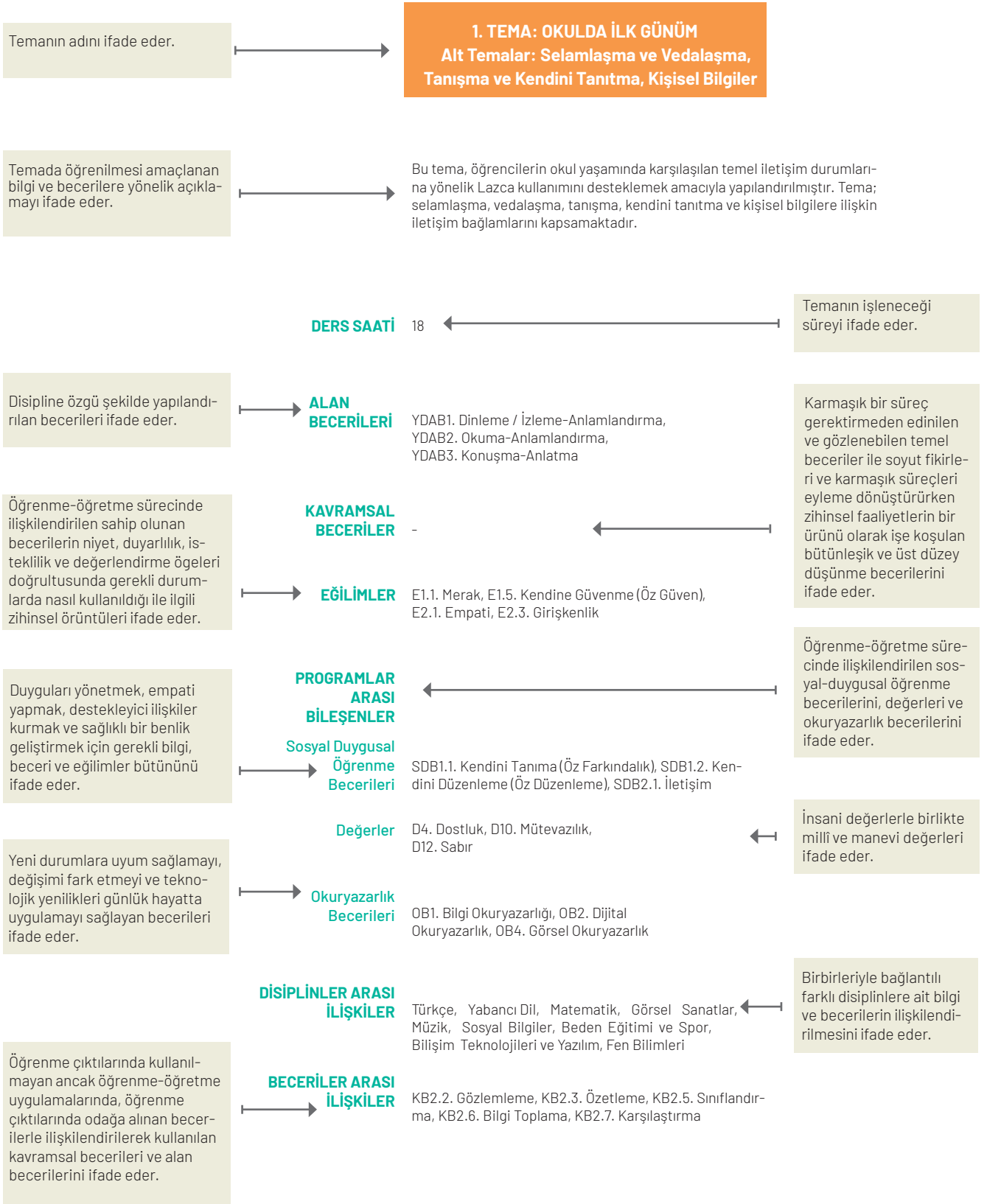
Ana Temalar	Alt Temalar	Öğrenme Çıktısı Sayısı	Ders Saati	Yüzde (%)
1. GELENEKLER, KUTLAMALAR VE KÜLTÜREL YAŞAM	- Millî ve Dinî Bayramlar - Laz Kültüründe Geleneksel Kutlamalar - Kültür ve Toplumsal Aidiyet	7	18	25
2. NEREYE GİDECEĞİZ?	- Gezi ve Tatil Planları - Tarihî ve Doğal Güzellikler - Gideceğimiz Yerler ve Gideceğimiz Yerlerde Yapacaklarımız	7	18	25
3. SPOR VE AKTİF YAŞAM	- Sevdiğim Sporlar ve Etkinlikler - Yapabildiklerim ve Spor Becerilerim - Takımlar, Sporcular ve Sportif Paylaşımlar	7	16	22
4. ÇEVRE VE SÜRDÜRÜLEBİLİR YAŞAM	- Doğal Çevre ve Günlük Yaşam - Çevreyi Koruma Alışkanlıkları - Geri Dönüşüm ve Ortak Sorumluluk	7	16	22
Okul Temelli Planlama*			4	6
TOPLAM		28	72	100

* Zümre öğretmenler kurulu tarafından ders kapsamında yapılması kararlaştırılan okul dışı öğrenme etkinlikleri; yerel çalışmalar, sosyal etkinlikler, proje ve okuma çalışmaları, araştırma ve gözlem gibi çalışmalar için ayrılan süredir. Söz konusu çalışmalar için ayrılan süre, eğitim öğretim yılı başında planlanır ve yıllık planlarda ifade edilir. Eğitim öğretim yılı başında yapılması kararlaştırılan çalışmalar; okulun, öğrencinin ve çevrenin ihtiyaçları dikkate alınarak yıl içerisinde güncellenebilir.

1.4. YAŞAYAN DİLLER VE LEHÇELER DERSİ (LAZCA) KİTAP FORMA SAYILARI VE KİTAP EBADI

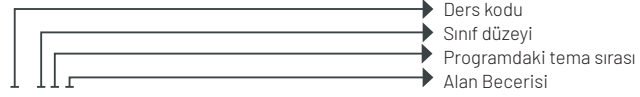
DERS KİTAPLARI	FORMA SAYILARI	KİTAP EBADI
YAŞAYAN DİLLER VE LEHÇELER DERSİ (LAZCA) DERS KİTABI: 5, 6, 7, 8. SINIF	8-10	19,5 cm × 27,5 cm
YAŞAYAN DİLLER VE LEHÇELER DERSİ (LAZCA) ÇALIŞMA KİTABI: 5, 6, 7, 8. SINIF	5-7	19,5 cm × 27,5 cm
YAŞAYAN DİLLER VE LEHÇELER DERSİ (LAZCA) ÖĞRETMEN KILAVUZ KİTABI: 5, 6, 7, 8. SINIF	8-10	19,5 cm × 27,5 cm

1.5. YAŞAYAN DİLLER VE LEHÇELER DERSİ (LAZCA) ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI

Öğrenme-öğretme yaşantıları sonunda öğrenciye kazandırılması amaçlanan bilgi, beceri ve becerilerin süreç bileşenlerini ifade eder.

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

LAZ.5.1.D. "Okulda İlk Günüm" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri dinleyebilme / izleyebilme-anlamlandırabilme

- Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek dinleme / izlemeye hazırlık yapar.
- Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.
- Temayı, temel ayrıntılar ve ipuçlarından hareketle anlamlandırır.
- Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Tema

Okulda İlk Günüm

Alt Temalar

Selamlaşma ve Vedalaşma, Tanışma ve Kendini Tanıtma, Kişisel Bilgiler

İlkeler

Okul ortamında gerçekleşen selamlaşma, tanışma ve kendini tanıtırma durumları öğrencilerin günlük yaşam deneyimleriyle ilişkilendirilerek bütüncül bir yaklaşımla ele alınmalıdır. Kelime, dil yapıları, sesletim ve iletişim becerileri anlamlı iletişim durumları içinde birlikte sunulmalı; öğrencilerin dili kullanabilecekleri etkileşim temelli uygulamalara düzenli olarak yer verilmelidir.

Anahtar Kavramlar

dil, Lazca, iletişim, selamlaşma, tanışma, hâl hatır, kişisel bilgi, isim, yaş, memleket, ses, telaffuz

Öğrenme-öğretme sürecinde ele alınan bilgi kümesini (konuya / alt konuya ilişkin sınırlar) ifade eder.

Disipline ait başlıca ilke, anahtar kavramları ifade eder.

İlkeler / Anahtar Kavramlar

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları; çalışma kâğıtları, kısa yazma ve konuşma uygulamaları, kontrol listeleri, gözlem formları, öğrenme günlüğü, yansıtıcı günlükler, kelime ilişkilendirme ve kümeleme etkinlikleri, zihin haritaları, öz / akran / grup değerlendirme formları, dijital üretimler (poster, video, ses kaydı), performans görevleri, öğrenme duvarı veya bülten panosu çalışmaları ile değerlendirilebilir.

Öğrenme çıktılarının değerlendirilmesi ile uygun ölçme ve değerlendirme araçlarını ifade eder.

Öğrenme çıktıları, eğilim, programlar arası bileşenler, beceriler arası ilişkiler ve öğrenme kanıtları arasında kurulan ve anlamlı ilişkilere dayanan öğrenme-öğretme sürecini ifade eder.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

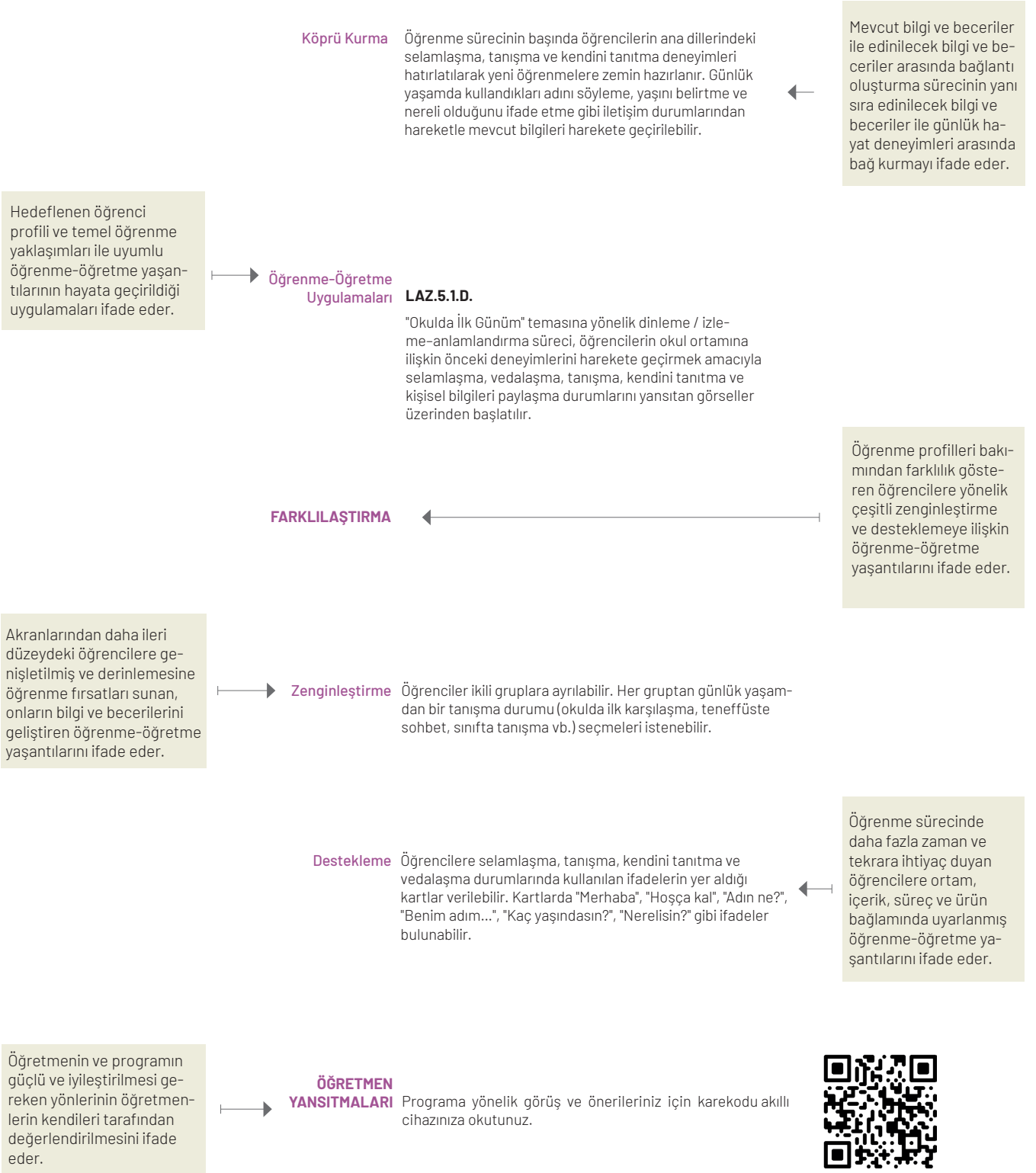
Öğrencilerin günlük yaşamlarında farklı dillerin varlığını fark ettikleri; selamlaşma, vedalaşma, hâl hatır sorma, kendini tanıtırma ve temel kişisel sorular yöneltilme gibi iletişim durumlarına ilişkin ana dillerinde ön deneyime sahip oldukları öngörülmektedir.

Önceki öğrenme-öğretme süreçlerinden getirildiği kabul edilen bilgi ve becerileri ifade eder.

Yeni bilgi ve becerilerin öğrenilmesi için sahip olunması gereken ön bilgileri ve / veya becerileri ifade eden temel kabullerin değerlendirilmesi ile öğrenme sürecindeki ilgi ve ihtiyaçların belirlenmesini ifade eder.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğretim sürecinin başında öğrencilerin selamlaşma, tanışma ve temel kişisel bilgileri ifade etme konularındaki hazır bulunuşluk düzeylerini belirlemek amacıyla "Adın ne?", "Kaç yaşındasın?", "Nerelisin?" gibi sorular yöneltilerek sözlü yanıt vermeleri istenebilir. Bu süreçte öğrencilerin ana dilindeki iletişim deneyimlerinden hareketle hedef dilde basit ifadeleri anlama ve kullanma becerileri gözlemlenebilir.

2. YAŞAYAN DİLLER VE LEHÇELER DERSİ (LAZCA) ÖĞRETİM PROGRAMI SINIF DÜZEYLERİNE AİT TEMALAR

5. SINIF (A1.1)

1. TEMA: OKULDA İLK GÜNÜM

Alt Temalar: Selamlaşma ve Vedalaşma, Tanışma ve Kendini Tanıtma, Kişisel Bilgiler

Bu tema, öğrencilerin okul yaşamında karşılaşılan temel iletişim durumlarına yönelik Lazca kullanımını desteklemek amacıyla yapılandırılmıştır. Tema; selamlaşma, vedalaşma, tanışma, kendini tanıtma ve kişisel bilgilere ilişkin iletişim bağlamlarını kapsamaktadır. Öğrenme sürecinde öğrencilerin hedef dilde anlamlı ve iletişim odaklı etkileşimler kurmaları esas alınmaktadır. Temanın temel amacı, öğrencilerin okul ortamında temel iletişim becerilerini etkili ve işlevsel biçimde kullanmalarını sağlamaktır.

DERS SAATİ 18

ALAN BECERİLERİ YDAB1. Dinleme / İzleme-Anlamlandırma
YDAB2. Okuma-Anlamlandırma
YDAB3. Konuşma-Anlatma
YDAB4. Yazma-Anlatma
YDDB1. Dil Bilgisi Seçme-Kullanma
YDDB2. Sözcük Seçme-Kullanma
YDDB3. Sesletim Seçme-Kullanma

KAVRAMSAL BECERİLER -

EĞİLMELER E1.1. Merak, E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E2.1. Empati, E2.3. Girişkenlik, E2.4. Güven, E2.5. Oyunseverlik, E3.2. Odaklanma, E3.8. Soru Sorma

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri

SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği, SDB2.3. Farkındalık, SDB3.1. Uyum

Değerler

D4. Dostluk, D8. Mahremiyet, D10. Mütevazılık, D12. Sabır, D14. Saygı, D15. Sevgi, D16. Sorumluluk

Okuryazarlık Becerileri

OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık, OB5. Kültür Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER

Türkçe, Sosyal Bilgiler, Matematik, Görsel Sanatlar, Müzik, Yabancı Dil, Fen Bilimleri, Beden Eğitimi ve Spor, Bilişim Teknolojileri ve Yazılım

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER

KB2.2. Gözlemlleme, KB2.3. Özetleme, KB2.5. Sınıflandırma, KB2.6. Bilgi Toplama, KB2.7. Karşılaştırma, KB2.8. Sorgulama, KB2.11. Gözleme Dayalı Tahmin Etme, KB2.14. Yorumlama

**ÖĞRENME ÇIKTILARI VE
SÜREÇ BİLEŞENLERİ**

- LAZ.5.1.D. "Okulda İlk Günüm" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri dinleyebilme / izleyebilme-anlamlandırabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek dinleme / izlemeye hazırlık yapar.*
 - b) *Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.*
 - c) *Temayı, temel ayrıntılar ve ipuçlarından hareketle anlamlandırır.*
 - ç) *Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- LAZ.5.1.O. "Okulda İlk Günüm" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri okuyabilme-anlamlandırabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek okumaya hazırlık yapar.*
 - b) *Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.*
 - c) *Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak anlamlandırır.*
 - ç) *Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- LAZ.5.1.K. "Okulda İlk Günüm" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle konuşabilme-anlatabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek konuşmaya hazırlık yapar.*
 - b) *Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını gözlemleyerek taklit eder ve tekrarlar.*
 - c) *Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak taklit yoluyla sözlü içerik oluşturur.*
 - ç) *Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak konuşmanın içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.*
 - d) *Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak sözlü içeriği yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.*
 - e) *Temaya ilişkin konuşma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- LAZ.5.1.Y. "Okulda İlk Günüm" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle yazabilme-anlatabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgilerini ve deneyimlerini harekete geçirerek yazmaya hazırlık yapar.*
 - b) *Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını inceleyerek modelden kopyalar.*
 - c) *Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak yazılı içerik oluşturur.*
 - ç) *Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.*
 - d) *Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.*
 - e) *Temaya ilişkin yazma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- LAZ.5.1.DBS. "Okulda İlk Günüm" temasında sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun dil bilgisi seçebilme-kullanabilme**
- Temaya uygun dil bilgisi yapılarını seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.*
- LAZ.5.1.SÖS. "Okulda İlk Günüm" temasında sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun sözcük seçebilme-kullanabilme**
- Temaya uygun sözcükleri seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.*
- LAZ.5.1.SES. "Okulda İlk Günüm" temasında sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun sesletimi seçebilme-kullanabilme**
- Temaya uygun sesletimi seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.*

İÇERİK ÇERÇEVESİ**Tema:** Okulda İlk Günüm**Alt Temalar**

Selamlaşma ve vedalaşma

Tanışma ve kendini tanıtma

Kişisel Bilgiler

İşlevsel Cümle Yapıları

Selamlaşma ve Vedalaşma İfadeleri Kullanma: "Xela Ķaoba!, Ķaite bidzirat!"

Hâl Hatır Sorma ve Cevap Verme: "Muçore?, Vrosi bore."

İsim Sorma ve Söyleme: "Ma mu cemozun?, Si mu cegozun?, Him mu cozun?", "Ma Tena cemozun., Si Teona cegozun., Him Şana cozun."

Memleket Sorma ve Söyleme: "Ma sonuri vore?, Si sonuri ore?, Him sonuri on?"

Bildiği ve Konuşabildiği Dilleri Söyleme: "Ma Lazuri miçkin, Si Turkuri isinapam."

Yaşadığı Yeri Söyleme: "Ma Arkabis psikidur."

Yaş Sorma ve Söyleme: "Ma naķu tzaneri vore?, Si naķu tzaneri ore?, Him naķu tzaneri on?"

Onay ve Ret İfadeleri Kullanma: "Ho!, Var!"

Basit Diyaloglar Kurma: "Xela Ķaoba! Ma Tena cemozun. Si mu cegozun? – Ma Teona cemozun. Si sonuri ore? – Ma Atinuri vore."

Hedef Dil Bilgisi Yapıları

– İsim Söyleme İfadeleri: "Ma ... cemozun., Si ... cegozun., Him ... cozun."

– Soru Yapıları: "Mu?, Naķu ?, Sonuri ?, İsinapami?, So?, Gişķuni?"

– Anlık Durum ve Eylem İfade Eden Yapılar: "Cemodzun, visinapam, mişķun, psikidur, vore, ore, on"

– Sayılar (1–20): "Ar, jur, sum, otxo, xut, aşı, şķit, ovro, çxoro, vit, viķoar, viķocur, viķosum, viķootxo, viķoxut, viķoaşı, viķoşķit, viķoovro, viķoçxoro, eçi"

– Olumlu ve Olumsuz İfadeler: "Ho, var"

– Basit Bağlaç Kullanımı: "Do"

Sesletim

– Lazcaya Özgü Seslerin Telaffuzu: "ç, Ķ, p, q, t, x, dz, ts, tz"

– Farklı Seslerin Kelime İçinde Kullanımı: "çaça, Ķinçi, piķeri, quci, ķoroci, xe, dzemuri, tsxeni, tzitzila"

Hedef Sözcükler

xela Ķaoba, Ķaite bidzirat, muço re, vrosi bore, ma, si, him, cemozun, visinapam, mişķun, psikidur, sonuri, naķu, tzaneri, atinuri, ar, jur, sum, otxo, xut, aşı, şķit, ovro, çxoro, vit, viķoar, viķocur, viķosum, viķootxo, viķoxut, viķoaşı, viķoşķit, viķoovro, viķoçxoro, eçi, ho, var.

İlkeler Okul ortamında gerçekleşen selamlaşma, tanışma ve kendini tanıtırma durumları öğrencilerin günlük yaşam deneyimleriyle ilişkilendirilerek bütüncül bir yaklaşımla ele alınmalıdır. Kelime, dil yapıları, sesletim ve iletişim becerileri anlamlı iletişim durumları içinde birlikte sunulmalı; öğrencilerin dili kullanabilecekleri etkileşim temelli uygulamalara düzenli olarak yer verilmelidir. Dil yapıları kullanım yoluyla fark ettirilmeli, Lazcaya özgü seslerin doğru telaffuzu tekrar ve modelleme çalışmalarıyla desteklenmelidir. Öğretim süreci öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyleri ve bireysel farklılıkları dikkate alınarak planlanmalı; kişisel bilgilerin kullanımı anlamlı bağlamlarda ele alınarak öğrencilerin basit iletişim durumlarında kendilerini ifade etmeleri desteklenmelidir.

Anahtar Kavramlar dil, hâl hatır, iletişim, isim, kişisel bilgi, Lazca, memleket, selamlaşma, ses, tanışma, telaffuz, yaş.

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları; çalışma kâğıtları, kısa yazma ve konuşma uygulamaları, kontrol listeleri, gözlem formları, öğrenme günlüğü, yansıtıcı günlükler, kelime ilişkilendirme ve kümeleme etkinlikleri, zihin haritaları, öz / akran / grup değerlendirme formları, dijital üretimler (poster, video, ses kaydı), performans görevleri, öğrenme duvarı veya bülten panosu çalışmaları ile değerlendirilebilir.

1. Performans Görevi: Kendimi Tanıtıyorum

Öğrencilerden okulda ilk tanışma durumunu temel alarak kendilerini tanıttıkları bir çalışma hazırlamaları istenebilir. Bu kapsamda öğrencilerden ad, yaş ve memleket bilgilerini içeren bir "Kendimi Tanıtıyorum" posterini oluşturmaları beklenebilir. Öğrencilerin bu bilgileri ifade ederken selamlaşma, tanışma ve kendini tanıtırma ifadelerini uygun şekilde kullanmaları desteklenebilir.

Öğrencilerden etkileşimli tahta üzerinden sunulan dijital içerikleri dinleyip izleyerek edindikleri ifadeleri anlamlandırmaları, bu ifadeleri kendi cümleleriyle yeniden ifade etmeleri ve basit soru-cevap yapılarıyla iletişim kurmaları beklenebilir.

Performans görevi sonunda öğrenciler hazırladıkları posterleri sınıf ortamında sözlü olarak sunabilir. Bu süreçte öğrencilerin kendilerini açık ve anlaşılır biçimde ifade etmeleri, doğru ve anlaşılır telaffuzla konuşmaları, arkadaşlarına basit sorular sormaları ve sorulara uygun cevaplar vermeleri beklenebilir.

Performans görevi; öğrencilerin hedef kelime ve ifadeleri doğru ve bağlama uygun kullanmaları, anlaşılır ve doğru telaffuz etmeleri, kendilerini uygun dil yapılarıyla ifade edebilmeleri, iletişim kurabilmeleri ve etkinliklere aktif katılım sağlamaları ölçütlerine göre analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

2. Performans Görevi: Tanışıyoruz

Öğrencilerden günlük hayatta bir kişiyle ilk kez karşılaşma durumunu temel alarak kendilerini tanıttıkları kısa bir video hazırlamaları istenebilir. Bu kapsamda öğrencilerin selamlaşma ve kendini tanıtırma ifadelerini kullanarak adını, yaşını ve memleketini ifade etmeleri beklenebilir. Öğrencilerin öğrendikleri temel kalıpları kullanarak kendilerini sözlü olarak ifade etmeleri ve dili doğal bir iletişim aracı olarak kullanmaları desteklenebilir.

Öğrencilerden kendilerini tanıtırken edindikleri bilgileri ilişkilendirerek anlamlı bir bütün hâlinde sunmaları ve öğrendikleri ifadeleri kendi cümleleriyle yeniden ifade etmeleri beklenebilir. Video hazırlama süreci, öğrencilerin sözlü ifade becerilerini geliştirmelerine ve telaffuzlarını pekiştirmelerine katkı sağlayabilir.

Performans görevi sonunda öğrenciler hazırladıkları videoları sınıf ortamında paylaşabilir. Bu süreçte öğrencilerin kendilerini açık ve anlaşılır biçimde ifade etmeleri, doğru ve anlaşılır telaffuzla konuşmaları ve iletişim kurmaları beklenebilir.

Performans görevi; öğrencilerin hedef kelime ve ifadeleri doğru ve bağlama uygun kullanmaları, anlaşılır ve doğru telaffuz etmeleri, kendilerini akıcı bir şekilde ifade edebilmeleri, öğrendikleri kalıpları doğru kullanmaları ve görev sürecine aktif katılım sağlama-ları ölçütlerine göre analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller Öğrencilerin günlük yaşamlarında farklı dillerin varlığını fark ettikleri; selamlaşma, ve-dalaşma, hâl hatır sorma, kendini tanıtmaya ve temel kişisel sorular yöneltilme gibi iletişim durumlarına ilişkin ana dillerinde ön deneyime sahip oldukları öngörülmektedir. Ayrıca öğrencilerin adını söyleme, yaşını belirtme ve yaşadığı yere ilişkin temel kişisel bilgileri ifade edebildikleri; 1'den 20'ye kadar olan sayıların anlam alanını kavrayabilecek hazır bu-lunuşluk düzeyine sahip oldukları varsayılmaktadır.

Öğrencilerin Latin alfabesine dayalı yazı sistemine ilişkin temel bilgiye sahip oldukları, bu nedenle Lazca öğrenme sürecinde öncelikli ihtiyaçlarının Türkçeden farklı olan Lazcaya özgü sesleri fark etmek ve bu sesleri doğru biçimde üretmek olduğu değerlendirilmektedir. Bunun yanında öğrencilerin okul ortamında arkadaşlarıyla iletişim kurma, soru sorma, cevap verme ve kısa konuşmalara katılma deneyimine sahip oldukları kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme

Süreci Öğretim sürecinin başında öğrencilerin selamlaşma, tanışma ve temel kişisel bilgile-ri ifade etme konularındaki hazır bulunuşluk düzeylerini belirlemek amacıyla "Adın ne?", "Kaç yaşındasın?", "Nerelisin?" gibi sorular yöneltilerek sözlü yanıt vermeleri istenebilir. Bu süreçte öğrencilerin ana dillerindeki iletişim deneyimlerinden hareketle hedef dilde basit ifadeleri anlama ve kullanma becerileri gözlemlenebilir.

Ön değerlendirme; gözlem, sözlü etkileşimler ve kısa uygulamalar yoluyla gerçekleştirilebilir. Elde edilen veriler doğrultusunda öğretim süreci planlanabilir ve öğrencilerin ihtiya-çlarına uygun öğrenme yaşantıları oluşturulabilir.

Köprü Kurma Öğrenme sürecinin başında öğrencilerin ana dillerindeki selamlaşma, tanışma ve ken-dini tanıtmaya deneyimleri hatırlatılarak yeni öğrenmelere zemin hazırlanabilir. Günlük ya-şamda kullandıkları adını söyleme, yaşını belirtme ve nereli olduğunu ifade etme gibi ile-tişim durumlarından hareketle mevcut bilgileri harekete geçirilebilir.

Türkçe kısa diyaloglardan yararlanılarak bu ifadeler görünür hâle getirilebilir ve aynı ile-tişim durumlarının Lazcadaki karşılıkları gösterilebilir. Türkçe ve Lazcadaki selamlaşma, soru sorma ve cevap verme yapıları karşılaştırmalı olarak ele alınabilir; öğrencilerin dik-katleri Lazcaya özgü sesler ve dil yapılarına yönlendirilebilir. Böylece öğrenciler, mevcut dil deneyimlerinden hareketle yeni dil yapılarını anlamlandırabilir ve Lazcayı anlamlı ile-tişim durumlarında kullanmaya hazırlanabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

LAZ.5.1.D.

"Okulda İlk Günüm" temasına yönelik dinleme / izleme-anlamlandırma süreci; öğrencilerin okul ortamına ilişkin önceki deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla selamlaşma, ve-dalaşma, tanışma, kendini tanıtmaya ve kişisel bilgileri paylaşma durumlarını yansıtan gör-seller üzerinden başlatılır (**E1.1, SDB1.1, OB4, KB2.2**). Sınıfa giriş, öğretmenle karşılaşma, arkadaşlarla tanışma, kendini tanıtmaya, soru-cevap yoluyla iletişim kurma gibi durumları içeren görseller incelenerek "Kimler karşılaşıyor?", "Birbirlerine ne söylüyor olabilirler?", "Nasıl tanışıyorlar?", "Adını nasıl söylüyor olabilir?", "Nereli olduğunu nasıl ifade ediyor ola-bilir?", "Sen ilk gün kendini nasıl tanıtırısın?" gibi sorulara yönelik düşünceler oluşturulur (**E3.8, SDB2.1, KB2.8**). Öğrenciler, kendi okul yaşantılarından örnekler vererek görsel-lerdeki unsurlar ile kendi deneyimleri arasında temel ilişkiler kurar (**E1.5, E3.2, SDB1.2, KB2.2**) ve dinleyecekleri / izleyecekleri içerik hakkında tahminlerde bulunur (**KB2.11**).

Kısa bir ses kaydı, video veya selamlaşma, vedalaşma, tanışma, kendini tanıtmaya yönelik basit diyaloglardan kesitler sunularak öğrencilerin görsel ve işitsel ipuçlarına dayanarak içerik hakkında tahminlerini geliştirmeleri sağlanır (**SDB2.1, OB2, KB2.8**). Öğrenciler; içerikte kimlerin konuştuğunu, birbirlerine nasıl hitap ettiklerini, hangi kişisel bilgilerin paylaşıldığını, kişilerin yaşadıkları yerleri veya bildikleri dillerin nasıl ifade edildiğini görmeye çalışır (**E2.1, SDB2.3, D4.2, D14.1**).

"Okulda İlk Günüm" temasına uygun dinleme / izleme metni kesintisiz olarak sunulur. Bu metinde selamlaşma ve vedalaşma ifadeleri, kendini tanıtmaya kalıpları, isim, yaş ve memleket bilgileri, yaşadığı yer ve konuşulabildiği dillere yönelik temel ifadeler ("Benim adım ...", "Ben ... yaşıyorum.", "Ben ...'liyim.", "Ben ...'da yaşıyorum.", "Lazca ve Türkçe konuşulabiliyor." vb.) yer alır. Bu aşamada öğrenciler dinledikleri / izledikleri içeriğin konusunu genel olarak algılar (**E3.2, KB2.2**), içerikte geçen temel iletişim ifadelerini, kişisel bilgileri ve basit ayrıntıları ayırt edip tanımlar (**OB1, KB2.6**).

Dinleme / izleme sonrasında içerikte geçen selamlaşma ve vedalaşma ifadeleri, isimler, yaş bilgileri, memleketler, yaşanan yerler ve bilinen dillere ilişkin ifadeler görsel, kart ve dijital materyaller aracılığıyla yeniden ele alınır (**OB4**). Öğrenciler başlangıçta yaptıkları tahminleri gözden geçirir, dinledikleri içerikle karşılaştırır ve tahminlerinin doğruluğunu kontrol eder (**KB2.7, D12.2**). İçerikte yer alan ifadeler öğrenciler tarafından kullanım amaçlarına göre sınıflandırılır (**KB2.5, OB1**).

Öğrenciler sınıf içindeki arkadaşlarının isimleri, yaşadıkları yerler veya bildikleri diller hakkında bilgi toplamak amacıyla basit bilgi toplama çalışmaları yapar; örneğin "Kim tarafından Lazca konuşulabiliyor?", "Kim tarafından farklı bir şehirde yaşanılıyor?", "Kim tarafından birden fazla dil bilinebiliyor?" gibi sorularla elde ettikleri bilgileri tablo veya işaretleme çizelgeleri üzerinde gösterir (**KB2.6, OB1, SDB2.2**). Elde edilen veriler üzerinden ortak özellikler ve farklılıklar belirlenip basit yorumlar yapılır (**KB2.14, D15.4**).

Öğrenciler aynı zamanda iletişim sürecinin sıralı yapısını fark ederek karşılaşma, selamlaşma, tanışma, soru sorma, cevap verme ve vedalaşma aşamaları arasındaki ilişkileri bilir (**KB2.7, E3.2**). Sonrasında içerikteki bilgiler tablo, şema ve görsel düzenleyiciler üzerinde yapılandırılarak unsurlar arasındaki ilişkiler görünür hâle getirilir ve bütün içinde anlamlandırılır (**KB2.5, OB1, OB4**). Bu süreçte öğrenciler Laz kültürüne özgü iletişim biçimlerine yönelik farkındalık geliştirir (**OB5**).

Öğrenciler dinledikleri / izledikleri içeriği kendi yaşamlarıyla ilişkilendirerek bireysel olarak anlamlandırır (**E1.5, SDB1.1, SDB3.1**). Öğrenciler "Benim adım ...", "Ben ... yaşıyorum.", "Ben ...'da yaşıyorum.", "Lazca ve Türkçe konuşulabiliyor." gibi ifadelerle kendi kültürlerini, yaşadıkları yerleri ve bildikleri dilleri ifade eder, dinledikleri içerikle kendi yaşamları arasında bağlantı kurar ve dinledikleri temel bilgileri kendi cümleleriyle yeniden ifade eder (**E3.2, D10.3, KB2.3, KB2.8**).

Sürecin son aşamasında öğrenciler dinledikleri / izledikleri içerik hakkında bireysel olarak düşüncelerini ifade edip sınıfla paylaşabilir (**SDB2.1, D16.3**). Gönüllü öğrenciler söz alarak kendilerini tanıtabilir, diğer öğrenciler onları dikkatle dinler (**D14.1, D15.1, E2.3**). Ardından grup çalışmalarıyla öğrenciler birbirlerine isim, yaş, memleket, yaşadıkları yer ve bildikleri diller hakkında sorular sorup cevap verebilir (**SDB2.2, SDB2.3, D15.4**).

LAZ.5.1.0.

"Okulda İlk Günüm" temasına yönelik okuma-anlamlandırma süreci; öğrencilerin okul ortamına ilişkin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla selamlaşma, vedalaşma, tanışma, kendini tanıtmaya ve kişisel bilgileri içeren başlık, anahtar kelime ve destekleyici görseller üzerinden başlatılır (**E1.1, SDB1.1, OB4, KB2.2**). Öğrencilere "Sınıfta İlk Karşılaşma", "Yeni Arkadaşım", "Kendimi Tanıtıyorum" gibi başlıklar ile bu başlıkları yansıtan görseller birlikte sunulur ve öğrencilerden bu görseller ile başlıklar arasında ilişki kurmaları istenir (**E3.2, OB1, KB2.2**). Öğrenciler görsellerde yer alan ipuçlarını inceleyerek

metnin konusu ve içeriği hakkında tahminlerde bulunur (**E3.8, KB2.8**) ve bu tahminlerini sınıfla paylaşır (**E1.5, SDB1.2, SDB2.1**).

Öğrenciler destekleyici görseller ile başlıkları yeniden inceleyerek metnin içeriğine yönelik tahminlerini detaylandırır ve metinde kimlerin yer alabileceğini, kişilerin birbirlerine nasıl hitap edebileceğini, hangi kişisel bilgilerin paylaşılabileceğini, kişilerin yaşadıkları yerlerin veya bildikleri dillerin nasıl ifade edilebileceğini öngörür (**E3.2, KB2.2**). Öğrenciler bu tahminlerini gerekçeleriyle birlikte ifade eder (**E2.1, SDB2.1**). Ardından selamlaşma, vedalaşma, tanışma, kendini tanıtmaya yönelik kısa ve basit bir metin öğrencilere sunulur. Öğrenciler metni önce sessiz olarak bireysel şekilde okur ve ilk okumada metnin genel konusunu anlamaya odaklanır (**E1.5, OB1, KB2.2**). Bu süreçte öğrencilerin kendilerine güvenerek metni anlamlandırmaya çalışmaları teşvik edilir ve gerekli durumlarda akranlarıyla kısa paylaşımlar yapmaları sağlanır (**E2.3, E2.4, SDB2.1, D4.2**). Sonrasında öğrenciler metni ikinci kez okuyarak metinde geçen selamlaşma ifadelerini, tanıtım kalıplarını, isim, yaş, memleket, yaşadığı yer ve bildiği dillere ilişkin ifadeleri işaretler veya bunların altını çizer (**E3.2, OB1, KB2.2**).

Okuma sürecinin devamında öğrenciler başlangıçta yaptıkları tahminleri metinle karşılaştırarak bunların doğruluğunu kontrol eder (**KB2.7, D12.2**). Metinde yer alan ifadeleri kullanım amaçlarına göre sınıflandırır; selamlaşma ifadeleri, vedalaşma ifadeleri, soru kalıpları, cevap ifadeleri ve kişisel bilgi paylaşımına yönelik ifadeleri uygun başlıklar altında toplar (**KB2.5, OB1**). Öğrenciler metindeki ifadeleri karşılaştırarak bunların benzer ve farklı yönlerini ortaya koyar. Aynı anlamı taşıyan veya farklı iletişim durumlarında kullanılan ifadeleri belirleyip bu ifadeler üzerinden karşılaştırmalar yapar (**KB2.7, OB4**).

Öğrenciler metni daha ayrıntılı inceleyerek iletişim sürecinin sıralı yapısını belirler; karşılaşma, selamlaşma, tanışma, soru sorma, cevap verme ve vedalaşma aşamaları arasındaki ilişkileri açıkça ortaya koyar (**KB2.7, KB2.5**). Öğrenciler metindeki bilgileri tablo veya şema hâline getirerek düzenler; "kişi-soru-cevap-kişisel bilgi" ilişkisini gösteren basit tablolar oluşturup bu yapı üzerinden metindeki ilişkileri görselleştirir (**OB4, OB1**). Ayrıca metinde verilen bilgilerden hareketle basit çıkarımlar yapar; örneğin bir kişinin yaşadığı yer, konuştuğu diller, sınıfta iletişim kurduğu kişiler yorumlanır ve metinde açıkça verilmeyen bazı bilgiler tahmin edilir (**KB2.14**). Bununla birlikte öğrenciler sınıf içinde yapılan basit veri toplama çalışmalarlarıyla metindeki bilgileri kendi yaşamlarıyla karşılaştırır. "Sınıfta kim tarafından Lazca konuşulabiliyor?", "Kim tarafından farklı bir şehirden gelinebiliyor?", "Kim tarafından birden fazla dil konuşulabiliyor?" gibi sorulara cevap bulmak için veri toplar, bu verileri tablo hâline getirip basit yorumlar yapar (**OB2, SDB2.2, D15.4**).

Öğrenciler okudukları metni kendi yaşamlarıyla ilişkilendirerek bireysel olarak anlamlandırır (**SDB3.1, E3.2**). Öğrenciler metinden seçtikleri ifadeleri kendi yaşamlarına uyarlayarak yeniden ifade eder. "Benim adım ...", "Ben ... yaşındayım.", "Ben ...'da yaşıyorum.", "Lazca ve Türkçe konuşabiliyorum." gibi cümlelerle kendi kültürlerini, yaşadıkları yerleri ve bildikleri dilleri metinle ilişkilendirir (**E2.5, D10.3, D12.1, KB2.8**).

Sürecin son aşamasında öğrenciler okudukları metin hakkında bireysel düşüncelerini ifade edip sınıfla paylaşabilir (**SDB2.1, D16.3**). Gönüllü öğrenciler metnin içeriğini kendi cümleleriyle anlatırken diğer öğrenciler onları dikkatle dinler (**D14.1, D15.1**). Ardından öğrenciler grup çalışmaları yaparak metinle ilgili sorular oluşturabilir; birbirlerine isim, yaş, memleket, yaşadıkları yer ve bildikleri diller hakkında sorular sorup cevap verebilir (**SDB2.2, SDB2.3, D15.4, E2.3**).

LAZ.5.1.K.

"Okulda İlk Günüm" temasına yönelik konuşma-anlatma süreci; öğrencilerin selamlaşma, tanışma, kendini tanıtma ve vedalaşma durumlarında isim, yaş, memleket, yaşadığı yer ve bildiği dillerle ilgili bilgilerin ifade edilebildiği deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla sınıf içinde gerçekleştirilen kısa diyalog örnekleri ve canlandırmalar üzerinden başlatılır

(E1.1, E1.5, SDB1.1). Öğrencilere "Bir arkadaşınla ilk kez karşılaştığında ne söylersin?", "Kendini tanıtırken hangi bilgileri verirsin?", "Yaşadığın yeri veya bildiğin dilleri nasıl söylersin?" gibi sorular yöneltilir **(E3.8, KB2.8)**. Öğrenciler bu sorular üzerinden kendi deneyimlerini paylaşır, selamlaşma ve tanışma sürecinde kendilerini nasıl tanıttıklarını hatırlar ve bu süreçte isim, yaş, memleket, yaşadığı yer ve bildiği dillere ilişkin bilgilerin nasıl ifade edilebildiğini söyleyip bu düşüncelerini mevcut içerikle ilişkilendirir **(SDB2.1, SDB2.3, D14.1, D8.2)**.

Selamlaşma, kendini tanıtma, kişisel bilgi paylaşma ve vedalaşma ifadelerini içeren kısa diyaloglar model olarak sunulur **(KB2.2, OB1, D8.4)**. Öğrenciler bu diyalogları tekrar eder, birlikte söyler ve taklit edilerek kullanılmaya başlanan yapıları fark eder **(E3.2, SDB1.2)**. Öğrenciler ifadeleri bireysel olarak ve grup hâlinde seslendirir, Lazcaya özgü sesleri fark edip bunları doğru telaffuzla söylemeye çalışır **(D12.2)**.

Öğrenciler model diyaloglardan hareketle selamlaşma, kendini tanıtma, kişisel bilgileri paylaşma ve vedalaşma ifadelerini kullanarak kendi konuşmalarını oluşturur **(KB2.14)**. Öğrenciler "Benim adım ...", "Ben ... yaşındayım.", "Ben ...'liyim.", "Ben ...'da yaşıyorum.", "Lazca ve Türkçe konuşulabiliyor." gibi yapıları kullanarak kendilerini tanıtan kısa konuşmalar hazırlar **(SDB1.2, D10.3, D8.2)**. Bu konuşmaları tekrar edip geliştirir ve daha akıcı hâle getirir **(SDB3.1)**. Öğrenciler oluşturdukları konuşmaları sınıf içinde sözlü olarak ifade eder ve konuşmalarını kendi özelliklerine göre zenginleştirir **(E2.3, D12.1)**.

Öğrencilerden günlük hayatta bir kişiyle ilk kez karşılaşma durumunu temel alarak kendilerini tanıttıkları kısa bir video hazırlamaları istenebilir. Bu kapsamda öğrencilerin selamlaşma ve kendini tanıtma ifadelerini kullanarak adını, yaşını ve memleketini ifade etmeleri beklenebilir. Öğrencilerin öğrendikleri temel kalıpları kullanarak kendilerini sözlü olarak ifade etmeleri ve dili doğal bir iletişim aracı olarak kullanmaları desteklenebilir. Ayrıca öğrencilerden kendilerini tanıtırken edindikleri bilgileri ilişkilendirerek anlamlı bir bütün hâlinde sunmaları ve öğrendikleri ifadeleri kendi cümleleriyle yeniden ifade etmeleri beklenebilir. Video hazırlama süreci, öğrencilerin sözlü ifade becerilerini geliştirmelerine ve telaffuzlarını pekiştirmelerine katkı sağlayabilir. Performans görevi sonunda öğrenciler hazırladıkları videoları sınıf ortamında paylaşabilir. Bu süreçte öğrencilerin kendilerini açık ve anlaşılır biçimde ifade etmeleri, doğru ve anlaşılır telaffuzla konuşmaları ve iletişim kurmaları beklenebilir. Performans görevi; öğrencilerin hedef kelime ve ifadeleri doğru ve bağlama uygun kullanmaları, anlaşılır ve doğru telaffuz etmeleri, kendilerini akıcı bir şekilde ifade edebilmeleri, öğrendikleri kalıpları doğru kullanmaları ve görev sürecine aktif katılım sağlamaları ölçütlerine göre analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

Konuşma sürecinde öğrenciler hazırlıklı ve hazırlıksız konuşma durumlarında öğrendikleri ifadeleri kullanarak iletişim kurabilmeyi deneyimler **(E2.3, SDB2.1)**. Hazırlıklı konuşmalarda selamlaşır, kendini tanıtır. İsim, yaş, memleket, yaşadığı yer ve bildiği dillere ilişkin bilgileri paylaşır ve vedalaşır **(OB1, D4.2, D14.1, D8.1)**. Hazırlıksız konuşmalarda ise arkadaşlar tarafından yöneltilen sorulara anlık ve bağlama uygun cevaplar verir. Soru sorar, cevap verir ve konuşmayı sürdürür. **(E2.4, KB2.8, SDB2.2, SDB2.3)**. Öğrenciler konuşmalarında uygun sözcükleri seçer, cümlelerini açık ve anlaşılır şekilde kurar ve mesajlarını net biçimde ifade eder **(D4.3)**. Öğrenciler birbirlerini dinleyerek iletişimi sürdürür, konuşma sırasına uyar ve sosyal etkileşim içinde öğrenir **(D15.1, D8.4)**.

Öğrenciler öğrendikleri ifadeleri farklı durumlara uyarlayarak yeniden kullanır **(KB2.14)**. Bir arkadaşla tanışma, öğretmenle konuşma, sınıfa kendini tanıtma, yaşadığı yeri anlatma, bildiği dilleri ifade etme gibi farklı durumları canlandırıp bu durumlara uygun ifadeleri kullanarak konuşur **(SDB3.1, E2.4, D8.4)**. Öğrenciler konuşmalarını bağlama uygun şekilde yeniden düzenler **(D10.3)**. Farklı kişilerle iletişim kurulurken kullanılabilecek ifadeleri karşılaştırıp uygun iletişim biçimlerini seçer **(D4.3, OB5, D8.4)**.

Sürecin sonunda öğrenciler gerçekleştirdikleri konuşma etkinliklerini değerlendirebilir **(E2.5, KB2.8)**. Kendilerini tanıtan kısa konuşmalar yapabilir, arkadaşlarının konuşmalarını dikkatle dinleyip birbirlerinin konuşmalarına yönelik görüşlerini ifade edebilir **(SDB2.1, D14.1, D15.1, D8.4)**. Öğrenciler birbirlerine geri bildirim verebilir **(SDB2.2, D15.4, D16.3, D8.4)**. Karşılıklı konuşmalar yapıp düşüncelerini paylaşabilir **(SDB2.3, D4.2)**.

Öğrencilerden okulda ilk tanışma durumunu temel alarak kendilerini tanıttıkları bir çalışma hazırlamaları istenir. Bu kapsamda öğrencilerin ad, yaş ve memleket bilgilerini içeren bir "Kendimi Tanıtıyorum" posteri oluşturmaları beklenir. Öğrencilerin bu bilgileri ifade ederken selamlaşma, tanışma ve kendini tanıtma ifadelerini uygun şekilde kullanmaları sağlanır. Ayrıca öğrencilerden etkileşimli tahta üzerinden sunulan dijital içerikleri dinleyerek ve izleyerek edindikleri ifadeleri anlamlandırmaları, bu ifadeleri kendi cümleleriyle yeniden ifade etmeleri ve basit soru-cevap yapılarıyla iletişim kurmaları beklenir. Bu performans görevi kontrol listeleri, gözlem formları, dereceli puanlama anahtarları, öz / akran / grup değerlendirme formları ile değerlendirilebilir.

LAZ.5.1.Y.

"Okulda İlk Günüm" temasına yönelik yazma süreci; öğrencilerin okul ortamına, selamlaşma, tanışma, kendini tanıtma ve kişisel bilgileri paylaşmaya ilişkin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla başlatılır **(E1.1, SDB1.1)**. Öğrencilere isim, yaş, memleket, yaşadığı yer ve bildiği dillere ilişkin daha önce öğrenilen yapılar hatırlatılır ve "Kendimi Tanıtıyorum" yazma görevi anlatılır **(E3.2, OB1)**. Öğrencilerin yazma görevinde ne yapılacağını anlaması sağlanır. "Adın nedir?", "Kaç yaşındasın?", "Nerelisin?", "Nerede yaşıyorsun?", "Hangi dilleri konuşabiliyorsun?" gibi örnek sorular üzerinden öğrencilerin konuya hazırlık yapması sağlanır **(KB2.8)**.

Öğrencilere selamlaşma, kendini tanıtma, kişisel bilgi paylaşma ve vedalaşma ifadelerini içeren kısa ve basit yazılı model metinler sunulur **(OB1, KB2.2)**. Öğrenciler bu metinleri inceleyerek yapı ve içerik hakkında farkındalık kazanır **(E3.2, SDB1.2)**. "Benim adım ...", "Ben ... yaşındayım.", "Ben ...'liyim.", "Ben ...'da yaşıyorum.", "Lazca ve Türkçe konuşulabiliyor." gibi model metinler öğrenciler tarafından okunarak incelenir, ardından kopyalanarak yeniden yazılır **(D12.2)**.

Öğrenciler model metinlerden hareketle kendi yazılarını oluşturmaya yönlendirilebilir **(E1.5, SDB1.2)**. "Cümlemleri Tamamlıyorum" etkinliği kapsamında öğrencilere eksik bırakılmış ifadeler ("Benim adım ...", "Ben ... yaşındayım.", "Ben ...'da yaşıyorum.", "... konuşulabiliyor.") verilip öğrencilerden bu cümleleri kendilerine göre tamamlaması istenebilir **(KB2.8)**. Daha sonra öğrenciler bu cümleleri bir araya getirerek kendilerini tanıtan kısa bir metin oluşturur. Bu süreçte öğrenciler modeli kullanarak yeni içerik düzenler, kişisel bilgilerini yapılandırır ve yazılı üretim yapar **(E2.3, D12.1)**.

Öğrenciler "Kendimi Tanıtıyorum" etkinliği kapsamında isim, yaş, memleket, yaşadığı yer ve bildiği dilleri içeren kısa bir tanıtım metni yazar **(KB2.2, OB1)**. Öğrenciler yazarken uygun kelimeleri seçmeye, basit cümle yapıları kurmaya, bilgileri doğru sırayla düzenlemeye, mesajlarını açık ve anlaşılır şekilde ifade etmeye dikkat eder **(KB2.14, D10.3)**. Yazılarında hangi bilginin önce, hangi bilginin sonra verilebileceğini planlar **(KB2.5)**. Benzer ve farklı bilgileri karşılaştırarak anlamlı bir bütün oluşturur **(KB2.7)**.

Öğrenciler yazdıkları metinler üzerinde yeniden düzenleme çalışmaları yapar **(SDB2.1)**. "Metnimi Geliştiriyorum" etkinliği kapsamında öğrenciler yazdıkları metni gözden geçirir, eksik veya hatalı kısımları düzeltir, ifadelerini daha açık ve anlaşılır hâle getirir **(SDB2.2, D4.2, D4.3)**. Öğrenciler yazılarını sınıf içinde paylaşır ve "Sınıf Tanışma Panosu" etkinliğinde görsellerle birlikte sergiler **(SDB2.3, OB4, OB5)**.

Sürecin son aşamasında öğrenciler yazma süreçlerini değerlendirebilir **(SDB3.1)**. "Kendimi Değerlendiriyorum" etkinliği kapsamında öğrenciler yazarken neleri doğru yapabildiğini, hangi bilgileri açık şekilde ifade edebildiğini, hangi alanlarda gelişmesi gerektiğini ifade

edebilir **(D12.2, KB2.14)**. Ayrıca "Arkadaşımlın Yazısını Okuyorum" etkinliği ile öğrenciler birbirlerinin yazılarını inceleyerek basit geri bildirimlerde bulunabilir. Düşüncelerini paylaşp birbirlerine yapıcı öneriler sunabilir **(SDB2.1, SDB2.2, D14.1)**.

LAZ.5.1.DBS.

"Okulda İlk Günüm" temasına yönelik dil bilgisi seçme ve kullanma süreci; öğrencilerin selamlaşma, vedalaşma, tanışma, kendini tanıtmaya ve kişisel bilgileri ifade etmeye yönelik dil parçalarına doğal ve bağlam içinde aşinalık kazanmalarıyla başlatılır **(E1.1)**. Öğrencilere okul ortamını yansıtan kısa diyalog, video ve görseller sunulur **(OB2)**. Bu içeriklerde "Benim adım ...", "Ben ... yaşıdayım.", "Ben ...'liyim.", "Ben ...'da yaşıyorum.", "Lazca ve Türkçe konuşulabiliyor.", "Tanıştığıma memnun oldum." gibi ifadeler yer alır. Öğrenciler bu içerikleri dinleyerek, izleyerek ve inceleyerek hedef dil yapılarına genel bir aşinalık kazanır **(E3.2, OB1)**.

Öğrencilerin içerikte geçen kişisel bilgi ifadelerini, soru kalıplarını ve tekrar eden dil parçalarını fark etmeleri sağlanır **(KB2.2)**. "Duy ve Bul" etkinliğinde öğrencilere dinledikleri veya izledikleri içerikte geçen dil parçaları belirtilir. "Benim adım...", "Kaç yaşıdasın?", "Nerelisin?", "Nerede yaşıyorsun?", "Hangi diller konuşulabiliyor?" gibi soru ve cevap kalıplarını işaretlemeleri, tekrar eden yapıları seçmeleri ve bunları sınıfla paylaşmaları istenir **(KB2.5, KB2.8, OB1, OB4)**.

Hedef dil yapılarını içeren ifadeler beden dili, görseller ve sözlü tekrarlarla sunulur **(OB4)**. Öğrenciler bu ifadeleri tekrar eder, taklit eder ve işitsel-görsel desteklerle dil yapılarını bütüncül olarak algılar **(E3.2)**. "Benim adım ...", "Ben ... yaşıdayım.", "Ben ...'liyim." gibi ifadeler hem sözel hem fiziksel olarak öğrenciler tarafından canlandırılır. Öğrenciler kendilerini işaret ederek isimlerini söyler, yaşlarını parmaklarıyla gösterir, yaşadıkları yerleri harita veya görseller üzerinden ifade eder **(SDB2.1, D12.2)**.

Öğrenciler hedef dil parçalarını bağlam içinde tekrar eder **(KB2.8)**. "Tekrar Zinciri" etkinliği ile öğrenciler sırayla aynı kalıbı ("Benim adım ..." → "Benim adım ..., ben ... yaşıdayım." → "Benim adım ..., ben ... yaşıdayım, ben ...'liyim." → "Ben ...'da yaşıyorum ve ... konuşulabiliyor.") farklı içeriklerle kullanır. Bu etkinlikte öğrenciler dil yapılarını otomatik olarak ve akıcı biçimde kullanır; öğrenilen ifadeleri genişleterek kullanır ve öğrenme sürecine aktif katılım sağlar **(E1.5, E2.3, E2.5, D12.1)**. Ayrıca "Canlandır ve Söyle" etkinliği ile öğrenciler duydukları ifadeleri fiziksel olarak canlandırır ve eş zamanlı olarak tekrar eder **(SDB2.2)**. Öğrenciler bir arkadaşla karşılaşma, selamlaşma, el sallayarak vedalaşma, kendini tanıtmaya, yaşadığı yeri söyleme gibi durumları beden diliyle gösterirken aynı anda sözel olarak ifade eder **(E2.1, E2.4, D4.2, D4.3)**.

Öğrenciler öğrenilen dil yapılarını iletişim içinde kullanmaya başlar **(SDB2.1)**. Grup çalışmalarıyla öğrenciler birbirlerine isim, yaş, memleket, yaşadığı yer ve bildiği diller hakkında sorular sorar ve cevap verir. Öğrenciler "Adın nedir?", "Kaç yaşıdasın?", "Nerelisin?", "Nerede yaşıyorsun?", "Hangi diller konuşulabiliyor?" gibi sorulara cevap verirken hedef dil yapılarını kuralları düşünmeden, doğal iletişim içinde kullanır **(SDB2.2, SDB2.3, OB1, D14.1)**.

Sürecin sonunda öğrenciler edinilen dil yapılarını farklı bağlamlarda kullanabilir **(SDB1.1, SDB3.1)**. Öğrenciler kendilerini tanıtırken, arkadaşlarıyla iletişim kurarken, sınıf içinde sözlü ve yazılı ifadeler oluştururken öğrenilen dil parçalarını doğal biçimde kullanabilir. Ayrıca farklı iletişim durumlarına göre ifadelerini yeniden düzenleyebilir. Uygun dil kalıplarını seçip bunları kendi yaşamlarıyla ilişkilendirerek kullanabilir **(KB2.14, KB2.8, D10.3, OB5)**.

LAZ.5.1.SÖS.

"Okulda İlk Günüm" temasına yönelik sözcük seçme ve kullanma süreci; öğrencilerin selamlaşma, tanışma, kendini tanıtmaya ve vedalaşma durumlarında kullanılan "merhaba", "hoşça kal", "ad", "yaş", "memleket" gibi hedef sözcüklerle karşılaşmaları üzerinden başlatılır **(E1.1, SDB1.1)**. Öğrenciler bu sözcüklerin yer aldığı içerikleri dinleyip izler. Sözcükleri bütünsel olarak duyup görerek bu sözcüklere aşinalık kazanır **(OB1, KB2.2)**. Öğrenciler tekrar eden sözcüklere dikkat ederek bu sözcükleri ayırt etmeye başlar **(E3.8)**.

"Okulda İlk Günüm" temasına yönelik sözcük seçme ve kullanma süreci; öğrencilerin selamlaşma, vedalaşma, tanışma, kendini tanıtma ve kişisel bilgileri ifade etmeye yönelik hedef sözcükleri bağlam içinde duyup görmeleriyle başlatılır **(E1.1)**. Öğrencilere okul ortamını yansıtan kısa diyalog, metin, görsel ve videolar sunulur **(OB4)**. Bu içeriklerde "merhaba", "hoşça kal", "ben", "ad", "yaş", "memleket", "şehir", "dil", "konuşmak", "tanışmak", "arkadaş", "öğretmen" gibi hedef sözcükler doğal bir bağlam içinde yer alır. Öğrenciler bütüncül olarak algılayarak bu sözcüklere ilk aşinalıklarını kazanır **(E3.2, OB1)**.

Öğrencilerin içerikte tekrar eden sözcükleri fark etmeleri sağlanır **(KB2.2)**. "Duy-Gör-İşaretle" etkinliğinde öğrenciler dinledikleri, izledikleri veya okudukları içerikte geçen hedef sözcükleri belirleyip, işaretleyip sınıfla paylaşır. Ardından bu sözcükler öğrenciler tarafından sesli olarak tekrar edilir **(OB1, SDB1.2)**. Öğrenciler selamlaşma ifadelerini, kişisel bilgi sözcüklerini ve soru kalıplarında geçen temel sözcükleri gözlemleyerek bunları benzer özelliklerine göre gruplandırır **(KB2.5)**.

Öğrencilerin hedef sözcüklerin kullanımını anlamaları desteklenir **(OB4)**. "Nerede Kullanılır?" etkinliğinde öğrenciler verilen sözcüklerin hangi iletişim durumlarında kullanıldığını belirler; örneğin "merhaba" sözcüğünün karşılaşma durumlarında, "hoşça kal" ifadesinin vedalaşırken, "ad" ve "yaş" sözcüklerinin kendini tanıtma sürecinde, "şehir" ve "dil" sözcüklerinin kişisel bilgi paylaşımında kullanıldığını fark edip bunu görseller veya örnek cümleler üzerinden açıklar **(KB2.7, D4.2)**. Öğrencilerin iletişimsel farkındalık geliştirmeleri desteklenir.

Öğrenciler hedef sözcüklerin anlamlarını kendi zihinsel kavramlarıyla ilişkilendirir **(KB2.8)**. Öğrenciler "Benim adım ...", "Ben ... yaşıyorum.", "Ben ...'da yaşıyorum.", "Lazca ve Türkçe konuşulabiliyor." gibi ifadeler üzerinden sözcükleri kendi yaşamlarıyla bağlantılandırır. "Kendimle ilişkilendiriyorum" etkinliği ile öğrenciler öğrendikleri sözcükleri kendi kültürleri, yaşadıkları yerler ve bildikleri dillerle ilişkilendirerek bunların anlamlarını pekiştirir **(SDB1.1, E1.5, D12.1)**.

Öğrenciler hedef sözcüklerin anlamlarını daha açık biçimde ortaya koyar **(KB2.14)**. "Anlamını Açıkla" etkinliğinde öğrenciler seçtikleri sözcükleri basit ifadelerle açıklar, örnek cümle içinde kullanır ve gerektiğinde görsellerle destekler. Öğrenciler "memleket", "şehir", "konuşmak", "tanışmak" gibi sözcükleri kendi ifadeleriyle açıklarken benzer sözcüklerle ilişkiler kurar, bunların anlamlarını yorumlayıp arkadaşlarıyla paylaşır **(E2.3, SDB2.1, OB1, D10.3)**.

Öğrenciler hedef sözcükleri farklı bağlamlarda tekrar ederek bunların anlamlarını güçlendirir **(E2.1)**. "Cümle Kur-Paylaş" etkinliği kapsamında öğrenciler verilen sözcüklerle kısa cümleler oluşturup bunları sınıfla paylaşır. Öğrenciler "ad", "yaş", "şehir", "dil", "arkadaş" gibi sözcükleri kullanarak anlamlı cümleler kurar **(SDB2.3, OB1, D14.1, D15.1)**.

Öğrenciler hedef sözcükleri doğal iletişim içinde kullanmaya yönlendirilir **(SDB2.1)**. "Sor-Cevapla" etkinliği ile öğrenciler birbirlerine "Adın nedir?", "Kaç yaşındasın?", "Nerelisin?", "Nerede yaşıyorsun?", "Hangi dilleri konuşulabiliyorsun?" gibi sorular sorup cevap verir. Bu süreçte öğrenciler öğrenilen sözcükleri kendiliğinden ve bağlama uygun biçimde kullanır **(SDB2.2, E2.3, E2.4, D14.1)**.

Sürecin son aşamasında öğrenciler hedef sözcükleri farklı bağlamlarda kullanarak kalıcı hâle getirebilir **(SDB3.1)**. Öğrenciler konuşma ve yazma etkinliklerinde öğrenilen sözcükleri doğal bir şekilde kullanabilir. Kendilerini tanıtır arkadaşlarıyla iletişim kurabilir. Kısa tanıtım metinleri oluşturabilir. Farklı sosyal durumlarda uygun sözcükleri seçerek kullanabilir **(KB2.8, OB5, D15.4)**.

LAZ.5.1.SES.

"Okulda İlk Günüm" temasına yönelik sesletim seçme ve kullanma süreci; öğrencilerin selamlaşma, vedalaşma, tanışma, kendini tanıtmaya ve kişisel bilgileri ifade etmeye yönelik hedef sesletim unsurlarına dikkat ederek dinlemeleriyle başlatılır (**E3.2**). Öğrencilere okul ortamını yansıtan kısa diyalog, ses kaydı ve videolar sunulabilir (**OB2**). Bu içeriklerde "Benim adım ...", "Ben ... yaşıyorum.", "Ben ...'iyim.", "Ben ...'da yaşıyorum.", "Ben Lazca ve Türkçe konuşabiliyorum.", "Tanıştığımıza memnun oldum." gibi ifadeler doğal bir akış içinde yer alabilir. Öğrenciler bu ifadeleri dinlerken Lazcaya özgü sesler, sözcük vurgusu, tonlama ve konuşma akıcılığına dikkat eder (**OB1**).

Öğrencilerin hedef sesletim unsurlarını fark etmeleri sağlanır (**KB2.2**). "Dinle-Fark Et" etkinliğinde öğrenciler belirli sözcük ve ifadelerin nasıl söylendiğine dikkat eder; özellikle selamlaşırken, isim, yaş veya memleket söylenirken kullanılan vurgu ve tonlamayı ayırt eder. Öğrenciler duydukları sesletim özelliklerini işaretler, benzer ses özelliklerini belirleyip sınıfta paylaşır (**OB1, SDB1.2**).

Öğrenciler hedef sesletim unsurlarını tekrar ederek pekiştirir (**E1.5, E3.2**). "Tekrar ve Taklit" etkinliği kapsamında öğretmenin veya ses kaydının ardından ifadeler doğru telaffuzla tekrar ettirilebilir. Öğrenciler selamlaşma, kendini tanıtmaya ve kişisel bilgi paylaşma ifadelerini vurgu, tonlama ve akıcılığa dikkat ederek bireysel olarak ve grup hâlinde seslendirir (**SDB2.1**).

Öğrenciler hedef sesletim unsurlarını farklı bağlamlarda tanıtmaya yönlendirilir (**OB1**). "Nerede Duydun?" etkinliğinde öğrencilere aynı ifadeler farklı iletişim durumları içinde dinletilir ve öğrenciler hangi sözcük veya ifadenin nasıl söylendiğini bilir. Örneğin "Benim adım ..." ifadesi arkadaşla tanışma, öğretmenle konuşma veya sınıfta kendini tanıtmaya bağlamlarında dinletilir ve öğrenciler ortak sesletim özelliklerini fark eder (**KB2.7, OB4**).

Öğrencilerin doğru sesletimi kendiliğinden seçerek kullanmaları sağlanır (**KB2.8**). "Hangisi Doğru?" etkinliğinde öğrencilere aynı ifadenin farklı sesletimlerle söylendiği örnekler sunulur ve öğrencilerden doğru olanı seçmeleri istenir. Ardından "Seç ve Söyle" etkinliği ile öğrenciler doğru sesletimi seçtikleri ifadeleri kendi cümleleri içinde kullanarak yeniden üretir (**E2.5, E2.3, D12.1**).

Öğrenciler sesletim unsurlarını iletişim içinde kullanır (**SDB2.1**). Grup çalışmalarıyla öğrenciler birbirlerine isim, yaş, memleket, yaşadığı yer ve bildiği diller hakkında sorular sorar ve cevap verirken öğrendikleri ifadeleri doğru sesletimle kullanır (**SDB2.1, E1.1, E3.8**). "Sor-Cevapla" etkinliğinde öğrenciler konuşurken doğru vurguya, tonlamaya ve akıcılığa dikkat eder (**SDB2.2, SDB2.3, E2.4, D14.1**).

Sürecin sonunda öğrenciler öğrendikleri sesletim unsurlarını farklı bağlamlarda kullanarak kalıcı hâle getirebilir (**SDB3.1**). Öğrenciler hem konuşma hem de kendini tanıtmaya etkinliklerinde doğru telaffuz, vurgu ve tonlamayı doğal bir şekilde kullanabilir. Farklı kişilerle iletişim kurarken sesletim özelliklerini bağlama uygun biçimde düzenleyebilir (**KB2.14, KB2.8, D10.3**).

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

1. Etkinlik: İlk Karşılaşmam

Öğrenciler ikili gruplara ayrılabilir. Her gruptan günlük yaşamdan bir tanışma durumu (okulda ilk karşılaşma, teneffüste sohbet, sınıfta tanışma vb.) seçmeleri istenebilir.

Etkinlik öncesinde selamlaşma ve kendini tanıtırma ifadelerini içeren kısa örnek diyaloglar sunularak öğrencilerin bu ifadeleri birlikte tekrar etmeleri ve modele aşinalık kazanmaları sağlanabilir. Öğrenciler seçtikleri durum için selamlaşma ve kendini tanıtırma ifadelerini kullanarak kısa diyaloglar oluşturabilir, diyaloglarını prova edip canlandırabilir.

Öğrencilerin bu diyalogları farklı biçimlerde sunmaları (normal konuşma, abartılı ifade, beden dili kullanımı vb.) teşvik edilebilir.

2. Etkinlik: Hatalı Tanışmayı Dönüştür ve Genişlet

Öğrencilere selamlaşma, vedalaşma, tanışma ve kişisel bilgiler (isim, yaş, memleket) içeren kısa ancak hatalı hazırlanmış diyaloglar verilebilir. Bu diyaloglarda selamlaşma ifadeleri yanlış bağlamda kullanılmış, kişisel bilgiler eksik veya karışık verilmiş olabilir. Öğrenciler diyalogları inceleyerek hatalı ifadeleri belirleyebilir. Ardından öğrencilerden yanlış kullanılan selamlaşma ifadelerini uygun olanlarla değiştirmeleri, eksik veya hatalı verilen kişisel bilgileri (isim, yaş, memleket) doğru biçimde düzenlemeleri ve diyalogu anlamlı ve akıcı bir tanışma konuşması hâline getirmeleri istenebilir.

Öğrencilerden aynı duruma uygun en az iki farklı tanışma diyalogu oluşturmaları istenebilir. Öğrenciler kendilerini tanıtmak yerine bir arkadaşını tanıtacak şekilde diyalogu yeniden düzenleyebilir. Diyaloga yeni sorular ekleyerek konuşmayı genişletip resmî ve samimi olma durumlarına göre iki farklı diyalog oluşturabilir.

Daha sonra öğrenciler oluşturdukları diyalogları bir arkadaşıyla canlandırabilir. Öğrenciler yaptıkları değişiklikleri açıklayarak hangi ifadeyi neden değiştirdiklerini ifade edebilir. Etkinlik sonunda öğrenciler farklı diyalogları karşılaştırabilir; hangi selamlaşma, vedalaşma ve tanışma ifadelerinin hangi durumlara daha uygun olduğunu belirtebilir. Böylece öğrencilerin selamlaşma, vedalaşma, tanışma ve kişisel bilgiler (isim, yaş, memleket) kapsamında ifadeleri farklı durumlara göre düzenleyerek kullanmaları desteklenebilir.

Destekleme

1. Etkinlik: Eksik Diyalogu Tamamla ve Cevaplandır

Öğrencilere selamlaşma, tanışma, kendini tanıtırma ve vedalaşma durumlarında kullanılan ifadelerin yer aldığı kartlar verilebilir. Kartlarda "Merhaba", "Hoşça kal", "Adın ne?", "Benim adım...", "Kaç yaşındasın?", "Nerelisin?" gibi ifadeler bulunabilir. Öğrenciler bu kartları inceleyerek uygun ifadeleri seçip bu ifadelerle kendi diyaloglarını oluşturabilir. Öğrenciler oluşturdukları diyalogları bir arkadaşıyla birlikte sesli olarak tekrar edebilir. Ardından diyaloglarını canlandırarak sınıf önünde sunabilir.

2. Etkinlik: Eşleştir ve Söyle

Öğrencilere selamlaşma, vedalaşma, tanışma ve kişisel bilgileri (isim, yaş, memleket) yansıtan görseller (iki kişinin selamlaşması, vedalaşması, kendini tanıtmaları vb.) ve bu durumlara ait ifadeler verilebilir. Öğrenciler doğru ifadeyi doğru görselle eşleştirebilir. Sonrasında öğrenciler ifadeleri sesli olarak tekrar edebilir. Böylece öğrencilerin selamlaşma, vedalaşma, tanışma ve kişisel bilgiler (isim, yaş, memleket) ile ilgili ifadeleri tanıyıp doğru biçimde kullanmaları desteklenebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

2. TEMA: AİLEM

Alt Temalar: Aile Bireyleri ve Aile İçi İlişkiler, Aile Bireylerini Tanıtma, Aile Bireylerinin Meslekleri

Bu tema, öğrencilerin aile yaşamına ilişkin temel iletişim durumlarında Lazca kullanımını desteklemek amacıyla yapılandırılmıştır. Tema; aile bireyleri, aile içi ilişkiler ve aile bireylerinin tanıtılmasına yönelik iletişim bağlamlarını kapsamaktadır. Öğrenme sürecinde öğrencilerin aile yaşamına ilişkin duygu, düşünce ve temel bilgileri hedef dilde anlamlı bağlamlarda ifade etmeleri desteklenmektedir. Temanın temel amacı, öğrencilerin aile yaşamına ilişkin temel iletişim becerilerini etkili ve işlevsel biçimde kullanmalarını sağlamaktır.

DERS SAATİ 18

ALAN BECERİLERİ YDAB1. Dinleme / İzleme-Anlamlandırma
YDAB2. Okuma-Anlamlandırma
YDAB3. Konuşma-Anlatma
YDAB4. Yazma-Anlatma
YDDB1. Dil Bilgisi Seçme-Kullanma
YDDB2. Sözcük Seçme-Kullanma
YDDB3. Sesletim Seçme-Kullanma

KAVRAMSAL BECERİLER -

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E2.3. Girişkenlik, E2.4. Güven, E2.5. Oyunseverlik, E3.2. Odaklanma, E3.5. Açık Fikirlilik, E3.8. Soru Sorma

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri

SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık),
SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB2.1. İletişim,
SDB2.2. İş Birliği, SDB2.3. Sosyal Farkındalık

Değerler

D2. Aile Bütünlüğü, D3. Çalışkanlık, D4. Dostluk, D5. Duyarlılık, D6. Dürüstlük, D8. Mahremiyet, D14. Saygı, D15. Sevgi, D16. Sorumluluk

Okuryazarlık Becerileri

OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık, OB5. Kültür Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER

Türkçe, Sosyal Bilgiler, Matematik, Görsel Sanatlar, Müzik, Yabancı Dil, Fen Bilimleri, Bilişim Teknolojileri ve Yazılım, Beden Eğitimi ve Spor

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER

KB2.2. Gözlemlleme, KB2.5. Sınıflandırma, KB2.8. Sorgulama, KB2.11. Gözleme Dayalı Tahmin Etme, KB2.13. Yapılandırma, KB2.14. Yorumlama

5. sınıf bütüncül yaklaşıma göre yapılandırılmıştır.

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

- LAZ.5.2.D. "Ailem" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri dinleyebilme / izleyebilme-anlamlandırabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek dinleme / izlemeye hazırlık yapar.*
 - b) *Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.*
 - c) *Temayı, temel ayrıntılar ve ipuçlarından hareketle anlamlandırır.*
 - ç) *Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- LAZ.5.2.O. "Ailem" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri okuyabilme-anlamlandırabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek okumaya hazırlık yapar.*
 - b) *Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.*
 - c) *Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak anlamlandırır.*
 - ç) *Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- LAZ.5.2.K. "Ailem" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle konuşabilme-anlatabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek konuşmaya hazırlık yapar.*
 - b) *Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını gözlemleyerek taklit eder ve tekrarlar.*
 - c) *Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak taklit yoluyla sözlü içerik oluşturur.*
 - ç) *Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak konuşmanın içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.*
 - d) *Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak sözlü içeriği yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.*
 - e) *Temaya ilişkin konuşma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- LAZ.5.2.Y. "Ailem" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle yazabilme-anlatabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgilerini ve deneyimlerini harekete geçirerek yazmaya hazırlık yapar.*
 - b) *Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını inceleyerek modelden kopyalar.*
 - c) *Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak yazılı içerik oluşturur.*
 - ç) *Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.*
 - d) *Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.*
 - e) *Temaya ilişkin yazma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- LAZ.5.2.DBS. "Ailem" temasında sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle uygun dil bilgisi seçebilme-kullanabilme**
- Temaya uygun dil bilgisi yapılarını seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.*
- LAZ.5.2.SÖS. "Ailem" temasında sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle uygun sözcük seçebilme-kullanabilme**
- Temaya uygun sözcükleri seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.*
- LAZ.5.2.SES. "Ailem" temasında sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle uygun sesletimi seçebilme-kullanabilme**
- Temaya uygun sesletimi seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.*

İÇERİK ÇERÇEVESİ Tema: Ailem**Alt Temalar**

Aile Bireyleri ve Aile İçi İlişkiler

Aile Bireylerini Tanıtma

Aile Bireylerinin Meslekleri

İşlevsel Cümle Yapıları

Aile Bireylerini Tanıtma: "Ham babaşkimi on., Ham nanaşkimi on."

Ailede Kimlerin Olduğunu İfade Etme: "Jur cuma do ar da miyonun."

Meslek İfade Etme: "Babaşkimi dogurale on. Ma magurale vore."

Sahiplik Bildirme: "Ma cuma miyonun, Si da giyonun, Him nandidi uyonun."

Aile Bireyleri Hakkında Soru Sorma ve Cevap Verme: "Ham mi on?, Ham daskani oni?, Babaşkimi mu dulya ikums?"

Aitlik İlişkisi Kurma: "Amedişi baba mu cozun?, Babaşkimişi nanas Fatma cozun."

Onay ve Cevap Verme: "Ho, ham daşkimi on."

Basit Diyaloglar Kurma: "Ham mi on? – Ham cumaşkimi on. – Babaşkimişi dulya mu on? – Babaşkimi dogurale on."

Hedef Dil Bilgisi Yapıları

Sahiplik Bildirme: "Ma cuma miyonun., Si da giyonun., Him nandidi uyonun."

Aitlik (İyelik) İfade Etme: "Babaşkimi, daskani, himuşi"

Aile Bireylerini Tanıtma ve Bilgi Verme: "Ham babaşkimi on., Ham nanaşkimi on."

Soru Sorma ve Cevap Verme: "Ham mi on?, Ham daskani on-i?, Babaşkimişi dulya mu on?"

Olumlu ve Olumsuz İfade Kullanma: "Ho, Var."

Sayı Kullanarak Aile Bireylerini İfade Etme: "Jur cuma do ar da miyonun."

Aitlik (İlgi) İlişkisi Kurma: "Amedişi baba mu cozun?, Babaşkimişi nana Fatma cozun."

Sesletim

– Lazcaya Özgü Sesler: p, ç, x, k

– Seslerin Kelime İçi Kullanımı: pəpə, maxaçke, şkit

Hedef Sözcükler

nana, baba, cuma, da, nandidi, pəpə, cumadi, dadi, eksali, dogurale, maxaçke, madulye, maçxome, memuri, muendisi, doxtori, esnafi, polisi, miyonun, giyonun, uyonun, maoro-pen, şkimi, skani, himuşi.

İlkeler Aile bireyleri ve aile içi ilişkilere yönelik dilsel içerikler öğrencilerin günlük yaşam deneyimleriyle ilişkilendirilerek bütüncül bir yaklaşımla ele alınmalıdır. Kelime, dil yapıları, sesletim ve iletişim becerileri anlamlı iletişim durumları içinde birlikte sunulmalıdır. Öğrencilerin aile bireylerini tanıtmaya, ailede kimlerin bulunduğunu ve meslekleri ifade etme durumlarında dili aktif kullanabilecekleri etkileşim temelli uygulamalara yer verilmelidir. Dil yapıları kullanım yoluyla fark ettirilmeli; sahiplik ve aitlik bildiren yapıların somut bağlamlarda ele alınarak doğal iletişim içinde kullanılmaları desteklenmelidir. Lazcaya özgü seslerin doğru telaffuzu modelleme, tekrar ve ritim çalışmalarıyla desteklenmeli; öğretim süreci öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyleri ve bireysel farklılıkları dikkate alınarak günlük yaşamla ilişkilendirilmelidir.

Anahtar Kavramlar aile bireyleri, aile içi ilişkiler, meslekler, sahiplik.

**ÖĞRENME
KANITLARI
(Ölçme ve
Değerlendirme)**

Öğrenme çıktıları; çalışma kâğıtları, kısa yazma ve konuşma uygulamaları, kontrol listeleri, gözlem formları, öğrenme günlüğü, yansıtıcı günlükler, kelime ilişkilendirme ve kümeleme etkinlikleri, zihin haritaları, öz / akran / grup değerlendirme formları, dijital üretimler (poster, video, ses kaydı), performans görevleri, öğrenme duvarı veya bülten panosu çalışmaları ile değerlendirilebilir.

1. Performans Görevi: Benim Ailem Tanıtım Poster

Öğrencilerden kendi ailelerini tanıtan bir poster hazırlamaları istenebilir. Poster üzerinde aile bireylerine ait görsel veya çizimler kullanmaları ve her bir aile bireyini adı ve mesleğiyle birlikte tanıtmaları beklenebilir. Öğrencilerin aile bireylerini tanıtırken iyelik ve aitlik yapılarını doğru biçimde kullanmaları desteklenebilir.

Hazırlanan posterlerde öğrencilerin basit ve anlaşılır cümleler kurmaları, öğrendikleri sözcükleri doğru bağlamda kullanmaları ve bilgileri düzenli bir şekilde sunmaları beklenebilir. Öğrenciler hazırladıkları posterleri sınıf ortamında sözlü olarak sunabilir.

Performans görevi; öğrencilerin hedef kelime ve ifadeleri doğru ve bağlama uygun kullanmaları, anlaşılır ve doğru telaffuz etmeleri, kendilerini uygun dil yapılarıyla ifade edebilmeleri, iletişim kurabilmeleri ve etkinliklere aktif katılım sağlamaları ölçütlerine göre analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

2. Performans Görevi: Bir Aileyi Tanıtıyorum

Öğrencilere aile bireyleri ve mesleklerini içeren örnek bir aile görseli (aile ağacı veya aile resmi) verilebilir. Öğrencilerden bu görselde yer alan kişileri inceleyerek aile bireylerini ve aralarındaki ilişkileri tanıtan kısa bir metin oluşturmaları istenebilir.

Öğrencilerin metinlerinde aile bireylerinin kimler olduğunu, birbirleriyle olan ilişkilerini ve mesleklerini basit ve anlaşılır ifadelerle belirtmeleri beklenebilir. Hazırlanan metinler doğrultusunda öğrenciler aileyi sözlü olarak tanıtabilir.

Performans görevi; öğrencilerin hedef kelime ve ifadeleri doğru ve bağlama uygun kullanmaları, anlaşılır ve doğru telaffuz etmeleri, kendilerini uygun dil yapılarıyla ifade edebilmeleri, iletişim kurabilmeleri ve etkinliklere aktif katılım sağlamaları ölçütlerine göre analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Bu tema, öğrencilerin yakın çevrelerine ilişkin temel bilgileri ifade edebilme becerileri üzerine yapılandırılmıştır. Öğrencilerin aile bireyleri, sahiplik ve kişisel çevreye ilişkin kavramları ana dillerinde bildikleri ve bu konularda deneyim sahibi oldukları; 5. sınıf düzeyine uygun olarak kendilerini ve yakın çevrelerini tanıtabildikleri, aile bireyleri hakkında bilgi verebildikleri ve temel sosyal etkileşimlerde bulunabildikleri kabul edilmektedir. Bu doğrultuda aile bireylerini adlandırma, sahiplik bildiren ifadeleri anlama ve kullanma, temel düzeyde soru sorma ve cevap verme becerilerinin gelişmeye açık olduğu öngörülmektedir. Ayrıca öğrencilerin temel kişi zamirleri ve basit tanıtmaya ifadelerini tanıdıkları, bu yapıların aile, meslek ve sahiplik bağlamında genişletilerek kullanılacağı varsayılmaktadır.

Öğrencilerin görsel ve işitsel uyaranlardan yararlanarak model alma ve tekrar yoluyla öğrenmelerini geliştirebildikleri kabul edilmektedir. Bu kapsamda örnek ifadeleri dinleyerek, tekrar ederek ve günlük yaşamla ilişkilendirerek öğrenmelerini sürdürebilecekleri; aile bireyleri, meslekler ve sahiplik ilişkileri üzerinden kendilerini ve çevrelerini ifade edebilecekleri öngörülmektedir. Öğrencilerin bireysel farklılıkları dikkate alınarak öğrenme sürecine etkin katılım sağlayabilecekleri ve etkileşim yoluyla öğrenmelerini geliştirebilecekleri temel kabul olarak ele alınmaktadır.

Ön Değerlendirme

Süreci

Öğretim sürecinin başında öğrencilerin aile bireylerini tanıma, aileye ilişkin temel söz varlığını kullanma ve basit ifadelerle kendilerini ifade etme konularındaki hazır bulunuşluk düzeylerini belirlemek amacıyla "Ailende kimler var?", "Bu kim?", "Ailenin mesleği ne?" gibi sorular yöneltilerek sözlü yanıt vermeleri istenebilir. Bu süreçte öğrencilerin ana dillerindeki iletişim deneyimlerinden hareketle "Annem var.", "Babam var.", "Bu benim kardeşim.", "Babam öğretmendir." gibi temel ifadeleri anlama ve kullanma becerileri gözlemlenebilir.

Ön değerlendirme; gözlem, sözlü etkileşimler, görsel destekli çalışmalar ve kısa eşleştirme etkinlikleri aracılığıyla gerçekleştirilebilir. Elde edilen bulgular doğrultusunda öğretim süreci şekillendirilebilir ve öğrencilerin ihtiyaçlarına uygun öğrenme yaşantıları planlanabilir.

Köprü Kurma

"Ailem" temasında öğrencilerin "Okulda İlk Günüm" temasında edindikleri kendini tanıtmaya, temel soru-cevap yapılarıyla iletişim kurma ve kişisel bilgileri ifade etme becerileri ile aile bireylerini tanıtmaya, aile içi ilişkileri ifade etme ve sahiplik-aitlik yapılarını kullanmaya yönelik yeni öğrenmeleri arasında ilişki kurmaları desteklenebilir. Bu doğrultuda önceki öğrenmelerini yeni bağlamlarda kullanmaları ve kendilerini tanıtırken kullandıkları ifadeleri aile bireylerini tanıtmaya uyarlamaları teşvik edilebilir.

Öğrencilerin günlük yaşam deneyimlerinden yararlanılarak kendi ailelerinden örnekler vermeleri, aile bireylerini tanıtmaları ve aile içi ilişkilerini ifade etmelerine fırsat sunulabilir. Böylece önceki öğrenmeleri ile yeni öğrenmeleri arasında anlamlı bağlar kurmaları ve öğrenilen yapıların günlük yaşamla ilişkilendirilmesi desteklenebilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

LAZ.5.2.D.

"Ailem" temasına yönelik dinleme / izleme-anlamlandırma süreci; öğrencilerin aile yaşamına ilişkin deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla aile bireylerini, aile içi ilişkileri ve farklı meslekleri yansıtan görseller üzerinden başlatılır (**E1.1, SDB1.1, OB4, KB2.2**). Anne, baba, kardeş, büyükanne, büyükbaba gibi aile bireyleriyle ilgili birlikte vakit geçirme, yardımlaşma, konuşma ve farklı meslekleri yansıtan görseller incelenerek "Kimdir?", "Ailede kimler var?", "Ne iş yapıyor?", "Kimin ailesi?", "Kimi seviyor?", "Senin ailede kimler var?" gibi sorulara yönelik düşünceler oluşturulur (**E3.2, E3.5, OB1, KB2.11**). Öğrenciler kendi ailelerinden örnekler vererek görsellerdeki unsurlar ile kendi yaşamları arasında temel ilişkiler kurar ve dinleyecekleri / izleyecekleri içerik hakkında tahminlerde bulunur. (**SDB2.1, KB2.8, SDB1.2**).

Kısa bir ses kaydı, video veya aile bireylerini, aile ilişkilerini, meslekleri ve aitlik bildiren yapıları içeren basit bir diyalogdan kesitler sunularak öğrencilerin görsel ve işitsel ipuçlarına dayanarak içerik hakkında tahminde bulunmaları sağlanır (**E3.5, OB2, KB2.8**). Öğrenciler içerikte hangi aile bireylerinin yer aldığını, aile üyeleri arasında nasıl bir ilişki bulunduğunu, hangi mesleklerin ifade edildiğini ve hangi kişiye aitlik bildirildiğini öngörmeye çalışır (**E2.3, SDB2.1, SDB2.3**).

"Ailem" temasına uygun dinleme / izleme metni kesintisiz olarak sunulur. Bu metinde aile bireyleri, aile içi ilişkiler, meslekler, sahiplik ve aitlik bildiren ifadeler ile "sevmek" eylemini içeren yapılar ("Bu benim annem.", "Babam öğretmendir.", "Ben kardeşimi seviyorum.", "Bu bizim evimiz." vb.) yer alır. Öğrenciler bu aşamada dinledikleri / izledikleri içeriğin konusunu genel olarak algılar; içerikte geçen temel aile bireylerini, ilişkileri, meslekleri ve aitlik bildiren yapıları ayırt edip basit ayrıntıları tanır (**E3.2, SDB1.2, OB1, KB2.2**).

Dinleme / izleme sonrasında içerikte geçen aile bireyleri, meslekler, aitlik bildiren yapılar ve sevgi ifadeleri görsel, kart ve dijital materyaller aracılığıyla yeniden ele alınır (**OB4**). Öğrenciler başlangıçta yaptıkları tahminleri gözden geçirir, dinledikleri içerikle karşılaştırarak tahminlerinin doğruluğunu kontrol eder (**KB2.14**). Ardından içerikte yer alan aile bireylerini yakınlık derecelerine göre sınıflandırır; çekirdek aile, geniş aile üyeleri ve aile bireylerinin mesleklerini ayırıştırır (**KB2.13, D2.1**). Öğrenciler aile bireyleri arasındaki benzerlik ve farklılıkları ifade eder, aile içindeki rol ve ilişkiler üzerine basit karşılaştırmalar yapar (**KB2.5, OB1, D2.3, D5.1**).

Öğrenciler sınıf içindeki arkadaşlarının aile yapıları, aile bireyleri ve onların meslekleri hakkında basit bilgi toplama çalışmaları yapar; örneğin "Kimin annesi öğretmen?", "Kimin kardeşi var?", "Kim büyükanneyle yaşıyor?" gibi sorularla elde ettikleri bilgileri tablo, işaretleme çizelgesi veya görsel düzenleyiciler üzerinde gösterir (**KB2.13, OB1, SDB2.2**). Elde edilen veriler üzerinden sınıfta en sık karşılaşılan aile üyeleri veya meslekler belirlenip basit yorumlar yapılır (**KB2.14, D3.4, D16.3**).

Öğrenciler aynı zamanda aile bireyleri arasındaki ilişki yapısını fark ederek aitlik, sahiplik ve ilgi ilişkilerini tanır (**KB2.13, D2.2**). "Benim annem.", "Bizim ailemiz.", "Kardeşimi seviyorum." gibi ifadeler üzerinden aile bireyleri ile kişiler arasındaki bağlantıları fark eder (**KB2.5**). Sonrasında içerikteki bilgiler tablo, aile ağacı, şema ve görsel düzenleyiciler üzerinde yapılandırılarak aile bireyleri arasındaki ilişkiler görünür hâle getirilip bütün içinde anlamlandırılır (**OB1, OB4, D2.4**).

Öğrenciler dinledikleri / izledikleri içeriği kendi yaşamlarıyla ilişkilendirerek bireysel olarak anlamlandırır (**SDB1.1, E3.2**). Öğrenciler "Bu benim annem.", "Babam doktordur.", "Ben ailemi seviyorum.", "Bu bizim evimiz." gibi ifadelerle kendi aile bireylerini, aile ilişkilerini ve aile üyelerinin mesleklerini ifade ederek dinledikleri içerikle kendi yaşamları arasında bağlantı kurar (**E2.4, D14.2**).

Sürecin son aşamasında öğrenciler dinledikleri / izledikleri içerik hakkında bireysel olarak düşüncelerini ifade edip sınıfla paylaşabilir (**SDB2.1, D16.2**). Gönüllü öğrenciler söz alarak aile bireylerini, aile içindeki ilişkileri ve aile bireylerinin mesleklerini anlatabilir; diğer öğrenciler onları dikkatle dinler (**SDB2.2, D4.4**). Ardından grup çalışmalarıyla öğrenciler birbirlerine aileleri hakkında sorular sorup cevap verebilir (**SDB2.3, D14.1, D15.1, E2.3**).

LAZ.5.2.0.

"Ailem" temasına yönelik okuma-anlamlandırma süreci; öğrencilerin aile yaşamına ilişkin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla aile bireylerini, aile içi ilişkileri, meslekleri ve aitlik bildiren yapıları içeren başlıklar, anahtar kelimeler ve destekleyici görseller üzerinden başlatılır (**E1.1, SDB1.1, OB4, KB2.2**). Öğrencilere "Benim Ailem", "Ailemde Kimler Var?", "Ailemizin Meslekleri" gibi başlıklar ile bu başlıkları yansıtan görseller birlikte sunulur ve öğrencilerden bu görseller ile başlıklar arasında ilişki kurmaları istenir (**E3.2, E3.5, OB1, KB2.11**). Öğrenciler görsellerde yer alan ipuçlarını inceleyerek metnin konusu ve içeriği hakkında tahminlerde bulunup bu tahminlerini sınıfla paylaşır (**E1.5, SDB1.2, SDB2.1, KB2.8**).

Öğrenciler destekleyici görsel ve başlıkları yeniden inceleyerek metnin içeriğine yönelik tahminlerini detaylandırır. Metinde hangi aile bireylerinin yer alabileceğini, aile üyeleri arasında nasıl ilişkiler bulunabileceğini, hangi mesleklerin ifade edilebileceğini ve hangi aitlik yapılarının kullanılabileceğini öngörür (**E2.3, KB2.2**). Öğrenciler bu tahminlerini gerekçeleriyle birlikte ifade eder (**SDB2.1**). Ardından öğrencilere aile bireylerini, aile içi ilişkileri, meslekleri ve sahiplik-aitlik bildiren yapıları içeren kısa ve basit bir metin sunulur. Öğrenciler metni önce bireysel olarak sessiz bir şekilde okur ve ilk okumada metnin genel konusunu anlamaya odaklanır (**E1.5, E3.2, OB1, KB2.2**). Sonrasında öğrenciler metni ikinci kez okuyarak metinde geçen aile bireylerini, meslek adlarını, "benim", "bizim", "onun" gibi aitlik bildiren yapıları ve "sevmek" eylemini işaretler veya bunların altını çizer (**D3.1, D3.2**).

Okuma sürecinin devamında öğrenciler başlangıçta yaptıkları tahminleri metinle karşılaştırarak bunların doğruluğunu kontrol eder (**KB2.14**). Metinde yer alan aile bireylerini yakınlık derecelerine, aile üyelerinin görevlerine ve mesleklerine göre sınıflandırır; çekirdek aile üyeleri, geniş aile üyeleri ve aile bireylerinin üstlendiği rolleri uygun başlıklar altında toplar (**KB2.13, OB1, D2.1**). Öğrenciler metindeki ifadeleri karşılaştırarak benzer ve farklı yönleri ortaya koyar; farklı aile yapıları, farklı meslekler ve aile bireyleri arasındaki ilişkiler üzerinden karşılaştırmalar yapar (**KB2.5, OB4, D2.2, D2.3**).

Öğrenciler metni daha ayrıntılı inceleyerek aile bireyleri arasındaki ilişkileri, aitlik yapılarının kullanımını ve ilgi ilişkilerini açık biçimde ortaya koyar (**KB2.5**). Öğrenciler metindeki bilgileri tablo, aile ağacı veya şema hâline getirerek düzenler; "kişi-aile bağı-meslek-aitlik ilişkisi" yapısını gösteren basit düzenleyiciler oluşturup bu yapı üzerinden metindeki ilişkileri görselleştirir (**KB2.13, OB1, OB4**). Ayrıca metinde verilen bilgilerden hareketle basit çıkarımlar yapar; örneğin bir aile bireyinin üstlendiği rolü, aile içindeki sorumluluklarını veya aile üyeleri arasındaki ilişkileri yorumlayıp metinde açıkça verilmeyen bazı bilgileri tahmin eder (**KB2.14, D5.1**). Bununla birlikte öğrenciler sınıf içinde yapılan basit veri toplama çalışmalarlarıyla metindeki bilgileri kendi yaşamlarıyla karşılaştırır. "Sınıfta en çok kardeşi olan kim?", "Kimin ailesinde öğretmen var?", "Kim büyükannesiyle vakit geçiriyor?" gibi sorulara cevap bulmak için veri toplar, bu verileri tablo hâline getirip basit yorumlar yapar (**D3.4, D16.3**).

Öğrenciler okudukları metni kendi yaşamlarıyla ilişkilendirerek bireysel olarak anlamlandırır (**SDB1.1, E3.2**). Öğrenciler metinden seçtikleri ifadeleri kendi yaşamlarına uyarlayarak yeniden ifade eder; "Bu benim annem.", "Babam doktordur.", "Ben kardeşimi seviyorum.", "Bu bizim evimiz." gibi cümlelerle kendi aile bireylerini, aile ilişkilerini ve aile üyelerinin mesleklerini metinle ilişkilendirir (**E2.4, D14.2**).

Sürecin son aşamasında öğrenciler okudukları metin hakkında bireysel düşüncelerini ifade edip sınıfla paylaşabilir **(SDB2.1, D16.2)**. Gönüllü öğrenciler metnin içeriğini kendi cümleleriyle anlatırken diğer öğrenciler onları dikkatle dinler **(SDB2.2, D4.1, D4.4)**. Öğrenciler grup çalışmaları yaparak metnin ilgili sorular oluşturabilir **(SDB2.2)**. Birbirlerine aile bireyleri, aile ilişkileri ve aile üyelerinin meslekleri hakkında sorular sorup cevap verebilir **(SDB2.3, E2.3, E3.5, D14.1)**.

LAZ.5.2.K.

"Ailem" temasına yönelik konuşma üretim süreci; öğrencilerin aile yaşamına ilişkin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla başlatılır **(E1.1, SDB1.1, E3.2)**. Öğrencilere kendi aile bireyleri, aile içindeki ilişkiler, aile bireylerinin meslekleri ve aile yaşamına ilişkin deneyimleri hakkında "Ailende kimler var?", "Annenin adı nedir?", "Baban ne iş yapıyor?", "Kimi seviyorsun?", "Bu kimin ailesi?", "Ailende kimlerle vakit geçirirsin?" gibi sorular yöneltilir **(E3.5, E3.8, KB2.11)**. Öğrenciler bu sorular üzerinden kendi yaşamlarıyla içerik arasında ilişki kurar; aile yaşamına ilişkin deneyimlerini hatırlayıp konuşmaya zihinsel olarak hazırlanır **(E1.5, SDB2.1, OB1, KB2.8)**.

Öğrencilere aile bireylerini, aile içi ilişkileri, meslekleri, ailelik bildiren yapıları ve "sevmek" eylemini içeren kısa ve basit konuşma örnekleri sunulur **(OB2)**. Öğrenciler bu model ifadeleri dinleyerek ve tekrar ederek doğru telaffuz, vurgu ve yapı kullanımına aşinalık kazanır **(E3.2, OB1)**. "Bu benim annem.", "Babam doktordur.", "Bu bizim ailemiz.", "Ben kardeşimi seviyorum." gibi ifadeler tekrar edilir **(SDB2.1)**.

Öğrencilerin modelden hareketle konuşma üretmeleri için yapılandırılmış etkinlikler uygulanır **(KB2.8, SDB1.2)**. Eksik bırakılmış cümleler ("Bu benim ...", "Ben ... seviyorum.", "Annem ...", "Babam ... çalışıyor.", "Bu ... ailemiz.") verilip öğrencilerden bu cümleleri kendilerine göre tamamlaması istenir **(E1.5)**. Daha sonra öğrenciler bu yapıları kullanarak kısa konuşmalar oluşturur. Ayrıca kart eşleştirme etkinlikleriyle "aile bireyi-meslek-ailelik-sevgi ilişkisi" arasında bağlantılar kurarak model cümleleri taklit edip yeni ifadeler üretir **(KB2.13, D3.1, D3.4)**.

Öğrenciler aile bireylerini, aile içindeki ilişkileri, meslekleri ve ailelik bildiren yapıları içeren kısa konuşmalar yapar **(KB2.13, OB1)**. "Ailemi Tanıtıyorum" etkinliği kapsamında öğrenciler kısa notlar, aile fotoğrafları veya görsellerden yararlanarak hazırlıklı konuşmalar yapar **(OB4, E2.3, D6.1)**. "Hızlı Cevap" etkinliğinde ise yöneltilen sorulara anlık ve uygun cevaplar vererek hazırlıksız konuşma pratiği yapar **(KB2.14, E2.4, SDB2.1, D6.2)**.

Öğrencilere aile bireyleri ve mesleklerini içeren örnek bir aile görseli (aile ağacı veya aile resmi) verilebilir. Öğrencilerden bu görselde yer alan kişileri inceleyerek aile bireylerini ve aralarındaki ilişkileri tanıtan kısa bir metin oluşturmaları istenebilir. Öğrencilerin metninde aile bireylerinin kimler olduğunu, birbiriyle olan ilişkilerini ve mesleklerini basit ve anlaşılır ifadelerle belirtmeleri beklenebilir. Hazırlanan metinler doğrultusunda öğrenciler aileyi sözlü olarak tanıtabilir. Performans görevi; öğrencilerin hedef kelime ve ifadeleri doğru ve bağlama uygun kullanmaları, anlaşılır ve doğru telaffuz etmeleri, kendilerini uygun dil yapılarıyla ifade edebilmeleri, iletişim kurabilmeleri ve etkinliklere aktif katılım sağlamaları ölçütlerine göre analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

Öğrenciler "Arkadaşının Ailesini Tanı" etkinliği kapsamında ikili çalışmalar yapar **(SDB2.1, KB2.2)**. Öğrenciler birbirlerine "Ailende kimler var?", "Annen ne iş yapıyor?", "Kardeşin var mı?", "Ailende kimi çok seviyorsun?" gibi sorular sorar ve aldıkları cevapları kullanarak arkadaşlarının ailelerini sınıfa tanıtır **(SDB2.2, SDB2.3, D14.1, D14.3)**. Böylece öğrenciler edindikleri bilgileri yeniden düzenleyerek farklı bağlamlarda kullanır, gözlem yapar, bilgiyi yapılandırır ve doğal iletişim kurar **(E2.3, D4.1, KB2.13)**.

Sürecin son aşamasında öğrenciler kendi konuşma süreçlerini değerlendirip sınıfla paylaşabilir **(E2.5, KB2.14)**. "Kendimi Değerlendiriyorum" etkinliği kapsamında öğrenciler

ailelerini tanıtırken kullandıkları ifadeleri gözden geçirip neleri doğru yaptıklarını ve hangi alanlarda gelişmeleri gerektiğini ifade edebilir (**SDB2.1, D16.1**). Ardından "Arkadaşımı Dinliyorum" etkinliği ile öğrenciler birbirlerinin konuşmalarını dikkatle dinleyerek basit geri bildirimlerde bulunup karşılıklı olarak düşüncelerini paylaşabilir (**SDB2.2, SDB2.3, D5.1, D8.2**).

Öğrencilerden kendi ailelerini tanıtan bir poster hazırlamaları istenebilir. Poster üzerinde aile bireylerine ait görseller veya çizimler kullanmaları ve her bir aile bireyini ad ve meslek bilgileriyle birlikte tanıtmaları beklenebilir. Öğrencilerin aile bireylerini tanıtırken iyelik ve aitlik eklerini doğru biçimde kullanmaları sağlanabilir. Hazırlanan posterlerde öğrencilerin basit ve anlaşılır cümleler kurmaları, öğrendikleri sözcükleri doğru bağlamda kullanmaları ve bilgileri düzenli bir şekilde sunmaları desteklenebilir. Öğrenciler hazırladıkları posterleri sınıf ortamında sözlü olarak sunarak aile bireylerini tanıtabilir. Bu performans görevi kontrol listeleri, gözlem formları, dereceli puanlama anahtarları, öz / akran / grup değerlendirme formları ile değerlendirilebilir.

LAZ.5.2.Y.

"Ailem" temasına yönelik yazma süreci; öğrencilerin aile yaşamına ilişkin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla başlatılır (**E1.1, SDB1.1, E3.2**). Öğrencilere aile bireyleri, aile içi ilişkiler, aile bireylerinin meslekleri, sahiplik-aitlik bildiren yapılar ve "sevmek" eylemiyle ilgili daha önce öğrendikleri yapılar hatırlatılır ve "Ailemi Yazıyorum" görevi anlatılır. Öğrencilerin yazma görevinde ne yapılacağını anlaması sağlanır (**OB1, KB2.11**). Öğrenciler "Ailende kimler var?", "Annen ne iş yapıyor?", "Kimi seviyorsun?", "Bu kimin ailesi?", "Ailende kimlerle vakit geçirirsin?" gibi örnek sorular üzerinden konuya hazırlanır (**E3.5, E3.8, KB2.8**).

Öğrencilere aile bireylerini, aile içi ilişkileri, meslekleri, aitlik bildiren yapıları ve "sevmek" eylemini içeren kısa ve basit yazılı model metinler sunulur (**OB1**). Öğrenciler bu metinleri inceleyerek yapı ve içerik hakkında farkındalık kazanır (**E3.2, SDB1.2**). "Bu benim annem. Annem doktordur. Bu benim kardeşim. Ben kardeşimi seviyorum. Bu bizim ailemiz." gibi model metinler öğrenciler tarafından incelenir, kopyalanarak yeniden yazılır ve bunların yapı özellikleri üzerinde konuşulur (**D3.1, D3.2**).

Öğrenciler model metinlerden hareketle kendi yazılarını oluşturmaya yönlendirilir (**KB2.8, SDB1.2**). "Cümle Tamamlama" etkinliği kapsamında eksik bırakılmış cümleler ("Bu benim ...", "... öğretmendir.", "Ben ... seviyorum.", "Bu bizim ...", "Babam ... çalışıyor.") verilip öğrencilerden bu cümleleri kendilerine göre tamamlaması istenebilir (**E1.5**). Daha sonra öğrenciler bu cümleleri bir araya getirerek kısa bir metin oluşturur. Ayrıca "aile bireyi-meslek-aitlik ilişkisi"ni gösteren kart veya görseller yardımıyla bilgileri düzenleyerek kendi metinlerini yapılandırır (**KB2.13, D3.4**).

Öğrenciler "Ailemi Yazıyorum" etkinliği kapsamında aile bireylerini, aile ilişkilerini, aile bireylerinin mesleklerini ve aitlik yapılarını içeren kısa bir metin yazar (**KB2.13, E2.3**). Öğrenciler yazarken uygun kelimeleri seçmeye, basit cümle yapıları kurmaya, bilgileri doğru sırayla düzenlemeye, yazım ve noktalama kurallarına dikkat etmeye özen gösterir (**KB2.14, OB1**). Yazılarında mesajlarını açık, doğru ve anlaşılır şekilde ifade eder. Ayrıca aile bireyleri arasındaki ilişkileri, görevleri ve duygusal bağları anlamlı bir bütün içinde sunar (**D6.1, D6.2**).

Öğrenciler yazdıkları metinler üzerinde yeniden düzenleme çalışmaları yapar (**D5.1**). "Metnimi Geliştiriyorum" etkinliği kapsamında öğrenciler yazdıkları metni gözden geçirir, eksik veya hatalı kısımları düzeltir, aile bireyleri arasındaki ilişkileri daha açık hâle getirir, yazılarını daha anlaşılır biçimde yeniden düzenler (**SDB2.1, D2.1, D2.2, D2.3**). Ardından öğrenciler yazdıkları metinleri sınıf içinde paylaşır ve "Ailem Panosu" etkinliğinde aile görselleriyle birlikte sergiler (**SDB2.2, D4.1, OB4, OB5**).

Sürecin son aşamasında öğrenciler yazma süreçlerini değerlendirebilir **(KB2.14)**. "Kendimi Değerlendiriyorum" etkinliği kapsamında öğrenciler yazarken neleri doğru yaptıklarını, ailelerini tanıtırken hangi ifadeleri etkili kullandıklarını ve hangi alanlarda gelişmeleri gerektiğini ifade edebilir **(SDB2.1, E2.4, D16.1)**. Ayrıca "Arkadaşımın Yazısını Okuyorum" etkinliği ile öğrenciler birbirlerinin yazılarını dikkatle inceleyerek basit geri bildirimlerde bulunabilir **(SDB2.2, D16.2, D16.3)**. Düşüncelerini paylaşarak, karşılıklı olarak öğrenebilir **(SDB2.2, SDB2.3, D14.1, D15.1)**.

LAZ.5.2.DBS.

"Ailem" temasına yönelik dil bilgisi seçme ve kullanma süreci; öğrencilerin aile bireyleri, aile içi ilişkiler, aile bireylerinin meslekleri, sahiplik-aitlik bildiren yapılar ile "sevmek" eylemiyle ilgili dil parçalarına doğal bir şekilde ve bağlam içinde aşinalık kazanmalarıyla başlatılır **(E1.1, E3.2)**. Öğrencilere aile yaşamını yansıtan kısa diyalog, video ve görseller sunulur **(E3.5, OB2)**. Bu içeriklerde "Bu benim annem.", "Babam doktordur.", "Bu bizim evimiz.", "Ben kardeşimi seviyorum.", "Onun dedesi öğretmendir." gibi ifadeler yer alabilir. Öğrenciler bu içerikleri dinleyerek ve izleyerek hedef dil yapılarına genel bir aşinalık kazanır **(OB1)**. Öğrencilerin içerikte geçen aile bireylerini ifade eden sözcükleri, tekrar eden dil parçalarını ve aitlik bildiren yapıları fark etmeleri sağlanır **(KB2.2)**. "Duy ve Bul" etkinliğinde öğrencilerden dinledikleri veya izledikleri içerikte geçen dil parçalarını belirlemeleri, "annem", "babam", "bizim", "onun", "kardeşim", "Seviyorum." gibi yapıları işaretleyip, tekrar eden ifadeleri seçip bunları sınıfla paylaşmaları istenir **(KB2.11, OB1)**. Öğrenciler aile bireylerini, meslekleri ve aitlik bildiren yapıları gözlemleyerek bunları benzer özelliklerine göre sınıflandırır, farklı kullanımları karşılaştırıp içerikle ilgili tahminlerini yeniden düzenler **(KB2.5, KB2.13, OB4)**.

Hedef dil yapılarını içeren ifadeler beden dili, görseller ve sözlü tekrarlarla sunulur **(E3.2)**. Öğrenciler bu ifadeleri tekrar eder, taklit eder ve işitsel-görsel desteklerle dil yapılarını bütüncül olarak algılar **(SDB2.1, E1.5)**. "Bu benim annem.", "Bu bizim ailemiz.", "Ben kardeşimi seviyorum." gibi ifadeler hem sözel hem fiziksel olarak canlandırılır. Öğrenciler aile bireylerini işaret ederek, aile fotoğrafları veya görseller üzerinden ilişki kurarak ifadeleri kullanır **(E2.4)**.

Öğrenciler hedef dil parçalarını bağlam içinde tekrar eder **(KB2.8, E2.5)**. "Tekrar Zinciri" etkinliği ile öğrenciler sırayla aynı kalıbı ("Bu benim annem.", "Bu benim annem. Annem doktordur.", "Bu benim annem. Annem doktordur. Ben annemi seviyorum.", "Bu bizim ailemiz.") farklı içeriklerle kullanır. Bu etkinlikte öğrenciler dil yapılarını otomatik ve akıcı biçimde kullanır. Öğrenme sürecine aktif katılım sağlar; ifadeleri genişletip, yeniden yapılandırıp farklı bağlamlarda kullanır **(KB2.13, E2.3, D3.4)**.

"Canlandır ve Söyle" etkinliği ile öğrenciler duydukları ifadeleri fiziksel olarak canlandırıp eş zamanlı olarak tekrar eder **(SDB2.2)**. Öğrenciler aile bireylerini tanıtmaya, meslek belirtme, aile üyelerine sevgi ifade etme veya aitlik bildirme durumlarını beden diliyle gösterirken aynı anda sözel olarak ifade eder **(E2.3, D2.2, D4.1, D4.2)**.

Öğrenciler öğrendikleri dil yapılarını iletişim içinde kullanmaya başlar **(SDB2.1, OB1)**. Grup çalışmalarında öğrenciler aile bireyleri hakkında konuşur ve yazılı ifadeler üretir. Öğrenciler "Ailende kimler var?", "Annen ne iş yapıyor?", "Bu kimin kardeşi?", "Kimi seviyorsun?" gibi sorulara cevap verirken hedef dil yapılarını kuralları düşünmeden, doğal bir şekilde kullanır **(SDB2.2, SDB2.3, D5.1, D14.1)**.

Sürecin sonunda öğrenciler edindikleri dil yapılarını farklı bağlamlarda kullanabilir **(KB2.14)**. Öğrenciler kendi ailelerini tanıtırken, arkadaşlarıyla iletişim kurarken, aile bireylerinin mesleklerini anlatırken ve yazılı ifadeler oluştururken öğrendikleri dil parçalarını doğal biçimde kullanır **(SDB1.1, SDB2.3, D16.1)**. Ayrıca aile bireyleri arasındaki sorumluluk ilişkilerini, aile birliğini ve sevgi temelli bağları ifade eden yapıları kendi yaşamlarıyla ilişkilendirerek kullanır **(D2.1, D2.3, D15.1, D16.2)**.

LAZ.5.2.SÖS.

"Ailem" temasına yönelik sözcük seçme ve kullanma süreci; öğrencilerin aile bireyleri, aile içi ilişkiler, aile bireylerinin meslekleri, sahiplik-aitlik bildiren yapılar ve "sevmek" eylemiyle ilgili hedef sözcükleri bağlam içinde duyup görmeleriyle başlatılır (**E1.1, E3.2**). Öğrencilere aile yaşamını yansıtan kısa diyalog, metin, görsel ve videolar sunulur (**E3.5, OB4**). Bu içeriklerde "anne", "baba", "kardeş", "büyükanne", "büyükbaba", "aile", "doktor", "öğretmen", "benim", "bizim", "onun", "sevmek" gibi hedef sözcükler doğal bir bağlam içinde yer alır. Öğrenciler bu sözcükleri bütüncül olarak algılayarak ilk aşinalıklarını kazanır (**OB1**).

Öğrencilerin içerikte tekrar eden sözcükleri fark etmeleri sağlanır (**KB2.2**). "Duy-Gör-İşaretle" etkinliğinde öğrenciler dinledikleri veya okudukları içerikte geçen hedef sözcükleri belirleyip işaretler, benzer özelliklerine göre gruplandırıp sınıfla paylaşır. Ardından bu sözcükler öğrenciler tarafından sesli olarak tekrar edilir (**OB1**). Öğrenciler aile bireylerini, meslekleri, aitlik bildiren yapıları ve duygusal ilişki bildiren sözcükleri gözlemleyerek sınıflandırır, görsellerle ilişkilendirip sözcükler arasındaki ilişkileri fark eder (**KB2.5, KB2.13**).

Öğrencilerin hedef sözcüklerin kullanımını anlamaları desteklenebilir (**KB2.13**). "Nerede Kullanılır?" etkinliğinde öğrenciler verilen sözcüklerin hangi durumlarda kullanıldığını belirler; örneğin "anne" ve "baba" sözcüklerinin aile bireyleri tanıtılırken, "doktor" ve "öğretmen" sözcüklerinin meslek bildirilirken, "benim" ve "bizim" sözcüklerinin sahiplik veya aitlik bildirilirken, "sevmek" sözcüğünün aile bireyleri arasındaki duygusal bağ ifade edilirken kullanıldığını fark edip bunu görsel veya örnek cümleler üzerinden açıklar (**KB2.14, OB4**).

Öğrenciler hedef sözcüklerin anlamlarını kendi zihinsel kavramlarıyla ilişkilendirir (**SDB1.1, E2.4**). Öğrenciler "Bu benim annem.", "Babam öğretmendir.", "Ben kardeşimi seviyorum.", "Bu bizim ailemiz." gibi ifadeler üzerinden sözcükleri kendi aile yaşamlarıyla bağlantılandırır (**KB2.8**). "Kendimle İlişkilendiriyorum" etkinliği ile öğrenciler öğrendikleri sözcükleri kendi deneyimleriyle ilişkilendirerek bunların anlamlarını pekiştirir (**E1.5**).

Öğrenciler hedef sözcüklerin anlamlarını daha açık biçimde ortaya koyar (**KB2.14**). "Anlamını Açıkla" etkinliğinde öğrenciler seçtikleri sözcükleri basit ifadelerle açıklar, örnek cümle içinde kullanır ve gerektiğinde görsel, aile fotoğrafı veya dijital materyallerle destekler (**OB1, OB2, D3.4**). Öğrenciler açıklamalarını planlı biçimde sunar, aktif katılım sağlar ve düşüncelerini samimi şekilde paylaşır (**D5.1, D6.1, D6.2**).

Öğrenciler hedef sözcükleri farklı bağlamlarda tekrar ederek bunların anlamlarını güçlendirir (**E2.3**). "Cümle Kur-Paylaş" etkinliği kapsamında öğrenciler verilen sözcüklerle kısa cümleler oluşturup bunları sınıfla paylaşır. Öğrenciler "annem", "bizim", "öğretmen", "Seviyorum." gibi sözcükleri kullanarak anlamlı cümleler kurar (**SDB2.1, D4.1, D4.3, D14.1**).

Öğrenciler hedef sözcükleri doğal iletişim içinde kullanmaya yönlendirilebilir. (**SDB2.1, E3.8**). "Sor-Cevapla" etkinliği ile öğrenciler birbirlerine "Ailende kimler var?", "Annen ne iş yapıyor?", "Kardeşin var mı?", "Ailende kimi seviyorsun?" gibi sorular sorup cevap verir (**SDB2.2, SDB2.3, E2.3, D4.2**).

Sürecin son aşamasında öğrenciler hedef sözcükleri farklı bağlamlarda kullanarak kalıcı hâle getirebilir (**KB2.8**). Öğrenciler konuşma ve yazma etkinliklerinde öğrendikleri sözcükleri doğal bir şekilde kullanabilir. Aile bireylerini tanıtip aile üyelerinin mesleklerini anlatabilir (**SDB2.3, D2.1, D2.2, D2.3**). Aile bireyleri arasındaki ilişkileri açıklayıp aitlik bildiren yapıları kullanarak kısa metinler oluşturabilir (**SDB2.3, D2.1, D2.3, D15.1**).

LAZ.5.2.SES.

"Ailem" temasına yönelik sesletim seçme ve kullanma süreci, öğrencilerin aile bireyleri, aile içi ilişkiler, aile bireylerinin meslekleri, sahiplik-aitlik bildiren yapılar ve "sevmek" eylemiyle ilgili hedef sesletim unsurlarına dikkat ederek dinlemeleriyle başlatılır (**E1.1, E3.2**). Öğrencilere kısa diyaloglar, ses kayıtları ve videolar sunulabilir (**E3.5, OB2**). Bu içeriklerde "Bu benim annem.", "Babam öğretmendir.", "Bu bizim ailemiz.", "Ben kardeşimi seviyorum.", "Onun dedesi doktordur." gibi ifadeler doğal bir akış içinde yer alır. Öğrenciler bu ifadeleri dinlerken Lazcaya özgü sesler, vurgu, tonlama ve akıcılığa dikkat eder (**OB1**).

Öğrencilerin hedef sesletim unsurlarını fark etmeleri sağlanır (**KB2.2**). "Dinle-Fark Et" etkinliğinde öğrenciler belirli kelimelerin ve ifadelerin nasıl söylendiğine dikkat eder; özellikle aile bireylerini, meslekleri ve aitlik bildiren yapıları içeren ifadelerdeki vurgu ve tonlamayı ayırt eder. Öğrenciler duydukları sesletim özelliklerini işaretler, benzer söyleyiş özelliklerini sınıflandırır, hangi seslerin tekrar ettiğini gözlemler ve sınıfla paylaşır (**KB2.5, OB1**).

Öğrenciler hedef sesletim unsurlarını tekrar ederek pekiştirir (**E1.5, E3.2**). "Tekrar ve Taklit" etkinliği kapsamında öğretmenin veya ses kaydının ardından ifadeler doğru telaffuzla tekrarlanır. Öğrenciler "Bu benim annem.", "Bu bizim ailemiz.", "Ben kardeşimi seviyorum." gibi ifadeleri doğru vurgu, tonlama ve akıcılıkla bireysel ve grup hâlinde tekrar eder (**SDB2.1, E2.4**).

Öğrenciler hedef sesletim unsurlarını farklı bağlamlarda tanımaya yönlendirilebilir (**OB1**). "Nerede Duydun?" etkinliğinde öğrencilere aynı ifadeler farklı cümleler içinde dinletilebilir ve öğrenciler hangi kelime veya ifadenin nasıl söylendiğini tanır. Örneğin "Bu benim annem.", "Bu benim kardeşim." ve "Bu benim dedem." gibi cümlelerde ortak sesletim özelliklerini fark eder, aile bireylerini ifade eden sözcüklerin benzer söyleyiş özelliklerini karşılaştırır ve ilişkileri yapılandırır (**KB2.11, KB2.13, KB2.14**).

Öğrencilerin doğru sesletimi kendiliğinden seçerek kullanmaları sağlanır (**KB2.8**). "Hangisi Doğru?" etkinliğinde öğrencilere aynı ifadenin farklı sesletimlerle söylendiği örnekler sunulur ve öğrencilerden doğru olanı seçmeleri istenir. Ardından "Seç ve Söyle" etkinliği ile öğrenciler doğru sesletimi seçtikleri ifadeleri kendi cümleleri içinde kullanarak yeniden üretir (**E2.5, D3.4**).

Öğrenciler sesletim unsurlarını iletişim içinde kullanır (**SDB2.1**). Grup çalışmalarıyla öğrenciler aile bireyleri hakkında konuşur ve öğrendikleri ifadeleri doğru sesletimle kullanır (**SDB2.2**). "Sor-Cevapla" etkinliğinde öğrenciler birbirlerine "Ailende kimler var?", "Annen ne iş yapıyor?", "Kardeşin var mı?", "Kimi seviyorsun?" gibi sorular sorar ve cevap verirken doğru vurgu ve tonlamaya dikkat eder (**SDB2.2, SDB2.3, E2.3, D14.1**).

Sürecin sonunda öğrenciler öğrendikleri sesletim unsurlarını farklı bağlamlarda kullanarak kalıcı hâle getirir (**KB2.8**). Öğrenciler hem konuşma hem de sunum etkinliklerinde aile bireylerini tanıtırken, aile üyelerinin mesleklerini anlatırken ve aile bireyleriyle ilgili duyularını ifade ederken doğru telaffuz, vurgu ve tonlamayı doğal bir şekilde kullanır (**D2.1, D14.2, D15.1, SDB1.2**).

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

1. Etkinlik: Ailemle Tanıştırıyorum

Öğrenciler ikili gruplara ayrılabilir ve her öğrenciden günlük yaşamdan bir karşılaşma durumunu (arkadaşını ailesiyle tanıştırma, misafir ağırlama, okulda aileden bahsetme vb.) belirlemesi istenebilir. Öğrencilerden seçtikleri duruma uygun kısa diyaloglar oluşturup bu diyaloglarda aile bireylerini tanıtmaları, aile içi ilişkileri ifade edip basit soru-cevap yapılarını kullanmaları beklenebilir. Öğrenciler diyaloglarını planlayıp, yazıp prova edebilir. Süreç içerisinde öğrencilerden diyaloglarına beklenmedik bir durum (yanlış anlama, ek soru sorma, yeni bir aile bireyinin dâhil olması vb.) eklemeleri istenebilir. Ardından öğrenciler hazırladıkları diyalogları canlandırıp sunumlarını iki farklı biçimde gerçekleştirebilir.

2. Etkinlik: En Uygun Ailemi Seçiyorum

Öğrencilere farklı aile yapılarını, aile bireylerini ve meslekleri içeren kısa tanıtım kartları verilebilir. Her kartta farklı bir aileye ait bilgiler (aile bireylerinin sayısı, birbirleriyle ilişkileri, meslekleri vb.) yer alabilir. Öğrencilere, kendilerine verilen bir duruma en uygun aileyi seçmeleri için "Bu aileden hangisi iş birliğiyle çalışmaya daha uygundur?", "Hangi aile daha kalabalık bir ortamda yaşayabilir?", "Hangi ailede görev paylaşımı daha dengelidir?" gibi sorular sorulabilir.

Öğrenciler seçtikleri aileyi gerekçeleriyle birlikte sözlü olarak açıklayabilir. Aile bireylerini tanıtabilir. Aile bireylerinin mesleklerini belirtip bu meslekleri seçme nedenlerini ifade edebilir. Süreçte öğrencilerden karşılaştırma yapmaları, farklı aile yapılarını değerlendirmeleri ve kendi düşüncelerini açık ve anlaşılır biçimde savunmaları beklenebilir.

Destekleme

1. Etkinlik: Ailemi Tanıtıyorum

Aile bireylerini tanıtmaya yönelik temel ifadeleri içeren hazır cümle kartları ("Bu benim annem.", "Bu benim babam.", "Benim bir kardeşim var.", "Annem ..., babam ..." vb.) ve aile bireylerini temsil eden görseller öğrencilere sunulabilir. Öğrenciler tarafından bu hazır yapı taşları kullanılarak bir "aile poster" oluşturulabilir. Uygun cümleler seçilebilir, bu cümleler doğru sıraya konabilir ve kişisel bilgilerle tamamlanabilir. Bu süreçte öğrenciler yönlendirilebilir. Öğrencilerin doğru ifadeleri seçmelerine yardımcı olunabilir ve gerektiğinde örnek tekrarlar yapılabilir.

Etkinliğin devamında hazırlanan posterler kullanılarak ikili çalışmalar yapılabilir ve öğrenciler birbirlerine ailelerini tanıtabilir. Daha sonra gönüllü öğrenciler tarafından sınıf önünde kısa sunumlar yapılabilir.

2. Etkinlik: Boşluk Doldurarak Ailemi Tanıtıyorum

Aile bireylerini tanıtmaya yönelik temel ifadelerin yer aldığı yarı yapılandırılmış çalışma kâğıtları ("Bu benim ...", "Benim ... kardeşim var.", "Annem ..., babam ..." vb.) dağıtılabilir. Verilen cümlelerdeki boşluklar öğrenciler tarafından doldurulabilir ve cümleler tamamlanabilir. Bu süreçte gerekli yönlendirmeler yapılabilir, örnekler sunulabilir ve doğru ifadelerin seçilmesine yönelik destek sağlanabilir. Ardından tamamlanan cümleler kullanılarak ikili çalışmalar yapılabilir. Öğrenciler birbirine ailelerini tanıtabilir. Gönüllü öğrenciler tarafından sınıf önünde kısa sunumlar yapılabilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

3. TEMA: OKULUM**Alt Temalar: Okulun Bölümleri, Sınıf Eşyaları, Sınıf İçi Yönergeler**

Bu tema, öğrencilerin okul yaşamına ilişkin temel iletişim durumlarında Lazca kullanımını desteklemek amacıyla yapılandırılmıştır. Tema; okulun bölümleri, sınıf eşyaları ve sınıf içi yönergelerle ilişkin iletişim bağlamlarını kapsamaktadır. Öğrenme sürecinde öğrencilerin okul ortamına yönelik temel bilgi ve deneyimlerini hedef dilde anlamlı ve iletişim odaklı etkileşimler aracılığıyla ifade etmeleri desteklenmektedir. Temanın temel amacı, öğrencilerin okul yaşamına ilişkin temel iletişim becerilerini etkili ve işlevsel biçimde kullanmalarını sağlamaktır.

DERS SAATİ 16

ALAN BECERİLERİ YDAB1. Dinleme / İzleme-Anlamlandırma
 YDAB2. Okuma-Anlamlandırma
 YDAB3. Konuşma-Anlatma
 YDAB4. Yazma-Anlatma
 YDDB1. Dil Bilgisi Seçme-Kullanma
 YDDB2. Sözcük Seçme-Kullanma
 YDDB3. Sesletim Seçme-Kullanma

KAVRAMSAL BECERİLER -

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E1.6. Seçicilik, E2.2. Sorumluluk, E2.3. Girişkenlik, E2.4. Güven, E2.5. Oyunseverlik, E3.2. Odaklanma, E3.7. Sistematiçlik, E3.8. Soru Sorma

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği, SDB2.3. Sosyal Farkındalık, SDB3.1. Uyum

Değerler D1. Adalet, D3. Çalışkanlık, D4. Dostluk, D12. Sabır, D14. Saygı, D16. Sorumluluk, D18. Temizlik

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER

Türkçe, Sosyal Bilgiler, Matematik, Görsel Sanatlar, Müzik, Yabancı Dil, Fen Bilimleri, Beden Eğitimi ve Spor, Bilişim Teknolojileri ve Yazılım

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER

KB2.2. Gözlemlleme, KB2.5. Sınıflandırma, KB2.7. Karşılaştırma, KB2.8. Sorgulama, KB2.11. Gözleme Dayalı Tahmin Etme, KB2.13. Yapılandırma, KB2.14. Yorumlama

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

- LAZ.5.3.D. "Okulum" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri dinleyebilme / izleyebilme-anlamlandırabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek dinleme / izlemeye hazırlık yapar.*
 - b) *Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.*
 - c) *Temayı, temel ayrıntılar ve ipuçlarından hareketle anlamlandırır.*
 - ç) *Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- LAZ.5.3.O. "Okulum" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri okuyabilme-anlamlandırabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek okumaya hazırlık yapar.*
 - b) *Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.*
 - c) *Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak anlamlandırır.*
 - ç) *Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- LAZ.5.3.K. "Okulum" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle konuşabilme-anlatabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek konuşmaya hazırlık yapar.*
 - b) *Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını gözlemleyerek taklit eder ve tekrarlar.*
 - c) *Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak taklit yoluyla sözlü içerik oluşturur.*
 - ç) *Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak konuşmanın içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.*
 - d) *Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak sözlü içeriği yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.*
 - e) *Temaya ilişkin konuşma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- LAZ.5.3.Y. "Okulum" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle yazabilme-anlatabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgilerini ve deneyimlerini harekete geçirerek yazmaya hazırlık yapar.*
 - b) *Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını inceleyerek modelden kopyalar.*
 - c) *Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak yazılı içerik oluşturur.*
 - ç) *Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.*
 - d) *Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.*
 - e) *Temaya ilişkin yazma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- LAZ.5.3.DBS. "Okulum" temasında sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun dil bilgisi seçebilme-kullanabilme**
- Temaya uygun dil bilgisi yapılarını seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.*
- LAZ.5.3.SÖS. "Okulum" temasında sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun sözcük seçebilme-kullanabilme**
- Temaya uygun sözcükleri seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.*
- LAZ.5.3.SES. "Okulum" temasında sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun sesletimi seçebilme-kullanabilme**
- Temaya uygun sesletimi seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.*

İÇERİK ÇERÇEVESİ**Tema:** Okulum**Alt Temalar:**

Okulun Bölümleri

Sınıf Eşyaları

Sınıf İçi Yönergeler

İşlevsel Cümle Yapıları

Nesneleri Tanıtma ve Adlandırma: "Ham oçaraşe ren., Heya kitabi ren."

Nesnelerin Yerini İfade Etme: "Kitabi siras ren., Defteri masas ren."

Renk Belirterek Betimleme: "Kitabi mçita ren., Defteri çğaťa ren."

Sahiplik İfade Etme: "Ma kitabi miğun., Hemus çanta uğun."

Soru Sorma: "Kitabi so ren?, Çantas mu ren?, Haya mu ren?"

Sınıf İçi Yönergeleri Anlama ve Uygulama: "Doxedi, Niuci, Çari..."

Basit Diyaloglar Kurma: "Kitabi so ren? – Kitabi siras ren. – Haya mu ren? – Haya defteri ren."

Hedef Dil Bilgisi Yapıları

Varlık ve Nesneleri Tanımlamada Kullanılan Yapı: "... ren" "Ham oçaraşe ren., Heya kitabi ren."

Yer Bildirmede Kullanılan Yapı: "Kitabi siras ren., Defteri masas ren."

Renk ile Niteleme Yapısı: "Kitabi mçita ren., Defteri çğaťa ren."

Cansız Varlıklarda Sahiplik Bildirme Yapısı: "Ma kitabi miğun., Si defteri giğun."

Soru-Cevap Yapıları: "Kitabi so ren?, Masas mu giğun?" "Kitabi siras ren., Masas çeşiraje miğun."

İfadeyi Genişletme: "yer + renk + nesne birlikte kullanımı" "Siras mçita kitabi ren."

Sesletim

Lazcaya Özgü Seslerin Telaffuzu: "ç, ģ, x"

Farklı Seslerin Kelime İçinde Kullanımı: Mçita, çaraťavli, xançeni, oçaraşe, ģantini

Hedef Sözcükler

mektebi, sinifi, ģantini, kytupxane, doguralepeşi oda, mudurişi oda, siporişi saloni, avla, sira, oçaraşe, kitabi, defteri, çeşiraje, çanta, çaraťavli, masa, mçita, çğaťa, skiťa, uça, kçe, xançeni, doxedi, eiseli, niuci, çari, gontzi, cenķoli, goliyoni, isinapi, motisinapam, ģiti ezdi.

İlkeler

Okul ve sınıf ortamına ilişkin dilsel içerikler öğrencilerin günlük yaşam deneyimleriyle ilişkilendirilerek bütüncül bir yaklaşımla ele alınmalıdır. Kelime, dil yapıları, sesletim ve iletişim becerileri sınıf içi iletişim durumları içinde birlikte sunulmalıdır. Öğrencilerin sınıf eşyalarını tanıtmaya, nesnelerin yerini ifade etme ve yönergeleri anlama durumlarında dili aktif kullanabilecekleri etkileşim temelli uygulamalara yer verilmelidir. Dil yapıları kullanım yoluyla fark ettirilmeli; yönerge ifadeleri öğretim sürecinin doğal bir parçası olarak kullanılmalıdır. Lazcaya özgü seslerin doğru telaffuzu modelleme, tekrar ve ritim çalışmalarlarıyla desteklenmeli; öğrenilen kelime ve yapıların gerçek iletişim bağlamlarında kullanılmasına önem verilmelidir.

Anahtar Kavramlar

bulunma, eşya, okul, renk, sınıf, sınıf içi iletişim.

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları; çalışma kâğıtları, kısa yazma ve konuşma uygulamaları, kontrol listeleri, gözlem formları, öğrenme günlüğü, yansıtıcı günlükler, kelime ilişkilendirme ve kümeleme etkinlikleri, zihin haritaları, öz / akran / grup değerlendirme formları, dijital üretimler (poster, video, ses kaydı), performans görevleri, öğrenme duvarı veya bülten panosu çalışmaları ile değerlendirilebilir.

1. Performans Görevi: Okulumu Tanıtıyorum (Sınıf Sunumu ve Görsel Çalışma)

Öğrencilerden kendi okullarını ve sınıf ortamlarını tanıtan bir çalışma hazırlamaları istenebilir. Bu kapsamda öğrencilerin okulun bölümlerini (sınıf, bahçe, koridor vb.) ve sınıfta bulunan eşyaları (sıra, tahta, kalem, kitap vb.) görsel veya basit çizimler kullanarak ifade etmeleri beklenebilir. Öğrencilerin nesneleri tanıtırken renkleri belirtmeleri desteklenebilir. Ayrıca öğrencilerin sınıf içinde kullanılan basit yönergeleri ("Kapıyı aç.", "Defterini çıkar.", "Yerine otur." vb.) çalışmalarına eklemeleri ve bu yönergeleri uygun bağlamlarda kullanmaları beklenebilir.

Öğrencilerin hazırladıkları çalışmalarda basit ve anlaşılır cümleler kurmaları, bulunma durumu ekini doğru biçimde kullanmaları ve cansız varlıkların varlığını veya yokluğunu ifade eden yapıları uygun şekilde kullanmaları beklenebilir.

Çalışmanın sonunda öğrenciler hazırladıkları görsel veya yazılı ürünleri sınıf ortamında sözlü olarak sunabilir. Bu süreçte öğrencilerin kendilerini açık ve anlaşılır biçimde ifade etmeleri, doğru ve doğal konuşmaları, iletişim kurmaları ve arkadaşlarını dikkatle dinlemeleri beklenebilir.

Performans görevi; öğrencilerin hedef kelime ve ifadeleri doğru ve bağlama uygun kullanmaları, anlaşılır ve doğru telaffuz etmeleri, kendilerini uygun dil yapılarıyla ifade edebilmeleri, iletişim kurabilmeleri ve etkinliklere aktif katılım sağlamaları ölçütlerine göre analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

2. Performans Görevi: Yönergeleri Uyguluyorum (Rol Oynama ve Uygulama)

Öğrencilerden sınıf içinde günlük ders akışını yansıtan kısa bir canlandırma hazırlamaları istenebilir. Bu süreçte öğrenciler sınıf eşyalarını kullanarak ve okulun farklı bölümlerine atıfta bulunarak sınıf içi yönergeleri ("Defterini aç.", "Tahtaya gel.", "Kitabını çıkar.", "Yerine otur." vb.) uygun bağlamlarda kullanacakları bir senaryo oluşturabilir. Öğrencilerin hazırlık aşamasında kullanacakları yönergeleri seçmeleri, hangi durumlarda kullanacaklarını planlamaları ve kısa bir akış düzenlemeleri beklenebilir.

Hazırlanan canlandırmalar sınıf ortamında uygulanabilir; öğrenciler sırayla yönerge veren ve yönergeyi uygulayan rolleri üstlenebilir. Bu süreçte öğrencilerin sınıf eşyalarını doğru adlandırmaları, okulun bölümlerine uygun şekilde yer vermeleri ve yönergeleri doğru, anlaşılır ve doğal biçimde kullanmaları beklenebilir.

Performans görevi; öğrencilerin hedef kelime ve ifadeleri doğru ve bağlama uygun kullanmaları, anlaşılır ve doğru telaffuz etmeleri, kendilerini uygun dil yapılarıyla ifade edebilmeleri, iletişim kurabilmeleri ve etkinliklere aktif katılım sağlamaları ölçütlerine göre analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin okul ve günlük yaşam deneyimleri doğrultusunda okul ve sınıf ortamına ilişkin bölümler, sınıf eşyaları ve bu ortamlarda kullanılan temel yönergeler hakkında bilgi sahibi oldukları kabul edilmektedir. Bu kavramları ana dillerinde içselleştirmiş olmalarının hedef dildeki kelime dağarcığı ve dil yapılarını öğrenmelerini desteklediği değerlendirilmektedir.

Önceki öğrenmelerine bağlı olarak bulundukları ortamı tanımlama, nesneleri adlandırma ve basit iletişim durumlarında kendilerini ifade etme becerilerine sahip oldukları kabul edilmektedir. Ayrıca daha önce edindikleri basit cümle yapılarını bu temada yer bil-dirme ve varlık ifade etme bağlamında genişleterek kullanabilecekleri öngörülmektedir.

Ön Değerlendirme

Süreci

Öğretim sürecinin başında öğrencilerin okul ve sınıf ortamına ilişkin temel kavramları tanıma, temel söz varlığını kullanma ve kendilerini basit ifadelerle ifade etme konularındaki hazır bulunuşluk düzeylerini belirlemek amacıyla sınıf içindeki nesnelerden hareketle "Bu ne?", "Bu ne renk?", "Nerede?" gibi sorular yöneltilerek sözlü yanıt vermeleri istenebilir. Ayrıca "Otur.", "Kalk.", "Dinle.", "Yaz." gibi basit yönergeler verilerek bunları anlama ve uygulama düzeyleri gözlemlenebilir.

Ana dildeki deneyimlerinden hareketle "Bu kalem.", "Kalem kırmızı.", "Kitap sırada.", "Çantada kalem var." gibi temel ifadeleri anlama ve kullanma becerileri değerlendirilebilir. Ön değerlendirme; gözlem, sözlü etkileşimler, görsel destekli çalışmalar ve kısa eşleştirme etkinlikleriyle gerçekleştirilebilir. Elde edilen bulgular doğrultusunda öğretim süreci şekillendirilebilir ve öğrenme yaşantıları planlanabilir.

Köprü Kurma

"Okulum" temasında öğrencilerin önceki temalarda edindikleri kendini tanıtmaya, temel soru-cevap yapılarıyla iletişim kurma ve basit ifadelerle kendilerini ifade etme becerileri ile okul bölümlerini tanıma, sınıf eşyalarını adlandırma, nesnelerin özelliklerini ve bulundukları yerleri ifade etme, sınıf içi yönergeleri anlama becerileri arasında ilişki kurulması desteklenebilir.

Öğrencilerin önceki öğrenmelerini yeni bağlamlara aktarmaları teşvik edilerek sınıf eşyalarını ve okul ortamını tanımlamaları, nesneler ve bulundukları yerler hakkında iletişim kurmaları desteklenebilir. Kendi sınıf ortamlarından örnekler vermelerine fırsat sunularak öğrendikleri yapıları günlük yaşamla ilişkilendirmeleri ve önceki öğrenmeleriyle yeni öğrenmeleri arasında anlamlı bağlar kurmaları sağlanabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

LAZ.5.3.D.

"Okulum" temasına yönelik dinleme / izleme-anlamlandırma süreci, öğrencilerin okul yaşamına ilişkin deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla okulun bölümlerini, sınıf eşyalarını ve sınıf içi yönergeleri yansıtan görseller üzerinden başlatılır (**E1.1, E1.6, KB2.2**). Sınıf, kütüphane, bahçe, koridor, öğretmenler odası gibi okul bölümlerini; sıra, tahta, kalem, kitap, çanta, silgi gibi sınıf eşyalarını ve sınıf içinde kullanılan temel yönergeleri içeren görseller incelenerek "Burası neresi?", "Bu nedir?", "Ne renk?", "Nerede duruyor?", "Kimin?", "Sınıfta ne yapıyor?", "Öğretmen ne söylüyor?" gibi sorulara yönelik düşünceler oluşturulur (**E3.2, OB4, KB2.11**). Öğrenciler kendi okul yaşamlarından örnekler vererek görsellerdeki unsurlar ile kendi deneyimleri arasında temel ilişkiler kurar ve dinleyecekleri / izleyecekleri içerik hakkında tahminlerde bulunur (**E1.5, E3.8, SDB2.1, KB2.8**).

Kısa bir ses kaydı, video ya da okulun bölümlerini, sınıf eşyalarını, renkleri, yer bildiren yapıları ve sınıf içi yönergeleri içeren basit bir diyalogdan kesitler sunularak öğrencilerin görsel ve işitsel ipuçlarına dayanarak içerik hakkında tahminlerini geliştirmeleri sağlanır (**E2.2, E2.4, OB2, KB2.8**). Öğrenciler içerikte hangi okul bölümlerinin geçtiğini, hangi nesnelerin tanıtıldığını, nesnelerin nerede bulunduğunu ve hangi yönergelerin verildiğini öngörmeye çalışır (**E2.3, D14.1**).

"Okulum" temasına uygun dinleme / izleme metni kesintisiz olarak sunulur. Bu metinde okulun bölümleri, sınıf eşyaları, renkler, yer bildiren yapılar, sahiplik bildiren ifadeler ve sınıf içi yönergeler ("Kitap masanın üstündedir.", "Bu benim kalemimdir.", "Tahta sınıftadır.", "Ayağa kalk.", "Kitabını aç." vb.) yer alır (**E3.2, OB1**). Bu aşamada öğrenciler dinledikleri / izledikleri içeriğin konusunu genel olarak algılar, içerikte geçen temel nesneleri, mekânları, yönergeleri ve yer bildiren ifadeleri ayırt eder, basit ayrıntıları tanıır ve yönergeleri uygulamaya başlar (**E2.2, E3.7, D3.2, KB2.2**).

Dinleme / izleme sonrasında içerikte geçen okul bölümleri, sınıf eşyaları, renkler, yer bildiren yapılar ve yönergeler görseller, kartlar ve dijital materyaller aracılığıyla yeniden ele alınır (**OB4**). Öğrenciler başlangıçta yaptıkları tahminleri gözden geçirir, dinledikleri içerikle karşılaştırır ve tahminlerinin doğruluğunu kontrol eder (**KB2.14**). İçerikte yer alan nesneler kullanım alanlarına göre sınıflandırılır; sınıfta bulunanlar, okulun farklı bölümlerinde bulunanlar ve taşınabilir materyaller ayrıştırılır (**KB2.7, OB1**). Öğrenciler nesnelerin renklerini, yerlerini ve kullanım amaçlarını karşılaştırarak benzerlik ve farklılıkları ifade eder (**KB2.5**).

Öğrenciler sınıf içinde hangi materyallerin ortak kullanıldığını, hangi nesnelerin hangi alanlarda bulunduğunu ve hangi yönergelerin daha sık kullanıldığını belirlemek amacıyla basit veri toplama çalışmaları yapar; örneğin "En çok hangi eşya kullanılıyor?", "Hangi eşya tahtanın yanında?", "Hangi yönerge daha sık duyuluyor?" gibi sorularla elde ettikleri bilgileri tablo veya işaretleme çizelgeleri üzerinde gösterir (**KB2.13, OB1, SDB2.2**). Elde edilen veriler üzerinden sınıf düzeni, kullanım sıklığı ve ortak kullanım alanları hakkında basit yorumlar yapılır (**KB2.14, D1.1, D3.4, D16.3**).

Öğrenciler aynı zamanda okul yaşamındaki nesneler ve yönergeler arasındaki ilişkileri fark ederek kullanım sırası, mekân-nesne ilişkisi ve yönerge-uygulama bağlantılarını tanıır (**KB2.5, D3.1**). Sonrasında içerikteki bilgiler tablo, şema ve görsel düzenleyiciler üzerinde yapılandırılarak unsurlar arasındaki ilişkiler görünür hâle getirilir ve bütün içinde anlamlandırılır (**KB2.13, OB1, OB4**).

Öğrenciler dinledikleri / izledikleri içeriği kendi okul yaşamlarıyla ilişkilendirerek bireysel olarak anlamlandırır (**E3.2, SDB3.1**). Öğrenciler "Benim çantam sıranın üstündedir.", "Kalemim mavidir.", "Kütüphane okuldadır.", "Öğretmen kitaplarımızı açmamızı söylüyor." gibi ifadelerle kendi okul deneyimlerini ifade eder ve dinledikleri içerikle kendi yaşamları arasında bağlantı kurar (**E2.5, D16.1, KB2.8**).

Sürecin son aşamasında öğrenciler dinledikleri / izledikleri içerik hakkında bireysel olarak düşüncelerini ifade eder ve sınıfla paylaşır (**SDB2.1, E2.3**). Gönüllü öğrenciler söz alarak kendi sınıflarını, kullandıkları eşyaları ve okul bölümlerini anlatır; diğer öğrenciler onları dikkatle dinler (**SDB2.2, D4.1, D4.3, D4.4**). Ardından grup çalışmalarıyla öğrenciler birbirlerine okul yaşamı hakkında sorular sorar, yönergeler verir ve verilen yönergeleri uygular (**SDB2.3, D14.1, KB2.14**).

LAZ.5.3.0.

"Okulum" temasına yönelik okuma-anlamlandırma süreci, öğrencilerin okul yaşamına ilişkin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla okulun bölümlerini, sınıf eşyalarını, renkleri, yer bildiren yapıları ve sınıf içi yönergeleri içeren başlıklar, anahatar kelimeler ve destekleyici görseller üzerinden başlatılır (**E1.1, E1.6, KB2.2**). Öğrencilere "Sınıfım", "Okulumun Bölümleri", "Sınıf Eşyalarım", "Sınıfta Kurallar" gibi başlıklar ile bu başlıkları yansıtan görseller birlikte sunulur ve öğrencilerden bu görseller ile başlıklar arasında ilişki kurmaları istenir (**E3.2, OB4, KB2.11**). Öğrenciler görsellerde yer alan ipuçlarını inceleyerek metnin konusu ve içeriği hakkında tahminlerde bulunur ve bu tahminlerini sınıfla paylaşır (**E1.5, E3.8, KB2.8**).

Öğrenciler destekleyici görselleri ve başlıkları yeniden inceleyerek metnin içeriğine yönelik tahminlerini detaylandırır ve metinde hangi okul bölümlerinin, hangi sınıf eşyalarının, hangi renklerin, hangi yer bildiren yapıların ve hangi yönergelerin yer alabileceğini öngörür (**E2.2, KB2.2**). Öğrenciler bu tahminlerini gerekçeleriyle birlikte ifade eder (**SDB2.1**). Ardından okulun bölümlerini, sınıf eşyalarını, renkleri, sahiplik bildiren yapıları ve sınıf içi yönergeleri içeren kısa ve basit bir metin öğrencilere sunulur. Öğrenciler metni önce sessiz olarak bireysel şekilde okur ve ilk okumada metnin genel konusunu anlamaya odaklanır (**E1.5, E3.2, OB1**). Sonrasında öğrenciler metni ikinci kez okuyarak metinde geçen okul bölümlerini, sınıf eşyalarını, renkleri, yer bildiren ifadeleri ve yönergeleri işaretler veya altını çizer (**E3.7, D3.2, KB2.2**).

Okuma sürecinin devamında öğrenciler başlangıçta yaptıkları tahminleri metinle karşılaştırarak doğruluğunu kontrol eder (**KB2.7**). Metinde yer alan okul bölümleri, sınıf eşyaları ve sınıf içi materyaller kullanım alanlarına göre sınıflandırılır; sınıfta bulunanlar, okulun farklı bölümlerinde bulunanlar ve kişisel kullanım materyalleri belirlenerek uygun başlıklar altında toplanır (**OB1**). Öğrenciler metindeki ifadeleri karşılaştırarak nesnelerin benzer ve farklı yönlerini, renklerini, kullanım amaçlarını ve bulundukları yerleri karşılaştırır (**KB2.5, OB4**).

Öğrenciler metni daha ayrıntılı inceleyerek nesneler ile mekânlar arasındaki ilişkileri, sahiplik bildiren yapıları ve yönerge-uygulama bağlantılarını belirler (**KB2.5, KB2.8**). Öğrenciler metindeki bilgileri tablo veya şema hâline getirerek düzenler; "nesne-renk-bulunduğu yer-kime ait" ilişkisini gösteren basit tablolar oluşturur ve bu yapı üzerinden metindeki ilişkileri görselleştirir (**KB2.13, OB1, OB4**). Ayrıca metinde verilen bilgilerden hareketle basit çıkarımlar yapar; örneğin hangi nesnenin hangi bölümde kullanılabileceğini, hangi eşyanın ortak kullanım materyali olduğunu veya hangi yönergenin hangi durumda uygulanacağını tahmin eder (**KB2.14**). Bununla birlikte öğrenciler sınıf içinde yapılan basit veri toplama çalışmalarıyla metindeki bilgileri kendi okul yaşamlarıyla karşılaştırır; "Sınıfta en çok hangi eşya kullanılıyor?", "En çok hangi renk görülüyor?", "Hangi materyaller ortak kullanılıyor?" gibi sorulara cevap bulmak için veri toplar, bu verileri tablo hâline getirir ve basit yorumlar yapar (**KB2.7**).

Öğrenciler okudukları metni kendi okul yaşamlarıyla ilişkilendirerek bireysel olarak anlamlandırır (**E3.2, SDB3.1**). Öğrenciler metinden seçtikleri ifadeleri kendi yaşamlarına uyarlayarak yeniden ifade eder. "Benim kalemim mavidir.", "Çantam sıranın yanındadır.", "Kütüphane okulumuzdadır.", "Öğretmen kitabımızı açmamızı ister." gibi cümlelerle kendi okul deneyimlerini metinle ilişkilendirir (**E2.5, D3.4, D12.3, KB2.8**).

Sürecin son aşamasında öğrenciler okudukları metin hakkında bireysel düşüncelerini ifade eder ve sınıfla paylaşır (**SDB2.1, E2.3**). Gönüllü öğrenciler metnin içeriğini kendi cümleleriyle anlatırken diğer öğrenciler onları dikkatle dinler (**SDB2.2, D1.2, D4.1, D4.2**). Öğrenciler grup çalışmaları yaparak metinle ilgili sorular oluşturur, birbirlerine sorular sorar, yönergeler verir ve verilen yönergeleri uygular (**SDB2.3, D14.1, D16.1, KB2.14**).

LAZ.5.3.K.

"Okulum" temasına yönelik konuşma üretim süreci, öğrencilerin okul yaşamına ilişkin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla başlatılır (**E1.1, E1.6**). Öğrencilere kendi okul ortamları, sınıf eşyaları, okulun bölümleri, nesnelerin renkleri, bulundukları yerler ve sınıf içi yönergeler hakkında "Burası neresi?", "Bu nedir?", "Ne renk?", "Nerede duruyor?", "Kimin?", "Sınıfta öğretmen ne söylüyor?", "Sen sınıfta ne yaparsın?" gibi sorular yöneltilir. (**E3.2, KB2.11**). Öğrenciler bu sorular üzerinden kendi okul yaşamlarıyla içerik arasında ilişki kurar, farklı seçenekleri değerlendirir, sorular üretir ve konuşmaya zihinsel olarak hazırlanır (**E1.5, E3.8, SDB2.1, KB2.8**).

Öğrencilere okulun bölümlerini, sınıf eşyalarını, renkleri, yer bildiren yapıları, sahiplik bildiren ifadeleri ve sınıf içi yönergeleri içeren kısa ve basit konuşma örnekleri sunulur (**OB2**). Öğrenciler bu model ifadeleri dinleyerek ve tekrar ederek doğru telaffuz, vurgu, tonlama ve yapı kullanımına aşinalık kazanır (**E3.2, E3.7, SDB2.1**). "Bu benim kalemimdir.", "Kitap sıranın üstündedir.", "Tahta sınıftadır.", "Kitabını aç.", "Ayağa kalk." gibi ifadeler birlikte tekrar edilir.

Öğrencilerin modelden hareketle konuşma üretmeleri için yapılandırılmış etkinlikler uygulanır (**E1.5**). Öğrencilere eksik bırakılmış cümleler verilir ("Bu benim ...", "... masanın üstündedir.", "Benim ... kırmızıdır.", "Öğretmen ... diyor.") ve bu cümleleri kendilerine göre tamamlamaları istenir. Daha sonra öğrenciler bu ifadeleri kullanarak kısa konuşmalar oluşturur. Ayrıca kart eşleştirme etkinlikleriyle "nesne-renk-bulunduğu yer-sahiplik-yönerge" ilişkisini kurarak model cümleleri taklit eder ve yeni cümleler üretir (**KB2.8, KB2.13, SDB1.2**).

Öğrenciler okul yaşamlarını, sınıf eşyalarını, okulun bölümlerini ve sınıf içi yönergeleri içeren kısa konuşmalar yapar (**OB1**). "Sınıfımı Anlatıyorum" etkinliği kapsamında öğrenciler kısa notlar, görseller veya sınıf içindeki gerçek materyallerden yararlanarak hazırlıklı konuşmalar yapar (**KB2.14, E2.2, D3.1**). "Hızlı Cevap" etkinliğinde ise kendisine yöneltilen "Bu nerede?", "Ne renk?", "Kimin?", "Nerede bulunur?" gibi sorulara anlık ve uygun cevaplar vererek hazırlıksız konuşma pratiği yapar (**OB4, SDB2.1, D16.1**).

Öğrencilerden kendi okullarını ve sınıf ortamlarını tanıtan bir çalışma hazırlamaları istenebilir. Bu kapsamda öğrencilerin okulun bölümlerini (sınıf, bahçe, koridor vb.) ve sınıfta bulunan eşyaları (sıra, tahta, kalem, kitap vb.) görsel veya basit çizimler kullanarak ifade etmeleri beklenebilir. Öğrencilerin nesneleri tanıtırken renkleri belirtmeleri desteklenebilir. Ayrıca öğrencilerin sınıf içinde kullanılan basit yönergeleri ("Kapıyı aç.", "Defterini çıkar.", "Yerine otur." vb.) çalışmalarına eklemeleri ve bu yönergeleri uygun bağlamlarda kullanmaları beklenebilir. Öğrencilerin hazırladıkları çalışmalarda basit ve anlaşılır cümleler kurmaları, bulunma durumu ekini doğru biçimde kullanmaları ve cansız varlıkların varlığını veya yokluğunu ifade eden yapıları uygun şekilde kullanmaları beklenebilir. Çalışmanın sonunda öğrenciler hazırladıkları görsel veya yazılı ürünleri sınıf ortamında sözlü olarak sunabilir. Bu süreçte öğrencilerin kendilerini açık ve anlaşılır biçimde ifade etmeleri, doğru ve doğal konuşmaları, iletişim kurmaları ve arkadaşlarını dikkatle dinlemeleri beklenebilir. Bu performans görevi; öğrencilerin hedef kelime ve ifadeleri doğru ve bağlama uygun kullanmaları, anlaşılır ve doğru telaffuz etmeleri, kendilerini uygun dil yapılarıyla ifade edebilmeleri, iletişim kurabilmeleri ve etkinliklere aktif katılım sağlamları ölçütlerine göre analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

Öğrenciler "Arkadaşının Sınıfını Tanı" etkinliği kapsamında ikili çalışmalar yapar **(SDB2.1)**. Öğrenciler birbirlerine "Çantan nerede?", "Kalemin ne renk?", "Sınıfta tahta nerede?", "Kütüphane okulun neresinde?", "Öğretmen ne söylüyor?" gibi sorular sorar ve aldıkları cevapları kullanarak arkadaşlarının sınıfını, kullandığı materyalleri veya okul ortamını sınıfa tanıtır **(SDB2.2, E2.2)**. Böylece öğrenciler edindikleri bilgileri yeniden düzenleyerek farklı bağlamlarda kullanır, sırayla söz alır, ortak materyalleri paylaşır ve basit, doğal ve doğru iletişim kurar **(SDB2.2, SDB2.3, D4.1, D14.1)**.

Sürecin son aşamasında öğrenciler kendi konuşma süreçlerini değerlendirir ve sınıfla paylaşır **(SDB3.1)**. "Kendimi Değerlendiriyorum" etkinliği kapsamında öğrenciler okul yaşamlarını anlatırken kullandıkları ifadeleri, yönergeleri ne kadar doğru uyguladıklarını, nesneleri ve mekânları ne kadar açık tanımlayabildiklerini gözden geçirir ve neleri doğru yaptıklarını ifade eder **(SDB2.1, D14.2, KB2.14)**. Ardından "Arkadaşımı Dinliyorum" etkinliği ile öğrenciler birbirlerinin konuşmalarını dikkatle dinleyerek basit geri bildirimlerde bulunur, birbirlerine güven verir, sınıf düzenine saygı gösterir ve karşılıklı düşüncelerini paylaşır **(SDB2.2, D4.3, D4.4, D14.3)**.

Öğrencilerden sınıf içinde günlük ders akışını yansıtan kısa bir canlandırma hazırlamaları istenebilir. Bu süreçte öğrenciler sınıf eşyalarını kullanarak ve okulun farklı bölümlerine atıfta bulunarak sınıf içi yönergeleri ("Defterini aç.", "Tahtaya gel.", "Kitabını çıkar.", "Yerine otur." vb.) uygun bağlamlarda kullanacakları bir senaryo oluşturulabilir. Öğrenciler hazırlık aşamasında kullanacakları yönergeleri seçebilir, hangi durumlarda kullanacaklarını planlar ve kısa bir akış düzeleyebilir. Hazırlanan canlandırmalar sınıf ortamında uygulanabilir; öğrenciler sırayla yönerge veren ve yönergeyi uygulayan roller üstlenebilir. Bu süreçte öğrencilerin sınıf eşyalarını doğru adlandırmaları, okulun bölümlerine uygun şekilde yer vermeleri ve yönergeleri doğru, anlaşılır ve doğal biçimde kullanmaları beklenir. Bu performans görevi kontrol listeleri, gözlem formları, dereceli puanlama anahartları, öz / akran / grup değerlendirme formları ile değerlendirilebilir.

LAZ.5.3.Y.

"Okulum" temasına yönelik yazma süreci, öğrencilerin okul yaşamına ilişkin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla başlatılır **(E1.1, E3.2)**. Öğrencilere okulun bölümleri, sınıf eşyaları, nesnelerin renkleri, bulundukları yerler, sahiplik bildiren yapılar ve sınıf içi yönergelerle ilgili daha önce karşılaştıkları ifadeler hatırlatılır ve "Okulumu Yazıyorum" görevi tanıtılır **(E3.8, OB1)**. Öğrencilerden yazma görevinde ne yapacaklarını anlamaları istenir ve "Sınıfta hangi eşyalar var?", "Kalemin ne renk?", "Çantan nerede?", "Okulunda hangi bölümler var?", "Öğretmen sınıfta hangi yönergeleri verir?" gibi örnek sorular üzerinden konuya hazırlık yaptırılır **(SDB1.2, KB2.8)**.

Öğrencilere okulun bölümlerini, sınıf eşyalarını, renkleri, yer bildiren yapıları, sahiplik bildiren ifadeleri ve sınıf içi yönergeleri içeren kısa ve basit yazılı model metinler sunulur **(OB4)**. Öğrenciler bu metinleri inceleyerek yapı ve içerik hakkında farkındalık kazanır **(E3.2, OB1)**. "Bu benim kalemimdir. Kalemim mavidir. Çantam sıranın yanındadır. Tahta sınıftadır. Öğretmen kitabımızı açmamızı ister." gibi model metinler öğrenciler tarafından kopyalanarak yeniden yazılır **(E3.7)**.

Öğrenciler model metinlerden hareketle kendi yazılarını oluşturmaya yönlendirilir **(E1.6)**. "Cümle Tamamlama" etkinliği kapsamında öğrencilere eksik bırakılmış ifadeler verilir ("Bu benim ...", "... masanın üstündedir.", "Benim ... kırmızıdır.", "Okulumda ... vardır.", "Öğretmen ... der.") ve bu cümleleri kendilerine göre tamamlamaları istenir. Daha sonra öğrenciler bu cümleleri bir araya getirerek kısa bir metin oluşturur, ayrıca görsel kartlar, nesne kartları ve mekân kartları eşleştirilerek "nesne-renk-yer-sahiplik" ilişkisi kurar **(KB2.8, KB2.13, SDB1.2)**.

Öğrenciler "Sınıfımı Yazıyorum" etkinliği kapsamında kendi sınıflarını, okulun bölümlerini, kullandıkları eşyaları, nesnelerin yerlerini ve renklerini içeren kısa bir metin yazar **(OB1)**.

Öğrenciler yazarken uygun sözcükleri seçmeye, basit cümle yapıları kurmaya, nesneleri doğru tanımlamaya, bilgileri planlı biçimde sıralamaya ve yazım ile noktalama kurallarına uymaya dikkat eder (**E2.2, D3.2**). Yazılarında mesajlarını açık, düzenli ve anlaşılır biçimde ifade eder (**KB2.14, D16.1**).

Öğrenciler yazdıkları metinleri yeniden düzenleme çalışmaları yapar (**SDB2.1**). "Metni-mi Geliştiriyorum" etkinliği kapsamında öğrenciler yazdıkları metni gözden geçirir, eksik veya hatalı kısımları düzeltir, nesnelerin yerlerini, renklerini ve sahiplik bildiren ifadeleri yeniden kontrol eder ve yazılarını daha anlaşılır hâle getirir (**D1.2, D4.1**). Ardından öğrenciler yazdıkları metinleri sınıf içinde paylaşır ve "Sınıf Panosu" etkinliği ile yazılar sergiler (**SDB2.2, D4.2, D12.2, D18.2**).

Sürecin son aşamasında öğrenciler yazma süreçlerini değerlendirir (**SDB3.1**). "Kendimi Değerlendiriyorum" etkinliği kapsamında öğrenciler yazarken neleri doğru yaptıklarını, hangi ifadeleri doğru kullandıklarını, nesneleri ve mekânları ne kadar açık tanımlayabildiklerini ve hangi alanlarda gelişmeleri gerektiğini ifade eder (**SDB2.1, KB2.14**). Ayrıca "Arkadaşımın Yazısını Okuyorum" etkinliği ile öğrenciler birbirlerinin yazılarını inceleyerek basit geri bildirimlerde bulunur, yapıcı öneriler sunar, farklı görüşlere açık olur ve düşüncelerini paylaşır (**SDB2.2, SDB2.3, D4.3, D14.1**).

LAZ.5.3.DBS.

"Okulum" temasına yönelik dil bilgisi seçme ve kullanma süreci, öğrencilerin okulun bölümleri, sınıf eşyaları, nesnelerin renkleri, bulundukları yerler, sahiplik bildiren yapılar, bulunma durumu ve varlık-yokluk bildiren yapılar ile sınıf içi yönergelerle ilgili dil parçalarına doğal ve bağlam içinde aşinalık kazanmalarıyla başlatılır (**E1.1, E3.2**). Öğrencilere okul yaşamını yansıtan kısa diyaloglar, videolar, sınıf içi canlandırmalar ve görseller sunulur (**OB2**). Bu içeriklerde "Bu benim kalemimdir.", "Kitap masanın üstündedir.", "Tahta sınıftadır.", "Sınıfta kitap vardır.", "Masada kalem yoktur.", "Kitabını aç." gibi ifadeler yer alır. Öğrenciler bu içerikleri dinleyerek, izleyerek ve gözlemleyerek hedef dil yapılarına genel bir aşinalık kazanır (**OB1**).

Öğrencilerin içerikte tekrar eden dil parçalarını ve yapıları fark etmeleri sağlanır (**KB2.2**). "Duy ve Bul" etkinliğinde öğrencilere dinledikleri ya da izledikleri içerikte geçen sahiplik bildiren yapılar, bulunma durumu ifadeleri, varlık-yokluk bildiren yapılar ve yönerge ifadeleri belirtilir; "benim", "sınıftadır", "vardır", "yoktur", "aç", "kalk", "otur" gibi tekrar eden dil parçaları işaretletilir, benzer yapıları sınıflandırmaları ve sınıfla paylaşmaları istenir (**E1.6, KB2.5, OB1, OB4**).

Hedef dil yapılarını içeren ifadeler beden dili, görseller, gerçek nesneler ve sözlü tekrarlarla sunulabilir (**E3.2**). Öğrenciler bu ifadeleri tekrar eder, taklit eder ve işitsel-görsel desteklerle dil yapılarını bütüncül olarak algılar (**E3.7**). "Bu benim kitabımdır.", "Kalem sıranın üstündedir.", "Sınıfta tahta vardır.", "Kapıyı aç." gibi ifadeleri hem sözel hem fiziksel olarak canlandırır (**SDB2.1**).

Öğrenciler hedef dil parçalarını bağlam içinde tekrar eder (**KB2.8**). "Tekrar Zinciri" etkinliği ile öğrenciler sırayla aynı kalıbı farklı içeriklerle kullanır ("Bu kalemimdir.", "Bu benim kalemimdir.", "Bu benim mavi kalemimdir.", "Bu benim mavi kalemim sıranın üstündedir."). Benzer şekilde "Sınıfta kitap vardır.", "Sınıfta kırmızı kitap vardır.", "Sınıfta kırmızı kitap masanın üstündedir." gibi yapılar genişletilebilir (**E2.2, E2.5, D3.4, D16.1**).

"Canlandır ve Söyle" etkinliği ile öğrenciler duydukları ifadeleri fiziksel olarak canlandırır ve eş zamanlı olarak tekrar eder (**SDB2.2**). Öğrenciler sınıf eşyalarını gösterirken, nesnelerin yerlerini işaret ederken ya da verilen yönergeleri uygularken aynı anda sözel olarak ifade eder. "Kitap masadadır.", "Kalem çantadadır.", "Ayağa kalk.", "Defterini aç." gibi ifadeler hem fiziksel hem sözel olarak tekrar edilir (**E2.3, D1.3, D4.2, D12.2**).

Öğrenciler öğrendikleri dil yapılarını iletişim içinde kullanmaya başlar (**OB1**). Grup çalışmalarıyla öğrenciler sınıf ortamı, okulun bölümleri ve kullandıkları materyaller

hakkında konuşur ve kısa yazılı ifadeler üretir **(SDB2.1, SDB2.2, D3.2)**. Öğrenciler "Bu kimin?", "Kalem nerede?", "Sınıfta neler var?", "Tahta nerede?", "Masada kitap var mı?" gibi sorulara cevap verirken hedef dil yapılarını kuralları düşünmeden, doğal ve bağlama uygun biçimde kullanır **(SDB2.1, SDB2.2, D4.1, D14.1)**.

Sürecin sonunda öğrenciler edindikleri dil yapılarını farklı bağlamlarda kullanır **(KB2.14)**. Öğrenciler kendi sınıflarını anlatırken, okulun bölümlerini tanıtırken, nesnelerin yerlerini ve sahiplik ilişkilerini ifade ederken, arkadaşlarıyla iletişim kurarken ve yazılı ifadeler oluştururken öğrendikleri dil parçalarını doğal biçimde kullanır **(SDB3.1, E2.4, D4.3)**.

LAZ.5.3.SÖS.

"Okulum" temasına yönelik sözcük seçme ve kullanma süreci, öğrencilerin okulun bölümleri, sınıf eşyaları, renkler, nesnelerin bulunduğu yerler, sahiplik bildiren ifadeler ve sınıf içi yönergelerle ilgili hedef sözcükleri bağlam içinde duymaları ve görmeleriyle başlatılır **(E1.1, E3.2)**. Öğrencilere okul yaşamını yansıtan kısa diyaloglar, metinler, görseller, sınıf içi canlandırmalar ve videolar sunulur **(OB4)**. Bu içeriklerde "sınıf", "kütüphane", "tahta", "masa", "kalem", "çanta", "kitap", "kırmızı", "mavi", "üstünde", "yanında", "aç", "otur", "kalk" gibi hedef sözcükler doğal bir bağlam içinde yer alır. Öğrenciler bu sözcükleri bütüncül olarak algılayarak ilk aşinalıklarını kazanır **(OB1)**.

Öğrencilerin içerikte tekrar eden sözcükleri fark etmeleri sağlanır **(KB2.2)**. "Duy-Gör-İşaretle" etkinliğinde öğrenciler dinledikleri, izledikleri veya okudukları içerikte geçen hedef sözcükleri belirler, işaretler, benzer olanları gruplandırır ve sınıfla paylaşır. Ardından bu sözcükler öğrenciler tarafından sesli olarak tekrar edilir **(KB2.5, OB1)**.

Öğrencilerin hedef sözcüklerin kullanımını anlamaları desteklenir **(KB2.7)**. "Nerede Kullanılır?" etkinliğinde öğrenciler verilen sözcüklerin hangi durumlarda kullanıldığını belirler; örneğin "tahta" sözcüğünün sınıfta, "kütüphane" sözcüğünün okulun belirli bir bölümünde, "aç" ve "otur" gibi sözcüklerin sınıf içi yönergelerde kullanıldığını fark eder ve bunu görseller, nesneler veya örnek cümleler üzerinden açıklar. Ayrıca renk bildiren sözcüklerin nesnelerle, yer bildiren sözcüklerin sınıf eşyalarıyla nasıl ilişkilendiğini karşılaştırır **(OB4)**.

Öğrenciler hedef sözcüklerin anlamlarını kendi zihinsel kavramlarıyla ilişkilendirir **(KB2.8)**. Öğrenciler "Benim kalemim mavidir.", "Çantam sıranın yanındadır.", "Sınıfımız ikinci kattadır." gibi ifadeler üzerinden sözcükleri kendi okul yaşamlarıyla bağlantılandırır. "Kendimle ilişkilendiriyorum" etkinliği ile öğrenciler öğrendikleri sözcükleri kendi deneyimleriyle ilişkilendirerek anlamlarını pekiştirir **(E1.5, SDB1.2)**.

Öğrenciler hedef sözcüklerin anlamlarını daha açık biçimde ortaya koyar **(KB2.14)**. "Anlamını Açıkla" etkinliğinde öğrenciler seçtikleri sözcükleri basit ifadelerle açıklar, örnek cümle içinde kullanır, gerektiğinde gerçek sınıf materyalleri veya görsellerle destekler. Öğrenciler sınıf eşyalarını, okul bölümlerini, renkleri ve yönerge ifadelerini açıklarken etkinliğe aktif katılım gösterir, sistemli çalışır ve verilen görevleri tamamlamaya özen gösterir **(OB1, E2.2, D3.2, D3.4)**.

Öğrenciler hedef sözcükleri farklı bağlamlarda tekrar ederek anlamlarını güçlendirir **(E2.2)**. "Cümle Kur-Paylaş" etkinliği kapsamında öğrenciler verilen sözcüklerle kısa cümleler oluşturur ve sınıfla paylaşır. Öğrenciler "kırmızı kalem", "tahta sınıftadır", "çanta masanın altında", "kitabını aç" gibi sözcük ve ifadeleri kullanarak anlamlı cümleler üretir **(OB1, D14.1, D13.3)**.

Öğrenciler hedef sözcükleri doğal iletişim içinde kullanmaya yönlendirilir **(SDB2.1)**. "Sor-Cevapla" etkinliği ile öğrenciler birbirlerine "Bu nedir?", "Ne renk?", "Nerede?", "Bu kimin?", "Sınıfta neler var?" gibi sorular sorar ve cevap verir. Ayrıca arkadaşlarının verdiği yönergeleri uygular, nesneleri tanımlar ve okulun bölümleri hakkında bilgi paylaşır **(SDB2.2, E2.3, D4.2, D14.1)**.

Sürecin son aşamasında öğrenciler hedef sözcükleri farklı bağlamlarda kullanarak kalıcı hâle getirir (**KB2.13**). Öğrenciler konuşma, yazma, sınıf içi uygulama ve sunum etkinliklerinde öğrendikleri sözcükleri doğal bir şekilde kullanır; sınıflarını anlatır, okulun bölümlerini tanıtır, nesnelerin yerlerini ve renklerini ifade eder ve arkadaşlarıyla iletişim kurar (**SDB2.3, SDB3.1, E2.4, D4.3**).

LAZ.5.3.SES.

"Okulum" temasına yönelik sesletim seçme ve kullanma süreci, öğrencilerin okulun bölümleri, sınıf eşyaları, renkler, yer bildiren ifadeler, sahiplik yapıları ve sınıf içi yönergelerle ilgili hedef sesletim unsurlarına dikkat ederek dinlemeleriyle başlatılır (**E3.2**). Öğrencilere kısa diyaloglar, ses kayıtları, sınıf içi canlandırmalar ve videolar sunulur (**OB2**). Bu içeriklerde "Bu benim kalemimdir.", "Kalem masanın üstündedir.", "Tahta sınıftadır.", "Kitabını aç.", "Ayağa kalk.", "Sınıfta kitap vardır." gibi ifadeler doğal bir akış içinde yer alır. Öğrenciler bu ifadeleri dinlerken vurgu, tonlama, ses akışı ve doğal konuşma ritmine dikkat eder (**OB1**).

Öğrencilerin hedef sesletim unsurlarını fark etmeleri sağlanır (**KB2.2**). "Dinle-Fark Et" etkinliğinde öğrenciler belirli sözcüklerin, yönerge ifadelerinin ve yer bildiren yapıların nasıl söylendiğine dikkat eder; özellikle "üstünde", "yanında", "benim", "vardır", "yoktur", "aç", "otur" gibi ifadelerdeki vurgu, tonlama ve ses akışını ayırt eder. Öğrenciler duydukları sesletim özelliklerini işaretler, benzer ve farklı sesletim örneklerini sınıflandırır ve sınıfla paylaşır (**KB2.5, OB1, E3.7**).

Öğrenciler hedef sesletim unsurlarını tekrar ederek pekiştirir (**E3.2**). "Tekrar ve Taklit" etkinliği kapsamında öğretmen seslendirmesinin, ses kaydının veya dijital içeriğin ardından ifadeler doğru telaffuzla tekrar ettirilir. Öğrenciler "Bu benim kitabımdır.", "Çanta sıranın yanındadır.", "Defterini aç." gibi ifadeleri doğru vurgu, tonlama ve akıcılıkla tekrar eder (**E1.5, SDB2.1**).

Öğrenciler hedef sesletim unsurlarını farklı bağlamlarda tanımaya yönlendirilir (**E1.6**). "Nerede Duydun?" etkinliğinde öğrencilere aynı sözcükler ve ifadeler farklı cümleler içinde dinletilir ve öğrenciler hangi kelime veya ifadenin nasıl söylendiğini tanır. Örneğin "Kalem masanın üstündedir.", "Kitap çantanın içindedir." ve "Tahta sınıftadır." gibi cümlelerde ortak sesletim özelliklerini fark eder, ses benzerliklerini karşılaştırır ve örüntüler arasında ilişki kurar (**KB2.7, KB2.8, OB1**).

Öğrencilerin doğru sesletimi kendiliğinden seçerek kullanmaları sağlanır (**KB2.11**). "Hangisi Doğru?" etkinliğinde öğrencilere aynı ifadenin farklı sesletimlerle söylendiği örnekler sunulur ve öğrencilerden doğru olanı seçmeleri istenir. Ardından "Seç ve Söyle" etkinliği ile öğrenciler doğru sesletimi seçtikleri ifadeleri kendi cümleleri içinde kullanarak yeniden üretir. Örneğin "Bu benim kırmızı kalemimdir.", "Kitap masanın üstündedir." veya "Ayağa kalk." gibi ifadeleri doğru sesletimle ifade eder (**E2.2, E2.5, D3.2, D3.4**).

Öğrenciler sesletim unsurlarını iletişim içinde kullanır (**SDB2.1**). Grup çalışmalarıyla öğrenciler sınıf ortamı, okulun bölümleri ve kullandıkları eşyalar hakkında konuşur; nesneleri tanımlarken, yön tarif ederken ve sınıf içi yönergeleri uygularken öğrendikleri ifadeleri doğru sesletimle kullanır (**SDB2.1, SDB2.2**). "Sor-Cevapla" etkinliğinde öğrenciler birbirlerine "Bu nedir?", "Ne renk?", "Nerede?", "Bu kimin?" gibi sorular sorar ve cevap verirken doğru vurgu ve tonlamaya dikkat eder (**SDB2.2, SDB2.3, E2.3, D14.1**).

Sürecin sonunda öğrenciler öğrendikleri sesletim unsurlarını farklı bağlamlarda kullanarak kalıcı hâle getirir (**KB2.13, KB2.14**). Öğrenciler hem konuşma hem sunum hem de sınıf içi uygulama etkinliklerinde doğru telaffuz, vurgu ve tonlamayı doğal bir şekilde kullanır; sınıflarını tanıtır, okulun bölümlerini anlatır, nesnelerin yerlerini ve özelliklerini ifade eder, sınıf yönergelerini uygular ve arkadaşlarıyla etkili iletişim kurar (**SDB3.1, E2.4, D4.3, D16.3**).

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

1. Ekinlik: Okul Rehberi Oluyorum

Öğrenciler bireysel veya küçük gruplar hâlinde kendi okullarını tanıtacakları bir rehberlik çalışması oluşturabilir. Öğrenciler; sınıf ortamı, okulun bölümleri, sınıf eşyaları ve bu eşyalara ilişkin bildikleri sözcükleri kullanarak hangi alanları tanıtacaklarına kendileri karar verebilir. İsteyen öğrenciler basit çizim, görsel veya kısa notlar hazırlayabilir.

Hazırlık sürecinde öğrenciler, bildikleri sözcük ve ifadeleri kullanarak kısa tanıtım cümleleri ("Bu masa sınıfta.", "Kitap masada." vb.) oluşturabilir. Ardından bu ifadeleri ("Kitap masada. Gel, kitabı al.", "Kapıyı aç, içeri gel." vb.) genişleterek basit yönergelerle birlikte kullanmaları sağlanabilir. Böylece öğrenciler öğrendikleri sözcük ve yapıları daha işlevsel biçimde kullanabilir.

Uygulama aşamasında öğrenciler sınıf içinde "okul rehberi" rolünü üstlenebilir. Rehber olan öğrenci arkadaşlarını sınıf içinde yönlendirebilir. Nesnelerin bulunduğu yerleri ifade edebilir. Aynı zamanda basit yönergeler ("Buraya gel.", "Sıraya otur.", "Kitabı al." vb.) vererek arkadaşlarının hareket etmelerini sağlayabilir. Diğer öğrenciler verilen yönergeleri takip edebilir ve gerektiğinde sorular sorabilir.

Etkinlik sonunda öğrenciler birbirlerinin rehberlik performanslarını izleyip bunların beğendiği yönlerini paylaşabilir ve kısa geri bildirimlerde bulabilir.

2. Etkinlik: Dedektif Oyunu Tasarlıyorum

Öğrenciler bireysel olarak veya küçük gruplar hâlinde karton kâğıtlar kullanarak bir dedektif oyunu tasarlayabilir. Bu oyunda amaç, okulda saklı olduğu düşünülen bir nesneyi ipuçlarını kullanarak bulabilmektir. Öğrenciler oyunun tüm aşamalarını kendileri planlayabilir ve uygulayabilir.

İlk aşamada oyunun konusu belirlenebilir. Her öğrenci veya grup bir nesne (kırmızı kalem, mavi çanta, sarı kitap vb.) seçebilir. Bu nesne oyunda "saklı nesne" olabilir. Daha sonra karton üzerine bir oyun alanı hazırlanabilir. Bu alanda okulun bölümlerine (sınıf, kütüphane, kantin, bahçe vb.) yer verilebilir. Bölümler yazılarak veya çizilerek gösterilebilir.

İkinci aşamada ipucu kartları hazırlanabilir. Karton kâğıtlardan küçük kartlar kesilebilir ve her karta saklı nesne ile ilgili kısa ipuçları yazılabilir. İpuçları basit ve anlaşılır cümlelerden oluşabilir. Yalnızca öğrenilen yapılar kullanılarak cümleler ("Kırmızı kalem sınıfta.", "Mavi çanta sınıfta değil." vb.) oluşturulabilir.

Üçüncü aşamada oyunun kuralları belirlenebilir. Oyunun nasıl oynanacağına, ipuçlarının nasıl verileceğine ve nasıl tahmin yapılacağına öğrenciler karar verebilir. Bir grup ipuçlarını sırayla okuyabilir, diğer grup bu ipuçlarını dinleyerek saklı nesnenin nerede olduğunu edebilir. Oyuncular tahminlerini basit cümlelerle ifade edebilir. Doğru tahmin yapan oyuncu veya grup oyunu kazanabilir.

Dördüncü aşamada tasarlanan oyun oynanabilir. Gruplar oyunlarını birbirleriyle değiştirebilir ve diğer grupların oyunlarını oynayabilir. Oyunu oynayan öğrenciler ipuçlarını dikkatle takip edebilir, tahmin yapabilir ve neden o cevabı verdiklerini açıklayabilir. Bu süreçte oyuncular birbirlerine basit yönergeler ("Sınıfa git.", "Masaya bak.", "Kapıyı aç." vb.) verebilir ve bu yönergeleri takip edebilir.

Etkinliğin sonunda öğrenciler kendi oyunlarını ve oynadıkları oyunları değerlendirebilir. Hangi ipuçlarının daha açık olduğu, hangi oyunların daha anlaşılır ve eğlenceli olduğu üzerine konuşulabilir. Beğenilen yönler paylaşılabilir ve kısa geri bildirimlerde bulunabilir.

Destekleme 1. Etkinlik: Bak, Eşleştir, Tamamla

Öğrencilere renkler, sınıf eşyaları, okul bölümleri ve basit sınıf içi yönergeleri içeren görseller ile birlikte eksik bırakılmış cümle kalıpları ("Bu ... kalem", "Defterini ...", "Kalemi ..." vb.) sunulabilir. Ayrıca öğrencilere bu boşlukları doldurabilecekleri bir kelime havuzu verilebilir.

Öğrenciler görselleri inceleyerek uygun renk, nesne ve yönerge ifadelerini seçip cümlelerdeki boşlukları doldurabilir. Daha sonra oluşturdukları cümleleri görsellerle eşleştirebilir.

Etkinliğin devamında öğrenciler oluşturdukları cümleleri model alınan örnekleri takip ederek tekrar edebilir. Süreç görsellerle desteklenebilir ve aynı yapıların tekrar edilmesi sağlanabilir. Görevler küçük ve anlaşılır adımlara bölünerek ilerlenebilir.

Etkinlik sonunda öğrenciler doğru eşleştirmeleri kontrol edebilir ve oluşturdukları cümleleri yeniden ifade edebilir.

2. Etkinlik: Renkli Sınıf Tablosu

Öğrenciler bireysel olarak veya küçük gruplar hâlinde karton, renkli kâğıt ve basit kes-yapıştır materyalleri kullanarak bir "sınıf panosu" hazırlanabilir. Öğrencilere sınıf eşyalarını ve okul bölümlerini içeren hazır görseller (masa, kitap, kalem vb.) sunulabilir. Öğrenciler bu görselleri kesip panoya yerleştirebilir.

Her öğrenci yerleştirdiği nesne için verilen model cümle kalıplarını ("Bu, kırmızı masa.", "Kitap sınıfta.", "Kalemi al." vb.) kullanarak kısa ve basit cümleler oluşturabilir. Öğrenciler cümleleri yazılı olarak panoya ekleyebilir veya sözlü olarak ifade edebilir.

Etkinlik sürecinde öğrenciler hem görerek hem yaparak öğrenebilir. Aynı kelimeleri tekrar edip somut materyallerle ilişkilendirebilir. Öğrenciler model ifadeleri takip ederek benzer cümleleri tekrar edebilir.

Etkinlik sonunda öğrenciler panolarını sınıfa gösterebilir ve oluşturdukları cümleleri tekrar edebilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

4. TEMA: GÜNLÜK HAYATIM

Alt Temalar: Günlük Yaşam Etkinlikleri, Sanatsal ve Kültürel Etkinlikler

Bu tema, öğrencilerin günlük yaşama ilişkin temel iletişim durumlarında Lazca kullanımı desteklemek amacıyla yapılandırılmıştır. Tema; günlük yaşam etkinlikleri, zaman ifadeleri ve hobilere ilişkin iletişim bağlamlarını kapsamaktadır. Öğrenme sürecinde öğrencilerin günlük yaşam deneyimlerini ve ilgi alanlarını hedef dilde anlamlı ve iletişim odaklı etkileşimler aracılığıyla ifade etmeleri desteklenmektedir. Temanın temel amacı, öğrencilerin günlük yaşamda Lazca'yı etkili ve işlevsel bir iletişim aracı olarak kullanmalarını sağlamaktır.

DERS SAATİ 16

ALAN BECERİLERİ YDAB1. Dinleme / İzleme-Anlamlandırma
YDAB2. Okuma-Anlamlandırma
YDAB3. Konuşma-Anlatma
YDAB4. Yazma-Anlatma
YDDB1. Dil Bilgisi Seçme-Kullanma
YDDB2. Sözcük Seçme-Kullanma
YDDB3. Sesletim Seçme-Kullanma

KAVRAMSAL BECERİLER -

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.4. Kendine İnanma (Öz Yeterlilik), E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E2.2. Sorumluluk, E2.3. Girişkenlik, E2.5. Oyunseverlik, E3.2. Odaklanma, E3.8. Soru Sorma

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri

SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği, SDB2.3. Sosyal Farkındalık, SDB3.1. Uyum

Değerler

D3. Çalışkanlık, D4. Dostluk, D14. Saygı, D15. Sevgi, D16. Sorumluluk

Okuryazarlık Becerileri

OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık, OB7. Veri Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER

Türkçe, Sosyal Bilgiler, Matematik, Görsel Sanatlar, Yabancı Dil, Fen Bilimleri, Müzik, Beden Eğitimi ve Spor, Bilişim Teknolojileri ve Yazılım

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER

KB2.2. Gözlemlleme, KB2.5. Sınıflandırma, KB2.6. Bilgi Toplama, KB2.7. Karşılaştırma, KB2.8. Sorgulama

**ÖĞRENME ÇIKTILARI VE
SÜREÇ BİLEŞENLERİ**

- LAZ.5.4.D. "Günlük Hayatım" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri dinleyebilme / izleyebilme-anlamlandırabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek dinleme / izlemeye hazırlık yapar.*
 - b) *Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.*
 - c) *Temayı, temel ayrıntılar ve ipuçlarından hareketle anlamlandırır.*
 - ç) *Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- LAZ.5.4.O. "Günlük Hayatım" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri okuyabilme-anlamlandırabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek okumaya hazırlık yapar.*
 - b) *Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.*
 - c) *Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak anlamlandırır.*
 - ç) *Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- LAZ.5.4.K. "Günlük Hayatım" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle konuşabilme-anlatabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek konuşmaya hazırlık yapar.*
 - b) *Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını gözlemleyerek taklit eder ve tekrarlar.*
 - c) *Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak taklit yoluyla sözlü içerik oluşturur.*
 - ç) *Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak konuşmanın içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.*
 - d) *Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak sözlü içeriği yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.*
 - e) *Temaya ilişkin konuşma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- LAZ.5.4.Y. "Günlük Hayatım" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle yazabilme-anlatabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgilerini ve deneyimlerini harekete geçirerek yazmaya hazırlık yapar.*
 - b) *Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını inceleyerek modelden kopyalar.*
 - c) *Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak yazılı içerik oluşturur.*
 - ç) *Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.*
 - d) *Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.*
 - e) *Temaya ilişkin yazma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- LAZ.5.4.DBS. "Günlük Hayatım" temasında sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle uygun dil bilgisi seçebilme-kullanabilme**
- Temaya uygun dil bilgisi yapılarını seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.*
- LAZ.5.4.SÖS. "Günlük Hayatım" temasında sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle uygun sözcük seçebilme-kullanabilme**
- Temaya uygun sözcükleri seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.*
- LAZ.5.4.SES. "Günlük Hayatım" temasında sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle uygun sesletimi seçebilme-kullanabilme**
- Temaya uygun sesletimi seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.*

İÇERİK ÇERÇEVESİ**Tema:** Günlük Hayatım**Alt Temalar**

Günlük Yaşam Etkinlikleri

Sanatsal ve Kültürel Etkinlikler

İşlevsel Cümle Yapıları

Günleri ve Günün Bölümlerini İfade Etme: "Çumani..., Yema..., Lumci..., Seri..."

Günlük Rutinleri Anlatma: "Çumani goḗkutsur, Okuliḡa vulur, Okulis bisteram."

Hobilerden ve Boş Zaman Etkinliklerinden Bahsetme: "Fuṭboli osteru xadzi mayen, Kitabi okitxu xadzi mayen."

Sıklık İfadeleriyle Bilgi Verme: "Kaṭa ḡuriḡa ḡursiḡa vulur, Paṇda kitabi viḡitxam."

Saat Söyleme ve Zaman Bildirme: "Saati ovro ren., Saati ḡkitis goḗkutsur."

Soru Sorma ve Cevap Verme: "Saati naḡu ren?, Si mu oxenu xadzi gayen?, Nam ndḡas ḡursiḡa olur?"

Basit Diyaloglar Kurma: "Saati naḡu ren? Saati ovro ren. Si mu oxenu xadzi gayen? Fuṭboli osteru xadzi mayen."

Hedef Dil Bilgisi Yapıları

Günlük Eylemleri İfade Etmede Kullanılan Yapı: "fiil + -ur / -am / -en / ..." - "goḗkutsur, vulur, viḡitxam"

Zaman ve Gün Bildirme Yapısı: "gün / günün bölümü + eylem" - "Çumani goḗkutsur, Yema cari vimxor."

Sıklık Bildirme Yapısı: "sıklık ifadesi + eylem" - "Kaṭa ḡuriḡa ḡursiḡa vulur, Paṇda kitabi viḡitxam."

Saat Bildirme Yapısı: "Saati + sayı + ren" - "Saati ovro ren, Saati sum ren."

Zaman + Eylem Kullanımı: "Saati + eylem" - "Saati ḡkitis goḗkutsur, Saati eḡis kitabi viḡitxam."

Soru Oluşturma Yapıları: "naḡu, mu, mundes, nam ndḡas" - "Saati naḡu ren, Si mu oxenu xadzi gayen?"

Basit Yanıt Yapıları: "... ren / ... mayen / ... vulur / ..." - "Saati ovro ren, Fuṭboli osteru xadzi mayen. Okuliḡa vulur"

Sesletim

Lazcaya Özgü Seslerin Telaffuzu: "k, p, ḡ, x"

Farklı Seslerin Kelime İçinde Kullanımı: "ḡursiḡa, kitabi, paṇda, okaḡu, ḡumani, oḡopu, xadzi, vimxor"

Hedef Sözcükler

tutaḡa, iḡinaḡa, cumaḡa, ḡaḡa, obiaḡa, ḡuriḡa, mjaḡa, xaṭṭaḡi doloxe, xaṭṭaḡi ḡodina, ḡumani, yema, lumci, seri, kaṭa ndḡa, bazi, poṭe, paṇda, ordo ordo, ḡkar, oxadzi-ru, oḡvacu, oḡkomu, olva, osteru, onciru, goḡkutsu, dersi oḡaliḡu, televizyonu otzḡedu, kitabi okitxu, ogzalu, okaḡu, omḡfiru, ḡxomi oḡopu, birapa oicinu, resimi oxaru, bisikleti oxmaru.

İlkeler Günlük yaşam etkinliklerine ilişkin dilsel içerikler öğrencilerin kendi yaşam deneyimleriyle ilişkilendirilerek bütüncül bir yaklaşımla ele alınmalıdır. Kelime, dil yapıları, sesletim ve iletişim becerileri günlük yaşam bağlamları içinde birlikte sunulmalıdır. Öğrencilerin günlük rutinlerini anlatma, zamanı ifade etme ve hobileri hakkında konuşma durumlarında dili aktif kullanabilecekleri etkileşim temelli uygulamalara yer verilmelidir. Dil yapıları kullanım yoluyla fark ettirilmeli ve dil yapılarının anlamlı iletişim durumları içinde kullanılmaları desteklenmelidir.

Anahtar Kavramlar günler, günün bölümleri, sanatsal ve kültürel etkinlikler, saat, sıklık ifadeleri.

**ÖĞRENME
KANITLARI
(Ölçme ve
Değerlendirme)**

Öğrenme çıktıları; çalışma kâğıtları, kısa yazma ve konuşma uygulamaları, kontrol listeleri, gözlem formları, öğrenme günlüğü, yansıtıcı günlükler, kelime ilişkilendirme ve kümeleme etkinlikleri, zihin haritaları, öz / akran / grup değerlendirme formları, dijital üretimler (poster, video, ses kaydı), performans görevleri, öğrenme duvarı veya bülten panosu çalışmaları ile değerlendirilebilir.

1. Performans Görevi: Günümü Anlatıyorum

Öğrencilerden kendi günlük yaşamlarını tanıtan bir çalışma hazırlamaları istenebilir. Bu kapsamda öğrencilerin günün bölümlerini (sabah, öğle, akşam) dikkate alarak günlük yaşam etkinliklerini (uyanmak, yemek yemek, okula gitmek, dinlenmek vb.) basit çizimler veya görsellerle ifade etmeleri beklenebilir. Öğrencilerin bu etkinlikleri ifade ederken uygun zaman ifadelerini (sabah, akşam, bugün vb.) ve saatleri kullanmaları desteklenebilir. Öğrencilerin günlük yaşamlarında yaptıkları etkinlikleri basit ve anlaşılır cümlelerle ifade etmeleri, yaptıkları eylemleri doğru fiil yapılarıyla kullanmaları ve günlük yaşam etkinliklerini mantıklı bir sıra içinde sunmaları beklenebilir.

Performans görevi sonunda öğrenciler hazırladıkları görsel veya yazılı ürünleri sınıf ortamında sözlü olarak sunabilir. Bu süreçte öğrencilerin kendilerini açık ve anlaşılır biçimde ifade etmeleri, doğru ve doğal konuşmaları, iletişim kurmaları ve arkadaşlarını dikkatle dinlemeleri beklenebilir.

Performans görevi; öğrencilerin hedef kelime ve ifadeleri doğru ve bağlama uygun kullanmaları, anlaşılır ve doğru telaffuz etmeleri, kendilerini uygun dil yapılarıyla ifade edebilmeleri, iletişim kurabilmeleri ve etkinliklere aktif katılım sağlamaları ölçütlerine göre analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

2. Performans Görevi: En Sevdığım Hobiler

Öğrencilerden boş zamanlarında yaptıkları etkinlikler arasından en sevdikleri hobileri seçerek bu tercihlerini ifade etmeleri istenebilir. Bu kapsamda öğrencilerin farklı etkinlikler (oyun oynamak, müzik dinlemek, kitap okumak, spor yapmak vb.) arasından en az iki hobi seçmeleri ve bu etkinlikleri basit çizim, işaretleme veya görsellerle göstermeleri beklenebilir.

Öğrencilerin hobilerini basit ve anlaşılır cümlelerle ifade etmeleri, hangi etkinlikleri yaptıklarını ve hangi etkinlikleri sevdiklerini belirtmeleri beklenebilir. Öğrencilerin zaman ifadelerini (akşam, hafta sonu vb.) kullanmaları desteklenebilir.

Performans görevi sonunda öğrenciler seçtikleri hobileri sınıf ortamında sözlü olarak sunabilir. Bu süreçte öğrencilerin kendilerini açık ve anlaşılır biçimde ifade etmeleri, tercihlerini basit ifadelerle açıklamaları ve iletişim kurmaları beklenebilir.

Performans görevi; öğrencilerin hedef kelime ve ifadeleri doğru ve bağlama uygun kullanmaları, anlaşılır ve doğru telaffuz etmeleri, kendilerini uygun dil yapılarıyla ifade edebilmeleri, iletişim kurabilmeleri ve etkinliklere aktif katılım sağlamaları ölçütlerine göre analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin günlük yaşam deneyimleri doğrultusunda günler, günün bölümleri, günlük yaşam etkinlikleri ve boş zaman etkinliklerine ilişkin temel kavramları ana dillerinde bildikleri; zaman kavramına ilişkin temel farkındalığa ve bu deneyimleri ifade edebilme becerisine sahip oldukları kabul edilmektedir. Bu birikimin hedef dilde karşılaşacakları yeni kelime ve dil yapılarını öğrenmelerini desteklediği değerlendirilmektedir.

Önceki öğrenmelerine bağlı olarak basit cümle yapıları ile temel soru-cevap kalıplarını tanıdıkları, bu yapıların günlük yaşam etkinlikleri, zaman ifadeleri ve alışkanlıkları ifade etme bağlamında genişletilerek kullanılacağı öngörülmektedir.

Ön Değerlendirme

Süreci

Ön değerlendirme sürecinde öğrencilerin günlük yaşama ilişkin ön bilgilerini belirlemek amacıyla "Sabah ne yaparsın?", "Akşam ne yaparsın?", "Saat kaçta kalkarsın?" gibi sorular yöneltilerek yanıtları gözlemlenebilir. Günlük rutinleri içeren görsellerden yararlanılarak bu etkinlikleri tanımları ve basit ifadelerle açıklamaları istenebilir.

Öğrencilerin günün bölümleri ile saat kavramına ilişkin hazır bulunuşluk düzeylerini belirlemek amacıyla uygun görseller kullanılabilir; zaman dilimlerini ayırt etme ve saatleri ifade etme becerileri gözlemlenebilir. Elde edilen bulgular doğrultusunda öğretim süreci öğrencilerin ilgi, ihtiyaç ve seviyelerine uygun olarak planlanabilir.

Köprü Kurma

"Günlük Hayatım" temasında öğrencilerin önceki öğrenmelerine dayalı olarak edindikleri kendini ifade etme, basit cümle yapıları ve temel soru-cevap kalıplarını kullanma becerileri ile günler, günün bölümleri, günlük yaşam etkinlikleri, saatler ve boş zaman etkinliklerine ilişkin yeni öğrenmeleri arasında ilişki kurmaları desteklenebilir.

Önceki öğrenmelerini yeni bağlamlara aktarmaları teşvik edilerek günlük rutinlerini anlatmaları, zaman ifadelerini kullanmaları ve günlük etkinlikler hakkında iletişim kurmaları desteklenebilir. Günlük yaşam deneyimlerinden yararlanmalarına fırsat sunularak etkinlikleri günün farklı bölümleriyle ilişkilendirmeleri, önceki öğrenmeleri ile yeni öğrenmeleri arasında anlamlı bağlar kurmaları ve öğrendiklerini günlük yaşamla ilişkilendirmeleri sağlanabilir.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları LAZ.5.4.D.

"Günlük Hayatım" temasına yönelik dinleme / izleme-anlamlandırma süreci, öğrencilerin günlük yaşam deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla günlük rutinleri, sıklık ifadelerini ve boş zaman etkinliklerini yansıtan görseller üzerinden başlatılır (**E1.1, E1.4, KB2.2**). Sabah uyanma, kahvaltı yapma, okula gitme, ders çalışma, oyun oynama ve dinlenme gibi etkinlikleri içeren görseller incelenerek "Ne yapıyor?", "Ne zaman yapıyor?", "Saat kaçta yapıyor?", "Her gün mü yapıyor, bazen mi?", "Sen ne yaparsın?" gibi sorulara yönelik düşünceler oluşturulur (**E3.2, OB4**). Öğrenciler, kendi günlük yaşamlarından örnekler vererek görsellerdeki unsurlar ile kendi deneyimleri arasında temel ilişkiler kurar ve dinleyecekleri / izleyecekleri içerik hakkında tahminlerde bulunur (**E1.5, SDB1.1, SDB2.1, KB2.8**).

Kısa bir ses kaydı, video ya da günlük rutinleri, saat ifadelerini ve sıklık belirten ifadeleri içeren basit bir diyalogdan kesitler sunularak öğrencilerin görsel ve işitsel ipuçlarına dayanarak içerik hakkında tahminlerini geliştirmeleri sağlanır (**E2.2, E2.5, OB2, KB2.8**). Öğrenciler, içerikte hangi etkinliklerin yer aldığını, bu etkinliklerin günün hangi bölümünde ve hangi saatlerde gerçekleştiğini, ayrıca ne sıklıkla yapıldığını öngörmeye çalışır. Tahminler sınıf ortamında paylaşılrken öğrencilerin birbirlerini dikkatle dinlemeleri, farklı görüşlere açık olmaları ve iletişim kurmaları desteklenir (**E2.3, SDB2.1, SDB2.3, D14.1**).

"Günlük Hayatım" temasına uygun dinleme / izleme metni kesintisiz olarak sunulur. Bu metinde günlük yaşam etkinlikleri, günün bölümleri, saat ifadeleri ve sıklık ifadeleri ("Sabah saat yedide kalkarım.", "Genellikle okula giderim.", "Bazen akşam oyun oynarım." vb.) yer alır (**E3.2, OB1**). Bu aşamada öğrenciler dinledikleri / izledikleri içeriğin konusunu genel olarak algılar, içerikte geçen temel etkinlikleri, saat ve sıklık ifadelerini ayırt eder ve basit ayrıntıları tanımlar (**E2.2, D3.2, KB2.2**).

Dinleme / izleme sonrasında içerikte geçen günlük yaşam etkinlikleri, zaman ifadeleri, saatler, sıklık ifadeleri ve etkinlikler görseller, kartlar ve dijital materyaller aracılığıyla yeniden ele alınır (**OB4**). Öğrenciler başlangıçta yaptıkları tahminleri gözden geçirir, dinledikleri içerikle karşılaştırır ve tahminlerinin doğruluğunu kontrol eder (**KB2.7**). İçerikte yer alan etkinlikler günün bölümlerine göre sınıflandırır; sabah, öğle ve akşam yapılan etkinlikler ayrıştırır ve hangi etkinliğin hangi saatlerde ve ne sıklıkla gerçekleştiği belirler (**KB2.5, OB1**). Ayrıca öğrenciler, sınıf içindeki arkadaşlarının hangi etkinlikleri yaptığını ve hangi etkinlikleri ne sıklıkla tercih ettiklerini belirlemek amacıyla basit veri toplama çalışmaları yapar; örneğin "Kim her gün spor yapar?", "Kim bazen oyun oynar?", "Kim futbol oynamayı sever?" gibi sorularla elde ettikleri bilgileri tablo veya işaretleme çizelgeleri üzerinde gösterir (**KB2.6, OB7, SDB2.2**). Elde edilen veriler üzerinden en sık yapılan etkinlikler belirlenir ve basit yorumlar yapılır (**OB1, D3.4**).

Öğrenciler aynı zamanda günlük rutinlerin sıralı yapısını fark ederek etkinlikler arasındaki önce-sonra ilişkisini ve saatler ile eylemler arasındaki bağlantıları tanır (**KB2.5, KB2.7**). Sonrasında içerikteki bilgiler tablo, şema ve görsel düzenleyiciler üzerinde yapılandırılarak unsurlar arasındaki ilişkiler görünür hâle getirir ve bütün içinde anlamlandırır (**OB1, OB4, E3.2**).

Öğrenciler dinledikleri / izledikleri içeriği kendi yaşamlarıyla ilişkilendirerek bireysel olarak anlamlandırır (**E3.2, SDB3.1**). Öğrenciler "Ben sabah saat yedide kalkarım.", "Genellikle akşam kitap okurum.", "Futbol oynamayı seviyorum." gibi ifadelerle kendi günlük rutinlerini, sıklıklarını ve hobilerini ifade eder ve dinledikleri içerikle kendi yaşamları arasında bağlantı kurar (**E2.5, D3.4, KB2.8**).

Sürecin son aşamasında öğrenciler dinledikleri / izledikleri içerik hakkında bireysel olarak düşüncelerini ifade eder ve sınıfla paylaşır (**SDB2.1, E2.3**). Gönüllü öğrenciler söz alarak kendi günlük rutinlerini anlatır; diğer öğrenciler onları dikkatle dinler (**SDB2.2, D15.1**). Ardından grup çalışmalarıyla öğrenciler birbirlerine günlük yaşamları hakkında sorular sorar ve cevap verir (**SDB2.3, D14.1, D16.1, KB2.6**).

LAZ.5.4.0.

"Günlük Hayatım" temasına yönelik okuma-anlamlandırma süreci, öğrencilerin günlük yaşamlarına ilişkin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla günlük rutinleri, zaman ifadelerini, sıklık belirten ifadeleri ve boş zaman etkinliklerini içeren başlıklar, anahtar kelimeler ve destekleyici görseller üzerinden başlatılır (**E1.1, E1.4, KB2.2**). Öğrencilere "Sabah rutinim", "Akşam yaptıklarım", "Boş zamanım" gibi başlıklar ile bu başlıkları yansıtan görseller birlikte sunulur ve öğrencilerden bu görseller ile başlıklar arasında ilişki kurmaları istenir (**E3.2, OB4**). Öğrenciler görsellerde yer alan ipuçlarını inceleyerek metnin konusu ve içeriği hakkında tahminlerde bulunur ve bu tahminlerini sınıfla paylaşır (**E1.5, SDB2.1, OB1, KB2.8**).

Öğrenciler, destekleyici görselleri ve başlıkları yeniden inceleyerek metnin içeriğine yönelik tahminlerini detaylandırır ve hangi etkinliklerin metinde yer alabileceğini, bu etkinliklerin günün hangi bölümlerine ait olabileceğini ve hangi saatlerde gerçekleşebileceğini öngörür (**E2.2, KB2.2**). Öğrenciler bu tahminlerini gerekçeleriyle birlikte ifade eder (**SDB2.1**). Ardından günlük rutinleri, saat ifadelerini ve sıklık belirten ifadeleri içeren kısa ve basit bir metin öğrencilere sunulur. Öğrenciler metni önce sessiz olarak bireysel şekilde okur ve ilk okumada metnin genel konusunu anlamaya odaklanır (**E1.5, E3.2, OB1**). Sonrasında metni ikinci kez okuyarak metinde geçen günlük rutinleri, saat ifadelerini ("saat yedide", "saat sekizde" vb.), sıklık ifadelerini (her gün, genellikle, bazen) ve boş zaman etkinliklerini işaretler veya altını çizer (**D3.2, KB2.2**).

Okuma sürecinin devamında öğrenciler başlangıçta yaptıkları tahminleri metinle karşılaştırarak doğruluğunu kontrol eder (**KB2.7**). Metinde yer alan günlük yaşam etkinlikleri günün bölümlerine göre sınıflandırılır; öğrenciler sabah, öğle ve akşam yapılan etkinlikleri belirleyerek uygun başlıklar altında toplar (**OB1**). Öğrenciler metindeki ifadeleri karşılaştırarak benzer ve farklı yönleri ortaya koyar; sıklık ifadelerini dikkate alarak "her gün yapılanlar", "bazen yapılanlar" gibi sınıflandırmalar yapar ve bu ifadeler üzerinden karşılaştırmalar gerçekleştirir (**KB2.5, OB4**).

Öğrenciler metni daha ayrıntılı inceleyerek etkinliklerin sıralı yapısını belirler, önce-sonra ilişkisini kurar ve saat ifadeleri ile eylemler arasındaki bağlantıları açıkça ortaya koyar (**KB2.5, KB2.7**). Öğrenciler metindeki bilgileri tablo veya şema hâline getirerek düzenler; "saat-etkinlik-sıklık" ilişkisini gösteren basit tablolar oluşturur ve bu yapı üzerinden metindeki ilişkileri görselleştirir (**OB1, OB4**). Ayrıca metinde verilen bilgilerden hareketle basit çıkarımlar yapar; örneğin bir kişinin gününün nasıl geçtiğini yorumlar ve metinde açıkça verilmeyen bazı bilgileri tahmin eder (**KB2.6**). Öğrenciler sınıf içinde yapılan basit veri toplama çalışmalarıyla metindeki bilgileri kendi yaşamlarıyla karşılaştırır; "Sınıfta en çok hangi etkinlik yapılıyor?", "Kim futbol oynamayı seviyor?" gibi sorulara cevap bulmak için veri toplar, bu verileri tablo hâline getirir ve basit yorumlar yapar (**KB2.5, OB7**).

Öğrenciler okudukları metni kendi yaşamlarıyla ilişkilendirerek bireysel olarak anlamlandırır (**E3.2, SDB3.1**). Öğrenciler metinden seçtikleri ifadeleri kendi yaşamlarına uyarlayarak yeniden ifade eder; "Ben sabah saat yedide kalkarım.", "Genellikle akşam kitap okurum.", "Futbol oynamayı seviyorum." gibi cümlelerle kendi günlük rutinlerini, sıklıklarını ve hobilerini metinle ilişkilendirir (**E2.5, D3.4, KB2.8**).

Sürecin son aşamasında öğrenciler okudukları metin hakkında bireysel düşüncelerini ifade eder ve sınıfla paylaşır (**SDB2.1, E2.3**). Gönüllü öğrenciler metnin içeriğini kendi cümleleriyle anlatırken diğer öğrenciler onları dikkatle dinler (**SDB2.2, D15.1**). Ardından öğrenciler ikili grup çalışmaları yaparak metinle ilgili sorular oluşturur, birbirlerine sorular sorar ve cevap verir (**SDB2.3, D14.1, D16.1, KB2.6**).

LAZ.5.4.K.

"Günlük Hayatım" temasına yönelik konuşma üretim süreci, öğrencilerin günlük yaşamlarına ilişkin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla başlatılır (**E1.1, E1.4**). Öğrencilere kendi günlük rutinleri, günün bölümleri, saatler, sıklık ifadeleri ve hobileri hakkında sorular yöneltilir ("Sabah ne yaparsın?", "Saat kaçta kalkarsın?", "Her gün ne yaparsın?", "Boş zamanında ne yapmayı seversin?") (**E3.2, SDB2.1, OB1**). Öğrenciler bu sorular üzerinden kendi yaşamlarıyla içerik arasında ilişki kurar ve konuşmaya zihinsel olarak hazırlanır (**E1.5, E3.8, SDB1.1, KB2.8**).

Öğrencilere günlük rutinleri, saatleri, sıklık ifadelerini ve hobileri içeren kısa ve basit konuşma örnekleri sunulur (**E3.2, OB2**). Öğrenciler bu model ifadeleri dinleyerek ve tekrar ederek doğru telaffuz, vurgu ve yapı kullanımına aşinalık kazanır. "Sabah saat yedide kalkarım.", "Genellikle okula giderim.", "Bazen oyun oynarım.", "Futbol oynamayı seviyorum." gibi ifadeler birlikte tekrar edilir (**SDB2.1**).

Öğrencilerin modelden hareketle konuşma üretmeleri için yapılandırılmış etkinlikler uygulanır (**KB2.8**). Öğrencilere eksik bırakılmış cümleler verilir ("Ben sabah ... kalkarım.", "Genellikle ... yaparım.", "Boş zamanımda ... severim.") ve bu cümleleri kendilerine göre tamamlamaları istenir. Daha sonra öğrenciler bu ifadeleri kullanarak kısa konuşmalar oluşturur. Ayrıca kart eşleştirme etkinlikleriyle "saat-etkinlik-sıklık-hobi" ilişkisini kurarak model cümleleri taklit eder ve yeni cümleler üretir (**E1.5, SDB1.2**).

Öğrenciler günlük rutinlerini, saatleri, sıklık ifadelerini ve hobilerini içeren kısa konuşmalar yapar (**E2.2, SDB2.1**). Öğrenciler doğru telaffuzla konuşmaya, uygun kelime ve yapıları seçmeye ve mesajlarını açık bir şekilde ifade etmeye yönlendirilir. "Günümü Anlatıyorum" etkinliği kapsamında öğrenciler kısa notlar veya görsellerden yararlanarak hazırlıklı konuşmalar yapar. "Hızlı Cevap" etkinliğinde ise kendisine yöneltilen sorulara anlık ve uygun cevaplar vererek hazırlıksız konuşma pratiği yapar (**KB2.6, OB1, OB4**).

Öğrenciler "Arkadaşını Tanı" etkinliği kapsamında ikili çalışmalar yapar (**SDB2.1**). Öğrenciler birbirlerine "Saat kaçta kalkarsın?", "Genellikle ne yaparsın?", "Hangi sporu seversin?" gibi sorular sorar ve aldıkları cevapları kullanarak arkadaşlarını sınıfa tanıtır (**SDB2.2, E3.8**). Böylece öğrenciler edindikleri bilgileri yeniden düzenleyerek farklı bağlamlarda kullanır ve basit, doğal ve doğru iletişim kurar (**SDB2.1, E2.3**).

Sürecin son aşamasında öğrenciler kendi konuşma süreçlerini değerlendirir ve sınıfla paylaşır (**SDB3.1, KB2.6**). "Kendimi Değerlendiriyorum" etkinliği kapsamında öğrenciler günlük yaşamlarını anlatırken kullandıkları ifadeleri gözden geçirir ve neleri doğru yaptıklarını ifade eder. Ardından "Arkadaşımı Dinliyorum" etkinliği ile öğrenciler birbirlerinin konuşmalarını dinleyerek basit geri bildirimlerde bulunur ve karşılıklı olarak düşüncelerini paylaşır (**SDB2.1, SDB2.2, D15.1, D16.1**).

Öğrencilerden kendi günlük yaşamlarını tanıtan bir çalışma hazırlamaları istenebilir. Bu kapsamda öğrencilerin günün bölümlerini (sabah, öğle, akşam) dikkate alarak yaptıkları rutinleri (uyanmak, yemek yemek, okula gitmek, dinlenmek vb.) basit çizimler veya görsellerle ifade etmeleri beklenebilir. Öğrencilerin bu etkinlikleri ifade ederken uygun zaman ifadelerini (sabah, akşam, bugün vb.) ve saatleri kullanmaları sağlanabilir. Ayrıca öğrencilerden günlük yaşamlarında yaptıkları etkinlikleri basit ve anlaşılır cümlelerle ifade etmeleri, yaptıkları eylemleri doğru fiil yapılarıyla kullanmaları ve günlük rutinlerini mantıklı bir sıra içinde sunmaları beklenebilir. Performans görevi sonunda öğrenciler hazırladıkları görsel veya yazılı ürünleri sınıf ortamında sözlü olarak sunabilir. Bu süreçte öğrencilerin kendilerini açık ve anlaşılır biçimde ifade etmeleri, doğru ve doğal konuşmaları, iletişim kurmaları ve arkadaşlarını dikkatle dinlemeleri beklenebilir. Bu performans görevi kontrol listeleri, gözlem formları, dereceli puanlama anahtarları, öz / akran / grup değerlendirme formları ile değerlendirilebilir.

LAZ.5.4.Y.

"Günlük Hayatım" temasına yönelik yazma süreci, öğrencilerin günlük yaşamlarına ilişkin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla başlatılır (**E1.1, E1.4**). Öğrencilere günlük rutinleri, saatler, sıklık ifadeleri ve hobilerle ilgili daha önce öğrendikleri yapılar hatırlatılır ve "Günlük hayatımı yazıyorum" görevi tanıtılır (**E3.2, OB1**). Öğrencilerden yazma görevinde ne yapacaklarını anlamaları istenir ve örnek sorular üzerinden konuya hazırlanırlar ("Sabah ne yaparsın?", "Saat kaçta kalkarsın?", "Boş zamanında ne yapmayı seversin?")(**SDB1.1, KB2.8**).

Öğrencilere günlük rutinleri, saatleri, sıklık ifadelerini ve hobileri içeren kısa ve basit yazılı model metinler sunulur (**E3.2**). Öğrenciler bu metinleri inceleyerek yapı ve içerik hakkında farkındalık kazanır. "Sabah saat yedide kalkarım. Genellikle okula giderim. Bazen akşam oyun oynarım. Futbol oynamayı severim." gibi model metinler öğrenciler tarafından kopyalanarak yeniden yazılır (**OB1**).

Öğrenciler model metinlerden hareketle kendi yazılarını oluşturmaya yönlendirilir (**KB2.8**). "Cümle Tamamlama" etkinliği kapsamında öğrencilere eksik bırakılmış ifadeler verilir ("Ben sabah ... kalkarım.", "Genellikle ... yaparım.", "Boş zamanımda ... severim.") ve bu cümleleri kendilerine göre tamamlamaları istenir. Daha sonra öğrenciler bu cümleleri bir araya getirerek kısa bir metin oluşturur (**SDB1.2**).

Öğrenciler "Günümü Yazıyorum" etkinliği kapsamında günlük rutinlerini, saatleri, sıklık ifadelerini ve hobilerini içeren kısa bir metin yazar (**E2.2**). Öğrenciler yazarken uygun kelimeleri seçmeye, basit cümle yapıları kurmaya ve yazım ile noktalama kurallarına dikkat etmeye yönlendirilir. Yazılarında mesajlarını açık ve anlaşılır şekilde ifade etmeleri beklenir (**KB2.6, OB1**).

Öğrenciler yazdıkları metinleri yeniden düzenleme çalışmaları yapar (**SDB2.1**). "Metnimi Geliştiriyorum" etkinliği kapsamında öğrenciler yazdıkları metni gözden geçirir, eksik veya hatalı kısımları düzeltir ve yazılarını daha anlaşılır hâle getirir. Ardından öğrenciler yazdıkları metinleri sınıf içinde paylaşır ve "Sınıf Panosu" etkinliği ile yazılarını sergiler (**SDB2.2, D4.2**).

Sürecin son aşamasında öğrenciler yazma süreçlerini değerlendirir (**SDB3.1, KB2.6**). "Kendimi Değerlendiriyorum" etkinliği kapsamında öğrenciler yazarken neleri doğru yaptıklarını ve hangi alanlarda gelişmeleri gerektiğini ifade eder. Ayrıca "Arkadaşımla Yazısını Okuyorum" etkinliği ile öğrenciler birbirlerinin yazılarını inceleyerek basit geri bildirimlerde bulunur ve düşüncelerini paylaşır (**SDB2.1, D14.1, D16.1**).

Öğrencilerden boş zamanlarında yaptıkları etkinlikler arasından en sevdikleri hobileri seçerek bu tercihlerini ifade etmeleri istenebilir. Bu kapsamda öğrencilerin farklı etkinlikler (oyun oynamak, müzik dinlemek, kitap okumak, spor yapmak vb.) arasından en az iki hobi seçmeleri ve bu etkinlikleri basit çizim, işaretleme veya görsellerle göstermeleri beklenebilir. Öğrencilerin hobilerini basit ve anlaşılır cümlelerle ifade etmeleri, hangi etkinlikleri yaptıklarını ve hangi etkinlikleri sevdiklerini belirtmeleri beklenebilir. Öğrencilerin zaman ifadelerini (akşam, hafta sonu vb.) kullanmaları desteklenebilir. Performans görevi sonunda öğrenciler seçtikleri hobileri sınıf ortamında sözlü olarak sunabilir. Bu süreçte öğrencilerin kendilerini açık ve anlaşılır biçimde ifade etmeleri, tercihlerini basit ifadelerle açıklamaları ve iletişim kurmaları beklenebilir. Bu performans görevi; öğrencilerin hedef kelime ve ifadeleri doğru ve bağlama uygun kullanmaları, anlaşılır ve doğru telaffuz etmeleri, kendilerini uygun dil yapılarıyla ifade edebilmeleri, iletişim kurabilmeleri ve etkinliklere aktif katılım sağlamaları ölçütlerine göre analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

LAZ.5.4.DBS.

"Günlük Hayatım" temasına yönelik dil bilgisi seçme ve kullanma süreci, öğrencilerin günlük rutinleri, saat ifadeleri, sıklık belirten yapılar ve hobilerle ilgili dil parçalarına doğal ve bağlam içinde aşinalık kazanmalarıyla başlatılır (**E1.1, E3.2**). Öğrencilere günlük yaşamı

yansıtan kısa diyaloglar, videolar ve görseller sunulur **(OB2)**. Bu içeriklerde "Sabah saat yedide kalkarım.", "Genellikle okula giderim.", "Bazen oyun oynarım.", "Futbol oynamayı seviyorum." gibi ifadeler yer alır. Öğrenciler bu içerikleri dinleyerek ve izleyerek dil yapılarına genel bir aşinalık kazanır **(OB1)**.

Öğrencilerin içerikte geçen eylemleri ve tekrar eden dil parçalarını fark etmeleri sağlanır **(KB2.2)**. "Duy ve Bul" etkinliğinde öğrenciler dinledikleri ya da izledikleri içerikte geçen eylemleri ve dil parçalarını belirler; "kalkarım", "giderim", "oynarım", "seviyorum" gibi fiilleri ve "saat yedide", "genellikle", "bazen" gibi ifadeleri işaretler, tekrar eden yapıları seçer ve sınıfla paylaşır **(KB2.5, OB1, OB4)**.

Hedef dil yapılarını içeren ifadeler beden dili, görseller ve sözlü tekrarlarla sunulur. **(E3.2)** Öğrenciler bu ifadeleri tekrar eder, taklit eder ve işitsel-görsel desteklerle dil yapılarını bütüncül olarak algılar. "Ben sabah kalkarım.", "Akşam kitap okurum." gibi ifadeler hem sözel hem fiziksel olarak canlandırılır **(SDB2.1)**.

Öğrenciler hedef dil parçalarını bağlam içinde tekrar eder **(KB2.8)**. "Tekrar Zinciri" etkinliği ile öğrenciler sırayla aynı kalıbı farklı içeriklerle kullanır ("Ben sabah kalkarım.", "Ben sabah saat yedide kalkarım.", "Ben genellikle sabah saat yedide kalkarım."). Bu etkinlikte öğrenciler dil yapılarını otomatik olarak ve akıcı biçimde kullanmaya yönlendirilir; öğrenme sürecine aktif katılım göstermeleri desteklenir **(E2.5, D3.4)**. Ayrıca "Canlandır ve Söyle" etkinliği ile öğrenciler duydukları ifadeleri fiziksel olarak canlandırır ve eş zamanlı olarak tekrar eder **(SDB2.2)**. Öğrenciler "kalkmak", "okula gitmek", "oyun oynamak" gibi eylemleri beden diliyle gösterirken aynı anda sözel olarak ifade eder **(E2.3, D4.2)**.

Öğrenciler öğrendikleri dil yapılarını iletişim içinde kullanmaya başlar **(OB1)**. İkili ve grup çalışmalarlarıyla öğrenciler günlük yaşamları hakkında konuşur ve yazılı ifadeler üretir. Öğrenciler "Saat kaçta kalkarsın?", "Genellikle ne yaparsın?", "Hangi sporu seversin?" gibi sorulara cevap verirken hedef dil yapılarını kuralları düşünmeden, doğal bir şekilde kullanır **(SDB2.1, SDB2.2, D14.1)**.

Sürecin sonunda öğrenciler edindikleri dil yapılarını farklı bağlamlarda kullanır **(KB2.8)**. Öğrenciler kendi günlük rutinlerini anlatırken, arkadaşlarıyla iletişim kurarken ve yazılı ifadeler oluştururken öğrendikleri dil parçalarını doğal biçimde kullanır **(SDB3.1)**.

LAZ.5.4.SÖS.

"Günlük Hayatım" temasına yönelik sözcük seçme ve kullanma süreci, öğrencilerin günlük yaşam etkinlikleri, saatler, sıklık ifadeleri ve hobilerle ilgili hedef sözcükleri bağlam içinde duymaları ve görmeleriyle başlatılır **(E1.1, E3.2)**. Öğrencilere günlük yaşamı yansıtan kısa diyaloglar, metinler, görseller ve videolar sunulur **(OB4)**. Bu içeriklerde "kalkmak", "gitmek", "oynamak", "okumak", "saat", "sabah", "akşam", "genellikle", "bazen", "spor", "futbol" gibi hedef sözcükler doğal bir bağlam içinde yer alır. Öğrenciler bu sözcükleri bütüncül olarak algılayarak ilk aşinalıklarını kazanır **(OB1)**.

Öğrencilerin içerikte tekrar eden sözcükleri fark etmeleri sağlanır **(KB2.2)**. "Duy-Gör-İşaretle" etkinliğinde öğrenciler dinledikleri veya okudukları içerikte geçen hedef sözcükleri belirler, işaretler ve sınıfla paylaşır. Ardından bu sözcükler öğrenciler tarafından sesli olarak tekrar edilir **(KB2.5, OB1)**.

Öğrencilerin hedef sözcüklerin kullanımını anlamaları desteklenir **(KB2.7)**. "Nerede Kullanılır?" etkinliğinde öğrenciler verilen sözcüklerin hangi durumlarda kullanıldığını belirler; örneğin "kalkmak" sözcüğünün sabah rutinlerinde, "oynamak" sözcüğünün boş zaman etkinliklerinde kullanıldığını fark eder ve bunu görseller veya cümleler üzerinden açıklar **(OB4)**.

Öğrenciler hedef sözcüklerin anlamlarını kendi zihinsel kavramlarıyla ilişkilendirir **(KB2.8)**. Öğrenciler "Ben sabah kalkarım.", "Akşam oyun oynarım." gibi ifadeler üzerinden sözcükleri kendi günlük yaşamlarıyla bağlantılandırır. "Kendimle ilişkilendiriyorum" etkinliği ile öğrenciler öğrendikleri sözcükleri kendi deneyimleriyle ilişkilendirerek anlamlarını pekiştirir **(SDB1.1)**.

Öğrenciler hedef sözcüklerin anlamlarını daha açık biçimde ortaya koyar **(KB2.6)**. "Anlamını Açıkla" etkinliğinde öğrenciler seçtikleri sözcükleri basit ifadelerle açıklar, örnek cümle içinde kullanır ve gerektiğinde görsellerle destekler **(OB1, D3.4)**.

Öğrenciler hedef sözcükleri farklı bağlamlarda tekrar ederek anlamlarını güçlendirir **(E2.2)**. "Cümle Kur-Paylaş" etkinliği kapsamında öğrenciler verilen sözcüklerle kısa cümleler oluşturur ve sınıfla paylaşır. Öğrenciler "saat yedide", "genellikle", "futbol" gibi sözcükleri kullanarak anlamlı ifadeler üretir **(OB1, D14.1)**.

Öğrenciler hedef sözcükleri doğal iletişim içinde kullanmaya yönlendirilir **(SDB2.1)**. "Sor-Cevapla" etkinliği ile öğrenciler birbirlerine "Ne zaman kalkarsın?", "Boş zamanında ne yaparsın?", "Hangi sporu seversin?" gibi sorular sorar ve cevap verir **(SDB2.2, E2.3, D4.2, D14.1)**.

Sürecin son aşamasında öğrenciler hedef sözcükleri farklı bağlamlarda kullanarak kalıcı hâle getirir **(KB2.8)**. Öğrenciler konuşma ve yazma etkinliklerinde öğrendikleri sözcükleri doğal bir şekilde kullanır; günlük rutinlerini anlatır, kısa metinler oluşturur ve arkadaşlarıyla iletişim kurar **(SDB3.1)**.

LAZ.5.4.SES.

"Günlük Hayatım" temasına yönelik sesletim seçme ve kullanma süreci, öğrencilerin günlük yaşam etkinlikleri, saat ifadeleri, sıklık yapıları ve hobilerle ilgili hedef sesletim unsurlarına dikkat ederek dinlemeleriyle başlatılır **(E3.2)**. Öğrencilere kısa diyaloglar, ses kayıtları ve videolar sunulur **(OB2)**. Bu içeriklerde "Saat yedide kalkarım.", "Genellikle okula giderim.", "Bazen oyun oynarım.", "Futbol oynamayı seviyorum." gibi ifadeler doğal bir akış içinde yer alır. Öğrenciler bu ifadeleri dinlerken vurgu, tonlama ve akıcılığa dikkat eder **(OB1)**.

Öğrencilerin hedef sesletim unsurlarını fark etmeleri sağlanır **(KB2.2)**. "Dinle-Fark Et" etkinliğinde öğrenciler belirli kelimelerin ve ifadelerin nasıl söylendiğine dikkat eder; özellikle "saat yedide", "genellikle", "bazen" gibi ifadelerdeki vurgu ve tonlamayı ayırt eder. Öğrenciler duydukları sesletim özelliklerini işaretler ve sınıfla paylaşır **(OB1)**.

Öğrenciler hedef sesletim unsurlarını tekrar ederek pekiştirir **(E3.2)**. "Tekrar ve Taklit" etkinliği kapsamında öğrenciler öğretmen seslendirmesinin veya ses kaydının ardından ifadeleri doğru telaffuzla tekrar eder **(SDB2.1)**.

Öğrenciler hedef sesletim unsurlarını farklı bağlamlarda tanımaya yönlendirilir. **(KB2.7)**. "Nerede Duydun?" etkinliğinde öğrenciler aynı ifadeleri farklı cümleler içinde dinler ve hangi kelime veya ifadenin nasıl söylendiğini tanır. Örneğin "Ben sabah saat yedide kalkarım." ve "Saat yedide okula giderim." gibi cümlelerde ortak sesletim özelliklerini fark eder **(OB1)**.

Öğrencilerin doğru sesletimi kendiliğinden seçerek kullanmaları sağlanır **(KB2.8)**. "Hangisi Doğru?" etkinliğinde öğrencilere aynı ifadenin farklı sesletimlerle söylendiği örnekler sunulur ve öğrencilerden doğru olanı seçmeleri istenir. Ardından "Seç ve Söyle" etkinliği ile öğrenciler doğru sesletimi seçtikleri ifadeleri kendi cümleleri içinde kullanarak yeniden üretir **(E2.5, D3.4)**.

Öğrenciler sesletim unsurlarını iletişim içinde kullanır **(SDB2.1)**. İkili ve grup çalışmalarıyla öğrenciler günlük yaşamları hakkında konuşur ve öğrendikleri ifadeleri doğru sesletimle kullanır. "Sor-Cevapla" etkinliğinde öğrenciler birbirlerine sorular sorar ve cevap verirken doğru vurgu ve tonlamaya dikkat eder **(SDB2.2, E2.3, D4.2, D14.1)**.

Sürecin sonunda öğrenciler öğrendikleri sesletim unsurlarını farklı bağlamlarda kullanarak kalıcı hâle getirir **(KB2.8)**. Öğrenciler hem konuşma hem de sunum etkinliklerinde doğru telaffuz, vurgu ve tonlamayı doğal bir şekilde kullanır **(SDB3.1)**.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

1. Etkinlik: Günlük Yaşam Tasarlıyorum

Öğrencilerden bireysel veya ikili gruplar hâlinde farklı yaşam tarzlarına sahip bireyler için bir günlük yaşam planı oluşturmaları istenebilir. Öğrenciler; sporcu, öğrenci, sanatçı gibi farklı profiller arasından seçim yapıp bu kişilerin gün içinde neler yaptığını, saatlerini, sıklıklarını ve boş zaman etkinliklerini planlayabilir.

Hazırlık sürecinde öğrenciler, günlük rutinleri ifade eden sözcük ve yapıları kullanarak kısa cümleler ("Sabah saat yedide kalkar.", "Genellikle antrenman yapar." vb.) oluşturabilir. Ardından bu cümleleri bir araya getirerek planlı bir günlük akış oluşturabilir. İsteyen öğrenciler çalışmalarını tablo, şema veya görsel akış şeklinde düzenleyebilir.

Uygulama aşamasında öğrenciler hazırladıkları günlük yaşam planını sınıfa sunabilir. Sunum sırasında öğrenciler seçtikleri kişinin gününü anlatabilir, neden bu şekilde planladıklarını açıklayabilir ve farklı seçenekler sunabilir. Diğer öğrenciler sunumları dinleyebilir, sorular sorabilir ve farklı yaşam biçimleri hakkında görüşlerini paylaşabilir.

Etkinlik sürecinde öğrencilerin farklı yaşam tarzlarını karşılaştırmaları, neden-sonuç ilişkisi kurmaları ve kendi yaşamlarıyla bağlantı kurmaları desteklenebilir. Öğrenciler aynı dil yapılarını farklı bağlamlarda kullanarak dili pekiştirebilir.

Etkinlik sonunda öğrenciler oluşturdukları planları değerlendirebilir, hangi planın daha düzenli ve işlevsel olduğunu tartışabilir ve kısa geri bildirimlerde bulunabilir.

2. Etkinlik: Sınıfımızın Günlük Hayatı

Öğrenciler ikili gruplar hâlinde sınıf arkadaşlarının günlük rutinlerini, bu rutinlerin gerçekleştirdiği saatleri ve boş zaman etkinliklerini araştırabilir. Bu araştırmada geleneksel çocuk oyunlarına da yer verilebilir. Hazırlık sürecinde öğrenciler sorularını belirleyebilir ve veri toplama planı yapabilir. Bu süreçte öğrenciler basit sorular oluşturabilir ("Saat kaçta kalkarsın?", "Ne yaparsın?", "Hangi oyunu seversin?"). Uygulama aşamasında öğrenciler sınıf içinde veri toplayabilir ve elde ettikleri bilgileri tablo veya görsellerle düzenleyebilir.

Öğrenciler "Sınıfta en çok ne yapılır?", "En çok hangi saatte oyun oynanır?" gibi sorulara cevap bulabilir.

Öğrenciler elde ettikleri verilere göre sınıf için ortak bir "günlük yaşam planı" oluşturabilir. Bu planı, basit cümlelerle ("Sabah erken kalkarız. Sonra ders çalışırız. Akşam oyun oynarız." vb.) ifade edebilir. Diğer öğrenciler bu planı dinleyebilir, kendi fikirlerini belirtir ve farklı öneriler sunabilir.

Etkinlik sonunda öğrenciler sınıfın günlük yaşam alışkanlıklarını değerlendirebilir ve ortak bir plan üzerinde anlaşmaya çalışabilir.

Destekleme

1. Etkinlik: Görsellerle Günümü Anlatıyorum

Öğrencilere günlük rutinleri gösteren görseller (uyanmak, kahvaltı yapmak, okula gitmek, oyun oynamak, uyumak vb.) karışık şekilde verilebilir.

Hazırlık sürecinde öğrenciler görselleri inceleyerek her bir etkinliği adlandırabilir ve hedef sözcükleri ("kalkarım", "yemek yerim", "oyun oynarım") tekrar edebilir. Görsel ve sözcükler eşleştirilebilir. Uygulama aşamasında öğrenciler görselleri sabah, öğle ve akşam olacak şekilde doğru sıraya yerleştirebilir. Ardından her görsel için basit cümleler ("Sabah kalkarım.", "Akşam oyun oynarım.") oluşturabilir. Öğrenciler cümleleri tekrar edebilir. Etkinlik sonunda öğrenciler kendi günlük rutinlerini 2-3 basit cümleyle ifade edebilir.

2. Etkinlik: Sor ve Cevapla

Öğrencilere üzerinde basit soruların ve bu sorulara ait örnek cevapların yer aldığı kartlar ("Saat kaçta kalkarsın?", "Yedi." / "Ne yaparsın?", "Oyun oynarım.") verilebilir.

Hazırlık sürecinde öğrenciler kartlardaki soruları ve cevapları inceleyebilir. Tekrar edip görsellerle ilişkilendirebilir. Öğrenciler soru ve cevapları eşleştirerek bunların anlamalarını pekiştirebilir.

Uygulama aşamasında öğrenciler kartlara bakarak soruları kendi kendine okuyabilir ve uygun cevapları seçebilir. Ardından aynı sorulara kendi yaşamlarına uygun cevaplar ("Saat sekizde kalkarım.", "Akşam kitap okurum.") oluşturabilir. Devamında öğrenciler verilen cümleleri tamamlayabilir. Öğrenciler boşlukları kendi yaşamlarına uygun sözcüklerle doldurabilir.

Etkinlik sonunda öğrenciler oluşturdukları cevapları basit cümlelerle tekrar edebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

6. SINIF (A1.1)**1. TEMA: VÜCUDUM****Alt Temalar: Vücudun Bölümleri, Kıyafetler, Sağlık**

Bu tema, öğrencilerin vücut, giyim ve sağlığa ilişkin temel iletişim durumlarında Lazca kullanımını desteklemek amacıyla yapılandırılmıştır. Tema; vücudun bölümleri, kıyafetler ve sağlığa ilişkin iletişim bağlamlarını kapsamaktadır. Öğrenme sürecinde öğrencilerin fiziksel özellikleri, günlük yaşamda kullandıkları eşyaları ve temel sağlık durumlarını hedef dilde anlamlı ve iletişim odaklı etkileşimler aracılığıyla ifade etmeleri desteklenmektedir. Temanın temel amacı, öğrencilerin vücut, giyim ve sağlığa ilişkin temel iletişim becerilerini etkili ve işlevsel biçimde kullanmalarını sağlamaktır.

DERS SAATİ 16

ALAN BECERİLERİ	YDAB1. Dinleme / İzleme-Anlamlandırma
	YDAB2. Okuma-Anlamlandırma
	YDAB3. Konuşma-Anlatma
	YDAB4. Yazma-Anlatma
	YDDB1. Dil Bilgisi Seçme-Kullanma
	YDDB2. Sözcük Seçme-Kullanma
	YDDB3. Sesletim Seçme-Kullanma

KAVRAMSAL BECERİLER -

EĞİLİMLER	E1.3. Azim ve Kararlılık, E1.4. Kendine İnanma (Öz Yeterlilik), E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E1.6. Seçicilik, E2.1. Empati, E2.2. Sorumluluk, E2.3. Girişkenlik, E2.5. Oyunseverlik, E3.2. Odaklanma, E3.3. Yaratıcılık, E3.8. Soru Sorma
------------------	--

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER**Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri**

SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB1.3. Kendine Uyarılama (Öz Yansıtma), SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği, SDB2.3. Sosyal Farkındalık, SDB3.1. Uyum, SDB3.2. Esneklik, SDB3.3. Sorumlu Karar Verme

Değerler

D3. Çalışkanlık, D4. Dostluk, D6. Dürüstlük, D8. Mahremiyet, D9. Merhamet, D10. Mütevazılık, D12. Sabır, D13. Sağlıklı Yaşam, D14. Saygı, D15. Sevgi, D16. Sorumluluk, D18. Temizlik

Okuryazarlık Becerileri

OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık, OB5. Kültür Okuryazarlığı, OB9. Sanat Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER**

Türkçe, Sosyal Bilgiler, Matematik, Görsel Sanatlar, Yabancı Dil, Fen Bilimleri, Müzik, Beden Eğitimi ve Spor, Bilişim Teknolojileri ve Yazılım

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER**

KB2.2. Gözlemlleme, KB2.3. Özetleme, KB2.4. Çözümleme, KB2.5. Sınıflandırma, KB2.7. Karşılaştırma, KB2.8. Sorgulama, KB2.13. Yapılandırma, KB2.14. Yorumlama

**ÖĞRENME ÇIKTILARI VE
SÜREÇ BİLEŞENLERİ**

- LAZ.6.1.D. "Vücutum" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri dinleyebilme / izleyebilme-anlamlandırabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek dinleme / izlemeye hazırlık yapar.*
 - b) *Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.*
 - c) *Temayı, temel ayrıntılar ve ipuçlarından hareketle anlamlandırır.*
 - ç) *Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- LAZ.6.1.O. "Vücutum" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri okuyabilme-anlamlandırabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek okumaya hazırlık yapar.*
 - b) *Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.*
 - c) *Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak anlamlandırır.*
 - ç) *Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- LAZ.6.1.K. "Vücutum" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle konuşabilme-anlatabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek konuşmaya hazırlık yapar.*
 - b) *Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını gözlemleyerek taklit eder ve tekrarlar.*
 - c) *Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak taklit yoluyla sözlü içerik oluşturur.*
 - ç) *Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak konuşmanın içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.*
 - d) *Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak sözlü içeriği yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.*
 - e) *Temaya ilişkin konuşma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- LAZ.6.1.Y. "Vücutum" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle yazabilme-anlatabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgilerini ve deneyimlerini harekete geçirerek yazmaya hazırlık yapar.*
 - b) *Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını inceleyerek modelden kopyalar.*
 - c) *Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak yazılı içerik oluşturur.*
 - ç) *Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.*
 - d) *Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.*
 - e) *Temaya ilişkin yazma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- LAZ.6.1.DBS. "Vücutum" temasında sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun dil bilgisi seçebilme-kullanabilme**
- Temaya uygun dil bilgisi yapılarını seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.*
- LAZ.6.1.SÖS. "Vücutum" temasında sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun sözcük seçebilme-kullanabilme**
- Temaya uygun sözcükleri seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.*
- LAZ.6.1.SES. "Vücutum" temasında sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun sesletimi seçebilme-kullanabilme**
- Temaya uygun sesletimi seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.*

İÇERİK ÇERÇEVESİ**Tema:** Vücudum**Alt Temalar**

Vücudun Bölümleri

Kıyafetler

Sağlık

İşlevsel Cümle Yapıları

Kendini Tanıtma ve Betimleme: "Ma gundze do uça tomalepe miğun."

Vücut Bölümlerini ve Fiziksel Özellikleri İfade Etme: "Jur xe miğun, Gundze boi miğun."

Kıyafetleri ve Sahip Olunan Eşyaları İfade Etme: "Uça tişortı miğun, Mçita modvalu miğun."

Soru Sorma ve Cevap Verme: "So gatzkunen?", "Ti matzkunen."

Basit Diyaloglar Kurma: "Si xeştati giğuni?", "Jur xeştati miğun."

Hedef Dil Bilgisi Yapıları

Vücut Bölümlerini İfade Etmede Kullanılan Yapı: "Jur xe miğun.", "Gundze boi miğun."

Fiziksel Özellikleri Belirtme Yapısı: "Gundze boi miğun.", "Mçxu toli miğun."

Sahiplik Bildirme Yapısı (Kıyafet ve Eşyalar): "Uça tişortı miğun.", "Si modvalu giğun."

Tekil-Çoğul Kullanımı: "Xe-xepe, Toli-tolepe"

Soru Oluşturma Yapıları: "So gatzkunen?"

Basit Yanıt Yapıları: "Ti matzkunen.", "Jur xe miğun."

Sesletim

Lazcaya Özgü Seslerin Telaffuzu: "k, ç, p, x"

Farklı Seslerin Kelime İçinde Kullanımı: "nuķu, pici, çxindi, ucikumbi, xeştati"

Hedef Sözcükler

ti, toma, toli, çxindi, leşki, xarayi, uci, piçi, ali, nuķu, mxuci, umpa, xe, burguli, nena, şka, korba, kiti, triki, kuçxe, gundze, mķule, mskva, beti, mçxu, mçiye, tişortı, porça, pontuli, ceketı, kudi, modvalu, tzineki, foga, xeştatti, matzindi, şkatzale, ucikumbi, otele

İlkeler

Kendini tanıtmak, vücut bölümleri, duyu organları, sağlık durumları ve kıyafetlere ilişkin dilsel içerikler öğrencilerin günlük yaşam deneyimleriyle ilişkilendirilerek bütüncül bir yaklaşımla ele alınmalıdır. Kelime, dil yapıları, sesletim ve iletişim becerileri anlamalı iletişim durumları içinde birlikte sunulmalıdır. Öğrencilerin fiziksel özelliklerini, sağlık durumlarını, kıyafetlerini ve kişisel eşyalarını ifade edebilecekleri etkileşim temelli uygulamalara yer verilmelidir. Dil yapıları kullanım yoluyla fark ettirilmeli; tekil ve çoğul kullanımı doğal bağlamlarda ele alınmalı, duyu organlarının işlevleri günlük yaşam örnekleriyle desteklenmeli ve Lazcaya özgü seslerin doğru telaffuzu modelleme, tekrar ve ritim çalışmalarıyla geliştirilmelidir.

Anahtar Kavramlar

geçici rahatsızlıklar, betimleme, dış görünüş, fiziksel özellikler, kendini tanıtmak, kıyafetler, sahiplik, tekil-çoğul, vücut bölümleri, yer bildirme.

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları; çalışma kâğıtları, kısa yazma ve konuşma uygulamaları, kontrol listeleri, gözlem formları, öğrenme günlüğü, yansıtıcı günlükler, kelime ilişkilendirme ve kümeleme etkinlikleri, zihin haritaları, öz / akran / grup değerlendirme formları, dijital üretimler (poster, video, ses kaydı), performans görevleri, öğrenme duvarı veya bülten panosu çalışmaları ile değerlendirilebilir.

1. Performans Görevi: Kendimi Sözlü Tanıtıyorum

Öğrencilerden kendilerini tanıtmaya yönelik sözlü bir çalışma gerçekleştirmeleri istenebilir. Bu kapsamda öğrencilerin vücut bölümlerini, fiziksel özelliklerini, bedenleriyle ilgili temel özelliklerini, sahip oldukları kıyafetleri ve kişisel eşyalarını, ayrıca yaşadıkları yer ve kendilerine ait bazı bilgileri basit ve anlaşılır cümlelerle ifade etmeleri beklenebilir. Öğrencilerin kendilerini tanıtırken uygun dil yapılarını kullanmaları, öğrendikleri kelime ve kalıplardan yararlanmaları, isimlerin tekil ve çoğul biçimlerini uygun bağlamlarda kullanmaları desteklenebilir.

Öğrencilerin kendilerini tanıtırken duyu organlarını ve bu organların işlevlerini uygun fiillerle ilişkilendirerek ifade etmeleri, "... ile ..." yapısını kullanmaları, günlük yaşamda bedenleriyle gerçekleştirdikleri temel eylemleri basit cümlelerle anlatmaları, beden durumlarını, fiziksel özelliklerini ve sağlıkla ilgili temel durumlarını uygun ifadelerle dile getirmeleri beklenebilir. Öğrencilerin ifadelerini doğru ve anlaşılır biçimde kurmaları, uygun kelimeleri seçmeleri ve anlatımlarını mantıklı bir sıra içinde sunmaları desteklenebilir.

Performans görevi sonunda öğrenciler kendilerini sınıf ortamında sözlü olarak tanıtabilir. Bu süreçte öğrencilerin kendilerini açık ve anlaşılır biçimde ifade etmeleri, doğru ve doğal konuşmaları, soru sormaları, sorulara uygun cevap vermeleri, iletişim kurmaları ve arkadaşlarını dikkatle dinlemeleri beklenebilir.

Performans görevi; öğrencilerin hedef kelime ve ifadeleri doğru ve bağlama uygun kullanmaları, anlaşılır ve doğru telaffuz etmeleri, uygun dil yapılarını kullanmaları, iletişim kurabilmeleri ve etkinliklere aktif katılım sağlamaları ölçütlerine göre analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

2. Performans Görevi: Benim Profilim

Öğrencilerden kendilerini tanıtan bir profil çalışması hazırlamaları istenebilir. Bu kapsamda öğrencilerin vücut bölümlerini, fiziksel özelliklerini, dış görünüşlerini, duyu organlarını, sahip oldukları kıyafetleri ve kişisel eşyalarını basit çizimler, semboller veya görsellerle ifade etmeleri beklenebilir. Öğrencilerin hazırladıkları çalışmada uygun kelime ve ifadeleri kullanmaları, isimlerin tekil ve çoğul biçimlerinden uygun bağlamlarda yararlanmaları desteklenebilir. Ayrıca öğrencilerin hazırladıkları görselleri destekleyecek şekilde kendileri hakkında basit ve anlaşılır cümleler kurmaları, vücut bölümlerini ve fiziksel özelliklerini tanıtmaları, duyu organlarının işlevlerini "... ile ..." yapısını kullanarak ilişkilendirmeleri, günlük yaşamda bedenleriyle gerçekleştirdikleri temel eylemleri ifade etmeleri, beden durumlarını, fiziksel hislerini, sağlıkla ilgili temel durumlarını ve vücut bölümlerinde hissettikleri ağrı gibi durumları uygun ifadelerle dile getirmeleri beklenebilir. Öğrencilerin dil yapılarını doğru kullanmaları ve bilgilerini düzenli bir biçimde sunmaları desteklenebilir.

Performans görevi sonunda öğrenciler hazırladıkları görsel çalışmaları sınıf ortamında sözlü olarak sunabilir. Bu süreçte öğrencilerin görselleri ile sözlü anlatımları arasında ilişki kurmaları, kendilerini açık ve anlaşılır biçimde ifade etmeleri, doğru ve doğal konuşmaları, soru sormaları, sorulara uygun cevap vermeleri ve iletişim kurmaları beklenebilir.

Performans görevi öğrencilerin hedef kelime ve ifadeleri doğru ve bağlama uygun kullanmaları, anlaşılır ve doğru telaffuz etmeleri, uygun dil yapılarını kullanmaları, iletişim kurabilmeleri ve etkinliklere aktif katılım sağlamaları ölçütlerine göre analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin önceki öğrenmelerine dayalı olarak kendilerini tanıtmaya yönelik temel ifadelere ana dillerinde hâkim oldukları, bunun hedef dilde yeni kelime ve dil yapılarını öğrenmelerini desteklediği kabul edilmektedir. Ayrıca öğrencilerin bedenleri, fiziksel özellikleri, kullandıkları kıyafetler ve temel sağlık durumlarına ilişkin deneyim sahibi oldukları ve bunları ana dillerinde ifade edebildikleri değerlendirilmektedir.

Önceki öğrenmelerine bağlı olarak basit cümle yapıları ile temel soru-cevap kalıplarını tanıdıkları ve sözlü iletişim kurabildikleri; bu yapıların vücut bölümleri, duyu organları, fiziksel özellikler, sağlık durumları, sahiplik ifadeleri ile tekil ve çoğul kullanımlar bağlamında genişletilerek kullanılacağı öngörülmektedir.

Ön Değerlendirme

Süreci

Öğrencilerin kendilerini tanıtmaya ve bedenlerine ilişkin temel kavramlara yönelik hazır bulunuşluk düzeylerini belirlemek amacıyla derse kısa bir tanışma etkinliğiyle başlanabilir. Bu kapsamda "Hangi kıyafetlere sahipsin?", "Vücudunun bölümlerini gösterebilir misin?" gibi sorular yöneltilerek yanıtları gözlemlenebilir. Ardından öğrencilerden kendilerini basit ifadelerle tanıtmaları istenerek cümle kurma, fiziksel özelliklerini ifade etme ve sözlü iletişim becerileri değerlendirilebilir.

Vücut bölümleri, duyu organları, kıyafetler, sağlık durumları ve günlük yaşama ilişkin görsellerden yararlanılarak bu kavramlara yönelik ön bilgileri ile organ-eylem ilişkisi kurma, tekil ve çoğul kullanımları ayırt etme ve sağlıklı ilgili temel durumları ifade etme becerileri gözlemlenebilir. Elde edilen bulgular doğrultusunda öğretim süreci öğrencilerin ilgi, ihtiyaç ve seviyelerine uygun olarak planlanabilir.

Köprü Kurma

"Vücudum" temasında öğrencilerin önceki öğrenmelerine dayalı olarak edindikleri kendilerini tanıtmaya, basit cümle yapıları ve günlük yaşamda sık kullanılan ifadelerle iletişim kurma becerileri ile vücut bölümlerini adlandırma, fiziksel özellikleri betimleme, duyu organlarının işlevlerini, sağlık durumlarını ve kıyafetlere ilişkin temel yapıları ifade etme becerileri arasında ilişki kurmaları desteklenebilir.

Önceki öğrenmelerini yeni bağlamlara aktarmaları teşvik edilerek kendilerini fiziksel özellikleriyle tanıtmaları, vücut bölümleri, kıyafetleri ve sağlık durumları hakkında iletişim kurmaları desteklenebilir. Günlük yaşam deneyimlerinden yararlanmalarına fırsat sunularak duyu organlarını gerçekleştirdikleri eylemlerle ilişkilendirmeleri, kendilerini ve çevrelerindeki kişileri betimlemeleri, öğrendikleri yapıları günlük yaşamla ilişkilendirmeleri ve önceki öğrenmeleriyle yeni öğrenmeleri arasında anlamlı bağlar kurmaları sağlanabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

LAZ.6.1.D.

"Vücudum" temasına yönelik dinleme / izleme-anlamlandırma süreci, öğrencilerin bedenlerine, fiziksel özelliklerine ve günlük yaşamda kullandıkları kıyafetlere ilişkin önceki deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla vücut bölümleri, dış görünüş, kıyafetler ve sağlık durumlarını yansıtan görseller üzerinden başlatılır (**E1.4, E1.5, E1.6, KB2.2**). İnsan bedeni, yüz bölümleri, duyu organları, farklı kıyafetler ve günlük yaşamda karşılaşılabilecek temel sağlık durumlarını içeren görseller incelenerek "Kim var?", "Bu kişinin hangi vücut bölümleri görünüyor?", "Nasıl görünüyor olabilir?", "Üzerinde neler var?", "Ne hissediyor olabilir?", "Sen kendi bedenini nasıl anlatırsın?" gibi sorulara yönelik düşünceler oluşturulur (**E3.2, OB4**). Öğrenciler kendi günlük yaşam deneyimlerinden örnekler vererek görsellerdeki unsurlar ile kendi deneyimleri arasında temel ilişkiler kurar, bedenlerine ilişkin farkındalık geliştirir ve dinleyecekleri / izleyecekleri içerik hakkında tahminlerde bulunur (**E3.8, OB1, SDB1.1, KB2.8**).

Kısa bir ses kaydı, video ya da vücut bölümlerini adlandırma, fiziksel özellikleri betimleme, kıyafetleri tanıma, duyu organlarını işlevleriyle ilişkilendirme ve sağlık durumlarını ifade etmeye yönelik basit diyaloglardan kesitler sunularak öğrencilerin görsel ve işitsel ipuçlarına dayanarak içerik hakkında tahminlerini geliştirmeleri sağlanır (**E3.2, OB2, KB2.8**). Öğrenciler içerikte kimlerin konuştuğunu, kişilerin hangi vücut bölümlerinden söz ettiklerini, fiziksel özelliklerin nasıl ifade edildiğini, hangi kıyafetlerin tanıttığını ve sağlık durumlarının nasıl belirtildiğini öngörmeye çalışır (**D3.1, D10.3**). Bu süreçte öğrencilerin empati kurmaları, iletişim kurmaları, akranlarıyla iş birliği içinde düşüncelerini paylaşmaları ve etkinliklere aktif katılım göstermeleri desteklenir (**E2.3, SDB2.1, SDB2.2, SDB2.3**).

"Vücudum" temasına uygun dinleme / izleme metni kesintisiz olarak sunulur. Bu metinde vücut bölümlerine ilişkin temel kelimeler, fiziksel özellikleri ifade eden yapılar, duyu organları ve işlevleri, kıyafetlere ilişkin temel ifadeler, sahiplik bildiren yapılar ve sağlık durumlarını ifade etmeye yönelik temel kalıplar ("Benim iki elim var.", "Gözlerimle görüyorum.", "Kırmızı bir tişörtüm var.", "Başım ağrıyor." vb.) yer alır (**E3.2, OB1**). Bu aşamada öğrenciler dinledikleri / izledikleri içeriğin konusunu genel olarak algılar, içerikte geçen temel kelimeleri, iletişim yapılarını ve basit ayrıntıları ayırt eder, tanımlar ve beden sağlığına ilişkin temel farkındalık geliştirir (**D13.4, KB2.2, KB2.3**).

Dinleme / izleme sonrasında içerikte geçen vücut bölümleri, fiziksel özellikler, duyu organları, kıyafetler ve sağlık durumlarına ilişkin ifadeler görseller, kartlar ve dijital materyaller aracılığıyla yeniden ele alınır (**E3.2, OB4**). Öğrenciler başlangıçta yaptıkları tahminleri gözden geçirir, dinledikleri içerikle karşılaştırır ve tahminlerinin doğruluğunu kontrol eder (**KB2.4**). İçerikte yer alan ifadeler öğrenciler tarafından kullanım amaçlarına göre sınıflandırılır, benzer ve farklı yönleri belirlenir ve anlam ilişkileri yapılandırılır (**KB2.5, KB2.7, KB2.13**).

Öğrenciler sınıf içindeki arkadaşlarının fiziksel özellikleri, kullandıkları kıyafetler ya da hissettikleri temel durumlar hakkında bilgi toplamak amacıyla basit bilgi toplama çalışmaları yapar; örneğin "Kim gözlük kullanıyor?", "Kim kırmızı bir kıyafet giyiyor?", "Kim kendini iyi hissediyor?", "Kim kısa saçlı?" gibi sorularla elde ettikleri bilgileri tablo veya işaretleme çizelgeleri üzerinde gösterir (**D16.2, SDB2.1, SDB2.2, KB2.2**). Elde edilen veriler üzerinden ortak özellikler ve farklılıklar belirlenir, basit yorumlar yapılır ve sosyal etkileşim içinde bilgi paylaşımı gerçekleştirilir (**SDB2.3, KB2.5, KB2.14**).

Öğrenciler aynı zamanda bedenin bütüncül yapısını fark ederek vücut bölümleri, duyu organları, fiziksel özellikler, kıyafetler ve sağlık durumları arasındaki ilişkileri tanır (**KB2.5, KB2.7**). Sonrasında içerikteki bilgiler tablo, şema ve görsel düzenleyiciler üzerinde yapılandırılarak unsurlar arasındaki ilişkiler görünür hâle getirilir ve bütün içinde anlamlandırılır (**E3.2, OB1, OB4, KB2.13**). Bu süreçte öğrenciler Laz kültüründe beden, giyim ve sağlıkla ilişkili günlük yaşam ifadelerine yönelik farkındalık geliştirir, kültürel ve görsel unsurları ilişkilendirir (**OB5, OB9, KB2.14**).

Öğrenciler dinledikleri / izledikleri içeriği kendi yaşamlarıyla ilişkilendirerek bireysel olarak anlamlandırır (**E1.4, E1.5, E3.2, SDB3.1**). Öğrenciler "Benim iki gözüm var.", "Kulaklarım-la duyuyorum.", "Mavi bir montum var.", "Bugün kendimi iyi hissediyorum." gibi ifadelerle kendi bedenlerini, sahip oldukları kıyafetleri ve fiziksel durumlarını ifade eder, dinledikleri içerikle kendi yaşamları arasında bağlantı kurar ve dinledikleri temel bilgileri kendi cümleleriyle yeniden ifade eder (**SDB1.1, SDB1.3, KB2.3, KB2.8**). Bu süreçte öğrencilerin kendilerini tanımları, bedenlerine saygı duymaları, sağlıklarını önemsemeleri ve kişisel bakım alışkanlıkları geliştirmeleri desteklenir.

Sürecin son aşamasında öğrenciler dinledikleri / izledikleri içerik hakkında bireysel olarak düşüncelerini ifade eder ve sınıfla paylaşır (**E2.3, E3.8, SDB2.1**). Gönüllü öğrenciler söz alarak kendi bedenlerini, fiziksel özelliklerini, kıyafetlerini ya da hissettikleri temel durumları tanıtır; diğer öğrenciler onları dikkatle dinler (**D15.1**). Ardından grup çalışmalarıyla öğrenciler birbirlerine vücut bölümleri, fiziksel özellikler, kıyafetler ve sağlık durumları hakkında sorular sorar ve cevap verir (**D14.1, SDB2.2, SDB2.3**). Bu süreçte öğrencilerin kendilerinin ve arkadaşlarının kişisel alanlarına saygı duymaları, beden sınırlarını fark etmeleri, iletişimde nazik, anlayışlı ve yapıcı olmaları desteklenir (**D8.1, D9.1, SDB3.3**).

LAZ.6.1.0.

"Vücudum" temasına yönelik okuma-anlamlandırma süreci, kendini tanıtmaya ifadelerini, fiziksel özellikleri, vücut bölümlerini, yaşanan yerleri ve sahip olunan kıyafetleri içeren kısa metinler ve görseller üzerinden başlatılır (**E1.4, E1.5, E3.2**). Başlık ve görseller incelenir; "Bu metin ne hakkında olabilir?", "Kim kendini tanıtıyor?", "Nerede yaşıyor olabilir?" gibi sorularla metne yönelik tahminler oluşturulur (**E3.8, OB4**). Öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini hatırlamasıyla metindeki olası içerik arasında bağlantılar kurulur (**SDB1.1, OB1, KB2.8**).

Metne ait başlık, görseller ve belirgin ifadeler yeniden incelenir (**E1.6, E3.3**). "Ben Ayşe", "Ben köyde yaşıyorum.", "Saçım kısa.", "Gözlerim yeşil.", "Tişörtüm var." gibi ifadelerden hareketle metinde yer alabilecek bilgiler üzerine tahminler yapılır. Yazılı ve görsel ipuçları birlikte değerlendirilir, metnin konusu genel olarak belirlenir ve öğrenciler tahminlerini paylaşır (**E3.2, SDB2.1, KB2.8, OB4**).

Ardından metin sessiz olarak okunur (**E3.2**). Öğrenciler metni okur, genel anlamını belirler ve konusunu ifade eder. (**E2.2, SDB3.1, OB1**). Okuma sırasında "Ben ...", "Ben ...'de yaşıyorum", "Saçım ...", "Gözlerim ...", "Tişörtüm var." gibi ifadeler metin üzerinde işaretlenir. Metinde yer alan kişiler, yaşadıkları yerler, fiziksel özellikler, vücut bölümleri ve kıyafetlere ilişkin temel ayrıntılar belirlenir (**SDB2.2, KB2.2, KB2.4**).

Okuma sonrasında başlangıçta yapılan tahminler metinle karşılaştırılır (**E1.6**). Metinde yer alan kişi, yer, fiziksel özellik, vücut bölümü ve kıyafet unsurları belirlenir; bu unsurlar sınıflandırılır ve karşılaştırılır (**KB2.5, KB2.7, SDB3.2**). "Saçım uzun.", "Gözlerim kahverengi" gibi ifadeler ilgili vücut bölümleriyle ilişkilendirilir; aynı kişiye ait bilgiler ile farklı kişilere ait bilgiler birlikte ele alınır ve aralarındaki ilişkiler ortaya konulur (**KB2.13, KB2.14, OB1**).

Metindeki bilgilerden hareketle çıkarımlar yapılır (**E1.6, KB2.14**). Fiziksel özellikler ile kıyafetler arasında bağlantılar kurulur; yaşanan yer ile yaşam biçimine dair ipuçları yorumlanır ve farklı durumlar karşılaştırılır. Metinde açıkça belirtilmeyen bazı bilgiler tahmin edilir (**KB2.8**). Ardından metindeki bilgiler öğrencilerin kendi yaşamlarıyla ilişkilendirilir; "Ben ...", "Ben ...'de yaşıyorum." gibi ifadeler kullanılarak benzer ve farklı yönler ortaya konulur (**SDB1.3, OB1, OB5**).

Sürecin sonunda metne ilişkin anlaşılan bilgiler ortaya konulur (**KB2.3**). Metnin konusu "Bu metin ... hakkında." gibi ifadelerle özetlenir. Metinde yer alan kişi, yer, fiziksel özellik ve kıyafetlere ilişkin bilgiler ifade edilir (**E2.2, SDB3.1, OB1**). Ardından karşılıklı etkileşim kurulur; "Sen nerede yaşıyorsun?", "Saçın nasıl?", "Hangi kıyafetlerin var?" gibi sorularla öğrenciler birbirlerine sorular yöneltir ve cevaplar verir (**E2.3, SDB2.1, SDB2.2**).

LAZ.6.1.K.

"Vücutum" temasına yönelik konuşma-anlatma süreci, öğrencilerin vücut bölümleri, fiziksel özellikleri, kıyafetleri, duyu organları ve günlük yaşamda karşılaştıkları temel sağlık durumlarına ilişkin bilgilerin sözlü olarak ifade edilebildiği deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla sınıf içinde gerçekleştirilen kısa diyalog örnekleri ve canlandırmalar üzerinden başlatılır (**E1.4, E1.5, E2.1, KB2.2**). Öğrencilere "Kendi bedenini nasıl anlatırsın?", "Fiziksel özelliklerini nasıl ifade edersin?", "Üzerindeki kıyafetleri nasıl tanıtırısın?", "Kendini nasıl hissettiğini nasıl söylersin?" gibi sorular yöneltilir (**OB4, SDB2.1**). Öğrenciler bu sorular üzerinden kendi deneyimlerini paylaşır, bedenlerine ilişkin sahip oldukları bilgileri hatırlar ve bu süreçte vücut bölümleri, fiziksel özellikler, kıyafetler ve sağlık durumlarına ilişkin bilgilerin nasıl ifade edilebildiğini söyleyerek mevcut içerikle ilişkilendirir (**SDB1.1, SDB2.3, OB1, KB2.8**).

Vücut bölümlerini adlandırma, fiziksel özellikleri betimleme, kıyafetleri tanıma, duyu organlarının işlevlerini açıklama ve sağlık durumlarını ifade etmeye yönelik kısa diyaloglar model olarak sunulur (**D3.1, E1.3, E3.2, OB9**). Öğrenciler bu diyalogları tekrar eder, birlikte söyler ve taklit ederek kullanılmaya başlanılan yapıları fark eder (**D12.3, SDB1.2, KB2.2**). Öğrenciler ifadeleri bireysel olarak ve grup hâlinde seslendirir, Lazcaya özgü sesleri fark ederek doğru telaffuzla söylemeye çalışır (**OB1, SDB3.2, KB2.4**).

Öğrenciler model diyaloglardan hareketle vücut bölümleri, fiziksel özellikler, kıyafetler, duyu organları ve sağlık durumlarını ifade eden yapıları kullanarak kendi konuşmalarını oluşturur (**D3.2, E1.6, KB2.3**). Öğrenciler "Benim iki gözüm var.", "Saçlarım kısa.", "Mavi bir montum var.", "Kulaklarımla duyuyorum.", "Bugün kendimi iyi hissediyorum." gibi yapıları kullanarak kendilerini tanıtan kısa konuşmalar hazırlar; hazırladıkları konuşmaları tekrar eder, geliştirir ve daha akıcı hâle getirir (**D12.1, E3.3, SDB3.1**). Öğrenciler oluşturdukları konuşmaları sınıf içinde sözlü olarak ifade eder ve konuşmalarını kendi özelliklerine göre zenginleştirir (**D10.3, E2.3, KB2.14**).

Konuşma sürecinde öğrenciler hazırlıklı ve hazırlıksız konuşma durumlarında öğrendikleri ifadeler kullanılarak iletişim kurulabildiğini deneyimler (**D4.1, E2.2**). Hazırlıklı konuşmalarda bedenlerini tanıtır, fiziksel özelliklerini ifade eder, sahip oldukları kıyafetleri tanıtır, duyu organlarının işlevlerini açıklar ve sağlık durumlarını ifade eder (**D6.1, E2.5, KB2.8**). Hazırlıksız konuşmalarda ise arkadaşlar tarafından yöneltilen sorulara anlık ve bağlama uygun cevaplar verir; soru sorar, cevap verir ve konuşmayı sürdürür (**E2.3, SDB2.1, SDB2.2**). Öğrenciler konuşmalarında uygun sözcükleri seçer, cümlelerini açık ve anlaşılır şekilde kurar ve mesajlarını net biçimde ifade eder. Öğrenciler birbirlerini dinleyerek iletişimi sürdürür, konuşma sırasına uyar ve sosyal etkileşim içinde öğrenir (**OB1, SDB2.3, SDB3.3**).

Öğrenciler öğrendikleri ifadeleri farklı durumlara uyarlayarak yeniden kullanır; kendi bedenini tanıma, bir arkadaşının fiziksel özelliklerini betimleme, kullandığı kıyafetleri anlatma, kendini nasıl hissettiğini ifade etme veya duyu organlarının işlevlerini açıklama gibi farklı durumları canlandırır ve bu durumlara uygun ifadeler kullanılarak konuşur (**E3.3, SDB3.1**). Öğrenciler konuşmalarını bağlama uygun şekilde yeniden düzenler, farklı kişilerle iletişim kurarken kullanılabilecek ifadeleri karşılaştırır ve uygun iletişim biçimlerini seçer (**D8.1, SDB3.3, KB2.14**).

Sürecin sonunda öğrenciler gerçekleştirdikleri konuşma etkinliklerini değerlendirir; bedenlerini, fiziksel özelliklerini, kıyafetlerini ve kendilerini nasıl hissettiklerini tanıtan kısa konuşmalar yapar, arkadaşlarının konuşmalarını dikkatle dinler ve birbirlerinin konuşmalarına yönelik görüşlerini ifade eder (**D16.3, E1.4, OB2, SDB2.1**). Öğrenciler birbirlerine geri bildirim verir, karşılıklı konuşmalar gerçekleştirir ve düşüncelerini paylaşır (**SDB2.2, SDB2.3, KB2.13**). Bu süreçte öğrencilerin kendilerini tanımaları, sağlıklarını önemsemeleri, kişisel bakım alışkanlıklarını fark etmeleri ve sosyal ilişkilerde yapıcı, anlayışlı ve saygılı olmaları desteklenir (**D6.2, D13.4, D18.1**).

Öğrencilerden kendilerini tanıtan bir profil çalışması hazırlamaları istenebilir. Bu kapsamda öğrencilerin vücut bölümlerini, fiziksel özelliklerini, dış görünüşlerini, duyu organlarını, sahip oldukları kıyafetleri ve kişisel eşyalarını basit çizimler, semboller veya görsellerle ifade etmeleri beklenebilir. Öğrencilerin hazırladıkları bu çalışmada uygun kelime ve ifadeleri kullanmaları, isimlerin tekil ve çoğul biçimlerinden uygun bağlamlarda yararlanmaları sağlanabilir. Ayrıca öğrencilerden hazırladıkları görselleri destekleyecek şekilde kendileri hakkında basit ve anlaşılır cümleler kurmaları, vücut bölümlerini ve fiziksel özelliklerini tanıtmaları, duyu organlarını işlevleriyle ilişkilendirerek "... ile ..." yapısını kullanmaları, günlük yaşamda bedenleriyle gerçekleştirdikleri temel eylemleri ifade etmeleri, beden durumlarını, fiziksel hislerini, sağlıkla ilgili temel durumlarını ve vücut bölümlerinde hissettikleri ağrı, acı veya rahatsızlıkları uygun ifadelerle dile getirmeleri beklenebilir. Bunun yanında sahip oldukları kıyafetler ve kişisel eşyalar hakkında bilgi vermeleri, öğrendikleri dil yapılarını doğru kullanmaları ve bilgilerini düzenli bir biçimde sunmaları beklenebilir. Bu performans görevi kontrol listeleri, gözlem formları, dereceli puanlama anahtarları, öz / akran / grup değerlendirme formları ile değerlendirilebilir.

Öğrencilerden kendilerini tanıtmaya yönelik sözlü bir çalışma gerçekleştirmeleri istenebilir. Bu kapsamda öğrencilerin vücut bölümlerini, fiziksel özelliklerini, bedenleriyle ilgili temel özelliklerini, sahip oldukları kıyafetleri ve kişisel eşyalarını, ayrıca yaşadıkları yer ve kendilerine ait bazı bilgileri basit ve anlaşılır cümlelerle ifade etmeleri beklenebilir. Öğrencilerin kendilerini tanıtırken uygun dil yapılarını kullanmaları, öğrendikleri kelime ve kalıplardan yararlanmaları, isimlerin tekil ve çoğul biçimlerini uygun bağlamlarda kullanmaları desteklenebilir. Ayrıca öğrencilerin kendilerini tanıtırken duyu organlarını ve bu organların işlevlerini uygun fiillerle ilişkilendirerek ifade etmeleri, "... ile ..." yapısını kullanmaları, günlük yaşamda bedenleriyle gerçekleştirdikleri temel eylemleri basit cümlelerle anlatmaları, beden durumlarını, fiziksel özelliklerini ve sağlıkla ilgili temel durumlarını uygun ifadelerle dile getirmeleri beklenebilir. Öğrencilerin ifadelerini doğru ve anlaşılır biçimde kurmaları, uygun kelimeleri seçmeleri ve anlatımlarını mantıklı bir sıra içinde sunmaları desteklenebilir. Performans görevi sonunda öğrenciler kendilerini sınıf ortamında sözlü olarak tanıtabilir. Bu süreçte öğrencilerin kendilerini açık ve anlaşılır biçimde ifade etmeleri, doğru ve doğal konuşmaları, soru sormaları, sorulara uygun cevap vermeleri, iletişim kurmaları ve arkadaşlarını dikkatle dinlemeleri beklenebilir. Bu performans görevi; öğrencilerin hedef kelime ve ifadeleri doğru ve bağlama uygun kullanmaları, anlaşılır ve doğru telaffuz etmeleri, uygun dil yapılarını kullanmaları, iletişim kurabilmeleri ve etkinliklere aktif katılım sağlamaları ölçütlerine göre analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

LAZ.6.1.Y.

"Vücudum" temasına yönelik yazma süreci, öğrencilerin bedenlerine, fiziksel özelliklerine, kıyafetlerine, duyu organlarına ve günlük yaşamda karşılaştıkları temel sağlık durumlarına ilişkin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla başlatılır (E1.4, E1.5, KB2.2). Öğrencilere vücut bölümleri, fiziksel özellikler, kıyafetler, duyu organları ve sağlık durumlarına ilişkin daha önce öğrenilen yapılar hatırlatılır ve "Vücudumu Tanıtıyorum" yazma görevi tanıtılır (OB4). Öğrencilerden yazma görevinde ne yapılacağının anlaşılması istenebilir ve "Hangi vücut bölümlerin var?", "Fiziksel özelliklerini nasıl anlatırsın?", "Hangi kıyafetleri kullanıyorsun?", "Duyu organlarını hangi amaçla kullanıyorsun?", "Bugün kendini nasıl hissediyorsun?" gibi örnek sorular üzerinden konuya hazırlık yaptırılır (E3.8, SDB1.1, SDB1.3, KB2.8).

Öğrencilere vücut bölümlerini adlandırma, fiziksel özellikleri betimleme, kıyafetleri tanıtmaya, duyu organlarının işlevlerini açıklama ve sağlık durumlarını ifade etmeye yönelik kısa ve basit yazılı model metinler sunulur (E3.2). Öğrenciler bu metinleri inceleyerek yapı ve içerik hakkında farkındalık kazanır (D12.3, SDB1.2, KB2.2). "Benim iki gözüm var.", "Sağlarım kısa.", "Mavi bir montum var.", "Kulaklarımla duyuyorum.", "Bugün kendimi iyi hissediyorum." gibi model metinler öğrenciler tarafından okunarak incelenir, ardından kopyalanarak yeniden yazılır (OB1, SDB3.2, KB2.3).

Öğrenciler model metinlerden hareketle kendi yazılarını oluşturmaya yönlendirilebilir (**D3.2, E1.6, KB2.3**). "Cümlemleri Tamamlıyorum" etkinliği kapsamında öğrencilere eksik bırakılmış ifadeler verilebilir ("Benim ... var.", "Saçlarım ...", "... bir montum var.", "... ile duyuyorum.", "Bugün kendimi ... hissediyorum.") ve bu cümlelerin kendilerine göre tamamlanması istenir. Daha sonra öğrenciler bu cümleleri bir araya getirerek bedenlerini tanıtan kısa bir metin oluşturur (**E3.3, SDB3.1, KB2.13**). Bu süreçte öğrenciler modeli kullanarak yeni içerik düzenler, bedenlerine ilişkin bilgileri yapılandırır ve yazılı üretim gerçekleştirir (**D10.3, SDB1.3, KB2.14**).

Öğrenciler "Vücudumu Tanıtıyorum" etkinliği kapsamında vücut bölümleri, fiziksel özellikleri, kullandıkları kıyafetler, duyu organları ve sağlık durumlarını içeren kısa bir tanıtım metni yazar (**E3.2**). Öğrenciler yazarken uygun kelimeleri seçmeye, basit cümle yapıları kurmaya, bilgileri doğru sırayla düzenlemeye ve mesajlarını açık ve anlaşılır şekilde ifade etmeye dikkat eder (**D6.1, E2.2, KB2.4**). Yazılarında hangi bilgiyi önce, hangisinin sonra verilebileceğini planlar; benzer ve farklı bilgiler karşılaştırılarak anlamlı bir bütün oluşturur (**SDB1.2, OB1, KB2.5, KB2.7**).

Öğrenciler yazdıkları metinler üzerinde yeniden düzenleme çalışmaları yapar (**D4.1, KB2.13**). "Metnime Geliştiriyorum" etkinliği kapsamında öğrenciler yazdıkları metni gözden geçirir, eksik ya da hatalı kısımları düzeltir, ifadelerini daha açık ve anlaşılır hâle getirir (**D6.2, D14.1, SDB2.1**). Ardından öğrenciler yazılarını sınıf içinde paylaşır ve "Vücudumu Tanıtıyorum Panosu" etkinliği ile yazılar görsellerle birlikte sergilenir (**E2.2, OB2, OB9, SDB2.2**). Bu süreçte öğrencilerin çalışmalarını özenle düzenlemeleri, görsel unsurlarla desteklemeleri ve birbirlerinin çalışmalarına saygılı yaklaşımları desteklenir (**D15.4, OB5, SDB2.3, KB2.14**).

Sürecin son aşamasında öğrenciler yazma süreçlerini değerlendirir (**KB2.8**). "Kendimi Değerlendiriyorum" etkinliği kapsamında öğrenciler yazarken nelerin doğru yapılabildiğini, bedenlerine ilişkin hangi bilgilerin açık şekilde ifade edilebildiğini ve hangi alanlarda gelişmesi gerektiğini ifade eder (**D10.1, E2.5, OB1**). Ayrıca "Arkadaşımla Yazısını Okuyorum" etkinliği ile öğrenciler birbirlerinin yazılarını inceleyerek basit geri bildirimlerde bulunur, düşüncelerini paylaşır ve birbirlerine yapıcı öneriler sunar (**SDB2.1, SDB2.2, SDB2.3, SDB3.3**). Bu süreçte öğrencilerin kendilerini tanımaları, kişisel bakım ve sağlık farkındalığı geliştirmeleri, arkadaşlarının kişisel alanlarına ve beden sınırlarına saygı duymaları desteklenir (**D8.1, D13.4, D18.1, E1.4**).

LAZ.6.1.DBS.

"Vücudum" temasına yönelik dil bilgisi seçme ve kullanma süreci, öğrencilerin vücut bölümleri, fiziksel özellikler, kıyafetler, duyu organları ve sağlık durumlarını ifade etmeye yönelik dil parçalarına doğal ve bağlam içinde aşinalık kazanmalarıyla başlatılır (**E1.4, E1.5, E3.2, KB2.2**). Öğrencilere beden, dış görünüş, kıyafetler ve günlük yaşamda karşılaşılan temel sağlık durumlarını yansıtan kısa diyaloglar, videolar ve görseller sunulur (**OB4**). Bu içeriklerde "Benim iki gözüm var.", "Saçlarım kısa.", "Mavi bir montum var.", "Kulaklarımla duyuyorum.", "Bugün kendimi iyi hissediyorum.", "Başım ağrıyor." gibi ifadeler yer alır. Öğrenciler bu içerikleri dinleyerek, izleyerek ve inceleyerek hedef dil yapılarına genel bir aşinalık kazanır (**SDB1.1, KB2.8**).

Öğrencilerin içerikte geçen vücut bölümlerine, fiziksel özelliklere, kıyafetlere, duyu organlarına ve sağlık durumlarına ilişkin tekrar eden dil parçalarını fark etmeleri sağlanır (**KB2.2**). "Duy ve Bul" etkinliğinde öğrencilere dinledikleri ya da izledikleri içerikte geçen dil parçaları belirtilir; "Benim ... var.", "Saçlarım ...", "... bir montum var.", "... ile görüyorum.", "Bugün kendimi ... hissediyorum." gibi ifade kalıplarını işaretlemeleri, tekrar eden yapıları seçmeleri ve sınıfla paylaşmaları istenir (**OB2, SDB2.1, KB2.5, KB2.8**).

Hedef dil yapılarını içeren ifadeler beden dili, görseller ve sözlü tekrarlarla sunulur (**D12.2, E1.3, E3.2, OB9**). Öğrenciler bu ifadeleri tekrar eder, taklit eder ve işitsel-görsel desteklerle dil yapılarını bütüncül olarak algılar (**SDB1.2, KB2.2**). "Benim iki gözüm var.", "Saçlarım uzun.", "Mavi bir montum var." gibi ifadeler hem sözel hem fiziksel olarak öğrenciler tarafından canlandırılır. Öğrenciler kendi bedenlerini işaret ederek vücut bölümlerini söyler, fiziksel özelliklerini gösterir, kullandıkları kıyafetleri görseller ya da gerçek nesneler üzerinden ifade eder (**E2.3, OB4, SDB3.2, KB2.4**).

Öğrenciler hedef dil parçalarını bağlam içinde tekrar eder (**D3.2, E1.5, E2.2, KB2.3**). "Tekrar Zinciri" etkinliği ile öğrenciler sırayla aynı kalıbı farklı içeriklerle kullanır ("Benim iki gözüm var.", "Benim iki gözüm var, saçlarım kısa.", "Benim iki gözüm var, saçlarım kısa, mavi bir montum var.", "Benim iki gözüm var, saçlarım kısa, mavi bir montum var ve kulaklarımı duyuyorum."). Bu etkinlikte öğrenciler dil yapılarını otomatik olarak ve akıcı biçimde kullanır; öğrenilen ifadeleri genişleterek kullanır ve öğrenme sürecine aktif katılım gösterir (**E2.3, E3.3, SDB3.1, KB2.13**).

"Canlandır ve Söyle" etkinliği ile öğrenciler duydukları ifadeleri fiziksel olarak canlandırır ve eş zamanlı olarak tekrar eder (**E2.1, E2.5, KB2.7**). Öğrenciler vücut bölümlerini gösterme, fiziksel özelliklerini ifade etme, kıyafetlerini tanıtmaya, duyu organlarını kullanma ya da kendilerini nasıl hissettiklerini anlatma gibi durumları beden diliyle gösterirken aynı anda sözel olarak ifade eder (**D10.1, D14.2, SDB2.3**). Bu süreçte öğrencilerin kendi bedenlerine yönelik farkındalık geliştirmeleri, kişisel alanlarını korumaları ve başkalarının beden sınırlarına saygı göstermeleri desteklenir (**D8.1, D8.4, SDB3.3**).

Öğrenciler öğrenilen dil yapılarını iletişim içinde kullanmaya başlar (**E2.1, E2.2**). Grup çalışmalarlarıyla öğrenciler birbirlerine vücut bölümleri, fiziksel özellikler, kıyafetler, duyu organları ve sağlık durumları hakkında sorular sorar ve cevap verir. Öğrenciler "Kaç gözün var?", "Saçların nasıl?", "Ne giyiyorsun?", "Hangi organınla duyuyorsun?", "Bugün kendini nasıl hissediyorsun?" gibi sorulara cevap verirken hedef dil yapılarını kurallar düşünülmeden, doğal iletişim durumlarında içinde kullanır (**E2.3, SDB2.1, SDB2.2, KB2.8**).

Sürecin sonunda öğrenciler edinilen dil yapılarını farklı bağlamlarda kullanır (**E3.3, SDB3.1**). Öğrenciler bedenlerini tanıtırken, arkadaşlarıyla iletişim kurarken, sınıf içinde sözlü ve yazılı ifadeler oluştururken öğrenilen dil parçalarını doğal biçimde kullanır (**OB1, KB2.13**). Ayrıca farklı iletişim durumlarına göre ifadelerini yeniden düzenler, uygun dil kalıplarını seçer, sağlıklarını ve kişisel bakımlarını önemseyen ifadeler geliştirir ve kendi yaşamlarıyla ilişkilendirerek kullanır (**D13.4, D18.1, SDB1.3, SDB3.3**).

LAZ.6.1.SÖS.

"Vücutum" temasına yönelik sözcük seçme ve kullanma süreci, öğrencilerin vücut bölümleri, fiziksel özellikler, kıyafetler, duyu organları ve sağlık durumlarını ifade etmede kullanılan "göz", "el", "saç", "kulak", "tişört" ve "sağlık" gibi hedef sözcüklerle karşılaşmaları üzerinden başlatılır (**E1.4, E1.5, E3.2, KB2.2**). Öğrenciler bu sözcüklerin yer aldığı içerikleri dinler ve izler, sözcükleri bütünsel olarak duyar ve görerek bu sözcüklere aşinalık kazanır (**OB4**). Öğrenciler tekrar eden sözcüklere dikkat ederek bu sözcükleri ayırt etmeye başlar (**SDB1.1, KB2.8**).

"Vücutum" temasına yönelik sözcük seçme ve kullanma süreci, öğrencilerin vücut bölümleri, fiziksel özellikler, kıyafetler, duyu organları ve sağlık durumlarını ifade etmeye yönelik hedef sözcükleri bağlam içinde duymaları ve görmeleriyle sürdürülür (**E1.6, OB2, KB2.2**). Öğrencilere beden, dış görünüş, giyim ve günlük yaşamı yansıtan kısa diyaloglar, metinler, görseller ve videolar sunulur. Bu içeriklerde "göz", "kulak", "el", "saç", "burun", "ağız", "uzun", "kısa", "tişört", "mont", "duymak", "görmek", "hissetmek", "sağlık", "ağrı" gibi hedef sözcükler doğal bir bağlam içinde yer alır. Öğrenciler bu sözcükleri bütüncül olarak algılayarak ilk aşinalıklarını kazanır (**OB1, KB2.5**).

Öğrencilerin içerikte tekrar eden sözcükleri fark etmeleri sağlanır (**E1.3, E3.2, KB2.2**). "Duy-Gör-İşaretle" etkinliğinde öğrenciler dinledikleri, izledikleri ya da okudukları içerikte geçen hedef sözcükleri belirler, işaretler ve sınıfla paylaşır. Ardından bu sözcükler öğrenciler tarafından sesli olarak tekrar edilir (**E2.3, SDB2.2, KB2.4**). Öğrenciler vücut bölümlerini, fiziksel özellikleri, kıyafetleri, duyu organlarını ve sağlık durumlarını ifade eden temel sözcükleri gözlemleyerek benzer özelliklerine göre gruplandırır (**OB4, KB2.5**).

Öğrencilerin hedef sözcüklerin kullanımını anlamaları desteklenir (**E2.1, E2.2, KB2.4**). "Nerede Kullanılır?" etkinliğinde öğrenciler verilen sözcüklerin hangi iletişim durumlarında kullanıldığını belirler; örneğin "göz" ve "kulak" sözcüklerinin vücut bölümlerini tanıtırken, "uzun" ve "kısa" sözcüklerinin fiziksel özellikleri betimlerken, "tişört" ve "mont" sözcüklerinin kıyafetleri tanıtırken, "iyi" ve "ağrı" sözcüklerinin sağlık durumlarını ifade ederken kullanıldığını fark eder ve bunu görseller ya da örnek cümleler üzerinden açıklar (**OB1, SDB3.3, KB2.7**). Öğrencilerin iletişimsel farkındalık geliştirmeleri desteklenir.

Öğrenciler hedef sözcüklerin anlamlarını kendi zihinsel kavramlarıyla ilişkilendirir (**E1.4, E1.5, SDB1.1, KB2.8**). Öğrenciler "Benim iki gözüm var.", "Saçlarım kısa.", "Mavi bir montum var.", "Kulaklarımla duyuyorum.", "Bugün kendimi iyi hissediyorum." gibi ifadeler üzerinden sözcükleri kendi yaşamlarıyla bağlantılandırır. "Kendimle ilişkilendiriyorum" etkinliği ile öğrenciler öğrendikleri sözcükleri kendi bedenleri, fiziksel özellikleri, kullandıkları kıyafetler ve sağlık durumlarıyla ilişkilendirerek anlamlarını pekiştirir (**D13.4, D18.1, SDB1.3, KB2.3**).

Öğrenciler hedef sözcüklerin anlamlarını daha açık biçimde ortaya koyar (**E2.1, KB2.7**). "Anlamını Açıkla" etkinliğinde öğrenciler seçtikleri sözcükleri basit ifadelerle açıklar, örnek cümle içinde kullanır ve gerektiğinde görsellerle destekler (**E2.3, SDB2.1, SDB2.2**). Öğrenciler "duymak", "görmek", "hissetmek", "ağrı", "sağlık" gibi sözcükleri kendi ifadeleriyle açıklarken benzer sözcüklerle ilişkiler kurar, anlamlarını yorumlar ve arkadaşlarıyla paylaşır (**SDB2.3, KB2.14**).

Öğrenciler hedef sözcükleri farklı bağlamlarda tekrar ederek anlamlarını güçlendirir. (**D3.2, E2.2, KB2.3**) "Cümle Kur-Paylaş" etkinliği kapsamında öğrenciler verilen sözcüklerle kısa cümleler oluşturur ve sınıfla paylaşır. Öğrenciler "göz", "saç", "mont", "kulak", "sağlık" gibi sözcükleri kullanarak anlamlı ifadeler üretir (**E2.3, E3.3, SDB3.1, KB2.13**).

Öğrenciler hedef sözcükleri doğal iletişim içinde kullanmaya yönlendirilir (**E2.1, E2.2, SDB2.1**). "Sor-Cevapla" etkinliği ile öğrenciler birbirlerine "Kaç gözün var?", "Saçların nasıl?", "Ne giyiyorsun?", "Hangi organınla duyuyorsun?", "Bugün kendini nasıl hissediyorsun?" gibi sorular sorup cevap verir. Bu süreçte öğrenciler öğrenilen sözcükleri kendiliğinden ve bağlama uygun biçimde kullanır (**E2.3, SDB2.3, KB2.8**).

Sürecin son aşamasında öğrenciler hedef sözcükleri farklı bağlamlarda kullanarak kalıcı hâle getirir (**E3.3, SDB3.1**). Öğrenciler konuşma ve yazma etkinliklerinde öğrenilen sözcükleri doğal bir şekilde kullanır; bedenlerini tanıtır, arkadaşlarıyla iletişim kurar, kısa tanıtım metinleri oluşturur, sağlık ve kişisel bakım alışkanlıklarını ifade eder ve farklı sosyal durumlarda uygun sözcükleri seçerek kullanır (**D18.1, SDB1.3, SDB3.3, KB2.13**).

LAZ.6.1.SES.

"Vücutum" temasına yönelik sesletim seçme ve kullanma süreci, öğrencilerin vücut bölümleri, fiziksel özellikler, kıyafetler, duyu organları ve sağlık durumlarını ifade etmeye yönelik hedef sesletim unsurlarına dikkat ederek dinlemeleriyle başlatılır (**E1.4, E1.5, E3.2, KB2.2**). Öğrencilere beden, dış görünüş, kıyafetler ve günlük yaşamı yansıtan kısa diyaloglar, ses kayıtları ve videolar sunulabilir. (**OB4**) Bu içeriklerde "Benim iki gözüm var.", "Saçlarım kısa.", "Mavi bir montum var.", "Kulaklarımla duyuyorum.", "Bugün kendimi iyi hissediyorum.", "Başım ağrıyor." gibi ifadeler doğal bir akış içinde yer alabilir. Öğrenciler bu ifadeleri dinlerken Lazcaya özgü sesler, sözcük vurgusu, tonlama ve konuşma akıcılığına dikkat eder (**SDB1.1, KB2.8**).

Öğrencilerin hedef sesletim unsurlarını fark etmeleri sağlanır (**KB2.2**). "Dinle-Fark Et" etkinliğinde öğrenciler belirli sözcüklerin ve ifadelerin nasıl söylendiğine dikkat eder; özellikle vücut bölümlerini adlandırırken, fiziksel özellikleri ifade ederken, kıyafetleri tanıtırken ya da sağlık durumlarını belirtirken kullanılan vurgu ve tonlamayı ayırt eder (**KB2.5**). Öğrenciler duydukları sesletim özelliklerini işaretler, benzer ses özelliklerini belirler ve sınıfla paylaşır (**OB2, SDB2.1, KB2.8**).

Öğrenciler hedef sesletim unsurlarını tekrar ederek pekiştirir (**D12.2, E1.3, E3.2, OB9**). "Tekrar ve Taklit" etkinliği kapsamında öğretmen seslendirmesinin ya da ses kaydının ardından ifadeler doğru telaffuzla tekrar ettirilebilir (**KB2.2**). Öğrenciler vücut bölümlerini, fiziksel özellikleri, kıyafetleri, duyu organlarını ve sağlık durumlarını ifade eden yapıları vurgu, tonlama ve akıcılığa dikkat ederek bireysel ve grup hâlinde seslendirir (**E2.3, SDB3.2, KB2.4**).

Öğrenciler hedef sesletim unsurlarını farklı bağlamlarda tanımaya yönlendirilir (**E2.1, E2.2, KB2.4**). "Nerede Duydun?" etkinliğinde öğrencilere aynı ifadeler farklı iletişim durumları içinde dinletilir ve öğrenciler hangi sözcük ya da ifadenin nasıl söylendiğini tanır. Örneğin "Benim iki gözüm var." ifadesi arkadaşla konuşma, öğretmenle iletişim kurma ya da sınıfa kendini tanıtırma bağlamlarında dinletilir ve öğrenciler ortak sesletim özelliklerini fark eder (**SDB3.3, KB2.7**).

Öğrencilerin doğru sesletimi kendiliğinden seçerek kullanmaları sağlanır (**D3.2, E1.6, KB2.3**). "Hangisi Doğru?" etkinliğinde öğrencilere aynı ifadenin farklı sesletimlerle söylendiği örnekler sunulur ve öğrencilerden doğru olanı seçmeleri istenir. Ardından "Seç ve Söyle" etkinliği ile öğrenciler doğru sesletimi seçtikleri ifadeleri kendi cümleleri içinde kullanılarak yeniden üretir (**E2.3, SDB3.1, KB2.13, KB2.14**).

Öğrenciler sesletim unsurlarını iletişim içinde kullanır (**KB2.8**). Grup çalışmalarıyla öğrenciler birbirlerine vücut bölümleri, fiziksel özellikler, kıyafetler, duyu organları ve sağlık durumları hakkında sorular sorar ve cevap verirken öğrendikleri ifadeleri doğru sesletimle kullanır. "Sor-Cevapla" etkinliğinde öğrenciler konuşurken doğru vurguya, tonlamaya ve akıcılığa dikkat eder (**E2.3, SDB2.1, SDB2.2, SDB2.3**). Bu süreçte öğrencilerin iletişim kurarken nazik, anlayışlı ve yapıcı olmaları desteklenir.

Sürecin sonunda öğrenciler öğrendikleri sesletim unsurlarını farklı bağlamlarda kullanarak kalıcı hâle getirir (**E2.5, SDB3.1**). Öğrenciler hem konuşma hem de bedenlerini tanıtırma etkinliklerinde doğru telaffuz, vurgu ve tonlamayı doğal bir şekilde kullanır; farklı kişilerle iletişim kurarken sesletim özelliklerini bağlama uygun biçimde düzenler (**SDB1.3, SDB3.3, KB2.13, KB2.14**).

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

1. Etkinlik: Vücudumu Tanıtan Kimlik Kartı

Öğrencilere vücut bölümlerini, fiziksel özellikleri, kıyafetleri ve sağlık durumlarını ifade etmeye yönelik örnek ifadeler sunulabilir. Hazırlık sürecinde öğrenciler "Benim iki gözüm var.", "Saçlarım kısa.", "Mavi tişörtüm var.", "Kulaklarımla duyuyorum.", "Bugün kendimi iyi hissediyorum." gibi ifadeleri inceleyerek tekrar edebilir ve benzer yapıları karşılaştırabilir.

Uygulama aşamasında öğrenciler kendilerini, hayal ettikleri bir karakteri veya farklı fiziksel özelliklere sahip bir bireyi seçerek tanıtım oluşturabilir. Seçtikleri kişiyi temsil eden bir çizim yapabilir ve sayfayı "Vücut Bölümleri", "Fiziksel Özellikler", "Kıyafetler" ve "Sağlık Durumu" başlıkları altında düzenleyebilir. Her bölümde uygun cümlelerle kişiyi tanıtan bilgiler oluşturabilir.

Süreç içerisinde öğrenciler hazırladıkları tanıtımı gözden geçirebilir, eksik bilgileri tamamlayabilir ve anlatımlarını daha açık ve düzenli hâle getirebilir.

Etkinlik sonunda öğrenciler görsel ve yazılı ifadelerin birlikte yer aldığı özgün bir kimlik kartı oluşturabilir. Böylece öğrendikleri ifadeleri farklı bağlamlarda kullanarak bedenlerini ve fiziksel özelliklerini etkili şekilde tanıtabilir.

2. Etkinlik: Gizli Karakteri Tahmin Et

Öğrencilere vücut bölümleri, fiziksel özellikler, kıyafetler ve sağlık durumlarını tanıtmaya yönelik örnek ifadeler sunulabilir. Hazırlık sürecinde öğrenciler verilen ifadeleri inceleyebilir, tekrar edebilir ve "var / yok" yapıları ile sahiplik bildiren ifadeleri karşılaştırarak anlamlarını pekiştirebilir.

Uygulama aşamasında öğrenciler aynı yaş grubundan hayali bir öğrenci karakteri oluşturabilir ve bu karaktere ait vücut bölümleri, fiziksel özellikler, kıyafetler ve sağlık durumlarını belirleyebilir. Ardından bu bilgileri doğrudan yazmak yerine ipuçları şeklinde ifade edebilir. Öğrenciler aynı bilgiyi farklı biçimlerde yazabilir ve en az 5 ipucunu kolaydan zora veya genelden özele doğru sıralayabilir.

Süreç içerisinde öğrenciler hazırladıkları ipuçlarını gözden geçirebilir, eksik gördükleri bilgileri tamamlayabilir ve ifadelerini daha açık ve anlaşılır hâle getirebilir.

Etkinlik sonunda öğrenciler karakterin kimliğini gizli tutarak yalnızca ipuçlarının yer aldığı bir tahmin kartı oluşturabilir. Böylece öğrendikleri ifadeleri farklı bağlamlarda kullanabilir, çıkarım yapabilir ve dili yaratıcı biçimde kullanabilir.

Destekleme 1. Etkinlik: Görsellerle Vücudumu Tanıtıyorum

Öğrencilere vücut bölümleri, fiziksel özellikler, kıyafetler ve sağlık durumlarını içeren görseller sunulabilir. Hazırlık sürecinde öğrenciler görselleri inceleyerek "göz", "saç", "kulak", "tişört", "baş", "İyi hissediyorum." gibi temel sözcük ve ifadeleri tekrar edebilir. Öğrenciler görseller ile sözcükleri eşleştirerek anlamlarını pekiştirebilir.

Uygulama aşamasında öğrenciler verilen görseller arasından kendilerine uygun olanları seçebilir. Seçtikleri görselleri inceleyerek "Kahverengi gözlerim var.", "Kısa saçlarım var.", "Mavi tişörtüm var.", "Kulaklarımla duyuyorum.", "Bugün kendimi iyi hissediyorum." gibi cümleler oluşturabilir. Ardından aynı yapıları kullanarak kendilerini tanıtan 2-3 cümlelik kısa ve düzenli bir tanıtım hazırlayabilir.

Süreç boyunca öğrencilerin kendi hızlarında ilerlemelerine imkân tanınabilir; ihtiyaç duyduklarında görsellerden, örnek ifadelerden ve öğretmen yönlendirmelerinden yararlanmaları sağlanabilir.

Etkinlik sonunda öğrenciler seçtikleri görsellerden hareketle bedenlerini, fiziksel özelliklerini ve kıyafetlerini basit ve anlaşılır cümlelerle tanıtabilir.

2. Etkinlik: Sor ve Cevapla

Öğrencilere vücut bölümleri, fiziksel özellikler, kıyafetler ve sağlık durumlarıyla ilgili basit soru ve cevap örnekleri sunulabilir. Hazırlık sürecinde öğrenciler "Kaç gözün var?", "Saçların nasıl?", "Ne giyiyorsun?", "Hangi organınla duyuyorsun?", "Bugün kendini nasıl hissediyorsun?" gibi soruları ve bu sorulara verilen kısa cevapları inceleyebilir, tekrar edebilir, eşleştirebilir. Sorular ve cevaplar görsellerle desteklenebilir.

Uygulama aşamasında öğrenciler ikili olarak çalışabilir. Öğrencilerden biri soruları sorabilir, diğeri uygun cevaplar verebilir. Sorular vücut bölümleri, fiziksel özellikler, kıyafetler ve sağlık durumlarını kapsayacak şekilde yönlendirilebilir. Öğrencilerin kısa, doğru ve anlaşılır cevaplar vermesi desteklenebilir. Gerektiğinde öğrenciler tek kelime veya kısa ifadelerle cevap verebilir.

Öğrenciler rollerini değiştirerek aynı soru kalıplarıyla yeniden uygulama yapabilir. Süreç boyunca öğrencilerin kendi hızlarında ilerlemelerine imkân tanınabilir, akran desteğinden yararlanmaları teşvik edilebilir ve gerektiğinde ek yönlendirme yapılabilir.

Etkinlik sonunda öğrenciler öğrendikleri soru ve cevap yapılarını kullanarak basit ve anlaşılır şekilde iletişim kurabilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

2. TEMA: AİLEM VE EVİM

Alt Temalar: Aile ve Günlük Yaşam, Evin Bölümleri ve Ev Eşyaları, Konum İfadeleri

Bu tema, öğrencilerin aile yaşamı ve ev ortamına ilişkin temel iletişim durumlarında Lazca kullanımını desteklemek amacıyla yapılandırılmıştır. Tema; aile ve günlük yaşam, evin bölümleri ve ev eşyaları ile konum ifadelerine ilişkin iletişim bağlamlarını kapsamaktadır. Öğrenme sürecinde öğrencilerin aile yaşamı ve ev ortamına ilişkin bilgi, deneyim ve gözlemlerini hedef dilde anlamlı ve iletişim odaklı etkileşimler aracılığıyla ifade etmeleri desteklenmektedir. Temanın temel amacı, öğrencilerin aile ve ev yaşamına ilişkin temel iletişim becerilerini etkili ve işlevsel biçimde kullanmalarını sağlamaktır.

DERS SAATİ 18

ALAN BECERİLERİ	YDAB1. Dinleme / İzleme-Anlamlandırma
	YDAB2. Okuma-Anlamlandırma
	YDAB3. Konuşma-Anlatma
	YDAB4. Yazma-Anlatma
	YDDB1. Dil Bilgisi Seçme-Kullanma
	YDDB2. Sözcük Seçme-Kullanma
	YDDB3. Sesletim Seçme-Kullanma

KAVRAMSAL BECERİLER -

EĞİLİMLER	E1.1. Merak, E1.4. Kendine İnanma (Öz Yeterlilik), E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E1.6. Seçicilik, E2.1. Empati, E2.2. Sorumluluk, E2.3. Girişkenlik, E2.5. Oyunseverlik, E3.2. Odaklanma, E3.8. Soru Sorma
------------------	--

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri

SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği, SDB2.3. Sosyal Farkındalık, SDB3.1. Uyum, SDB3.3. Sorumlu Karar Verme

Değerler

D2. Aile Bütünlüğü, D3. Çalışkanlık, D4. Dostluk, D8 Mahremiyet, D10. Mütevazılık, D14. Saygı, D15. Sevgi, D16. Sorumluluk

Okuryazarlık Becerileri

OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER

Türkçe, Sosyal Bilgiler, Matematik, Görsel Sanatlar, Yabancı Dil, Fen Bilimleri, Müzik, Beden Eğitimi ve Spor, Bilişim Teknolojileri ve Yazılım

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER

KB2.2. Gözlemlleme, KB2.5. Sınıflandırma, KB2.7. Karşılaştırma, KB2.8. Sorgulama, KB2.10. Çıkarım Yapma, KB2.11. Gözleme Dayalı Tahmin Etme, KB2.13. Yapılandırma, KB2.14. Yorumlama

6. sınıf bütüncül yaklaşıma göre yapılandırılmıştır.

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

- LAZ.6.2.D. "Ailem ve Evim" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri dinleyebilme / izleyebilme-anlamlandırabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek dinleme / izlemeye hazırlık yapar.*
 - b) *Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.*
 - c) *Temayı, temel ayrıntılar ve ipuçlarından hareketle anlamlandırır.*
 - ç) *Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- LAZ.6.2.O. "Ailem ve Evim" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri okuyabilme-anlamlandırabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek okumaya hazırlık yapar.*
 - b) *Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.*
 - c) *Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak anlamlandırır.*
 - ç) *Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- LAZ.6.2.K. "Ailem ve Evim" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle konuşabilme-anlatabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek konuşmaya hazırlık yapar.*
 - b) *Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını gözlemleyerek taklit eder ve tekrarlar.*
 - c) *Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak taklit yoluyla sözlü içerik oluşturur.*
 - ç) *Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak konuşmanın içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.*
 - d) *Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak sözlü içeriği yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.*
 - e) *Temaya ilişkin konuşma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- LAZ.6.2.Y. "Ailem ve Evim" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle yazabilme-anlatabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgilerini ve deneyimlerini harekete geçirerek yazmaya hazırlık yapar.*
 - b) *Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını inceleyerek modelden kopyalar.*
 - c) *Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak yazılı içerik oluşturur.*
 - ç) *Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.*
 - d) *Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.*
 - e) *Temaya ilişkin yazma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- LAZ.6.2.DBS. "Ailem ve Evim" temasında sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun dil bilgisi seçebilme-kullanabilme**
- Temaya uygun dil bilgisi yapılarını seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.*
- LAZ.6.2.SÖS. "Ailem ve Evim" temasında sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun sözcük seçebilme-kullanabilme**
- Temaya uygun sözcükleri seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.*
- LAZ.6.2.SES. "Ailem ve Evim" temasında sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun sesletimi seçebilme-kullanabilme**
- Temaya uygun sesletimi seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.*

İÇERİK ÇERÇEVESİ Tema: Ailem ve Evim

Alt Temalar

Aile ve Günlük Yaşam

Evin Bölümleri ve Ev Eşyaları

Konum İfadeleri

İşlevsel Cümle Yapıları

Aile Bireylerini Tanıtma ve Günlük Yaşamdan Bahsetme: "Haya nanaçkimi ren.", "Babaçkimi muendisi ren."

Günlük Eylemleri İfade Etme: "Cuma çkimi internetis goxtimu kai utzons.", "Ma kãta nd-ğaz vigzal."

Kişisel Özellikleri Betimleme: "Nanaçkimi dido pelaperi ren.", "Daçkimi xeleri bozo ren."

Ev ve Eşyaları Tanıtma: "Haya çkimi oxori ren.", "Muţvağis ordzo do masa ren."

Nesnelerin Konumunu İfade Etme: "Çanta dolabişi doloxe ren.", "Masaşi jin kartali ren."

Soru Sorma ve Cevap Verme: "Haya mu oren?", "Haya masa ren."

Hedef Dil Bilgisi Yapıları

Aile Bireylerini Tanıtma: "Haya nanaçkimi ren.", "Babaçkimi muendisi ren."

Meslek ve Günlük Eylemi Birlikte İfade Etme: "Babaçkimi muendisi ren do şantiyes içalişams.", "Cumaçkimi internetis goxtimu kai utzons."

Kişisel Özellikleri İfade Etme: "Nanaçkimi dido pelaperi ren.", "Daçkimi xeleri bozo ren.",

Ev ve Eşyaları İfade Etme: "Haya çkimi oxori ren.", "Muţvağis ordzo do masa ren.", "Onaxu- le obonales ren."

Konum Bildirme: "Çanta dolabişi doloxe ren.", "Masaşi jin kartali ren." "Xoşe memsofaşi kapulas ren."

Soru Sorma: "Babaskanik mu ikoms?", "Haya mu ren?", "Bere so ren?"

Kısa Yanıt Verme: "Haya masa ren.", "Bere masa kala ren."

Sesletim

Lazcaya Özgü Seslerin Telaffuzu: ħ, ç, x

Farklı Seslerin Kelime İçinde Kullanımı: Doloxe, ħapula

İlkeler Aile, günlük yaşam ve ev ortamına ilişkin dilsel içerikler öğrencilerin kendi yaşam deneyimleriyle ilişkilendirilerek bütüncül bir yaklaşımla ele alınmalıdır. Kelime, dil yapıları, sesletim ve iletişim becerileri anlamlı iletişim durumları içinde birlikte sunulmalıdır. Öğrencilerin aile bireylerini tanıtmaya, kişisel özelliklerini ve yaşadıkları ortamı ifade etme durumlarında dili aktif kullanabilecekleri etkileşim temelli uygulamalara yer verilmelidir. Günlük eylemler, meslekler ve konum bildiren ifadeler doğal bağlamlarda ele alınmalı; öğrencilerin mekânsal ilişkileri ifade etmeleri desteklenmelidir. Lazcaya özgü seslerin doğru telaffuzu modelleme, tekrar ve ritim çalışmalarıyla desteklenmelidir.

Anahtar Kavramlar aile, aile ilişkileri, ev, ev eşyaları, günlük yaşam, iletişim, kişilik özellikleri, konum, meslek.

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları; çalışma kâğıtları, kısa yazma ve konuşma uygulamaları, kontrol listeleri, gözlem formları, öğrenme günlüğü, yansıtıcı günlükler, kelime ilişkilendirme ve kümeleme etkinlikleri, zihin haritaları, öz / akran / grup değerlendirme formları, dijital üretimler (poster, video, ses kaydı), performans görevleri, öğrenme duvarı veya bülten panosu çalışmaları ile değerlendirilebilir.

1. Performans Görevi: Ailemi Keşfet: Anlatıyorum!

Öğrencilerden aile bireylerini tanıtmaya yönelik sözlü bir çalışma gerçekleştirmeleri istenebilir. Bu kapsamda öğrencilerin aile üyelerini, bu kişilerin mesleklerini ve günlük yaşamda yaptıkları temel eylemleri basit ve anlaşılır cümlelerle ifade etmeleri beklenebilir. Ayrıca öğrencilerin aile bireylerinin bazı kişisel özelliklerini (sevecen, çalışkan vb.) uygun ifadelerle belirtmeleri desteklenebilir.

Öğrencilerin ailelerini tanıtırken uygun dil yapılarını kullanmaları, öğrendikleri sözcük ve kalıplardan yararlanmaları, ifadelerini doğru biçimde kurmaları, bilgileri mantıklı bir sıra içinde sunmaları ve uygun kelime seçimleri yapmaları beklenebilir.

Performans görevi sonunda öğrenciler ailelerini sınıf ortamında sözlü olarak tanıtabilir. Bu süreçte öğrencilerin kendilerini açık ve anlaşılır biçimde ifade etmeleri, doğru ve doğal konuşmaları, iletişim kurmaları ve arkadaşlarını dikkatle dinlemeleri beklenebilir.

Performans görevi; öğrencilerin hedef kelime ve ifadeleri doğru ve bağlama uygun kullanmaları, anlaşılır ve doğru telaffuz etmeleri, kendilerini uygun dil yapılarıyla ifade edebilmeleri, iletişim kurabilmeleri ve etkinliklere aktif katılım sağlamaları ölçütlerine göre analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

2. Performans Görevi: Evimi Tanıtıyorum

Öğrencilerden yaşadıkları evi tanıtmaya yönelik sözlü ve yazılı bir çalışma hazırlamaları istenebilir. Bu kapsamda öğrencilerin evin bölümlerini (oda, mutfak, salon vb.), evde bulunan bazı eşyaları ve bu eşyaların birbirlerine göre konumlarını (altında, üstünde, yanında, sağında, solunda vb.) basit ve anlaşılır cümlelerle ifade etmeleri beklenebilir.

Öğrencilerin evlerini tanıtırken uygun dil yapılarını kullanmaları, öğrendikleri sözcüklerden yararlanmaları ve konum bildiren ifadeleri doğru biçimde kullanmaları desteklenebilir. Ayrıca öğrencilerin bilgileri mantıklı bir sıra içinde sunmaları ve anlatımlarını düzenli bir şekilde yapılandırmaları beklenebilir.

Performans görevi sonunda öğrenciler hazırladıkları kısa metni yazılı olarak sunabilir ve evlerini sınıf ortamında sözlü olarak tanıtabilir. Bu süreçte öğrencilerin kendilerini açık ve anlaşılır biçimde ifade etmeleri, doğru ve doğal konuşmaları ve iletişim kurmaları beklenebilir.

Performans görevi; öğrencilerin hedef kelime ve ifadeleri doğru ve bağlama uygun kullanmaları, anlaşılır ve doğru telaffuz etmeleri, kendilerini uygun dil yapılarıyla ifade edebilmeleri, iletişim kurabilmeleri ve etkinliklere aktif katılım sağlamaları ölçütlerine göre analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin önceki öğrenmelerine dayalı olarak aile bireylerini tanıdıkları, aile üyelerini ve temel özelliklerini ana dillerinde ifade edebildikleri kabul edilmektedir. Bu birikimin hedef dilde aile bireylerini tanıtmaya yönelik temel kelime ve dil yapılarını öğrenmelerini desteklediği değerlendirilmektedir. Ayrıca günlük yaşam, meslekler ve temel eylemlere ilişkin deneyim ve kavramlara sahip oldukları öngörülmektedir.

Öğrencilerin ev ortamına ilişkin temel bilgiye sahip oldukları; evin bölümlerini, ev eşyalarını ve bunların konumlarını ana dillerinde ifade edebildikleri kabul edilmektedir. Önceki öğrenmelerine bağlı olarak basit cümle yapıları, sözlü iletişim ve soru-cevap kalıplarını kullanabildikleri; bu bilgi ve becerileri aile tanıtımı, ev betimleme ve konum bildiren ifadeler bağlamında kullanabilecek altyapıya sahip oldukları varsayılmaktadır.

Ön Değerlendirme

Süreci

Öğrencilerin aile, günlük yaşam ve ev ortamına ilişkin ön bilgilerini belirlemek amacıyla derse kısa bir sohbet etkinliğiyle başlanabilir. Bu kapsamda "Ailende kimler var?", "Baban / annen ne iş yapıyor?", "Aile bireylerini nasıl tanımlarsın?" gibi sorular yöneltilerek aile bireylerini tanıtmaya, meslekleri ve temel özellikleri ifade etme becerileri gözlemlenebilir.

Günlük yaşam, meslekler, evin bölümleri, ev eşyaları ve konum ifadelerine ilişkin görsellerden yararlanılarak öğrencilerin bu kavramları tanıma, ilişkilendirme ve kullanma düzeyleri değerlendirilebilir. Elde edilen bulgular doğrultusunda öğretim süreci öğrencilerin ilgi, ihtiyaç ve seviyelerine uygun olarak planlanabilir.

Köprü Kurma

Öğrencilerin önceki öğrenmelerine dayalı olarak edindikleri aile bireylerini tanıma, basit cümle yapıları ve temel soru-cevap kalıplarını kullanma becerileri ile meslekleri, kişilik özelliklerini, evin bölümlerini, ev eşyalarını ve konum bildiren ifadeleri kullanmaya yönelik yeni öğrenmeleri arasında ilişki kurmaları desteklenebilir.

Önceki öğrenmelerini yeni bağlamlara aktarmaları teşvik edilerek aile bireylerini, meslekleri ve kişilik özelliklerini tanıtmaları; evin bölümlerini ve eşyaları bulundukları mekânlara ilişkilendirmeleri desteklenebilir. Günlük yaşam deneyimlerinden yararlanmalarına fırsat sunularak kendi aileleri ve ev ortamlarından örnekler vermeleri, öğrendikleri yapıları günlük yaşamla ilişkilendirmeleri ve önceki öğrenmeleriyle yeni öğrenmeleri arasında anlamlı bağlar kurmaları sağlanabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

LAZ.6.2.D.

"Ailem ve Evim" temasına yönelik dinleme / izleme-anlamlandırma süreci, öğrencilerin aile yaşamına ve ev ortamına ilişkin önceki deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla aile bireyleri, günlük yaşam içerisindeki roller, evin bölümleri, ev eşyaları ve nesnelerin konumlarını yansıtan görseller üzerinden başlatılır (**E1.1, E1.5, E3.2, KB2.2**). Anne, baba, kardeş, büyükanne, büyükbaba gibi aile bireyleri, bu bireylerin günlük yaşam içerisindeki görevleri, evin odaları, ev içerisinde bulunan eşyalar ve nesnelerin birbirlerine göre konumlarını içeren görseller incelenerek "Kimleri görüyorsunuz?", "Bu kişiler birbirleriyle nasıl bir ilişki içinde olabilir?", "Aile bireyleri hangi işleri yapıyor olabilir?", "Bu evin hangi bölümü olabilir?", "Burada hangi eşyalar bulunuyor olabilir?", "Bu eşya diğer eşyanın neresinde bulunuyor olabilir?", "Sen kendi aileni ve evini nasıl anlattırın?" gibi sorulara yönelik düşünceler oluşturulur (**E3.8, OB4**). Öğrenciler, kendi aile yaşantılarından ve ev ortamlarından örnekler vererek görsellerdeki unsurlar ile kendi deneyimleri arasında temel ilişkiler kurar ve dinleyecekleri / izleyecekleri içerik hakkında tahminlerde bulunur (**D2.1, KB2.8, KB2.11, SDB1.1**).

Kısa bir ses kaydı, video ya da aile bireylerini tanıtmaya, aile bireylerinin günlük yaşam içerisindeki rollerini ifade etmeye, evin bölümlerini adlandırmaya, ev eşyalarını tanımlamaya ve nesnelerin konumlarını belirtmeye yönelik basit diyaloglardan kesitler sunularak öğrencilerin görsel ve işitsel ipuçlarına dayanarak içerik hakkında tahminlerini geliştirmeleri sağlanır (**E2.1, E2.2, KB2.8, OB2**). Öğrenciler, içerikte kimlerin konuştuğunu, hangi aile bireylerinden söz edildiğini, aile bireylerinin hangi görevleri üstlendiklerini, evin hangi bölümlerinden bahsedildiğini, hangi eşyaların tanıtıldığını ve nesnelerin konumlarının nasıl ifade edildiğini öngörmeye çalışır (**E2.3, SDB2.3**).

"Ailem ve Evim" temasına uygun dinleme / izleme metni kesintisiz olarak sunulur. Bu metinde aile bireylerine yönelik ifadeler, aile bireylerinin meslekleri ve günlük yaşam içerisindeki görevleri, kişilik özellikleri, evin bölümleri, ev eşyaları ve konum bildiren temel ifadeler ("Bu benim annemdir.", "Babam öğretmendir.", "Kardeşim oyun oynuyor.", "Büyükanne mutfaktadır.", "Oturma odasında koltuk bulunuyor.", "Masa sandalyenin yanında duruyor.", "Kitap rafın üstündedir." vb.) yer alır (**E3.2, OB1**). Bu aşamada öğrenciler dinledikleri / izledikleri içeriğin konusunu genel olarak algılar, içerikte geçen temel iletişim ifadelerini, aile bireylerine ve ev yaşamına ilişkin bilgileri ve basit ayrıntıları ayırt eder ve tanımlar (**KB2.2, SDB1.2**).

Dinleme / izleme sonrasında içerikte geçen aile bireyleri, meslekler, kişilik özellikleri, evin bölümleri, ev eşyaları ve nesnelerin konumlarına ilişkin ifadeler görseller, kartlar ve dijital materyaller aracılığıyla yeniden ele alınır (**E1.6, OB4**). Öğrenciler başlangıçta yaptıkları tahminleri gözden geçirir, dinledikleri içerikle karşılaştırır ve tahminlerinin doğruluğunu kontrol eder (**D3.3, SDB3.3**). İçerikte yer alan ifadeler öğrenciler tarafından kullanım amaçlarına göre sınıflandırılır (**KB2.5, KB2.7, OB1**). Ayrıca öğrenciler, sınıf içindeki arkadaşlarının aile bireyleri, aile bireylerinin meslekleri, evlerinin bölümleri veya evlerinde bulunan eşyalar hakkında bilgi toplamak amacıyla basit bilgi toplama çalışmaları yapar; örneğin "Kimin ailesinde öğretmen bulunuyor?", "Kim evinde kardeşiyle aynı odayı paylaşıyor?", "Kim mutfakta en çok kullanılan eşyayı söyleyebiliyor?", "Kim evindeki bir eşyanın yerini tarif edebiliyor?" gibi sorularla elde ettikleri bilgileri tablo veya işaretleme çizelgeleri üzerinde gösterir (**D10.3, E2.1, E2.2, KB2.14**). Elde edilen veriler üzerinden ortak özellikler ve farklılıklar belirlenir ve basit yorumlar yapılır (**OB1, SDB2.2**).

Öğrenciler aynı zamanda aile yaşamı ve ev düzeninin sıralı yapısını fark ederek aile bireylerini tanıma, görevleri belirleme, ev bölümlerini ayırt etme, eşyaları tanıma ve nesnelerin konumlarını ifade etme aşamaları arasındaki ilişkileri tanır (**D2.1, D2.2, KB2.5, KB2.7**). Sonrasında içerikteki bilgiler tablo, şema ve görsel düzenleyiciler üzerinde yapılandırılarak

unsurlar arasındaki ilişkiler görünür hâle getirilir ve bütün içinde anlamlandırılır (**E3.2, OB1, OB4**). Bu süreçte öğrenciler Laz kültürüne özgü aile yapısına, aile içi iletişimde kişisel alan ve mahremiyete saygının önemine ve ev yaşamına yönelik farkındalık geliştirir (**D8.3**).

Öğrenciler dinledikleri / izledikleri içeriği kendi yaşamlarıyla ilişkilendirerek bireysel olarak anlamlandırır (**E1.5, E3.2, KB2.8**). Öğrenciler "Bu benim ailemdir.", "Annem ... olarak çalışıyor.", "Babam çok yardımseverdir.", "Ben ... odasında yaşıyorum.", "Kitap masanın üzerindedir." gibi ifadelerle kendi ailelerini, aile bireylerinin özelliklerini, yaşadıkları evleri ve ev içerisindeki nesneleri ifade eder, dinledikleri içerikle kendi yaşamları arasında bağlantı kurar ve dinledikleri temel bilgileri kendi cümleleriyle yeniden ifade eder (**D10.3, OB1, SDB1.1, SDB3.1**).

Sürecin son aşamasında öğrenciler dinledikleri / izledikleri içerik hakkında bireysel olarak düşüncelerini ifade eder ve sınıfla paylaşır (**E2.3, SDB2.1**). Gönüllü öğrenciler söz alarak ailelerini ve evlerini tanıtır; diğer öğrenciler onları dikkatle dinler (**D15.1**). Ardından grup çalışmalarlarıyla öğrenciler birbirlerine aile bireyleri, meslekler, kişilik özellikleri, evin bölümleri, ev eşyaları ve nesnelerin konumları hakkında sorular sorar ve cevap verir; iş birliği içinde çalışarak dayanışma davranışları sergiler (**D14.1, D16.3, SDB2.2, SDB2.3**).

LAZ.6.2.0.

"Ailem ve Evim" temasına yönelik okuma-anlamlandırma süreci, öğrencilerin aile yaşamına ve ev ortamına ilişkin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla aile bireylerini, aile bireylerinin mesleklerini, günlük yaşam içerisindeki rollerini, evin bölümlerini, ev eşyalarını ve nesnelerin konumlarını içeren başlıklar, anahtar kelimeler ve destekleyici görseller üzerinden başlatılır (**E1.1, E1.5, E3.2, KB2.2**). Öğrencilere "Benim Ailem", "Evimizin Bölümleri", "Eşyalar Nerede?" gibi başlıklar ile bu başlıkları yansıtan görseller birlikte sunulur ve öğrencilerden bu görseller ile başlıklar arasında ilişki kurmaları istenir (**E3.8, OB4**). Öğrenciler görsellerde yer alan ipuçlarını inceleyerek metnin konusu ve içeriği hakkında tahminlerde bulunur ve bu tahminlerini sınıfla paylaşır (**KB2.8, OB1, SDB1.1, SDB2.1**).

Öğrenciler destekleyici görselleri ve başlıkları yeniden inceleyerek metnin içeriğine yönelik tahminlerini detaylandırır ve metinde hangi aile bireylerinin yer alabileceğini, aile bireylerinin hangi meslekleri yapabileceğini, günlük yaşam içerisinde hangi görevleri üstlenebileceğini, evin hangi bölümlerinin tanıtılabileceğini ve eşyaların konumlarının nasıl ifade edilebileceğini öngörür (**E1.5, E2.1, KB2.2**). Öğrenciler bu tahminlerini gerekçeleriyle birlikte ifade eder. Ardından aile bireylerini, meslekleri, günlük yaşam içerisindeki eylemleri, evin bölümlerini ve eşyaların konumlarını tanıtmaya yönelik kısa ve basit bir metin öğrencilere sunulur (**E2.3, E3.2**). Öğrenciler metni önce sessiz olarak bireysel şekilde okur ve ilk okumada metnin genel konusunu anlamaya odaklanır (**D4.2**). Bu süreçte öğrencilerin kendilerine güvenerek metni anlamlandırmaya çalışmaları teşvik edilir ve gerekli durumlarda akranlarıyla kısa paylaşımlar yapmaları sağlanır (**SDB2.1**). Sonrasında öğrenciler metni ikinci kez okuyarak metinde geçen aile bireylerine ilişkin ifadeleri, meslek adlarını, kişilik özelliklerini, ev bölümlerini, ev eşyalarını ve konum bildiren ifadeleri işaretler veya altını çizer (**OB1**).

Okuma sürecinin devamında öğrenciler başlangıçta yaptıkları tahminleri metinle karşılaştırarak doğruluğunu kontrol eder (**D3.3, E1.6**). Metinde yer alan ifadeleri kullanım amaçlarına göre sınıflandırır; aile bireylerini tanıtan ifadeler, meslek bildiren ifadeler, kişilik özelliklerini yansıtan ifadeler, ev bölümlerini tanımlayan ifadeler, eşya adları ve konum bildiren ifadeleri uygun başlıklar altında toplar (**KB2.5, OB4**). Öğrenciler metindeki ifadeleri karşılaştırarak benzer ve farklı yönleri ortaya koyar; aynı anlamı taşıyan ya da farklı durumlarda kullanılan ifadeleri belirler ve bu ifadeler üzerinden karşılaştırmalar gerçekleştirir (**KB2.7, OB1**).

Öğrenciler metni daha ayrıntılı inceleyerek aile yaşamı ve ev düzenine ilişkin ilişkisel yapıyı belirler; aile bireyleri, meslekler, günlük görevler, ev bölümleri ve eşyaların konumları arasındaki ilişkileri açıkça ortaya koyar (**D2.4, KB2.5**). Öğrenciler metindeki bilgileri tablo veya şema hâline getirerek düzenler; "kişi-meslek-görev-mekân-eşya-konum" ilişkisini gösteren basit tablolar oluşturur ve bu yapı üzerinden metindeki ilişkileri görselleştirir (**KB2.7, OB2, OB4**). Ayrıca metinde verilen bilgilerden hareketle basit çıkarımlar yapar; örneğin bir aile bireyinin nerede çalıştığı, hangi görevleri yerine getirdiği ya da bir eşyanın evin hangi bölümünde bulunduğu yorumlanır ve metinde açıkça verilmeyen bazı bilgiler tahmin edilir. Bununla birlikte öğrenciler sınıf içinde yapılan basit veri toplama çalışmalarıyla metindeki bilgileri kendi yaşamlarıyla karşılaştırır; "Kimin ailesinde sağlık çalışanı bulunuyor?", "Kim evinde kardeşiyle aynı odayı paylaşıyor?", "Kim evindeki bir eşyanın yerini tarif edebiliyor?" gibi sorulara cevap bulmak için veri toplar, bu verileri tablo hâline getirir ve basit yorumlar yapar (**E2.2, KB2.14, OB1, SDB2.2**).

Öğrenciler okudukları metni kendi yaşamlarıyla ilişkilendirerek bireysel olarak anlamlandırır (**E2.5, E3.2, KB2.8**). Öğrenciler metinden seçtikleri ifadeleri kendi yaşamlarına uyarlayarak yeniden ifade eder; "Bu benim ailemdir.", "Annem ... olarak çalışıyor.", "Babam çok yardımseverdir.", "Kitap masanın üstündedir." gibi cümlelerle kendi ailelerini, yaşadıkları evleri ve ev ortamına ilişkin bilgileri metinle ilişkilendirir (**D10.3, D16.1, SDB3.1**).

Sürecin son aşamasında öğrenciler okudukları metin hakkında bireysel düşüncelerini ifade eder ve sınıfla paylaşır (**E2.3, SDB2.1**). Gönüllü öğrenciler metnin içeriğini kendi cümleleriyle anlatırken diğer öğrenciler onları dikkatle dinler (**D15.1**). Ardından öğrenciler grup çalışmaları yaparak metinle ilgili sorular oluşturur, birbirlerine aile bireyleri, meslekler, günlük yaşam durumları, ev bölümleri ve eşyaların konumları hakkında sorular sorar ve cevap verir (**D14.1, D16.3, SDB2.2, SDB2.3**).

LAZ.6.2.K.

"Ailem ve Evim" temasına yönelik konuşma-anlatma süreci, öğrencilerin aile bireyleri, aile bireylerinin meslekleri, günlük yaşam içerisindeki görevleri, kişilik özellikleri, evin bölümleri, ev eşyaları ve nesnelerin konumlarıyla ilgili bilgilerin ifade edilebildiği deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla sınıf içinde gerçekleştirilen kısa diyalog örnekleri ve canlandırmalar üzerinden başlatılır (**E1.1, E1.5, E2.1**). Öğrencilere "Aileni tanıtırken neler söylersin?", "Aile bireylerinin yaptığı işleri nasıl anlatırsın?", "Evindeki bölümleri veya eşyaların yerini nasıl söylersin?" gibi sorular yöneltilir (**E3.8**). Öğrenciler bu sorular üzerinden kendi deneyimlerini paylaşır, ailelerini ve yaşadıkları evi nasıl anlattıklarını hatırlar ve bu süreçte aile bireyleri, meslekler, günlük yaşam durumları, ev bölümleri ve nesnelerin konumlarına ilişkin bilgilerin nasıl ifade edilebildiğini söyleyerek mevcut içerikle ilişkilendirir (**D2.1, KB2.8, SDB1.1, SDB2.1**).

Aile bireylerini tanıtma, meslekleri ifade etme, günlük yaşam durumlarını anlatma, ev bölümlerini belirtme ve eşyaların konumlarını ifade etme yapılarını içeren kısa diyaloglar model olarak sunulur (**E3.2, OB1**). Öğrenciler bu diyalogları tekrar eder, birlikte söyler ve taklit ederek kullanılmaya başlanılan yapıları fark eder (**D3.3, SDB1.2**). Öğrenciler ifadeleri bireysel olarak ve grup hâlinde seslendirir, Lazcaya özgü sesleri fark ederek doğru telaffuzla söylemeye çalışır (**KB2.2**).

Öğrenciler model diyaloglardan hareketle aile bireylerini tanıtma, meslekleri ifade etme, kişilik özelliklerini belirtme, ev bölümlerini tanıtma ve eşyaların konumlarını ifade etme yapılarını kullanarak kendi konuşmalarını oluşturur (**D10.3, E2.3**). Öğrenciler "Bu benim annemdir.", "Babam ... olarak çalışıyor.", "Kardeşim çok yardımseverdir.", "Kitap masanın üstündedir." gibi yapıları kullanarak kendilerini ve ailelerini tanıtan kısa konuşmalar hazırlar; hazırladıkları konuşmaları tekrar eder, geliştirir ve daha akıcı hâle getirir. (**D16.1, SDB1.2**). Öğrenciler oluşturdukları konuşmaları sınıf içinde sözlü olarak ifade eder ve konuşmalarını kendi özelliklerine göre zenginleştirir (**KB2.14, SDB3.1**).

Konuşma sürecinde öğrenciler hazırlıklı ve hazırlıksız konuşma durumlarında öğrendikleri ifadeler kullanılarak iletişim kurulabildiğini deneyimler **(E2.5)**. Hazırlıklı konuşmalarda aile bireylerini tanıtır, aile bireylerinin mesleklerini ve günlük yaşam içerisindeki görevlerini anlatır, ev bölümlerini ve ev eşyalarının konumlarını ifade eder. Hazırlıksız konuşmalarda ise arkadaşlar tarafından yöneltilen sorulara anlık ve bağlama uygun cevaplar verir; soru sorar, cevap verir ve konuşmayı sürdürür **(D14.1, E2.3, SDB2.1)**. Öğrenciler konuşmalarında uygun sözcükleri seçer, cümlelerini açık ve anlaşılır şekilde kurar ve mesajlarını net biçimde ifade eder **(KB2.8)**. Öğrenciler birbirlerini dinleyerek iletişimi sürdürür, konuşma sırasına uyar ve sosyal etkileşim içinde öğrenir **(SDB2.2, SDB2.3)**.

Öğrenciler öğrendikleri ifadeleri farklı durumlara uyarlayarak yeniden kullanır; aile bireylerini tanıtmaya, aile bireylerinin yaptığı işleri anlatma, evin bölümlerini tanıtmaya, evde bulunan eşyaların yerini açıklama veya günlük yaşam içerisindeki görevleri ifade etme gibi farklı durumları canlandırır ve bu durumlara uygun ifadeler kullanılarak konuşur **(D10.3, E2.3, SDB3.1)**. Öğrenciler konuşmalarını bağlama uygun şekilde yeniden düzenler, farklı kişilerle iletişim kurarken kullanılabilecek ifadeleri karşılaştırır ve uygun iletişim biçimlerini seçer **(KB2.14)**.

Sürecin sonunda öğrenciler gerçekleştirdikleri konuşma etkinliklerini değerlendirir; ailelerini ve yaşadıkları evi tanıtan kısa konuşmalar yapar, arkadaşlarının konuşmalarını dikkatle dinler ve birbirlerinin konuşmalarına yönelik görüşlerini ifade eder **(D14.1, SDB2.1, SDB2.2, SDB2.3)**.

Öğrencilerden yaşadıkları evi tanıtmaya yönelik sözlü ve yazılı bir çalışma gerçekleştirmeleri istenebilir. Bu kapsamda öğrencilerin evin bölümlerini (oda, mutfak, salon vb.), evde bulunan bazı eşyaları ve bu eşyaların birbirine göre konumlarını (altında, üstünde, yanında, sağında, solunda vb.) basit ve anlaşılır cümlelerle ifade etmeleri beklenebilir. Öğrencilerden evlerini tanıtırken uygun dil yapılarını kullanmaları, öğrendikleri sözcüklerden yararlanmaları ve konum bildiren ifadeleri doğru bir şekilde kullanmaları beklenebilir. Ayrıca öğrencilerin bilgileri mantıklı bir sıra içinde sunmaları ve anlatımlarını düzenli bir şekilde yapılandırmaları sağlanabilir. Performans görevi sonunda öğrenciler hazırladıkları kısa metni yazılı olarak sunar ve evlerini sınıf ortamında sözlü olarak tanıtır. Bu süreçte öğrencilerin kendilerini açık ve anlaşılır biçimde ifade etmeleri, doğru ve doğal konuşmaları ve iletişim kurmaları beklenir. Bu performans görevi kontrol listeleri, gözlem formları, dereceli puanlama anahtarları, öz / akran / grup değerlendirme formları ile değerlendirilebilir. Öğrencilerden aile bireylerini tanıtmaya yönelik sözlü bir çalışma gerçekleştirmeleri istenebilir. Bu kapsamda öğrencilerin aile üyelerini, bu kişilerin mesleklerini ve günlük yaşamda yaptıkları temel eylemleri basit ve anlaşılır cümlelerle ifade etmeleri beklenebilir. Ayrıca öğrencilerin aile bireylerinin bazı kişisel özelliklerini (sevecen, çalışkan vb.) uygun ifadelerle belirtmeleri desteklenebilir. Öğrencilerin ailelerini tanıtırken uygun dil yapılarını kullanmaları, öğrendikleri sözcük ve kalıplardan yararlanmaları, ifadelerini doğru biçimde kurmaları, bilgileri mantıklı bir sıra içinde sunmaları ve uygun kelime seçimleri yapmaları beklenebilir. Performans görevi sonunda öğrenciler ailelerini sınıf ortamında sözlü olarak tanıtabilir. Bu süreçte öğrencilerin kendilerini açık ve anlaşılır biçimde ifade etmeleri, doğru ve doğal konuşmaları, iletişim kurmaları ve arkadaşlarını dikkatle dinlemeleri beklenebilir. Bu performans görevi; öğrencilerin hedef kelime ve ifadeleri doğru ve bağlama uygun kullanmaları, anlaşılır ve doğru telaffuz etmeleri, kendilerini uygun dil yapılarıyla ifade edebilmeleri, iletişim kurabilmeleri ve etkinliklere aktif katılım sağlamaları ölçütlerine göre analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

LAZ.6.2.Y.

"Ailem ve Evim" temasına yönelik yazma süreci, öğrencilerin aile bireylerine, aile bireylerinin mesleklerine, günlük yaşam içerisindeki rollerine, kişilik özelliklerine, evin bölümlerine, ev eşyalarına ve nesnelerin konumlarına ilişkin önceki bilgi ve deneyimlerini

harekete geçirmek amacıyla başlatılır **(E1.1, E3.2)**. Öğrencilere aile bireyleri, meslekler, ev bölümleri ve eşyaların konumlarına ilişkin daha önce öğrenilen yapılar hatırlatılır ve "Ailemi ve Evimi Tanıtıyorum" yazma görevi tanıtılır. Öğrencilerden yazma görevinde ne yapılacağını anlaşılmaması istenebilir ve "Ailende kimler var?", "Annen ya da baban ne iş yapıyor?", "Evinizde hangi bölümler var?", "Eşyalar nerede bulunuyor?", "Aile bireylerini nasıl tanıtırısın?" gibi örnek sorular üzerinden konuya hazırlık yaptırılır **(D2.1, KB2.8, OB1, SDB1.1)**.

Öğrencilere aile bireylerini tanıtmaya, meslekleri ifade etme, günlük yaşam içerisindeki görevleri belirtme, kişilik özelliklerini anlatma ve ev ortamını tanıtmaya yönelik kısa ve basit yazılı model metinler sunulur **(E3.2, KB2.2)**. Öğrenciler bu metinleri inceleyerek yapı ve içerik hakkında farkındalık kazanır **(D3.3, SDB1.2)**. "Bu benim annemdir.", "Babam ... olarak çalışıyor.", "Kardeşim çok yardımseverdir.", "Kitap masanın üstündedir." gibi model metinler öğrenciler tarafından okunarak incelenir, ardından kopyalanarak yeniden yazılır **(OB1)**.

Öğrenciler model metinlerden hareketle kendi yazılarını oluşturmaya yönlendirilebilir **(E1.5)**. "Cümlemleri Tamamlıyorum" etkinliği kapsamında öğrencilere eksik bırakılmış ifadeler verilebilir ("Bu benim ...", "... olarak çalışıyor.", "... çok ... biridir.", "... odadadır.", "... üstündedir.") ve bu cümlelerin kendilerine göre tamamlanması istenir. Daha sonra öğrenciler bu cümleleri bir araya getirerek ailelerini ve yaşadıkları evi tanıtan kısa bir metin oluşturur **(E2.3, SDB1.2)**. Bu süreçte öğrenciler modeli kullanarak yeni içerik düzenler, kişisel bilgilerini yapılandırır ve yazılı üretim gerçekleştirir **(D16.1, KB2.8)**.

Öğrenciler "Ailemi ve Evimi Tanıtıyorum" etkinliği kapsamında aile bireyleri, meslekler, kişilik özellikleri, evin bölümleri ve eşyaların konumlarını içeren kısa bir tanıtım metni yazar **(D10.3, KB2.2)**. Öğrenciler yazarken uygun kelimeleri seçmeye, basit cümle yapıları kurmaya, bilgileri doğru sırayla düzenlemeye ve mesajlarını açık ve anlaşılır şekilde ifade etmeye dikkat eder. Yazılarında hangi bilgiyi önce, hangisinin sonra verilebileceğini planlar; benzer ve farklı bilgiler karşılaştırılarak anlamlı bir bütün oluşturur **(E1.6, KB2.5, KB2.14, OB1)**.

Öğrenciler yazdıkları metinler üzerinde yeniden düzenleme çalışmaları yapar **(D4.2)**. "Metnimi Geliştiriyorum" etkinliği kapsamında öğrenciler yazdıkları metni gözden geçirir, eksik ya da hatalı kısımları düzeltir, ifadelerini daha açık ve anlaşılır hâle getirir **(E2.2, SDB2.1)**. Ardından öğrenciler yazılarını sınıf içinde paylaşır ve "Ailem ve Evim Panosu" etkinliği ile yazılar görsellerle birlikte sergilenir **(OB4, SDB2.2, SDB2.3)**.

Sürecin son aşamasında öğrenciler yazma süreçlerini değerlendirir **(KB2.14)**. "Kendimi Değerlendiriyorum" etkinliği kapsamında öğrenciler yazarken nelerin doğru yapılabildiğini, hangi bilgilerin açık şekilde ifade edilebildiğini ve hangi alanlarda gelişmesi gerektiğini ifade eder **(E2.1, SDB3.1)**. Ayrıca "Arkadaşımla Yazısını Okuyorum" etkinliği ile öğrenciler birbirlerinin yazılarını inceleyerek basit geri bildirimlerde bulunur, düşüncelerini paylaşır ve birbirlerine yapıcı öneriler sunar **(D14.1, D15.1, SDB2.1, SDB2.2)**.

LAZ.6.2.

"Ailem ve Evim" temasına yönelik dil bilgisi seçme ve kullanma süreci, öğrencilerin aile bireylerini tanıtmaya, aile bireylerinin mesleklerini ve kişilik özelliklerini ifade etme, evin bölümlerini adlandırma, ev eşyalarını tanıtmaya ve nesnelerin konumlarını belirtmeye yönelik dil parçalarına doğal ve bağlam içinde aşinalık kazanmalarıyla başlatılır **(E1.1, E3.2)**. Öğrencilere aile yaşamını ve ev ortamını yansıtan kısa diyaloglar, videolar ve görseller sunulur. Bu içeriklerde "Bu benim annemdir.", "Babam ... olarak çalışıyor.", "Kardeşim çok yardımseverdir.", "Masa salondadır.", "Kitap masanın üstündedir." gibi ifadeler yer alır. Öğrenciler bu içerikleri dinleyerek, izleyerek ve inceleyerek hedef dil yapılarına genel bir aşinalık kazanır **(OB1, OB2)**.

Öğrencilerin içerikte geçen aile bireylerine ilişkin ifadeleri, meslek bildiren yapıları, kişilik özelliklerini ifade eden sözcükleri, ev bölümlerini ve tekrar eden konum ifadelerini fark

etmeleri sağlanır (**E1.6, KB2.2**). "Bul ve Göster" etkinliğinde öğrencilere dinledikleri ya da izledikleri içerikte geçen dil parçaları belirtilir; "Bu benim ...", "... olarak çalışıyor.", "... çok ... biridir.", "... odadadır.", "... üstündedir." gibi ifade kalıplarını işaretlemeleri, tekrar eden yapıları seçmeleri ve sınıfla paylaşmaları istenir (**KB2.5, KB2.8, OB1, OB4**).

Hedef dil yapılarını içeren ifadeler beden dili, görseller ve sözlü tekrarlarla sunulur (**E3.2, OB4**). Öğrenciler bu ifadeleri tekrar eder, taklit eder ve işitsel-görsel desteklerle dil yapılarını bütüncül olarak algılar (**D3.3**). "Bu benim annemdir.", "Babam ... olarak çalışıyor." gibi ifadeler hem sözel hem fiziksel olarak öğrenciler tarafından canlandırılır. Öğrenciler aile bireylerini işaret ederek adlarını söyler, ev bölümlerini görseller üzerinden gösterir, nesnelerin konumlarını mekân ya da görseller üzerinden ifade eder (**SDB2.1**).

Öğrenciler hedef dil parçalarını bağlam içinde tekrar eder (**D3.4, E1.5**). "Tekrar Zinciri" etkinliği ile öğrenciler sırayla aynı kalıbı farklı içeriklerle kullanır ("Bu benim ...", "Bu benim ..., ... olarak çalışıyor.", "Bu benim ..., ... olarak çalışıyor, ... çok ... biridir.", "... odadadır ve ... üstündedir."). Bu etkinlikte öğrenciler dil yapılarını otomatik olarak ve akıcı biçimde kullanır; öğrenilen ifadeleri genişleterek kullanır ve öğrenme sürecine aktif katılım gösterir (**E2.3, E2.5, KB2.8**).

"Canlandır ve Söyle" etkinliği ile öğrenciler duydukları ifadeleri fiziksel olarak canlandırır ve eş zamanlı olarak tekrar eder (**D4.2, E2.1**). Öğrenciler aile bireylerini tanıtmaya, yapılan işleri gösterme, ev bölümlerini belirtme ya da eşyaların yerini söyleme gibi durumları beden diliyle gösterirken aynı anda sözel olarak ifade eder (**KB2.11, SDB2.2**).

Öğrenciler öğrenilen dil yapılarını iletişim içinde kullanmaya başlar (**E2.2, KB2.13**). Grup çalışmalarında öğrenciler birbirlerine aile bireyleri, meslekler, kişilik özellikleri, ev bölümleri ve eşyaların konumları hakkında sorular sorar ve cevap verir. Öğrenciler "Ailende kimler var?", "Baban ne iş yapıyor?", "Hangi odada yaşıyorsun?", "Eşya nerede?" gibi sorulara cevap verirken hedef dil yapılarını kurallar düşünülmeden, doğal iletişim durumlarında içinde kullanır (**D14.1, SDB2.1, SDB2.2, SDB2.3**).

Sürecin sonunda öğrenciler edinilen dil yapılarını farklı bağlamlarda kullanır (**E1.4, KB2.8**). Öğrenciler ailelerini tanıtırken, yaşadıkları evi anlatırken, arkadaşlarıyla iletişim kurarken, sınıf içinde sözlü ve yazılı ifadeler oluştururken öğrenilen dil parçalarını doğal biçimde kullanır (**OB1, SDB1.1**). Ayrıca farklı iletişim durumlarına göre ifadelerini yeniden düzenler, uygun dil kalıplarını seçer ve kendi yaşamlarıyla ilişkilendirerek kullanır (**D10.3, KB2.14, SDB3.1**).

LAZ.6.2.SÖS.

"Ailem ve Evim" temasına yönelik sözcük seçme-kullanma sürecinde aile bireylerini, bu bireylerin mesleklerini ve yaptıkları eylemleri, evin bölümlerini ve ev eşyalarının konumlarını içeren görseller, kısa diyaloglar ve video kesitleri birlikte kullanılır (**E1.1, E1.5, E3.2**). Görseller izlenirken "anne", "baba", "doktor", "öğretmen", "mutfak", "salon", "masa", "kitap", "üstünde", "altında" gibi hedef sözcükler bütünsel olarak duyulur ve görülür. Bu sözcüklerin cümleler içinde tekrar edilmesi sağlanır ve öğrencilerin dikkatle dinleyerek takip etmesi beklenir (**SDB1.2, OB4, KB2.2, D4.2**).

Süreç ilerledikçe duyulan hedef sözcükler sesli olarak tekrar edilir. "Baba", "doktor", "çalışır", "mutfak", "masa", "üstünde" gibi sözcükler görsellerle birlikte açık ve anlaşılır biçimde söylenir (**E3.2, D3.3**). Tekrar sırasında doğru ve özenli söyleyişe dikkat edilir ve öğrencilerin bu söyleyişleri benimsemesi desteklenir (**E2.5, SDB2.1, D3.4**).

İzleme ve dinleme sırasında hedef sözcüklerin hangi bağlamda kullanıldığı fark edilir. "doktor" sözcüğünün "Hastanede çalışır." ifadesiyle, "mutfak" sözcüğünün "Yemek yapar." ifadesiyle, "masa" sözcüğünün "üstünde" ifadesiyle birlikte kullanıldığı görülür (**E3.2, E3.8**). Bu bağlamların öğrenciler tarafından takip edilmesi ve anlamın bu ilişkiler üzerinden kurulması sağlanır (**KB2.5, KB2.7, D4.2**).

Duyulan ve tekrar edilen sözcükler zihindeki mevcut kavramlarla ilişkilendirilir. "anne", "baba" gibi sözcükler aileyle; "mutfak", "oda" gibi sözcükler evle; "masa", "kitap" gibi sözcükler günlük yaşam nesneleriyle ilişkilendirilir. "üstünde", "altında" gibi konum ifadeleri gerçek nesneler üzerinde gösterilerek somutlaştırılır ve öğrencilerin bu ilişkileri günlük yaşamla bağlantılandırması desteklenir **(E1.6, KB2.8, SDB2.1)**.

Hedef sözcüklerin anlamları bağlam içinde netleşir. Görseller üzerinde doğru sözcük seçilerek eşleştirme yapılır; "doktor" doğru kişiyle, "mutfak" doğru mekânla, "masa" doğru eşya ile, "üstünde-altında" doğru konumla ilişkilendirilir. Yanlış ve doğru kullanımlar karşılaştırılır ve doğru seçimlerin yapılması sağlanır **(KB2.5, KB2.10, OB1)**.

İlişkilendirilen sözcükler farklı bağlamlarda kullanılmaya başlanır. "Babam doktordur.", "Annem mutfakta.", "Kitap masanın üstünde." gibi ifadelerde uygun sözcükler seçilerek kullanılır. Eksik bırakılan cümlelerde doğru sözcük seçilerek boşluklar tamamlanır. Bu süreçte öğrencilerin doğru ve yerinde sözcük seçimiyle anlamlı ifadeler oluşturması desteklenir **(E3.2, KB2.8)**.

Süreç ilerledikçe hedef sözcükler farklı iletişim durumlarında kullanılmaya devam eder. İkili grup etkileşimlerinde sorular yöneltilir ve cevaplar verilir. Uygun sözcüklerin seçilmesi ve ifadelerin karşılıklı olarak paylaşılmasıyla iletişim sürdürülür. Bu süreçte öğrencilerin birbirlerini dinleyerek uygun sözcüklerle iletişim kurması desteklenir ve sözcük kullanımı doğal biçimde yerleşir **(E2.3, SDB2.1, SDB2.2, D14.1)**.

LAZ.6.2.SES.

"Ailem ve Evim" temasına yönelik sesletim seçme ve kullanma süreci, öğrencilerin aile bireylerini tanıtmaya, aile bireylerinin mesleklerini ve kişilik özelliklerini ifade etme, evin bölümlerini adlandırma ve nesnelerin konumlarını belirtmeye yönelik hedef sesletim unsurlarına dikkat ederek dinlemeleriyle başlatılır. Öğrencilere aile yaşamını ve ev ortamını yansıtan kısa diyaloglar, ses kayıtları ve videolar sunulabilir. Bu içeriklerde "Bu benim annemdir.", "Babam ... olarak çalışıyor.", "Kardeşim çok yardımseverdir.", "Masa salondadır.", "Kitap masanın üstündedir." gibi ifadeler doğal bir akış içinde yer alabilir **(E3.2, OB1, OB2)**. Öğrenciler bu ifadeleri dinlerken Lazcaya özgü sesler, sözcük vurgusu, tonlama ve konuşma akıcılığına dikkat eder.

Öğrencilerin hedef sesletim unsurlarını fark etmeleri sağlanır **(E1.6)**. "Dinle-Fark Et" etkinliğinde öğrenciler belirli sözcüklerin ve ifadelerin nasıl söylendiğine dikkat eder; özellikle aile bireylerini tanıtırken, meslekleri söylerken, kişilik özelliklerini ifade ederken ya da nesnelerin konumlarını belirtirken kullanılan vurgu ve tonlamayı ayırt eder. Öğrenciler duydukları sesletim özelliklerini işaretler, benzer ses özelliklerini belirler ve sınıfla paylaşır **(KB2.2, OB1, SDB1.2)**.

Öğrenciler hedef sesletim unsurlarını tekrar ederek pekiştirir **(E1.5)**. "Tekrar ve Taklit" etkinliği kapsamında öğretmen seslendirmesinin ya da ses kaydının ardından ifadeler doğru telaffuzla tekrar ettirilebilir. Öğrenciler aile bireylerini tanıtmaya, meslekleri ifade etmeye, ev bölümlerini söyleme ve nesnelerin konumlarını belirtme ifadelerini vurgu, tonlama ve akıcılığa dikkat ederek bireysel ve grup hâlinde seslendirir **(E3.2, SDB2.1)**.

Öğrenciler hedef sesletim unsurlarını farklı bağlamlarda tanımaya yönlendirilir **(KB2.7)**. "Nerede Duydun?" etkinliğinde öğrencilere aynı ifadeler farklı iletişim durumları içinde dinletilir ve öğrenciler hangi sözcük ya da ifadenin nasıl söylendiğini tanır. Örneğin "Bu benim annemdir." ifadesi aileyi tanıtmaya, arkadaşla konuşma ya da sınıfa kendini tanıtmaya bağlamlarında dinletilir ve öğrenciler ortak sesletim özelliklerini fark eder **(OB1, OB4)**.

Öğrencilerin doğru sesletimi kendiliğinden seçerek kullanmaları sağlanır **(E2.3, E2.5)**. "Hangisi Doğru?" etkinliğinde öğrencilere aynı ifadenin farklı sesletimlerle söylendiği örnekler sunulur ve öğrencilerden doğru olanı seçmeleri istenir. Ardından "Seç ve Söyle" etkinliği ile öğrenciler doğru sesletimi seçtikleri ifadeleri kendi cümleleri içinde kullanarak yeniden üretir **(D16.1, KB2.8)**.

Öğrenciler sesletim unsurlarını iletişim içinde kullanır (**E2.1, SDB2.1**). Grup çalışmalarıyla öğrenciler birbirlerine aile bireyleri, meslekler, kişilik özellikleri, ev bölümleri ve eşyaların konumları hakkında sorular sorar ve cevap verirken öğrendikleri ifadeleri doğru sesletimle kullanır. "Sor-Cevapla" etkinliğinde öğrenciler konuşurken doğru vurguya, tonlamaya ve akıcılığa dikkat eder (**D4.2, D14.1, SDB2.2, SDB2.3**).

Sürecin sonunda öğrenciler öğrendikleri sesletim unsurlarını farklı bağlamlarda kullanarak kalıcı hâle getirir. Öğrenciler hem konuşma hem de ailelerini ve yaşadıkları evi tanıtmada etkinliklerinde doğru telaffuz, vurgu ve tonlamayı doğal bir şekilde kullanır; farklı kişilerle iletişim kurarken sesletim özelliklerini bağlama uygun biçimde düzenler (**D10.3, KB2.8, KB2.14, SDB3.1**).

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

1. Etkinlik: Benim Evim-Mini Tanıtım

Öğrencilerden kendi evlerini basit bir çizimle göstermeleri istenebilir. Çizimde odalar, temel eşyalar ve evde yaşayan aile bireylerine ilişkin unsurlar yer alabilir.

Hazırlık sürecinde öğrenciler aile bireyleri, aile bireylerinin meslekleri, günlük yaşamda yaptıkları eylemler, kişilik özellikleri, ev bölümleri, eşyalar ve konum ifadeleri ile ilgili yapıları tekrar edebilir. Farklı odaların özellikleri, aile bireylerinin kullandıkları alanlar ve günlük yaşam içerisindeki görevleri karşılaştırmalı olarak ele alınabilir.

Uygulama aşamasında öğrenciler kendi çizimleri üzerinden kısa bir anlatım oluşturabilir. Öğrencilerin aile bireylerini, aile bireylerinin mesleklerini ve kişilik özelliklerini, ev bölümlerini, eşyaları ve konum ifadelerini birlikte kullanmaları sağlanabilir. Öğrencilerden anlatımlarında aile bireylerinin ev içerisindeki günlük yaşam durumlarını, kullandıkları alanları ve tercihlerini nedenleriyle birlikte ifade etmeleri beklenebilir ("Annem öğretmendir ve çalışma odasında ders hazırlar.", "Kardeşim oyunseverdir ve odasında oyun oynar.", "Salonu seviyorum çünkü büyük.", "Mutfak küçük ama kullanışlı." gibi). İsteyen öğrencilerin anlatımlarını sözlü, yazılı veya görsel destekli şekilde sunmaları sağlanabilir. Öğrencilerin birden fazla yapıyı bir arada kullanarak daha geniş anlatım oluşturması desteklenebilir.

Etkinlik sonunda öğrenciler kendi yaşam alanlarını, aile bireylerini, günlük yaşam içerisindeki rolleri ve ev ortamındaki ilişkileri betimleyerek ve neden-sonuç ilişkisi kurarak ifade edebilir.

2. Etkinlik: Gizli Ev-Tahmin Oyunu

Öğrencilerden bir oda veya ev bölümü seçmeleri ve bunu doğrudan söylemeden betimlemeleri istenebilir.

Hazırlık sürecinde öğrenciler aile bireyleri, aile bireylerinin meslekleri, günlük yaşamda yaptıkları eylemler, kişilik özellikleri, ev bölümleri, eşyalar ve konum ifadeleri ile ilgili betimleme yapıları üzerinde çalışabilir. Farklı odaların özellikleri, bu alanları kullanan aile bireyleri ve günlük yaşam içerisindeki kullanım amaçları benzer ve farklı yönleriyle karşılaştırılabilir.

Uygulama aşamasında öğrenciler seçtikleri oda ile ilgili ipuçları oluşturabilir. İpuçlarının birden fazla özellik içermesi beklenebilir ("İçinde masa var.", "Genelde yemek yapılır.", "Salondan daha küçük.", "Annem burada yemek yapar.", "Babam çalışkan olduğu için burada çalışır.", "Kardeşim oyunseverdir ve burada vakit geçirir." gibi). Diğer öğrenciler bu ipuçlarına göre tahmin yapabilir. Süreç içerisinde öğrencilerin soru sorması, aile bireyleri ile mekânlar arasında ilişki kurması, karşılaştırma yapması ve iletişimi sürdürmesi desteklenebilir.

Etkinlik sonunda öğrenciler ev bölümlerini, aile bireylerinin günlük yaşam içerisindeki rollerini, kişilik özelliklerini ve ev ortamındaki kullanım alanlarını betimleyerek, karşılaştırarak ve tahmin ederek hedef dil yapılarını anlamlı iletişim durumlarında kullanabilir.

Uygulama aşamasında öğrenciler seçtikleri oda ile ilgili ipuçları oluşturabilir. İpuçlarının birden fazla özellik içermesi beklenebilir ("İçinde masa var.", "Genelde yemek yapılır.", "Salondan daha küçük.", "Annem burada yemek yapar.", "Babam çalışkan olduğu için burada çalışır.", "Kardeşim oyunseverdir ve burada vakit geçirir." gibi). Diğer öğrenciler bu ipuçlarına göre tahmin yapabilir. Süreç içerisinde öğrencilerin soru sorması, aile bireyleri ile mekânlar arasında ilişki kurması, karşılaştırma yapması ve iletişimi sürdürmesi desteklenebilir.

Etkinlik sonunda öğrenciler ev bölümlerini, aile bireylerinin günlük yaşam içerisindeki rollerini, kişilik özelliklerini ve ev ortamındaki kullanım alanlarını betimleyerek, karşılaştırarak ve tahmin ederek hedef dil yapılarını anlamlı iletişim durumlarında kullanabilir.

Destekleme 1. Etkinlik: Benim Aile Kartlarım

Öğrencilere temel aile bireyleri, aile bireylerinin meslekleri, günlük eylemler, kişilik özellikleri, ev bölümleri, ev eşyaları, konum ifadeleri ve basit cümle yapılarını içeren görsellerle desteklenmiş kartlar sunulabilir. Kartlarda anne, baba, kardeş gibi aile bireyleri; öğretmen, doktor gibi meslekler; yardımsever, çalışkan gibi kişilik özellikleri; mutfak, salon, oda gibi ev bölümleri; masa, kitap, koltuk gibi eşyalar ve üstünde, altında, yanında gibi konum ifadelerini temsil eden görseller yer alabilir.

Hazırlık sürecinde öğrenciler görselleri inceleyerek aile bireylerine, mesleklere, günlük eylemlere, kişilik özelliklerine, ev bölümlerine, eşyalara ve konum ifadelerine ait temel sözcükleri tekrar edebilir. Öğrenciler görseller ile sözcükleri eşleştirerek anlamlarını pekiştirebilir. Ardından öğrencilerden kartları kategorilere (aile bireyleri, meslekler, eylemler, kişilik özellikleri, ev bölümleri, eşyalar, konum ifadeleri) ayırmaları istenebilir.

Uygulama aşamasında öğrencilerden kartları seçmeleri istenebilir. İlk aşamada öğrencilerin tek kelimelik ifadeler ("anne", "baba", "mutfak", "masa" gibi) kullanması sağlanabilir. Daha sonra öğrencilerin kısa cümleler ("Annem öğretmendir.", "Babam çalışır.", "Yardımsever kardeşim.", "Masa salonda." gibi) kurması desteklenebilir. Sürecin ilerleyen aşamasında öğrencilerden bu ifadeleri birleştirerek basit cümleler ("Annem öğretmendir ve okulda çalışır.", "Babam çalışandır ve çalışma odasında çalışır.", "Kardeşim oyunseverdir ve odasında oyun oynar.", "Kitap masanın üstündedir." gibi) kurmaları beklenebilir. Gerekliğinde boşluk doldurma şeklinde yapılandırılmış cümle kalıpları sunulabilir. Öğrencilerin oluşturdukları cümleleri tekrar etmeleri, aile bireyleri ile günlük yaşam, mekân-eşya ilişkileri kurmaları ve benzer yapılar oluşturmaları desteklenebilir.

Etkinlik sonunda öğrenciler seçtikleri kartlardan hareketle aile bireylerini, aile bireylerinin mesleklerini ve kişilik özelliklerini, günlük yaşam içerisindeki eylemleri, ev bölümlerini, ev eşyalarını ve nesnelerin konumlarını basit ve anlaşılır cümlelerle ifade edebilir.

2. Etkinlik: Evde Nerede?

Öğrenciye ev bölümlerini içeren basit bir plan (oda, mutfak, salon), aile bireylerini, aile bireylerinin mesleklerini, günlük yaşamda yaptıkları eylemleri ve temel ev eşyalarını yansıtan görseller sunulabilir. Ev eşyaları, aile bireyleri ve günlük yaşam durumlarını gösteren kartlar ayrı kartlar hâlinde sunulabilir.

Hazırlık sürecinde öğrenciler aile bireyleri, aile bireylerinin meslekleri, günlük yaşamda yaptıkları eylemler, kişilik özellikleri, ev bölümleri, eşyalar ve konum ifadeleri ile ilgili temel sözcükleri tekrar edebilir ve görsellerle eşleştirebilir. Öğrencilerden aile bireylerini, eşyaları ve günlük yaşam durumlarını doğru bölümlerle eşleştirmeleri istenebilir.

Uygulama aşamasında öğrencilerden aile bireylerini ve eşyaları ev planı üzerinde uygun yerlere yerleştirmeleri istenebilir. İlk aşamada öğrencilerin tek kelimelik cevaplar ("mutfak", "oda", "anne", "baba" gibi) vermesi sağlanabilir. Daha sonra öğrencilerin kısa ifadeler kullanması ("Annem mutfakta.", "Babam odada.", "Masa salonda." gibi) desteklenebilir.

Sürecin ilerleyen aşamasında öğrencilerden konum ve günlük yaşam bildiren basit cümleler ("Annem öğretmendir ve çalışma odasında çalışır.", "Babam çalışkandır ve salonda dinlenir.", "Kardeşim oyunseverdir ve odasında oyun oynar.", "Masa odada.", "Çanta dolapta", "Kitap masanın üstündedir." gibi) kurmaları beklenebilir. Konum ifadeleri ve aile bireylerinin günlük yaşam durumlarını ifade eden yapılar yapılandırılmış şekilde sunulabilir ve öğrencilerin bu yapıları tekrar ederek kullanması sağlanabilir.

Etkinlik sonunda öğrenciler aile bireylerini, aile bireylerinin mesleklerini ve kişilik özelliklerini, günlük yaşam içerisindeki eylemleri, ev bölümlerini ve eşyaların konumlarını basit ve anlaşılır şekilde ifade edebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

3. TEMA: BUGÜN HAVA NASIL?

Alt Temalar: Mevsimler ve Aylar, Hava Durumu, Mevsimine Göre Giyinme ve Etkinlikler

Bu tema, öğrencilerin mevsimler ve hava durumuna ilişkin temel iletişim durumlarında Lazca kullanımını desteklemek amacıyla yapılandırılmıştır. Tema; mevsimler ve aylar, hava durumu ile mevsime uygun giyinme ve etkinliklere ilişkin iletişim bağlanlarını kapsamaktadır. Öğrenme sürecinde öğrencilerin mevsimsel değişikliklere ve günlük yaşam deneyimlerine ilişkin gözlem ve tercihlerini hedef dilde anlamlı ve iletişim odaklı etkileşimler aracılığıyla ifade etmeleri desteklenmektedir. Temanın temel amacı, öğrencilerin mevsimler ve hava durumuna ilişkin temel iletişim becerilerini etkili ve işlevsel biçimde kullanmalarını sağlamaktır.

DERS SAATİ 16

ALAN BECERİLERİ YDAB1. Dinleme / İzleme-Anlamlandırma
YDAB2. Okuma-Anlamlandırma
YDAB3. Konuşma-Anlatma
YDAB4. Yazma-Anlatma
YDDB1. Dil Bilgisi Seçme-Kullanma
YDDB2. Sözcük Seçme-Kullanma
YDDB3. Sesletim Seçme-Kullanma

KAVRAMSAL BECERİLER -

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.3. Azim ve Kararlılık, E1.4. Kendine İnanma (Öz Yeterlilik), E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E1.6. Seçicilik, E2.3. Girişkenlik, E2.5. Oyunseverlik, E3.2. Odaklanma, E3.3. Yaratıcılık, E3.5. Açık fikirlilik, E3.7. Sistematiçlik, E3.8. Soru sorma

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB1.3. Kendine Uyarılama (Öz Yansıtma), SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği, SDB3.1. Uyum, SDB3.2. Esneklik, SDB3.3. Sorumlu Karar Verme

Değerler D3. Çalışkanlık, D5. Duyarlılık, D13. Sağlıklı Yaşam, D14. Saygı, D16. Sorumluluk, D18. Temizlik

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER

Türkçe, Sosyal Bilgiler, Matematik, Görsel Sanatlar, Yabancı Dil, Fen Bilimleri, Müzik, Beden Eğitimi ve Spor, Bilişim Teknolojileri ve Yazılım

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER

KB2.2. Gözlemlleme, KB2.3. Özetleme, KB2.5. Sınıflandırma, KB2.6. Bilgi Toplama, KB2.7. Karşılaştırma, KB2.8. Sorgulama, KB2.11. Gözleme Dayalı Tahmin Etme, KB2.14. Yorumlama, KB2.15. Yansıtma, KB3.1. Karar Verme

**ÖĞRENME ÇIKTILARI VE
SÜREÇ BİLEŞENLERİ**

- LAZ.6.3.D. "Bugün Hava Nasıl?" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri dinleyebilme / izleyebilme-anlamlandırabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek dinleme / izlemeye hazırlık yapar.*
 - b) *Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.*
 - c) *Temayı, temel ayrıntılar ve ipuçlarından hareketle anlamlandırır.*
 - ç) *Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- LAZ.6.3.O. "Bugün Hava Nasıl?" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri okuyabilme-anlamlandırabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek okumaya hazırlık yapar.*
 - b) *Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.*
 - c) *Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak anlamlandırır.*
 - ç) *Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- LAZ.6.3.K. "Bugün Hava Nasıl?" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle konuşabilme-anlatabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek konuşmaya hazırlık yapar.*
 - b) *Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını gözlemleyerek taklit eder ve tekrarlar.*
 - c) *Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak taklit yoluyla sözlü içerik oluşturur.*
 - ç) *Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak konuşmanın içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.*
 - d) *Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak sözlü içeriği yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.*
 - e) *Temaya ilişkin konuşma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- LAZ.6.3.Y. "Bugün Hava Nasıl?" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle yazabilme-anlatabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgilerini ve deneyimlerini harekete geçirerek yazmaya hazırlık yapar.*
 - b) *Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını inceleyerek modelden kopyalar.*
 - c) *Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak yazılı içerik oluşturur.*
 - ç) *Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.*
 - d) *Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.*
 - e) *Temaya ilişkin yazma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- LAZ.6.3.DBS. "Bugün Hava Nasıl?" temasında sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun dil bilgisi seçebilme-kullanabilme**
- Temaya uygun dil bilgisi yapılarını seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.*
- LAZ.6.3.SÖS. "Bugün Hava Nasıl?" temasında sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun sözcük seçebilme-kullanabilme**
- Temaya uygun sözcükleri seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.*
- LAZ.6.3.SES. "Bugün Hava Nasıl?" temasında sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun sesletimi seçebilme-kullanabilme**
- Temaya uygun sesletimi seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.*

İÇERİK ÇERÇEVESİ**Tema:** Bugün Hava Nasıl?**Alt Temalar**

Mevsimler ve Aylar

Hava Durumu

Mevsimine Göre Giyinme ve Etkinlikler

İşlevsel Cümle Yapıları

- Mevsimleri ve Hava Durumunu İfade Etme: "Țaroni murecun.", "Purkinoras țaroni ȚuȚuna iven."
- Hava Durumuna Göre Günlük Etkinlikleri İfade Etme: "MonȚinora zuȝaȝa vulur.". "İno-ras kayaȝiȝa vulur."
- Mevsimlere Göre Giyinme Durumunu İfade Etme: "İnis monti dolobikunam.", "Modvalu mobidume."
- Günlük Yaşam ile Mevsim Arasındaki İlişkiyi İfade Etme: "Purkinoras golaȝa bulur." "Stvelis boreť."
- Soru Sorma ve Cevap Verme: "Handȝa țaroni muȝo ren?", "İni ren."

Hedef Dil Bilgisi Yapıları

- Hava Durumu Bildirme: "Țaroni murecun.", "Purkinoras țaroni ȚuȚuna ren.", "MonȚino-ras țaroni mȝxapa ren.", "Stvelis țaroni serini ren.", "İnoras țaroni ini ren."
- Mevsim Adıyla Zaman Bağlamı Kurma: "MonȚinoras zuȝaȝa vulur.", "İnoras kayaȝiȝa vu-lur.", "Purkinoras golaȝa bulur."
- Giyinme Fiilleriyle İfade Oluşturma: "İnis monti dolobikunam.", "İnoras kudi gebitume.", "Modvalu mobidume".
- Muȝo, Nam Tutas, Nam Tuta ile Soru Kurma: "Handȝa țaroni muȝo ren?", "Nam tutas boreť?", "Si nam tuta ȝai dogatzonen?"

Sesletim

- Lazcaya Özgü Seslerin Telaffuzu: "ȝ, ȝ, x"
- Farklı Seslerin Kelime İçinde Kullanımı: Mȝxapa, ȝuȝuna, kȝapa, xristona

Hedef Sözcükler

purkinora, monȚinora, stveli, inora, tutadidi, tutamȝume, marȝi, aprili, maisi, mbulora, kȝapa, aȝuȝtozi, guma, xristona, ini, mȝxapa, serini, ȝuȝuna, mapxa, doba, mureci, mo-bidum, cebitum, dolobikunam.

İlkeler

Mevsimler, hava durumu ve günlük yaşama ilişkin dilsel içerikler öğrencinin kendi yaşam deneyimleriyle ilişkilendirilerek bütüncül bir yaklaşımla ele alınmalıdır. Kelime, dil yapısı, sesletim ve iletişim becerileri birbirinden bağımsız olarak değil gerçek yaşam bağlamları içinde birlikte sunulmalıdır.

Öğrencilerin hava durumunu ifade etme, mevsimlere göre etkinliklerini anlatma ve giyinme tercihlerini belirtme gibi durumlarda dili aktif olarak kullanabilecekleri etkileşim temelli uygulamalara yer verilmelidir. Mevsimsel değişimler öğrencilerin kendi yaşamlarından örneklerle ele alınmalı ve dilsel yapılar kullanım yoluyla fark ettirilmelidir.

Giyinme ve günlük etkinliklere ilişkin ifadeler somut bağlamlar içinde verilerek öğrencilerin mevsim-yaşam ilişkisini kurmaları sağlanmalıdır. Lazcaya özgü seslerin doğru telaffuzu modelleme ve tekrar çalışmalarıyla desteklenmelidir.

Anahtar Kavramlar

aylar, giyim, hava durumu, mevsimler, mevsimsel etkinlikler.

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları; çalışma kâğıtları, kısa yazma ve konuşma uygulamaları, kontrol listeleri, gözlem formları, öğrenme günlüğü, yansıtıcı günlükler, kelime ilişkilendirme ve kümeleme etkinlikleri, zihin haritaları, öz / akran / grup değerlendirme formları, dijital üretimler (poster, video, ses kaydı), performans görevleri, öğrenme duvarı veya bülten panosu çalışmaları ile değerlendirilebilir.

1. Performans Görevi: Hava Nasıl? Anlatıyorum!

Öğrencilerden mevsimler ve hava durumunu tanıtmaya yönelik sözlü bir çalışma gerçekleştirilmeleri istenebilir. Bu kapsamda öğrencilerin seçtikleri bir mevsimi, o mevsime ait hava durumunu basit ve anlaşılır cümlelerle ifade etmeleri beklenebilir. Ayrıca öğrencilerin bu mevsimde tercih edilen kıyafetleri ve yapılan etkinlikleri uygun ifadelerle belirtmeleri desteklenebilir.

Öğrencilerin anlatım sırasında uygun dil yapılarını kullanmaları, öğrendikleri sözcük ve kalıplardan yararlanmaları, ifadelerini doğru biçimde kurmaları, bilgileri mantıklı bir sıra içinde sunmaları ve mevsim, hava durumu, giyinme ile etkinlikler arasında ilişki kurmaları beklenebilir.

Performans görevi sonunda öğrenciler seçtikleri mevsimi sınıf ortamında sözlü olarak tanıtabilir. Bu süreçte öğrencilerin kendilerini açık ve anlaşılır biçimde ifade etmeleri, doğru ve doğal konuşmaları, iletişim kurmaları ve arkadaşlarını dikkatle dinlemeleri beklenebilir.

Performans görevi; öğrencilerin hedef kelime ve ifadeleri doğru ve bağlama uygun kullanmaları, anlaşılır ve doğru telaffuz etmeleri, kendilerini uygun dil yapılarıyla ifade edebilmeleri, iletişim kurabilmeleri ve etkinliklere aktif katılım sağlamaları ölçütlerine göre analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

2. Performans Görevi: Benim Haftam: Hava ve Etkinlik Günlüğüm

Öğrencilerden hava durumu ve günlük yaşamlarını ilişkilendirmeye yönelik yazılı bir çalışma hazırlamaları istenebilir. Bu kapsamda öğrencilerin bir hafta boyunca gözlem yaptıkları hava durumunu, o gün tercih ettikleri kıyafetleri ve yaptıkları etkinlikleri basit ve anlaşılır cümlelerle ifade etmeleri beklenebilir. Ayrıca öğrencilerin hava durumu ile giyinme ve etkinlikler arasında uygun bağlantılar kurmaları desteklenebilir.

Öğrencilerin yazılı anlatım sırasında uygun dil yapılarını kullanmaları, öğrendikleri sözcük ve kalıplardan yararlanmaları, cümlelerini doğru biçimde kurmaları ve günlüklerini oluştururken bilgileri düzenli bir sıra içinde sunmaları beklenebilir. Her gün için anlamlı ve tutarlı ifadeler kullanmaları desteklenebilir.

Performans görevi sonunda öğrenciler hazırladıkları hava durumu günlüğünü sınıf ortamında paylaşabilir. Bu süreçte öğrencilerin kendilerini açık ve anlaşılır biçimde ifade etmeleri, yazdıklarını doğru ve anlaşılır şekilde aktarmaları ve arkadaşlarını dikkatle dinlemeleri beklenebilir.

Performans görevi; öğrencilerin hedef kelime ve ifadeleri doğru ve bağlama uygun kullanmaları, anlaşılır ve doğru telaffuz etmeleri, kendilerini uygun dil yapılarıyla ifade edebilmeleri, iletişim kurabilmeleri ve etkinliklere aktif katılım sağlamaları ölçütlerine göre analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin önceki öğrenmelerine dayalı olarak mevsimler, aylar ve hava durumuna ilişkin temel kavramları ana dillerinde tanıdıkları ve günlük yaşamlarında bu kavramlara ilişkin deneyim ve gözlemlere sahip oldukları kabul edilmektedir. Bu birikimin, hedef dilde mevsimler, hava durumu, mevsimine uygun giyinme ve günlük etkinliklere ilişkin kelime ve dil yapılarını öğrenmelerini desteklediği değerlendirilmektedir. Ayrıca öğrencilerin hava durumuna bağlı günlük tercihlerini ve mevsimsel değişikliklere ilişkin gözlemlerini ana dillerinde ifade edebildikleri öngörülmektedir. Öğrencilerin önceki öğrenmelerine bağlı olarak basit cümle yapıları, sözlü iletişim ve soru-cevap kalıplarını kullanabildikleri; bu bilgi ve becerileri mevsimler, hava durumu, giyinme ve günlük etkinlikler bağlamında genişleterek kullanabilecekleri varsayılmaktadır.

Ön Değerlendirme

Süreç

Ön değerlendirme süreci, öğrencilerin mevsimler, hava durumu, giyinme ve günlük etkinliklere ilişkin hazır bulunuşluk düzeylerini belirlemek amacıyla planlanabilir. Sürece öğrencilerin ilgisini çekecek görseller ve kısa etkinliklerle başlanarak mevsimler, hava durumu, uygun kıyafetler ve bu koşullarda yapılabilecek etkinliklere ilişkin ön bilgileri sözlü sorular aracılığıyla değerlendirilebilir. Gerekliğinde öğrencilerin ana dillerindeki ifadelerden de yararlanılabilir.

Elde edilen bulgular doğrultusunda öğrencilerin konuya ilişkin bilgi düzeyleri, ilgi ve ihtiyaçları dikkate alınarak öğretim süreci planlanabilir ve gerekli durumlarda farklılaştırma yapılabilir. Ayrıca öğrenme hedefleri öğrencilerle paylaşarak sürece bilinçli ve etkin katılımları desteklenebilir.

Köprü Kurma

Öğrencilerin önceki öğrenmelerine dayalı olarak edindikleri mevsimleri tanıma, hava durumunu ifade etme, basit cümle yapıları ve temel iletişim kalıplarını kullanma becerileri ile mevsimlere ait ayları, hava durumunu, mevsime uygun giyinmeyi ve etkinlikleri ifade etmeye yönelik yeni öğrenmeleri arasında ilişki kurmaları desteklenebilir.

Önceki öğrenmelerini yeni bağlamlara aktarmaları teşvik edilerek mevsimleri, hava durumunu, giyinme biçimlerini ve günlük etkinliklerini ifade etmeleri desteklenebilir. Günlük yaşam deneyimlerinden yararlanmalarına fırsat sunularak farklı hava koşullarında yaptıkları etkinlikleri ve giyinme tercihlerini paylaşmaları, öğrendikleri yapıları günlük yaşamla ilişkilendirmeleri ve önceki öğrenmeleriyle yeni öğrenmeleri arasında anlamlı bağlar kurmaları sağlanabilir.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları

LAZ.6.3.D.

"Bugün Hava Nasıl?" temasına yönelik dinleme / izleme-anlamlandırma süreci, öğrencilerin mevsimler, aylar, hava durumu, mevsimine göre giyinme ve mevsimsel etkinliklere ilişkin önceki yaşantılarını harekete geçirmek amacıyla farklı mevsimlere, hava olaylarına, kıyafet tercihlerine ve açık / kapalı alan etkinliklerine yönelik görseller üzerinden başlatılır (**E1.1, E1.5, E3.2, KB2.2**). İlkbahar, yaz, sonbahar ve kış mevsimlerini; güneşli, yağmurlu, karlı, rüzgârlı ve bulutlu hava durumlarını; farklı kıyafetleri ve mevsimsel etkinlikleri içeren görseller incelenerek "Hava nasıl görünüyor?", "Hangi mevsim yaşanıyor olabilir?", "İnsanlar neden böyle giyinmiş olabilir?", "Bu havada hangi etkinlik yapılabilir?", "Hangi ay bu mevsime ait olabilir?", "Sen böyle bir havada nasıl hazırlanırsın?" gibi sorulara yönelik düşünceler oluşturulur (**E1.6, E3.8, OB4**). Öğrenciler kendi günlük yaşamlarından örnekler vererek görsellerdeki unsurlar ile kendi deneyimleri arasında temel ilişkiler kurar ve dinleyecekleri / izleyecekleri içerik hakkında tahminlerde bulunur (**SDB2.1, KB2.8, KB2.11**).

Kısa bir ses kaydı, video ya da mevsimler, aylar, hava durumu, mevsime uygun giyinme ve etkinliklere yönelik basit diyaloglardan kesitler sunularak öğrencilerin görsel ve işitsel ipuçlarına dayanarak içerik hakkında tahminlerini geliştirmeleri sağlanır (**E3.2, OB2, KB2.8**). Öğrenciler içerikte hangi mevsimin anlatıldığını, havanın nasıl betimlendiğini, hangi kıyafetlerin tercih edildiğini, hangi etkinliklerin planlandığını ve kişilerin hava koşullarına göre nasıl hazırlık yaptıklarını öngörmeye çalışır (**SDB2.1, D3.2, D3.3**).

"Bugün Hava Nasıl?" temasına uygun dinleme / izleme metni kesintisiz olarak sunulur. Bu metinde mevsimlere ve aylara ilişkin temel ifadeler, hava durumunu betimleyen yapılar, mevsime uygun kıyafetler ve gerçekleştirilebilecek etkinliklere yönelik temel ifadeler ("Şimdi ilkbahar mevsimi.", "Bugün hava güneşli.", "Bu ay mayıs ayı.", "Hava soğuk olduğu için mont giyiliyor.", "Bugün parkta oyun oynanabiliyor." vb.) yer alır (**E3.2, E3.7, OB1**). Bu aşamada öğrenciler dinledikleri / izledikleri içeriğin konusunu genel olarak algılar, içerikte geçen temel kavramları, hava durumuna ilişkin bilgileri, mevsim özelliklerini ve basit ayrıntıları ayırt eder ve tanımlar (**KB2.2, KB2.6**).

Dinleme / izleme sonrasında içerikte geçen mevsimler, aylar, hava durumları, kıyafetler ve etkinliklere ilişkin ifadeler görseller, kartlar ve dijital materyaller aracılığıyla yeniden ele alınır (**E3.7**). Öğrenciler başlangıçta yaptıkları tahminleri gözden geçirir, dinledikleri içerikle karşılaştırır ve tahminlerinin doğruluğunu kontrol eder (**D3.3**). İçerikte yer alan ifadeler öğrenciler tarafından kullanım amaçlarına, mevsimlere, hava durumlarına ve etkinlik türlerine göre sınıflandırılır (**KB2.5, KB2.7, OB1, OB4**). Ayrıca öğrenciler sınıf içindeki arkadaşlarının en sevdikleri mevsimler, tercih ettikleri kıyafetler ya da farklı hava koşullarında yapmayı sevdikleri etkinlikler hakkında bilgi toplamak amacıyla basit bilgi toplama çalışmaları yapar; örneğin "Kim tarafından kış mevsimi seviliyor?", "Kim tarafından yağmurlu havalarda kitap okunuyor?", "Kim tarafından yaz mevsiminde yüzme tercih ediliyor?" gibi sorularla elde ettikleri bilgileri tablo veya işaretleme çizelgeleri üzerinde gösterir (**KB2.6, KB2.14, D13.2**). Elde edilen veriler üzerinden ortak özellikler ve farklılıklar belirlenir ve basit yorumlar yapılır (**OB1, SDB2.2**).

Öğrenciler aynı zamanda mevsimsel yaşam döngüsünün sıralı yapısını fark ederek aylar, mevsimler, hava değişimleri, giyinme tercihleri ve etkinlik planlamaları arasındaki ilişkileri tanır (**KB2.5, KB2.7, D5.2**). Sonrasında içerikteki bilgiler tablo, şema ve görsel düzenleyiciler üzerinde yapılandırılarak unsurlar arasındaki ilişkiler görünür hâle getirilir ve bütün içinde anlamlandırılır (**OB1, OB4, E3.2, E3.7**). Bu süreçte öğrenciler doğaya, çevreye ve mevsimsel değişimlere yönelik farkındalık geliştirir.

Öğrenciler dinledikleri / izledikleri içeriği kendi yaşamlarıyla ilişkilendirerek bireysel olarak anlamlandırır (**E3.2, KB2.3, KB2.8**). Öğrenciler "Ben kışın mont giyiyorum.", "Ben yazın denize gidiyorum.", "Bugün hava yağmurlu.", "İlkbaharda doğa canlanıyor." gibi ifadelerle kendi yaşantılarını, tercihlerini ve gözlemlerini ifade eder, dinledikleri içerikle kendi yaşamları arasında bağlantı kurar ve dinledikleri temel bilgileri kendi cümleleriyle yeniden ifade eder (**SDB1.1, SDB3.1, D14.2, KB2.15**).

Sürecin son aşamasında öğrenciler dinledikleri / izledikleri içerik hakkında bireysel olarak düşüncelerini ifade eder ve sınıfla paylaşır (**E2.3, E3.5, SDB3.1**). Gönüllü öğrenciler söz alarak en sevdikleri mevsimi, o mevsimde tercih ettikleri kıyafetleri ve yapmaktan hoşlandıkları etkinlikleri anlatır; diğer öğrenciler onları dikkatle dinler (**SDB3.2, SDB3.3**). Ardından grup çalışmalarıyla öğrenciler birbirlerine hava durumu, mevsimler, aylar, giyinme tercihleri ve mevsimsel etkinlikler hakkında sorular sorar ve cevap verir (**SDB2.1, SDB2.2, D13.2, KB3.1**).

LAZ.6.3.0.

"Bugün Hava Nasıl?" temasına yönelik okuma-anlamlandırma süreci, öğrencilerin mevsimler, aylar, hava durumu, mevsimine göre giyinme ve mevsimsel etkinliklere ilişkin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla mevsimleri, hava olaylarını, kıyafet tercihlerini ve mevsimlere özgü etkinlikleri içeren başlıklar, anahtar kelimeler ve destekleyici görseller üzerinden başlatılır **(E1.1, E1.5, E3.2, KB2.2)**. Öğrencilere "Dört Mevsim", "Bugün Hava Nasıl?", "Mevsimine Göre Giyiniyorum" gibi başlıklar ile bu başlıkları yansıtan görseller birlikte sunulur ve öğrencilerden bu görseller ile başlıklar arasında ilişki kurmaları istenir **(E3.8, OB4)**. Öğrenciler görsellerde yer alan ipuçlarını inceleyerek metnin konusu ve içeriği hakkında tahminlerde bulunur ve bu tahminlerini sınıfla paylaşır **(SDB2.1, OB1, KB2.8)**.

Öğrenciler destekleyici görselleri ve başlıkları yeniden inceleyerek metnin içeriğine yönelik tahminlerini detaylandırır ve metinde hangi mevsimlerin yer alabileceğini, hava durumunun nasıl ifade edilebileceğini, hangi kıyafetlerin tercih edilebileceğini, hangi etkinliklerin gerçekleştirilebileceğini ve ayların mevsimlerle nasıl ilişkilendirilebileceğini öngörür **(E1.4, E1.5, KB2.2)**. Öğrenciler bu tahminlerini gerekçeleriyle birlikte ifade eder. Ardından mevsimler, aylar, hava durumu, mevsime uygun giyinme ve etkinliklere yönelik kısa ve basit bir metin öğrencilere sunulur **(E2.3, E3.2)**. Öğrenciler metni önce sessiz olarak bireysel şekilde okur ve ilk okumada metnin genel konusunu anlamaya odaklanır **(D16.1)**. Bu süreçte öğrenciler metni anlamlandırmak için çaba gösterir ve gerekli durumlarda akranlarıyla kısa paylaşımlar yapar **(E1.3, SDB2.1)**. Sonrasında öğrenciler metni ikinci kez okuyarak metinde geçen mevsim adlarını, ay isimlerini, hava durumlarını, kıyafet tercihlerini ve etkinliklere ilişkin ifadeleri işaretler veya altını çizer **(D14.2, OB1)**.

Okuma sürecinin devamında öğrenciler başlangıçta yaptıkları tahminleri metinle karşılaştırarak doğruluğunu kontrol eder **(D3.3, E3.7)**. Metinde yer alan ifadeleri kullanım amaçlarına göre sınıflandırır; mevsim adları, ay isimleri, hava durumu ifadeleri, giyinme tercihleri ve etkinliklere yönelik ifadeleri uygun başlıklar altında toplar **(KB2.5, OB4)**. Öğrenciler metindeki ifadeleri karşılaştırarak benzer ve farklı yönleri ortaya koyar; aynı mevsime ait ya da farklı hava koşullarında kullanılan ifadeleri belirler ve bu ifadeler üzerinden karşılaştırmalar gerçekleştirir **(KB2.7, OB1)**.

Öğrenciler metni daha ayrıntılı inceleyerek mevsimsel yaşamın sıralı yapısını belirler; aylar, mevsimler, hava değişimleri, giyinme tercihleri ve etkinlikler arasındaki ilişkileri açıkça ortaya koyar **(KB2.5, KB2.7)**. Öğrenciler metindeki bilgileri tablo veya şema hâline getirerek düzenler; "mevsim-hava durumu-kıyafet-etkinlik" ilişkisini gösteren basit tablolar oluşturur ve bu yapı üzerinden metindeki ilişkileri görselleştirir **(OB2, OB4)**. Ayrıca metinde verilen bilgilerden hareketle basit çıkarımlar yapar; örneğin hangi mevsimde havanın daha soğuk olduğu, hangi kıyafetlerin neden tercih edildiği ya da hangi etkinliklerin hangi hava koşullarında yapılabildiği yorumlanır ve metinde açıkça verilmeyen bazı bilgiler tahmin edilir. Bununla birlikte öğrenciler sınıf içinde yapılan basit veri toplama çalışmalarlarıyla metindeki bilgileri kendi yaşamlarıyla karşılaştırır; "Sınıfta kim tarafından yaz mevsimi seviliyor?", "Kim tarafından yağmurlu havalarda evde etkinlik yapılıyor?", "Kim tarafından kış mevsiminde kalın kıyafetler tercih ediliyor?" gibi sorulara cevap bulmak için veri toplar, bu verileri tablo hâline getirir ve basit yorumlar yapar **(KB2.6, KB2.14, OB1, SDB2.2, D13.2)**.

Öğrenciler okudukları metni kendi yaşamlarıyla ilişkilendirerek bireysel olarak anlamlandırır **(E2.5, E3.2, E3.3, KB2.8)**. Öğrenciler metinden seçtikleri ifadeleri kendi yaşamlarına uyarlayarak yeniden ifade eder; "Ben kışın mont giyiyorum.", "Ben yazın yüzmeye gidiyorum.", "Bugün hava güneşli.", "İlkbaharda doğa canlanıyor." gibi cümlelerle kendi tercihlerini, gözlemlerini ve yaşantılarını metinle ilişkilendirir **(SDB3.1, D14.2, D13.4, KB2.15)**.

Sürecin son aşamasında öğrenciler okudukları metin hakkında bireysel düşüncelerini ifade eder ve sınıfla paylaşır **(E2.3, E3.5, SDB3.1)**. Gönüllü öğrenciler metnin içeriğini kendi

cümleleriyle anlatırken diğer öğrenciler onları dikkatle dinler (**SDB3.2, SDB3.3**). Ardından öğrenciler grup çalışmaları yaparak metinle ilgili sorular oluşturur, birbirlerine mevsimler, aylar, hava durumu, giyinme tercihleri ve mevsimsel etkinlikler hakkında sorular sorar ve cevap verir (**SDB2.1, SDB2.2, KB3.1**).

LAZ.6.3.K.

"Bugün Hava Nasıl?" temasına yönelik konuşma-anlatma süreci, öğrencilerin mevsimler, aylar, hava durumu, mevsimine göre giyinme ve mevsimsel etkinliklerle ilgili bilgilerin ifade edilebildiği deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla sınıf içinde gerçekleştirilen kısa diyalog örnekleri ve canlandırmalar üzerinden başlatılır (**E1.1, E1.5**). Öğrencilere "Bugün hava nasıl?", "En sevdiğin mevsim hangisidir?", "Soğuk havalarda nasıl giyinirsin?", "Yağmurlu bir günde hangi etkinlikleri yaparsın?", "Hangi ayları biliyorsun?" gibi sorular yöneltilir (**E3.8**). Öğrenciler bu sorular üzerinden kendi deneyimlerini paylaşır, farklı hava koşullarında ve mevsimlerde neler yaptıklarını hatırlar ve bu süreçte mevsimler, aylar, hava durumu, giyinme tercihleri ve etkinliklere ilişkin bilgilerin nasıl ifade edilebildiğini söyleyerek mevcut içerikle ilişkilendirir (**E2.3, SDB1.1, SDB2.1, KB2.8**).

Mevsimler, aylar, hava durumu, mevsime uygun giyinme ve etkinliklere ilişkin ifadeleri içeren kısa diyaloglar model olarak sunulur (**E3.2, E3.7, OB1**). Öğrenciler bu diyalogları tekrar eder, birlikte söyler ve taklit ederek kullanılmaya başlanılan yapıları fark eder (**D3.3, SDB1.2**). Öğrenciler ifadeleri bireysel olarak ve grup hâlinde seslendirir, Lazcaya özgü sesleri fark ederek doğru telaffuzla söylemeye çalışır (**KB2.2**).

Öğrenciler model diyaloglardan hareketle mevsimler, aylar, hava durumu, mevsime uygun giyinme ve etkinliklere ilişkin ifadeleri kullanarak kendi konuşmalarını oluşturur (**E2.3, E3.3**). Öğrenciler "Bugün hava ...", "Şimdi ... mevsimi.", "Bu ay ... ayl.", "Ben soğuk havalarda ... giyiyorum.", "Ben yazın ... yapıyorum." gibi yapıları kullanarak kendi yaşantılarını anlatan kısa konuşmalar hazırlar; hazırladıkları konuşmaları tekrar eder, geliştirir ve daha akıcı hâle getirir (**D16.1, D18.1, SDB1.2**). Öğrenciler oluşturdukları konuşmaları sınıf içinde sözlü olarak ifade eder ve konuşmalarını kendi deneyimlerine göre zenginleştirir (**KB2.14, SDB3.1**).

Konuşma sürecinde öğrenciler hazırlıklı ve hazırlıksız konuşma durumlarında öğrendikleri ifadeler kullanılarak iletişim kurulabildiğini deneyimler (**E2.3**). Hazırlıklı konuşmalarda hava durumunu betimler, mevsimleri ve ayları ifade eder, mevsime uygun kıyafet tercihlerini açıklar ve yapılabilecek etkinlikleri paylaşır. Hazırlıksız konuşmalarda ise arkadaşlar tarafından yöneltilen sorulara anlık ve bağlama uygun cevaplar verir; soru sorar, cevap verir ve konuşmayı sürdürür (**SDB2.1, D3.2, D14.2, OB1**). Öğrenciler konuşmalarında uygun sözcükleri seçer, cümlelerini açık ve anlaşılır şekilde kurar ve mesajlarını net biçimde ifade eder (**KB2.8**). Öğrenciler birbirlerini dinleyerek iletişimi sürdürür, konuşma sırasına uyar ve sosyal etkileşim içinde öğrenir (**SDB3.3**).

Öğrenciler öğrendikleri ifadeleri farklı durumlara uyarlayarak yeniden kullanır; hava durumunu anlatma, mevsimleri karşılaştırma, günlük kıyafet tercihlerini açıklama, yapılabilecek etkinlikleri önerme veya hava koşullarına göre plan yapma gibi farklı durumları canlandırır ve bu durumlara uygun ifadeler kullanılarak konuşur (**SDB3.1, E3.5, D3.2**). Öğrenciler konuşmalarını bağlama uygun şekilde yeniden düzenler, farklı hava koşullarında kullanılabilecek ifadeleri karşılaştırır ve uygun anlatım biçimlerini seçer (**KB2.14, SDB3.2, D13.2, OB2**).

Sürecin sonunda öğrenciler gerçekleştirdikleri konuşma etkinliklerini değerlendirir; mevsimler, aylar, hava durumu, giyinme tercihleri ve mevsimsel etkinliklere ilişkin kısa konuşmalar yapar, arkadaşlarının konuşmalarını dikkatle dinler ve birbirlerinin konuşmalarına yönelik görüşlerini ifade eder (**E2.5, D3.3, D14.2**). Öğrenciler birbirlerine geri bildirim verir, karşılıklı konuşmalar gerçekleştirir ve düşüncelerini paylaşır (**SDB2.1, SDB2.2, KB2.8, KB3.1**).

Öğrencilerden mevsimler ve hava durumunu tanıtmaya yönelik sözlü bir çalışma gerçekleştirilmeleri istenebilir. Bu kapsamda öğrencilerin seçtikleri bir mevsimi, o mevsime ait hava durumunu ve ayları basit ve anlaşılır cümlelerle ifade etmeleri beklenebilir. Ayrıca öğrencilerin bu mevsimde tercih edilen kıyafetleri ve yapılan etkinlikleri uygun ifadelerle belirtmeleri sağlanabilir. Öğrencilerden anlatım sırasında uygun dil yapılarını kullanmaları, öğrendikleri sözcük ve kalıplardan yararlanmaları ve ifadelerini doğru bir biçimde kurmaları beklenebilir. Bilgileri mantıklı bir sıra içinde sunmaları ve mevsim, hava durumu, giyinme ve etkinlikler arasında ilişki kurmaları teşvik edilebilir. Performans görevi sonunda öğrenciler seçtikleri mevsimi sınıf ortamında sözlü olarak tanıtabilir. Bu süreçte öğrencilerin kendilerini açık ve anlaşılır biçimde ifade etmeleri, doğru ve doğal konuşmaları, iletişim kurmaları ve arkadaşlarını dikkatle dinlemeleri beklenebilir. Bu performans görevi kontrol listeleri, gözlem formları, dereceli puanlama anahtarları, öz / akran / grup değerlendirme formları ile değerlendirilebilir.

LAZ.6.3.Y.

"Bugün Hava Nasıl?" temasına yönelik yazma süreci, öğrencilerin mevsimler, aylar, hava durumu, mevsimine göre giyinme ve mevsimsel etkinliklere ilişkin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla başlatılır (**E1.1, E3.2, OB1**). Öğrencilere mevsimler, aylar, hava durumları, kıyafet tercihleri ve etkinliklere ilişkin daha önce öğrenilen yapılar hatırlatılır ve "Bugün Hava Nasıl?" yazma görevi tanıtılır. Öğrencilerden yazma görevinde ne yapılacağını anlaşılmaması istenebilir ve "Bugün hava nasıl?", "Hangi mevsimdeyiz?", "Hangi aydayız?", "Bu havada nasıl giyiniyorsun?", "Bu mevsimde hangi etkinlikleri yapıyorsunuz?" gibi örnek sorular üzerinden konuya hazırlık yaptırılır (**E3.8, SDB1.1, KB2.8, D13.4**).

Öğrencilere mevsimler, aylar, hava durumu, mevsime uygun giyinme ve etkinliklere ilişkin ifadeleri içeren kısa ve basit yazılı model metinler sunulur (**E3.2, E3.7, OB1**). Öğrenciler bu metinleri inceleyerek yapı ve içerik hakkında farkındalık kazanır. "Bugün hava ...", "Şimdi ... mevsimi.", "Bu ay ... ayı.", "Soğuk havalarda ... giyiliyor.", "Yaz mevsiminde ... yapılabiliyor." gibi model metinler öğrenciler tarafından okunarak incelenir, ardından kopyalanarak yeniden yazılır (**SDB1.2, KB2.2, D3.3**).

Öğrenciler model metinlerden hareketle kendi yazılarını oluşturmaya yönlendirilebilir. "Cümlemleri Tamamlıyorum" etkinliği kapsamında öğrencilere eksik bırakılmış ifadeler verilebilir ("Bugün hava ...", "Şimdi ... mevsimi.", "Bu ay ...", "Ben ... havalarda ... giyiyorum.", "... mevsiminde ... yapıyorum.") ve bu cümlelerin kendilerine göre tamamlanması istenir. Daha sonra öğrenciler bu cümleleri bir araya getirerek mevsimler, hava durumu ve kendi tercihlerini anlatan kısa bir metin oluşturur (**E1.5, E2.3, E3.3, KB2.8**). Bu süreçte öğrenciler modeli kullanarak yeni içerik düzenler, kendi deneyimlerini yapılandırır ve yazılı üretim gerçekleştirir (**SDB1.2, D16.1, D18.1**).

Öğrenciler "Bugün Hava Nasıl?" etkinliği kapsamında mevsimler, aylar, hava durumu, giyinme tercihleri ve mevsimsel etkinlikleri içeren kısa bir metin yazar (**KB2.2, OB1**). Öğrenciler yazarken uygun kelimeleri seçmeye, basit cümle yapıları kurmaya, bilgileri doğru sırayla düzenlemeye ve mesajlarını açık ve anlaşılır şekilde ifade etmeye dikkat eder (**KB2.14, D3.2, D14.2**). Yazılarında hangi bilgiyi önce, hangisinin sonra verilebileceğini planlar; benzer ve farklı bilgiler karşılaştırılarak anlamlı bir bütün oluşturur (**KB2.5, KB2.7**).

Öğrenciler yazdıkları metinler üzerinde yeniden düzenleme çalışmaları yapar. "Metnim Geliştiriyorum" etkinliği kapsamında öğrenciler yazdıkları metni gözden geçirir, eksik ya da hatalı kısımları düzeltir, ifadelerini daha açık ve anlaşılır hâle getirir (**SDB2.1, D3.3, D5.2**). Ardından öğrenciler yazılarını sınıf içinde paylaşır ve "Mevsim Panom" etkinliği ile yazılar görsellerle birlikte sergilenir (**SDB2.2, SDB3.2, OB4**).

Sürecin son aşamasında öğrenciler yazma süreçlerini değerlendirir. "Kendimi Değerlendiriyorum" etkinliği kapsamında öğrenciler yazarken nelerin doğru yapılabildiğini, hangi bilgilerin açık şekilde ifade edilebildiğini ve hangi alanlarda gelişmesi gerektiğini ifade

eder (**SDB3.1, D14.2, KB2.14**). Ayrıca "Arkadaşımla Yazısını Okuyorum" etkinliği ile öğrenciler birbirlerinin yazılarını inceleyerek basit geri bildirimlerde bulunur, düşüncelerini paylaşır ve birbirlerine yapıcı öneriler sunar (**SDB2.1, SDB2.2, SDB3.3, KB2.15**).

Öğrencilerden hava durumu ve günlük yaşamlarını ilişkilendirmeye yönelik yazılı bir çalışma hazırlamaları istenebilir. Bu kapsamda öğrencilerin bir hafta boyunca gözlem yaptıkları hava durumunu, o gün tercih ettikleri kıyafetleri ve yaptıkları etkinlikleri basit ve anlaşılır cümlelerle ifade etmeleri beklenebilir. Ayrıca öğrencilerin hava durumu ile giyinme ve etkinlikler arasında uygun bağlantılar kurmaları desteklenebilir. Öğrencilerin yazılı anlatım sırasında uygun dil yapılarını kullanmaları, öğrendikleri sözcük ve kalıplardan yararlanmaları, cümlelerini doğru biçimde kurmaları ve günlüklerini oluştururken bilgileri düzenli bir sıra içinde sunmaları beklenebilir. Her gün için anlamlı ve tutarlı ifadeler kullanmaları desteklenebilir. Performans görevi sonunda öğrenciler hazırladıkları hava durumu günlüğünü sınıf ortamında paylaşabilir. Bu süreçte öğrencilerin kendilerini açık ve anlaşılır biçimde ifade etmeleri, yazdıklarını doğru ve anlaşılır şekilde aktarmaları ve arkadaşlarını dikkatle dinlemeleri beklenebilir. Bu performans görevi; öğrencilerin hedef kelime ve ifadeleri doğru ve bağlama uygun kullanmaları, anlaşılır ve doğru telaffuz etmeleri, kendilerini uygun dil yapılarıyla ifade edebilmeleri, iletişim kurabilmeleri ve etkinliklere aktif katılım sağlamaları ölçütlerine göre analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

LAZ.6.3.DBS.

"Bugün Hava Nasıl?" temasına yönelik dil bilgisi seçme ve kullanma süreci, öğrencilerin mevsimler, aylar, hava durumu, mevsimine göre giyinme ve mevsimsel etkinlikleri ifade etmeye yönelik dil parçalarına doğal ve bağlam içinde aşinalık kazanmalarıyla başlatılır (**E1.1, E3.2, OB1**). Öğrencilere mevsimleri, hava olaylarını, kıyafet tercihlerini ve farklı etkinlikleri yansıtan kısa diyaloglar, videolar ve görseller sunulur. Bu içeriklerde "Bugün hava ...", "Şimdi ... mevsimi.", "Bu ay ... ayı.", "Hava ... olduğu için ... giyiliyor.", "... mevsiminde ... yapılabiliyor." gibi ifadeler yer alır (**OB2, E3.8**). Öğrenciler bu içerikleri dinleyerek, izleyerek ve inceleyerek hedef dil yapılarına genel bir aşinalık kazanır (**D5.2**).

Öğrencilerin içerikte geçen mevsim adlarını, ay isimlerini, hava durumu ifadelerini, kıyafet tercihlerini ve tekrar eden dil parçalarını fark etmeleri sağlanır (**KB2.2, KB2.5, E3.7**). "Duy ve Bul" etkinliğinde öğrencilere dinledikleri ya da izledikleri içerikte geçen dil parçaları belirlenir; "Bugün hava...", "Hangi mevsimdeyiz?", "Bu ay hangisi?", "Soğuk havalarda ne giyiliyor?", "Bu havada hangi etkinlik yapılabiliyor?" gibi soru ve cevap kalıplarını işaretlemeleri, tekrar eden yapıları seçmeleri ve sınıfla paylaşmaları istenir (**KB2.8, OB1, OB4**).

Hedef dil yapılarını içeren ifadeler beden dili, görseller ve sözlü tekrarlarla sunulur (**E3.2, E2.5, OB4**). Öğrenciler bu ifadeleri tekrar eder, taklit eder ve işitsel-görsel desteklerle dil yapılarını bütüncül olarak algılar (**D18.1**). "Bugün hava ...", "Şimdi ... mevsimi.", "Ben ... havalarda ... giyiyorum." gibi ifadeler hem sözel hem fiziksel olarak öğrenciler tarafından canlandırılır. Öğrenciler güneşi, yağmuru, rüzgârı ya da karı beden diliyle gösterir; kıyafet tercihlerini görseller ya da materyaller üzerinden ifade eder (**SDB2.1, D13.4**).

Öğrenciler hedef dil parçalarını bağlam içinde tekrar eder. "Tekrar Zinciri" etkinliği ile öğrenciler sırayla aynı kalıbı farklı içeriklerle kullanır ("Bugün hava ...", "Bugün hava ..., şimdi ... mevsimi.", "Bugün hava ..., şimdi ... mevsimi, bu ay ... ayı.", "Hava ... olduğu için ... giyiliyor ve ... yapılabiliyor.") (**E1.5, E2.3**). Bu etkinlikte öğrenciler dil yapılarını otomatik olarak ve akıcı biçimde kullanır; öğrenilen ifadeleri genişleterek kullanır ve öğrenme sürecine aktif katılım gösterir (**KB2.8, E2.5, E3.3, D16.1**).

"Canlandır ve Söyle" etkinliği ile öğrenciler duydukları ifadeleri fiziksel olarak canlandırır ve eş zamanlı olarak tekrar eder (**SDB2.2, SDB3.2, E2.3**). Öğrenciler güneşli bir havada dışarı çıkma, yağmurlu havada şemsiye kullanma, soğuk havada kalın kıyafet giyme ya da farklı mevsimlerde etkinlik yapma gibi durumları beden diliyle gösterirken aynı anda sözel olarak ifade eder (**E3.3, D13.4, D13.2**).

Öğrenciler öğrenilen dil yapılarını iletişim içinde kullanmaya başlar (**SDB2.1, SDB2.2, SDB3.3**). Grup çalışmalarıyla öğrenciler birbirlerine mevsimler, aylar, hava durumu, giyinme tercihleri ve etkinlikler hakkında sorular sorar ve cevap verir. Öğrenciler "Bugün hava nasıl?", "En sevdiğin mevsim hangisi?", "Soğuk havalarda ne giyiyorsun?", "Yaz mevsiminde hangi etkinlikleri yapıyorsun?" gibi sorulara cevap verirken hedef dil yapılarını kurallar düşünülmeden, doğal iletişim durumlarında kullanır (**OB1, D14.2, D16.1, D13.2**).

Sürecin sonunda öğrenciler edinilen dil yapılarını farklı bağlamlarda kullanır. Öğrenciler hava durumunu anlatırken, mevsimleri karşılaştırırken, günlük yaşamda kıyafet tercihlerini açıklarken, etkinlik planlarken ve sınıf içinde sözlü ve yazılı ifadeler oluştururken öğrenilen dil parçalarını doğal biçimde kullanır (**SDB1.3, SDB3.1, D3.2**). Ayrıca farklı hava koşullarına ve mevsimlere göre ifadelerini yeniden düzenler, uygun dil kalıplarını seçer ve kendi yaşamlarıyla ilişkilendirerek kullanır (**KB2.14, KB2.8, KB3.1**).

LAZ.6.3.SÖS.

"Bugün Hava Nasıl?" temasına yönelik sözcük seçme ve kullanma süreci, öğrencilerin mevsimler, aylar, hava durumu, mevsime göre giyinme ve etkinliklerde kullanılan "güneşli", "yağmurlu", "karlı", "mevsim" ve "ay" gibi hedef sözcüklerle karşılaşmaları üzerinden başlatılır (**E1.1, OB1**). Öğrenciler bu sözcüklerin yer aldığı içerikleri dinler ve izler; sözcükleri bütünsel olarak duyar ve görerek bu sözcüklere aşinalık kazanır (**E3.8**). Öğrenciler tekrar eden sözcüklere dikkat ederek bu sözcükleri ayırt etmeye başlar (**SDB1.1, KB2.2**).

"Bugün Hava Nasıl?" temasına yönelik sözcük seçme ve kullanma süreci, öğrencilerin mevsimler, aylar, hava durumu, mevsime uygun giyinme ve etkinlikleri ifade etmeye yönelik hedef sözcükleri bağlam içinde duymaları ve görmeleriyle başlatılır (**E1.1, E3.2, OB1**). Öğrencilere doğa olaylarını, mevsimleri, kıyafet tercihlerini ve farklı etkinlikleri yansıtan kısa diyaloglar, metinler, görseller ve videolar sunulur. Bu içeriklerde "İlkbahar", "yaz", "sonbahar", "kış", "ay", "hava", "güneş", "yağmur", "kar", "rüzgâr", "bulut", "mont", "şemsiye", "oynamak", "gezme", "yüzme", "okumak" gibi hedef sözcükler doğal bir bağlam içinde yer alır (**OB4, E3.7**). Öğrenciler bu sözcükleri bütüncül olarak algılayarak ilk aşinalıklarını kazanır (**D5.2**).

Öğrencilerin içerikte tekrar eden sözcükleri fark etmeleri sağlanır (**KB2.2, E3.7**). "Duy-Gör-İşaretle" etkinliğinde öğrenciler dinledikleri, izledikleri ya da okudukları içerikte geçen hedef sözcükleri belirler, işaretler ve sınıfla paylaşır (**OB1, SDB1.2**). Ardından bu sözcükler öğrenciler tarafından sesli olarak tekrar edilir. Öğrenciler mevsim adlarını, hava durumu sözcüklerini, kıyafetleri ve etkinliklerde geçen temel sözcükleri gözlemleyerek benzer özelliklerine göre gruplandırır (**KB2.5**).

Öğrencilerin hedef sözcüklerin kullanımını anlamaları desteklenir (**KB2.7**). "Nerede Kullanılır?" etkinliğinde öğrenciler verilen sözcüklerin hangi yaşam durumlarında kullanıldığını belirler; örneğin "güneşli" sözcüğünün açık hava durumunu anlatırken, "yağmurlu" sözcüğünün hava durumunu belirtirken, "mont" sözcüğünün soğuk havalarda, "şemsiye" sözcüğünün yağışlı havalarda, "yüzme" ya da "oynamak" gibi sözcüklerin belirli mevsimsel etkinliklerde kullanıldığını fark eder ve bunu görseller ya da örnek cümleler üzerinden açıklar (**OB4, D13.4, D16.1**). Öğrencilerin iletişimsel farkındalık geliştirmeleri desteklenir.

Öğrenciler hedef sözcüklerin anlamlarını kendi zihinsel kavramlarıyla ilişkilendirir (**E1.5, E1.4, KB2.8**). Öğrenciler "Bugün hava ...", "Şimdi ... mevsimi.", "Ben soğuk havalarda ... giyiyorum.", "Ben yaz mevsiminde ... yapıyorum." gibi ifadeler üzerinden sözcükleri kendi yaşamlarıyla bağlantılandırır. "Kendimle ilişkilendiriyorum" etkinliği ile öğrenciler öğrendikleri sözcükleri kendi günlük yaşamları, mevsimsel tercihleri ve etkinlik alışkanlıklarıyla ilişkilendirerek anlamlarını pekiştirir (**SDB1.1, D14.2, D16.1**).

Öğrenciler hedef sözcüklerin anlamlarını daha açık biçimde ortaya koyar (**KB2.14, E2.3**). "Anlamını Açıkla" etkinliğinde öğrenciler seçtikleri sözcükleri basit ifadelerle açıklar, örnek

cümle içinde kullanır ve gerektiğinde görsellerle destekler. Öğrenciler "mevsim", "rüzgâr", "bulut", "yağmur", "etkinlik" gibi sözcükleri kendi ifadeleriyle açıklarken benzer sözcüklerle ilişkiler kurar, anlamlarını yorumlar ve arkadaşlarıyla paylaşır **(SDB2.1, OB1, D3.3)**.

Öğrenciler hedef sözcükleri farklı bağlamlarda tekrar ederek anlamlarını güçlendirir **(E2.3)**. "Cümle Kur-Paylaş" etkinliği kapsamında öğrenciler verilen sözcüklerle kısa cümleler oluşturur ve sınıfla paylaşır. Öğrenciler "mevsim", "hava", "kar", "mont", "ay", "oyun" gibi sözcükleri kullanarak anlamlı ifadeler üretir **(SDB2.1, OB1, D13.2, D14.2)**.

Öğrenciler hedef sözcükleri doğal iletişim içinde kullanmaya yönlendirilir **(SDB2.1, SDB2.2, E2.3)**. "Sor-Cevapla" etkinliği ile öğrenciler birbirlerine "Bugün hava nasıl?", "Hangi mevsimdeyiz?", "En sevdiğin ay hangisi?", "Soğuk havalarda ne giyiyorsun?", "Yağmurlu havalarda hangi etkinlikleri yapıyorsun?" gibi sorular sorup cevap verir. Bu süreçte öğrenciler öğrenilen sözcükleri kendiliğinden ve bağlama uygun biçimde kullanır **(E2.5, D13.2, D14.2, D16.1)**.

Sürecin son aşamasında öğrenciler hedef sözcükleri farklı bağlamlarda kullanarak kalıcı hâle getirir. Öğrenciler konuşma ve yazma etkinliklerinde öğrenilen sözcükleri doğal bir şekilde kullanır; hava durumunu anlatır, mevsimleri karşılaştırır, kıyafet tercihlerini açıklar, etkinliklerini paylaşır ve farklı günlük yaşam durumlarında uygun sözcükleri seçerek kullanır **(SDB3.1, KB2.8, OB1)**.

LAZ.6.3.SES.

"Bugün Hava Nasıl?" temasına yönelik sesletim seçme ve kullanma süreci, öğrencilerin mevsimler, aylar, hava durumu, mevsimine göre giyinme ve mevsimsel etkinlikleri ifade etmeye yönelik hedef sesletim unsurlarına dikkat ederek dinlemeleriyle başlatılır **(E3.2, OB1)**. Öğrencilere doğa olaylarını, mevsimsel değişimleri, kıyafet tercihlerini ve günlük etkinlikleri yansıtan kısa diyaloglar, ses kayıtları ve videolar sunulabilir. Bu içeriklerde "Bugün hava ...", "Şimdi ... mevsimi.", "Bu ay ... ayı.", "Hava ... olduğu için ... giyiliyor.", "... mevsiminde ... yapılabilir." gibi ifadeler doğal bir akış içinde yer alabilir **(OB2, E3.7)**. Öğrenciler bu ifadeleri dinlerken Lazcaya özgü sesler, sözcük vurgusu, tonlama ve konuşma akıcılığına dikkat eder **(D5.2)**.

Öğrencilerin hedef sesletim unsurlarını fark etmeleri sağlanır **(KB2.2, E3.8)**. "Dinle-Fark Et" etkinliğinde öğrenciler belirli sözcüklerin ve ifadelerin nasıl söylendiğine dikkat eder; özellikle mevsim adlarında, ay isimlerinde, hava durumunu ifade ederken ya da kıyafet ve etkinliklerden söz ederken kullanılan vurgu ve tonlamayı ayırt eder **(OB1, SDB1.2)**. Öğrenciler duydukları sesletim özelliklerini işaretler, benzer ses özelliklerini belirler ve sınıfla paylaşır.

Öğrenciler hedef sesletim unsurlarını tekrar ederek pekiştirir **(E3.2, E3.7)**. "Tekrar ve Taklit" etkinliği kapsamında öğretmen seslendirmesinin ya da ses kaydının ardından ifadeler doğru telaffuzla tekrar ettirilebilir **(E1.5)**. Öğrenciler mevsimler, aylar, hava durumu, giyinme tercihleri ve etkinliklere ilişkin ifadeleri vurgu, tonlama ve akıcılığa dikkat ederek bireysel ve grup hâlinde seslendirir **(SDB2.1)**.

Öğrenciler hedef sesletim unsurlarını farklı bağlamlarda tanımaya yönlendirilir. **(KB2.7)** "Nerede Duydun?" etkinliğinde öğrencilere aynı ifadeler farklı yaşam durumları içinde dinletilir ve öğrenciler hangi sözcük ya da ifadenin nasıl söylendiğini tanır. Örneğin "Bugün hava ..." ifadesi sabah okula gelirken, dışarıda oyun planlarken ya da günlük hava durumunu paylaşırken dinletilir ve öğrenciler ortak sesletim özelliklerini fark eder **(OB1, OB4, D13.2)**.

Öğrencilerin doğru sesletimi kendiliğinden seçerek kullanmaları sağlanır **(KB2.8, E2.5)**. "Hangisi Doğru?" etkinliğinde öğrencilere aynı ifadenin farklı sesletimlerle söylendiği örnekler sunulur ve öğrencilerden doğru olanı seçmeleri istenir. Ardından "Seç ve Söyle" etkinliği ile öğrenciler doğru sesletimi seçtikleri ifadeleri kendi cümleleri içinde kullanarak yeniden üretir **(E2.3, E1.4, D16.1)**.

Öğrenciler sesletim unsurlarını iletişim içinde kullanır (**SDB2.1, SDB2.2, E2.3**). Grup çalışmalarıyla öğrenciler birbirlerine mevsimler, aylar, hava durumu, kıyafet tercihleri ve mevsimsel etkinlikler hakkında sorular sorar ve cevap verirken öğrendikleri ifadeleri doğru sesletimle kullanır (**SDB2.1, SDB2.2, KB3.1**). "Sor-Cevapla" etkinliğinde öğrenciler konuşurken doğru vurguya, tonlamaya ve akıcılığa dikkat eder.

Sürecin sonunda öğrenciler öğrendikleri sesletim unsurlarını farklı bağlamlarda kullanarak kalıcı hâle getirir (**SDB2.1**). Öğrenciler hem konuşma hem de hava durumu, mevsimler ve günlük etkinlikleri anlatma etkinliklerinde doğru telaffuz, vurgu ve tonlamayı doğal bir şekilde kullanır; farklı kişilerle iletişim kurarken sesletim özelliklerini bağlama uygun biçimde düzenler (**SDB3.1, SDB3.2, KB2.14, D3.2**).

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

1. Etkinlik: Mevsime Göre Günüm

Öğrencilerden bir mevsimi temel alarak o mevsimdeki günlük yaşamlarını anlatmaları istenebilir.

Hazırlık sürecinde öğrenciler mevsimler, hava durumu, günlük etkinlikler ve giyinme ile ilgili ifadeleri tekrar edebilir. "Yazın hava sıcak olur.", "Kışın hava soğuk olur.", "Yağmur yağar.", "Dışarı çıkarım.", "Kalın giyinirim." gibi yapılar gözden geçirilebilir. Ayrıca farklı mevsimlere ait özellikler karşılaştırmalı olarak ele alınabilir.

Uygulama aşamasında öğrenciler seçtikleri mevsime göre kısa bir anlatım oluşturabilir. Öğrencilerin mevsim, hava durumu, etkinlik ve giyinme ifadelerini birlikte kullanmaları sağlanabilir. Öğrencilerden anlatımlarında neden-sonuç ilişkisi kurmaları ("Hava soğuk olduğu için mont giyerim.", "Hava sıcak olduğu için denize giderim." gibi) beklenebilir. İsteyen öğrencilerin anlatımlarını sözlü, yazılı veya görsel destekli (çizim / poster) şekilde sunmaları sağlanabilir. Süreç içerisinde öğrencilerin birden fazla ifadeyi bir araya getirerek daha bütüncül anlatım oluşturmaları desteklenebilir.

Etkinlik sonunda öğrenciler mevsimler ile günlük yaşam arasındaki ilişkiyi neden-sonuç bağlantısı kurarak ifade edebilir.

2. Etkinlik: Tahmin Et Hangi Mevsim?

Öğrencilere mevsimler, hava durumu, günlük etkinlikler ve giyinme ile ilgili ipuçları içeren örnekler sunulabilir.

Hazırlık sürecinde öğrenciler mevsimleri betimlemeye yönelik ifadeleri inceleyebilir ve tekrar edebilir. "Hava sıcak olur.", "Yağmur yağar.", "İnsanlar mont giyer.", "Denize gidilir." gibi yapılar üzerinde durulabilir. Farklı mevsimlerin benzer ve farklı yönleri üzerine kısa karşılaştırmalar yapılabilir.

Uygulama aşamasında öğrencilerden bir mevsimi doğrudan söylemeden betimlemeleri istenebilir. Öğrenciler hava durumu, yapılan etkinlikler ve giyinme ile ilgili ipuçları verebilir. İpuçlarının birden fazla özelliği içermesi ve karşılaştırma barındırması ("Yazdan daha serin olur.", "Kış kadar soğuk değildir." gibi) beklenebilir. Diğer öğrenciler verilen ipuçlarına göre mevsimi tahmin edebilir ve "Yaz mı?", "Kış mı?" gibi sorular yöneltebilir. Süreç içerisinde öğrencilerin soru sorması, cevap vermesi ve iletişimi sürdürmesi desteklenebilir.

Etkinlik sonunda öğrenciler mevsimleri betimleyerek, karşılaştırarak ve tahmin ederek hedef dil yapılarını anlamlı iletişim durumlarında kullanabilir.

Destekleme 1. Etkinlik: Görsellerle Hava Durumunu Anlatıyorum

Öğrencilere mevsimler, aylar, hava durumu, günlük etkinlikler ve giyinme durumlarını içeren görseller sunulabilir.

Hazırlık sürecinde öğrenciler görselleri inceleyerek "yaz, kış, sonbahar, ilkbahar", "sıcak, soğuk, yağmurlu, serin", "denize gitmek, kayak yapmak, dışarı çıkmak", "mont giymek, ince giyinmek" gibi temel sözcük ve ifadeleri tekrar edebilir. Öğrenciler görseller ile sözcükleri eşleştirerek anlamlarını pekiştirebilir. Ardından öğrencilerden görselleri kategorilere (mevsim, hava durumu, etkinlik, giyinme) ayırmaları istenebilir.

Uygulama aşamasında öğrencilerden verilen görseller arasından uygun olanları seçmeleri istenebilir. Öncelikle öğrencilerin tek kelimelik ifadeler ("sıcak", "yaz", "mont" gibi) kullanması sağlanabilir. Daha sonra öğrencilerin kısa cümleler ("Hava sıcak.", "Yaz mevsimidir.", "Mont giyerim." gibi) kurması desteklenebilir. Sürecin ilerleyen aşamasında öğrencilerden bu cümleleri bir araya getirerek farklı cümleler ("Yazın hava sıcak olur.", "Denize giderim.", "İnce giyinirim." gibi) oluşturmaları beklenebilir. Öğrencilerin oluşturdukları cümleleri tekrar etmeleri ve aynı yapıyı kullanarak benzer cümleler kurmaları sağlanabilir.

Etkinlik sonunda öğrenciler seçtikleri görsellerden hareketle mevsim, hava durumu ve günlük yaşamlarını basit ve anlaşılır cümlelerle ifade edebilir.

2. Etkinlik: Sor ve Cevapla: Hava ve Mevsim

Öğrencilere mevsimler, hava durumu, günlük etkinlikler ve giyinme ile ilgili basit soru ve cevap örnekleri sunulabilir.

Hazırlık sürecinde öğrenciler "Bugün hava nasıl?", "Hangi mevsimdeyiz?", "Hangi aydayız?", "Bu havada ne yaparsın?", "Ne giyersin?" gibi soruları ve bu sorulara verilen kısa cevapları inceleyebilir; tekrar edebilir ve eşleştirebilir. Sorular ile cevapların görsellerle desteklenmesi sağlanabilir.

Uygulama aşamasında öğrenciler ikili olarak çalışabilir. Öğrencilerden biri soruları sorabilir, diğeri uygun cevaplar verebilir. İlk aşamada öğrencilerin kısa ve tek ifadelerle cevap vermesi ("soğuk", "yaz", "mont" gibi) desteklenebilir. Daha sonra öğrencilerin kısa cümleler ("Hava soğuk.", "Mont giyerim.", "Yaz mevsimindeyiz.", "Denize giderim." gibi) kurması sağlanabilir. Ardından öğrencilerden sorulara kendi seçtikleri mevsim ve hava durumuna göre cevap vermeleri istenebilir. Süreç içerisinde öğrencilerin aynı yapıları tekrar ederek kullanmaları desteklenebilir.

Etkinlik sonunda öğrenciler öğrendikleri soru ve cevap yapılarını kullanarak mevsimler ve günlük yaşam bağlamında basit ve anlaşılır şekilde iletişim kurabilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

4. TEMA: KÖY YAŞAMI VE KÜLTÜRÜM

Alt Temalar: Köyde Mekânlar ve Doğal Çevre, Günlük Yaşam ve Üretim Faaliyetleri, Kültürel Yaşam, Kimlik ve Topluluk Etkileşimi

Bu tema, öğrencilerin köy yaşamı, doğal çevre ve kültürel yaşama ilişkin temel iletişim durumlarında Lazca kullanımını desteklemek amacıyla yapılandırılmıştır. Tema; köydeki mekânlar ve doğal çevre, günlük yaşam ve üretim faaliyetleri ile kültürel yaşam, kimlik ve topluluk etkileşimine ilişkin iletişim bağlamlarını kapsamaktadır. Öğrenme sürecinde öğrencilerin yaşadıkları çevreye, kültürel değerlere ve günlük yaşam deneyimlerine ilişkin gözlem ve düşüncelerini hedef dilde anlamlı ve iletişim odaklı etkileşimler aracılığıyla ifade etmeleri desteklenmektedir. Temanın temel amacı, öğrencilerin köy yaşamı ve kültürel mirasa ilişkin temel iletişim becerilerini etkili ve işlevsel biçimde kullanmalarını sağlamaktır.

DERS SAATİ 18

ALAN BECERİLERİ YDAB1. Dinleme / İzleme-Anlamlandırma
YDAB2. Okuma-Anlamlandırma
YDAB3. Konuşma-Anlatma
YDAB4. Yazma-Anlatma
YDDB1. Dil Bilgisi Seçme-Kullanma
YDDB2. Sözcük Seçme-Kullanma
YDDB3. Sesletim Seçme-Kullanma

KAVRAMSAL BECERİLER -

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E2.1. Empati, E2.2. Sorumluluk, E2.3. Girişkenlik, E2.4. Güven, E3.1. Muhakeme, E3.2. Odaklanma, E3.5. Açık Fikirlilik, E3.8. Soru Sorma

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri

SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık),
SDB1.3. Kendine Uyarılma (Öz Yansıtma), SDB2.1. İletişim,
SDB2.2. İş Birliği, SDB2.3. Sosyal Farkındalık, SDB3.1. Uyum

Değerler

D1. Adalet, D2. Aile Bütünlüğü, D3. Çalışkanlık, D4. Dostluk, D5. Duyarlılık, D10. Mütevazılık, D12. Sabır, D14. Saygı, D15. Sevgi, D16. Sorumluluk, D19. Vatanseverlik, D20. Yardımseverlik

Okuryazarlık Becerileri

OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık, OB5. Kültür Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER

Türkçe, Sosyal Bilgiler, Matematik, Görsel Sanatlar, Yabancı Dil, Fen Bilimleri, Müzik, Beden Eğitimi ve Spor, Bilişim Teknolojileri ve Yazılım

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER

KB2.2. Gözlemlleme, KB2.3. Özetleme, KB2.5. Sınıflandırma, KB2.6. Bilgi Toplama, KB2.7. Karşılaştırma, KB2.8. Sorgulama, KB2.11. Gözleme Dayalı Tahmin Etme, KB2.14. Yorumlama

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

- LAZ.6.4.D. "Köy Yaşamı ve Kültürüm" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri dinleyebilme / izleyebilme-anlamlandırabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek dinleme / izlemeye hazırlık yapar.*
 - b) *Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.*
 - c) *Temayı, temel ayrıntılar ve ipuçlarından hareketle anlamlandırır.*
 - ç) *Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- LAZ.6.4.O. "Köy Yaşamı ve Kültürüm" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri okuyabilme-anlamlandırabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek okumaya hazırlık yapar.*
 - b) *Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.*
 - c) *Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak anlamlandırır.*
 - ç) *Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- LAZ.6.4.K. "Köy Yaşamı ve Kültürüm" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle konuşabilme-anlatabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek konuşmaya hazırlık yapar.*
 - b) *Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını gözlemleyerek taklit eder ve tekrarlar.*
 - c) *Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak taklit yoluyla sözlü içerik oluşturur.*
 - ç) *Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak konuşmanın içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.*
 - d) *Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak sözlü içeriği yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.*
 - e) *Temaya ilişkin konuşma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- LAZ.6.4.Y. "Köy Yaşamı ve Kültürüm" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle yazabilme-anlatabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgilerini ve deneyimlerini harekete geçirerek yazmaya hazırlık yapar.*
 - b) *Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını inceleyerek modelden kopyalar.*
 - c) *Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak yazılı içerik oluşturur.*
 - ç) *Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.*
 - d) *Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.*
 - e) *Temaya ilişkin yazma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- LAZ.6.4.DBS. "Köy Yaşamı ve Kültürüm" temasında sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun dil bilgisi seçebilme-kullanabilme**
- Temaya uygun dil bilgisi yapılarını seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.*
- LAZ.6.4.SÖS. "Köy Yaşamı ve Kültürüm" temasında sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun sözcük seçebilme-kullanabilme**
- Temaya uygun sözcükleri seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.*
- LAZ.6.4.SES. "Köy Yaşamı ve Kültürüm" temasında sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle uygun sesletimi seçebilme-kullanabilme**
- Temaya uygun sesletimi seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.*

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Köy Yaşamı ve Kültürü

Alt Temalar

Köyde Mekânlar ve Doğal Çevre

Günlük Yaşam ve Üretim Faaliyetleri

Kültürel Yaşam, Kimlik ve Topluluk Etkileşimi

İşlevsel Cümle Yapıları

Köydeki Mekânları ve Doğal Çevreyi Tanıtma: "Haya karmate ren.", "Haya getasule ren."

Yaşadığı Yeri ve Köyünü İfade Etme: "Ma kyoışa vulur.", "Kyoı çkunis ar xinci ren."

Günlük İşleri ve Üretim Faaliyetlerini Anlatma: "Paşuli çxomi ç opums.", "Monçinoras nçai ptzilomt."

Aile İçindeki Sorumlulukları İfade Etme: "Kyois ordo ebiselt."

Kültürel Etkinliklerden ve Birlikte Yaşamdan Bahsetme: "Çku meci bikomt.", "Misafiri momixtes."

Soru Sorma ve Cevap Verme: "Si mipeşi ore?", "Ma Ķuepeşi bore.", "Si noğaşa mundes ulur?", "Çumanışe vulur."

Hedef Dil Bilgisi Yapıları

Yönelme Yapısı: "Ma kyoışa vulur.", "Si noğaşa mundes ulur?"

Tanımlama Yapısı: "Haya karmate ren.",

"Haya getasule ren.", "Kyoı çkunis ar xinci ren."

Günlük İş İfade Etme Yapısı

Paşuli çxomi ç opums.

Monçinoras nçai ptzilomt.

Kyois ordo ebiselt.

Soru Yapıları: "Si mipeşi ore?", "Si nam kyoışe ore?", "Si nçai tzilarei?"

Sesletim

Lazcaya Özgü Seslerin Telaffuzu: ç, Ķ, x, ğ

Lazcaya Özgü Seslerin Kelime İçinde Kullanımı: Çxomi, kyoışa, nçaişi, ğali, xinci

Hedef Sözcükler

koi, oxori, axiri, serende, bageni, karmate, xinci, alimevi, cixa, ğali, germa, gza, nca, on-tule, livadi, gola, raĶani, getasule, oçalışu, otzilu, oxaçku, oçopu, pucişi olagu, ntxirişi oĶorobu, idi, moxti, tipişi oçĶoru, oxenu, gamaçamu, misafiri, bayrami, duguni, meci, ar-tiĶati Ķala, macida, nçaişi şkule, dulya, noğa, ocaĝi.

İlkeler

Köy yaşamı ve kültürel çevreye ilişkin dilsel içerikler öğrencilerin kendi yaşam deneyimleriyle ilişkilendirilerek bütüncül bir yaklaşımla ele alınmalıdır. Kelime, dil yapıları, sesletim ve iletişim becerileri köy yaşamına ilişkin gerçek yaşam bağlamları içinde birlikte sunulmalıdır. Öğrencilerin yaşadıkları çevreyi tanıtmaya, günlük işleri ve kültürel etkinlikleri ifade etme durumlarında dili aktif kullanabilecekleri etkileşim temelli uygulamalara yer

verilmelidir. Üretim faaliyetleri, iş birliği ve günlük yaşam öğrencilerin deneyimlerinden hareketle ele alınmalı; köy yaşamına ilişkin mekânlar ve doğal unsurlar somut örneklerle desteklenmelidir. Kültürel değerler doğal bağlamlarda ele alınmalı, öğrencilerin aidiyet duygularını ifade etmeleri desteklenmeli ve Lazcaya özgü seslerin doğru telaffuzu modelleme ve tekrar çalışmalarıyla geliştirilmelidir.

Anahtar Kavramlar

aidiyet, aile, birlikte yaşam, çevre, dayanışma, doğa, doğal çevre, gelenek, günlük yaşam, iletişim, iş bölümü, kimlik, köy yaşamı, kültürel etkileşim, kültürel yaşam, mekân, misafirperverlik, sorumluluk, topluluk, üretim.

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları; çalışma kâğıtları, kısa yazma ve konuşma uygulamaları, kontrol listeleri, gözlem formları, öğrenme günlüğü, yansıtıcı günlükler, kelime ilişkilendirme ve kümeleme etkinlikleri, zihin haritaları, öz / akran / grup değerlendirme formları, dijital üretimler (poster, video, ses kaydı), performans görevleri, öğrenme duvarı veya bülten panosu çalışmaları ile değerlendirilebilir.

1. Performans Görevi: Köyümü Tanıtıyorum

Öğrencilerden yaşadıkları köyü temel alarak köyde bulunan mekânları, doğal çevre unsurlarını ve günlük yaşam alanlarını tanıttıkları bir poster hazırlamaları istenebilir. Bu kapsamda öğrencilerin köyde yer alan temel mekânları, doğal çevreye ait unsurları ve köy yaşamında kullanılan alanları uygun ifadelerle belirtmeleri beklenebilir. Öğrendikleri temel kalıpları kullanarak yaşadıkları yeri sözlü olarak ifade etmeleri ve dili doğal bir iletişim aracı olarak kullanmaları desteklenebilir.

Öğrencilerin köy yaşamına ilişkin edindikleri bilgileri ilişkilendirerek anlamlı bir bütün hâlinde sunmaları ve öğrendikleri ifadeleri kendi cümleleriyle yeniden ifade etmeleri beklenebilir. Poster hazırlama sürecinin öğrencilerin sözlü ifade becerilerini geliştirmelerine ve hedef sözcükleri bağlama uygun kullanmalarına katkı sağlaması beklenebilir.

Performans görevi sonunda öğrenciler hazırladıkları posterleri sınıf ortamında sözlü olarak sunabilir. Bu süreçte öğrencilerin kendilerini açık ve anlaşılır biçimde ifade etmeleri, doğru ve anlaşılır telaffuzla konuşmaları, arkadaşlarına basit sorular yöneltmeleri ve sorulara uygun cevaplar vermeleri beklenebilir.

Performans görevi; öğrencilerin hedef kelime ve ifadeleri doğru ve bağlama uygun kullanmaları, anlaşılır ve doğru telaffuz etmeleri, yaşadıkları çevreyi uygun dil yapılarıyla ifade edebilmeleri, iletişim kurabilmeleri ve etkinliklere aktif katılım sağlamaları ölçütlerine göre analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

2. Performans Görevi: Köyde Bir Gün

Öğrencilerden köy yaşamındaki günlük işleri ve aile içindeki sorumlulukları temel alarak kısa bir video hazırlamaları istenebilir. Bu kapsamda öğrencilerin günlük yaşamda yapılan işleri, üretim faaliyetlerini ve aile bireylerinin sorumluluklarını uygun ifadelerle anlatmaları beklenebilir. Öğrendikleri temel kalıpları kullanarak günlük yaşamlarını sözlü olarak ifade etmeleri ve dili doğal bir iletişim aracı olarak kullanmaları desteklenebilir.

Öğrencilerin günlük yaşama ilişkin edindikleri bilgileri ilişkilendirerek anlamlı bir bütün hâlinde sunmaları ve öğrendikleri ifadeleri kendi cümleleriyle yeniden ifade etmeleri beklenebilir. Video hazırlama sürecinin öğrencilerin sözlü ifade becerilerini geliştirmelerine ve telaffuzlarını pekiştirmelerine katkı sağlaması beklenebilir.

Performans görevi sonunda öğrenciler hazırladıkları videoları sınıf ortamında paylaşabilir. Bu süreçte öğrencilerin kendilerini açık ve anlaşılır biçimde ifade etmeleri, doğru ve anlaşılır telaffuzla konuşmaları ve iletişim kurmaları beklenebilir.

Performans görevi; öğrencilerin hedef kelime ve ifadeleri doğru ve bağlama uygun kullanmaları, anlaşılır ve doğru telaffuz etmeleri, günlük yaşam ve üretim faaliyetlerini uygun dil yapılarıyla ifade edebilmeleri, iletişim kurabilmeleri ve etkinliklere aktif katılım sağlamaları ölçütlerine göre analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller Öğrencilerin günlük yaşam, aile yaşamı ve yaşadıkları çevreye ilişkin deneyimlerini ana dillerinde ifade edebildikleri; köy yaşamı, doğal çevre ve topluluk yaşamına ilişkin temel bilgiye sahip oldukları kabul edilmektedir. Önceki öğrenmelerine bağlı olarak selamlaşma, tanışma, hâl hatır sorma, kendini tanıtmak ve yaşadığı yeri ifade etmeye yönelik temel iletişim yapılarına hedef dilde aşinalık kazandıkları değerlendirilmektedir.

Öğrencilerin temel soru-cevap kalıplarıyla iletişim kurabildikleri; üretim faaliyetleri, aile içindeki sorumluluklar ve kültürel yaşama ilişkin temel kavramları tanıdıkları öngörülmektedir. Ayrıca Latin alfabesine dayalı yazı sistemine ilişkin temel bilgiye ve bazı temel Lazca sözcük ile ifadelerle aşinalık kazandıkları; bu birikimle kendini tanıtmak, yaşadığı yeri söyleme ve günlük iletişim becerilerini geliştirebilecekleri varsayılmaktadır.

Ön Değerlendirme

Süreci Öğretim sürecinin başında öğrencilerin yaşadıkları çevre, köy yaşamı, günlük faaliyetler ve temel iletişim yapılarına ilişkin hazır bulunuşluk düzeylerini belirlemek amacıyla "Nerede yaşıyorsun?", "Köyünde neler var?", "Günlük olarak neler yapıyorsun?" gibi sorular yöneltilerek sözlü yanıt vermeleri istenebilir. Ana dildeki deneyimlerinden hareketle hedef dilde temel ifadeleri anlama ve kullanma becerileri gözlemlenebilir.

Ön değerlendirme; gözlem, sözlü etkileşimler, görsel destekli eşleştirme çalışmaları ve kısa uygulamalarla gerçekleştirilebilir. Bu süreçte köy yaşamına ilişkin temel kavramları tanıma, yaşadığı çevreyi ifade etme, temel soru-cevap yapılarıyla iletişim kurma ve Lazcaya özgü sesleri fark etme düzeyleri değerlendirilebilir. Elde edilen bulgular doğrultusunda öğretim süreci planlanabilir ve öğrencilerin ihtiyaçlarına uygun öğrenme yaşantıları oluşturulabilir.

Köprü Kurma Öğrenme sürecinin başında öğrencilerin ana dillerindeki yaşadığı çevreyi tanıtmak, günlük yaşamdan söz etme ve temel iletişim kurma deneyimleri hatırlatılarak yeni öğrenmelere zemin hazırlanabilir. Yaşadığı yeri ifade etme, günlük faaliyetlerden söz etme, soru sorma ve cevap verme gibi iletişim durumlarından hareketle önceki öğrenmeleri harekete geçirilebilir.

Köy yaşamı, doğal çevre ve günlük yaşama ilişkin ifadeler Türkçe örnekler üzerinden görünür hâle getirilerek Lazcadaki karşılıklarıyla ilişkilendirilebilir. Öğrencilerin dikkatleri Lazcaya özgü sesler, yer-yön bildiren yapılar ve temel dil kalıplarına yönlendirilerek önceki öğrenmeleriyle yeni öğrenmeleri arasında anlamlı bağlar kurmaları ve Lazca'yı kullanmaları desteklenebilir.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları LAZ.6.4.D.

"Köy Yaşamı ve Kültürüm" temasına yönelik dinleme / izleme-anlamlandırma süreci, öğrencilerin köy yaşamı, doğal çevre, günlük faaliyetler ve topluluk yaşamına ilişkin önceki deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla köydeki yaşamı yansıtan görseller üzerinden başlatılır (**E1.1, E2.1, E3.1, KB2.2**). Köy evleri, yayla yaşamı, tarla çalışmaları, hayvan bakımı, misafir karşılama, düğün, imece ve günlük üretim faaliyetlerini içeren görseller incelenerek "Burada nasıl bir yaşam olabilir?", "İnsanlar ne yapıyor olabilir?", "Hangi mekânlar görülüyor?", "Birbirleriyle nasıl iletişim kuruyor olabilirler?", "Sen köy yaşamını nasıl anlattırın?" gibi sorulara yönelik düşünceler oluşturulur (**E3.8, OB4, OB5**). Öğrenciler kendi yaşantılarından örnekler vererek görsellerdeki unsurlar ile kendi deneyimleri arasında ilişkiler kurar ve dinleyecekleri / izleyecekleri içerik hakkında tahminlerde bulunur (**SDB1.1, SDB2.1, SDB2.3, KB2.11**).

Köy yaşamına ilişkin kısa bir ses kaydı, video ya da günlük yaşamı anlatan basit diyaloglardan kesitler sunularak öğrencilerin görsel ve işitsel ipuçlarına dayanarak içerik hakkında tahminlerini geliştirmeleri sağlanır (**E3.5, OB2, KB2.11**). Öğrenciler içerikte kimlerin konuştuğunu, hangi günlük işlerin yapıldığını, köyde bulunan mekânların nasıl tanıtıldığını, kişilerin birbirleriyle nasıl iletişim kurduğunu ve kültürel yaşamın hangi unsurlarının ifade edildiğini öngörmeye çalışır (**SDB2.1, OB4, KB2.11**).

"Köy Yaşamı ve Kültürüm" temasına uygun dinleme / izleme metni kesintisiz olarak sunulur. Bu metinde köydeki mekânlar ve doğal çevre unsurları, günlük işler ve üretim faaliyetleri, aile içindeki sorumluluklar ve topluluk yaşamına ilişkin temel ifadeler ("Haya karmate ren.", "Ma kyoışa vulur.", "Papuli çxomi çopums.", "Kyois ordo ebiselt.", "Çku meci bikomt." vb.) yer alır (**E3.1, OB1**). Bu aşamada öğrenciler dinledikleri / izledikleri içeriğin konusunu genel olarak algılar, içerikte geçen temel iletişim ifadelerini, günlük yaşam unsurlarını ve basit ayrıntıları ayırt eder ve tanımlar (**D3.4, D16.3, KB2.2, KB2.6**).

Dinleme / izleme sonrasında içerikte geçen köy mekânları, doğal çevre unsurları, günlük faaliyetler ve topluluk yaşamına ilişkin ifadeler görseller, kartlar ve dijital materyaller aracılığıyla yeniden ele alınır (**D12.2**). Öğrenciler başlangıçta yaptıkları tahminleri gözden geçirir, dinledikleri içerikle karşılaştırır ve tahminlerinin doğruluğunu kontrol eder. İçerikte yer alan ifadeler öğrenciler tarafından kullanım amaçlarına göre sınıflandırılır. Köydeki mekânları tanıtan ifadeler, günlük işleri anlatan yapılar ve soru-cevap kalıpları ayrı gruplar hâlinde düzenlenir (**KB2.5, KB2.7, OB1, OB4**). Ayrıca öğrenciler sınıf içindeki arkadaşlarının yaşadıkları çevreler, aile içindeki görevleri ya da günlük yaşam alışkanlıkları hakkında bilgi toplamak amacıyla basit bilgi toplama çalışmaları yapar. Örneğin "Kim köyde yaşamıştır?", "Kim hayvan bakımını görmüştür?", "Kim yaylaya gitmiştir?" gibi sorular aracılığıyla elde ettikleri bilgileri tablo veya işaretleme çizelgeleri üzerinde gösterir (**KB2.6, KB2.14, D2.2**). Elde edilen veriler üzerinden ortak özellikler ve farklılıklar belirlenir ve basit yorumlar yapılır (**OB1, SDB2.2, D15.4, D20.2**).

Öğrenciler aynı zamanda iletişim sürecinin sıralı yapısını fark ederek köy yaşamında karşılaşma, selamlaşma, günlük faaliyetlerden bahsetme, soru sorma, cevap verme ve birlikte yaşamı ifade etme aşamaları arasındaki ilişkileri tanır (**KB2.5, KB2.7, D4.5**). Sonrasında içerikteki bilgiler tablo, şema ve görsel düzenleyiciler üzerinde yapılandırılarak unsurlar arasındaki ilişkiler görünür hâle getirilir ve bütün içinde anlamlandırılır (**OB1, OB4**). Bu süreçte öğrenciler Laz kültürüne özgü yaşam biçimlerine ve iletişim unsurlarına yönelik farkındalık geliştirir (**OB5, D19.2**).

Öğrenciler dinledikleri / izledikleri içeriği kendi yaşamlarıyla ilişkilendirerek bireysel olarak anlamlandırır (**E1.5, E3.1, KB2.3, KB2.8**). Öğrenciler "Ma kyoışa vulur.", "Papuli çxomi çopums.", "Çku meci bikomt." gibi ifadelerle kendi yaşadıkları çevreyi, günlük yaşamlarını ve topluluk ilişkilerini ifade eder; dinledikleri içerikle kendi yaşamları arasında bağlantı

kurar ve dinledikleri temel bilgileri kendi cümleleriyle yeniden ifade eder (**SDB1.1, SDB3.1, D10.3, D14.3**).

Sürecin son aşamasında öğrenciler dinledikleri / izledikleri içerik hakkında bireysel olarak düşüncelerini ifade eder ve sınıfla paylaşır (**E2.4**). Gönüllü öğrenciler yaşadıkları çevreyi, köy yaşamına ilişkin gözlemlerini ya da kültürel deneyimlerini sözlü olarak anlatır; diğer öğrenciler onları dikkatle dinler (**D14.1, D16.2**). Ardından grup çalışmalarıyla öğrenciler birbirlerine köy yaşamı, günlük faaliyetler ve topluluk yaşamı hakkında sorular sorar ve cevap verir (**SDB2.1, SDB2.2, SDB2.3, D15.1**).

LAZ.6.4.0.

"Köy Yaşamı ve Kültürüm" temasına yönelik okuma-anlamlandırma süreci, öğrencilerin köy yaşamı, doğal çevre, günlük faaliyetler ve topluluk yaşamına ilişkin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla köy yaşamını yansıtan başlıklar, anahtar kelimeler ve destekleyici görseller üzerinden başlatılır (**E1.1, E1.5, E3.1, KB2.2**). Öğrencilere "Köyüm", "Yaylada Bir Gün", "Birlikte Çalışıyoruz", "Köyde Yaşam" gibi başlıklar ile bu başlıkları yansıtan görseller birlikte sunulur ve öğrencilerden bu görseller ile başlıklar arasında ilişki kurmaları istenir (**E3.8, OB4, OB5**). Öğrenciler görsellerde yer alan ipuçlarını inceleyerek metnin konusu ve içeriği hakkında tahminlerde bulunur ve bu tahminlerini sınıfla paylaşır (**SDB1.1, SDB2.1, OB1, KB2.8**).

Öğrenciler destekleyici görselleri ve başlıkları yeniden inceleyerek metnin içeriğine yönelik tahminlerini detaylandırır ve metinde hangi mekânların yer alabileceğini, kişilerin hangi günlük işleri yapabileceğini, aile içindeki sorumlulukların nasıl ifade edilebileceğini ve topluluk yaşamına ilişkin hangi durumların anlatılabileceğini öngörür (**E2.1, E2.2, E3.5, KB2.2**). Öğrenciler bu tahminlerini gerekçeleriyle birlikte ifade eder. Ardından köy yaşamı, doğal çevre, günlük faaliyetler ve kültürel yaşamı konu alan kısa ve basit bir metin öğrencilere sunulur (**OB1**). Öğrenciler metni önce sessiz olarak bireysel şekilde okur ve ilk okumada metnin genel konusunu anlamaya odaklanır. Bu süreçte öğrencilerin kendilerine güvenerek metni anlamlandırmaya çalışmaları teşvik edilir ve gerekli durumlarda akranlarıyla kısa paylaşımlar yapmaları sağlanır (**SDB2.1**). Sonrasında öğrenciler metni ikinci kez okuyarak metinde geçen köy mekânlarını, doğal çevre unsurlarını, günlük işlere ilişkin ifadeleri ve soru-cevap yapılarını işaretler veya altını çizer (**D4.2, D4.3**).

Okuma sürecinin devamında öğrenciler başlangıçta yaptıkları tahminleri metinle karşılaştırarak doğruluğunu kontrol eder (**D12.2**). Metinde yer alan ifadeleri kullanım amaçlarına göre sınıflandırır; köydeki mekânları tanıtan ifadeler, günlük işleri anlatan yapılar, soru-cevap kalıpları ve topluluk yaşamına ilişkin ifadeleri uygun başlıklar altında toplar (**KB2.5, OB1, OB4**). Öğrenciler metindeki ifadeleri karşılaştırarak benzer ve farklı yönleri ortaya koyar; aynı anlamı taşıyan ya da farklı iletişim durumlarında kullanılan ifadeleri belirler ve bu ifadeler üzerinden karşılaştırmalar gerçekleştirir (**KB2.7**).

Öğrenciler metni daha ayrıntılı inceleyerek günlük yaşam sürecinin sıralı yapısını belirler; karşılaşma, selamlaşma, günlük faaliyetlerden bahsetme, soru sorma, cevap verme ve birlikte yaşamı ifade etme aşamaları arasındaki ilişkileri açıkça ortaya koyar (**KB2.5, KB2.7**). Öğrenciler metindeki bilgileri tablo veya şema hâline getirerek düzenler; "kişi-günlük iş-mekân-iletişim durumu" ilişkisini gösteren basit tablolar oluşturur ve bu yapı üzerinden metindeki ilişkileri görselleştirir (**OB2, OB4**). Ayrıca metinde verilen bilgilerden hareketle basit çıkarımlar yapar; örneğin bir kişinin hangi işi yaptığı, hangi mekânda bulunduğu ya da topluluk içindeki rolü yorumlanır ve metinde açıkça verilmeyen bazı bilgiler tahmin edilir. Bununla birlikte öğrenciler sınıf içinde yapılan basit veri toplama çalışmalarıyla metindeki bilgileri kendi yaşamlarıyla karşılaştırır; "Kim köy yaşamını biliyor?", "Kim yaylaya gitmiştir?", "Kim aile içinde günlük işlere yardım ediyor?" gibi sorulara cevap bulmak için veri toplar, bu verileri tablo hâline getirir ve basit yorumlar yapar (**KB2.14, OB1, SDB2.2**).

Öğrenciler okudukları metni kendi yaşamlarıyla ilişkilendirerek bireysel olarak anlamlandırır (**E2.4, E3.1, KB2.8**). Öğrenciler metinden seçtikleri ifadeleri kendi yaşamlarına uyarlayarak yeniden ifade eder; "Ma kyoışa vulur.", "Papuli çxomi çopums.", "Çku meci bikomt." gibi cümlelerle yaşadıkları çevreyi, günlük yaşamlarını ve topluluk ilişkilerini metinle ilişkilendirir (**SDB3.1, D10.3, D14.3**).

Sürecin son aşamasında öğrenciler okudukları metin hakkında bireysel düşüncelerini ifade eder ve sınıfla paylaşır (**E2.4**). Gönüllü öğrenciler metnin içeriğini kendi cümleleriyle anlatırken diğer öğrenciler onları dikkatle dinler (**D14.1, D16.3**). Ardından öğrenciler grup çalışmaları yaparak metinle ilgili sorular oluşturur, birbirlerine köy yaşamı, günlük faaliyetler ve topluluk yaşamı hakkında sorular sorar ve cevap verir (**SDB2.1, SDB2.2, SDB2.3, D15.1**).

LAZ.6.4.K.

"Köy Yaşamı ve Kültürüm" temasına yönelik konuşma-anlatma süreci, öğrencilerin köy yaşamı, günlük faaliyetler, aile içindeki sorumluluklar ve topluluk yaşamına ilişkin deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla sınıf içinde gerçekleştirilen kısa diyalog örnekleri ve canlandırmalar üzerinden başlatılır (**E1.1, E1.5, E2.1**). Öğrencilere "Köyünü nasıl tanıtırısın?", "Günlük olarak hangi işleri yaparsın?", "Köyde hangi mekânlar bulunur?", "Bir misafiri nasıl karşılırsın?", "Birlikte yapılan işlerden nasıl bahsedersin?" gibi sorular yöneltilir (**E3.8**). Öğrenciler bu sorular üzerinden kendi deneyimlerini paylaşır, yaşadıkları çevreyi ve günlük yaşamlarını nasıl anlattıklarını hatırlar ve bu süreçte köy yaşamına ilişkin bilgilerin nasıl ifade edilebildiğini söyleyerek mevcut içerikle ilişkilendirir (**SDB1.1, SDB2.1, SDB2.3, D14.1**).

Köy yaşamını, günlük faaliyetleri, doğal çevreyi ve topluluk yaşamını ifade eden kısa diyaloglar model olarak sunulur (**E3.1, OB1**). Öğrenciler bu diyalogları tekrar eder, birlikte söyler ve taklit ederek kullanılmaya başlanılan yapıları fark eder (**D12.2, SDB1.3**). Öğrenciler ifadeleri bireysel olarak ve grup hâlinde seslendirir, Lazcaya özgü sesleri fark ederek doğru telaffuzla söylemeye çalışır (**KB2.2**).

Öğrenciler model diyaloglardan hareketle köydeki mekânları tanıtmaya, günlük faaliyetlerden bahsetmeye, aile içindeki sorumlulukları ifade etmeye ve topluluk yaşamını anlatmaya yönelik kendi konuşmalarını oluşturur (**E2.4, SDB3.1**). Öğrenciler "Haya karmate ren.", "Ma kyoışa vulur.", "Papuli çxomi çopums.", "Kyois ordo ebiselt.", "Çku meci bikomt." gibi yapıları kullanarak yaşadıkları çevreyi ve günlük yaşamlarını anlatan kısa konuşmalar hazırlar; hazırladıkları konuşmaları tekrar eder, geliştirir ve daha akıcı hâle getirir (**KB2.14, D10.3, D12.1**). Öğrenciler oluşturdukları konuşmaları sınıf içinde sözlü olarak ifade eder ve konuşmalarını kendi özelliklerine göre zenginleştirir (**SDB1.3**).

Konuşma sürecinde öğrenciler hazırlıklı ve hazırlıksız konuşma durumlarında öğrendikleri ifadeler kullanılarak iletişim kurulabildiğini deneyimler (**E2.2, E2.4**). Hazırlıklı konuşmalarında yaşadığı çevreyi tanıtır, günlük işlerden bahseder, köydeki mekânları ve topluluk yaşamını anlatır. Hazırlıksız konuşmalarda ise arkadaşları tarafından yöneltilen sorulara anlık ve bağlama uygun cevaplar verir; soru sorar, cevap verir ve konuşmayı sürdürür (**SDB2.1, SDB2.2, SDB2.3, D14.1**). Öğrenciler konuşmalarında uygun sözcükleri seçer, cümlelerini açık ve anlaşılır şekilde kurar ve mesajlarını net biçimde ifade eder (**OB1, KB2.8**). Öğrenciler birbirlerini dinleyerek iletişimi sürdürür, konuşma sırasına uyar ve sosyal etkileşim içinde öğrenir.

Öğrenciler öğrendikleri ifadeleri farklı durumlara uyarlayarak yeniden kullanır; bir misafiri karşılama, köyünü tanıtmaya, günlük işleri anlatmaya, birlikte yapılan faaliyetlerden bahsetmeye ya da doğal çevreyi tanıtmaya gibi farklı durumları canlandırır ve bu durumlara uygun ifadeler kullanılarak konuşur (**SDB3.1, E2.4, D10.3**). Öğrenciler konuşmalarını bağlama uygun şekilde yeniden düzenler, farklı kişilerle iletişim kurarken kullanılabilecek ifadeleri karşılaştırır ve uygun iletişim biçimlerini seçer (**KB2.14, D4.3, D15.5, OB5**).

Sürecin sonunda öğrenciler gerçekleştirdikleri konuşma etkinliklerini değerlendirir; yaşadıkları çevreyi ve günlük yaşamlarını anlatan kısa konuşmalar yapar, arkadaşlarının konuşmalarını dikkatle dinler ve birbirlerinin konuşmalarına yönelik görüşlerini ifade eder **(E3.5, D4.2, D12.2, D14.1)**. Öğrenciler birbirlerine geri bildirim verir, karşılıklı konuşmalar gerçekleştirir ve düşüncelerini paylaşır **(SDB2.1, SDB2.2, SDB2.3, KB2.8)**.

Öğrencilerden köy yaşamındaki günlük işleri ve aile içindeki sorumlulukları temel olarak kısa bir video hazırlamaları istenebilir. Bu kapsamda öğrencilerin günlük yaşamda yapılan işleri, üretim faaliyetlerini ve aile bireylerinin sorumluluklarını uygun ifadelerle anlatmaları beklenebilir. Öğrencilerin öğrendikleri temel kalıpları kullanarak günlük yaşamlarını sözlü olarak ifade etmeleri ve dili doğal bir iletişim aracı olarak kullanmaları sağlanabilir. Ayrıca öğrencilerden günlük yaşamla ilgili edindikleri bilgileri ilişkilendirerek anlamlı bir bütün hâlinde sunmaları ve öğrendikleri ifadeleri kendi cümleleriyle yeniden ifade etmeleri beklenebilir. Video hazırlama süreci, öğrencilerin sözlü ifade becerilerini geliştirmelerine ve telaffuzlarını pekiştirmelerine katkı sağlayabilir. Performans görevi sonunda öğrenciler hazırladıkları videoları sınıf ortamında paylaşabilir. Bu süreçte öğrencilerin kendilerini açık ve anlaşılır biçimde ifade etmeleri, doğru ve anlaşılır telaffuzla konuşmaları ve iletişim kurmaları beklenebilir. Bu performans görevi kontrol listeleri, gözlem formları, dereceli puanlama anahtarları, öz / akran / grup değerlendirme formları ile değerlendirilebilir.

LAZ.6.4.Y.

"Köy Yaşamı ve Kültürüm" temasına yönelik yazma süreci, öğrencilerin köy yaşamı, doğal çevre, günlük faaliyetler ve topluluk yaşamına ilişkin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla başlatılır **(E1.1, E3.1, OB1)**. Öğrencilere köydeki mekânlar, günlük işler, aile içindeki sorumluluklar ve kültürel yaşamla ilgili daha önce öğrenilen yapılar hatırlatılır ve "Köyümü Tanıtıyorum" yazma görevi tanıtılır. Öğrencilerden yazma görevinde ne yapılacağını anlaşılmaması istenir ve "Köyünde hangi mekânlar var?", "Günlük olarak hangi işleri yapıyorsun?", "Ailenle birlikte neler yapıyorsun?", "Köy yaşamında hangi etkinlikler var?" gibi örnek sorular üzerinden konuya hazırlık yaptırılır **(SDB1.1, KB2.8)**.

Öğrencilere köy yaşamını, doğal çevreyi ve günlük faaliyetleri anlatan kısa ve basit yazılı model metinler sunulur **(E3.1, OB1)**. Öğrenciler bu metinleri inceleyerek yapı ve içerik hakkında farkındalık kazanır. "Haya karmate ren.", "Ma kyoışa vurur.", "Papuli çxomi çopums.", "Çku meci bikomt." gibi model ifadeler öğrenciler tarafından okunarak incelenir, ardından kopyalanarak yeniden yazılır **(SDB1.3, D12.2)**. Bu süreçte öğrenciler Lazcaya özgü seslerin yazımdaki kullanımını fark eder ve doğru biçimde yazmaya çalışır **(KB2.2)**.

Öğrenciler model metinlerden hareketle kendi yazılarını oluşturmaya yönlendirilir **(E1.5, E2.4)**. "Köyümü Anlatıyorum" etkinliği kapsamında öğrencilere eksik bırakılmış ifadeler verilir ("Ma ...şa vurur.", "Haya ... ren.", "... çopums.", "... bikomt.") ve bu cümlelerin kendilerine göre tamamlanması istenir. Daha sonra öğrenciler bu cümleleri bir araya getirerek yaşadıkları çevreyi ve günlük yaşamlarını anlatan kısa bir metin oluşturur. Bu süreçte öğrenciler modeli kullanarak yeni içerik düzenler, bilgileri yapılandırır ve yazılı üretim gerçekleştirir **(KB2.8, SDB1.3, D12.1)**.

Öğrenciler "Köyde Bir Gün" etkinliği kapsamında köydeki mekânları, günlük faaliyetleri, aile içindeki sorumlulukları ve topluluk yaşamını içeren kısa bir tanıtım metni yazar. Öğrenciler yazarken uygun kelimeleri seçmeye, basit cümle yapıları kurmaya, bilgileri doğru sırayla düzenlemeye ve mesajlarını açık ve anlaşılır şekilde ifade etmeye dikkat eder. Yazılarında hangi bilgiyi önce, hangisinin sonra verilebileceğini planlar; benzer ve farklı bilgiler karşılaştırılarak anlamlı bir bütün oluşturur **(KB2.2, KB2.5, KB2.7, OB1)**. Grup çalışmalarında öğrencilerin görev paylaşımını dengeli biçimde gerçekleştirmeleri, birbirlerinin fikirlerine saygı göstermeleri ve ortak ürün oluştururken hakkaniyetli davranışları teşvik edilir **(KB2.14, D1.2, D10.3)**.

Öğrenciler yazdıkları metinler üzerinde yeniden düzenleme çalışmaları yapar (**SDB2.1, SDB2.2**). "Metnimi Geliştiriyorum" etkinliği kapsamında öğrenciler yazdıkları metni gözden geçirir, eksik ya da hatalı kısımları düzeltir, ifadelerini daha açık ve anlaşılır hâle getirir. Ardından öğrenciler yazılarını sınıf içinde paylaşır ve "Köy Yaşamı Panosu" etkinliği ile yazılar görsellerle birlikte sergilenir (**SDB2.3, D4.2, D4.3**). Öğrenciler dijital araçlar kullanarak hazırladıkları görselleri ve kısa metinleri paylaşır; kültürel yaşamı yansıtan öğeleri sınıf ortamında görünür hâle getirir (**OB2, OB4, OB5**).

Sürecin son aşamasında öğrenciler yazma süreçlerini değerlendirir (**D12.2**). "Kendimi Değerlendiriyorum" etkinliği kapsamında öğrenciler yazarken nelerin doğru yapılabildiğini, hangi bilgilerin açık şekilde ifade edilebildiğini, hangi alanlarda gelişmesi gerektiğini derinlemesine değerlendirerek ifade eder. Ayrıca "Arkadaşımla Yazısını Okuyorum" etkinliği ile öğrenciler birbirlerinin yazılarını inceleyerek basit geri bildirimlerde bulunur, düşüncelerini paylaşır ve birbirlerine yapıcı öneriler sunar (**SDB2.1, SDB2.2, D14.1, KB2.14**). Bu süreçte öğrencilerin farklı görüşlere saygı duymaları, yapıcı iletişim kurmaları ve ortak öğrenme ortamına katkı sağlamaları desteklenir.

Öğrencilerden yaşadıkları köyü temel alarak köyde bulunan mekânları, doğal çevre unsurlarını ve günlük yaşam alanlarını tanıttıkları bir poster hazırlamaları istenebilir. Bu kapsamda öğrencilerin köyde yer alan temel mekânları, doğal çevreye ait unsurları ve köy yaşamında kullanılan alanları uygun ifadelerle belirtmeleri beklenebilir. Öğrendikleri temel kalıpları kullanarak yaşadıkları yeri sözlü olarak ifade etmeleri ve dili doğal bir iletişim aracı olarak kullanmaları desteklenebilir. Ayrıca öğrencilerin köy yaşamına ilişkin edindikleri bilgileri ilişkilendirerek anlamlı bir bütün hâlinde sunmaları ve öğrendikleri ifadeleri kendi cümleleriyle yeniden ifade etmeleri beklenebilir. Poster hazırlama sürecinin öğrencilerin sözlü ifade becerilerini geliştirmelerine ve hedef sözcükleri bağlama uygun kullanmalarına katkı sağlaması beklenebilir. Performans görevi sonunda öğrenciler hazırladıkları posterleri sınıf ortamında sözlü olarak sunabilir. Bu süreçte öğrencilerin kendilerini açık ve anlaşılır biçimde ifade etmeleri, doğru ve anlaşılır telaffuzla konuşmaları, arkadaşlarına basit sorular yöneltmeleri ve sorulara uygun cevaplar vermeleri beklenebilir. Bu performans görevi; öğrencilerin hedef kelime ve ifadeleri doğru ve bağlama uygun kullanmaları, anlaşılır ve doğru telaffuz etmeleri, yaşadıkları çevreyi uygun dil yapılarıyla ifade edebilmeleri, iletişim kurabilmeleri ve etkinliklere aktif katılım sağlamaları ölçütlerine göre analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

LAZ.6.4.DBS.

"Köy Yaşamı ve Kültürüm" temasına yönelik dil bilgisi seçme ve kullanma süreci, öğrencilerin köy yaşamı, doğal çevre, günlük faaliyetler ve topluluk yaşamını ifade etmeye yönelik dil parçalarına doğal ve bağlam içinde aşinalık kazanmalarıyla başlatılır (**E1.1, E3.1, OB1**). Öğrencilere köy yaşamını yansıtan kısa diyaloglar, videolar ve görseller sunulur. Bu içeriklerde "Haya karmate ren.", "Ma kyoışa vurur.", "Papuli çxomi çopums.", "Kyois ordo ebiselt.", "Çku meci bikomt.", "Misafiri momixtes." gibi ifadeler yer alır. Öğrenciler bu içerikleri dinleyerek, izleyerek ve inceleyerek hedef dil yapılarına genel bir aşinalık kazanır (**OB2**).

Öğrencilerin içerikte geçen mekân tanıtmaya ifadelerini, günlük faaliyet yapılarını, soru kalıplarını ve tekrar eden dil parçalarını fark etmeleri sağlanır (**KB2.2, KB2.5**). "Duy ve Bul" etkinliğinde öğrencilere dinledikleri ya da izledikleri içerikte geçen dil parçaları belirtilir; "Haya ... ren.", "Ma ...şa vurur.", "Si mipeşi ore?", "Si noğaşa mundes ulur?", "... çopums." gibi soru ve cevap kalıplarını işaretlemeleri, tekrar eden yapıları seçmeleri ve sınıfla paylaşmaları istenir (**KB2.8, OB1, OB4**).

Hedef dil yapılarını içeren ifadeler beden dili, görseller ve sözlü tekrarlarla sunulur. (**E3.1, OB4**) Öğrenciler bu ifadeleri tekrar eder, taklit eder ve işitsel-görsel desteklerle dil yapısını bütüncül olarak algılar. "Haya karmate ren.", "Ma kyoışa vurur.", "Papuli çxomi çopums." gibi ifadeler hem sözel hem fiziksel olarak öğrenciler tarafından canlandırılır (**SDB2.1**).

Öğrenciler köydeki mekânları görseller üzerinde gösterir, günlük faaliyetleri beden diliyle ifade eder ve yaşadıkları çevreyi görseller üzerinden anlatır **(D12.2)**.

Öğrenciler hedef dil parçalarını bağlam içinde tekrar eder **(KB2.8, E1.5)**. "Tekrar Zinciri" etkinliği ile öğrenciler sırayla aynı kalıbı farklı içeriklerle kullanır ("Haya karmate ren.", "Ma kyoışa vurur.", "Papuli çxomi çöpums.", "Çku meci bikomt."). Bu etkinlikte öğrenciler dil yapılarını otomatik olarak ve akıcı biçimde kullanır; öğrenilen ifadeleri genişleterek kullanır ve öğrenme sürecine aktif katılım gösterir **(E2.4, E3.5, D3.4, D12.1)**. Öğrencilerin birbirlerine söz hakkı verirken dengeli davranışları, grup içindeki görevleri adil biçimde paylaşmaları ve herkesin etkinliğe katılımını desteklemeleri teşvik edilir **(D1.2)**.

"Canlandır ve Söyle" etkinliği ile öğrenciler duydukları ifadeleri fiziksel olarak canlandırır ve eş zamanlı olarak tekrar eder **(SDB2.2, E2.1, E2.2)**. Öğrenciler bir misafiri karşılama, köyde karşılaşma, birlikte çalışma, günlük faaliyetlerden bahsetme ya da yaşadığı çevreyi tanıtmaya gibi durumları beden diliyle gösterirken aynı anda sözel olarak ifade eder **(D4.2, D4.3)**. Bu süreçte öğrencilerin topluluk yaşamı, yardımlaşma ve birlikte çalışma kültürüne ilişkin farkındalık geliştirmeleri desteklenir **(D20.2)**.

Öğrenciler öğrenilen dil yapılarını iletişim içinde kullanmaya başlar **(SDB2.1, SDB2.2, SDB2.3, OB1)**. Grup çalışmalarıyla öğrenciler birbirlerine köy yaşamı, günlük faaliyetler, aile içindeki sorumluluklar ve yaşadıkları çevre hakkında sorular sorar ve cevap verir. Öğrenciler "Si mipeşi ore?", "Si noğaşa mundes ulur?", "Si nçai tzilarei?" gibi sorulara cevap verirken hedef dil yapılarını kurallar düşünülmeden, doğal iletişim durumlarında kullanır **(D14.1, D15.1, D4.5)**. Bu süreçte öğrencilerin nezaket kurallarına uygun iletişim kurmaları, birbirlerini dikkatle dinlemeleri ve farklı yaşam deneyimlerine saygı göstermeleri desteklenir.

Sürecin sonunda öğrenciler edinilen dil yapılarını farklı bağlamlarda kullanır. Öğrenciler yaşadıkları çevreyi tanıtırken, günlük faaliyetlerden bahsederken, arkadaşlarıyla iletişim kurarken ve sınıf içinde sözlü-yazılı ifadeler oluştururken öğrenilen dil parçalarını doğal biçimde kullanır. Ayrıca farklı iletişim durumlarına göre ifadelerini yeniden düzenler, uygun dil kalıplarını seçer ve kendi yaşamlarıyla ilişkilendirerek kullanır **(SDB1.1, SDB3.1, D5.2, OB5)**.

LAZ.6.4.SÖS.

"Köy Yaşamı ve Kültürüm" temasına yönelik sözcük seçme ve kullanma süreci; öğrencilerin köy yaşamına, doğal çevreye, günlük üretim faaliyetlerine ve kültürel yaşama ilişkin hedef sözcüklerle karşılaşmaları üzerinden başlatılır **(E1.1, SDB1.1)**. Öğrenciler köy yaşamını yansıtan kısa diyaloglar, görseller, dinleme metinleri ve videolar aracılığıyla ev, köy, ahır, serender, değirmen, köprü, alımyeri, kale, dere, yol, ağaç, bahçe, yayla, fide, çalışmak, toplamak, kazmak, fındık toplamak, çay toplamak, ot kesmek, yapmak, satmak, misafir, bayram, düğün, imece ve iş gibi hedef sözcükleri doğal bağlam içinde duyar ve görür **(OB4, KB2.2)**. Öğrenciler sözcükleri bütüncül olarak algılayarak bu sözcüklere ilk aşinalıklarını kazanır **(OB1, E3.8)**.

Öğrencilerin içerikte tekrar eden hedef sözcükleri fark etmeleri sağlanır **(KB2.2)**. "Duy-Gör-İşaretle" etkinliğinde öğrenciler dinledikleri, izledikleri veya okudukları içeriklerde geçen hedef sözcükleri belirler, işaretler ve arkadaşlarıyla paylaşır. Ardından öğrenciler belirledikleri sözcükleri doğru sesletimle tekrar eder. Bu süreçte özellikle Lazcaya özgü seslerin bulunduğu sözcüklerin doğru telaffuzu modelleme ve tekrar çalışmalarıyla desteklenir **(OB1, SDB2.1)**.

Öğrencilerin hedef sözcüklerin kullanım alanlarını fark etmeleri sağlanır **(OB4)**. "Nerede Kullanılır?" etkinliğinde öğrenciler verilen sözcüklerin hangi durumlarda kullanıldığını belirler. Örneğin ev, köy, serender, değirmen, köprü, alımyeri, dere ve yayla gibi sözcüklerin köydeki mekânları ve doğal çevreyi tanıtmak için; çalışmak, toplamak, kazmak, fındık toplamak, çay toplamak, ot kesmek, yapmak ve satmak gibi sözcüklerin günlük işler ve

Üretim faaliyetlerini anlatmak için; misafir, bayram, düşün ve imece sözcüklerinin ise kültürel yaşam ve topluluk etkileşimini ifade etmek amacıyla kullanıldığını örnek cümleler ve görseller üzerinden açıklar **(KB2.7, D14.1)**. Böylece öğrencilerin sözcüklerin iletişimle ilgili işlevlerini fark etmeleri desteklenir.

Öğrenciler hedef sözcükleri benzer özelliklerine göre gruplandırır **(KB2.5)**. "Grupla-Adlandır" etkinliğinde öğrenciler hedef sözcükleri köydeki mekânlar, doğal çevre unsurları, günlük işler ve üretim faaliyetleri ile kültürel yaşam başlıkları altında sınıflandırır. Sınıflandırma sürecinde öğrenciler sözcükler arasındaki anlam ilişkilerini fark eder; aynı bağlamda kullanılan sözcükleri birlikte değerlendirerek kavramsal bütünlük oluşturur **(KB2.5, OB1, SDB2.2)**.

Öğrencilerin hedef sözcüklerin anlamlarını kendi yaşam deneyimleriyle ilişkilendirmeleri desteklenir **(KB2.8)**. "Benim Köyüm" etkinliğinde öğrenciler yaşadıkları köyü, çevrelerinde bulunan doğal unsurları ve günlük yaşamlarında karşılaştıkları mekânları öğrendikleri sözcüklerden yararlanarak ifade eder. Öğrenciler aileleriyle birlikte yaptıkları günlük işleri, üretim faaliyetlerini ve katıldıkları kültürel etkinlikleri anlatırken öğrendikleri sözcükleri kendi deneyimleriyle ilişkilendirir. Böylece hedef sözcüklerin anlamları öğrencilerin zihninde somut yaşantılarla pekiştirilir **(SDB1.1, OB5, D2.4)**.

Öğrencilerin hedef sözcüklerin anlamlarını daha açık biçimde ortaya koymaları desteklenir **(KB2.14)**. "Anlamını Açıkla" etkinliğinde öğrenciler seçtikleri sözcükleri basit ifadelerle açıklar, örnek cümle içinde kullanır ve gerektiğinde görsellerden yararlanır. Öğrenciler köy, serender, alımyeri, imece, yayla, dere gibi sözcüklerin anlamlarını kendi ifadeleriyle açıklarken bunların köy yaşamındaki yerini ve kullanım amacını belirtir. Çalışmak, toplamak, kazmak, satmak gibi eylem bildiren sözcükleri ise günlük yaşamdan örneklerle açıklar. Böylece öğrencilerin sözcüklerin anlamlarını yorumlamaları ve bunları farklı kavramlarla ilişkilendirmeleri desteklenir **(SDB2.1, OB1, D10.3)**.

Öğrencilerin hedef sözcükleri farklı bağlamlarda kullanmaları desteklenir **(E2.1)**. "Cümle Kur-Paylaş" etkinliğinde öğrenciler verilen hedef sözcüklerle kısa ve anlamlı cümleler oluşturur. Öğrenciler köyde bulunan mekânları tanıtır, yaşadıkları çevreyi anlatır, aile bireyleriyle yaptıkları günlük işleri ifade eder ve kültürel yaşamla ilgili örnekler verir. Oluşturdukları cümleleri arkadaşlarıyla paylaşarak birbirlerinin ifadelerini dinler ve farklı kullanım örneklerini fark eder **(SDB2.2, SDB2.3, D14.1)**.

Öğrenciler hedef sözcükleri doğal iletişim durumlarında kullanmaya yönlendirilir **(SDB2.1)**. "Sor-Cevapla" etkinliğinde öğrenciler birbirlerine yaşadıkları köy, köyde bulunan mekânlar, günlük işler ve kültürel etkinliklerle ilgili basit sorular sorar ve cevap verir. Öğrenciler yaşadıkları yeri tanıtır, köyde bulunan doğal çevre unsurlarını ifade eder, aileleriyle birlikte yaptıkları üretim faaliyetlerinden bahseder ve bayram, düşün, imece gibi kültürel etkinliklere ilişkin temel ifadeleri kullanır. Bu süreçte hedef sözcükleri iletişim amacına uygun, kendiliğinden ve doğal biçimde kullanmaları desteklenir **(SDB2.2, E2.3, E2.4, D4.2)**.

Öğrencilerin hedef sözcükleri farklı iletişim bağlamlarında kullanmaları sağlanır. "Köyümüzde Bir Gün" etkinliğinde öğrenciler günlük yaşamı yansıtan kısa canlandırmalar gerçekleştirir. Köyde karşılaşma, birlikte çalışma, misafir karşılama, üretim faaliyetlerine katılma veya kültürel bir etkinlikte bulunma gibi günlük durumları canlandırırken öğrendikleri sözcükleri uygun dil yapılarıyla birlikte kullanır. Böylece öğrenciler sözcükleri yalnızca tek tek değil, gerçek iletişim bağlamı içinde işlevsel olarak kullanma deneyimi kazanır **(SDB2.1, SDB2.2, OB5, D2.2)**.

Sürecin son aşamasında öğrencilerin hedef sözcükleri farklı iletişim durumlarında etkili, doğal ve kalıcı biçimde kullanmaları desteklenir. Öğrenciler konuşma, dinleme, okuma ve yazma etkinliklerinde öğrendikleri sözcüklerden yararlanarak yaşadıkları köyü, çevrede bulunan mekânları, günlük üretim faaliyetlerini ve kültürel yaşamı basit ifadelerle anlatabilir **(SDB2.1, OB5)**. Aile içindeki sorumluluklarından, birlikte yapılan işlerden ve

topluluk yaşamına ilişkin deneyimlerinden söz edebilir. Farklı iletişim ortamlarında uygun sözcükleri seçerek kullanabilir; öğrendikleri sözcükleri yeni bağlamlara aktarabilir ve dili köy yaşamına ilişkin günlük iletişim ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde işlevsel olarak kullanabilir **(KB2.8, OB5, D2.4, D16.3)**.

LAZ.6.4.SES.

"Köy Yaşamı ve Kültürüm" temasına yönelik sesletim seçme ve kullanma süreci; öğrencilerin köy yaşamı, doğal çevre, günlük üretim faaliyetleri ve kültürel yaşama ilişkin hedef sesletim unsurlarına dikkat ederek dinlemeleriyle başlatılır **(E3.2)**. Öğrencilere köy yaşamını yansıtan kısa diyaloglar, ses kayıtları ve videolar sunulabilir **(OB2)**. Bu içeriklerde köydeki mekânları tanıtmaya, yaşadığı yeri ifade etme, günlük işleri anlatma, aile içindeki sorumluluklardan bahsetme ve kültürel etkinliklerle ilgili temel ifadeler doğal bir iletişim akışı içinde yer alabilir. Öğrenciler bu içerikleri dinlerken Lazcaya özgü seslerin doğru telaffuzuna, sözcük vurgusuna, tonlamaya ve konuşma akıcılığına dikkat eder **(OB1)**.

Öğrencilerin hedef sesletim unsurlarını fark etmeleri sağlanır **(KB2.2)**. "Dinle-Fark Et" etkinliğinde öğrenciler özellikle ç sesleri içeren sözcüklerin nasıl sesletildiğini dikkatle dinler. "Çxomi, kyoışa, nçaişi, ğali ve xinci" gibi sözcüklerde yer alan seslerin çıkarılışını gözlemler; benzer ses özelliklerini ayırt ederek arkadaşlarıyla paylaşır. Öğrencilerin Lazcaya özgü sesleri diğer seslerden ayırt etmeleri ve doğru sesletim özelliklerini fark etmeleri desteklenir **(OB1, SDB2.1)**.

Öğrenciler hedef sesletim unsurlarını tekrar ederek pekiştirir **(E1.1, E3.2)**. "Tekrar Et-Söyle" etkinliğinde öğrenciler öğretmenin model olduğu sesletimleri bireysel ve grup hâlinde tekrar eder. Köy yaşamına ilişkin sözcükleri, günlük iş ve üretim faaliyetlerini anlatan ifadeleri doğru telaffuz, vurgu ve tonlamaya dikkat ederek seslendirir. Tekrar çalışmaları sırasında öğrencilerin özellikle Lazcaya özgü sesleri doğru çıkarabilmeleri için modelleme ve gerektiğinde bireysel geri bildirimlerden yararlanır **(SDB2.1)**.

Öğrenciler hedef sesletim unsurlarını farklı bağlamlarda tanıtmaya yönlendirilir **(OB1)**. "Nerede Duydun?" etkinliğinde öğrencilere aynı hedef sesleri içeren sözcük ve ifadeler farklı iletişim durumları içinde dinletilir. Örneğin köyü tanıtmaya, günlük işleri anlatmaya, misafir karşılamaya veya imceyle ilgili konuşmalarda geçen sözcüklerin sesletimleri karşılaştırılır. Öğrenciler aynı seslerin farklı iletişim ortamlarında da benzer biçimde kullanıldığını fark ederek doğru sesletim özelliklerini ayırt eder **(KB2.7, OB4)**.

Öğrencilerin doğru sesletimi kendiliğinden seçerek kullanmaları desteklenir **(KB2.8)**. "Hangisi Doğru?" etkinliğinde öğrencilere aynı sözcüğün veya ifadenin farklı biçimlerde sesletildiği örnekler dinletilir. Öğrenciler doğru sesletimi belirledikten sonra "Seç ve Söyle" etkinliğinde seçtikleri sözcükleri ve ifadeleri kendi cümleleri içinde kullanarak yeniden seslendirir. Böylece öğrencilerin doğru telaffuzu bilinçli olarak seçmeleri ve kendi konuşmalarına yansıtmaları sağlanır **(E2.3, E2.4, SDB2.1)**.

Öğrenciler hedef sesletim unsurlarını doğal iletişim içinde kullanır **(SDB2.1)**. "Sor-Cevapla" etkinliğinde öğrenciler yaşadıkları köy, köyde bulunan mekânlar, günlük işler ve kültürel yaşamla ilgili birbirlerine sorular sorar ve cevap verir. Konuşmaları sırasında Lazcaya özgü sesleri doğru telaffuz etmeye, uygun vurgu ve tonlamayı kullanmaya özen gösterir. Öğrencilerin iletişim sırasında sesletim özelliklerini doğal biçimde kullanmaları desteklenirken akıcı konuşmaları teşvik edilir **(SDB2.2, SDB2.3, E2.4, D14.1)**.

Sürecin son aşamasında öğrenciler öğrendikleri sesletim unsurlarını farklı iletişim bağlamlarında kullanarak kalıcı hâle getirebilir **(SDB3.1)**.

Öğrenciler köy yaşamını tanıtan konuşmalarda, günlük üretim faaliyetlerini anlatırken, kültürel etkinliklerden söz ederken ve arkadaşlarıyla gerçekleştirdikleri kısa diyaloglarda Lazcaya özgü sesleri doğru telaffuz, uygun vurgu ve doğal tonlamayla kullanabilir. Böylece öğrenciler farklı iletişim ortamlarında sesletim özelliklerini bağlama uygun biçimde kullanarak iletişimlerini daha etkili hâle getirebilir **(KB2.14, KB2.8, D10.3)**.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

1. Etkinlik: Köyümü Birlikte Tanıtıyoruz

Öğrenciler ikili veya küçük gruplara ayrılabilir ve yaşadıkları veya hayal ettikleri bir köyü tanıtmaları istenebilir. Etkinlik öncesinde köy yaşamı, doğal çevre, günlük faaliyetler ve topluluk yaşamına ilişkin kısa örnek anlatımlar sunularak öğrencilerin bu ifadeleri birlikte tekrar etmeleri ve modele aşinalık kazanmaları sağlanabilir. Öğrenciler seçtikleri köy için köyde bulunan mekânları, doğal çevre unsurlarını ve günlük yaşam faaliyetlerini tanıtan kısa sözlü anlatımlar oluşturabilir, anlatımlarını prova edebilir ve canlandırabilir. Oluşturdukları anlatımları farklı biçimlerde sunmaları (günlük yaşamı anlatma, misafir karşılama, köy tanıtımı yapma, soru-cevap etkinliği oluşturma vb.) teşvik edilebilir.

2. Etkinlik: Köy Yaşamını Düzenle ve Genişlet

Öğrencilere köy yaşamı, günlük işler ve topluluk etkileşimleriyle ilgili kısa ancak eksik veya karışık hazırlanmış diyaloglar verilebilir. Bu diyaloglarda mekân adları eksik bırakılmış, günlük faaliyetler yanlış bağlamda kullanılmış veya soru-cevap yapıları karışık verilmiş olabilir. Öğrenciler diyalogları inceleyerek eksik veya hatalı ifadeleri belirleyebilir. Ardından öğrencilerden günlük yaşamı ve köy ortamını anlatan ifadeleri uygun yapılarla yeniden düzenlemeler ile diyalogu anlamlı ve akıcı bir konuşma hâline getirmeleri istenebilir.

Öğrencilerden aynı duruma uygun en az iki farklı diyalog oluşturmaları istenebilir. Öğrenciler günlük faaliyetleri çeşitlendirerek konuşmayı genişletebilir, yeni soru-cevap yapıları ekleyebilir ve diyalogu farklı iletişim durumlarına göre yeniden oluşturabilir.

Daha sonra öğrenciler oluşturdukları diyalogları eşleriyle canlandırabilir. Öğrenciler yaptıkları değişiklikleri açıklayarak hangi ifadeyi neden değiştirdiklerini ifade edebilir.

Etkinlik sonunda öğrenciler farklı diyalogları karşılaştırabilir ve hangi ifadelerin hangi durumlara daha uygun olduğunu belirtebilir. Böylece öğrencilerin köy yaşamı, günlük faaliyetler, topluluk yaşamı ve soru-cevap yapıları kapsamında ifadeleri farklı durumlara göre düzenleyerek kullanmaları desteklenebilir.

Destekleme

1. Etkinlik: Köyde Ne Var?

Öğrencilere köy yaşamına ait mekânları, doğal çevre unsurlarını ve günlük yaşam alanlarını yansıtan görseller verilebilir. Görsellerde ev, bahçe, yayla, dere, tarla, hayvanlar ve günlük faaliyetleri gösteren durumlar yer alabilir. Öğrenciler görselleri inceleyerek uygun sözcükleri seçer ve bu sözcükleri kullanarak kısa ifadeler oluşturabilir. Öğrenciler oluşturdukları ifadeleri eşleriyle birlikte sesli olarak tekrar edebilir. Ardından görseller üzerinden basit soru-cevap çalışmaları gerçekleştirilebilir.

2. Etkinlik: Dinle, Eşleştir, Söyle

Öğrencilere köy yaşamı, günlük işler ve doğal çevre ile ilgili kısa ifadelerin yer aldığı kartlar ile bu ifadeleri yansıtan görseller verilebilir. Öğrenciler dinledikleri ifadeleri uygun görsellerle eşleştirebilir. Eşleştirme sonrasında öğrenciler ifadeleri sesli olarak tekrar edebilir ve öğretmen rehberliğinde basit cümleler kurabilir. Böylece öğrencilerin köy yaşamı, günlük faaliyetler ve temel iletişim yapıları ile ilgili ifadeleri tanımları ve doğru biçimde kullanmaları desteklenebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

7. SINIF (A1.2)

1. TEMA: HAYAT HİKÂYESİ

Alt Temalar: Benim Hayat Yolculuğum, Örnek Şahsiyetlerin Yaşam Öyküleri

Bu tema, öğrencilerin kendi yaşam öyküleri ve örnek şahsiyetlerin yaşamlarına ilişkin temel iletişim durumlarında Lazca kullanımını desteklemek amacıyla yapılandırılmıştır. Tema; öğrencilerin yaşam yolculukları ile örnek şahsiyetlerin yaşam öykülerine ilişkin iletişim bağlamlarını kapsamaktadır. Öğrenme sürecinde öğrencilerin yaşam deneyimlerini, ilgi alanlarını ve biyografik bilgileri hedef dilde anlamlı ve iletişim odaklı etkileşimler aracılığıyla paylaşmaları desteklenmektedir. Temanın temel amacı, öğrencilerin kendileri ve başkalarının yaşam öykülerine ilişkin temel iletişim becerilerini etkili ve işlevsel biçimde kullanmalarını sağlamaktır.

DERS SAATİ 16

ALAN BECERİLERİ YDAB1. Dinleme / İzleme-Anlamlandırma
 YDAB2. Okuma-Anlamlandırma
 YDAB3. Konuşma-Anlatma
 YDAB4. Yazma-Anlatma
 YDDB1. Dil Bilgisi Seçme-Kullanma
 YDDB2. Sözcük Seçme-Kullanma
 YDDB3. Sesletim Seçme-Kullanma

KAVRAMSAL BECERİLER -

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.4. Kendine İnanma (Öz Yeterlilik), E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E2.1. Empati, E2.2. Sorumluluk, E2.3. Girişkenlik, E2.5. Oyunseverlik, E3.7. Sistemati-lik, E3.8. Soru Sorma

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri

SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği, SDB2.3. Sosyal Farkındalık, SDB3.1. Uyum

Değerler

D2. Aile Bütünlüğü, D4. Dostluk, D5. Duyarlılık, D6. Dürüstlük, D10. Mütevazılık, D14. Saygı, D16. Sorumluluk, D19. Vatanseverlik, D20. Yardımseverlik

Okuryazarlık Becerileri

OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık, OB5. Kültür Okuryazarlığı, OB9. Sanat Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER

Türkçe, Sosyal Bilgiler, Matematik, Görsel Sanatlar, Müzik, Yabancı Dil, Fen Bilimleri, Be- den Eğitimi ve Spor, Bilişim Teknolojileri ve Yazılım

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER

KB2.2. Gözlemleme, KB2.3. Özetleme, KB2.6. Bilgi Toplama, KB2.7. Karşılaştırma, KB2.8. Sorgulama, KB2.14. Yorumlama, KB2.15. Yansıtma, KB2.17. Değerlendirme

**ÖĞRENME ÇIKTILARI VE
SÜREÇ BİLEŞENLERİ**

- LAZ.7.1.D. "Hayat Hikâyem" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri dinleyebilme / izleyebilme-anlamlandırabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek dinleme / izlemeye hazırlık yapar.*
 - b) *Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.*
 - c) *Temayı, temel ayrıntılar ve ipuçlarından hareketle anlamlandırır.*
 - ç) *Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- LAZ.7.1.O. "Hayat Hikâyem" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri okuyabilme-anlamlandırabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek okumaya hazırlık yapar.*
 - b) *Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.*
 - c) *Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak anlamlandırır.*
 - ç) *Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- LAZ.7.1.K. "Hayat Hikâyem" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle konuşabilme-anlatabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek konuşmaya hazırlık yapar.*
 - b) *Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını gözlemleyerek taklit eder ve tekrarlar.*
 - c) *Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak taklit yoluyla sözlü içerik oluşturur.*
 - ç) *Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak konuşmanın içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.*
 - d) *Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak sözlü içeriği yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.*
 - e) *Temaya ilişkin konuşma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- LAZ.7.1.Y. "Hayat Hikâyem" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle yazabilme-anlatabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgilerini ve deneyimlerini harekete geçirerek yazmaya hazırlık yapar.*
 - b) *Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını inceleyerek modelden kopyalar.*
 - c) *Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak yazılı içerik oluşturur.*
 - ç) *Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.*
 - d) *Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.*
 - e) *Temaya ilişkin yazma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- LAZ.7.1.DBS. "Hayat Hikâyem" temasında sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle uygun dil bilgisi seçebilme-kullanabilme**
- Temaya uygun dil bilgisi yapılarını seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.*
- LAZ.7.1.SÖS. "Hayat Hikâyem" temasında sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle uygun sözcük seçebilme-kullanabilme**
- Temaya uygun sözcükleri seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.*
- LAZ.7.1.SES. "Hayat Hikâyem" temasında sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle uygun sesletimi seçebilme-kullanabilme**
- Temaya uygun sesletimi seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.*

İÇERİK ÇERÇEVESİ Tema: HAYAT HİKÂYESİ**Alt Temalar**

Benim Hayat Yolculuğum

Örnek Şahsiyetlerin Yaşam Öyküleri

İşlevsel Cümle Yapıları

Kendini Biyografik Bilgilerle Tanıtma: "... cemozun.", "... dobibadi.", "...s dobibadi.", "...s birdi."

Aile bireylerini tanıtmaya: "Ocağıčkimi kala ...s pskidur." "Ma ... da do ... cuma miyonun."

Geçmiş yaşamına ilişkin bilgi verme: "Berebortışa ... bikumti.", "Tzulu bortışa ... moaropertu.", "Ukaçxe ... mektebişa bidi."

İlgi alanları ve kişisel özellikleri ifade etme: "Kitabi okitxu xadzi mayen.", "Muziğite viboder.", "Sipori oxenu xadzi mayen.", "... te viboder."

Meslek ve uğraşlar hakkında bilgi verme: "... ren.", "...içalışu.", "... noxenepe çaru.", "... noçame keçöpu."

Örnek şahsiyetlerin yaşam öykülerini anlatma: "... tzana ibadu.", "...s skidu.", "Çineri ar mabire ren.", "Dido çineri noxenepe uğun."

Biyografik bilgi sorma ve cevaplama: "Munde dibadi?", "12.16.2015 dobibadi.", "So irdü?", "Artaşenis birdi.", "Mu oxenu xadzi ayertü?", "Kitabi okitxu xadzi ayertü.", "Munde içilu / iko-mocu?", "Eçidoxut tzana tzoxle."

Karşılaştırma yapma: "Skidaşčkimi ...s var / nungvas."

Görüş ve değerlendirme bildirme: "Hemuşi skidala dido enteresini ren.", "Ham koci dido eonçineri on."

Hedef Dil Bilgisi Yapıları

Kendini ve başkasını biyografik bilgilerle tanıtmaya yönelik yapılar: "... dobibadi.", "... bidi.", "... biçalışı", "... boçodini"

Doğum tarihi, doğum yeri ve yaşanılan yere ilişkin yapılar: "Nadobibadi ndğa ... ren", "... s dobibadi.", "... pskudi."

Aile bireylerini ve yakın çevreyi tanıtmaya yönelik yapılar: "... içalışams. / ... içalışu.", "... miyonun. / ...miyonurtu", "... cozun. / ... cozurtu."

Geçmiş yaşantıları temel düzeyde anlatmaya yönelik yapılar: "...i, ...u, ...it, ...es"

Kronolojik sıra bildiren yapılar: "Tzoxle", "ukule", "şkule", "ipti"

Biyografik bilgi sormaya ve cevaplama yönelik soru yapıları: "Mundes dibadi?", "So irdi?", "Mu oxenu xadzi ayen?", "Ham noxenepe çaru?"

Basit Karşılaştırma ve Değerlendirme Yapıları: "...şen ... ren "

Bağlaçlarla İlişki Kurmaya Yönelik Temel Yapılar: "do", "ama", "muşeniki", "ukule"

Lazcaya Özgü Seslerin Telaffuzu: "ç, k, p, t, x, dz, ts, tz"

Farklı Seslerin Kelime İçinde Kullanımı: "Oçaru, ukule, ipti, miyonurtu, tzoxle, xadzi, tzana"

Hedef Sözcükler

coxo, didicoxo, tzana, dobaduşi ndğa, dobaduşi sva, noğa, opute, dobadona, ocağı, natase, bereno, mektebi, dogurale, magurale, maneba, skidala, biyografi, heçaye, gonosına, atxe, ordu, oskidu, dobadu, okitxu, oçalışu, oçaru, oçilu, okumocu, oçinu, oropu, obodu, eonçinu, noçame, mabirale, maçare, masipore, kitabi, şiiri, filimi, mektebiş ora, berobaş ora, tzoxle, ukule, ukaçxe, eçouri, handğa, atxe, enteresani, eonçineri, çineri, pelaperi, mçadule.

İlkeler Kendi yaşam hikâyesini anlatma ve örnek şahsiyetlerin yaşam öykülerini tanımaya yönelik dilsel içerikler öğrencilerin kendi yaşam deneyimleriyle ilişkilendirilerek bütüncül bir yaklaşımla ele alınmalıdır. Kelime, dil yapıları, sesletim ve iletişim becerileri anlamlı iletişim durumları içinde birlikte sunulmalıdır. Öğrencilerin yaşam hikâyelerini anlatabilecekleri ve biyografik bilgiler paylaşabilecekleri etkileşim temelli uygulamalara yer verilmelidir. Dil yapıları kullanım yoluyla fark ettirilmeli; doğum, eğitim, ilgi alanları, meslek ve başarıya ilişkin ifadeler doğal bağlamlarda ele alınarak öğrencilerin kendi yaşamları ile örnek şahsiyetlerin yaşam öyküleri arasında ilişki kurmaları desteklenmelidir. Lazca-ya özgü seslerin doğru telaffuzu modelleme, tekrar ve kısa anlatım çalışmalarıyla desteklenmeli; öğretim süreci öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyleri ve bireysel farklılıkları dikkate alınarak görsel ve yazılı materyallerle zenginleştirilmelidir.

Anahtar Kavramlar aile, anne, baba, başarı, biyografi, büyümek, çocukluk, doğum, doğum tarihi, doğum yeri, eğitim, eser, geçmiş, hayat hikâyesi, iletişim, ilgi alanı, kardeş, kimlik, kronoloji, meslek, okul, otobiyografi, sanatçı, ses, sporcu, tanıtım, telaffuz, yaşam, yaşam yolculuğu, yazar, zaman.

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları; çalışma kâğıtları, kısa yazma ve konuşma uygulamaları, kontrol listeleri, gözlem formları, öğrenme günlüğü, yansıtıcı günlükler, kelime ilişkilendirme ve kümeleme etkinlikleri, zihin haritaları, öz / akran / grup değerlendirme formları, dijital üretimler (poster, video, ses kaydı), performans görevleri, öğrenme duvarı veya bülten panosu çalışmaları ile değerlendirilebilir.

1. Performans Görevi: Benim Hayat Yolculuğum

Öğrencilerden kendi yaşam öykülerini temel alarak biyografik bilgilerini paylaştıkları bir çalışma hazırlamaları istenebilir. Bu kapsamda öğrencilerin ad, doğum yeri, aile bireyleri, çocukluk yılları, okul yaşamı, ilgi alanları ve günlük yaşamlarına ilişkin bilgileri içeren bir "Benim Hayat Yolculuğum" posterini veya yaşam çizelgesi oluşturmaları beklenebilir. Öğrencilerin bu bilgileri ifade ederken kendini tanıtmaya, geçmiş yaşamına ilişkin bilgi verme, kronolojik sıra bildirme ve ilgi alanlarını ifade etmeye yönelik yapıları uygun şekilde kullanmaları desteklenebilir.

Öğrencilerin ders sürecinde sunulan görsel, işitsel ve dijital içerikleri dinleyip izleyerek biyografik anlatımlarda kullanılan ifadeleri anlamlandırmaları, bu ifadeleri kendi yaşam deneyimleriyle ilişkilendirerek kendi cümleleriyle yeniden ifade etmeleri ve arkadaşlarıyla basit soru-cevap yapıları aracılığıyla iletişim kurmaları beklenebilir.

Performans görevi sonunda öğrenciler hazırladıkları posterleri veya yaşam çizelgelerini sınıf ortamında sözlü olarak sunabilir. Bu süreçte öğrencilerin kendilerini açık ve anlaşılır biçimde ifade etmeleri, kronolojik anlatım yapabilmeleri, doğru ve anlaşılır telaffuzla konuşmaları, arkadaşlarının sorularını anlayarak uygun cevaplar vermeleri ve iletişim sürecine aktif katılım göstermeleri beklenebilir.

Performans görevi; öğrencilerin hedef kelime ve ifadeleri doğru ve bağlama uygun kullanmaları, biyografik bilgileri düzenli ve anlamlı biçimde sunmaları, kronolojik anlatım yapabilmeleri, anlaşılır ve doğru telaffuz etmeleri, iletişim kurabilmeleri ve etkinliklere aktif katılım göstermeleri ölçütlerine göre analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

2. Performans Görevi: Laz Kültürüne İz Bırakan Bir Kişiyi Tanıtıyorum

Öğrencilerden Laz kültürüne katkı sağlamış bir aydın, sanatçı, yazar, müzisyen veya kültür taşıyıcısının yaşam öyküsünü temel alarak tanıtıcı bir çalışma hazırlamaları istenebilir. Bu kapsamda öğrencilerin seçtikleri kişiye ait doğum yeri, çocukluk yılları, eğitim yaşamı, ilgi alanları, mesleki çalışmaları, eserleri ve kültürel katkılarını içeren bir biyografi posterini veya dijital sunum oluşturmaları beklenebilir. Öğrencilerin bu bilgileri ifade ederken örnek şahsiyetlerin yaşam öykülerini anlatmaya, kronolojik sıra bildirmeye, meslek ve başarı ifadelerini kullanmaya yönelik yapıları uygun şekilde kullanmaları desteklenebilir.

Öğrencilerin farklı kaynaklardan elde ettikleri yazılı, görsel, işitsel ve dijital içerikleri inceleyerek biyografik bilgiler toplamaları, bu bilgileri anlamlandırmaları, kendi ifadeleriyle yeniden düzenlemeleri ve arkadaşlarıyla soru-cevap yoluyla paylaşımları beklenebilir.

Performans görevi sonunda öğrenciler hazırladıkları biyografi çalışmalarını sınıf ortamında sözlü olarak sunabilir. Bu süreçte öğrencilerin seçtikleri kişiyi açık ve anlaşılır biçimde tanıtmaları, yaşam öyküsünü kronolojik sıraya uygun biçimde aktarmaları, doğru ve anlaşılır telaffuzla konuşmaları, arkadaşlarının sorularını cevaplamaları ve seçtikleri kişinin kültürel katkılarına ilişkin basit değerlendirmelerde bulunmaları beklenebilir.

Performans görevi; öğrencilerin hedef kelime ve ifadeleri doğru ve bağlama uygun kullanmaları, biyografik bilgileri güvenilir kaynaklardan toplama ve düzenleme becerisi göstermeleri, yaşam öyküsünü kronolojik ve anlamlı biçimde sunmaları, anlaşılır ve doğru telaffuz etmeleri, kültürel içerikleri uygun şekilde aktarmaları, iletişim kurabilmeleri ve etkinliklere aktif katılım göstermeleri ölçütlerine göre analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin önceki öğrenmelerine dayalı olarak kendilerini, ailelerini, yakın çevrelerini, günlük yaşamlarını ve yaşadıkları sosyal çevreyi tanıtmaya yönelik temel ifade ve iletişim yapılarını kullanabildikleri kabul edilmektedir. Ayrıca soru-cevap kalıplarıyla iletişim kurma, olayları oluş sırasına göre aktarma, kişi, zaman ve mekân arasında ilişki kurma, benzerlik ve farklılıkları ifade etme becerilerini geliştirdikleri değerlendirilmektedir.

Öğrencilerin aile yaşamı, günlük yaşam, kültürel miras, üretim faaliyetleri ve toplumsal yaşama ilişkin bilgi ve deneyime sahip oldukları; farklı kişileri, yaşam biçimlerini ve toplumsal rolleri betimlemeye yönelik temel kelime ve dil yapılarını tanıdıkları öngörülmektedir. Bu bilgi ve becerilerin biyografi ve otobiyografi türleri aracılığıyla bireyin yaşam yolculuğu, deneyimleri, başarıları ve topluma katkıları bağlamında kullanılacağı varsayılmaktadır.

Ön Değerlendirme

Süreci

Öğretim sürecinin başında öğrencilerin kendilerini biyografik bilgilerle tanıtmaya, aile bireyleri ve geçmiş yaşantılarına ilişkin temel ifadeleri anlama ve kullanma konularındaki hazır bulunuşluk düzeylerini belirlemek amacıyla "Adın ne?", "Nerede doğdun?", "Nerede büyüdü?", "Ailende kimler var?", "Çocukken neler yapardın?", "Neler yapmayı seviyorsun?" gibi sorular yöneltilerek sözlü yanıt vermeleri istenebilir. Örnek şahsiyetlere ait görsel ve kısa metinlerden yararlanılarak kişi, yer, zaman ve yaşam olaylarına ilişkin bilgileri ayırt etme, kronolojik ifadeleri fark etme ve karşılaştırma yapma becerileri değerlendirilebilir.

Ön değerlendirme; gözlem, sözlü etkileşimler, görsel ve işitsel materyaller ile kısa uygulamalar aracılığıyla gerçekleştirilebilir. Elde edilen bulgular doğrultusunda öğrencilerin biyografik anlatım, kronolojik anlatım ve hedef dili iletişim amacıyla kullanma düzeyleri değerlendirilerek öğretim süreci öğrencilerin ilgi, ihtiyaç ve hazır bulunuşluk düzeylerine uygun olarak planlanabilir.

Köprü Kurma

Öğrenme sürecinin başında öğrencilerin ana dillerindeki kendini tanıtmaya, aile bireylerinden ve geçmiş yaşantılarından söz etme deneyimleri hatırlatılarak yeni öğrenmelere zemin hazırlanabilir. Nerede doğduğunu söyleme, ailesini tanıtmaya, çocukluk anılarından ve sevdiği etkinliklerden söz etme gibi iletişim durumlarından hareketle önceki öğrenmeleri harekete geçirilebilir.

Kısa soru-cevap etkinlikleri ve yaşam öyküsü paylaşımlarından yararlanılarak bu iletişim durumları Lazcadaki karşılıklarıyla ilişkilendirilebilir. Böylece öğrencilerin kendi yaşam deneyimleri ile biyografik anlatım yapıları arasında ilişki kurmaları desteklenebilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

LAZ.7.1.D.

"Hayat Hikâyem" temasına yönelik dinleme / izleme-anlamlandırma süreci, öğrencilerin kendileri, aileleri, geçmiş yaşantıları ve örnek şahsiyetlerin yaşam öykülerine ilişkin önceki deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla aile yaşamı, çocukluk yılları, okul hayatı, ilgi alanları, meslekler ve Laz kültürüne katkı sağlamış aydın ve sanatçıların yaşam öykülerini yansıtan görseller üzerinden başlatılır (**E1.1, E1.5, KB2.2**). Aile bireyleriyle geçirilen zamanlar, çocukluk anıları, okul yaşamı, ilgi alanları, meslek yaşamı, kültürel üretim ve başarı hikâyeleri gibi durumları içeren görseller incelenerek "Kimleri görüyorsunuz?", "Bu kişiler hayatlarının hangi döneminde olabilir?", "Nerede doğmuş olabilir?", "Nasıl bir çocukluk geçirmiş olabilir?", "Neler yapmayı seviyor olabilir?", "Bu kişinin hayat hikâyesi nasıl başlamış olabilir?", "Sen kendi hayat hikâyeni nasıl anlatırsın?" gibi sorulara yönelik düşünceler oluşturulur (**E3.8, OB4**). Öğrenciler, kendi yaşam deneyimlerinden ve aile yaşantılarından örnekler vererek görsellerdeki unsurlar ile kendi deneyimleri arasında temel ilişkiler kurar ve dinleyecekleri / izleyecekleri içerik hakkında tahminlerde bulunur (**SDB1.1, SDB2.1, KB2.8**).

Kısa bir ses kaydı, video ya da bireysel yaşam öyküsü, aile tanıtımı ve örnek şahsiyetlerin biyografik anlatımlarından kesitler sunularak öğrencilerin görsel ve işitsel ipuçlarına dayanarak içerik hakkında tahminlerini geliştirmeleri sağlanır (**E2.1, KB2.8**). Öğrenciler, içerikte kimlerin anlatıldığını, hangi yaşam dönemlerinden söz edildiğini, aile bireylerinin nasıl tanıtıldığını, kişilerin çocukluk yıllarını, ilgi alanlarını, eğitim süreçlerini, mesleklerini ve başarılarını nasıl ifade ettiklerini öngörmeye çalışır (**SDB2.1, SDB2.3, D5.1, D14.3**).

"Hayat Hikâyem" temasına uygun dinleme / izleme metni kesintisiz olarak sunulur. Bu metinde kendini biyografik bilgilerle tanıtmak, doğum yeri ve büyüdüğü çevreyi ifade etme, aile bireylerini tanıtmak, çocukluk yıllarından bahsetme, ilgi alanlarını belirtme, kronolojik sıra bildirme ve örnek şahsiyetlerin yaşam öykülerine ilişkin temel ifadeler ("Ben ... yılında doğdum.", "Ben ...'da büyüdüm.", "Benim ... kardeşim var.", "Çocukken ... yapardım.", "Önce ..., sonra ..., daha sonra ...", "... ünlü bir sanatçıdır." vb.) yer alır (**OB1**). Bu aşamada öğrenciler dinledikleri / izledikleri içeriğin konusunu genel olarak algılar, içerikte geçen temel biyografik ifadeleri, kişi, yer ve zaman bilgilerini, aile ilişkilerini ve yaşam öyküsüne ilişkin basit ayrıntıları ayırt eder ve tanımlar (**SDB1.2, D16.3, KB2.2, KB2.6**).

Dinleme / izleme sonrasında içerikte geçen kişi adları, aile bireyleri, doğum yerleri, çocukluk yılları, okul yaşamı, ilgi alanları, meslekler ve başarılarla ilişkin ifadeler görseller, kartlar ve dijital materyaller aracılığıyla yeniden ele alınır. Öğrenciler başlangıçta yaptıkları tahminleri gözden geçirir, dinledikleri içerikle karşılaştırır ve tahminlerinin doğruluğunu kontrol eder. İçerikte yer alan ifadeler öğrenciler tarafından kullanım amaçlarına göre sınıflandırılır (**KB2.7, OB1, OB4, D16.3**).

Öğrenciler, sınıf içindeki arkadaşlarının doğum yerleri, aile yapıları, ilgi alanları ya da çocukluk deneyimleri hakkında bilgi toplamak amacıyla basit bilgi toplama çalışmaları yapar; örneğin "Kim ...'da doğdu?", "Kim çocukken müzikle ilgileniyordu?", "Kim ailesiyle farklı bir yerde büyüdü?", "Kim spor yapmayı seviyor?" gibi sorularla elde ettikleri bilgileri tablo veya işaretleme çizelgeleri üzerinde gösterir (**KB2.6, KB2.14, D4.2**). Elde edilen veriler üzerinden ortak özellikler ve farklılıklar belirlenir ve basit yorumlar yapılır (**OB1, SDB2.2**).

Öğrenciler aynı zamanda yaşam öyküsünün sıralı yapısını fark ederek doğum, çocukluk, okul yılları, ilgi alanları, mesleki gelişim ve başarı aşamaları arasındaki ilişkileri tanırlar (**KB2.7, E3.7**). Sonrasında içerikteki bilgiler tablo, şema ve görsel düzenleyiciler üzerinde yapılandırılarak unsurlar arasındaki ilişkiler görünür hâle getirilir ve bütün içinde anlamlandırılır (**OB1, OB4**). Bu süreçte öğrenciler Laz kültürüne katkı sağlamış aydın, sanatçı ve kültür taşıyıcılarının yaşam öyküleri üzerinden toplumsal aidiyete yönelik farkındalık geliştirir (**OB5, D19.1, D19.2**).

Öğrenciler dinledikleri / izledikleri içeriği kendi yaşamlarıyla ilişkilendirerek bireysel olarak anlamlandırır **(E1.4, E1.5, KB2.3, KB2.8)**. Öğrenciler "Ben ... yılında doğdum.", "Ben ...'da büyüdüm.", "Çocukken ... yapardım.", "Ben ... ile ilgileniyorum." gibi ifadelerle kendi yaşam öykülerini, ailelerini ve ilgi alanlarını ifade eder, dinledikleri içerikle kendi yaşamları arasında bağlantı kurar ve dinledikleri temel bilgileri kendi cümleleriyle yeniden ifade eder **(SDB1.1, SDB3.1, D10.1)**.

Sürecin son aşamasında öğrenciler dinledikleri / izledikleri içerik hakkında bireysel olarak düşüncelerini ifade eder ve sınıfla paylaşır **(E2.3)**. Gönüllü öğrenciler söz alarak kendi yaşam hikâyelerinden ya da etkilendikleri bir Laz aydını veya sanatçının yaşam öyküsünden kısa kesitler paylaşır; diğer öğrenciler onları dikkatle dinler **(D16.3)**. Ardından grup çalışmalarıyla öğrenciler birbirlerine doğum yeri, aile bireyleri, çocukluk yılları, ilgi alanları ve örnek şahsiyetlerin yaşam öykülerine ilişkin sorular sorar ve cevap verir **(SDB2.1, SDB2.2, SDB2.3, D4.2)**.

LAZ.7.1.0.

"Hayat Hikâyem" temasına yönelik okuma-anlamlandırma süreci, öğrencilerin kendileri, aileleri, geçmiş yaşantıları ve örnek şahsiyetlerin yaşam öykülerine ilişkin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla biyografik bilgiler, aile yaşamı, çocukluk yılları, ilgi alanları, okul yaşamı, meslekler ve örnek şahsiyetlerin yaşam öykülerini içeren başlıklar, anahtar kelimeler ve destekleyici görseller üzerinden başlatılır **(E1.1, E1.5, KB2.2)**. Öğrencilere "Benim Hayat Yolculuğum", "Çocukluk Yıllarım", "Ailem ve Ben", "Laz Kültürüne İz Bırakanlar" gibi başlıklar ile bu başlıkları yansıtan görseller birlikte sunulur ve öğrencilerden bu görseller ile başlıklar arasında ilişki kurmaları istenir **(E3.8, OB4)**. Öğrenciler görsellerde yer alan ipuçlarını inceleyerek metnin konusu ve içeriği hakkında tahminlerde bulunur ve bu tahminlerini sınıfla paylaşır **(SDB2.1, OB1, KB2.8)**.

Öğrenciler destekleyici görselleri ve başlıkları yeniden inceleyerek metnin içeriğine yönelik tahminlerini detaylandırır ve metinde kimlerin yer alabileceğini, kişilerin yaşamlarının hangi dönemlerinden söz edilebileceğini, aile bireylerinin nasıl tanıtılabileceğini, çocukluk yıllarının, ilgi alanlarının, okul yaşamının, mesleklerin ve başarıların nasıl ifade edilebileceğini öngörür **(E1.5, E2.1, KB2.2)**. Öğrenciler bu tahminlerini gerekçeleriyle birlikte ifade eder. Ardından kendini biyografik bilgilerle tanıtmaya, aile bireylerinden bahsetme, geçmiş yaşantıları anlatma ve örnek şahsiyetlerin yaşam öykülerini tanıtmaya yönelik kısa ve basit bir metin öğrencilere sunulur **(OB1)**. Öğrenciler metni önce sessiz olarak bireysel şekilde okur ve ilk okumada metnin genel konusunu anlamaya odaklanır. Bu süreçte öğrencilerin kendilerine güvenerek metni anlamlandırmaya çalışmaları teşvik edilir ve gerekli durumlarda akranlarıyla kısa paylaşımlar yapmaları sağlanır **(SDB2.1)**. Sonrasında öğrenciler metni ikinci kez okuyarak metinde geçen biyografik tanıtım ifadelerini, aile bireylerini, doğum yeri ve büyüdüğü çevreye ilişkin bilgileri, çocukluk yıllarını, ilgi alanlarını, okul yaşamını, meslekleri ve başarılarına ilişkin ifadeleri işaretler veya altını çizer **(D4.2, D5.1)**.

Okuma sürecinin devamında öğrenciler başlangıçta yaptıkları tahminleri metinle karşılaştırarak doğruluğunu kontrol eder. Metinde yer alan ifadeleri kullanım amaçlarına göre sınıflandırır; kendini tanıtmaya ifadeleri, aile bireylerini tanıtmaya ifadeleri, geçmiş yaşantıları anlatan ifadeler, kronolojik sıra bildiren ifadeler, ilgi alanları ve başarı bildiren ifadeler ile örnek şahsiyetlerin yaşam öykülerine yönelik ifadeleri uygun başlıklar altında toplar **(KB2.7, OB1, OB4, D16.3)**. Öğrenciler metindeki ifadeleri karşılaştırarak benzer ve farklı yönleri ortaya koyar; aynı anlamı taşıyan ya da farklı yaşam durumlarında kullanılan ifadeleri belirler ve bu ifadeler üzerinden karşılaştırmalar gerçekleştirir.

Öğrenciler metni daha ayrıntılı inceleyerek yaşam öyküsünün sıralı yapısını belirler; doğum, çocukluk, okul yılları, ilgi alanları, meslek yaşamı ve başarı aşamaları arasındaki ilişkileri açıkça ortaya koyar **(KB2.7)**. Öğrenciler metindeki bilgileri tablo veya şema hâline getirerek düzenler; "kişi - yaşam dönemi - ilgi alanı - başarı" ilişkisini gösteren basit tablolar oluşturur ve bu yapı üzerinden metindeki ilişkileri görselleştirir **(OB2, OB4)**. Ayrıca metinde

verilen bilgilerden hareketle basit çıkarımlar yapar; örneğin bir kişinin nasıl bir çocukluk geçirdiği, hangi alanlara ilgi duyduğu, kültüre nasıl katkı sağladığı ya da hangi başarıları elde ettiği yorumlanır ve metinde açıkça verilmeyen bazı bilgiler tahmin edilir. Bununla birlikte öğrenciler sınıf içinde yapılan basit bilgi toplama çalışmalarlarıyla metindeki bilgileri kendi yaşamlarıyla karşılaştırır; "Kim farklı bir yerde doğdu?", "Kim çocukken müzikle ilgileniyordu?", "Kim ailesiyle farklı bir şehirde büyüdü?", "Kim spor yapmayı seviyor?" gibi sorulara cevap bulmak için bilgi toplar, bu bilgileri tablo hâline getirir ve basit yorumlar yapar (**KB2.14, OB1, SDB2.2, D4.2**).

Öğrenciler okudukları metni kendi yaşamlarıyla ilişkilendirerek bireysel olarak anlamlandırır. Öğrenciler metinden seçtikleri ifadeleri kendi yaşamlarına uyarlayarak yeniden ifade eder; "Ben ... yılında doğdum.", "Ben ...'da büyüdüm.", "Benim ... kardeşim var.", "Çocukken ... yapardım.", "Ben ... ile ilgileniyorum." gibi cümlelerle kendi yaşam öykülerini, ailelerini ve ilgi alanlarını metinle ilişkilendirir (**SDB3.1, D10.1, KB2.8**).

Sürecin son aşamasında öğrenciler okudukları metin hakkında bireysel düşüncelerini ifade eder ve sınıfla paylaşır (**E2.3**). Gönüllü öğrenciler metnin içeriğini kendi cümleleriyle anlatırken diğer öğrenciler onları dikkatle dinler (**D16.3**). Ardından öğrenciler grup çalışmaları yaparak metinle ilgili sorular oluşturur, birbirlerine doğum yeri, aile bireyleri, çocukluk yılları, ilgi alanları ve örnek şahsiyetlerin yaşam öykülerine ilişkin sorular sorar ve cevap verir (**SDB2.1, SDB2.2, SDB2.3, D5.1**).

LAZ.7.1.K.

"Hayat Hikâyem" temasına yönelik konuşma-anlatma süreci, öğrencilerin kendilerini biyografik bilgilerle tanıtmak, aile bireylerinden bahsetme, geçmiş yaşantılarını anlatma, ilgi alanlarını ifade etme ve örnek şahsiyetlerin yaşam öykülerine ilişkin temel bilgileri paylaşabildikleri deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla sınıf içinde gerçekleştirilen kısa diyalog örnekleri ve canlandırmalar üzerinden başlatılır (**E1.1, E1.5, E2.1**). Öğrencilere "Kendini tanıtırken hangi bilgileri verirsin?", "Aileni nasıl tanıtırısın?", "Çocukluk yıllarından nasıl bahsedersin?", "İlgi alanlarını nasıl anlatırsın?", "Hayatında önemli bir anını nasıl paylaşırsın?" gibi sorular yöneltilir (**E3.8**). Öğrenciler bu sorular üzerinden kendi deneyimlerini paylaşır, kendileri ve aileleri hakkında nasıl bilgi verdiklerini hatırlar ve bu süreçte doğum yeri, büyüdüğü çevre, aile bireyleri, çocukluk yılları, ilgi alanları ve yaşam deneyimlerine ilişkin bilgilerin nasıl ifade edilebildiğini söyleyerek mevcut içerikle ilişkilendirir (**SDB1.1, SDB2.1, SDB2.3, D2.1**).

Kendini biyografik bilgilerle tanıtmak, aile bireylerini tanıtmak, geçmiş yaşantılardan bahsetme, ilgi alanlarını ifade etme ve yaşam öyküsüne ilişkin bilgi paylaşma ifadelerini içeren kısa diyaloglar model olarak sunulur (**OB1**). Öğrenciler bu diyalogları tekrar eder, birlikte söyler ve taklit ederek kullanılmaya başlanılan yapıları fark eder (**SDB1.2, D16.3**). Öğrenciler ifadeleri bireysel olarak ve grup hâlinde seslendirir, Lazcaya özgü sesleri fark ederek doğru telaffuzla söylemeye çalışır (**KB2.2**).

Öğrenciler model diyaloglardan hareketle kendini tanıtmak, aile bireylerini tanıtmak, geçmiş yaşantılarını anlatmak, ilgi alanlarını ifade etme ve örnek şahsiyetlerin ilişkin temel bilgiler paylaşma ifadelerini kullanarak kendi konuşmalarını oluşturur (**SDB3.1, E2.3**). Öğrenciler "Ben ... yılında doğdum.", "Ben ...'da büyüdüm.", "Benim ... kardeşim var.", "Çocukken ... yapardım.", "Ben ... ile ilgileniyorum.", "Önce ..., sonra ..., daha sonra ..." gibi yapıları kullanarak kendi yaşam öykülerini tanıtan kısa konuşmalar hazırlar; hazırladıkları konuşmaları tekrar eder, geliştirir ve daha akıcı hâle getirir (**KB2.14, D10.1, D6.1**). Öğrenciler oluşturdukları konuşmaları sınıf içinde sözlü olarak ifade eder ve konuşmalarını kendi yaşam deneyimlerine göre zenginleştirir (**SDB1.2**).

Konuşma sürecinde öğrenciler hazırlıklı ve hazırlıksız konuşma durumlarında öğrendikleri ifadeler kullanılarak iletişim kurulabildiğini deneyimler (**E2.2, E2.3**). Hazırlıklı konuşmalarda kendilerini tanıtır, aile bireylerinden bahseder, doğum yeri, çocukluk yılları, okul yaşamı,

ilgi alanları ve yaşam deneyimlerine ilişkin bilgiler paylaşır. Hazırlıksız konuşmalarda ise arkadaşlar tarafından yöneltilen sorulara anlık ve bağlama uygun cevaplar verir; soru sorar, cevap verir ve konuşmayı sürdürür (**SDB2.1, SDB2.3, D4.2, D5.1**). Öğrenciler konuşmalarında uygun sözcükleri seçer, cümlelerini açık ve anlaşılır şekilde kurar ve mesajlarını net biçimde ifade eder (**OB1, KB2.8**). Öğrenciler birbirlerini dinleyerek iletişimi sürdürür, konuşma sırasına uyar ve sosyal etkileşim içinde öğrenir.

Öğrenciler öğrendikleri ifadeleri farklı durumlara uyarlayarak yeniden kullanır; bir arkadaşına çocukluk anısını anlatma, ailesini tanıtma, ilgi alanlarını paylaşma, sınıfta kendi yaşam hikâyesini anlatma veya Laz kültürüne katkı sağlamış bir aydın ya da sanatçının yaşam öyküsünü tanıtma gibi farklı durumları canlandırır ve bu durumlara uygun ifadeler kullanılarak konuşur (**SDB3.1, E2.1, OB9**). Öğrenciler konuşmalarını bağlama uygun şekilde yeniden düzenler, farklı kişilerle iletişim kurarken kullanılabilecek ifadeleri karşılaştırır ve uygun iletişim biçimlerini seçer (**KB2.14, D4.5, D19.2, OB5**).

Sürecin sonunda öğrenciler gerçekleştirdikleri konuşma etkinliklerini değerlendirir; kendilerini veya seçtikleri bir kişinin yaşam öyküsünü tanıtan kısa konuşmalar yapar, arkadaşlarının konuşmalarını dikkatle dinler ve birbirlerinin konuşmalarına yönelik görüşlerini ifade eder (**D4.2, D5.1, D16.3**). Öğrenciler birbirlerine geri bildirim verir, karşılıklı konuşmalar gerçekleştirir ve düşüncelerini paylaşır (**SDB2.1, SDB2.2, SDB2.3, KB2.8**).

Öğrencilerden kendi yaşam öykülerini temel alarak biyografik bilgilerini paylaştıkları bir çalışma hazırlamaları istenebilir. Bu kapsamda öğrencilerin ad, doğum yeri, aile bireyleri, çocukluk yılları, okul yaşamı, ilgi alanları ve günlük yaşamlarına ilişkin bilgileri içeren bir "Benim Hayat Yolculuğum" posterini ya da yaşam çizelgesi oluşturmaları beklenebilir. Öğrencilerin bu bilgileri ifade ederken kendini tanıtma, geçmiş yaşamına ilişkin bilgi verme, kronolojik sıra bildirme ve ilgi alanlarını ifade etmeye yönelik yapıları uygun şekilde kullanmaları beklenebilir. Ayrıca öğrencilerden ders sürecinde sunulan görsel, işitsel ve dijital içerikleri dinleyip ve izleyerek biyografik anlatımlarda kullanılan ifadeleri anlamlandırma- ları, bu ifadeleri kendi yaşam deneyimleriyle ilişkilendirerek kendi cümleleriyle yeniden ifade etmeleri ve arkadaşlarıyla basit soru-cevap yapıları aracılığıyla iletişim kurmaları beklenebilir. Performans görevi sonunda öğrenciler hazırladıkları posterleri ya da yaşam çizelgelerini sınıf ortamında sözlü olarak sunabilir. Bu süreçte öğrencilerin kendilerini açık ve anlaşılır biçimde ifade etmeleri, kronolojik anlatım yapabilmeleri, doğru ve anlaşılır telaffuzla konuşmaları, arkadaşlarının sorularını anlayarak uygun cevaplar vermeleri ve iletişim sürecine aktif katılım göstermeleri beklenebilir. Bu performans görevi; kontrol listeleri, gözlem formları, dereceli puanlama anahtarları ile öz, akran ve grup değerlendirme formları kullanılarak değerlendirilebilir.

LAZ.7.1.Y.

"Hayat Hikâyem" temasına yönelik yazma süreci, öğrencilerin kendilerini biyografik bilgilerle tanıtmaya, aile bireylerinden bahsetme, geçmiş yaşantılarını anlatma, ilgi alanlarını ifade etme ve örnek şahsiyetlerin yaşam öykülerine ilişkin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla başlatılır (**E1.1, SDB1.1, OB1**). Öğrencilere doğum yeri, büyüdüğü çevre, aile bireyleri, çocukluk yılları, okul yaşamı, ilgi alanları ve yaşam deneyimlerine ilişkin daha önce öğrenilen yapılar hatırlatılır ve "Benim Hayat Yolculuğum" yazma görevi tanıtılır. Öğrencilerden yazma görevinde ne yapılacağına ilişkin anlaşılması istenebilir ve "Nerede doğdun?", "Nerede büyüdün?", "Ailende kimler var?", "Çocukken neler yapardın?", "Neler yapmayı seviyorsun?", "Hayatında unutamadığın bir anın var mı?" gibi örnek sorular üzerinden konuya hazırlık yaptırılır (**KB2.8**).

Öğrencilere kendini biyografik bilgilerle tanıtmaya, aile bireylerini tanıtmaya, geçmiş yaşantılardan bahsetmeye, ilgi alanlarını ifade etmeye ve yaşam öyküsünü kronolojik sıraya göre anlatmaya yönelik kısa ve basit yazılı model metinler sunulur (**OB1**). Öğrenciler bu metinleri inceleyerek yapı ve içerik hakkında farkındalık kazanır (**KB2.2**). "Ben ... yılında

doğdum.", "Ben ...'da büyüdüm.", "Benim ... kardeşim var.", "Çocukken ... yapardım.", "Ben ... ile ilgileniyorum.", "Önce ..., sonra ..., daha sonra ..." gibi model metinler öğrenciler tarafından okunarak incelenir, ardından kopyalanarak yeniden yazılır **(SDB1.2, D16.3)**.

Öğrenciler model metinlerden hareketle kendi yazılarını oluşturmaya yönlendirilebilir. "Cümlemi Tamamlıyorum" etkinliği kapsamında öğrencilere eksik bırakılmış ifadeler verilebilir ("Ben ... yılında doğdum.", "Ben ...'da büyüdüm.", "Benim ... kardeşim var.", "Çocukken ... yapardım.", "Ben ... ile ilgileniyorum.") ve bu cümlelerin kendilerine göre tamamlanması istenir. Daha sonra öğrenciler bu cümleleri bir araya getirerek kendi yaşam öykülerini anlatan kısa bir metin oluşturur **(E1.5, E2.3, SDB1.2)**. Bu süreçte öğrenciler modeli kullanarak yeni içerik düzenler, kişisel bilgilerini yapılandırır ve yazılı üretim gerçekleştirir **(KB2.8, D10.1)**.

Öğrenciler "Benim Hayat Yolculuğum" etkinliği kapsamında doğum yeri, aile bireyleri, çocukluk yılları, okul yaşamı, ilgi alanları ve yaşam deneyimlerini içeren kısa bir biyografik metin yazar **(KB2.2, OB1)**. Öğrenciler yazarken uygun kelimeleri seçmeye, basit cümle yapıları kurmaya, bilgileri kronolojik sırayla düzenlemeye ve mesajlarını açık ve anlaşılır şekilde ifade etmeye dikkat eder **(KB2.7, D10.1)**. Yazılarında hangi bilgiyi önce, hangisinin sonra verilebileceğini planlar; benzer ve farklı yaşam deneyimleri karşılaştırılarak anlamlı bir bütün oluşturur **(KB2.14)**.

Öğrenciler yazdıkları metinler üzerinde yeniden düzenleme çalışmaları yapar. "Metnimi Geliştiriyorum" etkinliği kapsamında öğrenciler yazdıkları metni gözden geçirir, eksik ya da hatalı kısımları düzeltir, ifadelerini daha açık ve anlaşılır hâle getirir **(SDB2.1)**. Ardından öğrenciler yazılarını sınıf içinde paylaşır ve "Hayat Hikâyeleri Panosu" etkinliği ile yazılar görsellerle birlikte sergiler **(OB4, OB5)**.

Sürecin son aşamasında öğrenciler yazma süreçlerini değerlendirir. "Kendimi Değerlendiriyorum" etkinliği kapsamında öğrenciler yazarken nelerin doğru yapılabildiğini, hangi bilgilerin açık şekilde ifade edilebildiğini ve hangi alanlarda gelişmesi gerektiğini ifade eder **(KB2.17)**. Ayrıca "Arkadaşımin Yazısını Okuyorum" etkinliği ile öğrenciler birbirlerinin yazılarını inceleyerek basit geri bildirimlerde bulunur, düşüncelerini paylaşır ve birbirlerine yapıcı öneriler sunar **(SDB2.1, SDB2.2, D16.3)**.

Öğrencilerden Laz kültürüne katkı sağlamış bir aydın, sanatçı, yazar, müzisyen veya kültür taşıyıcısının yaşam öyküsünü temel alarak tanıtıcı bir çalışma hazırlamaları istenebilir. Bu kapsamda öğrencilerin seçtikleri kişiye ait doğum yeri, çocukluk yılları, eğitim yaşamı, ilgi alanları, mesleki çalışmaları, eserleri ve kültürel katkılarını içeren bir biyografi posterini veya dijital sunum oluşturmaları beklenebilir. Öğrencilerin bu bilgileri ifade ederken örnek şahsiyetlerin yaşam öykülerini anlatmaya, kronolojik sıra bildirmeye, meslek ve başarı ifadelerini kullanmaya yönelik yapıları uygun şekilde kullanmaları desteklenebilir. Ayrıca öğrencilerin farklı kaynaklardan elde ettikleri yazılı, görsel, işitsel ve dijital içerikleri inceleyerek biyografik bilgiler toplamaları, bu bilgileri anlamlandırmaları, kendi ifadeleriyle yeniden düzenlemeleri ve arkadaşlarıyla soru-cevap yoluyla paylaşmaları beklenebilir. Performans görevi sonunda öğrenciler hazırladıkları biyografi çalışmalarını sınıf ortamında sözlü olarak sunabilir. Bu süreçte öğrencilerin seçtikleri kişiyi açık ve anlaşılır biçimde tanıtmaları, yaşam öyküsünü kronolojik sıraya uygun biçimde aktarmaları, doğru ve anlaşılır telaffuzla konuşmaları, arkadaşlarının sorularını cevaplamaları ve seçtikleri kişinin kültürel katkılarına ilişkin basit değerlendirmelerde bulunmaları beklenebilir. Bu performans görevi; öğrencilerin hedef kelime ve ifadeleri doğru ve bağlama uygun kullanmaları, biyografik bilgileri güvenilir kaynaklardan toplama ve düzenleme becerisi göstermeleri, yaşam öyküsünü kronolojik ve anlamlı biçimde sunmaları, anlaşılır ve doğru telaffuz etmeleri, kültürel içerikleri uygun şekilde aktarmaları, iletişim kurabilmeleri ve etkinliklere aktif katılım göstermeleri ölçütlerine göre analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

LAZ.7.1.DBS.

"Hayat Hikâyesi" temasına yönelik dil bilgisi seçme ve kullanma süreci, öğrencilerin kendilerini biyografik bilgilerle tanıtmaya, aile bireylerinden bahsetme, geçmiş yaşantılarını anlatma, ilgi alanlarını ifade etme ve örnek şahsiyetlerin yaşam öykülerine ilişkin dil parçalarına doğal ve bağlam içinde aşinalık kazanmalarıyla başlatılır (**E1.1, OB1**). Öğrencilere bireysel yaşam öykülerini, aile yaşamını, çocukluk yıllarını, ilgi alanlarını ve örnek şahsiyetlerin yaşam öykülerini yansıtan kısa diyaloglar, videolar ve görseller sunulur. Bu içeriklerde "Ben ... yılında doğdum.", "Ben ...'da büyüdüm.", "Benim ... kardeşim var.", "Çocukken ... yapardım.", "Ben ... ile ilgileniyorum.", "Önce ..., sonra ..., daha sonra ...", "... ünlü bir sanatçıdır." gibi ifadeler yer alır. Öğrenciler bu içerikleri dinleyerek, izleyerek ve inceleyerek hedef dil yapılarına genel bir aşinalık kazanır (**OB2**).

Öğrencilerin içerikte geçen biyografik ifadeleri, soru kalıplarını, kronolojik anlatım yapıları ile tekrar eden dil parçalarını fark etmeleri sağlanır (**KB2.2**). "Duy ve Bul" etkinliğinde öğrencilere dinledikleri ya da izledikleri içerikte geçen dil parçaları belirtilir; "Ben ... yılında doğdum.", "Nerede doğdun?", "Nerede büyüdün?", "Ailende kimler var?", "Çocukken neler yapardın?", "Neler yapmayı seviyorsun?" gibi soru ve cevap kalıplarını işaretlemeleri, tekrar eden yapıları seçmeleri ve sınıfla paylaşmaları istenir (**KB2.8, OB1, OB4**).

Hedef dil yapılarını içeren ifadeler beden dili, görseller ve sözlü tekrarlarla sunulur (**OB4**). Öğrenciler bu ifadeleri tekrar eder, taklit eder ve işitsel-görsel desteklerle dil yapılarını bütüncül olarak algılar. "Ben ... yılında doğdum.", "Ben ...'da büyüdüm.", "Benim ... kardeşim var.", "Ben ... ile ilgileniyorum." gibi ifadeler hem sözel hem fiziksel olarak öğrenciler tarafından canlandırılır (**SDB2.1**). Öğrenciler kendilerini işaret ederek doğum yerlerini söyler, aile bireylerini görsellerle gösterir, çocukluk yıllarını ve ilgi alanlarını beden dili ya da görseller üzerinden ifade eder (**D16.3**).

Öğrenciler hedef dil parçalarını bağlam içinde tekrar eder (**KB2.8, E1.5**). "Tekrar Zinciri" etkinliği ile öğrenciler sırayla aynı kalıbı farklı içeriklerle kullanır ("Ben ... yılında doğdum.", "Ben ... yılında doğdum, ben ...'da büyüdüm.", "Benim ... kardeşim var.", "Çocukken ... yapardım.", "Ben ... ile ilgileniyorum.", "Önce ..., sonra ..., daha sonra ..."). Bu etkinlikte öğrenciler dil yapılarını otomatik olarak ve akıcı biçimde kullanır; öğrenilen ifadeleri genişleterek kullanır ve öğrenme sürecine aktif katılım gösterir (**E2.3, E2.5, D10.1**).

"Canlandır ve Söyle" etkinliği ile öğrenciler duydukları ifadeleri fiziksel olarak canlandırır ve eş zamanlı olarak tekrar eder (**SDB2.2, E2.1, E2.2**). Öğrenciler aile bireylerini tanıtmaya, çocukluk anılarından bahsetmeye, ilgi alanlarını paylaşmaya, yaşam öyküsündeki önemli anları anlatmaya ya da örnek şahsiyetlerin yaşam öykülerinden kesitler sunmaya gibi durumları beden diliyle gösterirken aynı anda sözel olarak ifade eder (**D4.2, D5.1**).

Öğrenciler öğrenilen dil yapılarını iletişim içinde kullanmaya başlar (**SDB2.1, SDB2.2, SDB2.3, OB1**). Grup çalışmalarıyla öğrenciler birbirlerine doğum yeri, büyüdüğü çevre, aile bireyleri, çocukluk yılları, ilgi alanları ve yaşam deneyimleri hakkında sorular sorar ve cevap verir. Öğrenciler "Nerede doğdun?", "Nerede büyüdün?", "Ailende kimler var?", "Çocukken neler yapardın?", "Neler yapmayı seviyorsun?", "Hangi kişi seni etkiliyor?" gibi sorulara cevap verirken hedef dil yapılarını kurallar düşünülmeden, doğal iletişim içinde kullanır (**D4.2, D16.3, D20.2**).

Sürecin sonunda öğrenciler edinilen dil yapılarını farklı bağlamlarda kullanır. Öğrenciler kendi yaşam öykülerini anlatırken, arkadaşlarıyla iletişim kurarken, Laz kültürüne katkı sağlamış aydın ve sanatçıların yaşam öykülerini tanıtırken, sınıf içinde sözlü ve yazılı ifadeler oluştururken öğrenilen dil parçalarını doğal biçimde kullanır. Ayrıca farklı iletişim durumlarına göre ifadelerini yeniden düzenler, uygun dil kalıplarını seçer ve kendi yaşamlarıyla ilişkilendirerek kullanır (**SDB1.1, SDB3.1, KB2.17**).

LAZ.7.1.SÖS.

"Hayat Hikâyem" temasına yönelik sözcük seçme ve kullanma süreci, öğrencilerin kendilerini biyografik bilgilerle tanıtmaya, aile bireylerinden bahsetme, geçmiş yaşantılarını anlatma, ilgi alanlarını ifade etme ve örnek şahsiyetlerin yaşam öykülerini anlatma durumlarında kullanılan "isim", "soyisim", "aile", "anne", "baba", "kardeş", "çocukluk", "hayat", "yaşam", "biyografi" gibi hedef sözcüklerle karşılaşmaları üzerinden başlatılır **(E1.1, E3.8, OB1)**. Öğrenciler bu sözcüklerin yer aldığı içerikleri dinler ve izler; sözcükleri bütünsel olarak duyar ve görerek bu sözcüklere aşinalık kazanır. Öğrenciler tekrar eden sözcüklere dikkat ederek bu sözcükleri ayırt etmeye başlar **(SDB1.1, KB2.2)**.

"Hayat Hikâyem" temasına yönelik sözcük seçme ve kullanma süreci, öğrencilerin kendini tanıtmaya, aile bireylerini tanıtmaya, geçmiş yaşantıları ifade etme, ilgi alanlarını paylaşma ve örnek şahsiyetlerin yaşam öykülerini anlatmaya yönelik hedef sözcükleri bağlam içinde duymaları ve görmeleriyle başlatılır **(E1.1, OB1)**. Öğrencilere bireysel yaşam öykülerini, aile yaşamını, çocukluk yıllarını, okul yaşamını, ilgi alanlarını ve örnek şahsiyetlerin yaşam öykülerini yansıtan kısa diyaloglar, metinler, görseller ve videolar sunulur. Bu içeriklerde "isim", "soyisim", "doğum", "şehir", "köy", "ülke", "aile", "anne", "baba", "kardeş", "çocukluk", "okul", "arkadaş", "hayat", "yaşam", "başarı", "ödül", "sanatçı", "yazar", "sporcu", "eser", "kitap", "şiiir", "film", "önce", "sonra", "küçükken", "çocukken" gibi hedef sözcükler doğal bir bağlam içinde yer alır. Öğrenciler bu sözcükleri bütüncül olarak algılayarak ilk aşinalıklarını kazanır **(OB4)**.

Öğrencilerin içerikte tekrar eden sözcükleri fark etmeleri sağlanır. "Duy-Gör-İşaretle" etkinliğinde öğrenciler dinledikleri, izledikleri ya da okudukları içerikte geçen hedef sözcükleri belirler, işaretler ve sınıfla paylaşır. Ardından bu sözcükler öğrenciler tarafından sesli olarak tekrar edilir **(KB2.2, SDB1.2)**. Öğrenciler aile bireylerini, yaşam dönemlerini, ilgi alanlarını, meslekleri ve başarıları ifade eden temel sözcükleri gözlemleyerek benzer özelliklerine göre gruplandırır **(OB1)**.

Öğrencilerin hedef sözcüklerin kullanımını anlamaları desteklenir. "Nerede Kullanılır?" etkinliğinde öğrenciler verilen sözcüklerin hangi iletişim durumlarında kullanıldığını belirler; örneğin "aile", "anne", "baba" sözcüklerinin aile bireylerini tanıtırken, "çocukluk", "küçükken" sözcüklerinin geçmiş yaşantıları anlatırken, "sanatçı", "yazar", "eser", "ödül" sözcüklerinin örnek şahsiyetlerin yaşam öykülerini aktarırken, "önce", "sonra", "daha sonra" ifadelerinin kronolojik anlatımlarda kullanıldığını fark eder ve bunu görseller ya da örnek cümleler üzerinden açıklar **(KB2.7, OB4)**. Öğrencilerin iletişimsel farkındalık geliştirmeleri desteklenir **(D4.2)**.

Öğrenciler hedef sözcüklerin anlamlarını kendi zihinsel kavramlarıyla ilişkilendirir. Öğrenciler "Ben ... yılında doğdum.", "Benim ... kardeşim var.", "Çocukken ... yapardım.", "Ben ... ile ilgileniyorum." gibi ifadeler üzerinden sözcükleri kendi yaşamlarıyla bağlantılandırır. "Kendimle İlişkilendiriyorum" etkinliği ile öğrenciler öğrendikleri sözcükleri kendi yaşam öyküleri, aileleri, çocukluk yılları ve ilgi alanlarıyla ilişkilendirerek anlamlarını pekiştirir **(SDB1.1, E1.5, KB2.8, D10.1)**.

Öğrenciler hedef sözcüklerin anlamlarını daha açık biçimde ortaya koyar. "Anlamını Açıkla" etkinliğinde öğrenciler seçtikleri sözcükleri basit ifadelerle açıklar, örnek cümle içinde kullanır ve gerektiğinde görsellerle destekler. Öğrenciler "biyografi", "çocukluk", "başarı", "sanatçı", "eser", "ödül" gibi sözcükleri kendi ifadeleriyle açıklarken benzer sözcüklerle ilişkiler kurar, anlamlarını yorumlar ve arkadaşlarıyla paylaşır **(KB2.14, E2.3, SDB2.1)**.

Öğrenciler hedef sözcükleri farklı bağlamlarda tekrar ederek anlamlarını güçlendirir. "Cümle Kur-Paylaş" etkinliği kapsamında öğrenciler verilen sözcüklerle kısa cümleler oluşturur ve sınıfla paylaşır. Öğrenciler "aile", "çocukluk", "okul", "başarı", "sanatçı", "kitap", "arkadaş" gibi sözcükleri kullanarak anlamlı ifadeler üretir **(E2.1, SDB2.3)**.

Öğrenciler hedef sözcükleri doğal iletişim içinde kullanmaya yönlendirilir. "Sor-Cevapla" etkinliği ile öğrenciler birbirlerine "Nerede doğdun?", "Ailende kimler var?", "Çocukken neler yapardın?", "Neler yapmayı seviyorsun?", "Hangi kişi seni etkiliyor?", "Hangi eserleri biliyorsun?" gibi sorular sorup cevap verir. Bu süreçte öğrenciler öğrenilen sözcükleri kendiliğinden ve bağlama uygun biçimde kullanır **(SDB2.1, SDB2.2, E2.3, D4.2)**.

Sürecin son aşamasında öğrenciler hedef sözcükleri farklı bağlamlarda kullanarak kalıcı hâle getirir. Öğrenciler konuşma ve yazma etkinliklerinde öğrenilen sözcükleri doğal bir şekilde kullanır; kendi yaşam öykülerini anlatır, arkadaşlarıyla iletişim kurar, kısa biyografi metinleri oluşturur, Laz kültürüne katkı sağlamış aydın ve sanatçıları tanıtır ve farklı sosyal durumlarda uygun sözcükleri seçerek kullanır **(SDB3.1, KB2.15, KB2.17, OB5)**.

LAZ.7.1.SES.

"Hayat Hikâyesi" temasına yönelik sesletim seçme ve kullanma süreci, öğrencilerin kendilerini biyografik bilgilerle tanıtmaya, aile bireylerinden bahsetme, geçmiş yaşantılarını anlatma, ilgi alanlarını ifade etme ve örnek şahsiyetlerin yaşam öykülerini anlatmaya yönelik hedef sesletim unsurlarına dikkat ederek dinlemeleriyle başlatılır **(OB1)**. Öğrencilere bireysel yaşam öykülerini, aile yaşamını, çocukluk yıllarını, okul yaşamını, ilgi alanlarını ve örnek şahsiyetlerin yaşam öykülerini yansıtan kısa diyaloglar, ses kayıtları ve videolar sunulabilir. Bu içeriklerde "Ben ... yılında doğdum.", "Ben ...'da büyüdüm.", "Benim ... kardeşim var.", "Çocukken ... yapardım.", "Ben ... ile ilgileniyorum.", "... ünlü bir sanatçıdır." gibi ifadeler doğal bir akış içinde yer alabilir. Öğrenciler bu ifadeleri dinlerken Lazcaya özgü sesler, kişi adları ve yer adlarının doğru sesletimi, tarih ve sayı ifadelerindeki vurgu, soru cümlelerindeki tonlama, kronolojik anlatımlardaki duraklama ve konuşma akıcılığına dikkat eder **(OB2)**.

Öğrencilerin hedef sesletim unsurlarını fark etmeleri sağlanır. "Dinle-Fark Et" etkinliğinde öğrenciler belirli sözcüklerin ve ifadelerin nasıl söylendiğine dikkat eder; özellikle kişi adlarını söylerken, doğum yılı belirtirken, yer adlarını ifade ederken, aile bireylerinden bahsederken ya da geçmiş yaşantıları anlatırken kullanılan vurgu ve tonlamayı ayırt eder. Öğrenciler duydukları sesletim özelliklerini işaretler, benzer ses özelliklerini belirler ve sınıfla paylaşır **(KB2.2, OB1, SDB1.2)**.

Öğrenciler hedef sesletim unsurlarını tekrar ederek pekiştirir. "Tekrar ve Taklit" etkinliği kapsamında öğretmenin ya da ses kaydının ardından ifadeler doğru telaffuzla tekrar ettirilebilir. Öğrenciler kendini tanıtmaya, aile bireylerini tanıtmaya, geçmiş yaşantıları anlatmaya ve örnek şahsiyetlerin yaşam öykülerine ilişkin ifadeleri vurgu, tonlama ve akıcılığa dikkat ederek bireysel ve grup hâlinde seslendirir **(SDB2.1, E1.5)**.

Öğrenciler hedef sesletim unsurlarını farklı bağlamlarda tanımaya yönlendirilir. "Nerede Duydun?" etkinliğinde öğrencilere aynı ifadeler farklı iletişim durumları içinde dinletilir ve öğrenciler hangi sözcük ya da ifadenin nasıl söylendiğini tanır. Örneğin "Ben ... yılında doğdum." ifadesi kendini tanıtmaya, yaşam hikâyesini anlatmaya ya da bir örnek şahsiyetlerin biyografisini sunma bağlamlarında dinletilir ve öğrenciler ortak sesletim özelliklerini fark eder **(KB2.7, OB1, OB4)**.

Öğrencilerin doğru sesletimi kendiliğinden seçerek kullanmaları sağlanır. "Hangisi Doğru?" etkinliğinde öğrencilere aynı ifadenin farklı sesletimlerle söylendiği örnekler sunulur ve öğrencilerden doğru olanı seçmeleri istenir. Ardından "Seç ve Söyle" etkinliği ile öğrenciler doğru sesletimi seçtikleri ifadeleri kendi cümleleri içinde kullanarak yeniden üretir **(KB2.8, E2.5, E2.3, D10.1)**.

Öğrenciler sesletim unsurlarını iletişim içinde kullanır. Grup çalışmalarıyla öğrenciler birbirlerine doğum yeri, aile bireyleri, çocukluk yılları, ilgi alanları ve yaşam deneyimleri hakkında sorular sorar ve cevap verirken öğrendikleri ifadeleri doğru sesletimle kullanır. "Sor-Cevapla" etkinliğinde öğrenciler konuşurken doğru vurguya, tonlamaya ve akıcılığa dikkat eder **(SDB2.1, SDB2.2, SDB2.3, E2.1)**.

Sürecin sonunda öğrenciler öğrendikleri sesletim unsurlarını farklı bağlamlarda kullanarak kalıcı hâle getirir. Öğrenciler hem konuşma hem de yaşam öykülerini tanııtma etkinliklerinde doğru telaffuz, vurgu ve tonlamayı doğal bir şekilde kullanır; farklı kişilerle iletişim kurarken, kendi yaşam hikâyelerini anlatırken ve Laz kültürüne katkı sağlamış aydın ve sanatçıların yaşam öykülerini tanıtırken sesletim özelliklerini bağlama uygun biçimde düzenler **(SDB3.1, KB2.15)**.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme 1. Etkinlik: Bir Hayatın İzini Sürüyorum

Hazır bulunuşluk düzeyi yüksek olan öğrencilerden kendi seçtikleri bir kişinin yaşam öyküsünü araştırmaları istenebilir. Öğrenciler araştıracakları kişiyi kendi ilgi alanlarına göre seçer ve bu kişinin çocukluk yılları, eğitim hayatı, ilgi alanları, karşılaştığı zorluklar, başarıları ve yaşamındaki dönüm noktalarına ilişkin farklı kaynaklardan bilgi toplayabilir. Öğrenciler topladıkları bilgileri kronolojik sıraya göre düzenleyebilir, bilgiler arasındaki neden-sonuç ilişkilerini inceleyebilir ve kişinin yaşamındaki önemli kararların hayatını nasıl etkilediğine yönelik çıkarımlarda bulunabilir. Devamında öğrenciler "Bu kişinin yerinde ben olsaydım nasıl karar verirdim?", "Bu yaşam öyküsünü etkileyen en önemli unsur nedir?" gibi açık uçlu sorular üzerinden değerlendirmeler yapabilir. Sürecin sonunda öğrenciler elde ettikleri verileri kullanarak poster, dijital sunum, zaman çizelgesi veya kısa belgesel anlatımı gibi özgün bir ürün oluşturabilir ve çalışmalarını sınıfla paylaşabilir.

2. Etkinlik: Hayat Hikâyeleri Araştırma Dosyası

Hazır bulunuşluk düzeyi yüksek öğrenciler küçük araştırma grupları oluşturabilir ve bu gruplardan farklı yaşam öykülerini inceleyerek ortak yaşam örüntülerini keşfetmeleri istenebilir. Öğrenciler kendi gruplarında farklı kişilere ait yaşam öykülerini inceler; doğum yeri, aile yapısı, çocukluk deneyimleri, eğitim süreçleri, ilgi alanları, başarılar ve yaşam kararları gibi bilgileri veri toplama formlarına yazabilir. Ardından öğrenciler elde ettikleri verileri karşılaştırabilir, benzerlik ve farklılıkları belirler. Hangi yaşam deneyimlerinin bireyin gelişiminde daha etkili olduğuna ilişkin yorumlar geliştirebilir ve gerekçeli çıkarımlarda bulunabilir. Sürecin sonunda öğrenciler ulaştıkları sonuçları tablo, grafik, kavram haritası veya bilgi görseli şeklinde yapılandırarak "Bir yaşamı şekillendiren unsurlar nelerdir?" sorusuna yönelik özgün bir araştırma dosyası oluşturabilir ve sınıf içinde sunabilir.

Destekleme 1. Etkinlik: Hayat Hikâyemi Adım Adım Oluşturuyorum

Öğrenme sürecinde daha fazla zaman ve yapılandırılmış desteğe ihtiyaç duyan öğrenciler için kendini biyografik bilgilerle tanıtmak, aile bireylerinden bahsetme, geçmiş yaşantıları anlatma ve ilgi alanlarını ifade etmeye yönelik içerikler küçük öğrenme basamaklarına ayrılarak sunulabilir. Öğrencilere doğum, aile, çocukluk, okul yaşamı ve ilgi alanlarını yansıtan görseller, sözcük kartları, ses kayıtları ve kısa model cümleler verilir. Öğrenciler ilk aşamada "Ben ... yılında doğdum.", "Ben ...'da büyüdüm.", "Benim ... kardeşim var." gibi temel ifadeleri dinleyebilir, tekrar edebilir ve görsellerle eşleştirebilir. İkinci aşamada eksik bırakılmış cümleleri uygun sözcüklerle tamamlayabilir. Son aşamada öğrenciler kontrol listesi ve öğretmen rehberliği eşliğinde bu cümleleri bir araya getirerek kendi kısa yaşam öykülerini oluşturabilir. Öğrenciler oluşturdukları metni önce bireysel olarak, ardından akran desteğiyle tekrar edebilir ve sözlü olarak paylaşabilir.

2. Etkinlik: Dinle-Seç-Yerleştir-Anlat

Öğrenme sürecinde daha fazla edebilir ve çoklu duyu desteğine ihtiyaç duyan öğrenciler için biyografik bilgi sorma ve cevaplama yapıları görsel, işitsel ve hareket temelli etkinliklerle yapılandırılabilir. Öğrencilere doğum yeri, aile bireyleri, çocukluk yılları, ilgi alanları ve yaşam olaylarını yansıtan görseller, soru kartları ve cevap kartları verilebilir. Öğrenciler ilk aşamada öğretmen veya ses kaydı tarafından sunulan "Nerede doğdun?", "Ailende kimler var?", "Çocukken neler yapardın?", "Neler yapmayı seviyorsun?" gibi soruları dinleyebilir ve doğru görselle eşleştirebilir. İkinci aşamada uygun cevap kartlarını seçerek soruların karşısına yerleştirebilir. Son aşamada öğrenciler hazırladıkları eşleştirmeleri kullanarak akranlarıyla kısa soru-cevap çalışmaları yapabilir, doğru ifadeleri tekrar edebilir ve kendi yaşamlarına uyarlayarak sözlü anlatımlar oluşturabilir.

ÖĞRETMEN
YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

2. TEMA: SOFRAM VE TATLAR

Alt Temalar: Tatlar, Tercihler ve İhtiyaçlar, Yiyecekler ve İçecekler, Geleneksel Yemekler ve Sofra Kültürü

Bu tema, öğrencilerin yiyecek, içecek ve sofraya kültürüne ilişkin temel iletişim durumlarında Lazca kullanımını desteklemek amacıyla yapılandırılmıştır. Tema; yiyecek ve içecekler, tatlar, tercihler ve ihtiyaçlar ile geleneksel yemekler ve sofraya kültürüne ilişkin iletişim bağlamlarını kapsamaktadır. Öğrenme sürecinde öğrencilerin beslenme alışkanlıklarını, tercihlerini ve kültürel yemek deneyimlerini hedef dilde anlamlı ve iletişim odaklı etkileşimler aracılığıyla ifade etmeleri desteklenmektedir. Temanın temel amacı, öğrencilerin yiyecek, içecek ve sofraya kültürüne ilişkin temel iletişim becerilerini etkili ve işlevsel biçimde kullanmalarını sağlamaktır.

DERS SAATİ 18

ALAN BECERİLERİ YDAB1. Dinleme / İzleme-Anlamlandırma
YDAB2. Okuma-Anlamlandırma
YDAB3. Konuşma-Anlatma
YDAB4. Yazma-Anlatma
YDDB1. Dil Bilgisi Seçme-Kullanma
YDDB2. Sözcük Seçme-Kullanma
YDDB3. Sesletim Seçme-Kullanma

KAVRAMSAL BECERİLER -

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.6. Seçicilik, E2.1. Empati, E2.3. Girişkenlik, E2.5. Oyunseverlik, E3.1. Muhakeme, E3.5. Açık Fikirlilik, E3.8. Soru Sorma

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri

SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği, SDB2.3. Sosyal Farkındalık, SDB3.3. Sorumlu Karar Verme

Değerler

D3. Çalışkanlık, D4. Dostluk, D6. Dürüstlük, D13. Sağlıklı Yaşam, D14. Saygı, D15. Sevgi, D16. Sorumluluk, D17. Tasarruf, D19. Vatanseverlik, D20. Yardımseverlik

Okuryazarlık Becerileri

OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB4. Görsel Okuryazarlık, OB5. Kültür Okuryazarlığı, OB7. Veri Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER

Türkçe, Sosyal Bilgiler, Matematik, Görsel Sanatlar, Müzik, Yabancı Dil, Fen Bilimleri, Beden Eğitimi ve Spor, Bilişim Teknolojileri ve Yazılım

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER

KB2.2. Gözlemleme, KB2.3. Özetleme, KB2.5. Sınıflandırma, KB2.6. Bilgi Toplama, KB2.7. Karşılaştırma, KB2.8. Sorgulama, KB2.14. Yorumlama, KB2.17. Değerlendirme, KB3.1. Karar Verme

**ÖĞRENME ÇIKTILARI VE
SÜREÇ BİLEŞENLERİ**

- LAZ.7.2.D. "Sofram ve Tatlar" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri dinleyebilme / izleyebilme-anlamlandırabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek dinleme / izlemeye hazırlık yapar.*
 - b) *Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.*
 - c) *Temayı, temel ayrıntılar ve ipuçlarından hareketle anlamlandırır.*
 - ç) *Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- LAZ.7.2.O. "Sofram ve Tatlar" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri okuyabilme-anlamlandırabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek okumaya hazırlık yapar.*
 - b) *Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.*
 - c) *Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak anlamlandırır.*
 - ç) *Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- LAZ.7.2.K. "Sofram ve Tatlar" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle konuşabilme-anlatabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek konuşmaya hazırlık yapar.*
 - b) *Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını gözlemleyerek taklit eder ve tekrarlar.*
 - c) *Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak taklit yoluyla sözlü içerik oluşturur.*
 - ç) *Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak konuşmanın içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.*
 - d) *Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak sözlü içeriği yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.*
 - e) *Temaya ilişkin konuşma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- LAZ.7.2.Y. "Sofram ve Tatlar" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle yazabilme-anlatabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgilerini ve deneyimlerini harekete geçirerek yazmaya hazırlık yapar.*
 - b) *Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını inceleyerek modelden kopyalar.*
 - c) *Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak yazılı içerik oluşturur.*
 - ç) *Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.*
 - d) *Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.*
 - e) *Temaya ilişkin yazma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- LAZ.7.2.DBS. "Sofram ve Tatlar" temasında sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle uygun dil bilgisi seçebilme-kullanabilme**
- Temaya uygun dil bilgisi yapılarını seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.*
- LAZ.7.2.SÖS. "Sofram ve Tatlar" temasında sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle uygun sözcük seçebilme-kullanabilme**
- Temaya uygun sözcükleri seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.*
- LAZ.7.2.SES. "Sofram ve Tatlar" temasında sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle uygun sesletimi seçebilme-kullanabilme**
- Temaya uygun sesletimi seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.*

İÇERİK ÇERÇEVESİ**Tema: SOFRAM VE TATLAR****Alt Temalar**

Tatlar, Tercihler ve İhtiyaçlar

Yiyecekler ve İçecekler

Geleneksel Yemekler ve Sofra Kültürü

İşlevsel Cümle Yapıları

Yiyecek ve İçecekleri Belirtme: "Haya uşkuri ren.", "Haya loby ren."

Açlık, Susuzluk ve İhtiyaç Bildirme: "Mamşkorinu.", "Maominu."

İstek ve Rica Bildirme: "Çayi oşumu minon.", "Ar bardaği tzari megaçaseni?"

Sevme, Tercih Etme ve Değerlendirme: "Çayi kai domatzonen.", "Kave xadzi var mayen.", "Ham gyari dido nostoni ren."

Sofrada İletişim Kurma: "Moxti.", "Megağnas.", "Ntsaşa exti.", "Xolo ginoni?"

Yemekler Hakkında Soru Sorma ve Cevaplama: "Mu oçkomu ginon?", "Eni na gaoropen gyari mu ren?", "Mu şvare?"

Geleneksel Yemekler Hakkında Konuşma: "Ham pñanderi oçkomale ren.", "Çkuni opuṭes ... ixenen.", "Bayramepes arte gyari vimxort."

Karşılaştırma ve Değerlendirme Yapma: "Ham gyari daha mskva ren.", "Çayi kaveşen daha tutsa ren."

Hedef Dil Bilgisi Yapıları

Yiyecek ve İçecek Adlarına Yönelik Temel İsim Yapıları: "Ham çorba ren.", "Hantepe meyve renan."

İstek ve İhtiyaç Bildirmeye Yönelik Yapılar: "Çayi oşu minon.", "Ar bardaği tzkari minon."

Sevme ve Tercih Bildiren Yapılar: "Kave maoropen.", "Çai kai domatzonen."

İsmi Niteleme ve Belirtme Yapıları: "Ham gyari tutsa ren.", "Çorba dido nostoneri ren."

Miktar Bildiren Yapılar: "Amtsika gyari.", "Jur bardaği tani."

Basit Soru Yapıları: "Mu oçkomu ginon?", "Eni kai oşumoni mu ren?"

Temel Karşılaştırma Yapıları: "Ham gyari daha loya ren.", "Çai kaveşen daha tutsa ren."

Yer ve Durum Bildiren Yapılar: "Gyari masas ren.", "Tzkari bardağis ren."

Bağlaç Kullanımları: "Çai do kave pşum.", "Mamşkorinen, muşeni-ki gyari var pçčkomi."

Sesletim

Lazcaya Özgü Seslerin Telaffuzu: "ç, k, p, q, t, x, dz, ts, tz"

Farklı Seslerin Kelime İçinde Kullanımı: "Tzkari, tağaneri, ntixiri, mçudi, amtsika"

Hedef Sözcükler

Lu zeri, kovalı, minci, kerkeli, paponi, makvalı, kapça, kapçonışi, tağaneri, mtzko, kandğu, ombri, ntixiri, lu, loby, lazuti, şuka, leri, tzkari, çai, urdzenişi tzkari, fincani, mçkudi, çai, kave, mja, tani, tzkari, çorba, pilavi, kvali, meyaperi, topri, puciyaği, xortzi, çxomi, zebze, meyva, uşkuri, mtsxuli, urdzeni, tomatisi, dixomakvali, oçkomu, oşu, unon, oropu, okonu, gortu, macida, tabaxi, bardaği, kuzi, çatali, xami, çumaneri gyari, ondğeneri gyari, lumcineri gyari, mşkorineri, utzkareli, tutsa, ini, loya, mtzutxe, koxa, nostoneri, pñanderi, musafiri, bayrami, opuṭe, ocaği, arte, amtsika, dido, çkva, muşeni-ki, ukule, moxtit, megağnan, ntsaşa exti.

İlkeler Yiyecekler, içecekler ve sofranın kültürüne ilişkin dilsel içerikler öğrencilerin günlük yaşam deneyimleriyle ilişkilendirilerek bütüncül bir yaklaşımla ele alınmalıdır. Kelime, dil yapıları, sesletim ve iletişim becerileri anlamlı iletişim durumları içinde birlikte sunulmalıdır. Öğrencilerin yiyecek ve içecekler hakkında konuşma, istek bildirme, tercih belirtme, ikram etme ve teşekkür etme durumlarında dili aktif kullanabilecekleri etkileşim temelli uygulamalara yer verilmelidir. Dil yapıları kullanım yoluyla fark ettirilmeli; yiyecek ve içeceklere ilişkin ifadeler görseller, gerçek yaşam durumları ve somut materyallerle desteklenmelidir. Geleneksel yemekler ve sofranın kültürü ele alınırken öğrencilerin kendi kültürel çevreleriyle ilişki kurmaları ve farklı kültürlere karşı farkındalık geliştirmeleri desteklenmelidir. Lazcaya özgü seslerin doğru telaffuzu modelleme, tekrar ve kısa diyalog çalışmalarıyla geliştirilmeli; öğretim süreci öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyleri ve bireysel farklılıkları dikkate alınarak planlanmalıdır.

Anahtar Kavramlar aile, beslenme, birlikte yaşam, gelenek, günlük yaşam, içecek, ihtiyaç, ikram, iletişim, kültür, lezzet, misafirlik, paylaşım, sofranın düzeni, tat, tercih, teşekkür, yemek kültürü, yiyecek.

**ÖĞRENME
KANITLARI
(Ölçme ve
Değerlendirme)**

Öğrenme çıktıları; çalışma kâğıtları, kısa yazma ve konuşma uygulamaları, kontrol listeleri, gözlem formları, öğrenme günlüğü, yansıtıcı günlükler, kelime ilişkilendirme ve kümeleme etkinlikleri, zihin haritaları, öz / akran / grup değerlendirme formları, dijital üretimler (poster, video, ses kaydı), performans görevleri, öğrenme duvarı veya bülten panosu çalışmaları ile değerlendirilebilir.

1. Performans Görevi: Benim Laz Sofram

Öğrencilerden kendi aile yaşantılarını, beslenme alışkanlıklarını ve kültürel deneyimlerini temel alarak Laz sofranın kültürüne ilişkin bilgileri paylaştıkları bir çalışma hazırlamaları istenebilir. Bu kapsamda öğrencilerin ailelerinde hazırlanan yiyecekleri, içecekleri, sofrada kullanılan temel iletişim ifadelerini, birlikte yemek yeme alışkanlıklarını, misafir ağırlama durumlarını ve geleneksel sofranın düzenine ilişkin bilgileri içeren bir "Benim Laz Sofram" posterini, sofranın görseli veya tanıtım panosu oluşturmaları beklenebilir. Öğrencilerin bu bilgileri ifade ederken yiyecek ve içecekleri adlandırmaya, tercih ve ihtiyaç bildirmeye, istek ve rica ifade etmeye, sofrada kullanılan temel iletişim ifadelerini kullanmaya ve kültürel unsurlara ilişkin temel bilgileri paylaşmaya yönelik yapıları uygun şekilde kullanmaları desteklenebilir.

Öğrencilerin ders sürecinde sunulan görsel, işitsel ve dijital içerikleri dinleyip, izleyip ve inceleyerek Laz sofranın kültüründe kullanılan sözcük ve ifadeleri anlamlandırmaları, bu ifadeleri kendi aile yaşamları ve kültürel deneyimleriyle ilişkilendirerek kendi cümleleriyle yeniden ifade etmeleri ve arkadaşlarıyla basit soru-cevap yapıları aracılığıyla iletişim kurmaları beklenebilir.

Performans görevi sonunda öğrenciler hazırladıkları posterleri, sofranın görsellerini veya tanıtım panolarını sınıf ortamında sözlü olarak sunabilir. Bu süreçte öğrencilerin aile sofralarına ilişkin deneyimlerini, sofrada kullanılan yiyecek ve içecekleri, misafir ağırlama durumlarını ve Laz sofranın kültürüne ilişkin temel bilgileri açık ve anlaşılır biçimde ifade etmeleri, doğru ve anlaşılır telaffuzla konuşmaları, arkadaşlarının sorularını anlayarak uygun cevaplar vermeleri ve iletişim sürecine aktif katılım göstermeleri beklenebilir.

Performans görevi; öğrencilerin hedef sözcük ve ifadeleri doğru ve bağlama uygun kullanmaları, Laz sofranın kültürüne ilişkin bilgileri düzenli ve anlamlı biçimde sunmaları, tercih ve ihtiyaçlarını açık biçimde ifade etmeleri, kültürel unsurları doğru biçimde paylaşmaları, anlaşılır ve doğru telaffuz etmeleri, iletişim kurmaları ve etkinliklere aktif katılım göstermeleri ölçütlerine göre analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

2. Performans Görevi: Bir Günlük Sofra Günlüğüm

Öğrencilerden günlük yaşam deneyimlerini, beslenme alışkanlıklarını ve kişisel tercihlerini temel alarak gün boyunca tükettikleri yiyecek ve içecekleri paylaştıkları bir çalışma hazırlamaları istenebilir. Bu kapsamda öğrencilerin gün içinde kahvaltıda, öğle yemeğinde, akşam yemeğinde ve ara öğünlerde tükettikleri yiyecek ve içecekleri, tercih ettikleri tatları, ihtiyaç duydukları besinleri ve günlük sofralarına ilişkin bilgileri içeren bir "Bir Günlük Sofra Günlüğüm" poster, günlük beslenme çizelgesi veya görsel günlük oluşturmaları beklenebilir. Öğrencilerin bu bilgileri ifade ederken yiyecek ve içecekleri adlandırmaları, tercih ve ihtiyaç bildirmeleri, tatları ifade etmeleri, değerlendirme yapmaları ve günlük yaşamdaki temel iletişim yapılarını uygun şekilde kullanmaları desteklenebilir. Öğrencilerin ders sürecinde sunulan görsel, işitsel ve dijital içerikleri dinleyip, izleyip ve inceleyerek yiyecekler, içecekler, tatlar, tercihler ve günlük beslenme ile ilgili kullanılan sözcük ve ifadeleri anlamlandırmaları, bu ifadeleri kendi günlük yaşamlarıyla ilişkilendirerek kendi cümleleriyle yeniden ifade etmeleri ve arkadaşlarıyla basit soru-cevap yapıları aracılığıyla iletişim kurmaları beklenebilir.

Performans görevi sonunda öğrenciler hazırladıkları posterleri, günlük beslenme çizelgelerini veya görsel günlüklerini sınıf ortamında sözlü olarak sunabilir. Bu süreçte öğrencilerin gün boyunca tükettikleri yiyecek ve içecekleri, tercih ettikleri tatları, ihtiyaç duydukları besinleri ve günlük beslenme alışkanlıklarını açık ve anlaşılır biçimde ifade etmeleri, doğru ve anlaşılır telaffuzla konuşmaları, arkadaşlarının sorularını anlayarak uygun cevaplar vermeleri ve iletişim sürecine aktif katılım göstermeleri beklenebilir.

Performans görevi; öğrencilerin hedef sözcük ve ifadeleri doğru ve bağlama uygun kullanmaları, günlük beslenme alışkanlıklarına ilişkin bilgileri düzenli ve anlamlı biçimde sunmaları, tercih, ihtiyaç ve değerlendirme ifadelerini açık biçimde kullanmaları, günlük beslenme sürecini sıralı ve anlaşılır biçimde ifade etmeleri, anlaşılır ve doğru telaffuz etmeleri, iletişim kurmaları ve etkinliklere aktif katılım göstermeleri ölçütlerine göre analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin günlük yaşamlarında karşılaştıkları temel yiyecek ve içecekleri tanıyabildikleri, bunlara ilişkin deneyimlerini ana dillerinde ifade edebildikleri ve açlık, susuzluk, beğenme, isteme ile tercih bildirme gibi temel ihtiyaçlarını dile getirebildikleri kabul edilmektedir. Ayrıca aile yaşamı, yemek yeme alışkanlıkları, sofranın düzeni ve misafir ağırlama kültürüne ilişkin temel gözlem ve deneyime sahip oldukları varsayılmaktadır.

Öğrencilerin selamlaşma, teşekkür etme, isteme, soru sorma ve cevap verme gibi temel iletişim yapılarını kullanabildikleri; görsel ve işitsel ipuçlarından yararlanarak nesne ve günlük yaşam durumlarını anlamlandırabildikleri değerlendirilmektedir. Bunun yanında basit sınıflandırma, karşılaştırma, bilgi toplama ve günlük yaşamla ilişki kurma becerilerine sahip oldukları, bu birikimin temadaki öğrenmeleri destekleyeceği öngörülmektedir.

Ön Değerlendirme

Süreç

Ön değerlendirme süreci, öğrencilerin etkileşim kurabilecekleri ve görsel-işitsel materyallerden yararlanabilecekleri bir öğrenme ortamında planlanabilir. Yiyecekler, içecekler, sofralar ve geleneksel Laz mutfağına ilişkin görseller, kısa videolar, ses kayıtları veya gerçek nesnelerden yararlanılarak "Ne yemeyi seversin?", "Ne içmek istersin?", "Sofrada neler bulunur?", "Ailende hangi yemekler yapılır?" gibi sorular yöneltip sözlü yanıtlar vermeleri istenebilir.

Görseller, kısa diyaloglar ve günlük yaşam durumlarından hareketle öğrencilerin yiyecek ve içeceklere ilişkin temel kavramları tanıma, tercih ve ihtiyaçlarını ifade etme, görsel ve işitsel ipuçlarından yararlanma ve günlük yaşamla ilişki kurma becerileri değerlendirilebilir. Elde edilen bulgular doğrultusunda öğretim süreci öğrencilerin ilgi, ihtiyaç ve hazır bulunuşluk düzeylerine uygun olarak planlanabilir.

Köprü Kurma

Öğrencilerin günlük yaşamlarında karşılaştıkları yiyecekler, içecekler, aile sofraları ve yemek yeme alışkanlıklarına ilişkin deneyimleri ile tema kapsamında edinecekleri yeni bilgi ve beceriler arasında ilişki kurmaları desteklenebilir. Kendi yaşamlarından örnekler paylaşımları teşvik edilerek yiyecek, içecek, sofranın düzeni ve temel iletişim ifadelerine ilişkin önceki öğrenmeleri harekete geçirilebilir.

Önceki öğrenmeleri; yiyecekler, içecekler, tatlar, tercihler, ihtiyaçlar, sofranın iletişimi ve geleneksel Laz yemeklerine ilişkin yeni öğrenmelerle ilişkilendirilebilir. Görseller, gerçek nesneler ve akran etkileşimlerinden yararlanılarak öğrencilerin öğrendiklerini günlük yaşamla ilişkilendirmeleri, kültürel unsurları fark etmeleri ve önceki öğrenmeleriyle yeni öğrenmeleri arasında anlamlı bağlar kurmaları desteklenebilir.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları

LAZ.7.2.D.

"Sofram ve Tatlar" temasına yönelik dinleme / izleme-anlamlandırma süreci, öğrencilerin yiyecekler, içecekler, tatlar, tercih ve ihtiyaçlar ile geleneksel sofranın kültürüne ilişkin önceki deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla yiyecekler, içecekler, sofranın düzeni, aile sofrası, misafir ağırlama ve geleneksel Laz yemeklerini yansıtan görseller üzerinden başlatılır (**E1.1, E1.6, E3.1, KB2.2**). Sofrada yemek yeme, çay ikram etme, geleneksel yemek hazırlama, birlikte yemek paylaşma, yiyecek ve içecek seçme ve soru-cevap yoluyla iletişim kurma gibi durumları içeren görseller incelenerek "Masada neler var?", "Kimler birlikte yemek yiyor olabilir?", "Birbirlerine ne söylüyor olabilirler?", "Ne yemek istiyor olabilir?", "Ne içiyor olabilir?", "Sen sofrada ne söyleyebilirsin?" gibi sorulara yönelik düşünceler oluşturulur (**E3.8, OB4**). Öğrenciler, kendi aile ve günlük yaşam deneyimlerinden örnekler vererek görsellerdeki unsurlar ile kendi deneyimleri arasında temel ilişkiler kurar ve dinleyecekleri / izleyecekleri içerik hakkında tahminlerde bulunur (**SDB1.1, SDB2.1**).

Kısa bir ses kaydı, video ya da yiyecekler, içecekler, ihtiyaç bildirme, tercih belirtme, sofrada iletişim kurma ve geleneksel yemeklere yönelik basit diyaloglardan kesitler sunulur öğrencilerin görsel ve işitsel ipuçlarına dayanarak içerik hakkında tahminlerini geliştirmeleri sağlanır (**E2.1, E2.5, D3.4**). Öğrenciler, içerikte kimlerin konuştuğunu, birbirlerine nasıl hitap ettiklerini, hangi yiyecek ve içeceklerin konuşulduğunu, kişilerin ne yemek ya da ne içmek istediklerini, hangi yemeklerin tercih edildiğini ve geleneksel yemeklerin nasıl ifade edildiğini öngörmeye çalışır (**SDB2.1, SDB2.3, D14.1**).

"Sofram ve Tatlar" temasına uygun dinleme / izleme metni kesintisiz olarak sunulur. Bu metinde yiyecek ve içecek adları, açlık ve susuzluk bildiren ifadeler, istek ve rica kalıpları, sevmeye ve tercih bildiren yapılar, sofrada kullanılan temel iletişim ifadeleri ve geleneksel yemeklere yönelik temel ifadeler ("Bu çorbadır.", "Acıktım.", "Çay içmek istiyorum.",

"Bu yemek çok lezzetli.", "Afiyet olsun.", "Bu geleneksel bir yemektir." vb.) yer alır **(OB1)**. Bu aşamada öğrenciler dinledikleri / izledikleri içeriğin konusunu genel olarak algılar, içerikte geçen temel iletişim ifadelerini, yiyecek ve içecek adlarını, ihtiyaç bildiren yapıları ve basit ayrıntıları ayırt eder, tanımlar ve dikkat ettiği bilgileri not ederek kendi dinleme sürecini takip eder **(SDB1.2, D13.1, D16.3, KB2.2)**.

Dinleme / izleme sonrasında içerikte geçen yiyecek ve içecek adları, tatlar, miktarlar, tercih bildiren ifadeler, sofrada kullanılan iletişim kalıpları ve geleneksel yemeklere ilişkin ifadeler görseller, kartlar ve dijital materyaller aracılığıyla yeniden ele alınır. Öğrenciler başlangıçta yaptıkları tahminleri gözden geçirir, dinledikleri içerikle karşılaştırır ve tahminlerinin doğruluğunu kontrol eder **(KB2.5, OB1)**. İçerikte yer alan ifadeler öğrenciler tarafından kullanım amaçlarına göre sınıflandırılır **(KB2.7, OB4, D17.2)**.

Öğrenciler, sınıf içindeki arkadaşlarının en sevdikleri yemekler, tercih ettikleri içecekler ya da günlük beslenme alışkanlıkları hakkında bilgi toplamak amacıyla basit bilgi toplama çalışmaları yapar; örneğin "Kim tarafından çay tercih ediliyor?", "Kim tarafından süt içiliyor?", "Kim tarafından geleneksel yemekler sevilir?" gibi sorularla elde ettikleri bilgileri tablo veya işaretleme çizelgeleri üzerinde gösterir **(KB2.6, OB1)**. Elde edilen veriler üzerinden ortak özellikler ve farklılıklar belirlenir ve basit yorumlar yapılır **(KB2.14, OB7, SDB2.2, D20.2)**.

Öğrenciler aynı zamanda iletişim sürecinin sıralı yapısını fark ederek sofraya oturma, yiyecek seçme, istek bildirme, ikram etme, soru sorma, cevap verme ve teşekkür etme aşamaları arasındaki ilişkileri tanır **(KB2.5, KB2.7, OB1)**. Sonrasında içerikteki bilgiler tablo, şema ve görsel düzenleyiciler üzerinde yapılandırılarak unsurlar arasındaki ilişkiler görünür hâle getirilir ve bütün içinde anlamlandırılır **(OB4)**. Bu süreçte öğrenciler Laz kültürüne özgü yemekler, sofranın düzeni ve misafirlik kültürüne yönelik farkındalık geliştirir ve bu kültürel değerlerin korunmasının önemini fark eder **(OB5, E3.5, D14.3, D19.2)**.

Öğrenciler dinledikleri / izledikleri içeriği kendi yaşamlarıyla ilişkilendirerek bireysel olarak anlamlandırır **(KB3.1)**. Öğrenciler "Ben çay içerim.", "Benim en sevdiğim yemek ...", "Ben su istiyorum.", "Bizim köyde ... yapılır." gibi ifadelerle kendi tercihlerini, ihtiyaçlarını ve kültürel deneyimlerini ifade eder, dinledikleri içerikle kendi yaşamları arasında bağlantı kurar ve dinledikleri temel bilgileri kendi cümleleriyle yeniden ifade eder **(E3.1, SDB1.1, D6.2, KB2.3)**.

Sürecin son aşamasında öğrenciler dinledikleri / izledikleri içerik hakkında bireysel olarak düşüncelerini ifade eder ve sınıfla paylaşır **(E2.3)**. Gönüllü öğrenciler söz alarak sevdikleri yiyecekleri, tercih ettikleri içecekleri ya da kendi kültürlerinde yer alan yemekleri tanıtır; diğer öğrenciler onları dikkatle dinler **(D16.3)**. Ardından grup çalışmalarıyla öğrenciler birbirlerine en sevdikleri yemekler, tercih ettikleri içecekler, geleneksel yemekler ve sofranın alışkanlıkları hakkında sorular sorar ve cevap verir **(SDB2.1, SDB2.2, SDB2.3, D14.1)**.

LAZ.7.2.0.

"Sofram ve Tatlar" temasına yönelik okuma-anlamlandırma süreci, öğrencilerin yiyecekler, içecekler, tatlar, tercihler, ihtiyaçlar ve geleneksel sofranın kültürüne ilişkin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla yiyecek ve içecek adlarını, sofranın iletişimini, geleneksel yemekleri ve beslenme alışkanlıklarını içeren başlıklar, anahtar kelimeler ve destekleyici görseller üzerinden başlatılır **(E1.1, E3.1, KB2.2)**. Öğrencilere "Sofrada Birlikte", "En Sevdiğim Yemek", "Laz Sofrasında", "Ne İçmek İstersin?" gibi başlıklar ile bu başlıkları yansıtan görseller birlikte sunulur ve öğrencilerden bu görseller ile başlıklar arasında ilişki kurmaları istenir **(E3.8, OB4)**. Öğrenciler görsellerde yer alan ipuçlarını inceleyerek metnin konusu ve içeriği hakkında tahminlerde bulunur ve bu tahminlerini sınıfla paylaşır **(SDB2.1, KB2.8)**.

Öğrenciler destekleyici görselleri ve başlıkları yeniden inceleyerek metnin içeriğine yönelik tahminlerini detaylandırır ve metinde kimlerin yer alabileceğini, kişilerin birbirlerine nasıl

hitap edebileceğini, hangi yiyecek ve içeceklerin konuşulabileceğini, kişilerin ne yemek ya da ne içmek isteyebileceğini, hangi geleneksel yemeklerin ifade edilebileceğini öngörür **(E3.1)**. Öğrenciler bu tahminlerini gerekçeleriyle birlikte ifade eder **(E1.6, E2.3)**. Ardından yiyecekler, içecekler, ihtiyaç bildirme, tercih belirtme, sofrada iletişim kurma ve geleneksel yemeklere yönelik kısa ve basit bir metin öğrencilere sunulur. Öğrenciler metni önce sessiz olarak bireysel şekilde okur ve ilk okumada metnin genel konusunu anlamaya odaklanır **(E2.1, OB1)**. Bu süreçte öğrencilerin kendilerine güvenerek metni anlamlandırmaya çalışmaları teşvik edilir ve gerekli durumlarda akranlarıyla kısa paylaşımlar yapmaları sağlanır **(SDB2.1)**. Sonrasında öğrenciler metni ikinci kez okuyarak metinde geçen yiyecek ve içecek adlarını, ihtiyaç bildiren ifadeleri, istek ve rica kalıplarını, sevmeye ve tercih bildiren yapıları, miktar ifadelerini ve sofraya iletişimine yönelik ifadeleri işaretler veya altını çizer **(D4.2, D4.3, KB2.2)**.

Okuma sürecinin devamında öğrenciler başlangıçta yaptıkları tahminleri metinle karşılaştırarak doğruluğunu kontrol eder **(KB2.5)**. Metinde yer alan ifadeleri kullanım amaçlarına göre sınıflandırır; yiyecek ve içecek adları, ihtiyaç bildiren ifadeler, istek ve rica kalıpları, tercih bildiren yapılar, soru kalıpları ve sofraya iletişimine yönelik ifadeleri uygun başlıklar altında toplar **(KB2.7, OB1)**. Öğrenciler metindeki ifadeleri karşılaştırarak benzer ve farklı yönleri ortaya koyar; aynı anlamı taşıyan ya da farklı iletişim durumlarında kullanılan ifadeleri belirler ve bu ifadeler üzerinden karşılaştırmalar gerçekleştirir **(OB4, D17.2)**. Öğrenciler metni daha ayrıntılı inceleyerek iletişim sürecinin sıralı yapısını belirler; sofraya oturma, yiyecek seçme, istek bildirme, ikram etme, soru sorma, cevap verme ve teşekkür etme aşamaları arasındaki ilişkileri açıkça ortaya koyar **(KB2.5, KB2.7)**. Öğrenciler metindeki bilgileri tablo veya şema hâline getirerek düzenler; "kişi – yiyecek – içecek – tercih – ihtiyaç" ilişkisini gösteren basit tablolar oluşturur ve bu yapı üzerinden metindeki ilişkileri görselleştirir **(OB1, OB4)**. Ayrıca metinde verilen bilgilerden hareketle basit çıkarımlar yapar; örneğin bir kişinin hangi yiyeceği sevdiği, hangi içeceği tercih ettiği ya da hangi geleneksel yemekleri tanıdığı yorumlanır ve metinde açıkça verilmeyen bazı bilgiler tahmin edilir **(KB2.14)**. Bununla birlikte öğrenciler sınıf içinde yapılan basit veri toplama çalışmalarıyla metindeki bilgileri kendi yaşamlarıyla karşılaştırır; "Sınıfta kim tarafından çay tercih ediliyor?", "Kim tarafından süt içiliyor?", "Kim tarafından geleneksel yemekler sevilir?" gibi sorulara cevap bulmak için veri toplar, bu verileri tablo hâline getirir ve basit yorumlar yapar **(OB7, SDB2.2, D20.2)**.

Öğrenciler okudukları metni kendi yaşamlarıyla ilişkilendirerek bireysel olarak anlamlandırır. Öğrenciler metinden seçtikleri ifadeleri kendi yaşamlarına uyarlayarak yeniden ifade eder; "Ben çay içerim.", "Benim en sevdiğim yemek ...", "Ben su istiyorum.", "Bizim köyde ... yapılır." gibi cümlelerle kendi tercihlerini, ihtiyaçlarını ve kültürel deneyimlerini metinle ilişkilendirir **(E3.5, D6.2, D13.1)**.

Sürecin son aşamasında öğrenciler okudukları metin hakkında bireysel düşüncelerini ifade eder ve sınıfla paylaşır **(E2.3)**. Gönüllü öğrenciler metnin içeriğini kendi cümleleriyle anlatırken diğer öğrenciler onları dikkatle dinler **(D16.3)**. Ardından öğrenciler grup çalışmaları yaparak metinle ilgili sorular oluşturur, birbirlerine sevdikleri yiyecekler, tercih ettikleri içecekler, geleneksel yemekler ve sofraya alışkanlıkları hakkında sorular sorar ve cevap verir **(SDB2.1, SDB2.2, SDB2.3, D14.1)**.

LAZ.7.2.K.

"Sofram ve Tatlar" temasına yönelik konuşma-anlatma süreci, öğrencilerin yiyecek ve içecek adlarını söyleme, açlık ve susuzluk durumlarını ifade etme, tercih ve beğenilerini belirtme, sofrada kullanılan temel iletişim ifadelerini kullanma ve geleneksel yemeklere ilişkin temel bilgileri paylaşabildikleri deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla sınıf içinde gerçekleştirilen kısa diyalog örnekleri ve canlandırmalar üzerinden başlatılır **(E1.1, E1.6, SDB1.1, KB2.8)**. Öğrencilere "En sevdiğin yemek hangisidir?", "Susadığında ne

söylersin?", "Birinden su nasıl istersin?", "Sofrada birine nasıl ikramda bulunursun?", "Kendi köyünde yapılan bir yemeği nasıl tanıtırısın?" gibi sorular yöneltilir **(E2.1, D14.3)**. Öğrenciler bu sorular üzerinden kendi deneyimlerini paylaşır, yiyecek ve içeceklerle ilgili nasıl iletişim kurduklarını hatırlar ve bu süreçte sevdikleri yemekler, tercih ettikleri içecekler, aile sofraları, geleneksel yemekler ve günlük beslenme alışkanlıklarına ilişkin bilgilerin nasıl ifade edilebildiğini söyleyerek mevcut içerikle ilişkilendirir **(E3.8, SDB2.1, SDB2.3, D13.1)**.

Yiyecek ve içecekleri belirtme, ihtiyaç bildirme, istek ve rica etme, tercih ve beğeni belirtme, sofrada iletişim kurma ve geleneksel yemeklere ilişkin bilgi paylaşma ifadelerini içeren kısa diyaloglar model olarak sunulur **(KB2.2)**. Öğrenciler bu diyalogları tekrar eder, birlikte söyler ve taklit ederek kullanılmaya başlanılan yapıları fark eder **(SDB1.2)**. Öğrenciler ifadeleri bireysel olarak ve grup hâlinde seslendirir, Lazcaya özgü sesleri fark ederek doğru telaffuzla söylemeye çalışır ve kendi sesletimlerini kontrol ederek geliştirir **(OB1, D3.4)**.

Öğrenciler model diyaloglardan hareketle yiyecek ve içecekleri tanıtmaya, ihtiyaçlarını ifade etmeye, tercihlerini belirtmeye, sofrada iletişim kurma ve geleneksel yemeklere ilişkin temel bilgiler paylaşma ifadelerini kullanarak kendi konuşmalarını oluşturur **(SDB1.2)**. Öğrenciler "Bu çorbadır.", "Acıktım.", "Çay içmek istiyorum.", "Ben kahveyi sevmiyorum.", "Bu yemek çok lezzetli.", "Bizim köyde ... yapılır.", "Önce ..., sonra ..." gibi yapıları kullanarak kendi yemek tercihlerini, beslenme alışkanlıklarını ve kültürel deneyimlerini tanıtan kısa konuşmalar hazırlar; hazırladıkları konuşmaları tekrar eder, geliştirir ve daha akıcı hâle getirir **(KB2.14, SDB3.3)**. Öğrenciler oluşturdukları konuşmaları sınıf içinde sözlü olarak ifade eder ve konuşmalarını kendi yaşam deneyimlerine göre zenginleştirir **(E2.3, D6.2, D13.1)**.

Konuşma sürecinde öğrenciler hazırlıklı ve hazırlıksız konuşma durumlarında öğrendikleri ifadeler kullanılarak iletişim kurulabildiğini deneyimler. Hazırlıklı konuşmalarda sevdikleri yiyecekleri, tercih ettikleri içecekleri, günlük beslenme alışkanlıklarını, aile sofralarını ve geleneksel yemeklere ilişkin bilgileri paylaşır. Hazırlıksız konuşmalarda ise arkadaşlar tarafından yöneltilen sorulara anlık ve bağlama uygun cevaplar verir; soru sorar, cevap verir ve konuşmayı sürdürür **(SDB2.1, SDB2.2, SDB2.3, D14.1)**. Öğrenciler konuşmalarında uygun sözcükleri seçer, cümlelerini açık ve anlaşılır şekilde kurar ve mesajlarını net biçimde ifade eder **(E2.3, KB2.8, D4.2)**. Öğrenciler birbirlerini dinleyerek iletişimi sürdürür, konuşma sırasına uyar ve sosyal etkileşim içinde öğrenir **(OB1, D16.3)**.

Öğrenciler öğrendikleri ifadeleri farklı durumlara uyarlayarak yeniden kullanır; bir arkadaşına en sevdiği yemeği anlatma, sofrada misafire ikramda bulunma, ailesinin sofraya alışkanlıklarını paylaşma, sınıfta kendi beslenme tercihlerini anlatma veya Laz kültürüne özgü geleneksel bir yemeği tanıtmaya gibi farklı durumları canlandırır ve bu durumlara uygun ifadeler kullanılarak konuşur **(KB2.14, SDB3.3, E2.1)**. Öğrenciler konuşmalarını bağlama uygun şekilde yeniden düzenler, farklı kişilerle iletişim kurarken kullanılabilecek ifadeleri karşılaştırır ve uygun iletişim biçimlerini seçer **(D15.5, D19.2, OB5)**.

Sürecin sonunda öğrenciler gerçekleştirdikleri konuşma etkinliklerini değerlendirir; kendilerini sevdikleri yiyecekleri, tercih ettikleri içecekleri ya da kendi kültürlerinde yer alan geleneksel yemekleri tanıtan kısa konuşmalar yapar, arkadaşlarının konuşmalarını dikkatle dinler ve birbirlerinin konuşmalarına yönelik görüşlerini ifade eder **(D16.3, KB2.8)**. Öğrenciler birbirlerine geri bildirim verir, karşılıklı konuşmalar gerçekleştirir ve düşüncelerini paylaşır **(SDB2.1, SDB2.3, D20.2)**.

LAZ.7.2.Y.

"Sofram ve Tatlar" temasına yönelik yazma süreci, öğrencilerin yiyecekler, içecekler, tatlar, tercihler, ihtiyaçlar, sofrada kullanılan temel iletişim ifadeleri ve geleneksel yemeklere ilişkin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla başlatılır **(E1.1, SDB1.1, OB1)**. Öğrencilere yiyecek ve içecek adları, ihtiyaç bildiren yapılar, tercih ifadeleri ve sofraya iletişiminde ilişkin daha önce öğrenilen yapılar hatırlatılır ve "Benim Sofram" yazma görevi

tanıtılır **(E3.8)**. Öğrencilerden yazma görevinde ne yapılacağına anlaşılmaması istenebilir ve "En sevdiğin yemek nedir?", "Ne içmek istersin?", "Acıktığında ne söylersin?", "Sofrada nasıl rica edersin?", "Köyünde hangi yemekler yapılır?" gibi örnek sorular üzerinden konuya hazırlık yaptırılır **(KB2.8)**.

Öğrencilere yiyecek ve içecekleri belirtme, ihtiyaç bildirme, istek ve rica etme, tercih ve beğeni ifade etme, sofrada iletişim kurma ve geleneksel yemekleri tanıtmaya ifadelerini içeren kısa ve basit yazılı model metinler sunulur **(E3.1, OB1)**. Öğrenciler bu metinleri inceleyerek yapı ve içerik hakkında farkındalık kazanır **(KB2.2)**. "Bu çorbadır.", "Acıktım.", "Çay içmek istiyorum.", "Bu yemek çok lezzetli.", "Afiyet olsun.", "Bizim köyde ... yapılır." gibi model metinler öğrenciler tarafından okunarak incelenir, ardından kopyalanarak yeniden yazılır **(SDB1.2, D17.2)**.

Öğrenciler model metinlerden hareketle kendi yazılarını oluşturmaya yönlendirilebilir. "Cümlemleri Tamamlıyorum" etkinliği kapsamında öğrencilere eksik bırakılmış ifadeler verilebilir ("Ben ... içerim.", "Benim en sevdiğim yemek ...", "Ben ... istiyorum.", "Bizim köyde ... yapılır.") ve bu cümlelerin kendilerine göre tamamlanması istenir **(E1.6, KB2.8)**. Daha sonra öğrenciler bu cümleleri bir araya getirerek kendi yemek tercihlerini, ihtiyaçlarını ve kültürel deneyimlerini tanıtan kısa bir metin oluşturur. Bu süreçte öğrenciler modeli kullanarak yeni içerik düzenler, tercihlerini ve kişisel deneyimlerini yapılandırır ve yazılı üretim gerçekleştirir **(E2.3, SDB1.2, D13.1)**.

Öğrenciler "Benim Sofram" etkinliği kapsamında sevdikleri yiyecekler, tercih ettikleri içecekler, günlük beslenme alışkanlıkları ve geleneksel yemeklere ilişkin bilgileri içeren kısa bir tanıtım metni yazar **(KB2.2)**. Öğrenciler yazarken uygun kelimeleri seçmeye, basit cümle yapıları kurmaya, bilgileri doğru sırayla düzenlemeye ve mesajlarını açık ve anlaşılır şekilde ifade etmeye dikkat eder **(KB2.5, OB1)**. Yazılarında hangi bilgiyi önce, hangisinin sonra verilebileceğini planlar; benzer ve farklı bilgiler karşılaştırılarak anlamlı bir bütün oluşturur **(KB2.7, KB2.14, D6.2)**.

Öğrenciler yazdıkları metinler üzerinde yeniden düzenleme çalışmaları yapar. "Metnimi Geliştiriyorum" etkinliği kapsamında öğrenciler yazdıkları metni gözden geçirir, eksik ya da hatalı kısımları düzeltir, ifadelerini daha açık ve anlaşılır hâle getirir **(SDB2.1, D4.2)**. Ardından öğrenciler yazılarını sınıf içinde paylaşır ve "Sınıf Sofra Panosu" etkinliği ile yazılar, yaşadıkları çevrenin yemek kültürünü yansıtan görsellerle birlikte sergilenir **(SDB2.2, SDB2.3, OB4, OB5)**.

Sürecin son aşamasında öğrenciler yazma süreçlerini değerlendirir. "Kendimi Değerlendiriyorum" etkinliği kapsamında öğrenciler yazarken nelerin doğru yapılabildiğini, hangi bilgilerin açık şekilde ifade edilebildiğini ve hangi alanlarda gelişmesi gerektiğini ifade eder **(KB2.17)**. Ayrıca "Arkadaşımla Yazısını Okuyorum" etkinliği ile öğrenciler birbirlerinin yazılarını inceleyerek basit geri bildirimlerde bulunur, düşüncelerini paylaşır ve birbirlerine yapıcı öneriler sunar **(SDB2.1, SDB2.2, D14.1)**.

Öğrencilerden kendi aile yaşamlarını, beslenme alışkanlıklarını ve kültürel deneyimlerini temel alarak Laz sofrası kültürüne ilişkin bilgileri paylaştıkları bir çalışma hazırlamaları beklenebilir. Bu kapsamda öğrenciler ailelerinde hazırlanan yiyecekleri, içecekleri, sofrada kullanılan temel iletişim ifadelerini, birlikte yemek yeme alışkanlıklarını, misafir ağırlama durumlarını ve geleneksel sofrası düzenine ilişkin bilgileri içeren bir "Benim Laz Sofram" posteri, sofrası görseli ya da tanıtım panosu oluşturabilir. Öğrenciler bu bilgileri ifade ederken yiyecek ve içecekleri adlandırabilir, tercih ve ihtiyaç bildirebilir, istek ve rica ifadelerini kullanabilir, sofrada kullanılan temel iletişim ifadelerinden yararlanabilir ve kültürel unsurlara ilişkin temel bilgileri paylaşmaya yönelik yapıları uygun şekilde kullanabilir. Bu performans görevi; kontrol listeleri, gözlem formları, dereceli puanlama anahtarları ile öz, akran ve grup değerlendirme formları kullanılarak değerlendirilebilir.

Öğrencilerden günlük yaşam deneyimlerini, beslenme alışkanlıklarını ve kişisel tercihlerini temel alarak gün boyunca tükettikleri yiyecek ve içecekleri paylaştıkları bir çalışma hazırlamaları istenebilir. Bu kapsamda öğrencilerin gün içinde kahvaltıda, öğle yemeğinde, akşam yemeğinde ve ara öğünlerde tükettikleri yiyecek ve içecekleri, tercih ettikleri tatları, ihtiyaç duydukları besinleri ve günlük sofralarına ilişkin bilgileri içeren bir "Bir Günlük Sofra Günlüğüm" posterini, günlük beslenme çizelgesi veya görsel günlük oluşturmaları beklenebilir. Öğrencilerin bu bilgileri ifade ederken yiyecek ve içecekleri adlandırmaları, tercih ve ihtiyaç bildirmeleri, tatları ifade etmeleri, değerlendirme yapmaları ve günlük yaşamdaki temel iletişim yapılarını uygun şekilde kullanmaları desteklenebilir. Ayrıca öğrencilerin ders sürecinde sunulan görsel, işitsel ve dijital içerikleri dinleyip, izleyip ve inceleyerek yiyecekler, içecekler, tatlar, tercihler ve günlük beslenme ile ilgili kullanılan sözcük ve ifadeleri anlamlandırmaları, bu ifadeleri kendi günlük yaşamlarıyla ilişkilendirerek kendi cümleleriyle yeniden ifade etmeleri ve arkadaşlarıyla basit soru-cevap yapıları aracılığıyla iletişim kurmaları beklenebilir. Performans görevi sonunda öğrenciler hazırladıkları posterleri, günlük beslenme çizelgelerini veya görsel günlüklerini sınıf ortamında sözlü olarak sunabilir. Bu süreçte öğrencilerin gün boyunca tükettikleri yiyecek ve içecekleri, tercih ettikleri tatları, ihtiyaç duydukları besinleri ve günlük beslenme alışkanlıklarını açık ve anlaşılır biçimde ifade etmeleri, doğru ve anlaşılır telaffuzla konuşmaları, arkadaşlarının sorularını anlayarak uygun cevaplar vermeleri ve iletişim sürecine aktif katılım göstermeleri beklenebilir. Bu performans görevi; öğrencilerin hedef sözcük ve ifadeleri doğru ve bağlama uygun kullanmaları, günlük beslenme alışkanlıklarına ilişkin bilgileri düzenli ve anlamlı biçimde sunmaları, tercih, ihtiyaç ve değerlendirme ifadelerini açık biçimde kullanmaları, günlük beslenme sürecini sıralı ve anlaşılır biçimde ifade etmeleri, anlaşılır ve doğru telaffuz etmeleri, iletişim kurmaları ve etkinliklere aktif katılım göstermeleri ölçütlerine göre analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

LAZ.7.2.DBS.

"Sofram ve Tatlar" temasına yönelik sözcük seçme ve kullanma süreci, öğrencilerin yiyecekler, içecekler, tatlar, ihtiyaçlar, tercihler ve sofrada iletişim kurma durumlarında kullanılan "çorba", "çay", "su", "ekmek", "aç", "susuz", "lezzetli" ve "geleneksel yemek" gibi hedef sözcüklerle karşılaşmaları üzerinden başlatılır **(E1.1, SDB1.1, OB1)**. Öğrenciler bu sözcüklerin yer aldığı içerikleri dinler ve izler; sözcükleri bütünsel olarak duyar ve görerek bu sözcüklere aşinalık kazanır. Öğrenciler tekrar eden sözcüklere dikkat ederek bu sözcükleri ayırt etmeye başlar **(E3.8, KB2.2)**.

"Sofram ve Tatlar" temasına yönelik sözcük seçme ve kullanma süreci, öğrencilerin yiyecekler, içecekler, ihtiyaçlar, tercihler, sofrada iletişim kurma ve geleneksel yemekleri ifade etmeye yönelik hedef sözcükleri bağlam içinde duymaları ve görmeleriyle başlatılır **(E1.1, E3.1, OB1)**. Öğrencilere sofraya ortamını yansıtan kısa diyaloglar, metinler, görseller ve videolar sunulur. Bu içeriklerde "çorba", "çay", "kahve", "su", "ekmek", "meyve", "yemek", "içmek", "istemek", "sevmek", "lezzetli", "sıcak", "soğuk", "tatlı", "köy", "geleneksel", "misafir" gibi hedef sözcükler doğal bir bağlam içinde yer alır. Öğrenciler bu sözcükleri bütüncül olarak algılayarak ilk aşinalıklarını kazanır **(OB4)**.

Öğrencilerin içerikte tekrar eden sözcükleri fark etmeleri sağlanır. "Duy-Gör-İşaretle" etkinliğinde öğrenciler dinledikleri, izledikleri ya da okudukları içerikte geçen hedef sözcükleri belirler, işaretler ve sınıfla paylaşır **(KB2.2, OB1)**. Ardından bu sözcükler öğrenciler tarafından sesli olarak tekrar edilir **(SDB1.2)**. Öğrenciler yiyecek ve içecek adlarını, tat bildiren sözcükleri ve soru kalıplarında geçen temel sözcükleri gözlemleyerek benzer özelliklerine göre gruplandırır **(KB2.5)**.

Öğrencilerin hedef sözcüklerin kullanımını anlamaları desteklenir. "Nerede Kullanılır?" etkinliğinde öğrenciler verilen sözcüklerin hangi iletişim durumlarında kullanıldığını belirler; örneğin "çay" sözcüğünün ikram durumlarında, "su" sözcüğünün ihtiyaç bildirme durumlarında, "lezzetli" sözcüğünün değerlendirme yaparken, "geleneksel" sözcüğünün kültürel

yemekleri tanıtırken kullanıldığını fark eder ve bunu görseller ya da örnek cümleler üzerinden açıklar (**KB2.7, OB4**). Öğrencilerin iletişimsel farkındalık geliştirmeleri desteklenir (**D4.2**).

Öğrenciler hedef sözcüklerin anlamlarını kendi zihinsel kavramlarıyla ilişkilendirir. Öğrenciler "Ben çay içerim.", "Benim en sevdiğim yemek ...", "Ben su istiyorum.", "Bizim köyde ... yapılır." gibi ifadeler üzerinden sözcükleri kendi yaşamlarıyla bağlantılandırır (**SDB1.1, E1.6, KB2.8**). "Kendimle ilişkilendiriyorum" etkinliği ile öğrenciler öğrendikleri sözcükleri kendi beslenme alışkanlıkları, aile sofraları ve kültürel deneyimleriyle ilişkilendirerek anlamlarını pekiştirir (**D13.1**).

Öğrenciler hedef sözcüklerin anlamlarını daha açık biçimde ortaya koyar. "Anlamını Açıkla" etkinliğinde öğrenciler seçtikleri sözcükleri basit ifadelerle açıklar, örnek cümle içinde kullanır ve gerektiğinde görsellerle destekler (**KB2.14, E2.3, OB1**). Öğrenciler "geleneksel", "misafir", "lezzetli", "tatlı", "sıcak" gibi sözcükleri kendi ifadeleriyle açıklarken benzer sözcüklerle ilişkiler kurar, anlamlarını yorumlar ve arkadaşlarıyla paylaşır (**SDB2.1, D6.2**).

Öğrenciler hedef sözcükleri farklı bağlamlarda tekrar ederek anlamlarını güçlendirir. "Cümle Kur-Paylaş" etkinliği kapsamında öğrenciler verilen sözcüklerle kısa cümleler oluşturur ve sınıfla paylaşır (**E2.1, SDB2.3**). Öğrenciler "çay", "su", "çorba", "ekmek", "köy", "misafir" gibi sözcükleri kullanarak anlamlı ifadeler üretir (**OB1, D14.1, D15.1**).

Öğrenciler hedef sözcükleri doğal iletişim içinde kullanmaya yönlendirilir. "Sor-Cevapla" etkinliği ile öğrenciler birbirlerine "Ne yemek istersin?", "Ne içiyorsun?", "En sevdiğin yemek nedir?", "Biraz daha ister misin?", "Köyünde hangi yemekler yapılır?" gibi sorular sorup cevap verir (**SDB2.1, SDB2.2, E2.3**). Bu süreçte öğrenciler öğrenilen sözcükleri kendiliğinden ve bağlama uygun biçimde kullanır (**D4.2, D4.3, D14.1**).

Sürecin son aşamasında öğrenciler hedef sözcükleri farklı bağlamlarda kullanarak kalıcı hâle getirir. Öğrenciler konuşma ve yazma etkinliklerinde öğrenilen sözcükleri yaşadıkları çevrenin yemek kültürünü yansıtacak şekilde doğal bir biçimde kullanır, sevdikleri yiyecekleri tanıtır, arkadaşlarıyla sofraya iletişimi kurar, kısa tanıtım metinleri oluşturur ve farklı sosyal durumlarda uygun sözcükleri seçerek kullanır (**SDB3.3, KB2.8, OB5, D19.2**).

LAZ.7.2.SÖS.

"Sofram ve Tatlar" temasına yönelik sözcük seçme ve kullanma süreci; öğrencilerin yiyecekler, içecekler, tatlar ve sofraya kültürüne ilişkin hedef sözcüklerle karşılaşmaları üzerinden başlatılır (**E1.1, SDB1.1**). Öğrenciler bu sözcüklerin yer aldığı içerikleri dinleyip izler. Sözcükleri bütünsel olarak duyup görerek bu sözcüklere aşinalık kazanır (**OB1, KB2.2**). Öğrenciler tekrar eden sözcüklere dikkat ederek bu sözcükleri ayırt etmeye başlar (**E3.8**).

"Sofram ve Tatlar" temasına yönelik sözcük seçme ve kullanma süreci; öğrencilerin yiyecekler, içecekler, tatlar, istek ve ihtiyaç bildirme, tercih belirtme, sofraya iletişimi ve geleneksel yemeklere ilişkin hedef sözcükleri bağlam içinde duyup görmeleriyle sürdürülür (**E1.1**). Öğrencilere günlük yaşamı, aile sofrasını ve misafirlik ortamlarını yansıtan kısa diyaloglar, metinler, görseller ve videolar sunulur (**OB4**). Bu içeriklerde yiyecek ve içecek adları, sofraya araç gereçleri, tat bildiren sözcükler, istek ve tercih ifadeleri ile geleneksel yemeklere ilişkin hedef sözcükler doğal bir bağlam içinde yer alır. Öğrenciler bu içerikleri bütüncül olarak algılayarak hedef sözcüklere ilişkin ilk aşinalıklarını kazanır (**OB1, E3.5**).

Öğrencilerin içerikte tekrar eden sözcükleri fark etmeleri sağlanır (**KB2.2**). "Duy-Gör-İşaretle" etkinliğinde öğrenciler dinledikleri, izledikleri veya okudukları içerikte geçen hedef sözcükleri belirleyerek işaretler ve arkadaşlarıyla paylaşır. Ardından hedef sözcükler öğrenciler tarafından sesli olarak tekrar edilir (**OB1, SDB1.2**). Öğrenciler yiyecek ve içecek adlarını, tat bildiren sözcükleri, sofraya kültürüne ilişkin ifadeleri ve soru kalıplarında geçen temel sözcükleri gözlemleyerek benzer özelliklerine göre gruplandırır (**KB2.5**).

Öğrencilerin hedef sözcüklerin kullanımını anlamaları desteklenir (**OB4**). "Nerede Kullanılır?" etkinliğinde öğrenciler verilen sözcüklerin hangi iletişim durumlarında kullanıldığını

belirler. Örneğin yiyecek ve içecek adlarının sipariş verme, ikram etme ve günlük beslenme durumlarında; tat bildiren sözcüklerin yiyecekleri değerlendirme sürecinde; istek ve ihtiyaç bildiren ifadelerin sofrada iletişim kurarken; teşekkür ve ikram ifadelerinin ise misafirlik ve paylaşım ortamlarında kullanıldığını fark eder ve bunu görseller veya örnek cümleler üzerinden açıklar **(KB2.7, D14.1)**. Böylece öğrencilerin iletişimsel farkındalık geliştirmeleri desteklenir.

Öğrenciler hedef sözcüklerin anlamlarını kendi yaşantılarıyla ilişkilendirir **(KB2.8)**. Öğrenciler günlük yaşamlarında tükettikleri yiyecek ve içecekleri, sevdikleri ve tercih ettikleri tatları, aileleriyle birlikte hazırladıkları veya tükettikleri geleneksel yemekleri öğrendikleri sözcüklerle ilişkilendirir. "Benim Sofram" etkinliğinde öğrenciler kendi beslenme alışkanlıklarını, tercihlerini ve sofraya deneyimlerini hedef sözcüklerden yararlanarak ifade eder. Böylece sözcüklerin anlamlarını kendi yaşam deneyimleriyle ilişkilendirerek pekiştirir **(SDB1.1, E1.6, D13.1)**.

Öğrenciler hedef sözcüklerin anlamlarını daha açık biçimde ortaya koyar **(KB2.14)**. "Anlamını Açıkla" etkinliğinde öğrenciler seçtikleri sözcükleri kendi ifadeleriyle açıklar, örnek cümle içinde kullanır ve gerektiğinde görsellerle destekler. Öğrenciler yiyecek, içecek, tat, ikram ve sofraya kültürüne ilişkin sözcükleri açıklarken benzer ve farklı özellikleri belirler; bu sözcüklerin kullanım alanlarını yorumlayarak arkadaşlarıyla paylaşır **(SDB2.1, OB1, D14.1)**.

Öğrenciler hedef sözcükleri farklı bağlamlarda tekrar ederek anlamlarını güçlendirir **(E2.1)**. "Cümle Kur-Paylaş" etkinliği kapsamında öğrenciler verilen sözcüklerle kısa diyaloglar ve anlamlı cümleler oluşturur. Öğrenciler yiyecek ve içecek adlarını, tat bildiren sözcükleri, istek ve tercih ifadelerini kullanarak günlük yaşamdan örnekler verir; oluşturdukları cümleleri sınıfla paylaşır **(SDB2.3, OB1, D4.2, D15.1)**.

Öğrenciler hedef sözcükleri doğal iletişim içinde kullanmaya yönlendirilir **(SDB2.1)**. "Sor-Cevapla" etkinliğinde öğrenciler birbirlerine sevdikleri yiyecek ve içecekler, tercih ettikleri tatlar, ihtiyaç duydukları yiyecekler, geleneksel yemekler ve sofraya alışkanlıkları hakkında sorular sorup cevap verir. Ayrıca ikram etme, teşekkür etme ve sofrada kullanılan temel iletişim ifadelerini uygun bağlamlarda kullanır. Bu süreçte öğrenciler öğrenilen sözcükleri kendiliğinden ve iletişim amacına uygun biçimde kullanır **(E2.1, D14.1)**.

Sürecin son aşamasında öğrenciler hedef sözcükleri farklı bağlamlarda kullanarak kalıcı hâle getirebilir **(SDB3.3)**. Öğrenciler konuşma, dinleme, okuma ve yazma etkinliklerinde öğrendikleri sözcükleri doğal biçimde kullanabilir. Günlük beslenme alışkanlıklarını, yiyecek ve içecek tercihlerini, geleneksel yemekleri ve sofraya kültürüne ilişkin deneyimlerini ifade edebilir. Farklı sosyal ortamlarda uygun sözcükleri seçerek etkili iletişim kurabilir; paylaşım, misafirlik ve sofraya kültürüne ilişkin ifadeleri iletişim bağlamına uygun şekilde kullanabilir **(KB2.8, OB5, D15.5, D19.3)**.

LAZ.7.2.SES.

"Sofram ve Tatlar" temasına yönelik sesletim seçme ve kullanma süreci, öğrencilerin yiyecekler, içecekler, tatlar, ihtiyaçlar, tercihler, sofrada iletişim kurma ve geleneksel yemekleri ifade etmeye yönelik hedef sesletim unsurlarına dikkat ederek dinlemeleriyle başlatılır **(E3.1, OB1)**. Öğrencilere sofraya ortamını yansıtan kısa diyaloglar, ses kayıtları ve videolar sunulabilir. Bu içeriklerde "Bu çorbadır.", "Acıktım.", "Susadım.", "Çay içmek istiyorum.", "Bu yemek çok lezzetli.", "Afiyet olsun.", "Bizim köyde ... yapılır." gibi ifadeler doğal bir akış içinde yer alabilir. Öğrenciler bu ifadeleri dinlerken Lazcaya özgü sesler, sözcük vurgusu, tonlama ve konuşma akıcılığına dikkat eder **(OB4)**.

Öğrencilerin hedef sesletim unsurlarını fark etmeleri sağlanır. "Dinle-Fark Et" etkinliğinde öğrenciler belirli sözcüklerin ve ifadelerin nasıl söylendiğine dikkat eder; özellikle yiyecek ve içecek adlarını söylerken, ihtiyaç bildirirken, tercih belirtirken ya da geleneksel yemekleri tanıtırken kullanılan vurgu ve tonlamayı ayırt eder **(KB2.2, OB1)**. Öğrenciler duydukları sesletim özelliklerini işaretler, benzer ses özelliklerini belirler ve sınıfla paylaşır **(SDB1.2)**.

Öğrenciler hedef sesletim unsurlarını tekrar ederek pekiştirir. "Tekrar ve Taklit" etkinliği kapsamında öğretmen seslendirmesinin ya da ses kaydının ardından ifadeler doğru telaffuzla tekrar ettirilebilir (**E3.1**). Öğrenciler yiyecek ve içecek adlarını, ihtiyaç bildiren ifadeleri, tercih ve değerlendirme kalıplarını vurgu, tonlama ve akıcılığa dikkat ederek bireysel ve grup hâlinde seslendirir (**SDB2.1, E1.6**).

Öğrenciler hedef sesletim unsurlarını farklı bağlamlarda tanımaya yönlendirilir. "Nerede Duydun?" etkinliğinde öğrencilere aynı ifadeler farklı iletişim durumları içinde dinletilir ve öğrenciler hangi sözcük ya da ifadenin nasıl söylendiğini tanır. Örneğin "Çay ister misin?" ifadesi aile sofrasında, misafir ağırlarken ya da arkadaşlarla birlikte yemek yerken kullanılan farklı bağlamlarda dinletilir ve öğrenciler ortak sesletim özelliklerini fark eder (**KB2.7, OB1, OB4**).

Öğrencilerin doğru sesletimi kendiliğinden seçerek kullanmaları sağlanır. "Hangisi Doğru?" etkinliğinde öğrencilere aynı ifadenin farklı sesletimlerle söylendiği örnekler sunulur ve öğrencilerden doğru olanı seçmeleri istenir (**KB2.8, E2.5**). Ardından "Seç ve Söyle" etkinliği ile öğrenciler doğru sesletimi seçtikleri ifadeleri kendi cümleleri içinde kullanarak yeniden üretir (**E2.3, D13.1**).

Öğrenciler sesletim unsurlarını iletişim içinde kullanır. Grup çalışmalarıyla öğrenciler birbirlerine sevdikleri yiyecekler, tercih ettikleri içecekler, ihtiyaçları ve geleneksel yemekler hakkında sorular sorar ve cevap verirken öğrendikleri ifadeleri doğru sesletimle kullanır (**SDB2.1, SDB2.2, SDB2.3, E2.1**). "Sor-Cevapla" etkinliğinde öğrenciler konuşurken doğru vurguya, tonlamaya ve akıcılığa dikkat eder (**D4.2, D4.3, D14.1**).

Sürecin sonunda öğrenciler öğrendikleri sesletim unsurlarını farklı bağlamlarda kullanarak kalıcı hâle getirir. Öğrenciler hem konuşma hem de yiyecek ve içecekleri tanıtmada etkinliklerinde doğru telaffuz, vurgu ve tonlamayı doğal bir şekilde kullanır; farklı kişilerle iletişim kurarken sesletim özelliklerini bağlama uygun biçimde düzenler (**SDB3.3, KB2.14, KB2.8, D14.3**).

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

1. Etkinlik: Sofrada Konuşalım

Öğrenciler aileleriyle, yakın çevreleriyle veya misafirlik ortamlarında sofrada kullanılan temel iletişim ifadelerini gözlemleyerek sürece başlayabilir. Günlük yaşamda yiyecek isteme, teşekkür etme, tercih belirtme ve ikram etme durumlarında kullanılan ifadeleri dikkatle dinleyebilir ve not alabilir.

Hazırlık sürecinde öğrenciler gözlemledikleri ifadeleri sınıfa getirmeden önce aile bireyleriyle birlikte tekrar edebilir. "Çay ister misin?", "Evet isterim.", "Teşekkür ederim.", "Biraz ekmek alırım.", "Afiyet olsun." gibi ifadelerin hangi durumlarda kullanıldığını belirleyebilir.

Uygulama aşamasında öğrenciler gözlemledikleri gerçek sofr ortamlarından birini seçebilir ve bu duruma uygun kısa diyaloglar oluşturabilir. Diyaloglarda yiyecek ve içecek adları, tercih ifadeleri, rica kalıpları ve sofr iletişimine yönelik ifadelerin birlikte kullanılması sağlanabilir. Öğrencilerin oluşturdukları diyalogları sınıfta sesli olarak paylaşmaları ve kısa biçimde canlandırmaları desteklenebilir.

Etkinlik sonunda öğrenciler sofrada kullanılan temel iletişim ifadelerini gerçek yaşamdan örneklerle ilişkilendirerek farklı sosyal ve kültürel bağlamlarda kısa, anlamlı ve yaratıcı diyaloglar kurabilir.

2. Etkinlik: Geleneksel Sofra

Öğrenciler aile büyükleri, yakın çevreleri veya yaşadıkları çevredeki kişilerle görüşerek geleneksel yemekler ve sofr kültürüne ilişkin bilgi toplayarak sürece başlayabilir. Öğrenciler evlerinde, köylerinde veya aile ziyaretlerinde karşılaştıkları geleneksel sofraları gözlemleyebilir; kullanılan yiyecekleri, paylaşım durumlarını ve sofrada kullanılan temel ifadeleri not edebilir.

Hazırlık sürecinde öğrenciler topladıkları bilgiler doğrultusunda geleneksel yemekler ve sofrada kullanılan temel ifadeleri tekrar edebilir. "Birlikte yemek yeriz.", "Misafir gelir.", "Çay içeriz.", "Sofra hazırlanır." gibi ifadeler üzerinde durulabilir.

Uygulama aşamasında öğrenciler gözlemledikleri veya fotoğrafladıkları bir sofr durumunu seçebilir ve bunu kısa cümlelerle anlatabilir. Öğrencilerin sofrada yer alan yiyecekleri, yapılan etkinlikleri ve kullanılan temel ifadeleri ("Sofrada çay var.", "Birlikte yemek yeriz.", "Misafir gelir." gibi) birlikte kullanmaları sağlanabilir. Ardından öğrencilerin aynı duruma uygun kısa bir konuşma oluşturmaları desteklenebilir.

Etkinlik sonunda öğrenciler geleneksel sofr ve paylaşım kültürünü gerçek yaşam deneyimleriyle ilişkilendirerek basit, anlamlı ve kültürel farkındalık içeren ifadeler kullanabilir.

Destekleme 1. Etkinlik: Sofrada Ne Var?

Öğrencilere yiyecekler, içecekler ve sofraya araçlarını içeren görseller sunulabilir. Görsellerde günlük yaşamda kullanılan temel yiyecek ve içecekler ile sofrada bulunan nesneler yer alabilir. Öğrencilerin sözcükleri daha kolay fark edebilmeleri için öğretmen tarafından hedef sözcükler önce model olarak seslendirilebilir ve öğrenciler bu sözcükleri birlikte tekrar edebilir.

Hazırlık sürecinde öğrenciler görselleri inceleyerek yiyecek, içecek ve sofraya ile ilgili temel sözcükleri tekrar edebilir. Öğrenciler görseller ile sözcükleri eşleştirerek bunların anlamlarını pekiştirebilir. Ardından öğrencilerden görselleri kategorilere ayırmaları (yiyecekler, içecekler, sofraya araçları) istenebilir. Gerekliğinde öğrencilerin akran desteğiyle birlikte çalışmaları desteklenebilir.

Uygulama aşamasında öğrencilerden görseller arasından seçim yapmaları istenebilir. İlk aşamada öğrencilerin tek kelimelik ifadeler kullanması (ekmek, çay, su gibi) sağlanabilir. İkinci aşamada öğrencilerin kısa cümleler ("Masada çay var.", "Sofrada ekmek var." gibi) kurması desteklenebilir. Üçüncü aşamada öğrencilerden yiyecek ve içeceklerle ilgili basit cümleler ("Kahvaltıda çay içerim.", "Sofrada peynir var." gibi) kurmaları beklenir. Öğrencilerin kendi öğrenme hızlarına uygun biçimde aynı yapıları tekrar ederek kullanmaları desteklenebilir.

Etkinlik sonunda öğrenciler yiyecekler, içecekler ve sofrada bulunan temel unsurları basit ve anlaşılır cümlelerle ifade edebilir.

2. Etkinlik: Ne Seversin?

Öğrencilere tatlar, tercihler ve ihtiyaçlarla ilgili temel ifadeler içeren kartlar ve görseller sunulabilir. Görsellerde farklı yiyecekler, içecekler ve tat durumları yer alabilir. Öğrencilerin ifadeleri daha kolay anlamlandırabilmeleri için öğretmen tarafından hedef sözcük ve ifadeler model olarak seslendirilebilir ve öğrenciler birlikte tekrar edebilir.

Hazırlık sürecinde öğrenciler tat ve tercih bildiren ifadeleri tekrar edebilir. Temel ifadeler ("tatlı", "tuzlu", "acı", "Severim.", "İstemem.", "Su isterim." gibi) görsellerle birlikte incelenebilir. Öğrencilerin görsellerle eşleştirme yöntemiyle sözcüklerin anlamlarını pekiştirmeleri sağlanabilir. Gerekliğinde öğrencilerin akran desteğiyle birlikte çalışmaları desteklenebilir.

Uygulama aşamasında öğrencilerden görseller arasından seçim yapmaları istenebilir. İlk aşamada öğrencilerin tek kelime veya kısa ifadeler ("tatlı", "çorba", "su" gibi) kullanması sağlanabilir. İkinci aşamada öğrencilerin tercih bildiren kısa cümleler ("Çayı severim.", "Su isterim.", "Acı sevmem." gibi) kurması desteklenir. Üçüncü aşamada öğrencilerden günlük yaşamda kullanılan basit istek ve rica ifadelerini ("Ekmek verir misin?", "Su isterim." gibi) kullanmaları istenebilir. Öğrencilerin kısa, düzenli ve anlaşılır cümleler kurmaları, gerekli durumlarda aynı yapıları tekrar ederek kullanmaları desteklenebilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

3. TEMA: ŞEHRİM VE ÇEVREM

Alt Temalar: Şehirdeki Yapılar ve Mekânlar, Şehirlerin Özellikleri ve Karşılaştırılması, Yön Tarifleri ve Yer Bildirme

Bu tema, öğrencilerin şehir yaşamı ve yaşadıkları çevreye ilişkin temel iletişim durumlarında Lazca kullanımını desteklemek amacıyla yapılandırılmıştır. Tema; şehirdeki yapılar ve mekânlar, şehirlerin özellikleri ve karşılaştırılması ile yön tarifleri ve yer bildirmeye ilişkin iletişim bağlamlarını kapsamaktadır. Öğrenme sürecinde öğrencilerin yaşadıkları çevreye ilişkin gözlem, deneyim ve değerlendirmelerini hedef dilde anlamlı ve iletişim odaklı etkileşimler aracılığıyla ifade etmeleri desteklenmektedir. Temanın temel amacı, öğrencilerin şehir yaşamı ve çevrelerine ilişkin temel iletişim becerilerini etkili ve işlevsel biçimde kullanmalarını sağlamaktır.

DERS SAATİ 16

ALAN BECERİLERİ YDAB1. Dinleme / İzleme-Anlamlandırma
YDAB2. Okuma-Anlamlandırma
YDAB3. Konuşma-Anlatma
YDAB4. Yazma-Anlatma
YDDB1. Dil Bilgisi Seçme-Kullanma
YDDB2. Sözcük Seçme-Kullanma
YDDB3. Sesletim Seçme-Kullanma

KAVRAMSAL BECERİLER -

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E2.3. Girişkenlik, E2.5. Oyunseverlik, E3.1. Muhakeme, E3.7. Sistematiçlik, E3.8. Soru Sorma

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri

SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği, SDB2.3. Sosyal Farkındalık, SDB3.1. Uyum,

Değerler

D3. Çalışkanlık, D4. Dostluk, D5. Duyarlılık, D11. Özgürlük, D14. Saygı, D16. Sorumluluk, D20. Yardımseverlik

Okuryazarlık Becerileri

OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık, OB5. Kültür Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER

Türkçe, Sosyal Bilgiler, Matematik, Görsel Sanatlar, Müzik, Yabancı Dil, Fen Bilimleri, Beden Eğitimi ve Spor, Bilişim Teknolojileri ve Yazılım

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER

KB2.2. Gözlemlleme, KB2.5. Sınıflandırma, KB2.6. Bilgi Toplama, KB2.7. Karşılaştırma, KB2.8. Sorgulama, KB2.13. Yapılandırma, KB2.14. Yorumlama

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

- LAZ.7.3.D. "Şehrim ve Çevrem" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri dinleyebilme / izleyebilme-anlamlandırabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek dinleme / izlemeye hazırlık yapar.*
 - b) *Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.*
 - c) *Temayı, temel ayrıntılar ve ipuçlarından hareketle anlamlandırır.*
 - ç) *Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- LAZ.7.3.O. "Şehrim ve Çevrem" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri okuyabilme-anlamlandırabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek okumaya hazırlık yapar.*
 - b) *Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.*
 - c) *Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak anlamlandırır.*
 - ç) *Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- LAZ.7.3.K. "Şehrim ve Çevrem" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle konuşabilme-anlatabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek konuşmaya hazırlık yapar.*
 - b) *Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını gözlemleyerek taklit eder ve tekrarlar.*
 - c) *Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak taklit yoluyla sözlü içerik oluşturur.*
 - ç) *Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak konuşmanın içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.*
 - d) *Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak sözlü içeriği yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.*
 - e) *Temaya ilişkin konuşma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- LAZ.7.3.Y. "Şehrim ve Çevrem" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle yazabilme-anlatabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgilerini ve deneyimlerini harekete geçirerek yazmaya hazırlık yapar.*
 - b) *Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını inceleyerek modelden kopyalar.*
 - c) *Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak yazılı içerik oluşturur.*
 - ç) *Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.*
 - d) *Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.*
 - e) *Temaya ilişkin yazma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- LAZ.7.3.DBS. "Şehrim ve Çevrem" temasında sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun dil bilgisi seçebilme-kullanabilme**
- Temaya uygun dil bilgisi yapılarını seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.*
- LAZ.7.3.SÖS. "Şehrim ve Çevrem" temasında sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun sözcük seçebilme-kullanabilme**
- Temaya uygun sözcükleri seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.*
- LAZ.7.3.SES. "Şehrim ve Çevrem" temasında sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun sesletimi seçebilme-kullanabilme**
- Temaya uygun sesletimi seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.*

İÇERİK ÇERÇEVESİ**Tema:** Şehrim ve Çevrem**Alt Temalar**

Şehirdeki Yapılar ve Mekânlar

Şehirlerin Özellikleri ve Karşılaştırılması

Yön Tarifleri ve Yer Bildirme

İşlevsel Cümle Yapıları

Şehirdeki Yapıları ve Mekânları Adlandırma: "Ham mu ren?", "Ham xastaxane ren.", "Noğas parki koren.", "Mektebi so ren?"

Yaşadığı Yeri / Memleketini Söyleme: "Ma Arkabis pskidur.", "Ma Arkaburi vore."

Şehirlerin Özelliklerini Belirtme: "Noğaçkimi didi ren.", "Arkabi dido mskva noğa ren.", "Mpoli dido karabaluği ren.", "Mpoli dido didi noğa ren."

Şehirleri Temel Düzeyde Karşılaştırma: "Mpoli enni karabaluği noğa ren.", "Rize Mpolişen çuğa ren.", "Mpoli Rizeşen didi ren.", "Rize Mpolişen daha misa ren."

Yer Sorma ve Yer Bildirme: "Xastaxane so ren?", "Parki so ren?", "Banka mektebi şkala ren.", "Marketi xastaxaneşi melen kale ren."

Yön Sorma ve Yön Tarif Etme: "Parkişa muço vidare?", "Mardzgva kale goikti.", "Kaçxi kale goikti.", "İsa idi."

Ulaşım Aracını İfade Etme: "Otoposite vidare.", "Meşros gepxedare.", "Gzaleri vidare.", "Dolmişite vidare."

Hedef Dil Bilgisi Yapıları

Yer ve Konum Bildirme Yapıları: "... şkala.", "... melen kale.", "... tzoşe.", "... kaşulas.", "... doloxe."

Niteleme ve Belirtme Yapıları: "didi, çuğa, mskva, karabaluği, misa"

Basit Karşılaştırma Yapıları: "... -şen didi.", "... -şen çuğa.", "... -şen karabaluği."

Gelecek Zaman Yapısı: "...-re, ...-sen, ...-ten, ...-en"

Sesletim

Lazcaya Özgü Seslerin Telaffuzu: "ç, k, p, q, t, x, dz, ts, tz"

Farklı Seslerin Kelime İçinde Kullanımı: Çuğa, tzoşe, kaşula, mardzgva

Hedef Sözcükler

Noğa, bina, mektebi, xastaxane, banka, oteli, marketi, mağaza, parki, kafe, logonta, eczaxana, came, soğaşi, didi, çuğa, mskva, karabaluği, misa, paşi, ağani, mcveşi, mardzgva, kvaçxi, tzoşe, kaşula, şkala, doloxe, melen kale, yakini, mendra, otoposi, meşro, minibusi, dolmişi, taksi, pisikleti, olva, goktu, ogzalu, gololva, molva, noğa, dobadona, maalle, opuşe, golaxti, molaxti, meyoxti, oşkenas, melen kale, elaxti, gelaxti, ikti, goikti, mardzgva kale, kvaçxi kale.

İlkeler

Şehir yaşamı ve yaşanan çevreye ilişkin dilsel içerikler öğrencilerin günlük yaşam deneyimleriyle ilişkilendirilerek bütüncül bir yaklaşımla ele alınmalıdır. Kelime, dil yapıları, sesletim ve iletişim becerileri anlamlı iletişim durumları içinde birlikte sunulmalıdır. Öğrencilerin yön sorma, yer tarif etme, ulaşım araçlarını ifade etme ve yaşadıkları çevreyi tanıtırma durumlarında dili aktif kullanabilecekleri etkileşim temelli uygulamalara yer verilmelidir. Dil yapıları kullanım yoluyla fark ettirilmeli; şehirdeki yapı ve mekânlar, yön tarifleri ve ulaşım ile ilgili ifadeler görseller, haritalar ve günlük yaşam örnekleriyle desteklenmelidir. Lazcaya özgü seslerin doğru telaffuzu modelleme, tekrar ve kısa iletişim çalışmalarıyla geliştirilmeli; öğretim süreci öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyleri ve bireysel farklılıkları dikkate alınarak planlanmalıdır.

Anahtar Kavramlar çevre, hareket, karşılaştırma, konum, mekân, şehir yaşamı, ulaşım, yerleşim, yön.

**ÖĞRENME
KANITLARI
(Ölçme ve
Değerlendirme)**

Öğrenme çıktıları; çalışma kâğıtları, kısa yazma ve konuşma uygulamaları, kontrol listeleri, gözlem formları, öğrenme günlüğü, yansıtıcı günlükler, kelime ilişkilendirme ve kümeleme etkinlikleri, zihin haritaları, öz / akran / grup değerlendirme formları, dijital üretimler (poster, video, ses kaydı), performans görevleri, öğrenme duvarı veya bülten panosu çalışmaları ile değerlendirilebilir.

1. Performans Görevi: Benim Şehrim, Benim Yolum

Öğrencilerden yaşadıkları şehir, mahalle, köy veya memleketlerini temel alarak şehir yaşamına, çevrelerine ve günlük yaşamda kullandıkları mekânlara ilişkin bilgileri paylaştıkları bir çalışma hazırlamaları istenebilir. Bu kapsamda öğrencilerin yaşadıkları yerde bulunan okul, park, hastane, market, banka, cadde, meydan ve benzeri yapı ile mekânları içeren bir "Benim Şehrim" poster, mahalle krokisi, şehir haritası, tanıtım panosu veya dijital görsel çalışma oluşturmaları beklenebilir. Öğrencilerin bu çalışmada yaşadıkları yeri ifade etmeleri, görülebilen yapı ve mekânları adlandırmaları, yaşadıkları çevrenin temel özelliklerini belirtmeleri, şehirlerini başka bir şehir veya yerleşim alanıyla temel düzeyde karşılaştırmaları ve yer-konum bildiren ifadeleri uygun şekilde kullanmaları desteklenebilir.

Öğrencilerin ders sürecinde sunulan görsel, işitsel ve dijital içerikleri inceleyerek şehir yaşamı, yön bulma, ulaşım araçları ve mekânlarla ilgili Lazca sözcük ve ifadeleri anlamlandırmaları, bu ifadeleri kendi yaşadıkları çevre, aile yaşamı ve günlük deneyimleriyle ilişkilendirerek kendi cümleleriyle yeniden ifade etmeleri, arkadaşlarıyla yer sorma, yön tarif etme, konum bildirme ve ulaşım araçlarını ifade etme amacıyla basit soru-cevap yapıları aracılığıyla iletişim kurmaları beklenebilir.

Performans görevi sonunda öğrenciler hazırladıkları poster, kroki, şehir planı veya dijital sunumlarını sınıf ortamında sözlü olarak sunabilir. Bu süreçte öğrencilerin yaşadıkları şehri veya memleketlerini tanıtmaları, şehirde bulunan yapı ve mekânları açıklamaları, şehirlerinin temel özelliklerini ifade etmeleri, başka şehirlerle basit karşılaştırmalar yapmaları, belirlenen bir noktaya nasıl gidileceğini Lazca olarak yön tarifleriyle açıklamaları, arkadaşlarının sorularını anlayarak uygun cevaplar vermeleri ve iletişim sürecine aktif katılım göstermeleri beklenebilir.

Performans görevi; öğrencilerin hedef sözcük ve ifadeleri doğru ve bağlama uygun kullanmaları, şehir ve çevreye ilişkin bilgileri düzenli ve anlamlı biçimde sunmaları, yer ve konum bildiren yapıları doğru kullanmaları, yön tariflerini anlaşılır biçimde ifade etmeleri, şehirler arası basit karşılaştırmalar yapmaları, ulaşım araçlarını uygun bağlamda kullanmaları, Lazcaya özgü sesleri doğru ve anlaşılır biçimde telaffuz etmeleri, etkili iletişim kurmaları ve etkinliklere aktif katılım göstermeleri esas alınarak analitik veya bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

2. Performans Görevi: Şehirimde Yol Arkadaşım

Öğrencilerden günlük yaşamda karşılaşılabilecekleri şehir içi iletişim durumlarını temel alarak bir ziyaretçiye, arkadaşına veya yeni tanıştıkları bir kişiye yaşadıkları şehri ya da yerleşim yerini tanıttıkları bir çalışma hazırlamaları istenebilir. Bu kapsamda öğrencilerin ikili veya küçük grup hâlinde şehir planı, mahalle krokisi, yön kartları, mekân kartları, dijital harita veya görsel materyaller kullanarak şehir içinde geçen bir iletişim senaryosu oluşturmaları beklenebilir. Öğrencilerin bu senaryoda şehirde bulunan yapı ve mekânları adlandırmaları, belirli yerlerin konumlarını ifade etmeleri, yön sormaları ve yön tarif etmeleri, uygun ulaşım araçlarını belirtmeleri, şehirlerini veya yerleşim alanlarını temel özellikleri bakımından karşılaştırmaları ve günlük yaşamda karşılaşılabilecek temel iletişim ifadelerini bağlama uygun biçimde kullanmaları desteklenebilir.

Öğrencilerin ders sürecinde sunulan görsel, işitsel ve dijital içerikleri inceleyerek şehir yaşamı, ulaşım, yön bulma ve çevreyle ilgili Lazca sözcük ve ifadeleri anlamlandırmaları, bu ifadeleri gerçek yaşam senaryoları içinde kullanmaları, arkadaşlarıyla soru sorma, bilgi alma, yönlendirme, açıklama yapma ve karşılaştırma amacıyla basit diyaloglar kurmaları beklenebilir.

Performans görevi sonunda öğrenciler hazırladıkları şehir senaryolarını, rol oynama çalışmalarını, harita uygulamalarını veya dijital yönlendirme sunumlarını sınıf ortamında canlandırabilir. Bu süreçte öğrencilerin şehirde bulunan yapı ve mekânları doğru biçimde tanıtmaları, belirlenen bir noktaya ulaşmak için anlaşılır yön tarifleri vermeleri, uygun ulaşım araçlarını belirtmeleri, şehir yaşamına ilişkin temel bilgileri paylaşmaları, karşılıklı iletişim kurmaları, arkadaşlarının sorularını anlayarak uygun cevaplar vermeleri ve grup çalışmalarına aktif katılım göstermeleri beklenebilir.

Performans görevi; öğrencilerin hedef sözcük ve ifadeleri doğru ve bağlama uygun kullanmaları, yer ve konum bildiren yapıları doğru kullanmaları, yön tariflerini mantıklı sıra içinde ifade etmeleri, şehir veya yerleşim alanları arasında basit karşılaştırmalar yapmaları, ulaşım araçlarını uygun bağlamda kullanmaları, Lazcaya özgü sesleri doğru ve anlaşılır biçimde telaffuz etmeleri, iletişim sürecine aktif katılım sağlamaları, grup içinde iş birliği yapmaları ve görevlerini sorumluluk bilinciyle yerine getirmeleri ölçütlerine göre analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin şehir, mahalle, köy, sokak, park, okul, market ve hastane gibi yerleşim alanları ile temel yapı ve mekânları tanıyabildikleri; yaşadıkları çevreye ilişkin gözlem ve deneyimlerini ana dillerinde ifade edebildikleri kabul edilmektedir. Ayrıca yaşadıkları yeri, memleketlerini ve yakın çevrelerini tanıtabilme; selamlaşma, kendini tanıtma, soru sorma, cevap verme, yardım isteme ve teşekkür etme gibi temel iletişim yapılarını kullanabilme becerilerine sahip oldukları varsayılmaktadır.

Öğrencilerin görsellerden hareketle yerleşim alanlarını, ulaşım araçlarını ve günlük yaşam durumlarını anlamlandırabildikleri; yön ve konum ifadelerine ilişkin temel farkındalık geliştirdikleri değerlendirilmektedir. Bunun yanında gözlem yapma, karşılaştırma, bilgi toplama ve günlük yaşamla ilişki kurma becerilerini kullanabildikleri, Lazcaya özgü temel seslere ilişkin önceki öğrenmelerinin bu temadaki öğrenmeleri destekleyeceği öngörülmektedir.

Ön Değerlendirme

Süreç

Ön değerlendirme süreci, öğrencilerin etkileşim kurabilecekleri ve görsel, işitsel ile dijital materyallerden yararlanabilecekleri bir öğrenme ortamında planlanabilir. Şehir yaşamı, yerleşim alanları, yapı ve mekânlar, ulaşım araçları ile yön ve konum ilişkilerine yönelik görseller, haritalar, krokiler ve kısa videolardan yararlanılarak "Nerede yaşıyorsun?", "Memleketin neresi?", "Mahallende hangi yerler var?", "Okulun nerede?", "Parka nasıl gidilir?" gibi sorular yöneltilip sözlü yanıt vermeleri istenebilir.

Görseller, kısa diyaloglar ve günlük yaşam durumlarından hareketle öğrencilerin yerleşim alanları, ulaşım araçları, yön ve konum ifadelerine ilişkin temel kavramları tanıma, bunları günlük yaşamla ilişkilendirme ve kullanma becerileri değerlendirilebilir. Elde edilen bulgular doğrultusunda öğretim süreci öğrencilerin ilgi, ihtiyaç ve hazır bulunuşluk düzeylerine uygun olarak planlanabilir.

Köprü Kurma

Öğrencilerin günlük yaşamlarında karşılaştıkları yerleşim alanları, yapı ve mekânlar ile ulaşım deneyimleri arasında tema kapsamında edinecekleri yeni bilgi ve becerilerle ilişki kurmaları desteklenebilir. Yaşadıkları yer, mahalleleri, okul çevreleri, sık kullandıkları mekânlar ve ulaşım deneyimlerinden örnekler paylaşımları teşvik edilerek önceki öğrenmeleri harekete geçirilebilir.

Önceki öğrenmeler; şehirdeki yapı ve mekânları adlandırma, yer ve konum bildirme, yön tarif etme, şehir özelliklerini betimleme ve şehirleri karşılaştırmaya yönelik yeni öğrenmelerle ilişkilendirilebilir. Görseller, haritalar, krokiler ve akran etkileşimlerinden yararlanılarak öğrencilerin öğrendiklerini günlük yaşamla ilişkilendirmeleri, yaşadıkları çevreye ilişkin farkındalık geliştirmeleri ve önceki öğrenmeleriyle yeni öğrenmeleri arasında anlamlı bağlar kurmaları desteklenebilir.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları

LAZ.7.3.D.

"Şehrim ve Çevrem" temasına yönelik dinleme / izleme-anlamlandırma süreci, öğrencilerin yaşadıkları çevreye ilişkin önceki deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla şehirdeki yapılar ve mekânlar, şehir özellikleri, yön sorma, yön tarif etme, yaşadığı yeri ifade etme ve yer bildirme durumlarını yansıtan görseller üzerinden başlatılır (**E1.1, E1.5, KB2.2**). Şehir merkezinde karşılaşma, bir yere gitme, yaşadığı yeri tanıma, yön sorma ve soru-cevap yoluyla iletişim kurma gibi durumları içeren görseller incelenerek "Burada hangi yerler var?", "Birbirlerine ne söylüyor olabilirler?", "Nereye gidiyor olabilirler?", "Yaşadığı yeri nasıl ifade ediyor olabilir?", "Bir yerin nerede olduğunu nasıl söylüyor olabilir?", "Sen yaşadığın yeri nasıl tanıtırısın?" gibi sorulara yönelik düşünceler oluşturulur (**E3.8, OB4**). Öğrenciler, kendi yaşam çevrelerinden örnekler vererek görsellerdeki unsurlar ile kendi deneyimleri arasında temel ilişkiler kurar, dinleyecekleri / izleyecekleri içerik hakkında tahminlerde bulunur, tahminlerini kısa notlar, semboller ya da işaretlemelerle kaydeder ve gönüllü olarak tahminlerini sınıfla paylaşır (**SDB1.1, SDB2.1, KB2.8**).

Kısa bir ses kaydı, video ya da şehirdeki yapıları ve mekânları adlandırmaya, yaşadığı yeri ifade etmeye, şehir özelliklerini belirtmeye ve yön tarif etmeye yönelik basit diyaloglardan kesitler sunularak öğrencilerin görsel ve işitsel ipuçlarına dayanarak içerik hakkında tahminlerini geliştirmeleri; tahminlerini kart seçme, eşleştirme ya da mini tahmin oyunu yoluyla eğlenceli biçimde paylaşımları sağlanır (**E2.5, D3.4**). Öğrenciler, içerikte kimlerin konuştuğunu, birbirlerine hangi mekânlardan söz ettiklerini, hangi yerlerin konumlarının paylaşıldığını, kişilerin yaşadıkları yerleri ya da kullandıkları ulaşım araçlarını nasıl ifade ettiklerini öngörmeye çalışır (**E2.3, SDB2.1, SDB2.3, KB2.8**).

"Şehrim ve Çevrem" temasına uygun dinleme / izleme metni kesintisiz olarak sunulur. Bu metinde şehirdeki yapı ve mekân adları, yaşadığı yer ve memleket bilgileri, şehir özellikleri, yer ve konum bildirme ifadeleri, yön tarifleri ve ulaşım araçlarına yönelik temel ifadeler ("Yaşadığı yeri ifade eder.", "Yaşadığı şehri tanıtır.", "Bir yerin konumunu belirtir.", "Yön tarif eder.", "Ulaşım aracını ifade eder." vb.) yer alır **(OB1)**. Bu aşamada öğrenciler dinledikleri / izledikleri içeriğin konusunu genel olarak algılar, içerikte geçen temel iletişim ifadelerini, şehir ve çevreye ilişkin bilgileri ve basit ayrıntıları ayırt eder ve tanımlar **(E3.1, KB2.2, KB2.6)**.

Dinleme / izleme sonrasında içerikte geçen şehirdeki yapılar ve mekânlar, şehir özellikleri, yaşanan yerler, yönler, konum ilişkileri ve ulaşım araçlarına ilişkin ifadeler görseller, kartlar ve dijital materyaller aracılığıyla yeniden ele alınır. Öğrenciler başlangıçta yaptıkları tahminleri gözden geçirir, dinledikleri içerikle karşılaştırır ve tahminlerinin doğruluğunu kontrol eder **(KB2.5, SDB1.2, OB1)**. İçerikte yer alan ifadeler öğrenciler tarafından kullanım amaçlarına göre sınıflandırılır **(KB2.7, OB4, D3.3)**.

Öğrenciler, sınıf içindeki arkadaşlarının yaşadıkları yerler, memleketleri ya da kullandıkları ulaşım araçları hakkında bilgi toplamak amacıyla basit bilgi toplama çalışmaları yapar; örneğin "Kim farklı bir şehirde yaşıyor?", "Kim köyde yaşıyor?", "Kim farklı bir ulaşım aracı kullanıyor?" gibi sorularla elde ettikleri bilgileri tablo veya işaretleme çizelgeleri üzerinde gösterir **(KB2.6, OB1)**. Elde edilen veriler üzerinden ortak özellikler ve farklılıklar belirlenir ve basit yorumlar yapılır **(KB2.14, SDB2.2, D20.2)**.

Öğrenciler aynı zamanda iletişim sürecinin sıralı yapısını fark ederek karşılaşma, yer sorma, yön sorma, soru sorma, cevap verme ve yer bildirme aşamaları arasındaki ilişkileri tanır **(KB2.5, OB1)**. Sonrasında içerikteki bilgiler tablo, şema ve görsel düzenleyiciler üzerinde yapılandırılarak unsurlar arasındaki ilişkiler görünür hâle getirilir ve bütün içinde anlamlandırılır **(KB2.13, OB4)**. Bu süreçte öğrenciler Laz kültürüne özgü yerleşim alanları ve çevreye ilişkin iletişim biçimlerine yönelik farkındalık geliştirir **(OB5, E3.7)**.

Öğrenciler dinledikleri / izledikleri içeriği kendi yaşamlarıyla ilişkilendirerek bireysel olarak anlamlandırır. Öğrenciler yaşadıkları yerleri, şehirlerinin temel özelliklerini, çevrelerindeki mekânları ve kullandıkları ulaşım araçlarını ifade eder, dinledikleri içerikle kendi yaşamları arasında bağlantı kurar ve dinledikleri temel bilgileri kendi cümleleriyle yeniden ifade eder **(E1.5, E3.1, SDB1.1, KB2.14)**.

Sürecin son aşamasında öğrenciler dinledikleri / izledikleri içerik hakkında bireysel olarak düşüncelerini ifade eder ve sınıfla paylaşır **(E2.3)**. Gönüllü öğrenciler söz alarak yaşadıkları şehirleri, memleketlerini ya da çevrelerindeki önemli mekânları tanıtır; diğer öğrenciler onları dikkatle dinler **(D16.3)**. Ardından grup çalışmalarıyla öğrenciler birbirlerine yaşadıkları yerler, şehir özellikleri, mekânların konumları ve kullandıkları ulaşım araçları hakkında sorular sorar ve cevap verir **(SDB2.1, SDB2.2, SDB2.3, D14.1)**.

LAZ.7.3.0.

"Şehrim ve Çevrem" temasına yönelik okuma-anlamlandırma süreci, öğrencilerin yaşadıkları çevreye ilişkin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla şehirdeki yapılar ve mekânlar, şehir özellikleri, yön tarifleri, yaşadığı yeri ifade etme ve yer bildirmeye yönelik başlıklar, anahtar kelimeler ve destekleyici görseller üzerinden başlatılır **(E1.1, E1.5, KB2.2)**. Öğrencilere "Benim Şehrim", "Mahallemdeki Yerler", "Yolumu Buluyorum" gibi başlıklar ile bu başlıkları yansıtan görseller birlikte sunulur ve öğrencilerden bu görseller ile başlıklar arasında ilişki kurmaları istenir **(E3.8, OB4)**. Öğrenciler görsellerde yer alan ipuçlarını inceleyerek metnin konusu ve içeriği hakkında tahminlerde bulunur ve bu tahminlerini sınıfla paylaşır **(SDB2.1, KB2.8)**.

Öğrenciler destekleyici görselleri ve başlıkları yeniden inceleyerek metnin içeriğine yönelik tahminlerini detaylandırır ve metinde hangi şehirlerin, yapı ve mekânların yer alabileceğini, kişilerin birbirlerine yerleri nasıl tanıtabileceğini, yönleri nasıl ifade

edebileceğini, şehir özelliklerini nasıl betimleyebileceğini, yaşadıkları yerleri ya da kullandıkları ulaşım araçlarını nasıl ifade edebileceğini öngörür. Öğrenciler bu tahminlerini gerekçeleriyle birlikte ifade eder (**E1.5, E2.3**). Ardından şehirdeki yapıları ve mekânları adlandırmaya, yaşadığı yeri ifade etmeye, şehir özelliklerini belirtmeye ve yön tarif etmeye yönelik kısa ve basit bir metin öğrencilere sunulur. Öğrenciler metni önce sessiz olarak bireysel şekilde okur ve ilk okumada metnin genel konusunu anlamaya odaklanır. Bu süreçte öğrencilerin kendilerine güvenerek metni anlamlandırmaya çalışmaları teşvik edilir ve gerekli durumlarda akranlarıyla kısa paylaşımlar yapmaları sağlanır (**E3.1, SDB2.1, OB1**). Sonrasında öğrenciler metni ikinci kez okuyarak metinde geçen şehir adlarını, yapı ve mekân adlarını, şehir özelliklerini, yön ve konum bildiren ifadeleri, ulaşım araçlarına ilişkin ifadeleri işaretler veya altını çizer (**D4.2, D4.3, KB2.2**).

Okuma sürecinin devamında öğrenciler başlangıçta yaptıkları tahminleri metinle karşılaştırarak doğruluğunu kontrol eder (**KB2.5, OB1**). Metinde yer alan ifadeleri kullanım amaçlarına göre sınıflandırır; yapı ve mekân adları, şehir özelliklerini belirten ifadeler, yön ifadeleri, konum bildiren ifadeler, ulaşım araçlarına yönelik ifadeleri uygun başlıklar altında toplar (**KB2.7, OB4**). Öğrenciler metindeki ifadeleri karşılaştırarak benzer ve farklı yönleri ortaya koyar; aynı anlamı taşıyan ya da farklı iletişim durumlarında kullanılan ifadeleri belirler ve bu ifadeler üzerinden karşılaştırmalar gerçekleştirir (**D3.3**).

Öğrenciler metni daha ayrıntılı inceleyerek iletişim sürecinin sıralı yapısını belirler; karşılaşma, yer sorma, yön sorma, cevap verme, yer bildirme ve şehir özelliklerini ifade etme aşamaları arasındaki ilişkileri açıkça ortaya koyar (**KB2.5, OB1**). Öğrenciler metindeki bilgileri tablo veya şema hâline getirerek düzenler; "yer – konum – yön – ulaşım" ilişkisini gösteren basit tablolar oluşturur ve bu yapı üzerinden metindeki ilişkileri görselleştirir (**KB2.7, OB4**). Ayrıca metinde verilen bilgilerden hareketle basit çıkarımlar yapar; örneğin bir yerin nerede olduğu, hangi ulaşım aracının kullanılabileceği ya da hangi şehrin daha büyük veya daha kalabalık olduğu yorumlanır ve metinde açıkça verilmeyen bazı bilgiler tahmin edilir. Bununla birlikte öğrenciler sınıf içinde yapılan basit veri toplama çalışmalarıyla metindeki bilgileri kendi yaşamlarıyla karşılaştırır, farklı şehirlerden ve kültürel çevrelerden gelen arkadaşlarının yaşadıkları yerlere ilişkin paylaşımlarını dikkate alır; "Sınıfta kim farklı bir şehirde yaşıyor?", "Kim köyde yaşıyor?", "Kim farklı bir ulaşım aracı kullanıyor?" gibi sorulara cevap bulmak için veri toplar, bu verileri tablo hâline getirir, gerektiğinde basit dijital araçlardan yararlanarak düzenler ve basit yorumlar yapar (**KB2.14, OB2, SDB2.2, D20.2**). Öğrenciler okudukları metni kendi yaşamlarıyla ilişkilendirerek bireysel olarak anlamlandırır. Öğrenciler metinden seçtikleri ifadeleri kendi yaşamlarına uyarlayarak yeniden ifade eder; yaşadıkları yerleri, memleketlerini, şehirlerinin temel özelliklerini, çevrelerindeki mekânları ve kullandıkları ulaşım araçlarını metinle ilişkilendirir (**E3.1, KB2.14**).

Sürecin son aşamasında öğrenciler okudukları metin hakkında bireysel düşüncelerini ifade eder ve sınıfla paylaşır (**E2.3**). Gönüllü öğrenciler metnin içeriğini kendi cümleleriyle anlatırken diğer öğrenciler onları dikkatle dinler (**D16.3**). Ardından öğrenciler grup çalışmaları yaparak metinle ilgili sorular oluşturur; birbirlerine yaşadıkları yerler, memleketleri, şehir özellikleri, mekânların konumları ve kullandıkları ulaşım araçları hakkında sorular sorar ve cevap verir (**SDB2.1, SDB2.2, SDB2.3, D14.1**).

LAZ.7.3.K.

"Şehrim ve Çevrem" temasına yönelik konuşma-anlatma süreci, öğrencilerin şehirdeki yapılar ve mekânlar, şehir özellikleri, yaşadığı yer, yön tarif etme ve ulaşım araçlarıyla ilgili bilgilerin ifade edilebildiği deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla sınıf içinde gerçekleştirilen kısa diyalog örnekleri ve canlandırmalar üzerinden başlatılır (**E1.1, E1.5, SDB1.1, KB2.8**). Öğrencilere "Bir arkadaşına yaşadığın yeri nasıl tanıtırısın?", "Şehrindeki önemli yerleri nasıl anlatırsın?", "Bir yere nasıl gidileceğini veya hangi ulaşım aracının kullanılacağını nasıl söylersin?" gibi sorular yöneltilir (**D5.1**). Öğrenciler bu sorular üzerinden

kendi deneyimlerini paylaşır, yaşadıkları şehirleri, mahalleleri, çevrelerindeki yapıları ve günlük yaşamda kullandıkları ulaşım araçlarını nasıl ifade ettiklerini hatırlar ve bu süreçte şehir, çevre, yön ve konumlara ilişkin bilgilerin nasıl ifade edilebildiğini söyleyerek mevcut içerikle ilişkilendirir **(E3.8, SDB2.1, SDB2.3, D14.1)**.

Şehirdeki yapıları ve mekânları tanıtmaya, yaşadığı yeri ifade etme, şehir özelliklerini belirtme, yön tarif etme ve ulaşım araçlarını ifade etme yapılarını içeren kısa diyaloglar model olarak sunulur **(E3.1, OB1)**. Öğrenciler bu diyalogları tekrar eder, birlikte söyler ve taklit ederek kullanılmaya başlanılan yapıları fark eder **(SDB1.2)**. Öğrenciler ifadeleri bireysel olarak ve grup hâlinde seslendirir, Lazcaya özgü sesleri fark ederek doğru telaffuzla söylemeye çalışır **(KB2.2, D3.3)**.

Öğrenciler model diyaloglardan hareketle şehirdeki yapılar ve mekânların tanıtılması, yaşadığı yerin ifade edilmesi, şehir özelliklerinin paylaşılması, yön tarif edilmesi ve ulaşım araçlarının belirtilmesi ifadelerini kullanarak kendi konuşmalarını oluşturur **(SDB1.2)**. Öğrenciler yaşadıkları yeri tanıtan, şehirlerinin temel özelliklerini anlatan, çevrelerindeki önemli mekânları belirten, bir yerin konumunu ifade eden ve yön tarif eden kısa konuşmalar hazırlar; hazırladıkları konuşmaları tekrar eder, geliştirir ve daha akıcı hâle getirir **(KB2.14, SDB3.1)**. Öğrenciler oluşturdukları konuşmaları sınıf içinde sözlü olarak ifade eder ve konuşmalarını kendi özelliklerine göre zenginleştirir **(E2.3, D11.1, D16.3)**.

Konuşma sürecinde öğrenciler hazırlıklı ve hazırlıksız konuşma durumlarında öğrendikleri ifadeler kullanılarak iletişim kurulabildiğini deneyimler. Hazırlıklı konuşmalarda yaşadığı yeri tanıtır, şehir özelliklerini paylaşır, yapı ve mekânları adlandırır, yön tarif eder ve ulaşım araçlarına ilişkin bilgiler paylaşır. Hazırlıksız konuşmalarda ise arkadaşlar tarafından yöneltilen sorulara anlık ve bağlama uygun cevaplar verir; soru sorar, cevap verir ve konuşmayı sürdürür **(SDB2.1, SDB2.2, SDB2.3, D14.1)**. Öğrenciler konuşmalarında uygun sözcükleri seçer, cümlelerini açık ve anlaşılır şekilde kurar ve mesajlarını net biçimde ifade eder **(E2.3, OB1, KB2.8, D4.2)**. Öğrenciler birbirlerini dinleyerek iletişimi sürdürür, konuşma sırasına uyar ve sosyal etkileşim içinde öğrenir **(D4.3, D20.2)**.

Öğrenciler öğrendikleri ifadeleri farklı durumlara uyarlayarak yeniden kullanır; bir arkadaşına yaşadığı şehri tanıtmaya, öğretmene mahallesini anlatmaya, sınıfta farklı yaşam ve kültürel çevrelerden gelen arkadaşlarına çevresindeki önemli mekânları tanıtmaya, bir yere nasıl gidileceğini açıklama veya kullandığı ulaşım araçlarını ifade etme gibi farklı durumları canlandırır ve bu durumlara uygun ifadeler kullanılarak konuşur **(KB2.14, SDB3.1, D11.1)**. Öğrenciler konuşmalarını bağlama uygun şekilde yeniden düzenler, farklı kişilerle iletişim kurarken kullanılabilecek ifadeleri karşılaştırır ve uygun iletişim biçimlerini seçer **(D4.3, OB5)**.

Sürecin sonunda öğrenciler gerçekleştirdikleri konuşma etkinliklerini değerlendirir; yaşadıkları şehirleri, çevrelerindeki yapıları ve günlük yaşamda kullandıkları ulaşım yollarını tanıtan kısa konuşmalar yapar, arkadaşlarının konuşmalarını dikkatle dinler ve birbirlerinin konuşmalarına yönelik görüşlerini ifade eder **(D16.3, KB2.8)**. Öğrenciler birbirlerine geri bildirim verir, karşılıklı konuşmalar gerçekleştirir ve düşüncelerini paylaşır **(SDB2.1, SDB2.3, D14.1)**.

Öğrencilerden yaşadıkları şehir, mahalle, köy ya da memleketlerini temel alarak şehir yaşamına, çevrelerine ve günlük yaşamda kullandıkları mekânlara ilişkin bilgileri paylaştıkları bir çalışma hazırlamaları beklenebilir. Bu kapsamda öğrenciler yaşadıkları yerde bulunan okul, park, hastane, market, banka, cadde, meydan ve benzeri yapı ve mekânları içeren bir "Benim Şehrim" poster, mahalle krokisi, şehir haritası, tanıtım panosu ya da dijital görsel çalışma oluşturabilir. Öğrenciler bu çalışmada yaşadıkları yeri ifade edebilir, şehirde bulunan yapı ve mekânları adlandırabilir, yaşadıkları çevrenin temel özelliklerini betimleyebilir, şehirlerini başka bir şehir ya da yerleşim alanıyla temel düzeyde karşılaştırabilir ve yer-konum bildiren ifadeleri uygun şekilde kullanabilir. Ayrıca öğrenciler ders sürecinde sunulan görsel, işitsel ve dijital içerikleri inceleyerek şehir yaşamı, yön

bulma, ulaşım araçları ve mekânlarla ilgili Lazca sözcük ve ifadeleri anlamlandırabilir; bu ifadeleri kendi yaşadıkları çevre, aile yaşamı ve günlük deneyimleriyle ilişkilendirerek kendi cümleleriyle yeniden ifade edebilir. Öğrenciler arkadaşlarıyla yer sorma, yön tarif etme, konum bildirme ve ulaşım araçlarını ifade etme amacıyla basit soru-cevap yapıları aracılığıyla iletişim kurabilir. Bu performans görevi; kontrol listeleri, gözlem formları, dereceli puanlama anahtarları ile öz, akran ve grup değerlendirme formları kullanılarak değerlendirilebilir.

LAZ.7.3.Y.

"Şehrim ve Çevrem" temasına yönelik yazma süreci, öğrencilerin yaşadıkları çevreye, şehirdeki yapılar ve mekânlara, şehir özelliklerine, yön tarif etmeye, yaşadığı yeri ifade etmeye ve ulaşım araçlarına ilişkin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla başlatılır (**E1.1, E3.1, SDB1.1, OB1**). Öğrencilere yaşadığı yer, memleket, şehirdeki önemli yapılar ve mekânlar, yönler, konum ilişkileri ve ulaşım araçlarına ilişkin daha önce öğrenilen yapılar hatırlatılır ve "Şehrimi Tanıtıyorum" yazma görevi tanıtılır. Öğrencilerden yazma görevinde ne yapılacağının anlaşılması istenebilir ve "Nerede yaşıyorsun?", "Memleketin neresi?", "Şehrinde hangi önemli yerler var?", "Bir yerin nerede olduğunu nasıl söylersin?", "Hangi ulaşım araçları kullanılabiliyor?" gibi örnek sorular üzerinden konuya hazırlık yaptırılır (**KB2.8**).

Öğrencilere şehirdeki yapılar ve mekânları tanıtmaya, yaşadığı yeri ifade etme, şehir özelliklerini belirtme, yön tarif etme ve ulaşım araçlarını ifade etme yapılarını içeren kısa ve basit yazılı model metinler sunulur. Öğrenciler bu metinleri inceleyerek yapı ve içerik hakkında farkındalık kazanır (**E3.1, OB1**). Yaşadığı yeri ifade eden, memleketini tanıtan, şehirdeki önemli mekânları belirten, bir yerin konumunu açıklayan ve ulaşım araçlarını ifade eden model metinler öğrenciler tarafından okunarak incelenir, ardından kopyalanarak yeniden yazılır (**SDB1.2, KB2.2, D3.3**).

Öğrenciler model metinlerden hareketle kendi yazılarını oluşturmaya yönlendirilebilir. "Cümlemi Tamamlıyorum" etkinliği kapsamında öğrencilere eksik bırakılmış ifadeler verilebilir ("Ben ...'da yaşıyorum.", "Benim memleketim ...", "... şehirde ... bulunmaktadır.", "... sağda / solda / karşıda bulunmaktadır.", "... ile gidilebiliyor.") ve bu cümlelerin kendilerine göre tamamlanması istenir (**E1.5, KB2.8**). Daha sonra öğrenciler bu cümleleri bir araya getirerek yaşadıkları şehri ve çevrelerini tanıtan kısa bir metin oluşturur. Bu süreçte öğrenciler modeli kullanarak yeni içerik düzenler, kendi yaşamlarına ilişkin bilgileri yapılandırır, yazılı üretim gerçekleştirir ve oluşturdukları metinleri paylaşır (**E2.3, SDB1.2, D16.3**).

Öğrenciler "Şehrimi Tanıtıyorum" etkinliği kapsamında yaşadığı yer, memleket, şehir özellikleri, çevresindeki yapılar ve mekânlar, yönler ve ulaşım araçlarını içeren kısa bir tanıtım metni yazar. Öğrenciler yazarken uygun kelimeleri seçmeye, basit cümle yapıları kurmaya, bilgileri doğru sırayla düzenlemeye ve mesajlarını açık ve anlaşılır şekilde ifade etmeye dikkat eder (**KB2.2, OB1**). Yazılarında hangi bilgiyi önce, hangisinin sonra verilebileceğini planlar; benzer ve farklı bilgiler karşılaştırılarak anlamlı bir bütün oluşturur (**KB2.5, KB2.7, KB2.14, D11.1**).

Öğrenciler yazdıkları metinler üzerinde yeniden düzenleme çalışmaları yapar. "Metnimi Geliştiriyorum" etkinliği kapsamında öğrenciler yazdıkları metni gözden geçirir, eksik ya da hatalı kısımları düzeltir, ifadelerini daha açık ve anlaşılır hâle getirir (**SDB2.1, SDB2.2, D4.2**). Ardından öğrenciler yazılarını sınıf içinde paylaşır ve "Sınıf Şehir Tanıtım Panosu" etkinliği ile yazılar, yaşadıkları çevrelere ve kültürel özelliklere ilişkin görsellerle birlikte sergiler (**SDB2.3, D4.3, OB4, OB5**).

Sürecin son aşamasında öğrenciler yazma süreçlerini değerlendirir. "Kendimi Değerlendiriyorum" etkinliği kapsamında öğrenciler yazarken nelerin doğru yapılabildiğini, hangi bilgilerin açık şekilde ifade edilebildiğini ve hangi alanlarda gelişilmesi gerektiğini ifade eder (**SDB3.1, D3.4, KB2.14**). Ayrıca "Arkadaşımın Yazısını Okuyorum" etkinliği ile öğrenciler birbirlerinin yazılarını inceleyerek basit geri bildirimlerde bulunur, düşüncelerini paylaşır ve birbirlerine yapıcı öneriler sunar (**SDB2.1, SDB2.2, D14.1, D20.2**).

Öğrencilerden günlük yaşamda karşılaşabilecekleri şehir içi iletişim durumlarını temel alarak bir ziyaretçiye, arkadaşına veya yeni tanıştıkları bir kişiye yaşadıkları şehri ya da yerleşim yerini tanıttıkları bir çalışma hazırlamaları istenebilir. Bu kapsamda öğrencilerin ikili veya küçük grup hâlinde şehir planı, mahalle krokisi, yön kartları, mekân kartları, dijital harita veya görsel materyaller kullanarak şehir içinde geçen bir iletişim senaryosu oluşturmaları beklenebilir. Öğrencilerin bu senaryoda şehirde bulunan yapı ve mekânları adlandırmaları, belirli yerlerin konumlarını ifade etmeleri, yön sormaları ve yön tarif etmeleri, uygun ulaşım araçlarını belirtmeleri, şehirlerini veya yerleşim alanlarını temel özellikleri bakımından karşılaştırmaları ve günlük yaşamda karşılaşabilecek temel iletişim ifadelerini bağlama uygun biçimde kullanmaları desteklenebilir. Ayrıca öğrencilerin ders sürecinde sunulan görsel, işitsel ve dijital içerikleri inceleyerek şehir yaşamı, ulaşım, yön bulma ve çevreyle ilgili Lazca sözcük ve ifadeleri anlamlandırmaları, bu ifadeleri gerçek yaşam senaryoları içinde kullanmaları, arkadaşlarıyla soru sorma, bilgi alma, yönlendirme, açıklama yapma ve karşılaştırma amacıyla basit diyaloglar kurmaları beklenebilir. Performans görevi sonunda öğrenciler hazırladıkları şehir senaryolarını, rol oynama çalışmalarını, harita uygulamalarını veya dijital yönlendirme sunumlarını sınıf ortamında canlandırabilir. Bu süreçte öğrencilerin şehirde bulunan yapı ve mekânları doğru biçimde tanıtmaları, belirlenen bir noktaya ulaşmak için anlaşılır yön tarifleri vermeleri, uygun ulaşım araçlarını belirtmeleri, şehir yaşamına ilişkin temel bilgileri paylaşmaları, karşılıklı iletişim kurmaları, arkadaşlarının sorularını anlayarak uygun cevaplar vermeleri ve grup çalışmalarına aktif katılım göstermeleri beklenebilir. Bu performans görevi; öğrencilerin hedef sözcük ve ifadeleri doğru ve bağlama uygun kullanmaları, yer ve konum bildiren yapıları doğru kullanmaları, yön tariflerini mantıklı sıra içinde ifade etmeleri, şehir veya yerleşim alanları arasında basit karşılaştırmalar yapmaları, ulaşım araçlarını uygun bağlamda kullanmaları, Lazcaya özgü sesleri doğru ve anlaşılır biçimde telaffuz etmeleri, iletişim sürecine aktif katılım sağlamaları, grup içinde iş birliği yapmaları ve görevlerini sorumluluk bilinciyle yerine getirmeleri ölçütlerine göre analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

LAZ.7.3.DB5.

"Şehrim ve Çevrem" temasına yönelik dil bilgisi seçme ve kullanma süreci, öğrencilerin şehirdeki yapılar ve mekânlar, şehir özellikleri, yaşadığı yeri ifade etme, yön tarif etme, konum bildirme ve ulaşım araçlarını ifade etmeye yönelik dil parçalarına doğal ve bağlam içinde aşinalık kazanmalarıyla başlatılır (**E1.1, E3.1, OB1**). Öğrencilere şehir yaşamını, yapı ve mekânları, yön bulmayı, yer tarif etmeyi ve ulaşımı yansıtan kısa diyaloglar, videolar ve görseller sunulur. Bu içeriklerde "Yaşadığı yeri ifade eder.", "Memleketini belirtir.", "Şehirdeki bir yapıyı veya mekânı tanıtır.", "Bir yerin konumunu ifade eder.", "Yön tarif eder.", "Ulaşım aracını belirtir." gibi ifadeler yer alır. Öğrenciler bu içerikleri dinleyerek, izleyerek ve inceleyerek hedef dil yapılarına genel bir aşinalık kazanır (**OB2**).

Öğrencilerin içerikte geçen şehir, yapı, mekân, yön, konum ve ulaşım ifadelerini, soru kalıplarını ve tekrar eden dil parçalarını fark etmeleri sağlanır. "Duy ve Bul" etkinliğinde öğrencilere dinledikleri ya da izledikleri içerikte geçen dil parçaları belirlenir; "Nerede yaşıyorsun?", "Memleketin neresi?", "Bu yer nerede?", "Nasıl gidiyor?", "Hangi ulaşım araçları kullanılabiliyor?" gibi soru ve cevap kalıplarını işaretlemeleri, tekrar eden yapıları seçmeleri ve sınıfla paylaşmaları istenir (**KB2.2, KB2.5**).

Hedef dil yapılarını içeren ifadeler beden dili, görseller ve sözlü tekrarlarla sunulur. Öğrenciler bu ifadeleri tekrar eder, taklit eder ve işitsel-görsel desteklerle dil yapılarını bütüncül olarak algılar (**SDB2.1, E3.1, OB4**). "Yaşadığı yeri ifade eder.", "Memleketini belirtir.", "Bir yerin konumunu söyler.", "Yön tarif eder." gibi ifadeler hem sözel hem fiziksel olarak öğrenciler tarafından canlandırılır. Öğrenciler kendilerini işaret ederek yaşadıkları yerleri söyler, yönleri beden hareketleriyle gösterir, şehirdeki yapı ve mekânları harita ya da görseller üzerinden ifade eder (**D3.3**).

Öğrenciler hedef dil parçalarını bağlam içinde tekrar eder. "Tekrar Zinciri" etkinliği ile öğrenciler sırayla aynı kalıbı farklı içeriklerle kullanır ("Ben ...'da yaşıyorum.", "Ben ...'da yaşıyorum, memleketim ...", "Ben ...'da yaşıyorum, memleketim ..., şehrimde ... bulunmaktadır.", "... burada bulunuyor ve ... ile gidilebiliyor."). Bu etkinlikte öğrenciler dil yapılarını otomatik olarak ve akıcı biçimde kullanır; öğrenilen ifadeleri genişleterek kullanır ve öğrenme sürecine aktif katılım gösterir (**E1.5, D3.4**). Ayrıca "Canlandır ve Söyle" etkinliği ile öğrenciler duydukları ifadeleri fiziksel olarak canlandırır ve eş zamanlı olarak tekrar eder. Öğrenciler bir arkadaşla karşılaşma, bir yere gitme, yön sorma, yol tarif etme, yaşadığı yeri söyleme ya da ulaşım aracını belirtme gibi durumları beden diliyle gösterirken aynı anda sözel olarak ifade eder (**E1.5, E2.3, E2.5, D3.4**).

Öğrenciler öğrenilen dil yapılarını iletişim içinde kullanmaya başlar. Grup çalışmalarıyla öğrenciler birbirlerine yaşadıkları yerler, memleketleri, şehirlerindeki yapılar ve mekânlar, yönler, konumlar ve kullandıkları ulaşım araçları hakkında sorular sorar ve cevap verir (**SDB2.1, SDB2.2, SDB2.3**). Öğrenciler "Nerede yaşıyorsun?", "Memleketin neresi?", "Bu yer nerede?", "Nasıl gidiliyor?", "Hangi ulaşım araçları kullanılabilir?" gibi sorulara cevap verirken hedef dil yapılarını kurallar düşünülmeden, doğal iletişim durumlarında kullanır (**OB1, D14.1, D5.1, D20.2**).

Sürecin sonunda öğrenciler edinilen dil yapılarını farklı bağlamlarda kullanır. Öğrenciler yaşadıkları yerleri tanıtırken, şehirlerini ve yaşadıkları çevrenin kültürel özelliklerini anlatırken, arkadaşlarıyla çevreleri hakkında iletişim kurarken, sınıf içinde sözlü ve yazılı ifadeler oluştururken öğrenilen dil parçalarını doğal biçimde kullanır. Ayrıca farklı iletişim durumlarına göre ifadelerini yeniden düzenler, uygun dil kalıplarını seçer ve kendi yaşamlarıyla ilişkilendirerek kullanır (**SDB1.1, KB2.14, OB5**).

LAZ.7.3.SÖS.

"Şehrim ve Çevrem" temasına yönelik sözcük seçme ve kullanma süreci, öğrencilerin şehir, mahalle, köy, yol, park, okul, hastane, market, yön ve ulaşım gibi hedef sözcüklerle karşılaşmaları üzerinden başlatılır (**E1.1, SDB1.1, OB1**). Öğrenciler bu sözcüklerin yer aldığı içerikleri dinler ve izler; sözcükleri bütünsel olarak duyar ve görerek bu sözcüklere aşinalık kazanır. Öğrenciler tekrar eden sözcüklere dikkat ederek bu sözcükleri ayırt etmeye başlar (**E3.8, KB2.2**).

"Şehrim ve Çevrem" temasına yönelik sözcük seçme ve kullanma süreci, öğrencilerin şehirdeki yapılar ve mekânlar, şehir özellikleri, yönler, konumlar, ulaşım araçları ve yaşadığı yeri ifade etmeye yönelik hedef sözcükleri bağlam içinde duymaları ve görmeleriyle başlatılır (**E1.1, OB1**). Öğrencilere şehir yaşamını yansıtan kısa diyaloglar, metinler, görseller ve videolar sunulur. Bu içeriklerde "şehir", "köy", "mahalle", "park", "okul", "hastane", "market", "yol", "sağ", "sol", "karşı", "yakın", "uzak", "otobüs", "dolmuş", "gitmek", "gelmek", "yaşamak" gibi hedef sözcükler doğal bir bağlam içinde yer alır. Öğrenciler bu sözcükleri bütünsel olarak algılayarak ilk aşinalıklarını kazanır (**E3.1, OB4**).

Öğrencilerin içerikte tekrar eden sözcükleri fark etmeleri sağlanır. "Duy-Gör-İşaretle" etkinliğinde öğrenciler dinledikleri, izledikleri ya da okudukları içerikte geçen hedef sözcükleri belirler, işaretler ve sınıfla paylaşır (**KB2.2, OB1**). Ardından bu sözcükler öğrenciler tarafından sesli olarak tekrar edilir (**SDB1.2**). Öğrenciler şehir ve mekân sözcüklerini, yön bildiren sözcükleri, ulaşım ile ilgili sözcükleri ve konum bildiren temel sözcükleri gözlemleyerek benzer özelliklerine göre gruplandırır (**KB2.5**).

Öğrencilerin hedef sözcüklerin kullanımını anlamaları desteklenir. "Nerede Kullanılır?" etkinliğinde öğrenciler verilen sözcüklerin hangi iletişim durumlarında kullanıldığını belirler; örneğin "şehir" sözcüğünün yaşadığı yeri tanıtırken, "park" ve "okul" sözcüklerinin çevredeki yerleri ifade ederken, "sağ" ve "sol" sözcüklerinin yön tarif ederken, "otobüs" ve "dolmuş" sözcüklerinin ulaşımı ifade ederken kullanıldığını fark eder ve bunu görseller ya da örnek cümleler üzerinden açıklar (**KB2.7, OB4**). Öğrencilerin iletişimsel farkındalık geliştirmeleri desteklenir (**D4.2**).

Öğrenciler hedef sözcüklerin anlamlarını kendi zihinsel kavramlarıyla ilişkilendirir. Öğrenciler yaşadıkları yerleri, memleketlerini, çevrelerindeki önemli yapıları ve mekânları, kullandıkları ulaşım araçlarını ifade eden yapılar üzerinden sözcükleri kendi yaşamlarıyla bağlantılandırır (**SDB1.1, E1.5, KB2.8**). "Kendimle ilişkilendiriyorum" etkinliği ile öğrenciler öğrendikleri sözcükleri kendi şehirleri, mahalleleri, çevreleri ve günlük yaşam deneyimleriyle ilişkilendirerek anlamlarını pekiştirir (**D16.3**).

Öğrenciler hedef sözcüklerin anlamlarını daha açık biçimde ortaya koyar. "Anlamını Açıkla" etkinliğinde öğrenciler seçtikleri sözcükleri basit ifadelerle açıklar, örnek cümle içinde kullanır ve gerektiğinde görsellerle destekler (**KB2.14, E2.3, OB1**). Öğrenciler "şehir", "mahalle", "yön", "ulaşım", "gitmek" gibi sözcükleri kendi ifadeleriyle açıklarken benzer sözcüklerle ilişkiler kurar, anlamlarını yorumlar ve arkadaşlarıyla paylaşır (**SDB2.1, D11.1**).

Öğrenciler hedef sözcükleri farklı bağlamlarda tekrar ederek anlamlarını güçlendirir. "Cümle Kur-Paylaş" etkinliği kapsamında öğrenciler verilen sözcüklerle kısa cümleler oluşturur ve sınıfla paylaşır (**E2.3, SDB2.3**). Öğrenciler "şehir", "mahalle", "park", "yol", "otobüs" gibi sözcükleri kullanarak anlamlı ifadeler üretir (**OB1, D14.1, D3.4**).

Öğrenciler hedef sözcükleri doğal iletişim içinde kullanmaya yönlendirilir. "Sor-Cevapla" etkinliği ile öğrenciler birbirlerine "Nerede yaşıyorsun?", "Memleketin neresi?", "Bu yer nerede?", "Nasıl gidiliyor?", "Hangi ulaşım araçları kullanılabiliyor?" gibi sorular sorup cevap verir (**SDB2.1, SDB2.2, E2.3**). Bu süreçte öğrenciler öğrenilen sözcükleri kendiliğinden ve bağlama uygun biçimde kullanır (**D4.2, D4.3, D14.1**).

Sürecin son aşamasında öğrenciler hedef sözcükleri farklı bağlamlarda kullanarak kalıcı hâle getirir. Öğrenciler konuşma ve yazma etkinliklerinde öğrenilen sözcükleri yaşadıkları çevrenin kültürel özelliklerini yansıtacak şekilde doğal bir biçimde kullanır; yaşadıkları şehirleri tanıtır, çevrelerindeki yapıları ve mekânları anlatır, yön tarif eder, kısa tanıtım metinleri oluşturur ve farklı sosyal durumlarda uygun sözcükleri seçerek kullanır (**SDB3.1, KB2.8, OB5, D20.2**).

LAZ.7.3.SES.

"Şehrim ve Çevrem" temasına yönelik sesletim seçme ve kullanma süreci, öğrencilerin şehirdeki yapılar ve mekânlar, şehir özellikleri, yaşadığı yeri ifade etme, yön tarif etme, konum bildirme ve ulaşım araçlarını ifade etmeye yönelik hedef sesletim unsurlarına dikkat ederek dinlemeleriyle başlatılır (**E3.1, OB1**). Öğrencilere şehir yaşamını, çevredeki yapıları, yön bulmayı ve ulaşımı yansıtan kısa diyaloglar, ses kayıtları ve videolar sunulabilir. Bu içeriklerde "Ben ...'da yaşıyorum.", "Memleketim ...", "Şehrimde ... bulunmaktadır.", "... sağda / solda / karşıda bulunmaktadır.", "... ile gidilebiliyor.", "Bu yer buraya yakındır." gibi ifadeler doğal bir akış içinde yer alabilir. Öğrenciler bu ifadeleri dinlerken Lazcaya özgü sesler, sözcük vurgusu, tonlama ve konuşma akıcılığına dikkat eder (**OB2**).

Öğrencilerin hedef sesletim unsurlarını fark etmeleri sağlanır. "Dinle-Fark Et" etkinliğinde öğrenciler belirli sözcüklerin ve ifadelerin nasıl söylendiğine dikkat eder; özellikle şehir adları söylenirken, yön tarif edilirken, konum belirtilirken ya da ulaşım bilgisi verilirken kullanılan vurgu ve tonlamayı ayırt eder (**KB2.2, OB1**). Öğrenciler duydukları sesletim özelliklerini işaretler, benzer ses özelliklerini belirler ve sınıfla paylaşır (**SDB1.2**).

Öğrenciler hedef sesletim unsurlarını tekrar ederek pekiştirir. "Tekrar ve Taklit" etkinliği kapsamında öğretmen seslendirmesinin ya da ses kaydının ardından ifadeler doğru telaffuzla tekrar ettirilebilir (**E3.1**). Öğrenciler şehirleri tanıtmaya, yaşadığı yeri ifade etme, yön tarif etme ve ulaşım bilgisi paylaşma ifadelerini vurgu, tonlama ve akıcılığa dikkat ederek bireysel ve grup hâlinde seslendirir (**SDB2.1, E1.5**).

Öğrenciler hedef sesletim unsurlarını farklı bağlamlarda tanımaya yönlendirilir. "Nerede Duydun?" etkinliğinde öğrencilere aynı ifadeler farklı iletişim durumları içinde dinletilir ve öğrenciler hangi sözcük ya da ifadenin nasıl söylendiğini tanır. Örneğin "Ben ...'da yaşıyorum." ifadesi bir arkadaşla konuşma, öğretmenle iletişim kurma ya da sınıfta yaşadığı yeri

tanıtma bağlamlarında dinletilir ve öğrenciler ortak sesletim özelliklerini fark eder **(KB2.7, OB1, OB4)**.

Öğrencilerin doğru sesletimi kendiliğinden seçerek kullanmaları sağlanır. "Hangisi Doğru?" etkinliğinde öğrencilere aynı ifadenin farklı sesletimlerle söylendiği örnekler sunulur ve öğrencilerden doğru olanı seçmeleri istenir **(KB2.8, E2.5)**. Ardından "Seç ve Söyle" etkinliği ile öğrenciler doğru sesletimi seçtikleri ifadeleri kendi cümleleri içinde kullanarak yeniden üretir **(E2.3, D3.4)**.

Öğrenciler sesletim unsurlarını iletişim içinde kullanır. Grup çalışmalarıyla öğrenciler birbirlerine yaşadıkları yerler, memleketleri, şehirlerindeki yapılar ve mekânlar, yönler, konumlar ve kullandıkları ulaşım araçları hakkında sorular sorar ve cevap verirken öğrendikleri ifadeleri doğru sesletimle kullanır **(SDB2.1, SDB2.2, SDB2.3)**. "Sor-Cevapla" etkinliğinde öğrenciler konuşurken doğru vurguya, tonlamaya ve akıcılığa dikkat eder **(D4.2, D4.3, D14.1)**.

Sürecin sonunda öğrenciler öğrendikleri sesletim unsurlarını farklı bağlamlarda kullanarak kalıcı hâle getirir. Öğrenciler hem konuşma hem de şehirlerini ve çevrelerini tanıtma etkinliklerinde doğru telaffuz, vurgu ve tonlamayı doğal bir şekilde kullanır; farklı kişilerle iletişim kurarken sesletim özelliklerini bağlama uygun biçimde düzenler **(SDB3.1, KB2.14, KB2.8, D11.1)**.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

1. Etkinlik: Geleceğin Laz Mahallesini Tasarlıyorum

Öğrenci; yaşadığı köyü, mahalleyi veya şehri inceleyerek insanların güvenli, çevreye duyarlı, kültürel kimliğini koruyan ve ulaşımı kolay bir yaşam alanında yaşayabilmesi için nasıl bir mahalle tasarlanabileceği üzerine düşünebilir. Çevresinde bulunan yapı ve mekânları, yolları, yön ve konum ilişkilerini, ulaşım imkânlarını, doğal alanları, sosyal yaşam alanlarını ve kültürel yapıları gözlemleyebilir; aile bireylerinden, çevresindeki kişilerden ve farklı bilgi kaynaklarından yararlanarak bilgi toplayabilir. Topladığı bilgileri inceleyerek yaşadığı çevrenin güçlü yönlerini ve geliştirilmesi gereken alanları belirleyebilir, farklı yaşam alanlarını karşılaştırabilir ve insanların daha rahat yaşayabileceği yeni bir mahalle için çözüm önerileri geliştirebilir.

Öğrenci, kendi tercihiye göre mahalle maketi, dijital şehir planı, etkileşimli harita, tanıtım poster, kısa video, şehir rehberi gibi özgün bir ürün hazırlayabilir. Hazırladığı üründe yapı ve mekânları, yön ve konum ilişkilerini, ulaşım yollarını, doğal ve sosyal yaşam alanlarını, kültürel mekânları ve günlük yaşamı destekleyen alanları açık ve düzenli biçimde gösterebilir; farklı noktalara nasıl ulaşılabilceğini yön tarifleriyle açıklayabilir. Ürününü sınıfta veya okul topluluğunda sunabilir, tasarımını gerekçeleriyle açıklayabilir ve farklı çözüm önerilerini değerlendirerek yaşanabilir bir çevreye yönelik düşüncelerini paylaşabilir.

2. Etkinlik: Laz Coğrafyasını Keşfediyor, Koruyor ve Tanıtıyorum

Öğrenci, yaşadığı şehirde, köyde veya yakın çevrede bulunan doğal alanlardan, tarihî yapılardan, kültürel mekânlardan, geleneksel yaşam alanlarından veya sosyal yaşam merkezlerinden birini seçebilir. Seçtiği alanın nerede bulunduğunu, hangi yön ve konum ilişkileriyle ulaşılabilceğini, hangi ulaşım araçlarıyla gidilebildiğini, hangi özelliklere sahip olduğunu, toplum yaşamı için neden önemli olduğunu ve gelecekte karşılaşılabileceği olası sorunları araştırabilir. Aile bireylerinden, çevresindeki kişilerden, haritalardan, görsellerden ve dijital kaynaklardan yararlanarak bilgi toplayabilir. Topladığı bilgileri düzenleyebilir, benzer yaşam alanlarıyla karşılaştırabilir ve seçtiği alanın korunması, geliştirilmesi ve gelecek kuşaklara aktarılması için çözüm önerileri geliştirebilir.

Öğrenci, araştırması sonucunda kültürel miras haritası, dijital gezi rotası, tanıtım videosu, fotoğraf sergisi, çevre koruma kampanyası veya bilgilendirme broşürü gibi özgün bir ürün hazırlayabilir. Hazırladığı üründe seçtiği alanın konumunu, ulaşım güzergâhları

Destekleme

1. Etkinlik: Şehrimi Adım Adım Keşfediyorum

Öğrenci; yaşadığı köy, mahalle veya şehre ait temel yapı ve mekânları gösteren görsel, kart, harita ve dijital içerikleri inceleyerek öğrenme sürecine başlayabilir. Ev, okul, hastane, park, market, yol, meydan, ulaşım araçları gibi temel kavramları görsellerden hareketle tanıyabilir; dinlediği ve izlediği içeriklerde geçen sözcükleri tekrar edebilir ve anlamlarını görsel ipuçlarıyla ilişkilendirebilir. Öğrendiği kavramları benzer özelliklerine göre eşleştirebilir, sınıflandırabilir ve tekrar ederek pekiştirebilir.

Öğrenci, basit şehir krokileri üzerinde yapı ve mekânların yerlerini belirleyebilir; "sağında", "solunda", "önünde", "arkasında", "yakınında", "uzağında" gibi temel yön ve konum ifadelerini adım adım kullanabilir. Verilen yön tariflerini takip edebilir, farklı noktalara ulaşma yollarını işaretleyebilir, aynı çalışmaları tekrar ederek kendi hızında ilerleyebilir ve öğrendiklerini pekiştirebilir.

Öğrenci, etkinliğin sonunda yaşadığı çevreye ait basit bir kroki, eşleştirme panosu, yön kartı veya görsel şehir posterini hazırlayabilir. Hazırladığı üründe temel yapı ve mekânları gösterebilir, bulunduğu çevreyi basit ve anlaşılır ifadelerle tanıtabilir.

2. Etkinlik: Çevremi Tanıyor ve Yolumu Buluyorum

Öğrenci, doğal alanları, kültürel mekânları, sosyal yaşam alanlarını ve ulaşım araçlarını gösteren görselleri, kısa videoları, haritaları ve yön kartlarını inceleyerek öğrenme sürecine başlayabilir. Dinlediği, izlediği ve okuduğu içeriklerde geçen temel kavramları tekrar edebilir, bu kavramları görsellerle eşleştirebilir, benzer özelliklerine göre gruplandırabilir ve anlamlarını somut örneklerle ilişkilendirebilir.

Öğrenci, basit şehir haritaları ve yön okları üzerinde belirlenen noktalar arasında nasıl ulaşım sağlanabileceğini adım adım takip edebilir. Verilen yön tariflerini uygulayabilir, ardından kendi kısa yön tariflerini oluşturabilir. Farklı ulaşım araçlarını, doğal alanları, kültürel mekânları ve sosyal yaşam alanlarını karşılaştırabilir; hangi yere nasıl gidilebileceğini, hangi yolun daha kısa veya daha uygun olduğunu belirleyebilir.

Öğrenci, etkinliğin sonunda seçtiği bir doğal alanı, kültürel mekânı veya sosyal yaşam alanını gösteren basit bir gezi kartı, yön haritası, fotoğraflı tanıtım sayfası veya görsel rota planı hazırlayabilir. Hazırladığı üründe seçtiği yerin nerede bulunduğunu, hangi yönler takip edilerek ulaşılabilirliğini ve o yerin temel özelliklerini basit ve anlaşılır ifadelerle açıklayabilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

4. TEMA: HAYVANLARI TANIYORUM

Alt Temalar: Evcil ve Yabani Hayvanlar, Hayvanların Özellikleri ve Yaşam Alanları, Hayvanlarla Günlük Yaşam

Bu tema, öğrencilerin hayvanlar ve doğal yaşama ilişkin temel iletişim durumlarında Lazca kullanımını desteklemek amacıyla yapılandırılmıştır. Tema; evcil ve yabani hayvanlar, hayvanların özellikleri ve yaşam alanları ile hayvanlarla günlük yaşama ilişkin iletişim bağlamlarını kapsamaktadır. Öğrenme sürecinde öğrencilerin hayvanlara ve doğal yaşama ilişkin gözlem, deneyim ve düşüncelerini hedef dilde anlamlı ve iletişim odaklı etkileşimler aracılığıyla ifade etmeleri desteklenmektedir. Temanın temel amacı, öğrencilerin hayvanlar ve doğal yaşama ilişkin temel iletişim becerilerini etkili ve işlevsel biçimde kullanmalarını sağlamaktır.

DERS SAATİ 18

ALAN BECERİLERİ YDAB1. Dinleme / İzleme-Anlamlandırma
YDAB2. Okuma-Anlamlandırma
YDAB3. Konuşma-Anlatma
YDAB4. Yazma-Anlatma
YDDB1. Dil Bilgisi Seçme-Kullanma
YDDB2. Sözcük Seçme-Kullanma
YDDB3. Sesletim Seçme-Kullanma

KAVRAMSAL BECERİLER -

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.4. Kendine İnanma (Öz Yeterlilik), E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E2.1. Empati, E2.2. Sorumluluk, E2.5. Oyunseverlik, E3.1. Muhakeme, E3.7. Sistematiçlik, E3.8. Soru Sorma

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri

SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliğı, SDB2.3. Sosyal Farkındalık, SDB3.1. Uyum, SDB3.3. Sorumlu Karar Verme

Değerler

D3. Çalışkanlık, D4. Dostluk D6. Dürüstlük, D9. Merhamet, D14. Saygı, D15. Sevgi, D16. Sorumluluk, D20. Yardımseverlik

Okuryazarlık Becerileri

OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık, OB5. Kültür Okuryazarlığı, OB7. Veri Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER

Türkçe, Sosyal Bilgiler, Matematik, Görsel Sanatlar, Müzik, Yabancı Dil, Fen Bilimleri, Beden Eğitimi ve Spor, Bilişim Teknolojileri ve Yazılım

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER

KB2.2. Gözlemleme, KB2.5. Sınıflandırma, KB2.6. Bilgi Toplama, KB2.7. Karşılaştırma, KB2.8. Sorgulama, KB2.10. Çıkarım Yapma, KB2.14. Yorumlama, KB2.16. Muhakeme (Akıl Yürütme)

**ÖĞRENME ÇIKTILARI VE
SÜREÇ BİLEŞENLERİ**

- LAZ.7.4.D. "Hayvanları Tanıyorum" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri dinleyebilme / izleyebilme-anlamlandırabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek dinleme / izlemeye hazırlık yapar.*
 - b) *Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.*
 - c) *Temayı, temel ayrıntılar ve ipuçlarından hareketle anlamlandırır.*
 - ç) *Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- LAZ.7.4.O. "Hayvanları Tanıyorum" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri okuyabilme-anlamlandırabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek okumaya hazırlık yapar.*
 - b) *Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.*
 - c) *Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak anlamlandırır.*
 - ç) *Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- LAZ.7.4.K. "Hayvanları Tanıyorum" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle konuşabilme-anlatabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek konuşmaya hazırlık yapar.*
 - b) *Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını gözlemleyerek taklit eder ve tekrarlar.*
 - c) *Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak taklit yoluyla sözlü içerik oluşturur.*
 - ç) *Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak konuşmanın içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.*
 - d) *Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak sözlü içeriği yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.*
 - e) *Temaya ilişkin konuşma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- LAZ.7.4.Y. "Hayvanları Tanıyorum" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle yazabilme-anlatabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgilerini ve deneyimlerini harekete geçirerek yazmaya hazırlık yapar.*
 - b) *Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını inceleyerek modelden kopyalar.*
 - c) *Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak yazılı içerik oluşturur.*
 - ç) *Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.*
 - d) *Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.*
 - e) *Temaya ilişkin yazma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- LAZ.7.4.DBS. "Hayvanları Tanıyorum" temasında sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle uygun dil bilgisi seçebilme-kullanabilme**
- Temaya uygun dil bilgisi yapılarını seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.*
- LAZ.7.4.SÖS. "Hayvanları Tanıyorum" temasında sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle uygun sözcük seçebilme-kullanabilme**
- Temaya uygun sözcükleri seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.*
- LAZ.7.4.SES. "Hayvanları Tanıyorum" temasında sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle uygun sesletimi seçebilme-kullanabilme**
- Temaya uygun sesletimi seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.*

İÇERİK ÇERÇEVESİ Tema: HAYVANLARI TANIYORUM**Alt Temalar**

Evcil ve Yabani Hayvanlar

Hayvanların Özellikleri ve Yaşam Alanları

Hayvanlarla Günlük Yaşam

Hayvanları Adlandırma: "Ham řaťu ren.", "Hem řinçi ren."

Evcil ve Yabani Hayvanları Tanımlama: "Řaťu oxini skindina ren.", "Mtuti mťkuri skindina ren."

Hayvanların Özelliklerini Belirtme: "Mtuti didi ren.", "Zerdava řuťa ren.", "Řinçi mskva ren.", "Mjvabu beťi ren."

Hayvanların Renklerini ve Dış Görünüřlerini Betimleme: "Řaťu kće ren.", "Coğoriři řudeli gundze ren.", "Řinçi řuťa ren."

Hayvanların Yaşam Alanlarını İfade Etme: "Çxomi tzķaris skidun.", "Řinçi ncas skidun.", "Mtuti germas skidun."

Hayvanlarla İlgili Günlük Yaşam İfadeleri: "Coğoris gyari mepçam.", "Řinçi pşinaxum.", "Řaťuķimi şkala vister."

Sevdiğı Hayvanları İfade Etme: "Řaťupe maoropen.", "Enni na maoropen skindina tsxeni ren."

Sahip Olduğı Hayvanları İfade Etme: "Ma jur řaťu miyonun.", "Coğoriķimi řuťa ren.", "Çku řinçi var miyonunan."

Hayvanların Bölümlerini Betimleme: "Řaťus gundze şudeli uğun.", "Řinçis msva uğun.", "Coğoris didi ucepe uğun."

Hayvanlarla İlgili Soru Sorma ve Cevap Verme: "Ham nam skindina ren?", "So skidun?", "Aina skindina giyonuni?", "Mu imxors?", "Ho / var."

Hedef Dil Bilgisi Yapıları

Hayvanları Adlandırma Yapıları: "Ham ... codzun.", "Hantepe ... codzunan."

Varlık Bildirme Yapıları: "... ren / va ren."

Niteleme Yapıları: "Didi, řuťa, hizli, yevaři, mskva, řanconi, oroponi"

Yaşam Alanı Bildirme Yapıları: "... skidun.", "... doloxe skidun.", "... jin skidun."

Günlük Yaşam ve Bakım Yapıları: "... pşinaxum.", "... gyari mepçam.", "... şkala vister."

Sahiplik Yapıları: "... miyonun.", "giyonun", "uyonun"

Sevgi ve Tercih Bildirme Yapıları: "... maoropen.", "... gaoropen.", "... aoropen.", "Enni na maoropen skindina ... ren"

Soru Yapıları: "Ham nam skindina ren?", "So skidun?", "Mu imxors?", "Muço?", "Mu uğun?"

Sesletim

Lazcaya Özgü Seslerin Telaffuzu: "č, ķ, ř, q, ř, x, dz, ts, tz"

Farklı Seslerin Kelime İçinde Kullanımı: imxors, tsxeni, řuťa, tzitzila, řaťu

Hedef Sözcükler

Řaťu, lači, řinçi, çxomi, mtuti, tsxeni, korme, mamuli, oxini, mtuti, didi, tzulu, hizli, yevaři, oroponi, kće, uça, mçita, çxaťa, letaşperi, xançeni, gundze, mķule, řudeli, uci, msva, ķikili, oxori, germa, nca, tzari, zuğa, řali, obğe, oşķomu, oşķedinu, obiru, oropu, skindina, tabiaťi.

İlkeler Hayvanlara ilişkin dilsel içerikler öğrencilerin günlük yaşam deneyimleri ve çevre gözlemleriyle ilişkilendirilerek bütüncül bir yaklaşımla ele alınmalıdır. Kelime, dil yapıları, sesletim ve iletişim becerileri anlamlı iletişim durumları içinde birlikte sunulmalıdır. Öğrencilerin hayvanları tanıtmaya, yaşam alanlarını ifade etme, özelliklerini karşılaştırma ve hayvanlarla ilgili günlük yaşam durumlarını anlatma becerilerini geliştirecek etkileşim temelli uygulamalara yer verilmelidir. Dil yapıları, kullanım yoluyla fark ettirilmeli; hayvanlara ilişkin ifadeler görseller, hikâyeler, kısa metinler ve günlük yaşam örnekleriyle desteklenmelidir. Lazcaya özgü seslerin doğru telaffuzu modelleme, tekrar ve kısa iletişim çalışmalarıyla geliştirilmeli; öğretim süreci öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyleri ve bireysel farklılıkları dikkate alınarak planlanmalıdır.

Anahtar Kavramlar bakım, beslenme, doğa, evcil, hayvan, özellik, sevgi, vücut bölümleri, yabani, yaşam alanı.

**ÖĞRENME
KANITLARI
(Ölçme ve
Değerlendirme)**

Öğrenme çıktıları; çalışma kâğıtları, kısa yazma ve konuşma uygulamaları, kontrol listeleri, gözlem formları, öğrenme günlüğü, yansıtıcı günlükler, kelime ilişkilendirme ve kümeleme etkinlikleri, zihin haritaları, öz / akran / grup değerlendirme formları, dijital üretimler (poster, video, ses kaydı), performans görevleri, öğrenme duvarı veya bülten panosu çalışmaları ile değerlendirilebilir.

1. Performans Görevi: Doğadaki Dostumu Tanıtıyorum

Öğrencilerden ilgilerini çeken bir evcil veya yabani hayvanı temel alarak hayvanların özelliklerine, yaşam alanlarına, günlük yaşamlarına ve insanlarla olan ilişkilerine yönelik bilgileri içeren bir çalışma hazırlamaları istenebilir. Bu kapsamda öğrencilerin seçtikleri hayvana ilişkin tanıtım posterleri, bilgi kartı, mini kitapçık, kavram haritası, görsel pano veya dijital görsel çalışma oluşturmaları beklenebilir. Öğrencilerin bu çalışmada seçtikleri hayvanı adlandırmaları, evcil veya yabani olduğunu belirtmeleri, vücut bölümlerini, fiziksel özelliklerini, renklerini, büyüklüklerini, hareket özelliklerini, yaşam alanlarını ve beslenme biçimlerini tanımlamaları, seçtikleri hayvanı başka bir hayvanla temel düzeyde karşılaştırmaları ve hayvana yönelik duygu ve tercihlerini uygun ifadelerle dile getirmeleri desteklenebilir. Ayrıca öğrencilerin ders sürecinde sunulan görsel, işitsel ve dijital içerikleri inceleyerek hayvanlar, doğa, yaşam alanları ve hayvan bakımıyla ilgili Lazca sözcük ve ifadeleri anlamlandırmaları, bu ifadeleri kendi yaşamları, gözlemleri ve günlük deneyimleriyle ilişkilendirerek kendi cümleleriyle yeniden ifade etmeleri, arkadaşlarıyla hayvanların özellikleri, yaşam alanları ve günlük yaşamları hakkında basit soru-cevap yapıları aracılığıyla iletişim kurmaları beklenebilir.

Performans görevi sonunda öğrenciler hazırladıkları posterleri, bilgi kartlarını, görsel panolarını veya dijital sunumlarını sınıf ortamında sözlü olarak sunabilir. Bu süreçte öğrencilerin seçtikleri hayvanı tanıtmaları, hayvanın temel özelliklerini açıklamaları, yaşadığı ortamı ifade etmeleri, başka hayvanlarla basit karşılaştırmalar yapmaları, hayvana ilişkin duygu ve düşüncelerini paylaşmaları, arkadaşlarının sorularını anlayarak uygun cevaplar vermeleri ve iletişim sürecine aktif katılım göstermeleri beklenebilir.

Performans görevi; öğrencilerin hedef sözcük ve ifadeleri doğru ve bağlama uygun kullanmaları, hayvanlara ve doğaya ilişkin bilgileri düzenli ve anlamlı biçimde sunmaları, tanımlama ve betimleme ifadelerini doğru kullanmaları, basit karşılaştırmalar yapabilmeleri, duygu ve tercih bildiren ifadeleri uygun bağlamda kullanabilmeleri, Lazcaya özgü sesleri doğru ve anlaşılır biçimde telaffuz etmeleri, iletişim kurabilmeleri ve etkinliklere aktif katılım göstermeleri ölçütlerine göre analitik / bütüncül dereceli puanlama anaharı ile değerlendirilebilir.

2. Performans Görevi: Hayvanlar ve Doğa Rehberim

Öğrencilerden yaşadıkları çevrede karşılaştıkları hayvanlar, doğal yaşam alanları ve insan-hayvan ilişkilerini temel alarak doğa ve canlı yaşamına ilişkin bilgileri paylaştıkları bir çalışma hazırlamaları istenebilir. Bu kapsamda öğrencilerin yaşadıkları çevrede bulunan hayvanları, doğal yaşam alanlarını ve canlıların temel özelliklerini içeren bir doğa rehberi, hayvan yaşam haritası, görsel sınıflandırma panosu, gözlem günlüğü veya dijital tanıtım çalışması oluşturmaları beklenebilir. Öğrencilerin bu çalışmada çevrelerinde bulunan hayvanları adlandırmaları, evcil ve yabani hayvanları sınıflandırmaları, hayvanların yaşam alanlarını belirtmeleri, vücut bölümlerini ve fiziksel özelliklerini betimlemeleri, hayvanların doğadaki yaşam biçimlerini açıklamaları ve farklı hayvanları temel düzeyde karşılaştırmaları desteklenebilir. Ayrıca öğrencilerin ders sürecinde sunulan görsel, işitsel ve dijital içerikleri inceleyerek hayvanlar, doğa, çevre, yaşam alanları ve canlıların korunmasına ilişkin Lazca sözcük ve ifadeleri anlamlandırmaları, bu ifadeleri kendi çevre gözlemleri, aile yaşamları ve günlük deneyimleriyle ilişkilendirerek kendi cümleleriyle yeniden ifade etmeleri, arkadaşlarıyla hayvanların yaşam alanları, özellikleri ve korunmaları hakkında basit soru-cevap yapıları aracılığıyla iletişim kurmaları beklenebilir.

Performans görevi sonunda öğrenciler hazırladıkları doğa rehberlerini, gözlem günlüklerini, sınıflandırma panolarını veya dijital sunumlarını sınıf ortamında sözlü olarak sunabilir. Bu süreçte öğrencilerin yaşadıkları çevrede bulunan hayvanları tanıtmaları, hayvanların yaşadıkları ortamları açıklamaları, doğa ile hayvanlar arasındaki ilişkileri ifade etmeleri, farklı hayvanlar arasında basit karşılaştırmalar yapmaları, doğaya ve canlılara yönelik düşüncelerini paylaşmaları, arkadaşlarının sorularını anlayarak uygun cevaplar vermeleri ve iletişim sürecine aktif katılım göstermeleri beklenebilir.

Performans görevi; öğrencilerin hedef sözcük ve ifadeleri doğru ve bağlama uygun kullanmaları, doğa ve hayvanlara ilişkin bilgileri düzenli ve anlamlı biçimde sunmaları, sınıflandırma ve betimleme yapabilmeleri, yaşam alanlarına ilişkin ifadeleri doğru kullanmaları, karşılaştırmalar yapabilmeleri, çevre ve canlılara yönelik duygu ve düşüncelerini uygun biçimde ifade edebilmeleri, Lazcaya özgü sesleri doğru ve anlaşılır biçimde telaffuz etmeleri, iletişim kurabilmeleri ve etkinliklere aktif katılım göstermeleri ölçütlerine göre analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin çevrelerinde karşılaştıkları hayvanları ve doğal yaşam unsurlarını gözlemledikleri, evcil ve yabani hayvanları ayırt edebildikleri ve bunlara ilişkin temel bilgi ve deneyime sahip oldukları kabul edilmektedir. Önceki Lazca öğrenme deneyimlerine bağlı olarak temel sözcük, ifade ve cümleleri dinleyerek, okuyarak ve görsellerden yararlanarak anlamlandırabildikleri; sözlü ve yazılı olarak kendilerini ifade edebildikleri ve temel düzeyde iletişim kurabildikleri değerlendirilmektedir.

Öğrencilerin görsel, işitsel ve dijital içeriklerden bilgi çıkarabildikleri, benzerlik ve farklılıkları belirleyerek basit sınıflandırmalar yapabildikleri, günlük yaşam deneyimlerinden hareketle doğaya ve canlılara ilişkin duygu ve düşüncelerini ifade edebildikleri öngörülmektedir. Ayrıca doğaya, canlılara ve çevreye yönelik temel farkındalık geliştirdikleri varsayılmaktadır.

Ön Değerlendirme

Süreci Öğrencilerin görsel, işitsel ve etkileşimli materyallerden yararlanabilecekleri bir öğrenme ortamı oluşturulabilir. Hayvanlar ve doğal yaşam alanlarına ilişkin görseller, kısa videolar, ses kayıtları ve dijital içerikler üzerinden öğrencilerden tanıdıkları hayvanları, karşılaştıkları doğal yaşam unsurlarını ve bunlara ilişkin deneyimlerini paylaşmaları istenebilir.

Görseller, eşleştirme ve sınıflandırma etkinlikleri ile kısa soru-cevap uygulamalarından yararlanılarak öğrencilerin evcil ve yabani hayvanları ayırt etme, temel özelliklerini ve yaşam alanlarını tanıma, görsel ve işitsel içeriklerden anlam çıkarma, temel Lazca sözcük ve ifadeleri anlamlandırma, benzerlik ve farklılıkları belirleme ve gözlemledikleri canlılara ilişkin duygu ve düşüncelerini ifade etme becerileri değerlendirilebilir. Elde edilen bulgular doğrultusunda öğretim süreci öğrencilerin ilgi, ihtiyaç ve hazır bulunuşluk düzeylerine uygun olarak planlanabilir.

Köprü Kurma Öğrencilerin önceki Lazca öğrenme deneyimleri, günlük yaşam gözlemleri ve çevrelerinde karşılaştıkları canlılara ilişkin birikimleri ile tema kapsamında edinecekleri yeni bilgi ve beceriler arasında ilişki kurmaları desteklenebilir. Önceki öğrenmelerini hatırlamaları ve günlük yaşamlarında gözlemledikleri hayvanlara ilişkin deneyimlerini paylaşmaları teşvik edilerek yeni öğrenmeleri harekete geçirilebilir.

Önceki öğrenmeler; hayvan adları, temel betimleyici ifadeler ve günlük yaşam deneyimleri ile evcil ve yabani hayvanlar, yaşam alanları, fiziksel özellikleri, beslenme biçimleri ve doğaya yönelik farkındalığa ilişkin yeni öğrenmelerle ilişkilendirilebilir. Öğrencilerin öğrendiklerini günlük yaşamla ilişkilendirmeleri, önceki öğrenmeleriyle yeni öğrenmeleri arasında anlamlı bağlar kurmaları ve Lazca'yı anlamlı iletişim durumlarında kullanmaları desteklenebilir.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları LAZ.7.4.D.

"Hayvanları Tanıyorum" temasına yönelik dinleme / izleme-anlamlandırma süreci, öğrencilerin hayvanlar ve doğal yaşam ortamlarına ilişkin önceki deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla evcil ve yabani hayvanları, hayvanların fiziksel özelliklerini, yaşam alanlarını ve hayvanlarla günlük yaşamı yansıtan görseller üzerinden başlatılır (**E1.1, E1.5, SDB1.1, KB2.2**). Sınıf ortamında kedi, köpek, kuş, balık, tavşan, aslan, ayı ve benzeri hayvanları; bu hayvanların yaşadıkları ortamları; hayvanların temel özelliklerini ve insanlarla ilişkilerini içeren görseller incelenerek "Hangi hayvanları görüyorsunuz?", "Bu hayvanlar nerede yaşıyor olabilir?", "Hangileri evcil, hangileri yabani olabilir?", "Bu hayvanların özellikleri neler olabilir?", "Bu hayvanlar ne yiyor olabilir?", "Sen en çok hangi hayvanı seviyorsun?" gibi sorulara yönelik düşünceler oluşturulur (**E3.8, E3.1, D3.3, OB4**). Öğrenciler, kendi yaşamlarından örnekler vererek görsellerdeki unsurlar ile kendi deneyimleri arasında temel ilişkiler kurar ve dinleyecekleri / izleyecekleri içerik hakkında tahminlerde bulunur (**SDB1.2, SDB2.1, OB1, KB2.8**).

Kısa bir ses kaydı, video, eğitsel oyun ya da evcil ve yabani hayvanlar, hayvanların fiziksel özellikleri, yaşam alanları ve hayvanlarla günlük yaşama yönelik basit diyaloglardan kesitler sunulurken öğrencilerin görsel ve işitsel ipuçlarına dayalı tahmin oyunu aracılığıyla içerik hakkında tahminlerini geliştirmeleri sağlanır (**E2.5, E3.8, D3.4, OB2**). Öğrenciler, içerikte hangi hayvanlardan söz edildiğini, hayvanların nasıl tanımlandığını, hangi yaşam alanlarının ifade edildiğini, hayvanların ne ile beslendiğini ve insanlar tarafından hayvanlarla nasıl ilgilenildiğini öngörmeye çalışır (**SDB2.1, SDB2.3, D14.1, KB2.8**).

"Hayvanları Tanıyorum" temasına uygun dinleme / izleme metni kesintisiz olarak sunulur. Bu metinde hayvan adları, evcil ve yabani hayvanlara ilişkin ifadeler, hayvanların temel özellikleri, renkleri, dış görünüşleri, yaşam alanları, günlük yaşamda hayvanlarla kurulan ilişkilere yönelik temel ifadeler ("Bu bir kedi.", "Aslan yabani bir hayvandır.", "Balık suda yaşar.", "Köpeğe yemek veririm.", "En sevdiğim hayvan attır." vb.) yer alır (**OB1**). Bu aşamada öğrenciler dinledikleri / izledikleri içeriği dikkatle takip ederek verilen dinleme görevini yönergeye uygun biçimde tamamlar, içeriğin konusunu genel olarak algılar, içerikte geçen temel iletişim ifadelerini, hayvanlara ilişkin temel bilgileri ve basit ayrıntıları ayırt eder ve tanımlar (**E3.7, SDB1.2, KB2.2, KB2.6**).

Dinleme / izleme sonrasında içerikte geçen hayvan adları, hayvanların özellikleri, renkleri, yaşam alanları ve günlük yaşamda hayvanlarla kurulan ilişkilere yönelik ifadeler görseller, kartlar ve dijital materyaller aracılığıyla yeniden ele alınır. Öğrenciler başlangıçta yaptıkları tahminleri gözden geçirir, dinledikleri içerikle karşılaştırır ve tahminlerinin doğruluğunu kontrol eder (**KB2.5, OB1, D3.3**). İçerikte yer alan ifadeler öğrenciler tarafından kullanım amaçlarına göre sınıflandırılır (**KB2.7, OB4, D3.4**). Ayrıca öğrenciler, sınıf içindeki arkadaşlarının sevdikleri hayvanlar, sahip oldukları hayvanlar ya da gözlemledikleri hayvanlar hakkında bilgi toplamak amacıyla basit bilgi toplama çalışmaları yapar; örneğin "Kim tarafından kedi besleniyor?", "Kim en çok kuşları seviyor?", "Kim daha önce yabani bir hayvan görmüş?" gibi sorularla elde ettikleri bilgileri tablo veya işaretleme çizelgeleri üzerinde gösterir (**KB2.6, OB1, OB7**). Elde edilen veriler üzerinden ortak özellikler ve farklılıklar belirlenir ve basit yorumlar yapılır (**KB2.14, SDB2.2, D4.1, D20.2**).

Öğrenciler aynı zamanda hayvanların sınıflandırılmasına ilişkin sıralı yapıyı fark ederek evcil-yabani hayvanlar, büyük-küçük hayvanlar, hızlı-yavaş hayvanlar ve farklı yaşam alanları arasındaki ilişkileri tanırlar (**KB2.5, KB2.7, OB1**). Sonrasında içerikteki bilgiler tablo, şema ve görsel düzenleyiciler üzerinde yapılandırılarak unsurlar arasındaki ilişkiler görünür hâle getirilir ve bütün içinde anlamlandırılır (**KB2.16, OB4**). Bu süreçte öğrenciler Laz kültürüne özgü hayvanlar ve doğaya ilişkin yaşam biçimlerine yönelik farkındalık geliştirir (**OB5, E3.7, D14.3**).

Öğrenciler dinledikleri / izledikleri içeriği kendi yaşamlarıyla ilişkilendirerek bireysel olarak anlamlandırır. Öğrenciler "Benim bir kedim var.", "Kedileri severim.", "Köpeğim küçük.", "Kuşları beslerim." gibi ifadelerle kendi deneyimlerini, sevdikleri hayvanları ve hayvanlarla ilgili günlük yaşamlarını ifade eder, dinledikleri içerikle kendi yaşamları arasında bağlantı kurar ve dinledikleri temel bilgileri kendi cümleleriyle yeniden ifade eder (**E1.4, SDB1.1, KB2.14, KB2.10**).

Sürecin son aşamasında öğrenciler dinledikleri / izledikleri içerik hakkında bireysel olarak düşüncelerini ifade eder ve sınıfla paylaşır (**SDB3.3, D16.3**). Gönüllü öğrenciler söz alarak sevdikleri hayvanları, hayvanların özelliklerini ve hayvanlarla ilgili deneyimlerini anlatır; diğer öğrenciler onları dikkatle dinler (**E2.2**). Ardından grup çalışmalarıyla öğrenciler hazırladıkları hayvan çizimleri ve görseller üzerinden birbirlerine hayvan adları, yaşam alanları, beslenme şekilleri, korunmaları ve sahip oldukları hayvanlar hakkında sorular sorar ve cevap verir (**SDB2.1, SDB2.2, D14.1, KB2.8**).

LAZ.7.4.0.

"Hayvanları Tanıyorum" temasına yönelik okuma-anlamlandırma süreci, öğrencilerin hayvanlar ve doğal yaşam ortamlarına ilişkin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla evcil ve yabani hayvanları, hayvanların özelliklerini, yaşam alanlarını ve hayvanlarla günlük yaşamı içeren başlıklar, anahtar kelimeler ve destekleyici görseller üzerinden başlatılır (**E1.1, E1.5, SDB1.1, KB2.2**). Öğrencilere "Evcil Hayvanlar", "Ormanda Yaşayanlar", "Hayvanlarla Günlük Yaşamım" gibi başlıklar ile bu başlıkları yansıtan görseller birlikte sunulur ve öğrencilerden bu görseller ile başlıklar arasında ilişki kurmaları istenir (**E3.8, E3.1, D3.3, OB4**). Öğrenciler görsellerde yer alan ipuçlarını

inceleyerek metnin konusu ve içeriği hakkında tahminlerde bulunur ve bu tahminlerini sınıfla paylaşır (**SDB1.2, SDB2.1, OB1, KB2.8**).

Öğrenciler, destekleyici görselleri ve başlıkları yeniden inceleyerek metnin içeriğine yönelik tahminlerini detaylandırır ve metinde hangi hayvanların yer alabileceğini, hayvanların nasıl tanımlanabileceğini, hangi fiziksel özelliklerin ifade edilebileceğini, hayvanların yaşam alanlarının ya da beslenme şekillerinin nasıl ifade edilebileceğini öngörür. Öğrenciler bu tahminlerini gerekçeleriyle birlikte ifade eder (**E1.5, E2.1, D4.2**). Ardından evcil ve yabani hayvanlar, hayvanların temel özellikleri, yaşam alanları ve hayvanlarla günlük yaşama yönelik kısa ve basit bir metin öğrencilere sunulur. Öğrenciler metni önce sessiz olarak bireysel şekilde okur ve ilk okumada metnin genel konusunu anlamaya odaklanır (**E3.1, OB1**). Bu süreçte öğrencilerin kendilerine güvenerek metni anlamlandırmaya çalışmaları teşvik edilir ve gerekli durumlarda akranlarıyla kısa paylaşımlar yapmaları sağlanır (**E1.4, SDB2.1, D4.1**). Sonrasında öğrenciler metni ikinci kez okuyarak metinde geçen hayvan adlarını, hayvanların fiziksel özelliklerini, yaşam alanlarını ve günlük yaşama ilişkin ifadeleri işaretler veya altını çizer (**KB2.2**).

Okuma sürecinin devamında öğrenciler başlangıçta yaptıkları tahminleri metinle karşılaştırarak doğruluğunu kontrol eder. Metinde yer alan ifadeleri kullanım amaçlarına göre sınıflandırır; hayvan adları, hayvanların özellikleri, yaşam alanları, beslenme biçimleri ve günlük yaşamda hayvanlarla kurulan ilişkilere yönelik ifadeleri uygun başlıklar altında toplar (**KB2.5, OB1, D3.3**). Öğrenciler metindeki ifadeleri karşılaştırarak benzer ve farklı yönleri ortaya koyar; aynı özellikleri taşıyan ya da farklı yaşam alanlarında bulunan hayvanları belirler ve bu ifadeler üzerinden karşılaştırmalar gerçekleştirir (**KB2.7, OB4, D3.4**).

Öğrenciler metni daha ayrıntılı inceleyerek hayvanların özellikleri ile yaşam alanları arasındaki ilişkileri belirler; hayvanların fiziksel özellikleri, yaşam alanları, beslenme biçimleri ve insanlarla kurdukları ilişkiler arasındaki bağlantıları açıkça ortaya koyar (**KB2.5, KB2.7, OB1, OB4**). Öğrenciler metindeki bilgileri tablo veya şema hâline getirerek düzenler; "hayvan - özellik - yaşam alanı - beslenme" ilişkisini gösteren basit tablolar oluşturur ve bu yapı üzerinden metindeki ilişkileri görselleştirir (**KB2.10, OB2**). Ayrıca metinde verilen bilgilerden hareketle basit çıkarımlar yapar; örneğin bir hayvanın yaşadığı ortam, nasıl beslendiği ya da hangi özelliklere sahip olduğu yorumlanır ve metinde açıkça verilmeyen bazı bilgiler tahmin edilir (**KB2.14**). Bununla birlikte öğrenciler sınıf içinde yapılan basit veri toplama çalışmalarlarıyla metindeki bilgileri kendi yaşamlarıyla karşılaştırır; "Sınıfta kim tarafından kedi besleniyor?", "Kim tarafından kuşlar seviliyor?", "Kim tarafından yabani bir hayvan gözlemlenebiliyor?" gibi sorulara cevap bulmak için veri toplar, bu verileri tablo hâline getirir ve basit yorumlar yapar (**OB7, SDB2.2, D20.2**).

Öğrenciler okudukları metni kendi yaşamlarıyla ilişkilendirerek bireysel olarak anlamlandırır. Öğrenciler metinden seçtikleri ifadeleri kendi yaşamlarına uyarlayarak yeniden ifade eder; "Benim bir kedim var.", "Kedileri severim.", "Köpeğim küçük.", "Kuşları beslerim." gibi cümlelerle kendi deneyimlerini, sevdikleri hayvanları ve hayvanlarla ilgili günlük yaşamlarını metinle ilişkilendirir (**E1.4, E3.1, SDB3.1**).

Sürecin son aşamasında öğrenciler okudukları metin hakkında bireysel düşüncelerini ifade eder ve sınıfla paylaşır (**E2.2, D16.3**). Gönüllü öğrenciler metnin içeriğini kendi cümleleriyle anlatırken diğer öğrenciler onları dikkatle dinler (**KB2.16**). Ardından öğrenciler grup çalışmaları yaparak metinle ilgili sorular oluşturur, birbirlerine hayvan adları, hayvanların özellikleri, yaşam alanları ve sahip oldukları hayvanlar hakkında sorular sorar ve cevap verir (**SDB2.1, SDB2.2, SDB2.3, KB2.8**).

LAZ.7.4.K.

"Hayvanları Tanıyorum" temasına yönelik konuşma-anlatma süreci, öğrencilerin evcil ve yabani hayvanlar, hayvanların temel özellikleri, yaşam alanları ve hayvanlarla günlük yaşam durumlarında hayvan adları, fiziksel özellikler, beslenme biçimleri, yaşam alanları ve

hayvanlara yönelik duygu ve tercihlerin ifade edilebildiği deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla sınıf içinde gerçekleştirilen kısa diyalog örnekleri ve canlandırmalar üzerinden başlatılır **(E1.1, E1.5, SDB1.1, KB2.8)**. Öğrencilere "En sevdiğin hayvan hangisidir?", "Bir hayvanı tanıtırken hangi özelliklerini söylersin?", "Bir hayvanın nerede yaşadığını nasıl söylersin?", "Sahip olduğun bir hayvanı nasıl anlatırsın?" gibi sorular yöneltilir **(E2.1, E3.8, D14.1)**. Öğrenciler bu sorular üzerinden kendi deneyimlerini paylaşır, hayvanlarla ilgili yaşantılarını hatırlar ve bu süreçte hayvan adları, özellikleri, yaşam alanları ve hayvanlarla ilgili günlük yaşam ifadelerinin nasıl ifade edilebildiğini söyleyerek mevcut içerikle ilişkilendirir **(SDB2.1, SDB2.3, D15.1)**.

Hayvanları adlandırma, hayvanların özelliklerini betimleme, yaşam alanlarını ifade etme, sevdiği hayvanları söyleme ve hayvanlarla ilgili günlük yaşam ifadelerini içeren kısa diyaloglar model olarak sunulur. Öğrenciler bu diyalogları tekrar eder, birlikte söyler ve taklit ederek kullanılmaya başlanılan yapıları fark eder **(E3.7, SDB1.2, KB2.2)**. Öğrenciler ifadeleri bireysel olarak ve grup hâlinde seslendirir, Lazcaya özgü sesleri fark ederek doğru telaffuzla söylemeye çalışır **(OB1, D3.4)**.

Öğrenciler model diyaloglardan hareketle hayvanları adlandırma, hayvanların özelliklerini tanımlama, yaşam alanlarını ifade etme, hayvanlara yönelik duygu ve tercihlerini söyleme ve sahip oldukları hayvanları tanıtmaya ifadelerini kullanarak kendi konuşmalarını oluşturur. Öğrenciler "Bu bir kedi.", "Aslan yabani bir hayvandır.", "Balık suda yaşar.", "Kedileri severim.", "Benim bir kedim var." gibi yapıları kullanarak hayvanları tanıtan kısa konuşmalar hazırlar; hazırladıkları konuşmaları tekrar eder, geliştirir ve daha akıcı hâle getirir **(SDB1.2, KB2.14)**. Öğrenciler oluşturdukları konuşmaları sınıf içinde sözlü olarak ifade eder ve konuşmalarını kendi özelliklerine göre zenginleştirir **(SDB3.1, E1.4)**.

Konuşma sürecinde öğrenciler hazırlıklı ve hazırlıksız konuşma durumlarında öğrendikleri ifadeler kullanılarak iletişim kurulabildiğini deneyimler. Hazırlıklı konuşmalarda hayvanları tanıtır, hayvanların özelliklerini açıklar, yaşam alanlarını söyler, sevdiği hayvanları ifade eder ve sahip oldukları hayvanlardan söz eder **(E2.2, E2.1, KB2.8)**. Hazırlıksız konuşmalarda ise arkadaşlar tarafından yöneltilen sorulara anlık ve bağlama uygun cevaplar verir; soru sorar, cevap verir ve konuşmayı sürdürür **(SDB2.1, SDB2.2, SDB2.3, D14.1)**. Öğrenciler konuşmalarında uygun sözcükleri seçer, cümlelerini açık ve anlaşılır şekilde kurar ve mesajlarını net biçimde ifade eder. Öğrenciler birbirlerini dinleyerek iletişimi sürdürür, konuşma sırasına uyar ve sosyal etkileşim içinde öğrenir **(OB1, D4.2, D4.1)**.

Öğrenciler öğrendikleri ifadeleri farklı durumlara uyarlayarak yeniden kullanır; bir hayvanı tanıtmaya, bir hayvanın yaşam alanını anlatmaya, sahip olduğu hayvanı tanıtmaya, sevdiği hayvanı ifade etme veya hayvanlarla ilgili günlük yaşamını anlatmaya gibi farklı durumları canlandırır ve bu durumlara uygun ifadeler kullanılarak konuşur **(KB2.14, SDB3.1, E3.1, OB5)**. Öğrenciler konuşmalarını bağlama uygun şekilde yeniden düzenler, farklı hayvanları karşılaştırır ve uygun anlatım biçimlerini seçer **(KB2.7, D3.3)**.

Sürecin sonunda öğrenciler gerçekleştirdikleri konuşma etkinliklerini değerlendirir; hayvanları tanıtan kısa konuşmalar yapar, arkadaşlarının konuşmalarını dikkatle dinler ve birbirlerinin konuşmalarına yönelik görüşlerini ifade eder **(SDB2.1, SDB2.2, SDB2.3, D16.3)**. Öğrenciler birbirlerine geri bildirim verir, karşılıklı konuşmalarda hayvan kartlarını seçerek seçtikleri hayvanı arkadaşlarına anlatmaya ve tahmin ettirme oyunları gerçekleştirir ve düşüncelerini paylaşır **(E2.5, D14.1, D20.2, KB2.8)**.

Öğrencilerden ilgilerini çeken bir evcil ya da yabani hayvanı temel alarak hayvanların özelliklerine, yaşam alanlarına, günlük yaşamlarına ve insanlarla olan ilişkilerine yönelik bilgileri içeren bir çalışma hazırlamaları istenir. Bu kapsamda öğrencilerin seçtikleri hayvana ilişkin tanıtım poster, bilgi kartı, mini kitapçık, kavram haritası, görsel pano ya da dijital görsel çalışma oluşturmaları beklenir. Öğrencilerin bu çalışmada seçtikleri hayvanı adlandırmaları, evcil ya da yabani oluşunu belirtmeleri, vücut bölümlerini, fiziksel özelliklerini, renklerini, büyüklüklerini, hareket özelliklerini, yaşam alanlarını ve beslenme

biçimlerini betimlemeleri, seçtikleri hayvanı başka bir hayvanla temel düzeyde karşılaştırmaları ve hayvana yönelik duygu ve tercihlerini uygun ifadelerle dile getirmeleri sağlanır. Ayrıca öğrencilerden ders sürecinde sunulan görsel, işitsel ve dijital içerikleri inceleyerek hayvanlar, doğa, yaşam alanları ve hayvan bakımıyla ilgili Lazca sözcük ve ifadeleri anlamlandırmaları; bu ifadeleri kendi yaşamları, gözlemleri ve günlük deneyimleriyle ilişkilendirerek kendi cümleleriyle yeniden ifade etmeleri; arkadaşlarıyla hayvanların özellikleri, yaşam alanları ve günlük yaşamları hakkında basit soru-cevap yapıları aracılığıyla iletişim kurmaları beklenir. Performans görevi sonunda öğrenciler hazırladıkları posterleri, bilgi kartlarını, görsel panolarını ya da dijital sunumlarını sınıf ortamında sözlü olarak sunar. Bu süreçte öğrencilerin seçtikleri hayvanı tanıtmaları, hayvanın temel özelliklerini açıklamaları, yaşadığı ortamı ifade etmeleri, başka hayvanlarla basit karşılaştırmalar yapmaları, hayvana ilişkin duygu ve düşüncelerini paylaşmaları, arkadaşlarının sorularını anlayarak uygun cevaplar vermeleri ve iletişim sürecine aktif katılım göstermeleri beklenir. Bu performans görevi kontrol listeleri, gözlem formları, dereceli puanlama anahtarları, öz / akran / grup değerlendirme formları ile değerlendirilebilir.

LAZ.7.4.Y.

"Hayvanları Tanıyorum" temasına yönelik yazma süreci, öğrencilerin hayvanlara, evcil ve yabani hayvanlara, hayvanların temel özelliklerine, yaşam alanlarına ve hayvanlarla günlük yaşama ilişkin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla başlatılır **(E1.1, E3.8, SDB1.1, OB1)**. Öğrencilere hayvan adları, hayvanların özellikleri, yaşam alanları, sevilen hayvanlar ve sahip olunan hayvanlara ilişkin daha önce öğrenilen yapılar hatırlatılır ve "Sevdiğim Hayvanı Tanıyorum" yazma görevi tanıtılır. Öğrencilerden yazma görevinde ne yapılacağını anlaşılmaması istenebilir ve "Bu hangi hayvandır?", "Nasıl bir hayvandır?", "Nerede yaşar?", "Ne yer?", "En sevdiğin hayvan hangisidir?", "Sahip olduğun bir hayvan var mı?" gibi örnek sorular üzerinden konuya hazırlık yaptırılır **(KB2.8)**.

Öğrencilere hayvanları adlandırma, hayvanların özelliklerini betimleme, yaşam alanlarını ifade etme, sevdiği hayvanları söyleme ve sahip olunan hayvanları tanıtmaya yönelik kısa ve basit yazılı model metinler sunulur. Öğrenciler bu metinleri inceleyerek yapı ve içerik hakkında farkındalık kazanır **(E3.7, OB1)**. "Bu bir kedi.", "Aslan yabani bir hayvandır.", "Balık suda yaşar.", "Kedileri severim.", "Benim bir kedim var." gibi model metinler öğrenciler tarafından okunarak incelenir, ardından kopyalanarak yeniden yazılır **(SDB1.2, KB2.2, D3.4)**.

Öğrenciler model metinlerden hareketle kendi yazılarını oluşturmaya yönlendirilebilir. "Cümlemini Tamamlıyorum" etkinliği kapsamında öğrencilere eksik bırakılmış ifadeler verilebilir ("Bu bir ...", "... suda yaşar.", "... severim.", "Benim bir ... var.") ve bu cümlelerin kendilerine göre tamamlanması istenir **(E1.5, KB2.8)**. Daha sonra öğrenciler bu cümleleri bir araya getirerek hayvanları tanıtan kısa bir metin oluşturur. Bu süreçte öğrenciler modeli kullanarak yeni içerik düzenler, kendi deneyimlerini yapılandırır ve yazılı üretim gerçekleştirir **(E1.4, SDB1.2, D6.1)**.

Öğrenciler "Sevdiğim Hayvanı Tanıyorum" etkinliği kapsamında hayvan adı, hayvanın temel özellikleri, yaşam alanı, beslenme biçimi ve hayvana yönelik duygu ifadelerini içeren kısa bir tanıtım metni yazar. Öğrenciler yazarken uygun kelimeleri seçmeye, basit cümle yapıları kurmaya, bilgileri doğru sırayla düzenlemeye ve mesajlarını açık ve anlaşılır şekilde ifade etmeye dikkat eder **(KB2.2, OB1, E3.1)**. Yazılarında hangi bilgiyi önce, hangisinin sonra verilebileceğini planlar; benzer ve farklı özellikler karşılaştırılarak anlamlı bir bütün oluşturur **(KB2.5, KB2.7, KB2.14, D3.3)**.

Öğrenciler yazdıkları metinler üzerinde yeniden düzenleme çalışmaları yapar. "Metnimi Geliştiriyorum" etkinliği kapsamında öğrenciler yazdıkları metni gözden geçirir, eksik ya da hatalı kısımları düzeltir, ifadelerini daha açık ve anlaşılır hâle getirir **(SDB2.1, SDB2.2, D4.2)**. Ardından öğrenciler yazılarını sınıf içinde paylaşır ve "Hayvanlar Panosu" etkinliği ile yazılarını görsellerle birlikte sergiler **(SDB2.3, OB4)**.

Sürecin son aşamasında öğrenciler yazma süreçlerini değerlendirir. "Kendimi Değerlendiriyorum" etkinliği kapsamında öğrenciler yazarken nelerin doğru yapılabildiğini, hangi bilgilerin açık şekilde ifade edilebildiğini ve hangi alanlarda gelişmesi gerektiğini ifade eder (**SDB3.1, KB2.14**). Ayrıca "Arkadaşımın Yazısını Okuyorum" etkinliği ile öğrenciler birbirlerinin yazılarını inceleyerek basit geri bildirimlerde bulunur, düşüncelerini paylaşır ve birbirlerine yapıcı öneriler sunar (**SDB2.1, SDB2.2, D14.1, D20.2**).

Öğrencilerden yaşadıkları çevrede karşılaştıkları hayvanlar, doğal yaşam alanları ve insan-hayvan ilişkilerini temel alarak doğa ve canlı yaşamına ilişkin bilgileri paylaştıkları bir çalışma hazırlamaları istenebilir. Bu kapsamda öğrencilerin yaşadıkları çevrede bulunan hayvanları, doğal yaşam alanlarını ve canlıların temel özelliklerini içeren bir doğa rehberi, hayvan yaşam haritası, görsel sınıflandırma panosu, gözlem günlüğü veya dijital tanıtım çalışması oluşturmaları beklenebilir. Öğrencilerin bu çalışmada çevrelerinde bulunan hayvanları adlandırmaları, evcil ve yabani hayvanları sınıflandırmaları, hayvanların yaşam alanlarını belirtmeleri, vücut bölümlerini ve fiziksel özelliklerini betimlemeleri, hayvanların doğadaki yaşam biçimlerini açıklamaları ve farklı hayvanları basit düzeyde karşılaştırmaları desteklenebilir. Ayrıca öğrencilerin ders sürecinde sunulan görsel, işitsel ve dijital içerikleri inceleyerek hayvanlar, doğa, çevre, yaşam alanları ve canlıların korunmasına ilişkin Lazca sözcük ve ifadeleri anlamlandırmaları, bu ifadeleri kendi çevre gözlemleri, aile yaşamları ve günlük deneyimleriyle ilişkilendirerek kendi cümleleriyle yeniden ifade etmeleri, arkadaşlarıyla hayvanların yaşam alanları, özellikleri ve korunmaları hakkında basit soru-cevap yapıları aracılığıyla iletişim kurmaları beklenebilir. Performans görevi sonunda öğrenciler hazırladıkları doğa rehberlerini, gözlem günlüklerini, sınıflandırma panolarını veya dijital sunumlarını sınıf ortamında sözlü olarak sunabilir. Bu süreçte öğrencilerin yaşadıkları çevrede bulunan hayvanları tanıtmaları, hayvanların yaşadıkları ortamları açıklamaları, doğa ile hayvanlar arasındaki ilişkileri ifade etmeleri, farklı hayvanlar arasında basit karşılaştırmalar yapmaları, doğaya ve canlılara yönelik düşüncelerini paylaşmaları, arkadaşlarının sorularını anlayarak uygun cevaplar vermeleri ve iletişim sürecine aktif katılım göstermeleri beklenebilir. Bu performans görevi; öğrencilerin hedef sözcük ve ifadeleri doğru ve bağlama uygun kullanmaları, doğa ve hayvanlara ilişkin bilgileri düzenli ve anlamlı biçimde sunmaları, sınıflandırma ve betimleme yapabilmeleri, yaşam alanlarına ilişkin ifadeleri doğru kullanmaları, karşılaştırmalar yapabilmeleri, çevre ve canlılara yönelik duygu ve düşüncelerini uygun biçimde ifade edebilmeleri, Lazcaya özgü sesleri doğru ve anlaşılır biçimde telaffuz etmeleri, iletişim kurabilmeleri ve etkinliklere aktif katılım göstermeleri ölçütlerine göre analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

LAZ.7.4.DBS.

"Hayvanları Tanıyorum" temasına yönelik dil bilgisi seçme ve kullanma süreci, öğrencilerin evcil ve yabani hayvanları adlandırmaya, hayvanların özelliklerini, yaşam alanlarını, günlük yaşamla ilişkilerini, hayvanlara yönelik duygu ve tercihleri ifade etmeye yönelik dil parçalarına doğal ve bağlam içinde aşinalık kazanmalarıyla başlatılır (**E1.1, E3.1, OB1**). Öğrencilere hayvanlar ve doğal yaşamı yansıtan kısa diyaloglar, videolar ve görseller sunulur. Bu içeriklerde "Bu bir ...", "Bunlar ...", "... evcil bir hayvandır.", "... yabani bir hayvandır.", "... yaşar.", "Benim bir ... var.", "... severim." gibi ifadeler yer alır. Öğrenciler bu içerikleri dinleyerek, izleyerek ve inceleyerek hedef dil yapılarına genel bir aşinalık kazanır (**OB2**).

Öğrencilerin içerikte geçen hayvan adlarını, niteleme yapılarını, sahiplik yapılarını, soru kalıplarını ve tekrar eden dil parçalarını fark etmeleri sağlanır. "Duy ve Bul" etkinliğinde öğrencilere dinledikleri ya da izledikleri içerikte geçen dil parçaları belirtilir; "Bu bir...", "Nerede yaşar?", "Ne yer?", "Benim bir ... var.", "... severim." gibi soru ve cevap kalıplarını işaretleme, tekrar eden yapıları seçmeleri ve sınıfla paylaşmaları istenir (**KB2.2, KB2.5, OB1**).

Hedef dil yapılarını içeren ifadeler beden dili, görseller ve sözlü tekrarlarla sunulur. Öğrenciler bu ifadeleri tekrar eder, taklit eder ve işitsel-görsel desteklerle dil yapılarını

bütüncül olarak algılar (**SDB2.1, E3.7, OB4**). "Bu bir kedi.", "Aslan yabancı bir hayvandır.", "Balık suda yaşar.", "Benim bir köpeğim var." gibi ifadeler hem sözel hem fiziksel olarak öğrenciler tarafından canlandırılır. Öğrenciler hayvan görsellerini işaret ederek hayvanların adlarını söyler, hayvanların büyüklüklerini ya da hareketlerini beden diliyle gösterir, yaşam alanlarını görseller üzerinden ifade eder (**D3.4**).

Öğrenciler hedef dil parçalarını bağlam içinde tekrar eder. "Tekrar Zinciri" etkinliği ile öğrenciler sırayla aynı kalıbı farklı içeriklerle kullanır ("Bu bir ...", "Bu bir ..., ... yaşar.", "Bu bir ..., ... yaşar ve ... yer.", "Benim bir ... var ve ... severim."). Bu etkinlikte öğrenciler dil yapılarını otomatik olarak ve akıcı biçimde kullanır; öğrenilen ifadeleri genişleterek kullanır ve öğrenme sürecine aktif katılım gösterir (**E1.5, E1.4, E2.5**). Ayrıca "Canlandır ve Söyle" etkinliği ile öğrenciler duydukları ifadeleri fiziksel olarak canlandırır ve eş zamanlı olarak tekrar eder. Öğrenciler bir hayvanı tanıtmaya, bir hayvanın hareketini gösterme, bir hayvanın yaşam alanını ifade etme ya da sevdiği hayvanı söyleme gibi durumları beden diliyle gösterirken aynı anda sözel olarak ifade eder (**SDB2.2, E2.1, E2.5**).

Öğrenciler öğrenilen dil yapılarını iletişim içinde kullanmaya başlar. Grup çalışmalarıyla öğrenciler birbirlerine hayvan adları, hayvanların özellikleri, yaşam alanları, beslenme şekilleri ve sahip oldukları hayvanlar hakkında sorular sorar ve cevap verir (**SDB2.1, SDB2.2, SDB2.3**). Öğrenciler "Bu hangi hayvan?", "Nerede yaşar?", "Ne yer?", "Sahip olduğun bir hayvan var mı?", "En sevdiğin hayvan hangisidir?" gibi sorulara cevap verirken hedef dil yapılarını kurallar düşünülmeden, doğal iletişim içinde kullanır (**OB1, D14.1, D15.1, D20.2**).

Sürecin sonunda öğrenciler edinilen dil yapılarını farklı bağlamlarda kullanır. Öğrenciler hayvanları tanıtırken, arkadaşlarıyla iletişim kurarken, sınıf içinde sözlü ve yazılı ifadeler oluştururken öğrenilen dil parçalarını doğal biçimde kullanır. Ayrıca farklı iletişim durumlarına göre ifadelerini yeniden düzenler, uygun dil kalıplarını seçer ve kendi yaşamlarıyla ilişkilendirerek kullanır (**SDB1.1, SDB3.1, KB2.14**).

LAZ.7.4.SÖS.

"Hayvanları Tanıyorum" temasına yönelik sözcük seçme ve kullanma süreci, öğrencilerin evcil ve yabancı hayvanlar, hayvanların temel özellikleri, yaşam alanları ve hayvanlarla günlük yaşam durumlarında kullanılan "kedi", "köpek", "kuş", "balık", "aslan", "büyük", "küçük", "hızlı", "yavaş" ve "orman" gibi hedef sözcüklerle karşılaşmaları üzerinden başlatılır (**E1.1, E3.8, SDB1.1, OB1**). Öğrenciler bu sözcüklerin yer aldığı içerikleri dinler ve izler; sözcükleri bütünsel olarak duyar ve görerek bu sözcüklere aşinalık kazanır. Öğrenciler tekrar eden sözcüklere dikkat ederek bu sözcükleri ayırt etmeye başlar (**KB2.2**).

"Hayvanları Tanıyorum" temasına yönelik sözcük seçme ve kullanma süreci, öğrencilerin evcil ve yabancı hayvanları, hayvanların özelliklerini, yaşam alanlarını ve hayvanlarla günlük yaşamı ifade etmeye yönelik hedef sözcükleri bağlam içinde duymaları ve görmeleriyle başlatılır (**E1.1, OB1**). Öğrencilere hayvanlar ve doğal yaşamı yansıtan kısa diyaloglar, metinler, görseller ve videolar sunulur. Bu içeriklerde "kedi", "köpek", "kuş", "balık", "aslan", "fil", "tavşan", "evcil", "yabancı", "büyük", "küçük", "hızlı", "yavaş", "orman", "su", "ağaç", "beslemek", "oynamak", "sevmek" gibi hedef sözcükler doğal bir bağlam içinde yer alır. Öğrenciler bu sözcükleri bütüncül olarak algılayarak ilk aşinalıklarını kazanır (**E3.1, OB4**).

Öğrencilerin içerikte tekrar eden sözcükleri fark etmeleri sağlanır. "Duy-Gör-İşaretle" etkinliğinde öğrenciler dinledikleri, izledikleri ya da okudukları içerikte geçen hedef sözcükleri belirler, işaretler ve sınıfla paylaşır (**KB2.2, OB1**). Ardından bu sözcükler öğrenciler tarafından sesli olarak tekrar edilir (**SDB1.2**). Öğrenciler hayvan adlarını, hayvanların özelliklerini ve yaşam alanlarına ilişkin temel sözcükleri gözlemleyerek benzer özelliklerine göre gruplandırır (**KB2.5**).

Öğrencilerin hedef sözcüklerin kullanımını anlamaları desteklenir. "Nerede Kullanılır?" etkinliğinde öğrenciler verilen sözcüklerin hangi iletişim durumlarında kullanıldığını belirler; örneğin "evcil" sözcüğünün insanlarla birlikte yaşayan hayvanlar için, "yabancı"

sözcüğünün doğal yaşamda bulunan hayvanlar için, "büyük" ve "küçük" sözcüklerinin hayvanların fiziksel özelliklerini anlatırken, "orman", "su" ve "ağaç" sözcüklerinin yaşam alanlarını ifade ederken kullanıldığını fark eder ve bunu görseller ya da örnek cümleler üzerinden açıklar **(KB2.7, OB4)**. Öğrencilerin iletişimsel farkındalık geliştirmeleri desteklenir **(D4.2)**.

Öğrenciler hedef sözcüklerin anlamlarını kendi zihinsel kavramlarıyla ilişkilendirir. Öğrenciler "Benim bir kedim var.", "Kedileri severim.", "Balık suda yaşar.", "Köpeğim küçük." gibi ifadeler üzerinden sözcükleri kendi yaşamlarıyla bağlantılandırır **(SDB1.1, E1.5, KB2.8)**. "Kendimle İlişkilendiriyorum" etkinliği ile öğrenciler öğrendikleri sözcükleri kendi deneyimleri, sevdikleri hayvanlar ve gözlemledikleri doğal yaşam unsurlarıyla ilişkilendirerek anlamlarını pekiştirir **(D9.3)**.

Öğrenciler hedef sözcüklerin anlamlarını daha açık biçimde ortaya koyar. "Anlamını Açıkla" etkinliğinde öğrenciler seçtikleri sözcükleri basit ifadelerle açıklar, örnek cümle içinde kullanılır ve gerektiğinde görsellerle destekler **(KB2.14, E2.2, OB1)**. Öğrenciler "evcil", "yabani", "beslemek", "yaşamak", "kanat", "kuyruk" gibi sözcükleri kendi ifadeleriyle açıklarken benzer sözcüklerle ilişkiler kurar, anlamlarını yorumlar ve arkadaşlarıyla paylaşır **(SDB2.1, D6.1)**.

Öğrenciler hedef sözcükleri farklı bağlamlarda tekrar ederek anlamlarını güçlendirir. "Cümle Kur-Paylaş" etkinliği kapsamında öğrenciler verilen sözcüklerle kısa cümleler oluşturur ve sınıfla paylaşır **(E2.1, SDB2.3)**. Öğrenciler "kedi", "orman", "büyük", "kanat", "kuş" gibi sözcükleri kullanarak anlamlı ifadeler üretir **(OB1, D14.1, D15.1)**.

Öğrenciler hedef sözcükleri doğal iletişim içinde kullanmaya yönlendirilir. "Sor-Cevapla" etkinliği ile öğrenciler birbirlerine "Bu hangi hayvan?", "Nerede yaşar?", "Ne yer?", "Sahip olduğun bir hayvan var mı?", "En sevdiğin hayvan hangisidir?" gibi sorular sorup cevap verir **(SDB2.1, SDB2.2, E2.2, E2.1)**. Bu süreçte öğrenciler öğrenilen sözcükleri kendiliğinden ve bağlama uygun biçimde kullanır **(D4.2, D4.1, D14.1)**.

Sürecin son aşamasında öğrenciler hedef sözcükleri farklı bağlamlarda kullanarak kalıcı hâle getirir. Öğrenciler konuşma ve yazma etkinliklerinde öğrenilen sözcükleri doğal bir şekilde kullanır; hayvanları tanıtır, arkadaşlarıyla iletişim kurar, kısa tanıtım metinleri oluşturur ve farklı sosyal durumlarda uygun sözcükleri seçerek kullanır **(SDB3.1, KB2.8, OB5, D16.3)**.

LAZ.7.4.SES.

"Hayvanları Tanıyorum" temasına yönelik sesletim seçme ve kullanma süreci, öğrencilerin evcil ve yabani hayvanları adlandırmaya, hayvanların özelliklerini, yaşam alanlarını ve hayvanlarla günlük yaşamı ifade etmeye yönelik hedef sesletim unsurlarına dikkat ederek dinlemeleriyle başlatılır **(E3.7, OB2)**. Öğrencilere hayvanlar ve doğal yaşamı yansıtan kısa diyaloglar, ses kayıtları ve videolar sunulabilir. Bu içeriklerde "Bu bir ...", "... evcil bir hayvandır.", "... yabani bir hayvandır.", "... suda yaşar.", "Benim bir ... var.", "... severim." gibi ifadeler doğal bir akış içinde yer alabilir. Öğrenciler bu ifadeleri dinlerken Lazcaya özgü sesler, sözcük vurgusu, tonlama ve konuşma akıcılığına dikkat eder **(OB1)**.

Öğrencilerin hedef sesletim unsurlarını fark etmeleri sağlanır. "Dinle-Fark Et" etkinliğinde öğrenciler belirli sözcüklerin ve ifadelerin nasıl söylendiğine dikkat eder; özellikle hayvan adlarını söylerken, hayvanların özelliklerini belirtirken ya da yaşam alanlarını ifade ederken kullanılan vurgu ve tonlamayı ayırt eder **(KB2.2, OB1)**. Öğrenciler duydukları sesletim özelliklerini işaretler, benzer ses özelliklerini belirler ve sınıfla paylaşır **(SDB1.2)**.

Öğrenciler hedef sesletim unsurlarını tekrar ederek pekiştirir. "Tekrar ve Taklit" etkinliği kapsamında öğretmen seslendirmesinin ya da ses kaydının ardından ifadeler doğru telaffuzla tekrar ettirilebilir. Öğrenciler hayvan adlarını, hayvanların özelliklerini ve yaşam alanlarını ifade eden yapıları vurgu, tonlama ve akıcılığa dikkat ederek bireysel ve grup hâlinde seslendirir **(SDB2.1, E1.5, E1.4)**.

Öğrenciler hedef sesletim unsurlarını farklı bağlamlarda tanımaya yönlendirilir. "Nerede Duydun?" etkinliğinde öğrencilere aynı ifadeler farklı iletişim durumları içinde dinletilir ve öğrenciler hangi sözcük ya da ifadenin nasıl söylendiğini tanır. Örneğin "Bu bir kedi." ifadesi bir hayvanı tanıtmaya, sınıfta görsel inceleme ya da günlük yaşamda sahip olunan hayvanı anlatma bağlamlarında dinletilir ve öğrenciler ortak sesletim özelliklerini fark eder (KB2.7, OB1, OB4).

Öğrencilerin doğru sesletimi kendiliğinden seçerek kullanmaları sağlanır. "Hangisi Doğru?" etkinliğinde öğrencilere aynı ifadenin farklı sesletimlerle söylendiği örnekler sunulur ve öğrencilerden doğru olanı seçmeleri istenir. Ardından "Seç ve Söyle" etkinliği ile öğrenciler doğru sesletimi seçtikleri ifadeleri kendi cümleleri içinde kullanarak yeniden üretir (KB2.8, E2.5, E2.2, D3.4).

Öğrenciler sesletim unsurlarını iletişim içinde kullanır. Grup çalışmalarıyla öğrenciler birbirlerine hayvan adları, hayvanların özellikleri, yaşam alanları ve sahip oldukları hayvanlar hakkında sorular sorar ve cevap verirken öğrendikleri ifadeleri doğru sesletimle kullanır (SDB2.1, SDB2.2, SDB2.3). "Sor-Cevapla" etkinliğinde öğrenciler konuşurken doğru vurgu, tonlamaya ve akıcılığa dikkat eder (E2.2, D14.1).

Sürecin sonunda öğrenciler öğrendikleri sesletim unsurlarını farklı bağlamlarda kullanarak kalıcı hâle getirir (E1.4, E1.5, SDB3.1, D16.3). Öğrenciler hem konuşma hem de hayvanları tanıtmaya etkinliklerinde doğru telaffuz, vurgu ve tonlamayı doğal bir şekilde kullanır; farklı kişilerle iletişim kurarken sesletim özelliklerini bağlama uygun biçimde düzenler (SDB3.1, KB2.14, D16.3).

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

1. Etkinlik: Hayvan Dedektifleri

Öğrenciler ilgilerini çeken bir evcil hayvan ve bir yabani hayvan seçebilir. Öğrenciler kitaplar, görseller, dijital içerikler, kısa videolar ve çevresel gözlemlerden yararlanarak seçtikleri hayvanlar hakkında bilgi toplayabilir. Toplanan bilgiler doğrultusunda hayvanların vücut bölümleri, fiziksel özellikleri, renkleri, büyüklükleri, hareket biçimleri, beslenme özellikleri ve yaşam alanları belirlenebilir.

Öğrenciler elde ettikleri bilgileri "Benzer Yönleri-Farklı Yönleri" başlıklı tabloya yerleştirir, hayvanları karşılaştırır ve "Hangisi daha hızlıdır?", "Hangisi farklı bir yaşam alanında yaşar?", "Hangi hayvanın vücut yapısı yaşadığı yere uyumludur?" gibi sorular üzerinden çıkarımlarda bulunabilir.

Sürecin sonunda öğrenciler seçtikleri hayvanları tanıtan resimli poster, bilgi kartı, mini kitapçık, dijital sunum veya kavram haritası oluşturabilir. Bu ürünleri sınıf arkadaşlarıyla paylaşabilir, hayvanların benzer ve farklı yönlerini Lazca basit ifadelerle açıklayabilir ve arkadaşlarının çalışmalarını karşılaştırarak yorumlayabilir.

2. Etkinlik: Laz Kültüründe Hayvanlar

Hazır bulunuşluk düzeyi yüksek öğrenciler Laz kültüründe yer alan hayvanlar, doğa unsurları ve insan-hayvan ilişkilerine yönelik bilgi toplayabilir. Öğrenciler aile bireyleriyle görüşebilir, yerel anlatıları dinleyebilir, görsel kaynakları inceleyebilir, dijital içerikleri araştırabilir ve Laz kültüründe öne çıkan bir hayvan belirleyebilir.

Toplanan bilgiler doğrultusunda öğrenciler küçük gruplar oluşturabilir ve seçtikleri hayvanı merkeze alan kısa bir hikâye, diyalog, drama, canlandırma, röportaj veya görsel hikâye tasarlayabilir. Hazırlanan içerikte hayvanın adı, özellikleri, vücut bölümleri, yaşam alanı, insanlarla ilişkisi ve doğadaki önemi basit ve anlamlı ifadelerle yer alabilir.

Öğrenciler hazırladıkları ürünleri sınıf ortamında sunabilir, diğer grupların çalışmalarını izleyebilir, benzer ve farklı yönleri belirleyebilir, doğa ve canlılara yönelik düşüncelerini paylaşabilir ve hayvanların kültürel yaşam içindeki yerini yorumlayabilir.

Destekleme

1. Etkinlik: Hayvan Kartlarını Eşleştiriyorum

Öğrenciler hayvan görselleri, sözcük kartları ve özellik kartlarıyla çalışabilir. Öğrenciler üzerinde hayvan resimleri bulunan kartlar ile hayvan adları, vücut bölümleri, temel özellikler ve yaşam alanlarını içeren sözcük kartlarını inceleyebilir. Ardından öğrenciler kartlar arasında uygun eşleştirmeler yapabilir; hayvan-ad, hayvan-özellik, hayvan-vücut bölümü ve hayvan-yaşam alanı ilişkilerini belirleyebilir.

Öğrenciler tamamladıkları eşleştirmeleri arkadaşlarıyla karşılaştırabilir, eksik veya farklı eşleştirmeleri birlikte kontrol edebilir ve doğru eşleştirmeleri yeniden düzenleyebilir. Daha sonra seçtikleri kartlarla "Bu bir ...", "... suda yaşar.", "... kanadı vardır.", "... evcil bir hayvandır." gibi kısa ve basit cümleler kurarak sözcükleri bağlam içinde kullanabilir.

Süreç sonunda öğrenciler eşleştirdikleri kartları kullanarak küçük gruplar içinde tekrar çalışmaları yapabilir, aynı sözcükleri farklı kartlarla yeniden kullanabilir ve öğrendikleri kavramları pekiştirebilir.

2. Etkinlik: Hayvanımı Tanıtıyorum

Öğrenciler seçtikleri bir hayvanı tanıtmak için basamaklandırılmış bilgi kartları kullanabilir. Öğrenciler kartlarda yer alan "adı", "rengi", "vücut bölümleri", "Nerede yaşar?", "Ne yer?", "Seviyor muyum?" gibi kısa bilgi alanlarını sırayla doldurabilir. Her bilgi alanı tamamlandıkça öğrenciler hayvan hakkında küçük ve anlaşılır bilgiler oluşturabilir.

Öğrenciler oluşturdukları bilgileri sıraya koyarak "Bu bir ...", "... küçüktür.", "... ormanda yaşar.", "... yer.", "... severim." gibi kısa cümlelere dönüştürebilir. Öğrenciler önce bireysel olarak tekrar yapabilir, ardından bir arkadaşlarıyla eşleşerek hazırladıkları cümleleri karşılıklı olarak paylaşabilir ve eksik bilgileri birlikte tamamlayabilir.

Süreç sonunda öğrenciler hazırladıkları bilgi kartını kullanarak seçtikleri hayvanı sözlü veya yazılı olarak tanıtır, arkadaşlarının tanıtımlarını dinler, benzer veya farklı özellikleri belirleyerek temel karşılaştırmalar yapar.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

8. SINIF (A1.2)

1. TEMA: GELENEKLER, KUTLAMALAR VE KÜLTÜREL YAŞAM

Alt Temalar: Millî ve Dinî Bayramlar, Laz Kültüründe Geleneksel Kutlamalar, Kültür ve Toplumsal Aidiyet

Bu tema, öğrencilerin gelenekler, kutlamalar ve kültürel yaşama ilişkin temel iletişim durumlarında Lazca kullanımını desteklemek amacıyla yapılandırılmıştır. Tema; millî ve dinî bayramlar, Laz kültüründeki geleneksel kutlamalar ile kültür ve toplumsal aidiyete ilişkin iletişim bağlamlarını kapsamaktadır. Öğrenme sürecinde öğrencilerin kültürel değerleri, gelenekleri ve toplumsal yaşamı hedef dilde anlamlı ve iletişim odaklı etkileşimler aracılığıyla ifade etmeleri desteklenmektedir. Temanın temel amacı, öğrencilerin gelenekler, kutlamalar ve kültürel yaşama ilişkin temel iletişim becerilerini etkili ve işlevsel biçimde kullanmalarını sağlarken kültürel mirasa ve toplumsal aidiyete yönelik farkındalık geliştirmelerini desteklemektir.

DERS SAATİ 18

ALAN BECERİLERİ YDAB1. Dinleme / İzleme-Anlamlandırma
YDAB2. Okuma-Anlamlandırma
YDAB3. Konuşma-Anlatma
YDAB4. Yazma-Anlatma
YDDB1. Dil Bilgisi Seçme-Kullanma
YDDB2. Sözcük Seçme-Kullanma
YDDB3. Sesletim Seçme-Kullanma

KAVRAMSAL BECERİLER -

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.4. Kendine İnanma (Öz Yeterlilik), E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E2.1. Empati, E2.3. Girişkenlik, E2.5. Oyunseverlik, E3.5. Açık Fikirlilik, E3.8. Soru Sorma

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri

SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği, SDB2.3. Sosyal Farkındalık, SDB3.1. Uyum, SDB3.3. Sorumlu Karar Verme

Değerler

D2. Aile Bütünlüğü, D4. Dostluk, D5. Duyarlılık, D14. Saygı, D15. Sevgi, D16. Sorumluluk, D19. Vatanseverlik, D20. Yardımseverlik

Okuryazarlık Becerileri

OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB4. Görsel Okuryazarlık, OB5. Kültür Okuryazarlığı, OB6. Vatandaşlık Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER

Türkçe, Sosyal Bilgiler, Matematik, Görsel Sanatlar, Müzik, Yabancı Dil, Fen Bilimleri, Beden Eğitimi ve Spor, Bilişim Teknolojileri ve Yazılım

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER

KB2.2. Gözlemlleme, KB2.3. Özetleme, KB2.5. Sınıflandırma, KB2.6. Bilgi Toplama, KB2.7. Karşılaştırma, KB2.8. Sorgulama, KB2.14. Yorumlama

8. sınıf bütüncül yaklaşıma göre yapılandırılmıştır.

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

- LAZ.8.1.D. "Gelenekler, Kutlamalar ve Kültürel Yaşam" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri dinleyebilme / izleyebilme-anlamlandırabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek dinleme / izlemeye hazırlık yapar.*
 - b) *Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.*
 - c) *Temayı, temel ayrıntılar ve ipuçlarından hareketle anlamlandırır.*
 - ç) *Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- LAZ.8.1.O. "Gelenekler, Kutlamalar ve Kültürel Yaşam" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri okuyabilme-anlamlandırabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek okumaya hazırlık yapar.*
 - b) *Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.*
 - c) *Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak anlamlandırır.*
 - ç) *Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- LAZ.8.1.K. "Gelenekler, Kutlamalar ve Kültürel Yaşam" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle konuşabilme-anlatabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek konuşmaya hazırlık yapar.*
 - b) *Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını gözlemleyerek taklit eder ve tekrarlar.*
 - c) *Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak taklit yoluyla sözlü içerik oluşturur.*
 - ç) *Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak konuşmanın içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.*
 - d) *Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak sözlü içeriği yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.*
 - e) *Temaya ilişkin konuşma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- LAZ.8.1.Y. "Gelenekler, Kutlamalar ve Kültürel Yaşam" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle yazabilme-anlatabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgilerini ve deneyimlerini harekete geçirerek yazmaya hazırlık yapar.*
 - b) *Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını inceleyerek modelden kopyalar.*
 - c) *Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak yazılı içerik oluşturur.*
 - ç) *Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.*
 - d) *Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.*
 - e) *Temaya ilişkin yazma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- LAZ.8.1.DBS. "Gelenekler, Kutlamalar ve Kültürel Yaşam" temasında sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle uygun dil bilgisi seçebilme-kullanabilme**
- Temaya uygun dil bilgisi yapılarını seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.*
- LAZ.8.1.SÖS. "Gelenekler, Kutlamalar ve Kültürel Yaşam" temasında sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle uygun sözcük seçebilme-kullanabilme**
- Temaya uygun sözcükleri seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.*
- LAZ.8.1.SES. "Gelenekler, Kutlamalar ve Kültürel Yaşam" temasında sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle uygun sesletimi seçebilme-kullanabilme**
- Temaya uygun sesletimi seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.*

İÇERİK ÇERÇEVESİ Tema: GELENEKLER, KUTLAMALAR VE KÜLTÜREL YAŞAM

Alt Temalar

Millî ve Dinî Bayramlar

Laz Kültüründe Geleneksel Kutlamalar

Kültür ve Toplumsal Aidiet

İşlevsel Cümle Yapıları

Bayramları ve Özel Günleri Adlandırma: "Handğa Cumhuriyetişi Bayrami on." / "Handğa Lazuri Nenaşi Ndğa on." / "Çumani bayrami coçams." / "Handğa Bereş Bayrami on."

Bayramlar ve Kutlamalarla İlgili Soru Sorma ve Yanıt Verme: "Eni xadzi na gayen bayrami nam on?" / "Bayramis muperepe ikumt?" / "Ham adeği munde ixenen?" / "İri tzana ixvamen."

Bayram ve Kutlama Etkinliklerini İfade Etme: "Bayramis ocağışkunişkala okobikorobamt." / "Koçepe artikartis oxoktunan."

Tebrik Etme ve İyi Dilekte Bulunma: "Bayrami gegixvamamt." / "Kai bayramepe." / "Tzanağani gexvameri gayan."

Davet Etme ve Davete Yanıt Verme: "Çandas megalasen?" / "Ho, memalasen." / "Var memalasen."

Kutlamalarla İlgili Duygu ve Düşüncelerini İfade Etme: "Bayramepe dido xadzi mayen." / "Ham adeği şkimi şeni dido beciği on."

Geleneksel Uygulamaları ve Kültürel Etkinlikleri Tanıtma: "Tzanağani Lazepesi Kyulturi şeni beciği ar adeği on." / "Çandapes artikartis cari işkomen." / "Bazi adeşepe ocağepesi doloxe oskedinen."

Toplumsal Birlik ve Dayanışmayla İlgili Görüş Bildirme: "Bayramepek koçepe okokorobams" / "Ham ndağalepes koçepe artikartis nuşvelaman."

Ana Dilin ve Kültürel Mirasın Önemiyle İlgili Görüş Bildirme: "Nana Nena oskedinu dido beciği on" / "Nena, kyulturi berepes dogurams."

Hedef Dil Yapıları

Tebrik Etme, İyi Dilekte Bulunma ve Davet Etmeye Yönelik Kalıp İfadeler: "... gegixvamamt.", "Kai Bayramepe"

Gün, Tarih ve Zaman Bildirmeye Yönelik Yapılar: "Handğa ... şi Bayram on.", "Çumani ...şi gexvama ixenasen.", "Bayrami ... tutas bixvamaten."

Geleceğe Yönelik Plan, Etkinlik ve Kutlama Bildiren Temel Yapılar: "... mebomskvanaten.", "... mobigoraten.", "... gexvamaşa bidaten.", "... bibayramaten."

Duygu, Düşünce ve Görüş Bildirmeye Yönelik Temel Yapılar: "... xadzi mayen.", "... beciği on.", "... bixeler."

Kültürel Gelenekleri ve Toplumsal Uygulamaları Tanımlamaya Yönelik Yapılar: "... adeği on.", "... işkomen.", "... moigorinen.", "... ixazirinen.", "... ixenen."

Sesletim:

Lazcaya Özgü Seslerin Telaffuzu: "ç, k, p, q, t, x, dz, ts, tz"

Farklı Seslerin Kelime İçinde Kullanımı: Okokorobams, gexvamu, adeği, tzanağani, çanda

Hedef Sözcükler

Bayrami, gexvama, adeği, kyulturi, çanda, mogoru, obayramişu, otebrıku, gexvamu, aroba, okoyardımu, ocağı, misafiri, xazırluğı, omskvanu, gexvameri, xeleri, ağne tzana, Tzanağani, Lazuri Nenaşi Ndğa, Cumhuriyetişi Bayramari, Berepeş Bayrami, Cencobaşi Bayrami, Remezaniş Bayrami, Kırbanişi Bayrami, cari, magida, hediye, muziğı, xoroni, okortalu, nana nena, adeşoni, arağorda, çumani, na moxtasen xafta, handğa, lumci, gexvamu, oxadziru, daveği oxenu.

İlkeler Bayramlar, kutlamalar ve kültürel yaşama ilişkin dilsel içerikler öğrencilerin günlük yaşam deneyimleri, aile yaşantıları ve toplumsal gözlemleriyle ilişkilendirilerek bütüncül bir yaklaşımla ele alınmalıdır. Kelime, dil yapıları, sesletim ve iletişim becerileri anlamlı iletişim durumları içinde birlikte sunulmalıdır. Öğrencilerin bayramlar, kültürel etkinlikler ve gelenekler hakkında iletişim kurabilecekleri etkileşim temelli uygulamalara yer verilmelidir. Dil yapıları kullanım yoluyla fark ettirilmeli; kutlamalara ve kültürel yaşama ilişkin ifadeler görseller, kısa metinler, hikâyeler ve günlük yaşam örnekleriyle desteklenmelidir. Lazcaya özgü seslerin doğru telaffuzu modelleme, tekrar ve kısa iletişim çalışmalarıyla geliştirilmeli; öğretim süreci öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyleri ve bireysel farklılıkları dikkate alınarak planlanmalıdır.

Anahtar Kavramlar ana dil, bayram, birlikte yaşama, dayanışma, dinî bayramlar, gelenek, kutlama, kültürel aktarım, kültürel çeşitlilik, kültürel etkinlikler, kültürel miras, kültürel yaşam, Laz kültürü, Lazca Dil Günü, millî bayramlar, paylaşma, toplumsal aidiyet, toplumsal birlik, Tzanağani.

**ÖĞRENME
KANITLARI
(Ölçme ve
Değerlendirme)**

Öğrenme çıktıları; çalışma kâğıtları, kısa yazma ve konuşma uygulamaları, kontrol listeleri, gözlem formları, öğrenme günlüğü, yansıtıcı günlükler, kelime ilişkilendirme ve kümeleme etkinlikleri, zihin haritaları, öz / akran / grup değerlendirme formları, dijital üretimler (poster, video, ses kaydı), performans görevleri, öğrenme duvarı veya bülten panosu çalışmaları ile değerlendirilebilir.

1. Performans Görevi: Bizim Kutlamalarımız

Öğrencilerden ailelerinde, yakın çevrelerinde veya yaşadıkları kültürel çevrede yer alan millî, dinî ya da geleneksel bir kutlamayı temel alarak kültürel bir tanıtım çalışması hazırlamaları istenebilir. Bu kapsamda öğrencilerin seçtikleri bayram, özel gün veya Laz kültüründe yer alan geleneksel bir kutlamaya ilişkin kutlamanın adı, zamanı, katılan kişiler, yapılan hazırlıklar, gerçekleştirilen etkinlikler, kullanılan tebrik ve iyi dilek ifadeleri ile kutlamanın kendileri için taşıdığı anlamı içeren bir poster, kutlama çizelgesi veya görsel anlatım çalışması hazırlamaları beklenebilir. Öğrencilerin bu bilgileri ifade ederken bayram ve özel günleri adlandırmaları, zaman bildirmeleri, kutlama etkinliklerini anlatmaları, duygu ve düşüncelerini ifade etmeleri, kültürel gelenekleri tanıtmaları ve toplumsal birliktelik bildiren yapıları uygun biçimde kullanmaları desteklenebilir. Ayrıca öğrencilerin ders sürecinde sunulan görsel, işitsel ve dijital içerikleri inceleyerek bayramlar, kutlamalar, kültürel etkinlikler ve toplumsal yaşama ilişkin ifadeleri anlamlandırmaları, bu ifadeleri kendi aile yaşantıları ve kültürel deneyimleriyle ilişkilendirerek kendi cümleleriyle yeniden ifade etmeleri ve arkadaşlarıyla basit soru-cevap yapıları aracılığıyla iletişim kurmaları beklenebilir.

Performans görevi sonunda öğrenciler hazırladıkları poster, çizelge veya görsel çalışmalarını sınıf ortamında sözlü olarak sunabilir. Bu süreçte öğrencilerin seçtikleri kutlamayı açık ve anlaşılır biçimde tanıtmaları, kutlama sürecini sıralı biçimde anlatmaları, kültürel uygulamaları doğru ve anlamlı biçimde ifade etmeleri, doğru ve anlaşılır telaffuzla konuşmaları, arkadaşlarının sorularını anlayarak uygun cevaplar vermeleri ve iletişim sürecine aktif katılım göstermeleri beklenebilir.

Performans görevi; öğrencilerin hedef kelime ve ifadeleri doğru ve bağlama uygun kullanmaları, kültürel bilgileri düzenli ve anlamlı biçimde sunmaları, kutlama süreçlerini sıralı biçimde anlatabilmeleri, duygu ve düşüncelerini ifade edebilmeleri, anlaşılır ve doğru telaffuz etmeleri, iletişim kurabilmeleri ve etkinliklere aktif katılım göstermeleri ölçütlerine göre analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

2. Performans Görevi: Birlikte Kutluyoruz

Öğrencilerden millî, dinî veya Laz kültüründe yer alan geleneksel bir kutlama gününü temel alarak günlük yaşamda gerçekleştirilebilecek bir kutlama senaryosu tasarlamaları istenebilir. Bu kapsamda öğrencilerin arkadaşlarını veya aile bireylerini bir kutlamaya davet etmeleri, kutlama hazırlıkları yapmaları, birbirlerini tebrik etmeleri, iyi dileklerde bulunmaları, geleneksel uygulamalardan söz etmeleri ve toplumsal birlikteliği ifade eden bir canlandırma çalışması hazırlamaları beklenebilir. Öğrencilerin bu süreçte bayramları ve özel günleri adlandırmaları, davet etmeleri, davete cevap vermeleri, tebrik etmeleri, iyi dileklerde bulunmaları, soru sormaları ve cevap vermeleri, duygu ve düşüncelerini ifade etmeleri ile kültürel uygulamaları tanıtmaya yönelik yapıları uygun biçimde kullanmaları desteklenebilir. Ayrıca öğrencilerin ders sürecinde sunulan görsel, işitsel ve dijital içerikleri inceleyerek kutlamalar ve toplumsal yaşama ilişkin kullanılan iletişimsel ifadeleri anlamlandırmaları, bu ifadeleri kendi sosyal yaşantılarıyla ilişkilendirerek farklı iletişim durumlarında yeniden kullanmaları ve arkadaşlarıyla iş birliği içinde etkin iletişim kurmaları beklenebilir.

Performans görevi sonunda öğrenciler hazırladıkları kutlama senaryolarını sınıf ortamında grup hâlinde canlandırabilir. Bu süreçte öğrencilerin iletişim sürecine aktif katılım sağlamaları, uygun dil yapılarını bağlama göre seçebilmeleri, arkadaşlarıyla iş birliği içinde hareket edebilmeleri, kültürel uygulamaları doğru ve anlamlı biçimde ifade edebilmeleri, doğru ve anlaşılır telaffuzla konuşabilmeleri, soru-cevap süreçlerini sürdürebilmeleri ve toplumsal yaşama yansıyan iletişim kurallarını uygulayabilmeleri beklenebilir.

Performans görevi; öğrencilerin hedef kelime ve ifadeleri doğru ve bağlama uygun kullanmaları, iletişim yapılarını uygun biçimde kullanabilmeleri, kültürel ve toplumsal içerikleri doğru şekilde ifade edebilmeleri, iş birliği içinde çalışabilmeleri, anlaşılır ve doğru telaffuz etmeleri, soru-cevap süreçlerini sürdürebilmeleri ve etkinliklere aktif katılım göstermeleri ölçütlerine göre analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILAR

Temel Kabuller

Öğrencilerin önceki öğrenmelerine dayalı olarak günlük yaşamda kullanılan temel Lazca sözcükleri, basit iletişim kalıplarını ve kendini tanıtmaya yönelik ifadeleri tanıdıkları; kendileri, aileleri ve yakın çevreleri hakkında temel bilgileri sözlü ve yazılı olarak paylaşabildikleri varsayılmaktadır. Selamlaşma, vedalaşma, teşekkür etme, nezaket ifadelerini kullanma, basit sorular sorma ve uygun cevaplar verme gibi temel iletişim becerilerini geliştirdikleri değerlendirilmektedir.

Öğrencilerin gün, zaman, sayı, aile, okul, arkadaşlık ve günlük yaşama ilişkin temel sözcük ve ifadeleri bağlam içinde anlamlandırabildikleri; kısa Lazca içeriklerdeki temel bilgileri ayırt edebildikleri ve görsel, işitsel ile bağlamsal ipuçlarından yararlanabildikleri öngörülmektedir. Ayrıca kısa sözlü ve yazılı metinler oluşturabildikleri, farklı iletişim durumlarında uygun dil yapılarını kullanabildikleri, millî ve dinî bayramlar ile kültürel değerlere ilişkin temel farkındalık geliştirdikleri, Laz kültürünün ve ana dilin kültürel mirasın aktarımındaki önemini kavradıkları varsayılmaktadır.

Ön Değerlendirme

Süreci

Öğrencilerin öğrenme ortamına ilgi ve katılımlarını destekleyecek bir sınıf ortamı oluşturulabilir. Millî ve dinî bayramlar, Laz kültüründeki geleneksel kutlamalar ve kültürel mirası yansıtan görsel, işitsel ile dijital içeriklerden yararlanılarak öğrencilerin günlük yaşamlarında önem verdikleri bayramlar, ailelerinde yaşatılan gelenekler ve kutlama deneyimleri hakkında kısa paylaşımlar yapmaları sağlanabilir.

"En sevdiğin bayram hangisidir?", "Ailenizde hangi gelenekler yaşatılır?", "Bayramlarda neler yaparsınız?", "Bir arkadaşını kutlamaya nasıl davet edersin?" gibi sorular yönelti- lerek öğrencilerin konuya ilişkin bilgi, deneyim ve dil kullanımları değerlendirilebilir. Kısa diyaloglar, görseller, basit metinler, kutlama kartları ve soru-cevap etkinliklerinden yararlanılarak bayramlar, kutlamalar ve kültürel uygulamalara ilişkin temel sözcük ve ifadeleri kullanma, dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerileri ile hazır bulunuşluk düzeyleri belirlenebilir. Elde edilen bulgular doğrultusunda öğretim süreci öğrencilerin ilgi, ihtiyaç ve hazır bulunuşluk düzeylerine uygun olarak planlanabilir.

Köprü Kurma

Öğrencilerin önceki öğrenmelerinde edindikleri temel Lazca iletişim kalıpları ile bayramlar, kutlamalar, kültürel etkinlikler ve toplumsal yaşama ilişkin yeni öğrenmeler arasında ilişki kurmaları desteklenebilir. Selamlaşma, teşekkür etme, nezaket ifadeleri kullanma, soru sorma ve cevap verme gibi temel iletişim becerilerini yeni iletişim durumlarıyla ilişkilendirmeleri teşvik edilebilir.

Öğrencilerin aile içinde yaşadıkları bayramlar, kutlamalar ve kültürel uygulamalara ilişkin deneyimlerini paylaşmaları sağlanarak önceki öğrenmeleri harekete geçirilebilir. Bu deneyimler; bayramları adlandırma, tebrik etme, iyi dilekte bulunma, davet etme ve kültürel uygulamaları ifade etmeye yönelik yeni öğrenmelerle ilişkilendirilebilir. Böylece öğrencilerin önceki öğrenmeleriyle yeni öğrenmeleri arasında anlamlı bağlar kurmaları, Lazca'yı günlük yaşamda ve kültürel bağlamlarda kullanılan bir iletişim aracı olarak değerlendirmeleri desteklenebilir.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları LAZ.8.1.D.

"Gelenekler, Kutlamalar ve Kültürel Yaşam" temasına yönelik dinleme / izleme-anlamlandırma süreci, öğrencilerin millî ve dinî bayramlar, Laz kültüründe yer alan geleneksel kutlamalar, aile içinde yaşatılan kültürel uygulamalar ve toplumsal birlikteliklere ilişkin önceki yaşantılarını harekete geçirmek amacıyla bayramlaşma, aile ziyaretleri, geleneksel kutlamalar, kültürel etkinlikler, Laz kültürüne ait kutlama pratikleri ve toplumsal dayanışmayı yansıtan görseller üzerinden başlatılır (**E1.1, E1.5, SDB1.1, OB1**). Bayram ziyaretleri, aile bireyleriyle geçirilen özel zamanlar, geleneksel kutlama hazırlıkları, kültürel etkinlikler, toplu yemekler, kutlama alanları ve toplumsal birliktelikleri içeren görseller incelemeye "Kimleri görüyorsunuz?", "Bu insanlar hangi kutlamada olabilir?", "Burada nasıl bir etkinlik yapılıyor olabilir?", "Bu kutlama ne zaman yapılıyor olabilir?", "Bu insanlar neden bir araya gelmiş olabilir?", "Bu gelenek nasıl başlamış olabilir?", "Siz ailenizle hangi bayramları veya kutlamaları yaparsınız?" gibi sorulara yönelik düşünceler oluşturulur (**E3.8, OB4, D14.3**). Öğrenciler, kendi aile yaşantılarından, kutlama deneyimlerinden ve kültürel gözlemlerinden örnekler vererek görsellerdeki unsurlar ile kendi deneyimleri arasında temel ilişkiler kurar, sorular sorar ve dinleyecekleri / izleyecekleri içerik hakkında tahminlerde bulunur (**SDB2.1, KB2.2, KB2.8**).

Kısa bir ses kaydı, video ya da millî bayramlar, dinî bayramlar, Laz kültüründe yer alan geleneksel kutlamalar ve kültürel etkinliklerden kesitler sunularak öğrencilerin görsel ve işitsel ipuçlarına dayanarak içerik hakkında tahminlerini geliştirmeleri sağlanır (**E2.1, E2.3, KB2.8**). Öğrenciler, içerikte hangi kutlamaların anlatıldığını, insanların birbirleriyle nasıl iletişim kurduklarını, hangi geleneklerin uygulandığını, aile bireylerinin ve toplulukların kutlamalara nasıl katıldığını, hangi iyi dileklerin ve tebrik ifadelerinin kullanıldığını görmeye çalışır; farklı kültürel uygulamalara açık fikirlilikle yaklaşır (**E3.5, SDB2.3, D14.3, OB5**).

"Gelenekler, Kutlamalar ve Kültürel Yaşam" temasına uygun dinleme / izleme metni kesintisiz olarak sunulur (**E1.4, OB1**). Bu metinde bayramları ve özel günleri adlandırma, kutlama zamanlarını ifade etme, aile ve toplum içinde gerçekleştirilen kutlama etkinliklerinden bahsetme, tebrik etme, iyi dilekte bulunma, davet etme, davete cevap verme, geleneksel uygulamaları tanıtmaya ve kültürel mirasa ilişkin temel ifadeler ("Bugün Cumhuriyet Bayramı.", "Yarın bayram başlıyor.", "Bayramda ailemizle bir araya geliriz.", "Bayramın kutlu olsun.", "Kutlamaya gelir misin?", "Evet, gelmek isterim.", "Tzanağani Laz kültüründe önemli bir gelenektir." vb.) yer alır (**KB2.2**). Bu aşamada öğrenciler dinledikleri / izledikleri içeriğin konusunu genel olarak algılar, içerikte geçen temel kutlama ifadelerini, kişi, zaman ve etkinlik bilgilerini, aile ve toplum ilişkilerini, geleneksel uygulamalara ilişkin basit ayrıntıları ayırt eder ve tanımlar (**SDB3.1, KB2.5, KB2.6, D16.2**).

Dinleme / izleme sonrasında içerikte geçen bayram adları, kutlama zamanları, aile bireyleri, toplumsal etkinlikler, tebrik ifadeleri, geleneksel uygulamalar ve kültürel öğelere ilişkin ifadeler görseller, kartlar ve dijital materyaller aracılığıyla yeniden ele alınır (**OB4**). Öğrenciler başlangıçta yaptıkları tahminleri gözden geçirir, dinledikleri içerikle karşılaştırır ve tahminlerinin doğruluğunu kontrol eder (**KB2.5**). İçerikte yer alan ifadeler öğrenciler tarafından kullanım amaçlarına göre sınıflandırılır; örneğin bayram adları, tebrik kalıpları, davet ifadeleri ve geleneksel uygulamalar ayrı gruplar hâlinde düzenlenir (**KB2.7, OB1, D14.1**). Ayrıca öğrenciler, sınıf içindeki arkadaşlarının ailelerinde hangi bayramların kutlandığı, hangi geleneklerin yaşatıldığı, hangi kutlamalara katıldıkları ya da hangi etkinlikleri sevdikleri hakkında bilgi toplamak amacıyla basit bilgi toplama çalışmaları yapar; örneğin "Kim ailesiyle bayram ziyareti yapıyor?", "Kim geleneksel yemek hazırlanmasına yardım ediyor?", "Kim Lazca Dil Günü kutlamalarına katıldı?", "Kim en çok hangi bayramı seviyor?"

gibi sorularla elde ettikleri bilgileri tablo veya işaretleme çizelgeleri üzerinde gösterir **(E3.8, KB2.6, OB1)**. Elde edilen veriler üzerinden ortak özellikler ve farklılıklar belirlenir, karşılaştırmalar yapılır ve basit yorumlar geliştirilir **(KB2.7, KB2.14)**.

Öğrenciler aynı zamanda kutlamaların sıralı yapısını fark ederek hazırlık, davet, kutlama, bayramlaşma, paylaşım ve toplumsal birliktelik aşamaları arasındaki ilişkileri tanırlar **(KB2.2, KB2.7, OB1)**. Sonrasında içerikteki bilgiler tablo, şema ve görsel düzenleyiciler üzerinde yapılandırılarak unsurlar arasındaki ilişkiler görünür hâle getirilir ve bütün içinde anlamlandırılır **(OB4)**. Bu süreçte öğrenciler Laz kültüründe yer alan geleneksel kutlamalar, millî ve dinî bayramlar, kültürel miras ve toplumsal aidiyet üzerinden vatandaşlık bilinci geliştirir; farklı kültürlerle bağ kurmanın önemini fark eder **(OB5, OB6, D14.3, D19.2)**.

Öğrenciler dinledikleri / izledikleri içeriği kendi yaşamlarıyla ilişkilendirerek bireysel olarak anlamlandırır **(E1.4, KB2.3)**. Öğrenciler "Ben en çok ... bayramını seviyorum.", "Biz ailece bayramda ... yaparız.", "Bu gelenek benim için önemlidir.", "Biz kutlamalarda birlikte ... yaparız." gibi ifadelerle kendi ailelerini, kutlama deneyimlerini ve kültürel yaşantılarını ifade eder, dinledikleri içerikle kendi yaşamları arasında bağlantı kurar ve dinledikleri temel bilgileri kendi cümleleriyle yeniden ifade eder **(E1.5, SDB1.1, D2.3, KB2.14)**.

Sürecin son aşamasında öğrenciler dinledikleri / izledikleri içerik hakkında bireysel olarak düşüncelerini ifade eder ve sınıfla paylaşır **(SDB2.1, E1.5)**. Gönüllü öğrenciler söz alarak kendi ailelerinde yaşatılan bir bayram geleneğinden, katıldıkları bir kültürel etkinlikten ya da önem verdikleri bir millî veya dinî kutlamadan kısa kesitler paylaşır; diğer öğrenciler onları dikkatle dinler ve empati kurar **(SDB2.2, D4.4)**. Ardından grup çalışmalarıyla öğrenciler birbirlerine bayramlar, aile gelenekleri, kutlama etkinlikleri ve kültürel uygulamalara ilişkin sorular sorar, cevap verir ve iş birliği içinde toplumsal birlik ve dayanışmanın önemini fark eder **(SDB2.3, E2.1, E3.8, D5.1)**.

LAZ.8.1.0.

"Gelenekler, Kutlamalar ve Kültürel Yaşam" temasına yönelik okuma-anlamlandırma süreci, öğrencilerin millî ve dinî bayramlar, Laz kültüründe yer alan geleneksel kutlamalar, aile içinde yaşatılan kültürel uygulamalar ve toplumsal birlikteliğe ilişkin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla bayramlar, özel günler, geleneksel kutlamalar, kültürel etkinlikler, toplumsal dayanışma ve Laz kültürüne ait kutlama pratiklerini içeren başlıklar, anahtar kelimeler ve destekleyici görseller üzerinden başlatılır **(E1.1, E1.5, SDB1.1, OB1)**. Öğrencilere "Bayramlar ve Özel Günler", "Laz Kültüründe Kutlamalar", "Ailemle Bayram", "Kültür ve Toplumsal Aidiyet" gibi başlıklar ile bu başlıkları yansıtan görseller birlikte sunulur ve öğrencilerden bu görseller ile başlıklar arasında ilişki kurmaları istenir **(OB4, KB2.2)**. Öğrenciler görsellerde yer alan ipuçlarını inceleyerek metnin konusu ve içeriği hakkında tahminlerde bulunur, sorular sorar ve bu tahminlerini sınıfla paylaşır **(E3.8, SDB2.1, KB2.8, D14.3)**.

Öğrenciler destekleyici görselleri ve başlıkları yeniden inceleyerek metnin içeriğine yönelik tahminlerini detaylandırır ve metinde hangi bayramların veya kutlamaların yer alabileceğini, insanların birbirleriyle nasıl iletişim kurabileceklerini, aile bireylerinin kutlamalara nasıl katılabileceklerini, hangi geleneklerin sürdürülebileceğini ve toplumsal dayanışmanın nasıl ifade edilebileceğini öngörür **(E1.5, KB2.2)**. Öğrenciler bu tahminlerini gerekçeleriyle birlikte ifade eder **(E2.3, D4.2)**. Ardından bayramları ve özel günleri adlandırma, kutlama zamanlarını ifade etme, tebrik etme, iyi dilekte bulunma, davet etme, davete cevap verme ve kültürel gelenekleri tanıtmaya yönelik kısa ve basit bir metin öğrencilere sunulur **(OB1)**. Öğrenciler metni önce sessiz olarak bireysel şekilde okur ve ilk okumada metnin genel konusunu anlamaya odaklanırlar **(KB2.5)**. Bu süreçte öğrencilerin kendilerine güvenerek metni anlamlandırmaya çalışmaları teşvik edilir ve gerekli durumlarda akranlarıyla kısa paylaşımlar yapmaları sağlanır **(E2.5, D5.1)**. Sonrasında öğrenciler metni ikinci

kez okuyarak metinde geçen bayram adlarını, kutlama zamanlarını, tebrik ve iyi dilek ifadelerini, aile bireylerini, toplumsal etkinlikleri ve geleneksel uygulamalara ilişkin ifadeleri işaretler veya altını çizer (**SDB2.1, D14.1, KB2.2**).

Okuma sürecinin devamında öğrenciler başlangıçta yaptıkları tahminleri metinle karşılaştırarak doğruluğunu kontrol eder (**KB2.5**). Metinde yer alan ifadeleri kullanım amaçlarına göre sınıflandırır; bayram adları, tebrik ifadeleri, iyi dilek kalıpları, davet ifadeleri, aile içinde kullanılan kutlama ifadeleri ve geleneksel uygulamaları tanıtan ifadeler uygun başlıklar altında toplar (**KB2.7, OB1, D14.1**). Öğrenciler metindeki ifadeleri karşılaştırarak benzer ve farklı yönleri ortaya koyar; aynı amaçla kullanılan ya da farklı kutlama ortamlarında kullanılan ifadeleri belirler ve bu ifadeler üzerinden karşılaştırmalar gerçekleştirir (**OB4**).

Öğrenciler metni daha ayrıntılı inceleyerek kutlamaların sıralı yapısını belirler; hazırlık, davet, kutlama, bayramlaşma, paylaşım ve toplumsal birliktelik aşamaları arasındaki ilişkileri açıkça ortaya koyar (**KB2.2, KB2.7**). Öğrenciler metindeki bilgileri tablo veya şema hâline getirerek düzenler; "kutlama - zaman - kişiler - etkinlik - gelenek" ilişkisini gösteren basit tablolar oluşturur ve bu yapı üzerinden metindeki ilişkileri görselleştirir (**KB2.6, OB1, OB4**). Ayrıca metinde verilen bilgilerden hareketle basit çıkarımlar yapar; örneğin bir geleneğin neden önemli olduğu, aile içinde nasıl yaşatıldığı, toplumu nasıl bir araya getirdiği ya da kültüre nasıl katkı sağladığı yorumlanır ve metinde açıkça verilmeyen bazı bilgiler tahmin edilir (**KB2.14, OB5**). Bununla birlikte öğrenciler sınıf içinde yapılan basit bilgi toplama çalışmalarıyla metindeki bilgileri kendi yaşamlarıyla karşılaştırır; "Kim ailesiyle bayram ziyareti yapıyor?", "Kim geleneksel yemek hazırlanmasına yardım ediyor?", "Kim Lazca Dil Günü kutlamalarına katıldı?", "Kim en çok hangi bayramı seviyor?" gibi sorulara cevap bulmak için bilgi toplar, bu bilgileri tablo hâline getirir ve basit yorumlar yapar (**E3.8, SDB2.2**).

Öğrenciler okudukları metni kendi yaşamlarıyla ilişkilendirerek bireysel olarak anlamlandırır (**E1.4, KB2.3**). Öğrenciler metinden seçtikleri ifadeleri kendi yaşamlarına uyarlayarak yeniden ifade eder; "Ben en çok ... bayramını seviyorum.", "Biz ailece bayramda ... yaparız.", "Bu gelenek benim için önemlidir.", "Biz kutlamalarda birlikte ... yaparız." gibi cümlelerle kendi ailelerini, kutlama deneyimlerini ve kültürel yaşantılarını metinle ilişkilendirir; seçimlerini gerekçelendirir ve kendi kültürel deneyimlerini güvenle paylaşır (**E1.5, SDB1.1, D2.3, KB2.14**).

Sürecin son aşamasında öğrenciler okudukları metin hakkında bireysel düşüncelerini ifade eder ve sınıfla paylaşır (**SDB2.1, E1.5**). Gönüllü öğrenciler metnin içeriğini kendi cümleleriyle anlatırken diğer öğrenciler onları dikkatle dinler, empati kurar ve farklı deneyimlere açık fikirlilikle yaklaşır (**SDB2.2, E2.1, D4.4**). Ardından öğrenciler grup çalışmaları yaparak metinle ilgili sorular oluşturur, birbirlerine bayramlar, aile gelenekleri, kutlama etkinlikleri ve kültürel uygulamalara ilişkin sorular sorar ve cevap verir; birlikte çalışmanın, arkadaşlık ilişkilerinin ve toplumsal dayanışmanın önemini fark eder (**SDB2.3, E3.5, E3.8, D4.2**).

LAZ.8.1.K.

"Gelenekler, Kutlamalar ve Kültürel Yaşam" temasına yönelik konuşma-anlatma süreci, öğrencilerin millî ve dinî bayramlar, Laz kültüründe yer alan geleneksel kutlamalar, aile içinde yaşatılan kültürel uygulamalar, kutlama etkinlikleri ve toplumsal birlikteliklere ilişkin temel bilgileri sözlü olarak paylaşabildikleri deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla sınıf içinde gerçekleştirilen kısa diyalog örnekleri ve canlandırmalar üzerinden başlatılır (**E1.1, E1.5, SDB1.1**). Öğrencilere "En sevdiğin bayram hangisidir?", "Ailenizle bayramlarda neler yaparsınız?", "Bir arkadaşını kutlamaya nasıl davet edersin?", "Birine bayram tebriğini nasıl iletirsin?", "Ailende yaşatılan önemli bir gelenek nasıl anlatılır?" gibi sorular yöneltilir (**SDB2.1, SDB2.3, D14.3**). Öğrenciler bu sorular üzerinden kendi deneyimlerini paylaşır, aileleri ve kültürel yaşantıları hakkında nasıl bilgi verdiklerini hatırlar ve bu süreçte bayramlar, özel günler, aile içi kutlamalar, geleneksel uygulamalar

ve toplumsal birlikteliklere ilişkin bilgilerin nasıl ifade edilebildiğini söyleyerek mevcut içerikle ilişkilendirir **(E3.8, KB2.8, D2.3)**.

Bayramları adlandırma, tebrik etme, iyi dilekte bulunma, davet etme, davete cevap verme, geleneksel uygulamaları tanıtmaya ve toplumsal birliktelikleri ifade etme yapılarını içeren kısa diyaloglar model olarak sunulur **(OB1)**. Öğrenciler bu diyalogları tekrar eder, birlikte söyler ve taklit ederek kullanılmaya başlanılan yapıları fark eder **(KB2.2)**. Öğrenciler ifadeleri bireysel olarak ve grup hâlinde seslendirir, Lazcaya özgü sesleri fark ederek doğru telaffuzla söylemeye çalışır **(E2.5, D14.1)**.

Öğrenciler model diyaloglardan hareketle bayramları adlandırma, kutlama etkinliklerini anlatma, tebrik etme, iyi dilekte bulunma, davet etme ve kültürel geleneklere ilişkin temel bilgiler paylaşma ifadelerini kullanarak kendi konuşmalarını oluşturur **(E1.4, KB2.14)**. Öğrenciler "Bugün ... bayramdır.", "Biz ailece bayramda ... yaparız.", "Bayramın kutlu olsun.", "Yarınki kutlamaya gelir misin?", "Evet, gelmek isterim.", "Bu gelenek bizim için çok önemlidir.", "Önce ..., sonra ..., daha sonra ..." gibi yapıları kullanarak kendi kültürel yaşantılarını tanıtan kısa konuşmalar hazırlar; hazırladıkları konuşmaları tekrar eder, geliştirir ve daha akıcı hâle getirir **(SDB3.1, E2.3, D2.2)**. Öğrenciler oluşturdukları konuşmaları sınıf içinde sözlü olarak ifade eder ve konuşmalarını kendi yaşam deneyimlerine göre zenginleştirir **(D15.2)**.

Konuşma sürecinde öğrenciler hazırlıklı ve hazırlıksız konuşma durumlarında öğrendikleri ifadeler kullanılarak iletişim kurulabildiğini deneyimler **(E2.3, OB1)**. Hazırlıklı konuşmalarında bayramlar, aile gelenekleri, kutlama etkinlikleri, toplumsal birliktelikler ve kültürel uygulamalara ilişkin bilgiler paylaşır **(KB2.8)**. Hazırlıksız konuşmalarda ise arkadaşlar tarafından yöneltilen sorulara anlık ve bağlama uygun cevaplar verir; soru sorar, cevap verir ve konuşmayı sürdürür **(E3.8, SDB2.1, SDB2.2, SDB2.3)**. Öğrenciler konuşmalarında uygun sözcükleri seçer, cümlelerini açık ve anlaşılır şekilde kurar ve mesajlarını net biçimde ifade eder **(D4.2)**. Öğrenciler birbirlerini dinleyerek iletişimi sürdürür, konuşma sırasına uyar ve sosyal etkileşim içinde öğrenir **(D5.1, D20.2)**.

Öğrenciler öğrendikleri ifadeleri farklı durumlara uyarlayarak yeniden kullanır; bir arkadaşına bayram tebriği iletme, ailesindeki bir geleneği tanıtmaya, bir kutlamaya davet etme, sınıfta kendi ailelerinin kutlama alışkanlıklarını anlatma veya Laz kültüründe önemli bir kutlama geleneğini tanıtmaya gibi farklı durumları canlandırır ve bu durumlara uygun ifadeler kullanılarak konuşur **(KB2.7, SDB3.1, E2.1)**. Öğrenciler konuşmalarını bağlama uygun şekilde yeniden düzenler, farklı kişilerle iletişim kurarken kullanılabilecek ifadeleri karşılaştırır ve uygun iletişim biçimlerini seçer **(KB2.14, E3.5, D16.2)**.

Sürecin sonunda öğrenciler gerçekleştirdikleri konuşma etkinliklerini değerlendirir; kendilerini, ailelerinde yaşatılan bir geleneği, önem verdikleri bir bayramı veya Laz kültüründe önemli gördükleri bir kutlama uygulamasını tanıtan kısa konuşmalar yapar, arkadaşlarının konuşmalarını dikkatle dinler ve birbirlerinin konuşmalarına yönelik görüşlerini ifade eder **(E1.5, SDB2.1, KB2.14)**. Öğrenciler birbirlerine geri bildirim verir, karşılıklı konuşmalar gerçekleştirir ve düşüncelerini paylaşır **(SDB2.2, SDB2.3)**.

Öğrencilerden millî, dinî ya da Laz kültüründe yer alan geleneksel bir kutlama gününü temel alarak günlük yaşamda gerçekleşebilecek bir kutlama senaryosu hazırlamaları istenebilir. Bu kapsamda öğrencilerin arkadaşlarını veya aile bireylerini bir kutlamaya davet ettikleri, kutlama hazırlıkları yaptıkları, birbirlerini tebrik ettikleri, iyi dileklerde bulundukları, geleneksel uygulamalardan bahsettikleri ve toplumsal birlikteliği ifade ettikleri bir "Birlikte Kutluyoruz" canlandırma çalışması hazırlamaları beklenebilir. Öğrencilerin bu süreçte bayramları ve özel günleri adlandırma, davet etme, davete cevap verme, tebrik etme, iyi dilekte bulunma, soru sorma ve cevap verme, duygu ve düşüncelerini ifade etme ile kültürel uygulamaları tanıtmaya yapıları uygun şekilde kullanmaları sağlanabilir. Ayrıca öğrencilerden ders sürecinde sunulan görsel, işitsel ve dijital içerikleri dinleyerek, izleyerek ve inceleyerek kutlamalar ve toplumsal yaşamla ilgili

kullanılan iletişimsele ifadeleri anlamlandırmaları; bu ifadeleri kendi sosyal yaşantılarıyla ilişkilendirerek farklı iletişim durumlarında yeniden kullanmaları ve arkadaşlarıyla iş birliği içinde etkili iletişim kurmaları beklenebilir. Bu performans görevi kontrol listeleri, gözlem formları, dereceli puanlama anahtarları, öz / akran / grup değerlendirme formları ile değerlendirilebilir.

LAZ.8.1.Y.

"Gelenekler, Kutlamalar ve Kültürel Yaşam" temasına yönelik yazma süreci, öğrencilerin millî ve dinî bayramlar, Laz kültüründe yer alan geleneksel kutlamalar, aile içinde yaşatılan kültürel uygulamalar, toplumsal birliktelikler ve kültürel etkinliklere ilişkin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla başlatılır (**E1.1, SDB1.1, OB1**). Öğrencilere bayramlar, özel günler, kutlama zamanları, tebrik ifadeleri, davet kalıpları, aile içinde yaşatılan gelenekler ve toplumsal dayanışmaya ilişkin daha önce öğrenilen yapılar hatırlatılır ve "Bizim Kutlamalarımız" yazma görevi tanıtılır (**KB2.8**). Öğrencilerden yazma görevinde ne yapılacağını anlaşıması istenebilir ve "En sevdiğin bayram hangisidir?", "Ailenizle bayramlarda neler yaparsınız?", "Bir arkadaşını kutlamaya nasıl davet edersin?", "Ailende yaşatılan önemli bir gelenek var mı?", "Kutlamalarda en çok ne yapmayı seversin?", "Sizin için özel olan bir kutlama var mı?" gibi örnek sorular üzerinden konuya hazırlık yaptırılır (**E3.8**).

Öğrencilere bayramları adlandırma, kutlama zamanlarını ifade etme, tebrik etme, iyi dilekte bulunma, davet etme, davete cevap verme ve kültürel gelenekleri tanıtmaya yönelik kısa ve basit yazılı model metinler sunulur (**OB1**). Öğrenciler bu metinleri inceleyerek yapı ve içerik hakkında farkındalık kazanır (**KB2.2**). "Bugün ... bayramıdır.", "Biz ailece bayramda ... yaparız.", "Bayramın kutlu olsun.", "Yarınki kutlamaya gelir misin?", "Evet, gelmek isterim.", "Bu gelenek bizim için çok önemlidir.", "Önce ..., sonra ..., daha sonra ..." gibi model metinler öğrenciler tarafından okunarak incelenir, ardından kopyalanarak yeniden yazılır (**D14.1**).

Öğrenciler model metinlerden hareketle kendi yazılarını oluşturmaya yönlendirilebilir. "Cümlemi Tamamlıyorum" etkinliği kapsamında öğrencilere eksik bırakılmış ifadeler verilebilir ("Bugün ... bayramıdır.", "Biz ailece ... yaparız.", "Bayramda ... ziyaret ederiz.", "Kutlamalarda birlikte ... yaparız.", "Ben en çok ... bayramını severim.") ve bu cümlelerin kendilerine göre tamamlanması istenir (**E1.5**). Daha sonra öğrenciler bu cümleleri bir araya getirerek kendi ailelerinin kutlama alışkanlıklarını ve kültürel yaşantılarını anlatan kısa bir metin oluşturur (**E2.3, KB2.14**). Bu süreçte öğrenciler modeli kullanarak yeni içerik düzenler, kişisel ve kültürel deneyimlerini yapılandırır ve yazılı üretim gerçekleştirir (**SDB3.1, D2.3**).

Öğrenciler "Bizim Kutlamalarımız" etkinliği kapsamında bayramlar, aile bireyleri, kutlama hazırlıkları, geleneksel uygulamalar, toplumsal birliktelikler ve kültürel etkinlikleri içeren kısa bir metin yazar (**KB2.2, OB1**). Öğrenciler yazarken uygun kelimeleri seçmeye, basit cümle yapıları kurmaya, bilgileri sıralı şekilde düzenlemeye ve mesajlarını açık ve anlaşılır şekilde ifade etmeye dikkat eder (**KB2.14**). Yazılarında hangi bilgiyi önce, hangisinin sonra verilebileceğini planlar; benzer ve farklı kutlama alışkanlıkları karşılaştırılarak anlamlı bir bütün oluşturur (**KB2.7, D14.3**).

Öğrenciler yazdıkları metinler üzerinde yeniden düzenleme çalışmaları yapar. "Metnimi Geliştiriyorum" etkinliği kapsamında öğrenciler yazdıkları metni gözden geçirir, eksik ya da hatalı kısımları düzeltir, ifadelerini daha açık ve anlaşılır hâle getirir (**SDB2.1, D4.2**). Ardından öğrenciler yazılarını sınıf içinde paylaşır ve "Kültürel Kutlamalar Panosu" etkinliğinde görsellerle birlikte sergiler (**SDB2.2, SDB2.3, OB4, OB5**).

Sürecin son aşamasında öğrenciler yazma süreçlerini değerlendirir. "Kendimi Değerlendiriyorum" etkinliği kapsamında öğrenciler yazarken nelerin doğru yapılabildiğini, hangi bilgilerin açık şekilde ifade edilebildiğini ve hangi alanlarda gelişmesi gerektiğini ifade eder (**SDB3.1, SDB3.3, KB2.14**). Ayrıca "Arkadaşımın Yazısını Okuyorum" etkinliği ile

öğrenciler birbirlerinin yazılarını inceleyerek basit geri bildirimlerde bulunur, düşüncelerini paylaşır ve birbirlerine yapıcı öneriler sunar (**SDB2.1, SDB2.2, E2.1**).

Öğrencilerden ailelerinde, yakın çevrelerinde veya yaşadıkları kültürel çevrede yer alan millî, dinî ya da geleneksel bir kutlamayı temel alarak kültürel bir tanıtım çalışması hazırlamaları istenebilir. Bu kapsamda öğrencilerin seçtikleri bayram, özel gün veya Laz kültüründe yer alan geleneksel bir kutlamaya ilişkin kutlamanın adı, zamanı, katılan kişiler, yapılan hazırlıklar, gerçekleştirilen etkinlikler, kullanılan tebrik ve iyi dilek ifadeleri ile kutlamanın kendileri için taşıdığı anlamı içeren bir poster, kutlama çizelgesi veya görsel tanıtım çalışması hazırlamaları beklenebilir. Öğrencilerin bu bilgileri ifade ederken bayram ve özel günleri adlandırmaları, zaman bildirmeleri, kutlama etkinliklerini anlatmaları, duygu ve düşüncelerini ifade etmeleri, kültürel gelenekleri tanıtmaları ve toplumsal birliktelik bildiren yapıları uygun biçimde kullanmaları desteklenebilir. Ayrıca öğrencilerin ders sürecinde sunulan görsel, işitsel ve dijital içerikleri inceleyerek bayramlar, kutlamalar, kültürel etkinlikler ve toplumsal yaşama ilişkin ifadeleri anlamlandırmaları, bu ifadeleri kendi aile yaşantıları ve kültürel deneyimleriyle ilişkilendirerek kendi cümleleriyle yeniden ifade etmeleri ve arkadaşlarıyla basit soru-cevap yapıları aracılığıyla iletişim kurmaları beklenebilir. Performans görevi sonunda öğrenciler hazırladıkları poster, çizelge veya görsel çalışmaları sınıf ortamında sözlü olarak sunabilir. Bu süreçte öğrencilerin seçtikleri kutlamayı açık ve anlaşılır biçimde tanıtmaları, kutlama sürecini sıralı biçimde anlatmaları, kültürel uygulamaları doğru ve anlamlı biçimde ifade etmeleri, doğru ve anlaşılır telaffuzla konuşmaları, arkadaşlarının sorularını anlayarak uygun cevaplar vermeleri ve iletişim sürecine aktif katılım göstermeleri beklenebilir. Bu performans görevi; öğrencilerin hedef kelime ve ifadeleri doğru ve bağlama uygun kullanmaları, kültürel bilgileri düzenli ve anlamlı biçimde sunmaları, kutlama süreçlerini sıralı biçimde anlatabilmeleri, duygu ve düşüncelerini ifade edebilmeleri, anlaşılır ve doğru telaffuz etmeleri, iletişim kurabilmeleri ve etkinliklere aktif katılım göstermeleri ölçütlerine göre analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

LAZ.8.1.DBS.

"Gelenekler, Kutlamalar ve Kültürel Yaşam" temasına yönelik dil bilgisi seçme ve kullanma süreci, öğrencilerin millî ve dinî bayramlar, Laz kültüründe yer alan geleneksel kutlamalar, aile içinde yaşatılan kültürel uygulamalar, toplumsal birliktelikler ve kültürel etkinliklere ilişkin dil parçalarına doğal ve bağlam içinde aşinalık kazanmalarıyla başlatılır (**E1.1, OB1**). Öğrencilere bayramlar, aile içi kutlamalar, toplumsal etkinlikler, kültürel gelenekler ve toplumsal dayanışmayı yansıtan kısa diyaloglar, videolar ve görseller sunulur (**OB4**). Bu içeriklerde "Bugün ... bayramıdır.", "Yarın bayram başlıyor.", "Biz ailece bayramda ... yaparız.", "Bayramın kutlu olsun.", "İyi bayramlar.", "Yarınki kutlamaya gelir misin?", "Evet, gelmek isterim.", "Bu gelenek bizim için çok önemlidir." gibi ifadeler yer alır. Öğrenciler bu içerikleri dinleyerek, izleyerek ve inceleyerek hedef dil yapılarına genel bir aşinalık kazanır.

Öğrencilerin içerikte geçen bayram ifadelerini, tebrik kalıplarını, davet yapıları ile tekrar eden dil parçalarını fark etmeleri sağlanır (**KB2.2, KB2.8**). "Duy ve Bul" etkinliğinde öğrencilere dinledikleri ya da izledikleri içerikte geçen dil parçaları belirtilir; "Bugün hangi bayram?", "Yarın hangi kutlama var?", "Kutlamaya gelir misin?", "Bayramda neler yaparsınız?", "Bu gelenek ne zaman kutlanır?" gibi soru ve cevap kalıplarını işaretlemeleri, tekrar eden yapıları seçmeleri ve sınıfla paylaşmaları istenir (**OB1, OB4, E3.8**).

Hedef dil yapılarını içeren ifadeler beden dili, görseller ve sözlü tekrarlarla sunulur (**OB4**). Öğrenciler bu ifadeleri tekrar eder, taklit eder ve işitsel-görsel desteklerle dil yapılarını bütüncül olarak algılar (**D14.1**). "Bugün ... bayramıdır.", "Biz ailece ... yaparız.", "Bayramın kutlu olsun.", "Bu gelenek bizim için önemlidir." gibi ifadeler hem sözel hem fiziksel olarak öğrenciler tarafından canlandırılır. Öğrenciler kendilerini, aile bireylerini, kutlama hazırlıklarını, bayram ziyaretlerini ve kültürel uygulamaları beden dili ya da görseller üzerinden ifade eder (**SDB2.1**).

Öğrenciler hedef dil parçalarını bağlam içinde tekrar eder (**KB2.8, E1.5**). "Tekrar Zinciri" etkinliği ile öğrenciler sırayla aynı kalıbı farklı içeriklerle kullanır ("Bugün ... bayramıdır.", "Bugün ... bayramıdır, biz ailece ... yaparız.", "Bayramda ... ziyaret ederiz.", "Önce ..., sonra ..., daha sonra ...", "Bu gelenek bizim için önemlidir.") (**E2.3**). Bu etkinlikte öğrenciler dil yapılarını otomatik olarak ve akıcı biçimde kullanır; öğrenilen ifadeleri genişleterek kullanır ve öğrenme sürecine aktif katılım gösterir (**KB2.14, E2.5, D2.3**). Ayrıca "Canlandır ve Söyle" etkinliği ile öğrenciler duydukları ifadeleri fiziksel olarak canlandırır ve eş zamanlı olarak tekrar eder (**SDB2.2, E2.1**). Öğrenciler aile bireyleriyle bayramlaşma, geleneksel yemek hazırlama, kutlamaya davet etme, iyi dilekte bulunma, toplumsal birliktelik gösterme ya da Laz kültüründe önemli bir kutlama geleneğini tanıtmaya gibi durumları beden diliyle gösterirken aynı anda sözel olarak ifade eder (**D4.2, D5.1**).

Öğrenciler öğrenilen dil yapılarını iletişim içinde kullanmaya başlar (**SDB2.1, OB1**). Grup çalışmalarlarıyla öğrenciler birbirlerine "En sevdiğin bayram hangisi?", "Bayramda neler yaparsınız?", "Aileniz hangi gelenekleri yaşatır?", "Bu kutlamaya gelir misin?", "Sizin için önemli bir gelenek var mı?" gibi sorular sorar ve cevap verir (**SDB2.2, SDB2.3, E3.8**). Öğrenciler bu sorulara cevap verirken hedef dil yapılarını kurallar düşünülmeden, doğal iletişim durumlarında içinde kullanır (**D4.2, D20.2**).

Sürecin sonunda öğrenciler edinilen dil yapılarını farklı bağlamlarda kullanır (**SDB1.1, KB2.8**). Öğrenciler kendi aile geleneklerini anlatırken, arkadaşlarıyla iletişim kurarken, millî ve dinî bayramları tanıtırken, Laz kültüründe önemli gördükleri kutlama uygulamalarını paylaşırlarken, sınıf içinde sözlü ve yazılı ifadeler oluştururken öğrenilen dil parçalarını doğal biçimde kullanır (**SDB3.1, KB2.14, OB5**). Ayrıca farklı iletişim durumlarına göre ifadelerini yeniden düzenler, uygun dil kalıplarını seçer ve kendi yaşamlarıyla ilişkilendirerek kullanır (**SDB3.3, D14.3, OB6**).

LAZ.8.1.SÖS.

"Gelenekler, Kutlamalar ve Kültürel Yaşam" temasına yönelik sözcük seçme ve kullanma süreci, öğrencilerin millî ve dinî bayramlar, Laz kültüründe yer alan geleneksel kutlamalar, aile içinde yaşatılan kültürel uygulamalar, toplumsal birliktelikler ve kültürel etkinlikleri anlatma durumlarında kullanılan "bayram", "gelenek", "aile", "ziyaret", "misafir", "tebrik", "davet", "kutlu olsun", "birlik", "dayanışma" gibi hedef sözcüklerle karşılaşmaları üzerinden başlatılır (**E1.1, SDB1.1**). Öğrenciler bu sözcüklerin yer aldığı içerikleri dinler ve izler; sözcükleri bütünsel olarak duyar ve görerek bu sözcüklere aşinalık kazanır (**OB1**). Öğrenciler tekrar eden sözcüklere dikkat ederek bu sözcükleri ayırt etmeye başlar (**KB2.2**).

"Gelenekler, Kutlamalar ve Kültürel Yaşam" temasına yönelik sözcük seçme ve kullanma süreci, öğrencilerin bayramlar, kutlama etkinlikleri, aile gelenekleri, toplumsal birliktelikler ve kültürel uygulamalara yönelik hedef sözcükleri bağlam içinde duymaları ve görmeleriyle başlatılır (**E1.1, OB1**). Öğrencilere millî ve dinî bayramları, aile içi kutlamaları, toplumsal etkinlikleri, geleneksel uygulamaları ve Laz kültürüne ait kutlama pratiklerini yansıtan kısa diyaloglar, metinler, görseller ve videolar sunulur (**OB4**). Bu içeriklerde "bayram", "gelenek", "ziyaret", "misafir", "aile", "birlik", "dayanışma", "tebrik", "davet", "kutlu olsun", "özel gün", "millî bayram", "dinî bayram", "tören", "şarkı", "oyun", "yemek", "hazırlık", "önce", "sonra", "yarın", "gelecek hafta" gibi hedef sözcükler doğal bir bağlam içinde yer alır. Öğrenciler bu sözcükleri bütüncül olarak algılayarak ilk aşinalıklarını kazanır.

Öğrencilerin içerikte tekrar eden sözcükleri fark etmeleri sağlanır (**KB2.2, KB2.5**). "Duy-Gör-İşaretle" etkinliğinde öğrenciler dinledikleri, izledikleri ya da okudukları içerikte geçen hedef sözcükleri belirler, işaretler ve sınıfla paylaşır (**SDB2.1**). Ardından bu sözcükler öğrenciler tarafından sesli olarak tekrar edilir. Öğrenciler bayramları, aile bireylerini, kutlama etkinliklerini, gelenekleri ve toplumsal birliktelikleri ifade eden temel sözcükleri gözlemleyerek benzer özelliklerine göre gruplandırır (**OB1**).

Öğrencilerin hedef sözcüklerin kullanımını anlamaları desteklenir (**KB2.7, OB4**). "Nerede Kullanılır?" etkinliğinde öğrenciler verilen sözcüklerin hangi iletişim durumlarında kullanıldığını belirler; örneğin "aile", "ziyaret", "misafir" sözcüklerinin aile içi kutlamalarda, "tebrik", "kutlu", "iyi dilek" sözcüklerinin bayramlaşma sırasında, "gelenek", "birlik", "dayanışma" sözcüklerinin kültürel ve toplumsal etkinliklerde, "önce", "sonra", "daha sonra" ifadelerinin kutlama süreçlerini anlatırken kullanıldığını fark eder ve bunu görseller ya da örnek cümleler üzerinden açıklar (**SDB3.3, D4.2**). Öğrencilerin iletişimsel farkındalık geliştirmeleri desteklenir.

Öğrenciler hedef sözcüklerin anlamlarını kendi zihinsel kavramlarıyla ilişkilendirir (**SDB1.1, KB2.8**). Öğrenciler "Biz ailece bayramda ... yaparız.", "Bayramda ... ziyaret ederiz.", "Bizim için ... önemli bir gelenektir.", "Kutlamalarda birlikte ... yaparız." gibi ifadeler üzerinden sözcükleri kendi yaşamlarıyla bağlantılandırır (**E1.5**). "Kendimle ilişkilendiriyorum" etkinliği ile öğrenciler öğrendikleri sözcükleri kendi aileleri, kutlama deneyimleri ve kültürel yaşantılarıyla ilişkilendirerek anlamlarını pekiştirir (**KB2.14, D2.3**).

Öğrenciler hedef sözcüklerin anlamlarını daha açık biçimde ortaya koyar (**KB2.14**). "Anlamını Açıkla" etkinliğinde öğrenciler seçtikleri sözcükleri basit ifadelerle açıklar, örnek cümle içinde kullanır ve gerektiğinde görsellerle destekler (**E2.3, OB1**). Öğrenciler "gelenek", "kutlama", "dayanışma", "bayram", "tebrik", "davet" gibi sözcükleri kendi ifadeleriyle açıklarken benzer sözcüklerle ilişkiler kurar, anlamlarını yorumlar ve arkadaşlarıyla paylaşır (**E3.5, SDB2.1, D14.1**).

Öğrenciler hedef sözcükleri farklı bağlamlarda tekrar ederek anlamlarını güçlendirir (**SDB2.3**). "Cümle Kur-Paylaş" etkinliği kapsamında öğrenciler verilen sözcüklerle kısa cümleler oluşturur ve sınıfla paylaşır (**OB1**). Öğrenciler "bayram", "aile", "gelenek", "kutlama", "ziyaret", "dayanışma", "arkadaş" gibi sözcükleri kullanarak anlamlı ifadeler üretir (**D4.2, D5.1**).

Öğrenciler hedef sözcükleri doğal iletişim içinde kullanmaya yönlendirilir (**SDB2.1, SDB2.2**). "Sor-Cevapla" etkinliği ile öğrenciler birbirlerine "En sevdiğin bayram hangisidir?", "Aileniz bayramda neler yapar?", "Sizin için önemli bir gelenek var mı?", "Kutlamaya kimi davet edersin?", "Bayramda en çok neyi seversin?" gibi sorular sorup cevap verir (**SDB3.3, E2.3**). Bu süreçte öğrenciler öğrenilen sözcükleri kendiliğinden ve bağlama uygun biçimde kullanır (**E3.8, D4.2, D5.1, D14.3**).

Sürecin son aşamasında öğrenciler hedef sözcükleri farklı bağlamlarda kullanarak kalıcı hâle getirir (**SDB3.1, KB2.8**). Öğrenciler konuşma ve yazma etkinliklerinde öğrenilen sözcükleri doğal bir şekilde kullanır; kendi aile geleneklerini anlatır, arkadaşlarıyla iletişim kurar, kısa kutlama metinleri oluşturur, Laz kültüründe önemli gördükleri gelenekleri tanıtır ve farklı sosyal durumlarda uygun sözcükleri seçerek kullanır (**KB2.14, OB5, OB6, D19.2**).

LAZ.8.1.SES.

"Gelenekler, Kutlamalar ve Kültürel Yaşam" temasına yönelik sesletim seçme ve kullanma süreci, öğrencilerin millî ve dinî bayramlar, Laz kültüründe yer alan geleneksel kutlamalar, aile içinde yaşatılan kültürel uygulamalar, toplumsal birliktelikler ve kültürel etkinlikleri anlatmaya yönelik hedef sesletim unsurlarına dikkat ederek dinlemeleriyle başlatılır (**OB1**). Öğrencilere bayramlar, kutlama etkinlikleri, aile gelenekleri, toplumsal birliktelikler ve kültürel uygulamaları yansıtan kısa diyaloglar, ses kayıtları ve videolar sunulabilir (**OB4**). Bu içeriklerde "Bugün ... bayramıdır.", "Yarın bayram başlıyor.", "Biz ailece bayramda

... yaparız.", "Bayramın kutlu olsun.", "İyi bayramlar.", "Yarınki kutlamaya gelir misin?", "Bu gelenek bizim için çok önemlidir." gibi ifadeler doğal bir akış içinde yer alabilir. Öğrenciler bu ifadeleri dinlerken Lazcaya özgü sesler, bayram ve gelenek adlarının doğru sesletimi, zaman bildiren ifadelerdeki vurgu, soru cümlelerindeki tonlama, sıralı anlatımlardaki duraklama ve konuşma akıcılığına dikkat eder.

Öğrencilerin hedef sesletim unsurlarını fark etmeleri sağlanır (**KB2.2, OB1**). "Dinle-Fark Et" etkinliğinde öğrenciler belirli sözcüklerin ve ifadelerin nasıl söylendiğine dikkat eder; özellikle bayram adlarını söylerken, davet ifadelerini kullanırken, tebrik cümlelerini ifade ederken, aile bireylerinden bahsederken ya da gelenekleri tanıtırken kullanılan vurgu ve tonlamayı ayırt eder (**E1.1**). Öğrenciler duydukları sesletim özelliklerini işaretler, benzer ses özelliklerini belirler ve sınıfla paylaşır.

Öğrenciler hedef sesletim unsurlarını tekrar ederek pekiştirir (**E1.5**). "Tekrar ve Taklit" etkinliği kapsamında öğretmen seslendirmesinin ya da ses kaydının ardından ifadeler doğru telaffuzla tekrar ettirilebilir (**SDB2.1**). Öğrenciler bayramları adlandırma, tebrik etme, iyi dilekte bulunma, davet etme ve kültürel gelenekleri tanıtmaya ilişkin ifadeleri vurgu, tonlama ve akıcılığa dikkat ederek bireysel ve grup hâlinde seslendirir.

Öğrenciler hedef sesletim unsurlarını farklı bağlamlarda tanıtmaya yönlendirilir (**KB2.7, OB1**). "Nerede Duydun?" etkinliğinde öğrencilere aynı ifadeler farklı iletişim durumları içinde dinletilir ve öğrenciler hangi sözcük ya da ifadenin nasıl söylendiğini tanır (**OB4**). Örneğin "Bayramın kutlu olsun." ifadesi aile içinde bayramlaşma, arkadaşlar arasında kutlama ya da toplumsal bir etkinlikte tebrik etme bağlamlarında dinletilir ve öğrenciler ortak sesletim özelliklerini fark eder.

Öğrencilerin doğru sesletimi kendiliğinden seçerek kullanmaları sağlanır (**KB2.8, E2.5**). "Hangisi Doğru?" etkinliğinde öğrencilere aynı ifadenin farklı sesletimlerle söylendiği örnekler sunulur ve öğrencilerden doğru olanı seçmeleri istenir (**D14.1**). Ardından "Seç ve Söyle" etkinliği ile öğrenciler doğru sesletimi seçtikleri ifadeleri kendi cümleleri içinde kullanarak yeniden üretir (**E2.3**).

Öğrenciler sesletim unsurlarını iletişim içinde kullanır (**SDB2.1, E3.8**). Grup çalışmalarıyla öğrenciler birbirlerine "En sevdiğin bayram hangisidir?", "Aileniz bayramda neler yapar?", "Sizin için önemli bir gelenek var mı?", "Kutlamaya gelir misin?" gibi sorular sorar ve cevap verirken öğrendikleri ifadeleri doğru sesletimle kullanır (**SDB2.2, SDB2.3**). "Sor-Cevap-la" etkinliğinde öğrenciler konuşurken doğru vurguya, tonlamaya ve akıcılığa dikkat eder (**D4.2, D5.1, D14.3**).

Sürecin sonunda öğrenciler öğrendikleri sesletim unsurlarını farklı bağlamlarda kullanarak kalıcı hâle getirir (**SDB3.1, KB2.8**). Öğrenciler hem konuşma hem de kutlama etkinliklerini tanıtmaya çalışmalarında doğru telaffuz, vurgu ve tonlamayı doğal bir şekilde kullanır; farklı kişilerle iletişim kurarken, kendi aile geleneklerini anlatırken, millî ve dinî bayramları tanıtırken ve Laz kültüründe önemli gördükleri kutlama uygulamalarını paylaşırken sesletim özelliklerini bağlama uygun biçimde düzenler (**D14.3, OB5, OB6**).

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme 1. Etkinlik: Kültürel Hafızanın İzinde: Geçmişten Günümüze Kutlamalar Araştırması

Akranlarına göre öğrenme sürecinde daha hızlı ilerleyen, hedef sözcükleri, iletişim kalıplarını ve kültürel içerikleri daha kısa sürede anlamlandırarak bağımsız öğrenme becerisi gösterebilen öğrencilerden millî bayramlar, dinî bayramlar, Laz kültüründe yer alan geleneksel kutlamalar, tulum eşliğinde gerçekleştirilen horonlar, horonlarda söylenen maniler veya toplumsal birlikteliği güçlendiren kültürel etkinliklerden ilgilerini çeken bir araştırma konusunu özgürce seçmeleri istenebilir. Öğrenciler öğretmenin sınırlı rehberliğiyle kendi araştırma sorularını oluşturabilir; hangi kaynaklardan bilgi toplayacaklarına, kimlerle görüşeceklerine ve hangi yöntemleri kullanacaklarına kendileri karar verebilir.

Bu süreçte aile büyükleriyle görüşmeler yapabilir, yöresel kıyafetlerin geçmişte nasıl kullanıldığı ve hangi özel günlerde giyildiği hakkında aile büyüklerinden bilgi edinebilir, sözlü tarih çalışmaları yapabilir, yazılı ve dijital kaynakları inceleyebilir, görsel ve işitsel materyalleri analiz edebilir, elde ettikleri verileri düzenleyerek geçmişten günümüze kutlama kültüründe meydana gelen değişim, süreklilik ve kültürel aktarım süreçlerine ilişkin çıkarımlar yapabilir.

Araştırma sürecinde öğrenciler farklı aile, topluluk ve kültürel çevrelerdeki kutlama biçimlerini karşılaştırabilir; benzerlik ve farklılıkları belirleyebilir; bayramların, toplumsal etkinliklerin ve kültürel uygulamaların toplumsal birlik, aidiyet ve kültürel mirasın kuşaktan kuşağa aktarımı üzerindeki etkilerine ilişkin genellemelere ulaşabilir. Laz kültürüne, millî kültüre veya toplumsal hafızaya katkı sağlamış sanatçı, aydın, kültür taşıyıcısı ve önemli tarihî kişilikler arasından seçtikleri kişilerle kutlama kültürü arasındaki ilişkiyi araştırabilir; elde ettikleri bilgileri tarih, kültür, görsel sanatlar, müzik, sosyal yaşam ve dil ile ilişkilendirerek disiplinler arası bağlantılar kurabilir.

Sürecin sonunda öğrenciler araştırma sonuçlarını dijital sergi, kısa belgesel, kültürel röportaj, etkileşimli sunum, poster, kültürel tanıtım panosu gibi özgün ve yaratıcı ürünlere dönüştürebilir; ürünlerini sınıf arkadaşlarına, farklı sınıf düzeylerindeki öğrencilere, öğretmenlere, aile bireylerine veya okul topluluğuna sunabilir. Sunum sürecinde akranlarının sorularını cevaplayıp düşüncelerini gerekçelendirebilir. Farklı görüşleri değerlendiren akranlarına öğrenme sürecinde rehberlik edebilir ve kültürel mirasın geleceğe aktarılmasına yönelik çözüm önerileri geliştirebilir.

2. Etkinlik: Geleceğin Kutlamasını Tasarlıyorum

Akranlarına göre öğrenme sürecinde daha hızlı ilerleyen, yeni öğrenmeleri kısa sürede yapılandırabilen ve üst düzey düşünme becerilerini etkili biçimde kullanabilen öğrenciler bireysel veya küçük grup çalışmaları yoluyla açık uçlu ve gerçek yaşamla ilişkili bir problem durumu ile karşılaştırılabilir. Öğrencilerden "Gelecekte insanların kültürel bağlarını güçlendirecek nasıl bir kutlama tasarlanabilir?", "Lazca toplumsal yaşamda ve kültürel etkinliklerde nasıl daha görünür hâle getirilebilir?", "Farklı kültürleri bir araya getiren yeni bir kutlama modeli nasıl oluşturulabilir?" gibi sorular üzerinden düşünmeleri, farklı çözüm yolları geliştirmeleri ve kendi öğrenme süreçlerini bağımsız biçimde planlamaları istenebilir. Öğrenciler öğretmenin minimum yönlendirmesiyle araştırma yöntemlerini kullanabilir. Gözlem yapıp veri toplayabilir, çevrelerinden görüş alabilir, mevcut kültürel uygulamaları analiz edebilir, farklı kutlama örneklerini inceleyebilir ve toplumsal yaşamla ilişkilendirerek yeni fikirler geliştirebilir. Süreç boyunca birden fazla çözüm yolu üretebilir, elde ettikleri bilgilerden hareketle çıkarımlar yapabilir, kültürel yaşamın geleceğine ilişkin tahminlerde bulunabilir ve toplumsal aidiyet, kültürel çeşitlilik, kültürel miras ve ana dilin sürdürülebilirliği üzerine genellemeler geliştirebilir. İhtiyaç duyulan durumlarda grup içindeki diğer öğrencilere rehberlik edebilir, farklı bakış açılarını bir araya getirebilir ve akran öğrenmesini destekleyebilir.

Sürecin sonunda öğrenciler kutlama içeriğinde kullanılacak dil ifadelerini, davet biçimlerini, tebrik ve iyi dilek kalıplarını, toplumsal etkileşim biçimlerini, görsel unsurları, müzikleri, sembolleri ve kültürel uygulamaları özgün biçimde yapılandırarak kısa film, dijital tanıtım, kültürel etkinlik planı, kutlama afişi, canlandırma, etkileşimli sunum, yaratıcı medya ürünü gibi özgün ürünler geliştirebilir. Hazırladığı ürünleri sınıf ortamında, okul topluluğunda, kültür etkinliklerinde veya belirlenen gerçek hedef kitleler karşısında paylaşabilir. Öğrenciler aldıkları geri bildirimler doğrultusunda ürünlerini yeniden düzenleyip mevcut kültürel uygulamaları yeni bağlamlarda dönüştürebilir ve Lazcanın kültürel yaşam içindeki geleceğine ilişkin uygulanabilir öneriler geliştirebilir.

Destekleme 1. Etkinlik: Adım Adım Kutlamaları Öğreniyorum

Öğrencilerin millî ve dinî bayramlar, Laz kültüründe yer alan geleneksel kutlamalar, aile içinde yaşatılan kültürel uygulamalar ve toplumsal birlikteliklerle ilgili temel sözcük, ifade ve iletişim kalıplarını kendi öğrenme hızlarında anlamlandırabilmeleri amacıyla yapılandırılmış ve dikkat dağıtıcı unsurların azaltıldığı bir öğrenme ortamı hazırlanabilir. Öğrencilere bayram, kutlama, aile ziyareti, bayramlaşma, davetleşme, tebrikleşme ve toplumsal etkinlikleri yansıtan görsel, sembol, sözcük kartı, kısa video, alt yazılı içerik ve ses kayıtları sunulabilir. İçerik küçük ve anlamlı öğrenme adımlarına bölünerek her kavram öğretmen rehberliğinde tek tek ele alınabilir; öğrencilerin her yeni sözcük, görsel ve ifadeyi önce görüp ardından dinlemeleri, tekrar edip anlamlandırmaları sağlanabilir.

Öğrenciler basamaklandırılmış yönerge ve görsel ipuçlarıyla desteklenen eşleştirme, işaretleme, sınıflandırma ve seçme etkinliklerine katılabilir. Öğrenciler bayram adlarını, kutlama ifadelerini, tebrik ve iyi dilek kalıplarını, davet yapılarını ve kültürel uygulamaları görsellerle eşleştirebilir; öğretmenin model olarak sunduğu ifadeleri tekrar edebilir; akran desteğiyle kısa soru-cevap çalışmaları yapar ve kontrol listelerinden yararlanarak hangi sözcükleri öğrendiklerini takip edebilir. Oyunlaştırılmış öğrenme etkinlikleriyle öğrencilerin motivasyonlarının korunması ve kendi hızlarında ilerlemeleri desteklenebilir.

Sürecin sonunda öğrenciler seçtikleri bir bayram, kutlama veya kültürel uygulamayı görseller, sözcük kartları ve model ifadelerden yararlanarak kısa ve basit cümlelerle tanıtabilir. Tebrik etme, iyi dilekte bulunma, davet etme ve temel kültürel uygulamaları ifade etme çalışmaları yapabilir. Öğrenciler süreç boyunca öğretmen geri bildirimi, akran desteği ve öz değerlendirme yoluyla kendi gelişimlerini fark etme fırsatı bulabilir.

2. Etkinlik: Birlikte Kutluyoruz, Birlikte Öğreniyoruz

Öğrencilerin bayram, kutlama, toplumsal yaşam ve kültürel etkileşimlerle ilgili iletişimsel ifadeleri daha yapılandırılmış desteklerle kullanabilmeleri amacıyla küçük grup çalışmaları, akran öğrenimi ve basamaklandırılmış görevlerden oluşan öğrenme süreci planlanabilir. Öğrencilere kutlama, tebrik etme, iyi dilekte bulunma, davet etme, davete cevap verme, soru sorma ve cevap verme işlevlerini içeren kısa model diyaloglar, konuşma kartları, sözcük havuzları, eksik bırakılmış cümleler, görseller ve ses kayıtları sunulabilir. Öğrenciler önce öğretmenin rehberliğinde model ifadeleri dinleyip izleyebilir ve tekrar edebilir. Ardından içerik küçük öğrenme basamaklarına ayrılarak her iletişim işlevi ayrı ayrı çalışabilir.

Öğrenciler akran desteğiyle eksik bırakılmış cümleleri sözcük havuzlarından yararlanarak tamamlayabilir, görsellerden destek alarak uygun ifadeleri seçip basit konuşma kartlarıyla kısa diyaloglar oluşturabilir. Öğrencilere adım adım ilerlemelerini destekleyen yönerge, kontrol listesi ve bireysel öğrenme hedeflerini takip edebilecekleri görsel ilerleme çizelgeleri sunulabilir. Öğrenciler ihtiyaç duyduklarında model ifadelerden, öğretmen geri bildirimlerinden ve grup arkadaşlarının desteğinden yararlanarak kendi hızlarında ilerleyebilir.

Sürecin sonunda öğrenciler ikili veya küçük grup çalışmalarıyla aile ziyareti, bayramlaşma, arkadaşını kutlamaya davet etme, iyi dilekte bulunma, toplumsal bir kutlamaya katılma veya Laz kültürüne ait geleneksel bir kutlama anını canlandırabilir. Öğrenciler öğrendiklerini sözlü anlatım, görsel kartlar, kısa yazılı notlar, canlandırma gibi farklı ürünlerle ifade edebilir; süreç boyunca aldıkları geri bildirimler doğrultusunda kendi gelişimlerini değerlendirip sosyal etkileşim içinde öğrenmelerini sürdürebilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

2. TEMA: NEREYE GİDECEĞİZ?

Alt Temalar: Gezi ve Tatil Planları, Tarihi ve Doğal Güzellikler, Gideceğimiz Yerler ve Gideceğimiz Yerlerde Yapacaklarımız

Bu tema, öğrencilerin gezi, tatil ve ziyaret planlarına ilişkin temel iletişim durumlarında Lazca kullanımını desteklemek amacıyla yapılandırılmıştır. Tema; gezi ve tatil planları, tarihî ve doğal güzellikler ile gidilecek yerler ve yapılacak etkinliklere ilişkin iletişim bağlamlarını kapsamaktadır. Öğrenme sürecinde öğrencilerin gezi planlarını, ilgi duydukları yerleri ve geleceğe yönelik düşüncelerini hedef dilde anlamlı ve iletişim odaklı etkileşimler aracılığıyla ifade etmeleri desteklenmektedir. Temanın temel amacı, öğrencilerin gezi, tatil ve ziyaretlere ilişkin temel iletişim becerilerini etkili ve işlevsel biçimde kullanmalarını sağlarken tarihî, doğal ve kültürel değerlere yönelik farkındalık geliştirmelerini desteklemektir.

DERS SAATİ 18

ALAN BECERİLERİ YDAB1. Dinleme / İzleme-Anlamlandırma
YDAB2. Okuma-Anlamlandırma
YDAB3. Konuşma-Anlatma
YDAB4. Yazma-Anlatma
YDDB1. Dil Bilgisi Seçme-Kullanma
YDDB2. Sözcük Seçme-Kullanma
YDDB3. Sesletim Seçme-Kullanma

KAVRAMSAL BECERİLER -

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.4. Kendine İnanma (Öz Yeterlilik), E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E1.6. Seçicilik, E2.1. Empati, E2.2. Sorumluluk, E2.3. Girişkenlik, E2.5. Oyunseverlik, E3.1. Muhakeme, E3.3. Yaratıcılık, E3.7. Sistematiçlik, E3.8. Soru Sorma

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri

SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB1.3. Kendine Uyarılama (Öz Yansıtma), SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliğı, SDB2.3. Sosyal Farkındalık, SDB3.1. Uyum

Değerler

D3. Çalışkanlık, D4. Dostluk D5. Duyarlılık, D10. Mütevazılık, D14. Saygı, D16. Sorumluluk, D19. Vatanseverlik, D20. Yardımseverlik

Okuryazarlık Becerileri

OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık, OB5. Kültür Okuryazarlığı, OB7. Veri Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER

Türkçe, Sosyal Bilgiler, Matematik, Görsel Sanatlar, Müzik, Yabancı Dil, Fen Bilimleri, Beden Eğitimi ve Spor, Bilişim Teknolojileri ve Yazılım

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER

KB2.2. Gözlemlleme, KB2.3. Özetleme, KB2.5. Sınıflandırma, KB2.6. Bilgi Toplama, KB2.7. Karşılaştırma, KB2.8. Sorgulama, KB2.11. Gözleme Dayalı Tahmin Etme, KB2.13. Yapılandırma, KB2.14. Yorumlama, KB2.15. Yansıtma, KB2.17. Değerlendirme, KB2.20. Sentezleme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

- LAZ.8.2.D. "Nereye Gideceğiz?" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri dinleyebilme / izleyebilme-anlamlandırabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek dinleme / izlemeye hazırlık yapar.*
 - b) *Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.*
 - c) *Temayı, temel ayrıntılar ve ipuçlarından hareketle anlamlandırır.*
 - ç) *Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- LAZ.8.2.O. "Nereye Gideceğiz?" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri okuyabilme-anlamlandırabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek okumaya hazırlık yapar.*
 - b) *Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.*
 - c) *Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak anlamlandırır.*
 - ç) *Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- LAZ.8.2.K. "Nereye Gideceğiz?" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle konuşabilme-anlatabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek konuşmaya hazırlık yapar.*
 - b) *Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını gözlemleyerek taklit eder ve tekrarlar.*
 - c) *Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak taklit yoluyla sözlü içerik oluşturur.*
 - ç) *Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak konuşmanın içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.*
 - d) *Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak sözlü içeriği yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.*
 - e) *Temaya ilişkin konuşma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- LAZ.8.2.Y. "Nereye Gideceğiz?" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle yazabilme-anlatabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgilerini ve deneyimlerini harekete geçirerek yazmaya hazırlık yapar.*
 - b) *Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını inceleyerek modelden kopyalar.*
 - c) *Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak yazılı içerik oluşturur.*
 - ç) *Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.*
 - d) *Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.*
 - e) *Temaya ilişkin yazma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- LAZ.8.2.DBS. "Nereye Gideceğiz?" temasında sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun dil bilgisi seçebilme-kullanabilme**
- Temaya uygun dil bilgisi yapılarını seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.*
- LAZ.8.2.SÖS. "Nereye Gideceğiz?" temasında sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun sözcük seçebilme-kullanabilme**
- Temaya uygun sözcükleri seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.*
- LAZ.8.2.SES. "Nereye Gideceğiz?" temasında sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle uygun sesletimi seçebilme-kullanabilme**
- Temaya uygun sesletimi seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.*

İÇERİK ÇERÇEVESİ**Tema: NEREYE GİDECEĞİZ?****Alt Temalar**

Gezi ve Tatil Planları

Tarihî ve Doğal Güzellikler

Gideceğimiz Yerler ve Gideceğimiz Yerlerde Yapacaklarımız

İşlevsel Cümle Yapıları

Gezi ve Tatil Planları Yapma: "Çumani Ayderişa vidare.", "Purkinoras golaşa eşkaftare.", "Na moxtasen xafta muzeşa vidaten."

Tarihî ve Doğal Yerleri Tanıtma: "Ham tarixi ar cami on.", "Ayderi dido mskva ar gola on.", "Ham cixa dido çineri on."

Yer ve Yön Hakkında Soru Sorma: "So idare?", "Nam golaşa bidaten?", "Kiz kulesi so on?"

Geleceğe Yönelik Planlarını Anlatma: "Xaftaşi çodina mabebapeşkimi şkala goftare.", "Çumani muzeşa vidaten.", "Tatilis çoişkimi mobigorare."

Geçmiş Tatil Planlarından Bahsetme: "Pişitzana Sumela Manastirişa bidit."

Hedef Dil Bilgisi Yapıları

Gelecek Zaman Yapıları: "... vidare.", "... goftare.", "... mobigorare "

Geçmiş Zaman Yapıları: "... vortî.", "... mobigori.", "... mendaftî."

Yer Tamlayıcıları ve Bulunma Yapıları: "...s"

Zaman Zarfları ve Zaman İfadeleri: "Handğa", "çumani", "cendğani", "na moxtasen xafta", "tzanaşe", "xaftaşi çodina"

Soru ve Cevap Yapıları: "... so idare?", "... so idi?", "... munde idare?", ".. munde idi?"

Basit Aktarma Yapıları: "... tku.", "... ya do miçitxu."

Amaç ve Niyet Bildiren Yapılar: "... şeni ..."

Sesletim

Lazcaya Özgü Seslerin Telaffuzu: "ç, k, p, q, t, x, dz, ts, tz"

Farklı Seslerin Kelime İçinde Kullanımı: cixa, toba, çumani, pişitzana, şkimi

Hedef Sözcükler

golva, tatili, tarixi sva, uxenu mskvana, cixa, muze, gola, zuğa, toba, ncaloba, opute, noğa, gza, harita, rexberi, mogoru, pilani, handğa, çumani, cendğani, na moxtasen xafta, tzanaşe, purkinoraşi tatili, olva, golva, oziru, oiktu, oçitxu, oziŭu.

İlkeler Gezi, tatil ve ziyaretlere ilişkin dilsel içerikler öğrencilerin günlük yaşam deneyimleri, çevre gözlemleri ve kültürel yaşantılarıyla ilişkilendirilerek bütüncül bir yaklaşımla ele alınmalıdır. Kelime, dil yapıları, sesletim ve iletişim becerileri anlamlı iletişim durumları içinde birlikte sunulmalıdır. Öğrencilerin tarihî ve doğal mekânları tanıtmaya, gezi planları yapma ve geleceğe yönelik planlarını ifade etme durumlarında dili aktif kullanabilecekleri etkileşim temelli uygulamalara yer verilmelidir. Dil yapıları kullanım yoluyla fark ettirilmeli; gezi ve kültürel mekânlara ilişkin ifadeler görseller, haritalar, kısa diyaloglar ve günlük yaşam örnekleriyle desteklenmelidir. Lazcaya özgü seslerin doğru telaffuzu modelleme, tekrar ve kısa iletişim çalışmalarıyla geliştirilmeli; öğretim süreci öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyleri ve bireysel farklılıkları dikkate alınarak planlanmalıdır.

Öğrencilerin tarihî ve doğal mekânları tanımlayabilecekleri, gezi planları yapabilecekleri ve geleceğe yönelik temel planlarını ifade edebilecekleri etkileşim temelli uygulamalara düzenli olarak yer verilmelidir. Gelecek zaman yapıları ve aktarma ifadeleri açık kural öğretimiyle değil öğrencilerin kullanım yoluyla fark edip örüntüler üzerinden anlamlandırabilecekleri bir süreç içerisinde sunulmalıdır.

Gezi ve kültürel mekânlara ilişkin sözcük ve ifadelerin öğretiminde görsel, harita, kısa diyalog, hikâye ve günlük yaşam örneklerinden yararlanılmalıdır. Lazcaya özgü seslerin fark edilmesi ve doğru telaffuz edilmesi iletişim sürecinin doğal bir parçası olarak ele alınmalı; tekrar, modelleme ve kısa iletişim çalışmalarıyla desteklenmelidir.

Öğretim süreci öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyleri ve bireysel farklılıkları dikkate alınarak yapılandırılmalıdır. Öğrencilerin farklı şehir, bölge ve kültürel mekânlar hakkında temel düzeyde iletişim kurabilecekleri, gezi deneyimlerini paylaşabilecekleri ve ortak planlar oluşturabilecekleri anlamlı iletişim ortamları oluşturulmalıdır.

Anahtar Kavramlar aktarma yapıları, çevre, doğal güzellikler, gelecek zaman, gezi, iletişim, keşif, kültürel farkındalık, kültürel miras, planlama, soru yapıları, tarihî mekânlar, tatil, yer-yön ifadeleri, yolculuk, yönelme, ziyaret.

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları; çalışma kâğıtları, kısa yazma ve konuşma uygulamaları, kontrol listeleri, gözlem formları, öğrenme günlüğü, yansıtıcı günlükler, kelime ilişkilendirme ve kümeleme etkinlikleri, zihin haritaları, öz / akran / grup değerlendirme formları, dijital üretimler (poster, video, ses kaydı), performans görevleri, öğrenme duvarı veya bülten panosu çalışmaları ile değerlendirilebilir.

1. Performans Görevi: Benim Gezi Planım

Öğrencilerden kendi ilgi, ihtiyaç ve merak alanlarını temel alarak bir gezi planı hazırlamaları istenebilir. Bu kapsamda öğrencilerin gitmek istedikleri yer, ziyaret zamanı, birlikte gidecekleri kişiler, tercih ettikleri ulaşım türü, yapmayı planladıkları etkinlikler ve görmek istedikleri tarihî ya da doğal mekânlara ilişkin bilgileri içeren bir poster, gezi haritası veya plan çizelgesi hazırlamaları beklenebilir. Öğrencilerin gezi planı yapma, geleceğe yönelik planlarını ifade etme, yer ve zaman bildirme, yapılacak etkinlikleri sıralama ve ziyaret edilmek istenen mekânları tanıtmaya yönelik yapıları uygun biçimde kullanmaları desteklenebilir. Ayrıca öğrencilerin ders sürecinde sunulan görsel, işitsel ve dijital içerikleri dinleyip izleyerek gezi planlarında kullanılan ifadeleri anlamlandırmaları, bu ifadeleri kendi yaşantıları ve ilgi alanlarıyla ilişkilendirerek kendi cümleleriyle yeniden ifade etmeleri ve arkadaşlarıyla basit soru-cevap yapıları aracılığıyla iletişim kurmaları beklenebilir.

Performans görevi sonunda öğrenciler hazırladıkları posterleri, gezi haritalarını veya plan çizelgelerini sınıf ortamında sözlü olarak sunabilir. Bu süreçte öğrencilerin gezi planlarını açık ve anlaşılır biçimde ifade etmeleri, bilgileri mantıklı ve sıralı biçimde sunmaları, doğru ve anlaşılır telaffuzla konuşmaları, arkadaşlarının sorularını anlayarak uygun cevaplar vermeleri ve iletişim sürecine aktif katılım göstermeleri beklenebilir.

Performans görevi; öğrencilerin hedef kelime ve ifadeleri doğru ve bağlama uygun kullanmaları, gezi planlarını düzenli ve anlamlı biçimde sunmaları, yer, zaman ve etkinlik bilgilerini açık biçimde ifade edebilmeleri, anlaşılır ve doğru telaffuz etmeleri, iletişim kurabilmeleri ve etkinliklere aktif katılım göstermeleri ölçütlerine göre analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

2. Performans Görevi: Gezi Günlüğüm

Öğrencilerden geçmişte katıldıkları veya gelecekte katılmak istedikleri bir geziyi temel alarak kişisel bir gezi günlüğü hazırlamaları istenebilir. Bu kapsamda öğrencilerin gittikleri veya gitmek istedikleri yer, yolculuğun zamanı, birlikte bulundukları kişiler, yaptıkları ya da yapmak istedikleri etkinlikler, gördükleri veya görmek istedikleri tarihî ve doğal mekânlar ile geziye ilişkin kişisel düşüncelerini içeren bir gezi günlüğü, gezi defteri veya görsellerle desteklenmiş bir sunum hazırlamaları beklenebilir. Öğrencilerin geçmiş deneyimlerini anlatma, geleceğe yönelik planlarını paylaşma, olayları zaman sırasına göre aktarma, mekânları tanıtmaya ve kişisel görüşlerini ifade etmeye yönelik yapıları uygun biçimde kullanmaları desteklenebilir. Ayrıca öğrencilerin ders sürecinde sunulan görsel, işitsel ve dijital içerikleri dinleyerek, izleyerek ve okuyarak gezi anlatımlarında kullanılan ifadeleri anlamlandırmaları, bu ifadeleri kendi yaşam deneyimleriyle ilişkilendirerek yazılı ve sözlü olarak yeniden üretmeleri ve arkadaşlarıyla basit soru-cevap yapıları aracılığıyla iletişim kurmaları beklenebilir.

Performans görevi sonunda öğrenciler hazırladıkları gezi günlüklerini veya gezi sayfalarını sınıf ortamında sözlü olarak paylaşabilir. Bu süreçte öğrencilerin gezi deneyimlerini açık ve anlaşılır biçimde ifade etmeleri, olayları mantıklı ve zaman sırasına uygun biçimde aktarmaları, doğru ve anlaşılır telaffuzla konuşmaları, arkadaşlarının sorularını anlayarak uygun cevaplar vermeleri ve iletişim sürecine aktif katılım göstermeleri beklenebilir.

Performans görevi; öğrencilerin hedef kelime ve ifadeleri doğru ve bağlama uygun kullanmaları, gezi deneyimlerini düzenli ve anlamlı biçimde aktarmaları, zaman ve mekân ilişkilerini açık biçimde ifade edebilmeleri, anlaşılır ve doğru telaffuz etmeleri, yazılı ve sözlü iletişim kurabilmeleri ve etkinliklere aktif katılım göstermeleri ölçütlerine göre analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin günlük yaşamlarında farklı yerler, yolculuklar, ziyaretler ve doğal ya da tarihî mekânlara ilişkin deneyimlere sahip oldukları; bu konularda temel düzeyde iletişim kurabildikleri kabul edilmektedir. Önceki Lazca öğrenmelerine dayalı olarak temel sözcük, ifade ve iletişim yapılarını kullanabildikleri, kendileri, aileleri ve yakın çevreleri hakkında temel düzeydeleler kurabildikleri varsayılmaktadır.

Öğrencilerin daha önce öğrendikleri temel Lazca sözcük ve ifadeleri dinlediklerinde anlamlandırabildikleri, zaman kavramlarını ve günlük yaşamla ilişkili temel dil yapılarını kullanabildikleri öngörülmektedir. Ayrıca köy, şehir, yayla, deniz, orman, göl, müze ve kale gibi mekânlara ilişkin kavramları tanıyabildikleri; görsel, işitsel ve harita gibi materyallerden yararlanarak yer ve yön bilgilerini anlamlandırabildikleri, Lazcaya özgü temel seslere ilişkin önceki öğrenmelerinin bu temadaki öğrenmeleri destekleyeceği değerlendirilmektedir.

Ön Değerlendirme

Süreç Gezi, yolculuk, tarihî ve doğal mekânlar, ulaşım araçları, haritalar ve yönlendirme işaretlerine ilişkin görsellerle öğrenme ortamı zenginleştirilebilir. Öğrencilerin daha önce gittikleri veya görmek istedikleri yerler hakkında paylaşım yapmaları sağlanarak konuya ilişkin ön bilgileri harekete geçirilebilir.

Görseller, kısa ses kayıtları, mekân kartları, basit haritalar ve soru-cevap etkinliklerinden yararlanılarak köy, şehir, yayla, deniz, orman, göl, müze ve kale gibi temel mekân kavramlarını tanıma, zaman ifadelerini ayırt etme, temel Lazca sözcük ve kalıp ifadeleri kullanma, yer ve yön bilgilerini anlamlandırma ve kısa iletişim durumlarına katılma becerileri değerlendirilebilir. Elde edilen bulgular doğrultusunda öğretim süreci öğrencilerin ilgi, ihtiyaç ve hazır bulunuşluk düzeylerine uygun olarak planlanabilir.

Köprü Kurma Öğrencilerin günlük yaşamlarında gerçekleştirdikleri geziler, ziyaret ettikleri veya görmek istedikleri yerler ile yolculuk deneyimleri üzerinden tema kapsamındaki yeni öğrenmelerle ilişki kurmaları desteklenebilir. Daha önce ifade edebildikleri gezi, yer, zaman ve yolculuk deneyimlerini paylaşmaları sağlanarak önceki öğrenmeleri harekete geçirilebilir.

Önceki Lazca öğrenmelerinde edindikleri temel sözcükler, soru-cevap yapıları ve zaman ifadeleri; gezi planı yapma, tarihî ve doğal mekânları tanıtma, geçmiş deneyimleri anlatma ve geleceğe yönelik planları ifade etmeye ilişkin yeni öğrenmelerle ilişkilendirilebilir. Görseller, haritalar, yönlendirme işaretleri ve günlük yaşam örneklerinden yararlanılarak öğrencilerin önceki öğrenmeleriyle yeni öğrenmeleri arasında anlamlı bağlar kurmaları ve Lazca'yı günlük yaşamda kullanmaları desteklenebilir.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları LAZ.8.2.D.

"Nereye Gideceğiz?" temasına yönelik dinleme / izleme-anlamlandırma süreci, öğrencilerin gezi, tatil, ziyaret planları, tarihî ve doğal mekânlar ile geçmiş gezi deneyimlerine ilişkin önceki yaşantılarını harekete geçirmek amacıyla yaylalar, kaleler, müzeler, vadiler, göller, köyler, şehirler ve tarihî ve doğal güzellikleri yansıtan görseller üzerinden başlatılır (**E1.1, E1.5, SDB1.1, OB1**). Gezi hazırlıkları, yolculuk anları, tarihî mekân ziyaretleri, doğal güzellikler, grup gezileri ve tatil planları gibi durumları içeren görseller incelenerek "Kimleri görüyorsunuz?", "Bu kişiler nereye gitmeyi planlıyor olabilir?", "Hangi tarihî ya da doğal yerde olabilirler?", "Orada neler yapmak istiyor olabilirler?", "Bu gezi ne zaman gerçekleşecek olabilir?", "Siz hangi yeri ziyaret etmek isterdiniz?", "Sen kendi gezi planını nasıl anlatırsın?" gibi sorulara yönelik düşünceler oluşturulur (**OB4, KB2.2**). Öğrenciler kendi gezi deneyimlerinden ve günlük yaşamlarından örnekler vererek görsellerdeki unsurlar ile kendi deneyimleri arasında temel ilişkiler kurar, dinleyecekleri / izleyecekleri içerik hakkında tahminlerde bulunur ve bu tahminlerini yorumlar (**SDB2.1, KB2.8, KB2.14**).

Kısa bir ses kaydı, video ya da gezi planı, tatil hazırlığı ve tarihî ya da doğal mekân ziyaretlerini içeren anlatımlardan kesitler sunularak öğrencilerin görsel ve işitsel ipuçlarına dayanarak içerik hakkında tahminlerini geliştirmeleri sağlanır (**E2.3, KB2.8**). Öğrenciler içerikte kimlerin konuştuğunu, nereye gitmeyi planladıklarını, hangi tarihî veya doğal yerlerden söz edildiğini, bu yerlerin neden korunması gerektiğini, hangi ulaşım araçlarının kullanılacağını ve hangi etkinliklerin planlandığını öngörmeye çalışır (**SDB2.1, SDB2.3, D14.3, KB2.11**).

"Nereye Gideceğiz?" temasına uygun dinleme / izleme metni kesintisiz olarak sunulur (**OB1**). Bu metinde gezi planı yapma, gidilecek yerleri belirtme, tarihî ve doğal mekânları tanıtma, geleceğe yönelik planlardan bahsetme, geçmiş gezi deneyimlerini ifade etme ve basit yönlendirme ifadeleri ("Yarın Ayder'e gideceğim.", "Gelecek hafta müzeyi ziyaret edeceğiz.", "Burası tarihî bir kaledir.", "Geçen yıl Batum'a gittik.", "Önce yaylaya, sonra göle gideceğiz." vb.) yer alır (**KB2.2**). Bu aşamada öğrenciler dinledikleri / izledikleri içeriğin

konusunu genel olarak algılar, içerikte geçen temel gezi ifadelerini, yer, zaman ve etkinlik bilgilerini ayırt eder, tanımlar ve kullanım özelliklerine göre sınıflandırır (**SDB1.2, D16.3, KB2.5, KB2.6**).

Dinleme / izleme sonrasında içerikte geçen yer adları, gezi planları, tarihî yapılar, doğal güzellikler, zaman ifadeleri ve yapılacak etkinliklere ilişkin ifadeler görseller, kartlar ve dijital materyaller aracılığıyla yeniden ele alınır (**OB4**). Öğrenciler başlangıçta yaptıkları tahminleri gözden geçirir, dinledikleri içerikle karşılaştırır, tahminlerinin doğruluğunu kontrol eder ve içerikte yer alan ifadeleri kullanım amaçlarına göre sınıflandırır (**SDB1.3, KB2.5, KB2.7, OB1**). Ayrıca öğrenciler sınıf içindeki arkadaşlarının gitmek istedikleri yerler, geçmiş gezi deneyimleri ya da yapmak istedikleri etkinlikler hakkında bilgi toplamak amacıyla basit bilgi toplama çalışmaları yapar; örneğin "Kim yaylaya gitmek istiyor?", "Kim daha önce müze ziyaret etti?", "Kim deniz kenarına gitmek istiyor?", "Kim geçen yıl farklı bir şehre gitti?" gibi sorular sorar, elde ettikleri bilgileri tablo veya işaretleme çizelgeleri üzerinde gösterir (**E3.8, KB2.6, OB1**). Elde edilen veriler üzerinden ortak özellikler ve farklılıklar belirlenir ve basit yorumlar yapılır (**KB2.14, OB7, SDB2.2, D4.2**).

Öğrenciler aynı zamanda gezi planlarının sıralı yapısını fark ederek zaman, mekân ve etkinlikler arasındaki ilişkileri tanır (**KB2.7, KB2.13, OB1**). Sonrasında içerikteki bilgiler tablo, şema ve görsel düzenleyiciler üzerinde yapılandırılarak unsurlar arasındaki ilişkiler görünür hâle getirilir ve bütün içinde anlamlandırılır (**OB4**). Bu süreçte öğrenciler yaşadıkları çevredeki tarihî yapılar, doğal güzellikler ve kültürel miras unsurları üzerinden kültürel ve çevresel farkındalık geliştirir (**OB5, E3.7, D19.3**).

Öğrenciler dinledikleri / izledikleri içeriği kendi yaşamlarıyla ilişkilendirerek bireysel olarak anlamlandırır (**E1.4, KB2.3**). Öğrenciler "Ben hafta sonu ... gideceğim.", "Ben ... görmek istiyorum.", "Geçen yıl ... gittim.", "Arkadaşlarımla ... ziyaret edeceğim." gibi ifadelerle kendi gezi planlarını, ziyaret etmek istedikleri yerleri ve geçmiş deneyimlerini ifade eder, dinledikleri içerikle kendi yaşamları arasında bağlantı kurar ve dinledikleri temel bilgileri kendi cümleleriyle yeniden ifade eder (**E1.5, SDB1.1, SDB3.1, KB2.14**).

Sürecin son aşamasında öğrenciler dinledikleri / izledikleri içerik hakkında bireysel olarak düşüncelerini ifade eder ve sınıfla paylaşır (**SDB2.1, E2.3**). Gönüllü öğrenciler söz alarak ziyaret etmek istedikleri tarihî ya da doğal yerlerden, yaptıkları gezilerden ya da planladıkları tatillerden kısa kesitler paylaşır; diğer öğrenciler onları dikkatle dinler (**SDB2.2, E3.8**). Ardından grup çalışmalarıyla öğrenciler birbirlerine gidecekleri yerler, yapmak istedikleri etkinlikler, geçmiş gezi deneyimleri ve görmek istedikleri tarihî ya da doğal mekânlar hakkında sorular sorar ve cevap verir (**SDB2.3, D4.2, D16.3**).

LAZ.8.2.0.

"Nereye Gideceğiz?" temasına yönelik okuma-anlamlandırma süreci, öğrencilerin gezi, tatil, ziyaret planları, tarihî ve doğal mekânlar ile geçmiş gezi deneyimlerine ilişkin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla gezi planları, tarihî ve doğal güzellikler, yolculuklar, kültürel miras alanları ve farklı mekânları içeren başlıklar, anahtar kelimeler ve destekleyici görseller üzerinden başlatılır (**E1.1, E1.5, SDB1.1, OB1**). Öğrencilere "Hafta Sonu Nereye Gidiyoruz?", "Yaylada Bir Gün", "Tarihî Yerleri Keşfediyoruz", "Doğal Güzellikleri Keşfediyoruz" gibi başlıklar ile bu başlıkları yansıtan görseller birlikte sunulur ve öğrencilerden bu görseller ile başlıklar arasında ilişki kurmaları istenir (**OB4, KB2.2**). Öğrenciler görsellerde yer alan ipuçlarını inceleyerek metnin konusu ve içeriği hakkında tahminlerde bulunur, tahminlerini destekleyen ipuçlarını sorgular ve bu tahminlerini sınıfla paylaşır (**SDB2.1, KB2.8, KB2.14**).

Öğrenciler destekleyici görselleri ve başlıkları yeniden inceleyerek metnin içeriğine yönelik tahminlerini detaylandırır ve metinde hangi gezi planlarının yer alabileceğini, hangi tarihî veya doğal mekânlardan sözedilebileceğini, bu yerlerde hangi etkinliklerin yapılabileceğini, bu yerlerin neden korunması gerektiğini ve gezi planlarının nasıl ifade edilebileceğini

öngörür **(E1.5, E2.3)**. Öğrenciler bu tahminlerini gerekçeleriyle birlikte ifade eder **(SDB2.1)**. Ardından gezi planı yapma, gidilecek yerleri tanıtmaya, tarihî ve doğal mekânları anlatma, geleceğe yönelik planlardan ve geçmiş gezi deneyimlerinden bahsetmeye yönelik kısa ve basit bir metin öğrencilere sunulur **(OB1)**. Öğrenciler metni önce sessiz olarak bireysel şekilde okur ve ilk okumada metnin genel konusunu anlamaya odaklanır **(E3.1, SDB1.2)**. Bu süreçte öğrencilerin kendilerine güvenerek metni anlamlandırmaya çalışmaları teşvik edilir ve gerekli durumlarda akranlarıyla kısa paylaşımlar yapmaları sağlanır **(D4.2)**. Sonrasında öğrenciler metni ikinci kez okuyarak metinde geçen gezi planı ifadelerini, yer adlarını, zaman ifadelerini, tarihî ve doğal mekânları, yapılacak etkinlikleri ve geçmiş gezi deneyimlerini işaretler veya altını çizer **(D14.3, KB2.2, KB2.11)**.

Okuma sürecinin devamında öğrenciler başlangıçta yaptıkları tahminleri metinle karşılaştırarak doğruluğunu kontrol eder **(SDB1.3, KB2.5)**. Metinde yer alan ifadeleri kullanım amaçlarına göre sınıflandırır; gezi planı ifadeleri, yer ve yön bildiren ifadeler, zaman ifadeleri, tarihî ve doğal mekânları tanıtan ifadeler, geçmiş gezi deneyimlerini anlatan ifadeler ve amaç bildiren ifadeleri uygun başlıklar altında toplar **(KB2.7, OB1)**. Öğrenciler metindeki ifadeleri karşılaştırarak benzer ve farklı yönleri ortaya koyar; aynı anlamı taşıyan ya da farklı durumlarda kullanılan ifadeleri belirler ve bu ifadeler üzerinden karşılaştırmalar gerçekleştirir **(OB4, D16.3)**.

Öğrenciler metni daha ayrıntılı inceleyerek gezi planlarının sıralı yapısını belirler; zaman, mekân ve yapılacak etkinlikler arasındaki ilişkileri açıkça ortaya koyar **(KB2.5, KB2.13)**. Öğrenciler metindeki bilgileri tablo veya şema hâline getirerek düzenler; "yer - zaman - etkinlik - ulaşım" ilişkisini gösteren basit tablolar oluşturur ve bu yapı üzerinden metindeki ilişkileri görselleştirir **(KB2.6, OB1)**. Ayrıca metinde verilen bilgilerden hareketle basit çıkarımlar yapar; örneğin hangi gezi planının daha uzun süreceği, hangi mekânın tarihî, doğal ve kültürel miras açısından önem taşıdığı, hangi etkinliğin hangi mekâna daha uygun olduğu yorumlanır ve metinde açıkça verilmeyen bazı bilgiler tahmin edilir **(KB2.7, KB2.11, OB4, OB5)**. Bununla birlikte öğrenciler sınıf içinde yapılan basit bilgi toplama çalışmalarıyla metindeki bilgileri kendi yaşamlarıyla karşılaştırır; "Kim yaylaya gitmek istiyor?", "Kim daha önce müze ziyaret etti?", "Kim deniz kenarına gitmek istiyor?", "Kim geçen yıl farklı bir şehre gitti?" gibi sorulara cevap bulmak için bilgi toplar, bu bilgileri tablo hâline getirir ve basit yorumlar yapar **(KB2.14, OB7, SDB2.2, D4.2)**.

Öğrenciler okudukları metni kendi yaşamlarıyla ilişkilendirerek bireysel olarak anlamlandırır **(E1.4, KB2.3)**. Öğrenciler metinden seçtikleri ifadeleri kendi yaşamlarına uyarlayarak bağımsız biçimde kendi gezi planlarını oluşturur, yeniden ifade eder; "Ben hafta sonu ... gideceğim.", "Ben ... görmek istiyorum.", "Geçen yıl ... gittim.", "Arkadaşlarımla ... ziyaret edeceğim." gibi cümlelerle kendi gezi planlarını, ziyaret etmek istedikleri yerleri ve geçmiş deneyimlerini metinle ilişkilendirir **(SDB3.1, D10.1, KB2.14)**.

Sürecin son aşamasında öğrenciler okudukları metin hakkında bireysel düşüncelerini ifade eder ve sınıfla paylaşır **(E2.3, SDB2.1)**. Gönüllü öğrenciler metnin içeriğini kendi cümleleriyle anlatırken diğer öğrenciler onları dikkatle dinler **(E3.8, SDB2.2)**. Ardından öğrenciler grup çalışmaları yaparak metinle ilgili sorular oluşturur, birbirlerine gidecekleri yerler, yapmak istedikleri etkinlikler, geçmiş gezi deneyimleri ve görmek istedikleri tarihî ya da doğal mekânlar hakkında sorular sorar ve cevap verir **(SDB2.3, D4.2, D16.3)**.

LAZ.8.2.K.

"Nereye Gideceğiz?" temasına yönelik konuşma-anlatma süreci, öğrencilerin gezi ve tatil planları yapma, gidilecek yerlerden bahsetme, tarihî ve doğal mekânları tanıtmaya, geçmiş gezi deneyimlerini anlatma ve geleceğe yönelik planlarını paylaşabildikleri deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla sınıf içinde gerçekleştirilen kısa diyalog örnekleri ve canlandırma üzerinden başlatılır **(E1.4, E1.5, SDB1.1, D10.1)**. Öğrencilere "Hafta sonu nereye gitmek istersin?", "Bir gezi planını nasıl anlatırsın?", "Arkadaşlarıyla hangi yerleri ziyaret

etmek istersin?", "Daha önce gittiğin bir yeri nasıl tanıtırısın?", "Tarihî ya da doğal bir güzelliği nasıl anlatırsın?" gibi sorular yöneltilir (**E3.8, SDB2.1**). Öğrenciler bu sorular üzerinden kendi deneyimlerini paylaşır, gezi ve ziyaret planlarını nasıl ifade ettiklerini hatırlar, mevcut içerikle ilişkilendirir ve arkadaşlarının gezi planlarıyla ilgili birbirlerine basit sorular oluşturarak kısa konuşmalar başlatır (**SDB2.3, KB2.8, KB2.15, D3.2**). Bu süreçte öğrenciler gidilecek yerler, zaman ifadeleri, yapılacak etkinlikler, geçmiş gezi deneyimleri ve ziyaret edilmek istenen mekânlara ilişkin bilgileri bağımsız biçimde ifade eder.

Gezi planı yapma, gidilecek yerleri tanıtma, tarihî ve doğal mekânlardan bahsetme, geçmiş gezi deneyimlerini anlatma ve geleceğe yönelik planları ifade etme yapılarını içeren kısa diyaloglar model olarak sunulur (**OB1, KB2.2**). Öğrenciler bu diyalogları tekrar eder, birlikte söyler, birbirlerini dinleyerek uyum içinde tekrarlar ve taklit ederek kullanılmaya başlanılan yapıları fark eder (**SDB1.2, SDB2.2**). Öğrenciler ifadeleri bireysel olarak ve grup hâlinde seslendirir, Lazcaya özgü sesleri fark ederek doğru telaffuzla söylemeye çalışır (**KB2.14, D16.3**).

Öğrenciler model diyaloglardan hareketle gezi planı yapma, gidilecek yerleri tanıtma, geçmiş gezi deneyimlerini anlatma, tarihî ve doğal mekânları ifade etme ve geleceğe yönelik planlarını paylaşma ifadelerini kullanarak kendi konuşmalarını oluşturur (**E1.4, SDB1.2**). Öğrenciler "Yarın ... gideceğim.", "Gelecek hafta ... ziyaret edeceğiz.", "Geçen yıl ... gittim.", "Burası çok güzel bir ...'dır.", "Önce ..., sonra ..., daha sonra ..." gibi yapıları kullanarak kendi gezi planlarını tanıtan kısa konuşmalar hazırlar; hazırladıkları konuşmaları tekrar eder, geliştirir ve daha akıcı hâle getirir (**KB2.13, KB2.14, E2.3**). Öğrenciler oluşturdukları konuşmaları sınıf içinde sözlü olarak ifade eder ve konuşmalarını kendi yaşam deneyimlerine göre zenginleştirir (**SDB3.1, D10.1, D3.4**).

Konuşma sürecinde öğrenciler hazırlıklı ve hazırlıksız konuşma durumlarında öğrendikleri ifadeler kullanılarak iletişim kurulabildiğini deneyimler (**E1.6, OB1**). Hazırlıklı konuşmalarda gezi planlarını tanıtır, gidilecek yerlerden, tarihî ve doğal mekânlardan, zaman ifadelerinden ve yapılacak etkinliklerden bahseder (**KB2.8**). Hazırlıksız konuşmalarda ise arkadaşları tarafından yöneltilen sorulara anlık ve bağlama uygun cevaplar verir; arkadaşlarına yeni sorular sorar, cevap verir ve konuşmayı sürdürür (**E2.3, E3.8, SDB2.1, SDB2.3**). Öğrenciler konuşmalarında uygun sözcükleri seçer, cümlelerini açık ve anlaşılır şekilde kurar ve mesajlarını net biçimde ifade eder (**D4.2**). Öğrenciler birbirlerini dinleyerek iletişimi sürdürür, konuşma sırasına uyar ve sosyal etkileşim içinde öğrenir (**D16.3**).

Öğrenciler öğrendikleri ifadeleri farklı durumlara uyarlayarak yeniden kullanır; bir arkadaşına gezi planını anlatma, daha önce ziyaret ettiği bir yeri tanıtma, tarihî veya doğal bir güzelliği anlatma, sınıfta kendi tatil planını paylaşma veya kültürel miras niteliği taşıyan bir mekânı tanıtma gibi farklı durumları yaratıcı biçimde canlandırır ve bu durumlara uygun ifadeler kullanılarak konuşur (**E3.3, SDB3.1**). Öğrenciler konuşmalarını bağlama uygun şekilde yeniden düzenler, farklı kişilerle iletişim kurarken kullanılabilecek ifadeleri karşılaştırır ve uygun iletişim biçimlerini seçer (**KB2.7, KB2.14, D19.3, OB5**).

Sürecin sonunda öğrenciler gerçekleştirdikleri konuşma etkinliklerini değerlendirir; kendi gezi planlarını, ziyaret etmek istedikleri yerleri ya da geçmişte yaptıkları bir geziyi tanıtan kısa konuşmalar yapar, arkadaşlarının konuşmalarını dikkatle dinler ve birbirlerinin konuşmalarına yönelik görüşlerini ifade eder (**SDB1.3, SDB2.1**). Öğrenciler birbirlerine geri bildirim verir, kendi konuşmalarını ve arkadaşlarından aldıkları dönütleri gözden geçirerek gerekli düzenlemeleri yapar, karşılıklı konuşmalar gerçekleştirir ve düşüncelerini paylaşır (**SDB2.2, SDB2.3, D4.2, D16.3**).

Öğrencilerden geçmişte gerçekleştirdikleri ya da gelecekte gerçekleştirmek istedikleri bir geziyi temel alarak kişisel bir gezi anlatımı hazırlamaları istenebilir. Bu kapsamda öğrencilerin gittikleri ya da gitmek istedikleri yer, yolculuğun zamanı, birlikte bulundukları kişiler, gerçekleştirdikleri ya da gerçekleştirmek istedikleri etkinlikler, gördükleri ya da görmek istedikleri tarihî ve doğal mekânlar ile geziye ilişkin kişisel düşüncelerini içeren bir

"Gezi Günlüğüm" metni, gezi defteri ya da görsel destekli gezi sayfası oluşturmaları beklenebilir. Öğrencilerin bu bilgileri ifade ederken geçmiş gezi deneyimlerini anlatma, geleceğe yönelik planlarını paylaşma, olayları zaman sırasına göre aktarma, mekânları tanıtmaya ve kişisel görüşlerini ifade etmeye yönelik yapıları uygun şekilde kullanmaları sağlanabilir. Ayrıca öğrencilerden ders sürecinde sunulan görsel, işitsel ve dijital içerikleri dinleyerek, izleyerek ve okuyarak gezi anlatımlarında kullanılan ifadeleri anlamlandırmaları, bu ifadeleri kendi yaşam deneyimleriyle ilişkilendirerek yazılı ve sözlü olarak yeniden üretmeleri ve arkadaşlarıyla basit soru-cevap yapıları aracılığıyla iletişim kurmaları beklenebilir. Performans görevi sonunda öğrenciler hazırladıkları gezi günlüklerini ya da gezi sayfalarını sınıf ortamında sözlü olarak paylaşabilir. Bu süreçte öğrencilerin gezi deneyimlerini açık ve anlaşılır biçimde ifade etmeleri, olayları mantıklı ve zaman sırasına uygun biçimde aktarabilmeleri, doğru ve anlaşılır telaffuzla konuşmaları, arkadaşlarının sorularını anlayarak uygun cevaplar vermeleri ve iletişim sürecine aktif katılım göstermeleri beklenebilir. Bu performans görevi kontrol listeleri, gözlem formları, dereceli puanlama anahtarları, öz / akran / grup değerlendirme formları ile değerlendirilebilir.

LAZ.8.2.Y.

"Nereye Gideceğiz?" temasına yönelik yazma süreci, öğrencilerin gezi ve tatil planları yapma, gidilecek yerlerden bahsetme, tarihî ve doğal mekânları tanıtmaya, geçmiş gezi deneyimlerini anlatma ve geleceğe yönelik planlarını ifade etmeye ilişkin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla başlatılır (**SDB1.1, OB1**). Öğrencilere yer adları, zaman ifadeleri, gezi etkinlikleri, tarihî ve doğal mekânlara ilişkin daha önce öğrenilen yapılar hatırlatılır ve "Benim Gezi Planım" yazma görevi tanıtılır (**KB2.8**). Öğrencilerden yazma görevinde ne yapılacağını anlaması istenebilir ve "Nereye gitmek istiyorsun?", "Ne zaman gideceksin?", "Kiminle gideceksin?", "Orada neler yapacaksın?", "Daha önce ziyaret ettiğin bir yer var mı?", "Görmek istediğin tarihî ya da doğal bir yer var mı?" gibi örnek sorular üzerinden konuya hazırlık yaptırılır; öğrenciler yazılarında hangi bilgileri kullanacaklarını sorgular ve temel içeriklerini belirler.

Öğrencilere gezi planı yapma, gidilecek yerleri tanıtmaya, tarihî ve doğal mekânlardan bahsetme, geçmiş gezi deneyimlerini anlatma ve gezi planlarını zaman sırasına göre ifade etmeye yönelik kısa ve basit yazılı model metinler sunulur (**SDB1.2, OB1**). Öğrenciler bu metinleri inceleyerek yapı ve içerik hakkında farkındalık kazanır (**KB2.2, KB2.13**). "Yarın ... gideceğim.", "Gelecek hafta ... ziyaret edeceğiz.", "Geçen yıl ... gittim.", "Burası çok güzel bir ...'dır.", "Önce ..., sonra ..., daha sonra ..." gibi model metinler öğrenciler tarafından okunarak incelenir, ardından kopyalanarak yeniden yazılır (**KB2.14, KB2.15, D16.3**).

Öğrenciler model metinlerden hareketle kendi yazılarını oluşturmaya yönlendirilebilir (**E1.5, SDB1.2**). "Cümlemleri Tamamlıyorum" etkinliği kapsamında öğrencilere eksik bırakılmış cümleler ("Yarın ... gideceğim.", "Ben ... görmek istiyorum.", "Geçen yıl ... gittim.", "Arkadaşlarımla ... ziyaret edeceğiz.", "Önce ..., sonra ...") verilebilir ve öğrencilerden bu cümleleri kendi ifadeleriyle tamamlamaları istenir (**E2.3, KB2.8**). Daha sonra öğrenciler bu cümleleri bir araya getirerek kendi gezi planlarını veya geçmiş gezi deneyimlerini anlatan kısa bir metin oluşturur ve hangi bilgilerin metne alınmasının daha uygun olacağını sorgulayarak seçim yapar (**KB2.13, KB2.14, KB2.20**). Bu süreçte öğrenciler modeli kullanarak yeni içerik düzenler, kişisel deneyimlerini yapılandırır ve yazılı üretim gerçekleştirir (**D10.1, D3.4**).

Öğrenciler "Benim Gezi Planım" etkinliği kapsamında gidilecek yerler, zaman ifadeleri, yapılacak etkinlikler, ziyaret edilmek istenen tarihî ve doğal mekânlar ile geçmiş gezi deneyimlerini içeren kısa bir metin yazar (**E1.6, OB1**). Öğrenciler yazarken uygun kelimeleri seçmeye, basit cümle yapıları kurmaya, bilgileri mantıklı ve zaman sırasına göre düzenlemeye ve mesajlarını açık ve anlaşılır şekilde ifade etmeye dikkat eder (**KB2.2, KB2.7**). Yazılarında hangi bilgiyi önce, hangisinin sonra verilebileceğini planlar; benzer ve farklı gezi deneyimleri karşılaştırılarak anlamlı bir bütün oluşturur (**KB2.13, KB2.14, KB2.20**).

Öğrenciler yazdıkları metinler üzerinde yeniden düzenleme çalışmaları yapar (**E3.1, SDB1.3**). "Metnimi Geliştiriyorum" etkinliği kapsamında öğrenciler yazdıkları metni gözden geçirir, eksik ya da hatalı kısımları düzeltir, ifadelerini daha açık ve anlaşılır hâle getirir (**SDB2.1, D14.3**). Ardından öğrenciler yazılarını sınıf içinde paylaşır ve "Gezi Planları Pano-su" etkinliği ile yazılar görsellerle birlikte sergiler (**SDB2.2, SDB2.3, D4.2, OB4**). Öğrenciler tarihî ve doğal mekânlara ilişkin yazılarında yer verdikleri bilgileri paylaşırken bu yerlerin korunmasına yönelik farkındalık geliştirir (**OB5**).

Sürecin son aşamasında öğrenciler yazma süreçlerini değerlendirir (**E1.4, SDB1.3**). "Kendimi Değerlendiriyorum" etkinliği kapsamında öğrenciler yazarken nelerin doğru yapılabildiğini, hangi bilgilerin açık şekilde ifade edilebildiğini ve hangi alanlarda gelişmesi gerektiğini ifade eder; bir sonraki yazısında daha etkili yazabileceğine ilişkin kişisel hedefler belirler (**SDB3.1, KB2.17**). Ayrıca "Arkadaşımın Yazısını Okuyorum" etkinliği ile öğrenciler birbirlerinin yazılarını inceleyerek basit geri bildirimlerde bulunur, düşüncelerini paylaşır ve birbirlerine yapıcı öneriler sunar (**SDB2.1, SDB2.2, D4.2, D16.3**).

Öğrencilerden kendi ilgi, ihtiyaç ve merak alanlarını temel alarak bir gezi planı hazırlamaları istenebilir. Bu kapsamda öğrencilerin gitmek istedikleri yer, ziyaret zamanı, birlikte gidecekleri kişiler, tercih ettikleri ulaşım türü, yapmayı planladıkları etkinlikler ve görmek istedikleri tarihî ya da doğal mekânlara ilişkin bilgileri içeren bir poster, gezi haritası veya plan çizelgesi hazırlamaları beklenebilir. Öğrencilerin gezi planı yapma, geleceğe yönelik planlarını ifade etme, yer ve zaman bildirme, yapılacak etkinlikleri sıralama ve ziyaret edilmek istenen mekânları tanıtmaya yönelik yapıları uygun biçimde kullanmaları desteklenebilir. Ayrıca öğrencilerin ders sürecinde sunulan görsel, işitsel ve dijital içerikleri dinleyip izleyerek gezi planlarında kullanılan ifadeleri anlamlandırmaları, bu ifadeleri kendi yaşantıları ve ilgi alanlarıyla ilişkilendirerek kendi cümleleriyle yeniden ifade etmeleri ve arkadaşlarıyla basit soru-cevap yapıları aracılığıyla iletişim kurmaları beklenebilir. Performans görevi sonunda öğrenciler hazırladıkları posterleri, gezi haritalarını veya plan çizelgelerini sınıf ortamında sözlü olarak sunabilir. Bu süreçte öğrencilerin gezi planlarını açık ve anlaşılır biçimde ifade etmeleri, bilgileri mantıklı ve sıralı biçimde sunmaları, doğru ve anlaşılır telaffuzla konuşmaları, arkadaşlarının sorularını anlayarak uygun cevaplar vermeleri ve iletişim sürecine aktif katılım göstermeleri beklenebilir. Bu performans görevi; öğrencilerin hedef kelime ve ifadeleri doğru ve bağlama uygun kullanmaları, gezi planlarını düzenli ve anlamlı biçimde sunmaları, yer, zaman ve etkinlik bilgilerini açık biçimde ifade edebilmeleri, anlaşılır ve doğru telaffuz etmeleri, iletişim kurabilmeleri ve etkinliklere aktif katılım göstermeleri ölçütlerine göre analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

LAZ.8.2.DBS.

"Nereye Gideceğiz?" temasına yönelik dil bilgisi seçme ve kullanma süreci, öğrencilerin gezi ve tatil planları yapma, gidilecek yerlerden bahsetme, tarihî ve doğal mekânları tanıtmaya, geçmiş gezi deneyimlerini anlatma ve geleceğe yönelik planlarını ifade etmeye ilişkin dil parçalarına doğal ve bağlam içinde aşinalık kazanmalarıyla başlatılır (**E1.1, OB1**). Öğrencilere gezi planlarını, yolculukları, tarihî ve doğal mekân ziyaretlerini, farklı ulaşım biçimlerini ve tatil deneyimlerini yansıtan kısa diyaloglar, videolar ve görseller sunulur (**OB2**). Bu içeriklerde "Yarın ... gideceğim.", "Gelecek hafta ... ziyaret edeceğiz.", "Geçen yıl ... gittim.", "Burası çok güzel bir ...'dır.", "Nereye gideceksin?", "Önce ..., sonra ..., daha sonra ...", "... görmek istiyorum." gibi ifadeler yer alır. Öğrenciler bu içerikleri dinleyerek, izleyerek ve inceleyerek hedef dil yapılarına genel bir aşinalık kazanır.

Öğrencilerin içerikte geçen gezi planı ifadelerini, soru kalıplarını, zaman yapılarını, yer ve yön bildiren ifadeleri, amaç bildiren yapıları ve tekrar eden dil parçalarını fark etmeleri sağlanır (**KB2.2, KB2.8**). "Duy ve Bul" etkinliğinde öğrencilere dinledikleri ya da izledikleri içerikte geçen dil parçaları belirtilir; "Yarın nereye gideceksin?", "Ne zaman yola çıkacaksınız?", "Hangi yaylaya gideceğiz?", "Geçen yıl nereye gittin?", "Orada neler yaptın?", "Burası

nasıl bir yer?" gibi soru ve cevap kalıplarını işaretlemeleri, tekrar eden yapıları seçmeleri, hangi yapıların neden tekrar ettiğini sorgulamaları ve sınıfta paylaşımları istenir **(KB2.14, OB1, OB4)**.

Hedef dil yapılarını içeren ifadeler beden dili, görseller ve sözlü tekrarlarla sunulur **(OB4)**. Öğrenciler bu ifadeleri tekrar eder, taklit eder ve işitsel-görsel desteklerle dil yapılarını bütüncül olarak algılar **(SDB2.1)**. "Yarın ... gideceğim.", "Gelecek hafta ... ziyaret edeceğiz.", "Geçen yıl ... gittim.", "Burası çok güzel bir ...'dır.", "... görmek istiyorum." gibi ifadeler hem sözel hem fiziksel olarak öğrenciler tarafından canlandırılır. Öğrenciler yön göstererek gidilecek yerleri ifade eder, görseller üzerinden tarihî ve doğal mekânları tanımlar, yolculuk ve gezi planlarını beden dili ya da görseller üzerinden ifade eder **(SDB2.2, D16.3)**.

Öğrenciler hedef dil parçalarını bağlam içinde tekrar eder **(KB2.8, E1.5)**. "Tekrar Zinciri" etkinliği ile öğrenciler sırayla aynı kalıbı farklı içeriklerle kullanır ("Yarın ... gideceğim.", "Yarın ... gideceğim, gelecek hafta ... ziyaret edeceğim.", "Geçen yıl ... gittim.", "Burası çok güzel bir ...'dır.", "Önce ..., sonra ..., daha sonra ...") **(E2.3)**. Bu etkinlikte öğrenciler dil yapılarını otomatik olarak ve akıcı biçimde kullanır; öğrenilen ifadeleri genişleterek kullanır ve hangi dil parçalarının birbirine nasıl bağlandığını sorgular **(E2.5, D10.1)**. Öğrenciler öğrenme sürecine aktif katılım gösterir. Ayrıca "Canlandır ve Söyle" etkinliği ile öğrenciler duydukları ifadeleri fiziksel olarak canlandırır ve eş zamanlı olarak tekrar eder **(SDB2.2, E2.1)**. Öğrenciler gezi planı yapma, tarihî ya da doğal bir mekânı tanıtma, geçmişte yaptıkları bir geziyi anlatma, arkadaşlarıyla yapılacak bir tatil planını paylaşma ya da ziyaret etmek istedikleri bir yeri tanıtma gibi durumları beden diliyle gösterirken aynı anda sözel olarak ifade eder **(E2.2, D4.2, D5.1)**.

Öğrenciler öğrenilen dil yapılarını iletişim içinde kullanmaya başlar **(E3.8, SDB2.1)**. Grup çalışmalarında öğrenciler birbirlerine gitmek istedikleri yerler, geçmiş gezi deneyimleri, görmek istedikleri tarihî ve doğal mekânlar, yapmayı planladıkları etkinlikler ve geleceğe yönelik gezi planları hakkında sorular sorar ve cevap verir **(SDB2.2, SDB2.3, OB1)**. Öğrenciler "Nereye gideceksin?", "Ne zaman yola çıkacaksın?", "Geçen yıl nereye gittin?", "Orada neler yaptın?", "Hangi yeri görmek istiyorsun?" gibi sorulara cevap verirken hedef dil yapılarını kurallar düşünülmeden, doğal iletişim durumlarında kullanır **(D4.2, D16.3, D20.2)**.

Sürecin sonunda öğrenciler edinilen dil yapılarını farklı bağlamlarda kullanır **(SDB1.1, SDB3.1)**. Öğrenciler kendi gezi planlarını anlatırken, arkadaşlarıyla iletişim kurarken, yaşadıkları çevredeki tarihî ve doğal güzellikleri tanıtırken, sınıf içinde sözlü ve yazılı ifadeler oluştururken öğrenilen dil parçalarını doğal biçimde kullanır **(OB5)**. Ayrıca farklı iletişim durumlarına göre ifadelerini yeniden düzenler, uygun dil kalıplarını seçer, hangi ifadenin hangi bağlamda daha uygun olduğunu sorgular ve kendi yaşamlarıyla ilişkilendirerek kullanır **(KB2.17, KB2.8, D10.1)**.

LAZ.8.2.SÖS.

"Nereye Gideceğiz?" temasına yönelik sözcük seçme ve kullanma süreci, öğrencilerin gezi ve tatil planları yapma, gidilecek yerlerden bahsetme, tarihî ve doğal mekânları tanıtma, geçmiş gezi deneyimlerini anlatma ve geleceğe yönelik planlarını paylaşma durumlarında kullanılan "gezi", "tatil", "yolculuk", "yayla", "köy", "şehir", "orman", "göl", "deniz", "vadi", "kale", "müze", "harita", "rehber", "ziyaret", "plan" gibi hedef sözcüklerle karşılaşmaları üzerinden başlatılır **(E1.1, SDB1.1, OB1)**. Öğrenciler bu sözcüklerin yer aldığı içerikleri dinler ve izler; sözcükleri bütünsel olarak duyar ve görerek bu sözcüklere aşinalık kazanır **(KB2.2)**. Öğrenciler tekrar eden sözcüklere dikkat ederek bu sözcüklerin hangi anlamlarda kullanıldığını birbirlerine sorar ve bu sözcükleri ayırt etmeye başlar **(E3.8)**.

Öğrencilere gezi planlarını, yolculukları, tarihî ve doğal mekân ziyaretlerini, tatil hazırlıklarını ve farklı mekân deneyimlerini yansıtan kısa diyaloglar, metinler, görseller ve videolar sunulur **(E1.1, OB1)**. Bu içeriklerde "gezi", "tatil", "yolculuk", "yayla", "köy", "şehir", "orman",

"göl", "deniz", "vadi", "kale", "müze", "harita", "rehber", "ziyaret", "bugün", "yarın", "gelecek hafta", "geçen yıl", "önce", "sonra", "görmek", "gitmek", "gezmek", "dönmek" gibi hedef sözcükler doğal bir bağlam içinde yer alır **(OB4)**. Öğrenciler bu sözcükleri bütüncül olarak algılayarak ve bağlam içindeki kullanımlarını ilişkilendirerek ilk aşinalıklarını kazanır **(KB2.14)**.

Öğrencilerin içerikte tekrar eden sözcükleri fark etmeleri sağlanır **(KB2.2, OB1)**. "Duy-Gör-İşaretle" etkinliğinde öğrenciler dinledikleri, izledikleri ya da okudukları içerikte geçen hedef sözcükleri belirler, işaretler ve sınıfla paylaşır **(SDB1.2)**. Ardından bu sözcükler öğrenciler tarafından sesli olarak tekrar edilir. Öğrenciler ulaşım, mekân, zaman ve etkinlik bildiren temel sözcükleri gözlemleyerek benzer özelliklerine göre gruplandırır **(KB2.7)**.

Öğrencilerin hedef sözcüklerin kullanımını anlamaları desteklenir **(OB4)**. "Nerede Kullanılır?" etkinliğinde öğrenciler verilen sözcüklerin hangi iletişim durumlarında kullanıldığını belirler; örneğin "yayla", "orman", "göl" sözcüklerinin doğal mekânları tanıtırken, "kale", "müze" sözcüklerinin tarihî yerleri anlatırken, "bugün", "yarın", "gelecek hafta" ifadelerinin gezi planı yaparken, "önce", "sonra", "daha sonra" ifadelerinin sıralı anlatımlarda kullanıldığını fark eder ve bunu görseller ya da örnek cümleler üzerinden açıklar **(KB2.7, KB2.14, D4.2)**.

Öğrenciler hedef sözcüklerin anlamlarını kendi zihinsel kavramlarıyla ilişkilendirir **(SDB1.1, E1.5)**. Öğrenciler "Yarın ... gideceğim.", "Geçen yıl ... gittim.", "Ben ... görmek istiyorum.", "Arkadaşlarımla ... ziyaret edeceğim." gibi ifadeler üzerinden sözcükleri kendi yaşamlarıyla bağlantılandırır **(KB2.8)**. "Kendimle İlişkilendiriyorum" etkinliği ile öğrenciler öğrendikleri sözcükleri kendi gezi planları, geçmiş deneyimleri, görmek istedikleri yerler ve tatil planlarıyla ilişkilendirerek, hangi sözcüğün kendi deneyimine daha uygun olduğunu sorgulayarak anlamlarını pekiştirir **(D10.1)**.

Öğrenciler hedef sözcüklerin anlamlarını daha açık biçimde ortaya koyar **(OB1)**. "Anlamını Açıkla" etkinliğinde öğrenciler seçtikleri sözcükleri basit ifadelerle açıklar, örnek cümle içinde kullanır ve gerektiğinde görsellerle destekler **(E2.3, SDB2.1)**. Öğrenciler "gezi", "tatil", "yayla", "müze", "kale", "orman", "rehber" gibi sözcükleri kendi ifadeleriyle açıklarken benzer sözcüklerle ilişkiler kurar, anlamlarını yorumlar ve arkadaşlarıyla paylaşır **(KB2.14, D10.1)**.

Öğrenciler hedef sözcükleri farklı bağlamlarda tekrar ederek anlamlarını güçlendirir **(E2.1, OB1)**. "Cümle Kur-Paylaş" etkinliği kapsamında öğrenciler verilen sözcüklerle kısa cümleler oluşturur ve sınıfla paylaşır **(E3.1, SDB2.3)**. Öğrenciler "yayla", "orman", "göl", "kale", "müze", "tatil", "yolculuk" gibi sözcükleri kullanarak anlamlı ifadeler üretir ve arkadaşlarının seçtiği sözcükleri dikkatle dinleyerek benzer ya da farklı tercihleri fark eder **(D4.2, D5.1)**.

Öğrenciler hedef sözcükleri doğal iletişim içinde kullanmaya yönlendirilir **(E3.8, SDB2.1)**. "Sor-Cevapla" etkinliği ile öğrenciler birbirlerine "Nereye gideceksin?", "Ne zaman yola çıkacaksın?", "Geçen yıl nereye gittin?", "Hangi yeri görmek istiyorsun?", "En çok hangi doğal güzelliği ziyaret etmek istersin?", "Hangi tarihî mekânı biliyorsun?" gibi sorular sorup cevap verir **(SDB2.2, E2.3, E2.2)**. Bu süreçte öğrenciler öğrenilen sözcükleri kendiliğinden ve bağlama uygun biçimde kullanır **(D4.2, D5.1, D14.3)**.

Sürecin son aşamasında öğrenciler hedef sözcükleri farklı bağlamlarda kullanarak kalıcı hâle getirir **(SDB3.1, OB5)**. Öğrenciler konuşma ve yazma etkinliklerinde öğrenilen sözcükleri doğal bir şekilde kullanır; kendi gezi planlarını anlatır, arkadaşlarıyla iletişim kurar, kısa gezi metinleri oluşturur, yaşadıkları çevredeki tarihî ve doğal güzellikleri tanıtır ve farklı sosyal durumlarda uygun sözcükleri seçer, hangi sözcüğün hangi iletişim durumuna daha uygun olduğunu sorgulayarak kullanır **(KB2.8, KB2.15, KB2.17, D19.1)**.

LAZ.8.2.SES.

"Nereye Gideceğiz?" temasına yönelik sesletim seçme ve kullanma süreci, öğrencilerin gezi ve tatil planları yapma, gidilecek yerlerden bahsetme, tarihî ve doğal mekânları tanıma, geçmiş gezi deneyimlerini anlatma ve geleceğe yönelik planlarını paylaşmaya yönelik hedef sesletim unsurlarına dikkat ederek dinlemeleriyle başlatılır **(OB2, OB1)**. Öğrencilere gezi planlarını, yolculukları, tarihî ve doğal mekân ziyaretlerini, farklı ulaşım deneyimlerini

ve tatil hazırlıklarını yansıtan kısa diyaloglar, ses kayıtları ve videolar sunulabilir. Bu içeriklerde "Yarın ... gideceğim.", "Gelecek hafta ... ziyaret edeceğiz.", "Geçen yıl ... gittim.", "Burası çok güzel bir ...'dır.", "Nereye gideceksin?", "... görmek istiyorum." gibi ifadeler doğal bir akış içinde yer alabilir. Öğrenciler bu ifadeleri dinlerken Lazcaya özgü sesler, yer adlarının doğru sesletimi, zaman ifadelerindeki vurgu, soru cümlelerindeki tonlama, sıralı anlatımlardaki duraklama ve konuşma akıcılığına dikkat eder **(SDB1.2)**.

Öğrencilerin hedef sesletim unsurlarını fark etmeleri sağlanır **(OB1, SDB1.2)**. "Dinle-Fark Et" etkinliğinde öğrenciler belirli sözcüklerin ve ifadelerin nasıl söylendiğine dikkat eder; özellikle yer adlarını söylerken, zaman ifadelerini kullanırken, tarihî ve doğal mekânları ifade ederken, geçmiş gezi deneyimlerini anlatırken ya da gelecek planlarından bahsederken kullanılan vurgu ve tonlamayı ayırt eder **(KB2.2, KB2.7)**. Öğrenciler duydukları sesletim özelliklerini işaretler, benzer ses özelliklerini belirler ve sınıfla paylaşır.

Öğrenciler hedef sesletim unsurlarını tekrar ederek pekiştirir **(E1.5)**. "Tekrar ve Taklit" etkinliği kapsamında öğretmen seslendirmesinin ya da ses kaydının ardından ifadeler doğru telaffuzla tekrar ettirilebilir **(SDB2.1)**. Öğrenciler gezi planı yapma, gidilecek yerleri tanıtmaya, geçmiş gezi deneyimlerini anlatma ve tarihî ya da doğal mekânlardan bahsetmeye ilişkin ifadeleri vurgu, tonlama ve akıcılığa dikkat ederek bireysel ve grup hâlinde seslendirir **(SDB2.2)**.

Öğrenciler hedef sesletim unsurlarını farklı bağlamlarda tanımaya yönlendirilir **(OB1, OB4)**. "Nerede Duydun?" etkinliğinde öğrencilere aynı ifadeler farklı iletişim durumları içinde dinletilir ve öğrenciler hangi sözcük ya da ifadenin nasıl söylendiğini tanırlar **(KB2.7)**. Örneğin "Yarın ... gideceğim." ifadesi gezi planı yapma, arkadaşlarla konuşma ya da sınıfta tatil planını paylaşma bağlamlarında dinletilir ve öğrenciler ortak sesletim özelliklerini fark eder.

Öğrencilerin doğru sesletimi kendiliğinden seçerek kullanmaları sağlanır **(KB2.8)**. "Hangisi Doğru?" etkinliğinde öğrencilere aynı ifadenin farklı sesletimlerle söylendiği örnekler sunulur ve öğrencilerden doğru olanı seçmeleri, hangi sesletimin neden daha uygun olduğunu sorgulamaları istenir **(E2.5)**. Ardından "Seç ve Söyle" etkinliği ile öğrenciler doğru sesletimi seçtikleri ifadeleri kendi cümleleri içinde kullanarak yeniden üretir **(E2.3, D10.1)**.

Öğrenciler sesletim unsurlarını iletişim içinde kullanır **(E3.8, SDB2.1)**. Grup çalışmalarıyla öğrenciler birbirlerine gitmek istedikleri yerler, geçmiş gezi deneyimleri, görmek istedikleri tarihî ve doğal mekânlar ve geleceğe yönelik planları hakkında sorular sorar ve cevap verirken öğrendikleri ifadeleri doğru sesletimle kullanır **(SDB2.2, SDB2.3, E2.1, E2.2)**. "Sor-Cevapla" etkinliğinde öğrenciler konuşurken doğru vurguya, tonlamaya ve akıcılığa dikkat eder **(D4.2, D5.1, D14.3)**.

Sürecin sonunda öğrenciler öğrendikleri sesletim unsurlarını farklı bağlamlarda kullanarak kalıcı hâle getirir **(SDB3.1)**. Öğrenciler hem konuşma hem de gezi planlarını tanıtmaya etkinliklerinde doğru telaffuz, vurgu ve tonlamayı doğal bir şekilde kullanır; farklı kişilerle iletişim kurarken, kendi gezi deneyimlerini anlatırken ve yaşadıkları çevredeki tarihî ve doğal güzellikleri tanıtırken sesletim özelliklerini hangi tonlama ve vurgunun hangi iletişim durumuna daha uygun olduğunu sorgulayarak bağlama uygun biçimde düzenler **(KB2.14, KB2.15, KB2.8, D10.1)**.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

1. Etkinlik: Karadeniz İçin Sürdürülebilir Gezi Rotası Tasarlıyorum

Öğrenciler bireysel veya küçük gruplar hâlinde Karadeniz bölgesinde yer alan tarihî, doğal ve kültürel mekânları inceleyerek çevreye duyarlı bir gezi rotası tasarlayabilir. Bu süreçte öğrenciler basılı kaynak, harita, dijital içerik ve görsel materyaller aracılığıyla farklı şehir, yayla, müze, kale, doğal alan ve kültürel miras unsurları hakkında bilgi toplayabilir. Bu bilgileri ulaşım imkânları, ziyaret zamanı, yapılabilecek etkinlikler, çevresel etkiler, kültürel değerler ve korunması gereken doğal alanlar açısından karşılaştırabilir.

Farklı gezi seçeneklerinin avantaj ve sınırlılıklarını değerlendirerek çevreye en az etki oluşturacak alternatif gezi planı geliştirebilir. Öğrenciler hazırladıkları gezi rotasını harita, dijital sunum, poster veya görsel çizelge ile somutlaştırabilir; seçtikleri güzergâhın neden daha uygun olduğunu Lazca olarak gerekçelendirebilir, arkadaşlarının sorularını cevaplayabilir, farklı önerileri karşılaştırabilir ve hazırladıkları ürünü Karadeniz'e gezi planlayan öğrenci, aile veya okul toplulukları tarafından kullanılabilecek gerçek bir gezi önerisine dönüştürebilir.

2. Etkinlik: Laz Kültürünü Tanıtan Dijital Gezi Rehberi Hazırlıyorum

Öğrenciler bireysel olarak veya grup hâlinde Laz kültürünü, tarihî mekânları, doğal güzellikleri ve bölgesel yaşamı tanıtacak dijital bir gezi rehberi hazırlayabilir. Öğrenciler ilgi alanlarına göre çalışacakları mekânları, kültürel unsurları veya ziyaret noktalarını kendileri seçebilir. Bu yerlerin tarihî geçmişi, kültürel özellikleri, doğal yapısı, ulaşım imkânları, ziyaret zamanı ve ziyaretçilere sunabileceği deneyimler hakkında basılı ve dijital kaynaklardan araştırma yapabilir. Elde ettikleri bilgileri sınıflandırabilir, bunların benzer ve farklı yönlerini analiz edebilir, ziyaretçiler için en işlevsel bilgileri seçip bu bilgileri broşür, dijital gezi kartı, etkileşimli harita, kısa tanıtım videosu veya sunum dosyası gibi özgün ürünlere dönüştürebilir. Sürecin sonunda öğrenciler hazırladıkları rehberi sınıf ortamında Lazca olarak sunabilir, ürünlerini Laz kültürünü tanımak isteyen ziyaretçiler, turistler veya okulun tanıtım etkinliklerinde kullanılabilecek gerçek bir rehber olarak paylaşabilir, arkadaşlarından gelen öneriler doğrultusunda ürünlerini yeniden düzenleyip farklı hedef kitlelere uygun yeni kullanım alanları geliştirebilir.

Destekleme

1. Etkinlik: Adım Adım Gezi Planımı Oluşturuyorum

Öğrenciler görseller, mekân kartları, zaman kartları, ulaşım sembolleri ve ses kayıtlarıyla desteklenen yapılandırılmış bir öğrenme alanında kendi hızlarında ilerleyerek gezi planı oluşturabilir. Sürecin başında öğrenciler yer, zaman, ulaşım ve etkinlik kavramlarını temsil eden görselleri inceleyerek öğretmen ve akran desteğiyle temel sözcükleri tekrar edebilir. Ses kayıtlarını dinleyerek doğru telaffuzu yeniden üretip her kavrama ilişkin örnekleri eşleştirme çalışmalarıyla pekiştirebilir. Ardından öğrencilere basamaklandırılmış yönergeler ve kontrol listeleri sunulabilir. Öğrenciler önce gitmek istedikleri yeri seçebilir, sonra zamanı belirleyebilir, daha sonra ulaşım aracını ve yapacakları etkinlikleri seçerek planlarını adım adım tamamlayabilir. Süreç boyunca öğrenciler ihtiyaç duyduklarında görsel kartlara, dijital ses kayıtlarına ve akran geri bildirimine yeniden ulaşabilir. Sürecin sonunda öğrenciler hazırladıkları gezi planını poster, kart dizisi veya kısa sözlü anlatım yoluyla paylaşıp kendi ilerlemelerini kontrol listeleri üzerinden değerlendirebilir.

2. Etkinlik: Dinle, Seç, Söyle ve Paylaş

Öğrenciler ses kayıtları, alt yazılı kısa videolar, görseller ve etkileşimli kartlarla desteklenen oyunlaştırılmış bir öğrenme ortamında gezi, yolculuk ve mekânlarla ilgili temel ifadeleri kendi öğrenme hızlarında tekrar ederek kullanabilir. Sürecin başında öğrenciler kısa Lazca ifadeleri dinleyebilir, ilgili görsellerle eşleştirip, öğretmen tarafından küçük öğrenme adımlarına bölünmüş yönergeleri takip ederek her ifadeyi tekrar edebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

3. TEMA: SPOR VE AKTİF YAŞAM

Alt Temalar: Sevdığım Sporlar ve Etkinlikler; Yapabildiklerim ve Spor Becerilerim; Takımlar, Sporcular ve Sportif Paylaşımlar

Bu tema, öğrencilerin spor ve aktif yaşama ilişkin temel iletişim durumlarında Lazca kullanımını desteklemek amacıyla yapılandırılmıştır. Tema; sevilen sporlar ve etkinlikler, sportif beceriler ile takımlar, sporcular ve sportif paylaşımlara ilişkin iletişim bağlamalarını kapsamaktadır. Öğrenme sürecinde öğrencilerin sportif ilgi alanlarını, deneyimlerini ve aktif yaşam alışkanlıklarını hedef dilde anlamlı ve iletişim odaklı etkileşimler aracılığıyla ifade etmeleri desteklenmektedir. Temanın temel amacı, öğrencilerin spor ve aktif yaşama ilişkin temel iletişim becerilerini etkili ve işlevsel biçimde kullanmalarını sağlarken sağlıklı yaşam ve sportmenlik anlayışına yönelik farkındalık geliştirmelerini desteklemektir.

DERS SAATİ 16

ALAN BECERİLERİ YDAB1. Dinleme / İzleme-Anlamlandırma
YDAB2. Okuma-Anlamlandırma
YDAB3. Konuşma-Anlatma
YDAB4. Yazma-Anlatma
YDDB1. Dil Bilgisi Seçme-Kullanma
YDDB2. Sözcük Seçme-Kullanma
YDDB3. Sesletim Seçme-Kullanma

KAVRAMSAL BECERİLER -

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.3. Azim ve Kararlılık, E1.4. Kendine İnanma (Öz Yeterlilik), E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E2.2. Sorumluluk, E2.3. Girişkenlik, E2.5. Oyunseverlik, E3.2. Odaklanma, E3.5. Açık Fikirlilik, E3.8. Soru Sorma

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri

SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği, SDB2.3. Sosyal Farkındalık, SDB3.1. Uyum, SDB3.3. Sorumlu Karar Verme

Değerler

D1. Adalet, D4. Dostluk, D10. Mütevazılık, D13. Sağlıklı Yaşam, D14. Saygı, D15. Sevgi, D16. Sorumluluk, D20. Yardımseverlik

Okuryazarlık Becerileri

OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık, OB5. Kültür Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER

Türkçe, Sosyal Bilgiler, Matematik, Görsel Sanatlar, Müzik, Yabancı Dil, Fen Bilimleri, Beden Eğitimi ve Spor, Bilişim Teknolojileri ve Yazılım

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER

KB2.2. Gözlemleme, KB2.3. Özetleme, KB2.6. Bilgi Toplama, KB2.7. Karşılaştırma, KB2.8. Sorgulama, KB2.14. Yorumlama, KB2.15. Yansıtma, KB3.1. Karar Verme

8. sınıf bütüncül yaklaşıma göre yapılandırılmıştır.

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

- LAZ.8.3.D. "Spor ve Aktif Yaşam" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri dinleyebilme / izleyebilme-anlamlandırabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek dinleme / izlemeye hazırlık yapar.*
 - b) *Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.*
 - c) *Temayı, temel ayrıntılar ve ipuçlarından hareketle anlamlandırır.*
 - ç) *Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- LAZ.8.3.O. "Spor ve Aktif Yaşam" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri okuyabilme-anlamlandırabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek okumaya hazırlık yapar.*
 - b) *Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.*
 - c) *Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak anlamlandırır.*
 - ç) *Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- LAZ.8.3.K. "Spor ve Aktif Yaşam" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle konuşabilme-anlatabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek konuşmaya hazırlık yapar.*
 - b) *Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını gözlemleyerek taklit eder ve tekrarlar.*
 - c) *Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak taklit yoluyla sözlü içerik oluşturur.*
 - ç) *Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak konuşmanın içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.*
 - d) *Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak sözlü içeriği yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.*
 - e) *Temaya ilişkin konuşma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- LAZ.8.3.Y. "Spor ve Aktif Yaşam" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle yazabilme-anlatabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgilerini ve deneyimlerini harekete geçirerek yazmaya hazırlık yapar.*
 - b) *Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını inceleyerek modelden kopyalar.*
 - c) *Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak yazılı içerik oluşturur.*
 - ç) *Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.*
 - d) *Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.*
 - e) *Temaya ilişkin yazma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- LAZ.8.3.DBS. "Spor ve Aktif Yaşam" temasında sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun dil bilgisi seçebilme-kullanabilme**
- Temaya uygun dil bilgisi yapılarını seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.*
- LAZ.8.3.SÖS. "Spor ve Aktif Yaşam" temasında sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun sözcük seçebilme-kullanabilme**
- Temaya uygun sözcükleri seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.*
- LAZ.8.3.SES. "Spor ve Aktif Yaşam" temasında sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun sesletimi seçebilme-kullanabilme**
- Temaya uygun sesletimi seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.*

İÇERİK ÇERÇEVESİ Tema: SPOR VE AKTİF YAŞAM**Alt Temalar**

Sevdiğim Sporlar ve Etkinlikler

Yapabildiklerim ve Spor Becerilerim

Takımlar, Sporcular ve Sportif Paylaşımlar

İşlevsel Cümle Yapıları

Spor Türlerini ve Etkinlikleri Adlandırma: "Futboli vister.", "Basketboli vister.", "Tenisi vister."

Sportif İlgi ve Tercihleri İfade Etme: "Futboli osteru kai domatzonen.", "Basketboli kai matzonen.", "Sipori oxenu kai matzonen.", "Tenisi enni kai na matzonen sipori ren."

Yapabilme ve Yeterlilik Bildirme: "Futboli masteren.", "Mamçviren.", "Pisikletiş gemaxunen.", "Basketi masteren.", "Antremani maxenen."

Spor Etkinlikleri Hakkında Konuşma: "Xafta eçouris sipori vikum.", "Mektebişi takimis vister.", "Manebapečkimi kala maçi vikum.", "Andğa antremani miğun."

Takım ve Sporcu Hakkında Bilgi Verme: "Ma ... takimi vokaçam.", "Enni na maoropen masipore ... ren.", "Hem dido başarili masipore ren.", "Hemuk futboli isters.", "Hemuk milli takimis isters."

Sportif Paylaşım ve Görüş Bildirme: "Ham maçi dido heyecanoni ren.", "Ham sipori enteresani bdzirem.", "Takimuri osterupe çkva heyecanoni ren.", "Ham sipori zori ren ama oxoktoni ren."

Spor Alışkanlıkları ve Rutinleri Anlatma: "Ar xaftas jur ndğa tenisi vister.", "Kağa ndğas vigzar.", "Bazi siporişi salonişe vulur.", "Çumanepes egzersuzi vikum."

Sporla İlgili Soru Sorma ve Cevaplama: "Nam sipori kai dogatzonen (xadzi gayen)?", "Sipori gaxeneni?", "Nam takimi okaçam?", "Naço ordo sipori ikum?", "Enni na gaoropen masipore mi ren?"

Hedef Dil Bilgisi Yapıları

Geniş Zaman Yapıları: "... vister.", "... vigzal.", "... kai domatzonen."

Yeterlilik Yapıları: "... masteren.", "...mamçviren.", "... gemaxunen.", "...maçaşinen."

Sevgi, İlgi ve Tercih Bildiren Yapılar: "... kai matzonen.", "... xadzi mayen.", "... tercixi vikum."

Sıklık Zarfları ve Zaman İfadeleri: "Kağa ndğas", "a bazi", "ordo ordo", "ar xaftas", "ar fara", "xafta mesturis", "çumanepes", "lumcepes"

Birliktelik ve Katılım Bildiren Yapılar: "...şkala ..."

Basit Karşılaştırma Yapıları: "Daha hızlı", "daha oxoktoni", "daha zori"

Yer ve Etkinlik Bildiren Yapılar: "Sahas", "siporişi saloniş", "mektebişi takimis", "parkis"

Basit Bağlaç ve Gerekçe Yapıları: "Do", "ama", "muşeni-ki"

Soru Yapıları: "Nam sipori gaoropen?", "Nam sipori kai gatzonen?", "Sipori gaxeneni?", "Mundes antremani ikum?", "Nam takimi okaçam?"

Sesletim

Lazcaya Özgü Seslerin Telaffuzu: "ç, k, p, q, t, x, dz, ts, tz"

Farklı Seslerin Kelime İçinde Kullanımı: Okaşinu, pisikleti, maçi, taraftari, takimi, kuşa, ganconi, oxoktoni, otzkeu

Hedef Sözcükler

Sipori, futboli, basketboli, voleyboli, tenisi, osteru omçviru, okaşinu, pisikleti, ogzalu, masaşi tenisi, takimi, maçi, antremani, turnova, masipore, taraftarı, hakemi, saha, siporişi saloni, mektebi, forma, burti, rakeçi, madalya, kuşa, aktivite, getzona, manişa, şanconi, başarılı, oxoktoni, zori, aktivi, mesvareri, osteru, omçviru, antremani oxenu, gecginu, gondinu, memxacu, okatu, otzkeğu, sipori oxenu, xafta mesturi (eçouri).

İlkeler Spor ve aktif yaşama ilişkin dilsel içerikler öğrencilerin günlük yaşam deneyimleri, ilgi alanları ve sportif etkinlikleriyle ilişkilendirilerek bütüncül bir yaklaşımla ele alınmalıdır. Kelime, dil yapıları, sesletim ve iletişim becerileri anlamlı iletişim durumları içinde birlikte sunulmalıdır. Öğrencilerin farklı spor dallarını tanıtmak, sportif tercihlerini ifade etme ve sporla ilgili günlük yaşam durumlarında iletişim kurma becerilerini geliştirecek etkileşim temelli uygulamalara yer verilmelidir. Dil yapıları kullanım yoluyla fark ettirilmeli; spor ve aktif yaşama ilişkin ifadeler görseller, kısa metinler, videolar ve günlük yaşam örnekleriyle desteklenmelidir. Lazcaya özgü seslerin doğru telaffuzu modelleme, tekrar ve kısa iletişim çalışmalarıyla geliştirilmeli; öğretim süreci öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyleri ve bireysel farklılıkları dikkate alınarak planlanmalıdır.

Anahtar Kavramlar aktif yaşam, bireysel ilgi alanları, düzenli etkinlik, fiziksel etkinlik, günlük yaşam alışkanlıkları, hareketli yaşam, iş birliği, öz yeterlilik, sağlıklı yaşam, sosyal katılım, spor, spor kültürü, sportif beceriler, sportif etkinlikler, sportif farkındalık, sportif iletişim, sportif paylaşımlar, sportif sorumluluk, takım çalışması, takım ruhu.

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları; çalışma kâğıtları, kısa yazma ve konuşma uygulamaları, kontrol listeleri, gözlem formları, öğrenme günlüğü, yansıtıcı günlükler, kelime ilişkilendirme ve kümeleme etkinlikleri, zihin haritaları, öz / akran / grup değerlendirme formları, dijital üretimler (poster, video, ses kaydı), performans görevleri, öğrenme duvarı veya bülten panosu çalışmaları ile değerlendirilebilir.

1. Performans Görevi: Sevdiğim Sporlar

Öğrencilerden günlük yaşamlarında ilgilendikleri spor dallarını ve sportif etkinlikleri tanıttıkları görsel destekli bir "Sevdiğim Sporlar" posterini hazırlamaları istenebilir. Bu kapsamda öğrencilerin sevdikleri sporları, yapabildikleri sportif etkinlikleri ve spor alışkanlıklarını ifade eden temel sözcük ve yapıları kullanmaları beklenebilir. Öğrencilerin posterlerinde spor dalları, sportif etkinlikler ve kişisel tercihleriyle ilgili kısa ifade ve görsellere yer vermeleri desteklenebilir. Ayrıca öğrencilerden hazırladıkları posterlerde hangi sporları sevdiklerini, hangi etkinlikleri yaptıklarını ve ne sıklıkla spor yaptıklarını basit ifadelerle açıklamaları beklenebilir. Öğrencilerin öğrendikleri temel kalıpları kendi cümleleriyle yeniden ifade etmeleri ve sportif ilgi alanlarını günlük yaşam bağlamında paylaşımları desteklenebilir.

Performans görevi sonunda öğrenciler hazırladıkları posterleri sınıf ortamında sözlü olarak sunabilir. Bu süreçte öğrencilerin kendilerini açık ve anlaşılır biçimde ifade etmeleri, doğru ve anlaşılır telaffuzla konuşmaları, arkadaşlarına sporla ilgili basit sorular sormaları ve sorulara uygun cevaplar vermeleri beklenebilir.

Performans görevi; öğrencilerin hedef kelime ve ifadeleri doğru ve bağlama uygun kullanmaları, anlaşılır ve doğru telaffuz etmeleri, uygun dil yapılarını kullanarak kendilerini ifade edebilmeleri, iletişim kurabilmeleri ve etkinliklere aktif katılım göstermeleri ölçütlerine göre analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

2. Performans Görevi: Sportif Röportaj

Öğrencilerden sevdikleri bir sporcu, takım veya sportif etkinlik hakkında kısa bir sözlü sunum ya da video hazırlamaları istenebilir. Bu kapsamda öğrencilerin sporcu, takım ve sportif etkinliklerle ilgili temel sözcük ve ifadeleri kullanarak görüşlerini bildirmeleri, tercihlerini ifade etmeleri ve kısa açıklamalar yapmaları beklenebilir. Hazırlayacakları çalışmalarda sporcu veya takımın hangi spor dalıyla ilgilendiğini, neden sevdiğini ve hangi sportif özellikleri taşıdığını temel düzeyde ifade etmeleri desteklenebilir. Ayrıca öğrencilerden hazırladıkları sunum veya videoda öğrendikleri dil yapılarını kullanarak kısa soru-cevap etkinliklerine yer vermeleri ve sportif paylaşımlarla ilgili temel iletişim durumlarını canlandırmaları beklenebilir. Video veya sunum hazırlama sürecinin öğrencilerin sözlü ifade becerilerini geliştirmelerine, telaffuzlarını pekiştirmelerine ve dili doğal iletişim bağlamlarında kullanmalarına katkı sağlaması hedeflenebilir.

Performans görevi sonunda öğrenciler hazırladıkları çalışmaları sınıf ortamında paylaşabilir. Bu süreçte öğrencilerin anlaşılır ve doğru telaffuzla konuşmaları, hedef sözcük ve ifadeleri bağlama uygun kullanmaları, görüşlerini temel düzeyde ifade etmeleri ve iletişim kurmaları beklenebilir.

Performans görevi; öğrencilerin hedef kelime ve ifadeleri doğru ve bağlama uygun kullanmaları, anlaşılır ve doğru telaffuz etmeleri, uygun dil yapılarıyla iletişim kurabilmeleri, sportif etkinliklere ilişkin görüş ve tercihlerini ifade edebilmeleri ve etkinliklere aktif katılım göstermeleri ölçütlerine göre analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin günlük yaşamda kullandıkları temel selamlaşma, tanışma ve kendini tanıtırma ifadeleri ile ilgi, beğeni ve tercih bildiren temel iletişim yapılarını kullanabildikleri kabul edilmektedir. Günlük yaşamda karşılaştıkları etkinlik, hobi ve fiziksel aktivitelere ilişkin temel sözcükleri tanıyabildikleri; geniş zaman, temel soru-cevap kalıpları, zaman ifadeleri ve yeterlilik bildiren yapılarla kendileri hakkında kısa bilgiler verebildikleri varsayılmaktadır.

Öğrencilerin daha önce öğrendikleri temel Lazca sesleri, sözcükleri ve ifadeleri anlamlandırabildikleri; görsel, işitsel ve yazılı ipuçlarından yararlanarak temel düzeyde çıkarımlar yapabildikleri öngörülmektedir. Ayrıca basit yönergeleri izleyerek iletişim etkinliklerine katılabildikleri ve bu birikimin tema kapsamındaki öğrenmeleri destekleyeceği değerlendirilmektedir.

Ön Değerlendirme

Süreç

Spor türleri, fiziksel etkinlikler, takım sporları ve aktif yaşamı yansıtan görsel, işitsel ve dijital içeriklerden yararlanılarak öğrencilerin konuya ilişkin ön bilgileri harekete geçirilebilir. Öğrencilerden sportif deneyimlerini ve ilgi alanlarını paylaşmaları istenebilir. "Hangi sporları seviyorsun?", "Hangi sporları yapılabiliyorsun?", "En sevdiğin sporcu kim?" gibi sorular yöneltilerek konuya ilişkin bilgi, deneyim ve dil kullanımları değerlendirilebilir.

Görsel eşleştirme, kısa dinleme, okuma ve soru-cevap etkinliklerinden yararlanılarak öğrencilerin spor türleri, fiziksel etkinlikler ve sportif becerilere ilişkin temel sözcük ve ifadeleri kullanma, ilgi, tercih, yapabilme, sıklık ve görüş bildirme, görsel ve işitsel ipuçlarından anlam çıkarma ile kısa sözlü ve yazılı ifadeler oluşturma becerileri değerlendirilebilir. Elde edilen bulgular doğrultusunda öğretim süreci öğrencilerin ilgi, ihtiyaç ve hazır bulunuşluk düzeylerine uygun olarak planlanabilir.

Köprü Kurma Öğrencilerin önceki öğrenmelerinde edindikleri kendini tanıtmaya, ilgi ve tercih bildirme, günlük rutinlerden söz etme, yapabilme durumlarını ifade etme ve temel soru-cevap yapılarını kullanma becerileri ile spor ve aktif yaşama ilişkin yeni öğrenmeler arasında ilişki kurmaları desteklenebilir. Günlük yaşam deneyimleri ve boş zaman etkinliklerinden hareketle önceki öğrenmeleri harekete geçirilebilir.

Önceki öğrenmeler; spor türleri, sportif beceriler, takım tercihleri, sporcular ve aktif yaşam alışkanlıklarına ilişkin yeni sözcük, ifade ve dil yapılarıyla ilişkilendirilebilir. Öğrencilerin kendi sportif deneyimlerinden örnekler vermeleri sağlanarak önceki öğrenmeler ile yeni öğrenmeler arasında anlamlı bağlar kurmaları, Lazcayı günlük yaşamda kullanmaları ve öğrendiklerini gerçek yaşam durumlarına aktarmaları desteklenebilir.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları LAZ.8.3.D.

"Spor ve Aktif Yaşam" temasına yönelik dinleme / izleme-anlamlandırma süreci, öğrencilerin spor alışkanlıkları, fiziksel etkinlikleri, sevdikleri spor dalları, bireysel sportif deneyimleri, takım sporları ve takip ettikleri sporculara ilişkin önceki deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla farklı spor dalları, antrenman ortamları, okul takımları, bireysel ve takım hâlinde gerçekleştirilen sportif etkinlikler ile Laz kültüründe yer alan geleneksel hareket ve fiziksel etkinlikleri yansıtan görseller üzerinden başlatılır (**E1.1, E1.5, E3.2, OB1**). Futbol, basketbol, voleybol, tenis, yüzme, koşu, bisiklet, yürüyüş, takım çalışmaları, antrenman süreçleri, sportif başarılar ve sosyal sportif etkinlikler gibi durumları içeren görseller incelenerek "Hangi sporları görüyorsunuz?", "Bu kişiler hangi sporu yapıyor olabilir?", "Sence hangi takımda oynuyor olabilir?", "Bu spor nerede yapılıyor olabilir?", "Bu kişiler hangi sportif becerilere sahip olabilir?", "Sence hangi spor daha eğlenceli olabilir?", "Sen en çok hangi sporu yapmayı seviyorsun?" gibi sorulara yönelik düşünceler oluşturulur (**E3.8, SDB1.1, OB4, KB2.2**). Öğrenciler, kendi sportif deneyimlerinden ve günlük yaşam alışkanlıklarından örnekler vererek görsellerdeki unsurlar ile kendi deneyimleri arasında temel ilişkiler kurar ve dinleyecekleri / izleyecekleri içerik hakkında tahminlerde bulunur (**SDB1.2, SDB2.1, KB2.8**).

Kısa bir ses kaydı, video ya da bireysel sportif tanıtımlar, takım etkinlikleri ve sporcuların günlük rutinlerinden kesitler sunularak öğrencilerin görsel ve işitsel ipuçlarına dikkatini yönlendirerek içerikten bilgi toplamaları ve içerik hakkında tahminlerini geliştirmeleri sağlar (**E2.2, E2.3, E3.2, KB2.8**). Öğrenciler, içerikte kimlerin anlatıldığını, hangi spor dallarından söz edildiğini, kişilerin hangi sportif etkinliklere katıldığını, hangi becerilere sahip olduklarını, hangi takımları desteklediklerini, antrenman süreçlerini ve sportif başarılarını nasıl ifade ettiklerini öngörmeye çalışır (**SDB2.1, SDB2.3, OB1**).

"Spor ve Aktif Yaşam" temasına uygun dinleme / izleme metni kesintisiz olarak sunulur (**OB1**). Bu metinde sevdiği sporları ifade etme, fiziksel etkinlikleri adlandırma, sportif ilgi ve tercihleri belirtme, yapabildiği spor becerilerini anlatma, takım ve sporcular hakkında temel bilgi verme, spor rutinlerini ifade etme ve sportif etkinliklere ilişkin temel ifadeler ("Ben futbol oynuyorum.", "Basketbol oynamayı seviyorum.", "Yüzebiliyorum.", "Hafta sonu spor yapıyorum.", "Ben ... takımını tutuyorum.", "Her gün yürüyüş yapıyorum.", "En sevdiğim sporcu ..." vb.) yer alır (**E2.2, E3.2, KB2.2**). Bu aşamada öğrenciler dinledikleri / izledikleri içeriğin konusunu genel olarak algılar, içerikte geçen temel sportif ifadeleri, kişi, yer ve zaman bilgilerini, takım ve sporcu bilgilerini ve sportif etkinliklere ilişkin basit ayrıntıları ayırt eder ve tanımlar (**SDB1.2, D16.3, KB2.6**).

Dinleme / izleme sonrasında içerikte geçen spor türleri, sportif etkinlikler, takım adları, sporcular, spormekânları, antrenman zamanları ve sportif becerilere ilişkin ifadeler görseller, kartlar ve dijital materyaller aracılığıyla yeniden ele alınır (**OB4**). Öğrenciler başlangıçta yaptıkları tahminleri gözden geçirir, dinledikleri içerikle karşılaştırır, ilk düşüncelerini yeniden değerlendirir ve tahminlerinin doğruluğunu kontrol eder (**KB2.7, KB2.15**). İçerikte yer alan

İfadeler öğrenciler tarafından kullanım amaçlarına göre sınıflandırılır (**SDB1.2, OB1, D16.3**). Ayrıca öğrenciler, sınıf içindeki arkadaşlarının sevdikleri sporlar, katıldıkları etkinlikler, sahip oldukları sportif beceriler ya da destekledikleri takımlar hakkında bilgi toplamak amacıyla basit bilgi toplama çalışmaları yapar; örneğin "Kim futbol oynuyor?", "Kim yüzebiliyor?", "Kim okul takımında oynuyor?", "Kim hafta sonu spor yapıyor?", "Kim hangi takımı tutuyor?" gibi sorularla elde ettikleri bilgileri tablo veya işaretleme çizelgeleri üzerinde gösterir (**KB2.6, OB1**). Elde edilen veriler üzerinden ortak özellikler ve farklılıklar belirlenir, en uygun gruplandırmaya birlikte karar verilir ve herkesin görüşünü dikkate alan basit yorumlar yapılır (**KB2.14, KB3.1, SDB2.2, D1.2**).

Öğrenciler aynı zamanda sportif etkinliklerin sıralı yapısını fark ederek hazırlık, antrenman, oyun, yarışma ve başarı aşamaları arasındaki ilişkileri tanırlar (**KB2.7, OB1**). Sonrasında içerikteki bilgiler tablo, şema ve görsel düzenleyiciler üzerinde yapılandırılarak unsurlar arasındaki ilişkiler görünür hâle getirilir, bu ilişkiler dikkatle incelenir, yorumlanır ve bütün içinde anlamlandırılır (**KB2.14, OB4**). Bu süreçte öğrenciler farklı spor kültürleri, takım ruhu, sportif paylaşım ve toplumsal etkileşim üzerinden kültürel farkındalık geliştirir (**OB5, E3.2, E3.5, D20.2**).

Öğrenciler dinledikleri / izledikleri içeriği kendi yaşamlarıyla ilişkilendirerek bireysel olarak anlamlandırır (**E1.4, KB2.3**). Öğrenciler "Ben ... oynamayı seviyorum.", "Ben ... yapabiliyorum.", "Haftada ... gün spor yapıyorum.", "Ben ... takımını tutuyorum.", "En sevdiğim sporcu ..." gibi ifadelerle kendi sportif ilgi alanlarını, becerilerini ve aktif yaşam alışkanlıklarını ifade eder, dinledikleri içerikle kendi yaşamları arasında bağlantı kurar, kendi öğrenme sürecini değerlendirir ve dinledikleri temel bilgileri kendi cümleleriyle yeniden ifade eder (**E1.5, SDB1.1, KB2.15**).

Sürecin son aşamasında öğrenciler dinledikleri / izledikleri içerik hakkında bireysel olarak düşüncelerini ifade eder ve sınıfla paylaşır (**SDB2.1, E2.3**). Gönüllü öğrenciler söz alarak kendi sportif deneyimlerinden, sevdikleri bir takımdan ya da takip ettikleri bir sporcudan kısa kesitler paylaşır; diğer öğrenciler onları dikkatle dinler (**SDB2.2, KB2.14**). Ardından grup çalışmalarlarıyla öğrenciler birbirlerine destek olarak, yapıcı geri bildirimlerde bulunarak, arkadaşlarının düşüncelerini dikkate alarak ve görev paylaşımını dengeli biçimde gerçekleştirerek sevdikleri sporlar, sportif beceriler, etkinlik alışkanlıkları, takımlar ve sporculara ilişkin sorular sorar ve cevap verir (**SDB2.3, D1.2, D14.1, D16.3**).

LAZ.8.3.O.

"Spor ve Aktif Yaşam" temasına yönelik okuma-anlamlandırma süreci, öğrencilerin spor alışkanlıkları, fiziksel etkinlikleri, bireysel sportif deneyimleri, takım sporları, sevdikleri sporcular ve sportif ilgi alanlarına ilişkin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla spor türleri, fiziksel etkinlikler, takım çalışmaları, antrenman süreçleri, sportif başarılar, sporcular ve sportif paylaşımları içeren başlıklar, anahtar kelimeler ve destekleyici görseller üzerinden başlatılır (**E1.1, E1.5, E3.2, OB1**). Öğrencilere "Benim Sevdiğim Sporlar", "Yapabildiklerim ve Spor Becerilerim", "Takımım ve Ben", "Aktif Yaşamım" gibi başlıklar ile bu başlıkları yansıtan görseller birlikte sunulur ve öğrencilerden bu görseller ile başlıklar arasında ilişki kurmaları istenir (**E3.8, SDB1.1, OB4, KB2.2**). Öğrenciler görsellerde yer alan ipuçlarını dikkatle inceleyerek, metnin konusu ve içeriği hakkında tahminlerde bulunur ve bu tahminlerini sınıfla paylaşır (**SDB1.2, SDB2.1, KB2.8**).

Öğrenciler destekleyici görselleri ve başlıkları yeniden inceleyerek metnin içeriğine yönelik tahminlerini detaylandırır ve metinde kimlerin yer alabileceğini, kişilerin hangi sporlarla ilgilenebileceğini, hangi sportif becerilere sahip olabileceklerini, hangi takımları destekleyebileceklerini, günlük spor alışkanlıklarının, antrenman süreçlerinin, sportif başarılarının ve sportif paylaşımlarının nasıl ifade edilebileceğini öngörür (**E1.5, E2.2, E3.2**). Öğrenciler bu tahminlerini gerekçeleriyle birlikte ifade eder (**E2.3**). Ardından sevdiği sporlardan bahsetme, sportif ilgi ve tercihlerini ifade etme, yapabildiği spor becerilerini

anlatma, takım ve sporcular hakkında bilgi verme ve aktif yaşam alışkanlıklarını tanıtmaya yönelik kısa ve basit bir metin öğrencilere sunulur **(OB1)**. Öğrenciler metni önce sessiz olarak bireysel şekilde okur ve ilk okumada metnin genel konusunu anlamaya odaklanır. Bu süreçte öğrencilerin kendilerine güvenerek metni anlamlandırmaya çalışmaları teşvik edilir ve gerekli durumlarda akranlarıyla kısa paylaşımlar yapmaları sağlanır **(SDB2.1)**. Sonrasında öğrenciler metni ikinci kez okuyarak metinde geçen sportif tanıtım ifadelerini, spor türlerini, fiziksel etkinlikleri, sportif becerileri, takım ve sporculara ilişkin bilgileri, antrenman rutinlerini ve sportif başarılarla ilişkin ifadeleri işaretler veya altını çizer **(D4.2, KB2.2)**.

Okuma sürecinin devamında öğrenciler başlangıçta yaptıkları tahminleri metinle karşılaştırarak doğruluğunu kontrol eder, ilk düşüncelerini yeniden değerlendirir **(KB2.15)**. Metinde yer alan ifadeleri kullanım amaçlarına göre sınıflandırır; spor türlerini adlandıran ifadeler, sportif ilgi ve tercih bildiren ifadeler, yapabilme ve yeterlilik bildiren ifadeler, takım ve sporcu tanıtan ifadeler, sportif paylaşım ve görüş bildiren ifadeler ile spor alışkanlıklarını anlatan ifadeleri uygun başlıklar altında toplar **(KB2.7, OB1)**. Öğrenciler metindeki ifadeleri karşılaştırarak benzer ve farklı yönleri ortaya koyar; aynı anlamı taşıyan ya da farklı sportif durumlarda kullanılan ifadeleri belirler ve bu ifadeler üzerinden karşılaştırmalar gerçekleştirir **(OB4, D16.3)**.

Öğrenciler metni daha ayrıntılı inceleyerek sportif etkinliklerin sıralı yapısını belirler; hazırlık, antrenman, uygulama, takım çalışması, yarışma ve başarı aşamaları arasındaki ilişkileri açıkça ortaya koyar **(KB2.6, KB2.7)**. Öğrenciler metindeki bilgileri tablo veya şema hâline getirerek düzenler; "kişi – spor türü – sportif beceri – takım – etkinlik" ilişkisini gösteren basit tablolar oluşturur ve bu yapı üzerinden metindeki ilişkileri görselleştirir **(KB2.14, OB1, OB4)**. Ayrıca metinde verilen bilgilerden hareketle basit çıkarımlar yapar; örneğin bir kişinin hangi spor dalına ilgi duyduğu, hangi becerilere sahip olduğu, takım içinde nasıl rol aldığı ya da hangi sportif başarıları elde ettiği yorumlanır ve metinde açıkça verilmeyen bazı bilgiler tahmin edilir. Bununla birlikte öğrenciler sınıf içinde yapılan basit bilgi toplama çalışmalarıyla metindeki bilgileri kendi yaşamlarıyla karşılaştırır; "Kim futbol oynuyor?", "Kim yüzebiliyor?", "Kim okul takımında oynuyor?", "Kim hafta sonu spor yapıyor?", "Kim hangi takımı destekliyor?" gibi sorulara cevap bulmak için bilgi toplar, bu bilgileri tablo hâline getirir, arkadaşlarıyla birlikte en uygun grupeleştirmeye karar verir, birbirlerine destek olarak çalışır ve basit yorumlar yapar **(KB3.1, SDB2.2, D4.2, D20.2)**.

Öğrenciler okudukları metni kendi yaşamlarıyla ilişkilendirerek bireysel olarak anlamlandırır **(E1.4, E1.5)**. Öğrenciler metinden seçtikleri ifadeleri kendi yaşamlarına uyarlayarak yeniden ifade eder; "Ben ... oynamayı seviyorum.", "Ben ... yapabiliyorum.", "Ben ... takımını tutuyorum.", "Haftada ... gün spor yapıyorum.", "En sevdiğim sporcu ..." gibi cümlelerle kendi sportif ilgi alanlarını, becerilerini ve aktif yaşam alışkanlıklarını metinle ilişkilendirir, kendi ifadelerini yeniden gözden geçirerek geliştirir **(SDB3.1, D10.1, KB2.8, KB2.15)**.

Sürecin son aşamasında öğrenciler okudukları metin hakkında bireysel düşüncelerini ifade eder ve sınıfla paylaşır **(SDB2.1, E2.3)**. Gönüllü öğrenciler metnin içeriğini kendi cümleleriyle anlatırken diğer öğrenciler onları dikkatle dinler **(SDB2.2)**. Ardından öğrenciler grup çalışmaları yaparak metinle ilgili sorular oluşturur, birbirlerine sevdikleri sporlar, sportif beceriler, takım tercihleri, spor alışkanlıkları ve takip ettikleri sporculara ilişkin sorular sorar, verilen cevapları yorumlar, yapıcı geri bildirimlerde bulunur ve birbirlerine destek olarak cevap verir **(SDB2.3, KB2.14, D4.2, D20.2)**.

LAZ.8.3.K.

"Spor ve Aktif Yaşam" temasına yönelik konuşma-anlatma süreci, öğrencilerin sevdikleri sporları tanıtmaya, sportif ilgi ve tercihlerini ifade etme, yapabildikleri spor becerilerinden bahsetme, takım ve sporcular hakkında temel bilgiler paylaşma ve günlük sportif alışkanlıklarını anlatabildikleri deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla sınıf içinde

gerçekleştirilen kısa diyalog örnekleri ve canlandırmalar üzerinden başlatılır (**E1.1, E1.5, E3.2, SDB1.1**). Öğrencilere "Hangi sporları seviyorsun?", "Yapabildiğin sporlar nelerdir?", "Hangi takımı destekliyorsun?", "Sportif becerilerini nasıl anlatırsın?", "Hafta sonu hangi etkinlikleri yaparsın?", "En sevdiğin sporcu hakkında neler söylersin?" gibi sorular yöneltilir (**E3.8, SDB2.1, D14.2**). Öğrenciler bu sorulara cevap oluştururken dikkatlerini sorulara yönlendirir, kendi deneyimlerini güvenle paylaşır, sportif ilgi alanları hakkında nasıl bilgi verdiklerini hatırlar ve bu süreçte spor türleri, sportif beceriler, takım tercihleri, antrenman alışkanlıkları, etkinlik rutinleri ve sportif deneyimlere ilişkin bilgilerin nasıl ifade edilebildiğini söyleyerek mevcut içerikle ilişkilendirir (**E2.3, SDB2.3, KB2.8, D10.1**).

Sevdiği sporları tanıtmaya, sportif ilgi ve tercihleri ifade etme, yapabildiği spor becerilerinden bahsetme, takım ve sporcuları tanıtmaya ve aktif yaşam alışkanlıklarına ilişkin bilgi paylaşma ifadelerini içeren kısa diyaloglar model olarak sunulur (**OB1**). Öğrenciler bu diyalogları tekrar eder, birlikte söyler ve taklit ederek kullanılmaya başlanılan yapıları fark eder (**E3.2, KB2.2**). Öğrenciler ifadeleri bireysel olarak ve grup hâlinde seslendirir, Lazca'ya özgü sesleri fark ederek doğru telaffuzla söylemeye çalışır, kendi sesletimlerine dikkat ederek gerektiğinde düzeltmeler yapar (**E1.4, SDB1.2, D16.3**).

Öğrenciler model diyaloglardan hareketle sevdiği sporları tanıtmaya, sportif becerilerini anlatmaya, takım ve sporcular hakkında temel bilgiler paylaşma ve sportif etkinliklere ilişkin ifadeleri kullanarak kendi konuşmalarını oluşturur (**E1.5, SDB1.2**). Öğrenciler "Ben ... oynuyorum.", "Ben ... yapmayı seviyorum.", "Ben ... yapabiliyorum.", "Ben ... takımını tutuyorum.", "En sevdiğim sporcu ...", "Haftada ... gün spor yapıyorum." gibi yapıları kullanarak kendi sportif yaşamlarını tanıtan kısa konuşmalar hazırlar; hazırladıkları konuşmaları tekrar eder, kendi ifadelerini yeniden gözden geçirir, geliştirir ve daha akıcı hâle getirir (**KB2.14, KB2.15, E2.3**). Öğrenciler oluşturdukları konuşmaları sınıf içinde sözlü olarak güvenle ifade eder ve konuşmalarını kendi sportif deneyimlerine göre zenginleştirir (**SDB3.1, D10.1, D14.1**).

Konuşma sürecinde öğrenciler hazırlıklı ve hazırlıksız konuşma durumlarında öğrendikleri ifadeler kullanılarak iletişim kurulabildiğini deneyimler (**E2.2, E2.3, E3.2**). Hazırlıklı konuşmalarda sevdikleri sporlardan bahseder, sportif becerilerini tanıtır, takım tercihleri, sporcular, antrenman alışkanlıkları, günlük sportif etkinlikleri ve aktif yaşam deneyimlerine ilişkin bilgiler paylaşır (**SDB2.1, OB1**). Hazırlıksız konuşmalarda ise arkadaşlar tarafından yöneltilen sorulara anlık ve bağlama uygun cevaplar verir; soru sorar, cevap verir ve konuşmayı sürdürür (**SDB2.2, SDB2.3**). Öğrenciler konuşmalarında uygun sözcükleri seçerken dikkatlerini konuşmanın akışına yönlendirir, birbirlerine yapıcı şekilde yaklaşır, cümlelerini açık ve anlaşılır şekilde kurar ve mesajlarını net biçimde ifade eder (**KB2.8, D4.2**). Öğrenciler birbirlerini dinleyerek iletişimi sürdürür, konuşma sırasına uyar ve sosyal etkileşim içinde öğrenir (**D10.3, D15.1, D16.3**).

Öğrenciler öğrendikleri ifadeleri farklı durumlara uyarlayarak yeniden kullanır; bir arkadaşına sevdiği sporları anlatmaya, sportif becerilerini paylaşmaya, takımını tanıtmaya, sınıfta kendi aktif yaşam alışkanlıklarını anlatmaya veya takip ettiği bir sporcu hakkında temel bilgiler paylaşmaya gibi farklı durumları canlandırır ve bu durumlara uygun ifadeler kullanarak konuşur (**SDB3.1, E2.3**). Öğrenciler konuşmalarını bağlama uygun şekilde yeniden düzenler, farklı kişilerle iletişim kurarken kullanılabilecek ifadeleri karşılaştırır, en uygun iletişim biçimini seçer, arkadaşlarıyla iş birliği içinde çalışır ve birbirlerini destekleyerek etkinliğe aktif katılım gösterir (**KB2.7, KB2.14, KB3.1, D20.2**).

Sürecin sonunda öğrenciler gerçekleştirdikleri konuşma etkinliklerini değerlendirir; kendilerini veya seçtikleri bir sporcuya, takıma ya da sportif etkinliğe ilişkin kısa konuşmalar yapar, arkadaşlarının konuşmalarını dikkatle dinler ve birbirlerinin konuşmalarına yönelik görüşlerini ifade eder (**SDB2.1, SDB2.2, KB2.14**). Öğrenciler birbirlerine geri bildirim verir, verilen ifadeleri yorumlar, karşılıklı konuşmalar gerçekleştirir, birbirlerine destek olur ve düşüncelerini paylaşır (**SDB2.3, D4.2, D10.3, D16.3, D20.2, KB2.8**).

Öğrencilerden günlük yaşamlarında ilgilendikleri spor dallarını ve sportif etkinlikleri tanıttıkları görsel destekli bir "Sevdiğim Sporlar" posterini hazırlamaları istenebilir. Bu kapsamda öğrencilerin sevdikleri sporları, yapabildikleri sportif etkinlikleri ve spor alışkanlıklarını ifade eden temel sözcük ve yapıları kullanmaları beklenebilir. Öğrencilerin posterlerinde spor dalları, sportif etkinlikler ve kişisel tercihleriyle ilgili kısa ifadeler ve görseller kullanmaları sağlanabilir. Ayrıca öğrencilerden hazırladıkları posterlerde hangi sporları sevdiklerini, hangi etkinlikleri yapabildiklerini ve ne sıklıkla spor yaptıklarını basit ifadelerle açıklamaları beklenebilir. Öğrencilerin öğrendikleri temel kalıpları kendi cümleleriyle yeniden ifade etmeleri ve sportif ilgi alanlarını günlük yaşam bağlamında paylaşmaları desteklenebilir. Performans görevi sonunda öğrenciler hazırladıkları posterleri sınıf ortamında sözlü olarak sunabilir. Bu süreçte öğrencilerin kendilerini açık ve anlaşılır biçimde ifade etmeleri, doğru ve anlaşılır telaffuzla konuşmaları, arkadaşlarına sporla ilgili basit sorular sormaları ve sorulara uygun cevaplar vermeleri beklenebilir. Bu performans görevi kontrol listeleri, gözlem formları, dereceli puanlama anahtarları, öz / akran / grup değerlendirme formları ile değerlendirilebilir.

LAZ.8.3.Y.

"Spor ve Aktif Yaşam" temasına yönelik yazma süreci, öğrencilerin sevdikleri sporları tanıtmaya, sportif ilgi ve tercihlerini ifade etme, yapabildikleri spor becerilerinden bahsetme, takım ve sporcular hakkında temel bilgiler paylaşma ve aktif yaşam alışkanlıklarına ilişkin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla başlatılır (**E1.1, E3.2, SDB1.1**). Öğrencilere spor türleri, fiziksel etkinlikler, sportif beceriler, takım tercihleri, antrenman alışkanlıkları, sporcular ve günlük sportif etkinliklere ilişkin daha önce öğrenilen yapılar hatırlatılır ve "Benim Aktif Yaşamım" yazma görevi tanıtılır (**OB1**). Öğrencilerden yazma görevinde ne yapılacağını anlaşılmaması istenebilir ve "Hangi sporları seviyorsun?", "Hangi sporları yapıyorsun?", "Hangi takımı destekliyorsun?", "Ne sıklıkla spor yapıyorsun?", "En sevdiğin sporcu kim?", "Arkadaşlarınla hangi sportif etkinlikleri yapıyorsun?" gibi örnek sorular üzerinden konuya hazırlanırken dikkatlerini sorulara yönlendirir, önceki bilgilerini hatırlar ve yazacakları içerik hakkında ilk fikirlerini oluşturur (**KB2.8**).

Öğrencilere sevdiği sporları tanıtmaya, sportif ilgi ve tercihlerini ifade etme, yapabildiği spor becerilerinden bahsetme, takım ve sporcular hakkında bilgi verme ve sportif yaşamını sıralı şekilde anlatmaya yönelik kısa ve basit yazılı model metinler sunulur (**E3.2, OB1**). Öğrenciler bu metinleri inceleyerek yapı ve içerik hakkında farkındalık kazanır (**KB2.2**). "Ben ... oynuyorum.", "Ben ... yapmayı seviyorum.", "Ben ... yapabiliyorum.", "Ben ... takımını tutuyorum.", "En sevdiğim sporcu ...", "Haftada ... gün spor yapıyorum." gibi model metinler öğrenciler tarafından okunarak incelenir, ardından kopyalanarak yeniden yazılır. Öğrenciler yazarken dikkatlerini yazım biçimine yönlendirir, kendi yazılarını kontrol eder ve gerekli düzeltmeleri yapar (**SDB1.2, D16.3**).

Öğrenciler model metinlerden hareketle kendi yazılarını oluşturmaya yönlendirilebilir (**E1.5**). "Cümlemleri Tamamlıyorum" etkinliği kapsamında öğrencilere eksik bırakılmış ifadeler verilebilir ("Ben ... oynuyorum.", "Ben ... yapmayı seviyorum.", "Ben ... yapabiliyorum.", "Ben ... takımını tutuyorum.", "Haftada ... gün spor yapıyorum.") ve bu cümlelerin kendilerine göre tamamlanması istenir (**KB2.8**). Daha sonra öğrenciler bu cümleleri bir araya getirerek kendi sportif yaşamlarını anlatan kısa bir metin oluşturur. Bu süreçte öğrenciler modeli kullanarak yeni içerik düzenler, kişisel sportif bilgilerini yapılandırır, yazarken kendilerine güvenir, fikirlerini yazılı olarak ifade eder ve yazılı üretim gerçekleştirir (**E2.3, SDB1.2, D10.1**).

Öğrenciler "Benim Aktif Yaşamım" etkinliği kapsamında sevdikleri sporlar, sportif becerileri, takım tercihleri, günlük spor alışkanlıkları, sportif etkinlikleri ve takip ettikleri sporcuları içeren kısa bir tanıtım metni yazar (**KB2.2, OB1**). Öğrenciler yazarken uygun kelimeleri seçmeye, basit cümle yapıları kurmaya, bilgileri anlamlı bir sırayla düzenlemeye ve mesajlarını açık ve anlaşılır şekilde ifade etmeye dikkat eder (**KB2.7, D10.1**). Yazılarında

hangi bilgiyi önce, hangisinin sonra verilebileceğini planlar; benzer ve farklı sportif deneyimler karşılaştırılarak anlamlı bir bütün oluşturur, yazılarındaki ilişkileri yorumlar ve en uygun anlatım biçimine karar verir **(KB2.14, KB3.1)**.

Öğrenciler yazdıkları metinler üzerinde yeniden düzenleme çalışmaları yapar **(OB4)**. "Met-nimi Geliştiriyorum" etkinliği kapsamında öğrenciler yazdıkları metni gözden geçirir, eksik ya da hatalı kısımları düzeltir, ifadelerini daha açık ve anlaşılır hâle getirir **(SDB2.1, D4.2)**. Ardından öğrenciler yazılarını sınıf içinde paylaşır, arkadaşlarının önerilerini dinler, birbirlerine destek olarak metinlerini geliştirmeye devam eder ve "Spor ve Aktif Yaşam Panosu" etkinliği ile yazılar görsellerle birlikte sergiler **(SDB2.2, SDB2.3, D20.2, OB5)**.

Sürecin son aşamasında öğrenciler yazma süreçlerini değerlendirir **(SDB3.1)**. "Kendimi Değerlendiriyorum" etkinliği kapsamında öğrenciler yazarken nelerin doğru yapılabildiğini, hangi bilgilerin açık şekilde ifade edilebildiğini ve hangi alanlarda gelişmesi gerektiğini ifade eder **(KB2.14)**. Ayrıca "Arkadaşımın Yazısını Okuyorum" etkinliği ile öğrenciler birbirlerinin yazılarını inceleyerek basit geri bildirimlerde bulunur, yazılardaki ifadeleri yorumlar, geliştirilmesi gereken noktaları belirler, düşüncelerini paylaşır ve birbirlerine yapıcı öneriler sunar **(SDB2.1, SDB2.2, D4.2, KB3.1)**.

Öğrencilerden sevdikleri bir sporcu, takım veya sportif etkinlik hakkında kısa bir sözlü sunum ya da video hazırlamaları istenebilir. Bu kapsamda öğrencilerin sporcu, takım ve sportif etkinliklerle ilgili temel sözcük ve ifadeleri kullanarak görüşlerini bildirmeleri, tercihlerini ifade etmeleri ve kısa açıklamalar yapmaları beklenebilir. Hazırlayacakları çalışmalarda sporcu veya takımın hangi spor dalıyla ilgilendiğini, neden sevdiğini ve hangi sportif özellikleri taşıdığını temel düzeyde ifade etmeleri desteklenebilir. Ayrıca öğrencilerden hazırladıkları sunum veya videoda öğrendikleri dil yapılarını kullanarak kısa soru-cevap etkinliklerine yer vermeleri ve sportif paylaşımlarla ilgili temel iletişim durumlarını canlandırmaları beklenebilir. Video veya sunum hazırlama sürecinin öğrencilerin sözlü ifade becerilerini geliştirmelerine, telaffuzlarını pekiştirmelerine ve dili doğal iletişim bağlamlarında kullanmalarına katkı sağlaması hedeflenebilir. Performans görevi sonunda öğrenciler hazırladıkları çalışmaları sınıf ortamında paylaşabilir. Bu süreçte öğrencilerin anlaşılır ve doğru telaffuzla konuşmaları, hedef sözcük ve ifadeleri bağlama uygun kullanmaları, görüşlerini temel düzeyde ifade etmeleri ve iletişim kurmaları beklenebilir. Bu performans görevi; öğrencilerin hedef kelime ve ifadeleri doğru ve bağlama uygun kullanmaları, anlaşılır ve doğru telaffuz etmeleri, uygun dil yapılarıyla iletişim kurabilmeleri, sportif etkinliklere ilişkin görüş ve tercihlerini ifade edebilmeleri ve etkinliklere aktif katılım göstermeleri ölçütlerine göre analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

LAZ.8.3.DBs.

"Spor ve Aktif Yaşam" temasına yönelik dil bilgisi seçme ve kullanma süreci, öğrencilerin sevdikleri sporları tanıtmaya, sportif ilgi ve tercihlerini ifade etmeye, yapabildikleri spor becerilerinden bahsetmeye, takım ve sporcular hakkında bilgi verme ve aktif yaşam alışkanlıklarına ilişkin dil parçalarına doğal ve bağlam içinde aşinalık kazanmalarıyla başlatılır **(E1.1, E3.2, OB1)**. Öğrencilere bireysel sportif deneyimleri, takım sporlarını, fiziksel etkinlikleri, antrenman süreçlerini, sportif paylaşımları ve sporcuları yansıtan kısa diyaloglar, videolar ve görseller sunulur **(OB2)**. Bu içeriklerde "Ben ... oynuyorum.", "Ben ... yapmayı seviyorum.", "Ben ... yapabiliyorum.", "Ben ... takımını tutuyorum.", "Haftada ... gün spor yapıyorum.", "En sevdiğim sporcu ...", "... çok başarılı bir sporcudur." gibi ifadeler yer alır. Öğrenciler bu içerikleri dinleyerek, izleyerek ve inceleyerek, dikkatlerini içerikteki dil yapılarına yönlendirir, içerikten bilgi toplar ve hedef dil yapılarına genel bir aşinalık kazanır **(KB2.6)**.

Öğrencilerin içerikte geçen sportif ifadeleri, soru kalıplarını, sıklık ve tercih bildiren yapılar ile tekrar eden dil parçalarını fark etmeleri sağlanır **(OB1)**. "Duy ve Bul" etkinliğinde

öğrencilere dinledikleri ya da izledikleri içerikte geçen dil parçaları belirtilir; "Ben ... oynuyorum.", "Hangi sporu seviyorsun?", "Spor yapabiliyor musun?", "Hangi takımı tutuyorsun?", "Ne sıklıkla spor yapıyorsun?", "En sevdiğin sporcu kim?" gibi soru ve cevap kalıplarını işaretlemeleri, tekrar eden yapıları seçmeleri, benzer ve farklı kullanımları karşılaştırmaları ve sınıfla paylaşımları istenir (**KB2.2, KB2.7, KB2.8, OB4**).

Hedef dil yapılarını içeren ifadeler beden dili, görseller ve sözlü tekrarlarla sunulur (**OB4**). Öğrenciler bu ifadeleri tekrar eder, taklit eder ve işitsel-görsel desteklerle dil yapılarını bütüncül olarak algılar (**SDB1.2, KB2.2**). "Ben ... oynuyorum.", "Ben ... yapabiliyorum.", "Ben ... yapmayı seviyorum.", "Ben ... takımını tutuyorum." gibi ifadeler hem sözel hem fiziksel olarak öğrenciler tarafından canlandırılır. Öğrenciler kendilerini işaret ederek yaptıkları sporları söyler, spor araçlarını görsellerle gösterir, sportif becerilerini ve fiziksel etkinliklerini beden dili ya da görseller üzerinden ifade eder, kendi performanslarını gözlemleyerek gerektiğinde düzeltmeler yapar (**SDB2.1, KB2.15, D16.3**).

Öğrenciler hedef dil parçalarını bağlam içinde tekrar eder (**KB2.8**). "Tekrar Zinciri" etkinliği ile öğrenciler sırayla aynı kalıbı farklı içeriklerle kullanır ("Ben ... oynuyorum.", "Ben ... oynuyorum, ben ... yapmayı seviyorum.", "Ben ... yapabiliyorum.", "Ben ... takımını tutuyorum.", "Haftada ... gün spor yapıyorum.", "En sevdiğim sporcu ..."). Bu etkinlikte öğrenciler dil yapılarını otomatik olarak ve akıcı biçimde kullanır; öğrenilen ifadeleri genişleterek kullanır, doğru kullanabildiklerini fark ederek kendilerine güvenir, eğlenerek katılım gösterir ve öğrenme sürecine aktif katılım gösterir (**E1.5, E2.3, E2.5**). Ayrıca "Canlandır ve Söyle" etkinliği ile öğrenciler duydukları ifadeleri fiziksel olarak canlandırır ve eş zamanlı olarak tekrar eder (**E2.2, E2.3**). Öğrenciler sevdiği sporları tanıtmaya, sportif becerilerini göstermeye, takımını destekleme, antrenman alışkanlıklarını paylaşma, sportif etkinliklerden bahsetme ya da takip ettikleri sporculardan kesitler sunma gibi durumları beden diliyle gösterirken aynı anda sözel olarak ifade eder, arkadaşlarıyla uyum içinde hareket eder ve birbirlerini destekler (**SDB2.2, SDB2.3, D4.2, D20.2**).

Öğrenciler öğrenilen dil yapılarını iletişim içinde kullanmaya başlar (**OB1**). Grup çalışmalarıyla öğrenciler birbirlerine sevdikleri sporlar, sportif becerileri, takım tercihleri, günlük spor alışkanlıkları, sportif etkinlikler ve takip ettikleri sporcular hakkında sorular sorar ve cevap verir (**SDB2.1, SDB2.2**). Öğrenciler "Hangi sporu seviyorsun?", "Spor yapabiliyor musun?", "Hangi takımı tutuyorsun?", "Ne sıklıkla spor yapıyorsun?", "En sevdiğin sporcu kim?" gibi sorulara cevap verirken hedef dil yapılarını kurallar düşünülmeden, doğal iletişim durumlarında kullanır, arkadaşlarının cevaplarını dinleyerek yorumlar ve uygun karşılıklar verir (**SDB2.3, KB2.14, D4.2**).

Sürecin sonunda öğrenciler edinilen dil yapılarını farklı bağlamlarda kullanır (**SDB1.1, KB2.8**). Öğrenciler kendi sportif yaşamlarını anlatırken, arkadaşlarıyla iletişim kurarken, sevdikleri takımları ve sporcuları tanıtırken, sınıf içinde sözlü ve yazılı ifadeler oluştururken öğrenilen dil parçalarını doğal biçimde kullanır (**SDB3.1, D10.1**). Ayrıca farklı iletişim durumlarına göre ifadelerini yeniden düzenler, kullanılabilecek farklı dil yapılarını karşılaştırır, en uygun dil kalıplarını seçer, kendi yaşamlarıyla ilişkilendirerek kullanır ve kendi gelişimlerini değerlendirir (**KB2.7, KB3.1, KB2.15, OB5**).

LAZ.8.3.SÖS Sözcük Seçme-Kullanma

"Spor ve Aktif Yaşam" temasına yönelik sözcük seçme ve kullanma süreci, öğrencilerin sevdikleri sporları tanıtmaya, sportif ilgi ve tercihlerini ifade etmeye, yapabildikleri spor becerilerinden bahsetmeye, takım ve sporcular hakkında bilgi verme ve sportif etkinlikleri anlatma durumlarında kullanılan "spor", "futbol", "basketbol", "voleybol", "tenis", "yüzme", "koşu", "bisiklet", "takım", "sporcu" gibi hedef sözcüklerle karşılaşmaları üzerinden başlatılır (**E1.1, E3.2, OB1**). Öğrenciler bu sözcüklerin yer aldığı içerikleri dinler ve izler; sözcükleri bütünsel olarak duyar ve görerek bu sözcüklere aşinalık kazanır (**E3.8, SDB1.1**). Öğrenciler tekrar eden sözcüklere dikkatlerini yönlendirerek bu sözcükleri ayırt etmeye başlar ve sözcükler hakkında ilk tahminlerini paylaşır (**KB2.2**).

Öğrencilere bireysel sportif deneyimleri, takım sporlarını, fiziksel etkinlikleri, antrenman süreçlerini, sportif başarıları, sporcuları ve sportif paylaşımları yansıtan kısa diyaloglar, metinler, görseller ve videolar sunulur **(OB1, OB4)**. Bu içeriklerde "spor", "futbol", "basketbol", "voleybol", "tenis", "yüzme", "koşu", "bisiklet", "yürüyüş", "takım", "maç", "antrenman", "turnuva", "sporcu", "tarafat", "hakem", "saha", "spor salonu", "forma", "top", "raket", "madalya", "kupa", "yarışma", "hızlı", "güçlü", "başarılı", "eğlenceli", "zor", "aktif" gibi hedef sözcükler doğal bir bağlam içinde yer alır. Öğrenciler bu sözcükleri bütüncül olarak algılar, dikkatlerini bağlam içindeki sözcüklere yönlendirir, içerikten bilgi toplar ve ilk aşinalıklarını kazanır **(E1.1, E3.2, KB2.6)**.

Öğrencilerin içerikte tekrar eden sözcükleri fark etmeleri sağlanır **(OB1)**. "Duy-Gör-İşaretle" etkinliğinde öğrenciler dinledikleri, izledikleri ya da okudukları içerikte geçen hedef sözcükleri belirler, işaretler ve sınıfla paylaşır. Ardından bu sözcükler öğrenciler tarafından sesli olarak tekrar edilir **(E2.2, KB2.2, SDB1.2)**. Öğrenciler spor türlerini, sportif etkinlikleri, spor araçlarını, spor alanlarını, sporcuları ve sportif başarıları ifade eden temel sözcükleri gözlemleyerek benzer ve farklı özelliklerine göre gruplandırır, görevlerini dikkatle sürdürür ve sınıflandırmalarını arkadaşlarıyla paylaşır **(KB2.7)**.

Öğrencilerin hedef sözcüklerin kullanımını anlamaları desteklenir **(OB4)**. "Nerede Kullanılır?" etkinliğinde öğrenciler verilen sözcüklerin hangi iletişim durumlarında kullanıldığını belirler; örneğin "takım", "tarafat", "forma" sözcüklerinin takım sporlarını tanıtırken, "antrenman", "yarışma", "turnuva" sözcüklerinin sportif etkinliklerden bahsederken, "madalya", "kupa", "başarılı" sözcüklerinin sportif başarıları aktarırken, "her gün", "haftada", "bazen" ifadelerinin spor alışkanlıklarını anlatırken kullanıldığını fark eder ve bunu görseller ya da örnek cümleler üzerinden açıklayıp yorumlar. Öğrencilerin iletişimsel farkındalık gelişmeleri desteklenir **(KB2.14, SDB2.1, D4.2)**.

Öğrenciler hedef sözcüklerin anlamlarını kendi zihinsel kavramlarıyla ilişkilendirir **(SDB1.1, E1.5)**. Öğrenciler "Ben ... oynuyorum.", "Ben ... yapmayı seviyorum.", "Ben ... yapabiliyorum.", "Haftada ... gün spor yapıyorum.", "Ben ... takımını tutuyorum." gibi ifadeler üzerinden sözcükleri kendi yaşamlarıyla bağlantılandırır. "Kendimle İlişkilendiriyorum" etkinliği ile öğrenciler öğrendikleri sözcükleri kendi sportif deneyimleri, becerileri, ilgi alanları ve aktif yaşam alışkanlıklarıyla ilişkilendirerek anlamlarını pekiştirir, kendi düşüncelerini yeniden değerlendirir ve öğrendikleri sözcüklerin yaşamlarındaki karşılığını fark eder **(KB2.8, KB2.15, D10.1)**.

Öğrenciler hedef sözcüklerin anlamlarını daha açık biçimde ortaya koyar **(OB1)**. "Anlamını Açıkla" etkinliğinde öğrenciler seçtikleri sözcükleri basit ifadelerle açıklar, örnek cümle içinde kullanır ve gerektiğinde görsellerle destekler. Öğrenciler "antrenman", "turnuva", "tarafat", "başarılı", "madalya", "kupa" gibi sözcükleri kendi ifadeleriyle açıklarken benzer sözcüklerle ilişkiler kurar, benzer ve farklı yönlerini karşılaştırır, anlamlarını yorumlar ve arkadaşlarıyla paylaşır **(KB2.7, KB2.14, E2.3, SDB2.1)**.

Öğrenciler hedef sözcükleri farklı bağlamlarda tekrar ederek anlamlarını güçlendirir **(OB1)**. "Cümle Kur-Paylaş" etkinliği kapsamında öğrenciler verilen sözcüklerle kısa cümleler oluşturur ve sınıfla paylaşır. Öğrenciler "spor", "takım", "maç", "antrenman", "sporcu", "başarı", "arkadaş", "etkinlik" gibi sözcükleri kullanarak anlamlı ifadeler üretir, oluşturdukları cümleleri arkadaşlarına sözlü olarak aktarır ve farklı kullanımları paylaşır **(E2.3, SDB2.1, SDB2.3)**.

Öğrenciler hedef sözcükleri doğal iletişim içinde kullanmaya yönlendirilir **(E2.2)**. "Sor-Cevapla" etkinliği ile öğrenciler birbirlerine "Hangi sporu seviyorsun?", "Hangi sporları yapabiliyorsun?", "Hangi takımı tutuyorsun?", "Ne sıklıkla spor yapıyorsun?", "En sevdiğin sporcu kim?", "Arkadaşlarınla hangi sportif etkinlikleri yapıyorsun?" gibi sorular sorup cevap verir. Bu süreçte öğrenciler öğrenilen sözcükleri kendiliğinden ve bağlama uygun biçimde kullanır, arkadaşlarının cevaplarını dikkatle dinler, yorumlar, kendilerini güvenle ifade eder ve nezaket kurallarına uygun iletişim kurar **(SDB2.1, SDB2.2, KB2.14, D14.1)**.

Sürecin son aşamasında öğrenciler hedef sözcükleri farklı bağlamlarda kullanarak kalıcı hâle getirir **(SDB3.1, KB2.8)**. Öğrenciler konuşma ve yazma etkinliklerinde öğrenilen sözcükleri doğal bir şekilde kullanır; kendi sportif yaşamlarını anlatır, arkadaşlarıyla iletişim kurar, kısa sportif tanıtım metinleri oluşturur, sevdikleri takımları ve sporcuları tanıtır ve farklı sosyal durumlarda uygun sözcükleri seçerek kullanır. Ayrıca sportif paylaşımlar, takım kültürü ve ortak etkinlikler üzerinden kültürel ve sosyal etkileşimlerin farkına varır, sportif etkinliklere katılımın önemini kavrar, kendi gelişimlerini değerlendirir ve en uygun sözcükleri bilinçli biçimde seçer **(KB2.15, KB3.1, OB5, D13.2)**.

LAZ.8.3.SES.

"Spor ve Aktif Yaşam" temasına yönelik sesletim seçme ve kullanma süreci, öğrencilerin sevdikleri sporları tanıtmaya, sportif ilgi ve tercihlerini ifade etme, yapabildikleri spor becerilerinden bahsetme, takım ve sporcular hakkında bilgi verme ve sportif etkinlikleri anlatmaya yönelik hedef sesletim unsurlarına dikkat ederek dinlemeleriyle başlatılır **(E1.1, E1.4, E3.2, OB1)**. Öğrencilere bireysel sportif deneyimleri, takım sporlarını, antrenman süreçlerini, fiziksel etkinlikleri, sportif başarıları ve sporcuları yansıtan kısa diyaloglar, ses kayıtları ve videolar sunulabilir **(OB2)**. Bu içeriklerde "Ben ... oynuyorum.", "Ben ... yapmayı seviyorum.", "Ben ... yapabiliyorum.", "Ben ... takımını tutuyorum.", "Haftada ... gün spor yapıyorum.", "En sevdiğim sporcu ...", "... çok başarılı bir sporcudur." gibi ifadeler doğal bir akış içinde yer alabilir. Öğrenciler bu ifadeleri dinlerken Lazcaya özgü sesler, spor türlerine ilişkin sözcüklerin doğru sesletimi, takım ve sporcu adlarının doğru telaffuzu, sıklık ifadelerindeki vurgu, soru cümlelerindeki tonlama, sportif anlatımlardaki duraklama ve konuşma akıcılığına dikkat eder; öğrenme sürecine merakla yaklaşır, yeni sesleri keşfetmeye istek gösterir, doğru sesletim konusunda öz güven geliştirir, duydukları sesleri dikkatle ayırt eder, not eder ve önceki bildikleriyle ilişkilendirir **(E1.5, SDB1.1, SDB1.2, KB2.2)**.

Öğrencilerin hedef sesletim unsurlarını fark etmeleri sağlanır **(E1.3, E3.2, OB1)**. "Dinle-Fark Et" etkinliğinde öğrenciler belirli sözcüklerin ve ifadelerin nasıl söylendiğine dikkat eder; özellikle spor türlerini söylerken, takım adlarını ifade ederken, sporcu isimlerini kullanırken, sportif becerilerden bahsederken ya da günlük spor alışkanlıklarını anlatırken kullanılan vurgu ve tonlamayı ayırt eder **(E3.8, SDB1.2, KB2.2)**. Öğrenciler duydukları sesletim özelliklerini işaretler, benzer ses özelliklerini belirler, benzer ve farklı sesletimleri karşılaştırır, sınıfla paylaşır ve öğrenme sürecinde odaklanarak dikkatli gözlem yapar **(SDB2.1, KB2.7)**.

Öğrenciler hedef sesletim unsurlarını tekrar ederek pekiştirir **(E1.4, OB1)**. "Tekrar ve Taklit" etkinliği kapsamında öğretmen seslendirmesinin ya da ses kaydının ardından ifadeler doğru telaffuzla tekrar ettirilebilir **(E2.2, KB2.2)**. Öğrenciler sevdiği sporları tanıtmaya, sportif becerilerini ifade etme, takım ve sporcular hakkında bilgi verme ve sportif etkinliklere ilişkin ifadeleri vurgu, tonlama ve akıcılığa dikkat ederek bireysel ve grup hâlinde seslendirir. Bu süreçte öğrenciler doğru söyleme konusunda öz yeterlilik geliştirir, akranlarıyla iş birliği yapar, birbirlerini destekler, öğrenme sürecini eğlenceli hâle getirir ve öğrenme sürecine aktif katılır **(E2.5, SDB2.1, SDB2.2, D4.2)**.

Öğrenciler hedef sesletim unsurlarını farklı bağlamlarda tanıtmaya yönlendirilir **(OB1)**. "Nerede Duydun?" etkinliğinde öğrencilere aynı ifadeler farklı iletişim durumları içinde dinletilir ve öğrenciler hangi sözcük ya da ifadenin nasıl söylendiğini tanır. Örneğin "Ben ... oynuyorum." ifadesi kendini sportif olarak tanıtmaya, arkadaşlarıyla sportif paylaşım yapmaya ya da sevdiği bir spor dalını anlatma bağlamlarında dinletilir ve öğrenciler ortak sesletim özelliklerini fark eder, karşılaştırır, yorumlar, önceki tahminlerini yeniden değerlendirir ve farklı kullanım durumlarına açık fikirle yaklaşır **(E3.5, SDB3.1, KB2.7, KB2.14)**.

Öğrencilerin doğru sesletimi kendiliğinden seçerek kullanmaları sağlanır **(OB1)**. "Hangisi Doğru?" etkinliğinde öğrencilere aynı ifadenin farklı sesletimlerle söylendiği örnekler su-

nulur ve öğrencilerden doğru olanı seçmeleri istenir. Ardından "Seç ve Söyle" etkinliği ile öğrenciler doğru sesletimi seçtikleri ifadeleri kendi cümleleri içinde kullanarak yeniden üretir. Öğrenciler karar verir, seçimlerinin nedenini açıklar, gerekçelerini paylaşır, doğru olanı seçerken dikkatli davranır ve kendi sesletimlerini bilinçli biçimde düzenler (**E3.2, SDB3.3, KB2.8, KB3.1**).

Öğrenciler sesletim unsurlarını iletişim içinde kullanır (**OB1, OB5**). Grup çalışmalarıyla öğrenciler birbirlerine sevdikleri sporlar, sportif becerileri, takım tercihleri, günlük spor alışkanlıkları, sportif etkinlikler ve takip ettikleri sporcular hakkında sorular sorar ve cevap verirken öğrendikleri ifadeleri doğru sesletimle kullanır (**E2.2, E2.3, SDB2.1, SDB2.2**). "Sor-Cevapla" etkinliğinde öğrenciler konuşurken doğru vurguya, tonlamaya ve akıcılığa dikkat eder; arkadaşlarını dikkatle dinler, verilen cevapları yorumlar, uygun geri bildirim verir, iletişim kurarken nezaket gösterir ve sosyal etkileşim içinde öğrenir (**SDB2.3, KB2.14, D4.2, D14.1**).

Sürecin sonunda öğrenciler öğrendikleri sesletim unsurlarını farklı bağlamlarda kullanarak kalıcı hâle getirir (**E1.4, E3.2, SDB1.1, OB5**). Öğrenciler hem konuşma hem de sportif yaşamlarını tanıtmada etkinliklerinde doğru telaffuz, vurgu ve tonlamayı doğal bir şekilde kullanır; farklı kişilerle iletişim kurarken, kendi sportif deneyimlerini anlatırken ve sevdikleri takımları ya da sporcuları tanıtırken sesletim özelliklerini bağlama uygun biçimde düzenler. Öğrenciler süreç sonunda kendi gelişimlerini değerlendirir, öğrendikleri sesletim özelliklerini günlük sportif yaşamlarıyla ilişkilendirir, aktif yaşam kültürüne katılımın önemini fark eder, kendilerine güvenerek iletişim kurmaya devam eder ve aktif yaşam kültürünü iletişim yoluyla paylaşır (**SDB3.1, KB2.15, D13.2, D16.3**).

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

1. Etkinlik: Spor Programını Hazırla ve Sun

Öğrenciler küçük gruplara ayrılır ve günlük yaşamdan bir sportif etkinlik programı hazırlamaları istenebilir. Gruplardan bir okul spor günü, hafta sonu etkinliği veya sınıf içi mini turnuva planlamaları beklenebilir. Etkinlik öncesinde spor etkinlikleri, zaman ifadeleri, sportif tercihler ve takım çalışmasıyla ilgili kısa örnek diyaloglar ve görseller sunularak öğrencilerin hedef yapılarla aşinalık kazanmaları sağlanabilir. Öğrenciler hazırlayacakları programda hangi sporların yapılacağını, etkinliklerin ne zaman gerçekleşeceğini ve hangi takımların katılacağını temel ifadelerle planlayabilir.

Oluşturdukları sportif etkinlik programlarını farklı biçimlerde sunmaları teşvik edilebilir. Öğrenciler etkinlik afişi hazırlayabilir, kısa duyurular oluşturabilir veya etkinlik planını sözlü olarak sınıfa sunabilir. Sunum sırasında öğrencilerin sportif etkinliklerle ilgili görüş bildirmeleri, tercih ifade etmeleri ve takım çalışmasına yönelik ifadeler kullanmaları desteklenebilir.

Etkinlik sonunda öğrenciler diğer grupların hazırladığı sportif etkinlik programlarını karşılaştırabilir ve hangi etkinliklere katılmak istediklerini ifade edebilir. Böylece öğrencilerin spor, aktif yaşam ve sportif paylaşım temaları kapsamında dili farklı iletişim durumlarında işlevsel olarak kullanmaları desteklenebilir.

2. Etkinlik: Sportif Röportajı Düzenle ve Genişlet

Öğrencilere sporcular, takımlar ve sportif etkinliklerle ilgili kısa ancak eksik veya karışık hazırlanmış diyaloglar verilebilir. Diyaloglarda sportif tercihler, yapabilme ifadeleri, takım bilgileri veya spor alışkanlıkları eksik bırakılmış olabilir. Öğrenciler diyalogları inceleyerek eksik veya yanlış kullanılan ifadeleri belirleyebilir. Ardından öğrencilerden diyalogları uygun ifadelerle tamamlamaları, yanlış kullanılan sportif ifadeleri düzenleyip konuşmaları anlamlı bir sportif paylaşım hâline getirmeleri istenebilir.

Öğrencilerden aynı durum için en az iki farklı sportif diyalog oluşturmaları beklenebilir. Öğrenciler bir diyalogu arkadaş sohbeti biçiminde, diğerini ise spor programı röportajı veya takım tanıtımı şeklinde yeniden düzenleyebilir. Diyaloglara yeni sorular ekleyerek konuşmayı genişletmeleri ve sportif görüş bildirme yapılarını kullanmaları teşvik edilebilir.

Daha sonra öğrenciler oluşturdukları diyalogları eşleriyle canlandırabilir. Öğrenciler yaptıkları değişiklikleri açıklayarak hangi ifadeyi neden kullandıklarını ifade edebilir. Etkinlik sonunda öğrenciler farklı sportif diyalogları karşılaştırabilir ve hangi ifadelerin hangi iletişim durumlarına daha uygun olduğunu belirtebilir. Böylece öğrencilerin sportif iletişim durumlarında dili anlamlı ve işlevsel biçimde kullanmaları desteklenebilir.

Destekleme 1. Etkinlik: Eksik Sportif Diyalogu Tamamla ve Canlandır

Öğrencilere spor etkinlikleri, sportif tercihler ve yapabilme durumlarıyla ilgili temel ifadelerin yer aldığı kartlar verilebilir. Kartlarda "Futbol oynuyorum.", "Basketbolu seviyorum.", "Yüzebiliyorum.", "Hangi takımı tutuyorsun?" gibi ifadeler bulunur. Öğrenciler kartları inceleyerek uygun ifadeleri seçebilir ve bu ifadeleri kullanarak eksik bırakılmış kısa diyalogları oluşturabilir. Öğrenciler oluşturdukları diyalogları eşleriyle birlikte sesli olarak tekrar edebilir. Ardından diyaloglarını canlandırarak sınıf önünde sunabilir.

2. Etkinlik: Eşleştir ve Söyle

Öğrencilere farklı spor dallarını, sportif etkinlikleri ve takım oyunlarını yansıtan görseller ile bu görsellere ait kısa ifadeler verilebilir. Öğrenciler doğru ifadeyi doğru görselle eşleştirebilir. Eşleştirme sonrasında öğrenciler ifadeleri sesli olarak tekrar edebilir ve görseller hakkında basit cümleler kurabilir. Böylece öğrencilerin spor dalları, sportif tercihler, yapabilme durumları ve sportif etkinliklerle ilgili temel ifadeleri tanımları ve doğru biçimde kullanmaları desteklenebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

4. TEMA: ÇEVRE VE SÜRDÜRÜLEBİLİR YAŞAM

Alt Temalar: Doğal Çevre ve Günlük Yaşam, Çevreyi Koruma Alışkanlıkları, Geri Dönüşüm ve Ortak Sorumluluk

Bu tema, öğrencilerin çevre ve sürdürülebilir yaşama ilişkin temel iletişim durumlarında Lazca kullanımını desteklemek amacıyla yapılandırılmıştır. Tema; doğal çevre ve günlük yaşam, çevreyi koruma alışkanlıkları ile geri dönüşüm ve ortak sorumluluğa ilişkin iletişim bağlamlarını kapsamaktadır. Öğrenme sürecinde öğrencilerin çevreye yönelik gözlem, deneyim ve sorumluluklarını hedef dilde anlamlı ve iletişim odaklı etkileşimler aracılığıyla ifade etmeleri desteklenmektedir. Temanın temel amacı, öğrencilerin çevre ve sürdürülebilir yaşama ilişkin temel iletişim becerilerini etkili ve işlevsel biçimde kullanmalarını sağlarken çevre bilinci ve ortak sorumluluk anlayışı geliştirmelerini desteklemektir.

DERS SAATİ 16

ALAN BECERİLERİ YDAB1. Dinleme / İzleme-Anlamlandırma
YDAB2. Okuma-Anlamlandırma
YDAB3. Konuşma-Anlatma
YDAB4. Yazma-Anlatma
YDDB1. Dil Bilgisi Seçme-Kullanma
YDDB2. Sözcük Seçme-Kullanma
YDDB3. Sesletim Seçme-Kullanma

KAVRAMSAL BECERİLER -

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.6. Seçicilik, E2.2. Sorumluluk, E3.1. Muhakeme, E3.5. Açık Fikirlilik, E3.7. Sistematiçlik, E3.8. Soru Sorma

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri

SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB1.3. Kendine Uyarılma (Öz Yansıtma), SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği, SDB2.3. Sosyal Farkındalık, SDB3.1. Uyum, SDB3.3. Sorumlu Karar Verme

Değerler

D3. Çalışkanlık, D4. Dostluk, D5. Duyarlılık, D6. Dürüstlük, D10. Mütevazılık, D14. Saygı, D16. Sorumluluk, D17. Tasarruf, D18. Temizlik, D20. Yardımseverlik

Okuryazarlık Becerileri

OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB4. Görsel Okuryazarlık, OB6. Vatandaşlık Okuryazarlığı, OB7. Veri Okuryazarlığı, OB8. Sürdürülebilirlik Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER

Türkçe, Sosyal Bilgiler, Matematik, Görsel Sanatlar, Müzik, Yabancı Dil, Fen Bilimleri, Beden Eğitimi ve Spor, Bilişim Teknolojileri ve Yazılım

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER

KB2.2. Gözlemlleme, KB2.3. Özetleme, KB2.5. Sınıflandırma, KB2.6. Bilgi Toplama, KB2.7. Karşılaştırma, KB2.8. Sorgulama, KB2.11. Gözleme Dayalı Tahmin Etme, KB2.14. Yorumlama, KB2.15. Yansıtma, KB2.17. Değerlendirme

8. sınıf bütüncül yaklaşıma göre yapılandırılmıştır.

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

- LAZ.8.4.D. "Çevre Ve Sürdürülebilir Yaşam" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri dinleyebilme / izleyebilme-anlamlandırabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek dinleme / izlemeye hazırlık yapar.*
 - b) *Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.*
 - c) *Temayı, temel ayrıntılar ve ipuçlarından hareketle anlamlandırır.*
 - ç) *Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- LAZ.8.4.O. "Çevre Ve Sürdürülebilir Yaşam" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri okuyabilme-anlamlandırabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek okumaya hazırlık yapar.*
 - b) *Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.*
 - c) *Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak anlamlandırır.*
 - ç) *Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- LAZ.8.4.K. "Çevre Ve Sürdürülebilir Yaşam" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle konuşabilme-anlatabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek konuşmaya hazırlık yapar.*
 - b) *Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını gözlemleyerek taklit eder ve tekrarlar.*
 - c) *Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak taklit yoluyla sözlü içerik oluşturur.*
 - ç) *Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak konuşmanın içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.*
 - d) *Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak sözlü içeriği yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.*
 - e) *Temaya ilişkin konuşma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- LAZ.8.4.Y. "Çevre Ve Sürdürülebilir Yaşam" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle yazabilme-anlatabilme**
- a) *Temaya ilişkin ön bilgilerini ve deneyimlerini harekete geçirerek yazmaya hazırlık yapar.*
 - b) *Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını inceleyerek modelden kopyalar.*
 - c) *Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak yazılı içerik oluşturur.*
 - ç) *Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.*
 - d) *Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.*
 - e) *Temaya ilişkin yazma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*
- LAZ.8.4.DBS. "Çevre Ve Sürdürülebilir Yaşam" temasında sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle uygun dil bilgisi seçebilme-kullanabilme**
- Temaya uygun dil bilgisi yapılarını seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.*
- LAZ.8.4.SÖS. "Çevre Ve Sürdürülebilir Yaşam" temasında sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle uygun sözcük seçebilme-kullanabilme**
- Temaya uygun sözcükleri seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.*
- LAZ.8.4.SES. "Çevre Ve Sürdürülebilir Yaşam" temasında sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle uygun sesletimi seçebilme-kullanabilme**
- Temaya uygun sesletimi seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.*

İÇERİK ÇERÇEVESİ Tema: ÇEVRE VE SÜRDÜRÜLEBİLİR YAŞAM**Alt Temalar**

Doğal Çevre ve Günlük Yaşam
Çevreyi Koruma Alışkanlıkları
Geri Dönüşüm ve Ortak Sorumluluk

İşlevsel Cümle Yapıları

Doğal Çevre Unsurlarını Adlandırma: "Mtk̄a koren.", "Zuğa dido paği ren.", "T̄aroni andğa çxvapa ren.", "Parkis ncalepe renan."

Çevreyle İlgili Gözlem ve Betimleme Yapma: "Gomti dido paği ren.", "Zuğa şaveri idziren.", "Parki dido mskva ren.", "Hak dido çorçi ren."

Günlük Çevre Alışkanlıklarını İfade Etme: "Çorçepe meoxmaras dolobdum.", "Tzk̄ari mevinķilaram.", "Mbelaşi xemençe vixmar.", "Pisiklet̄ite mektebişa vulur."

Çevreyi Koruma Davranışları Hakkında Konuşma: "Nca dovorgamt.", "Gomti paği vokaçamt.", "Plastiği var vixmart.", "Enerji mevinķilaramt."

Geri Dönüşüm ve Atıklarla İlgili İfade Kullanma: "Camepe gamaṗkatum.", "Pilastiği meixmarinen.", "Kartalepe meoxmaruşi kutis dolobdumt."

Tavsiye ve Öneride Bulunma: "Gomtis goskuronı voret.", "Daa mtsika pilastiği oxmaronı voret.", "Enerji mevinķilarat.", "Natura paği vokaçat."

Çevreyle İlgili Soru Sorma ve Cevaplama: "Meoxmaru ikumti?", "Gomtis muçote govuskuraten?", "Tzk̄ari ninkilarami?", "Çorçepe so dolodum?"

Hedef Dil Bilgisi Yapıları

Geniş Zaman Yapıları: "Meovoxmaram.", "Tzk̄ari mevinķiaram.", "Pilastiği var vixmar."

Gereklilik ve Öneri Yapıları: "Goskuronı voret.", "Var oxmaronı voret.", "paği okaçonı voret.", "Gomti goskuronı voret.", "Daha okatalonı voret."

Yapabilme ve İmkân Bildiren Yapılar: "Meomaxmaren", "Memankilaren"

Olumlu ve Olumsuz Fiil Yapıları: "Vixmar.", "Var vixmar", "Voṭkoçam", "Var voṭkoçam", "Pşavumt", "Var pşavumt"

Sıklık ve Alışkanlık Bildiren Yapılar: "K̄aṭa ndğas", "A bazi", "Ekseri", "Ordo ordo"

Yer ve Konum Bildiren Yapılar: "Parkis", "mt̄kas", "zuğas", "sokağis", "meoxmaraşi kutis"

Basit Neden-Sonuç ve Gerekçe Yapıları: "Mbelaşi xemençe vixmar, muşeni ki, gomtis goksuru minon (bgorum)."

Birliktelik ve Ortak Sorumluluk Bildiren Yapılar: "Aroğorda", "İri xolo", "İri"

Sesletim

Lazcaya Özgü Seslerin Telaffuzu: "ç, k̄, p̄, q, t̄, x, dz, ts, tz"

Farklı Seslerin Kelime İçinde Kullanımı: "mt̄ka, çorçi, meoxmaru, tzari"

Hedef Sözcükler

Natura, gomti, mt̄ka, zuğa, ğali, toba, t̄aroni, mçima, mjora, nca, purki, skindina, çorçi, pilastiği, cami, çağeti, pili, enerji, eletriği, tzari, tasarrufi, otemizu, meoxmaraşi kuti, okokateri otoru, pisiklet̄i, ogzalu, paği, lebyari, natureli, gomtişi magoskure, beciti, zararlı, goçu, opağu, meoxmaru, menķilaru, oşavu, oxmaru, gamaṗkatu, okorobu.

İlkeler Çevre ve sürdürülebilir yaşama ilişkin dilsel içerikler öğrencilerin günlük yaşam deneyimleri ve çevre gözlemleriyle ilişkilendirilerek bütüncül bir yaklaşımla ele alınmalıdır. Kelime, dil yapıları, sesletim ve iletişim becerileri anlamlı iletişim durumları içinde birlikte sunulmalıdır. Öğrencilerin çevreyi korumaya yönelik alışkanlıklarını ifade etme, geri dönüşüm uygulamaları hakkında iletişim kurma ve çevreyle ilgili görüşlerini paylaşma becerilerini geliştirecek etkileşim temelli uygulamalara yer verilmelidir. Dil yapıları kullanım yoluyla fark ettirilmeli; çevre ve sürdürülebilir yaşama ilişkin ifadeler görseller, kısa metinler, afişler, videolar ve günlük yaşam örnekleriyle desteklenmelidir. Lazcaya özgü seslerin doğru telaffuzu modelleme, tekrar ve kısa iletişim çalışmalarıyla geliştirilmeli; öğretim süreci öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyleri ve bireysel farklılıkları dikkate alınarak planlanmalıdır.

Anahtar Kavramlar çevre, çevre bilinci, çevre kirliliği, çevreyi koruma, doğa, doğal yaşam, doğayı koruma, enerji, enerji tasarrufu, geri dönüşüm, geri dönüşüm alışkanlıkları, günlük yaşam alışkanlıkları, ortak sorumluluk, su, su tasarrufu, sürdürülebilir yaşam, tasarruf, temiz çevre, temizlik, toplu taşıma.

**ÖĞRENME
KANITLARI
(Ölçme ve
Değerlendirme)**

Öğrenme çıktıları; çalışma kâğıtları, kısa yazma ve konuşma uygulamaları, kontrol listeleri, gözlem formları, öğrenme günlüğü, yansıtıcı günlükler, kelime ilişkilendirme ve kümeleme etkinlikleri, zihin haritaları, öz / akran / grup değerlendirme formları, dijital üretimler (poster, video, ses kaydı), performans görevleri, öğrenme duvarı veya bülten panosu çalışmaları ile değerlendirilebilir.

1. Performans Görevi: Çevremi Koruyorum

Öğrencilerden günlük yaşamlarında çevreyi korumaya yönelik gerçekleştirdikleri alışkanlıkları tanıttıkları görsel destekli bir "Çevremi Koruyorum" çalışması hazırlamaları istenebilir. Bu kapsamda öğrencilerin geri dönüşüm, temizlik, enerji ve su tasarrufu, çevreyi temiz tutma ve günlük çevre alışkanlıklarıyla ilgili temel sözcük ve ifadeleri kullanmaları beklenebilir. Öğrencilerin hazırlayacakları çalışmada çevreyi korumaya yönelik bireysel uygulamalarını kısa ve basit ifadelerle anlatmaları desteklenebilir. Ayrıca öğrencilerden hazırladıkları çalışmada günlük yaşamlarında çevreyi korumak için neler yaptıklarını, hangi alışkanlıkları düzenli olarak uyguladıklarını ve çevreyi korumaya yönelik hangi davranışları önemli bulduklarını ifade etmeleri beklenebilir. Öğrencilerin öğrendikleri temel kalıpları kendi yaşam deneyimleriyle ilişkilendirmeleri ve çevreyle ilgili temel görüşlerini günlük yaşam bağlamında paylaşmaları desteklenebilir.

Performans görevi sonunda öğrenciler hazırladıkları çalışmaları sınıf ortamında sözlü olarak sunabilir. Bu süreçte öğrencilerin çevreyle ilgili temel ifadeleri anlaşılır biçimde kullanmaları, doğru ve anlaşılır telaffuzla konuşmaları, arkadaşlarına çevre alışkanlıklarıyla ilgili kısa sorular sormaları ve uygun cevaplar vermeleri beklenebilir.

Performans görevi; öğrencilerin hedef kelime ve ifadeleri doğru ve bağlama uygun kullanmaları, çevreyle ilgili temel alışkanlıklarını ifade edebilmeleri, anlaşılır telaffuzla konuşmaları, iletişim kurabilmeleri ve etkinliklere aktif katılım göstermeleri ölçütlerine göre analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

2. Performans Görevi: Geri Dönüşüm ve Çevre Farkındalığı Röportajı

Öğrencilerden çevreyi koruma alışkanlıkları, geri dönüşüm uygulamaları ve günlük yaşamda sürdürülebilir davranışlarla ilgili kısa bir röportaj çalışması hazırlamaları istenebilir. Bu kapsamda öğrencilerin çevreyi koruma, tasarruf, geri dönüşüm ve ortak sorumluluklara ilişkin temel sözcük ve ifadeleri kullanmaları; soru sormaları, görüş bildirmeleri ve kısa açıklamalar yapmaları beklenebilir. Öğrencilerin hazırlayacakları çalışmalarda günlük yaşamlarında uyguladıkları çevre alışkanlıklarını, çevreyi korumak için neler yaptıklarını ve hangi davranışları önemli bulduklarını basit ifadelerle anlatmaları desteklenebilir. Ayrıca öğrencilerden hazırladıkları röportaj çalışmasında arkadaşlarına çevreyle ilgili kısa sorular yöneltmeleri ve verilen cevapları temel düzeyde ifade etmeleri beklenebilir. Öğrencilerin soru-cevap yapıları aracılığıyla çevreyi koruma alışkanlıkları, geri dönüşüm uygulamaları ve günlük yaşam davranışları hakkında iletişim kurmaları desteklenebilir. Röportaj sürecinin öğrencilerin dili doğal iletişim bağlamlarında kullanmalarına, telaffuzlarını geliştirmelerine ve çevreyle ilgili temel görüşlerini ifade etmelerine katkı sağlaması hedeflenebilir.

Performans görevi sonunda öğrenciler hazırladıkları röportajları sınıf ortamında sözlü olarak sunabilir veya canlandırabilir. Bu süreçte öğrencilerin hedef sözcük ve ifadeleri doğru ve bağlama uygun kullanmaları, anlaşılır ve doğru telaffuzla konuşmaları, soru sorma ve cevap verme süreçlerine aktif katılım göstermeleri beklenebilir.

Performans görevi; öğrencilerin çevre ve sürdürülebilir yaşamla ilgili temel sözcük ve ifadeleri doğru kullanmaları, günlük yaşam alışkanlıklarını ifade edebilmeleri, iletişim kurabilmeleri, soru-cevap yapılarını işlevsel biçimde kullanabilmeleri ve etkinliklere aktif katılım göstermeleri ölçütlerine göre analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin yaşadıkları çevredeki doğal unsurları, canlıları ve ortak yaşam alanlarını tanıyabildikleri; çevre temizliği, geri dönüşüm, su ve enerji tasarrufu ile çevre dostu yaşam alışkanlıklarına ilişkin temel bilgi ve deneyime sahip oldukları kabul edilmektedir. Önceki Lazca öğrenmelerine dayalı olarak kendini tanıtmaya, günlük yaşamdan söz etme, basit gözlemlerini ifade etme, temel soru-cevap yapılarıyla iletişim kurma ve çevreyle ilgili temel sözcükleri anlamlandırma becerilerini geliştirdikleri varsayılmaktadır.

Öğrencilerin görsel, işitsel ve yazılı içeriklerden temel bilgileri ayırt edebildikleri, karşılaştırma ve sınıflandırma yapabildikleri, öğrendiklerini günlük yaşamla ilişkilendirebildikleri öngörülmektedir. Ayrıca temel Lazca sözcük ve ifadeleri farklı iletişim durumlarında kullanabildikleri, çevreyi koruma ve doğal kaynakları bilinçli kullanmaya yönelik farkındalık geliştirdikleri değerlendirilmektedir.

Ön Değerlendirme

Süreci

Çevre ve sürdürülebilir yaşama ilişkin görseller, sözcük kartları, kısa videolar ve basit yazılı materyallerden yararlanılarak öğrencilerin konuya ilişkin ön bilgileri harekete geçirilebilir. "Çevrende en çok hangi doğal unsurları görüyorsun?", "Evinde çevreyi korumak için neler yapıyorsun?", "Geri dönüşüm hakkında neler biliyorsun?", "Su ve enerji tasarrufu yapıyor musun?" gibi sorular yöneltilerek öğrencilerin bilgi, deneyim ve dil kullanımları değerlendirilebilir.

Görseller, kısa dinleme çalışmaları, sözcük kartları ve soru-cevap etkinliklerinden yararlanılarak öğrencilerin doğal çevre, geri dönüşüm ve tasarrufa ilişkin temel kavramları tanıma, görsel ve işitsel içeriklerden anlam çıkarma, karşılaştırma ve sınıflandırma yapma, temel Lazca sözcük ve ifadeleri kullanma becerileri değerlendirilebilir. Elde edilen bulgular doğrultusunda öğretim süreci öğrencilerin ilgi, ihtiyaç ve hazır bulunuşluk düzeylerine uygun olarak planlanabilir.

Köprü Kurma

Öğrencilerin çevre ve sürdürülebilir yaşama ilişkin günlük yaşam deneyimleri ile önceki Lazca öğrenmelerinde edindikleri temel sözcük, ifade ve iletişim yapıları arasında ilişki kurmaları desteklenebilir. Doğal çevre, geri dönüşüm, tasarruf ve çevre dostu yaşam alışkanlıklarına ilişkin deneyimlerini paylaşmaları sağlanarak önceki öğrenmeleri harekete geçirilebilir.

Önceki öğrenmeler; çevreyi tanıma, çevreyi koruma, geri dönüşüm, tasarruf ve ortak sorumluluğa ilişkin yeni sözcük, ifade ve iletişim yapılarıyla ilişkilendirilebilir. Görseller, sözcük kartları ve günlük yaşam örneklerinden yararlanılarak öğrencilerin önceki öğrenmeleriyle yeni öğrenmeleri arasında anlamlı bağlar kurmaları, çevreye yönelik farkındalıklarını geliştirmeleri ve Lazca'yı günlük yaşam bağlamında kullanmaları desteklenebilir.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları

LAZ.8.4.D.

"Çevre ve Sürdürülebilir Yaşam" temasına yönelik dinleme / izleme-anlama süreci, öğrencilerin doğal çevre, günlük yaşam alışkanlıkları, çevreyi koruma davranışları, geri dönüşüm uygulamaları ve sürdürülebilir yaşamla ilgili önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla başlatılır (**E1.1, SDB1.1, OB1**). Öğrencilere "Çevrende hangi doğal unsurlar var?", "Evde ya da okulda çevreyi korumak için neler yapıyorsun?", "Geri dönüşüm hakkında neler biliyorsun?", "Su ve enerji tasarrufu nasıl yapılır?" gibi sorular yöneltilir (**E3.8, SDB2.1**). Öğrenciler bu sorular üzerinden kendi yaşantılarından örnekler verir, çevreyle ilgili gözlemlerini paylaşır ve tema içeriğiyle ilgili tahminlerde bulunur (**KB2.8**).

Öğrencilerin doğal çevre, çevreyi koruma alışkanlıkları, geri dönüşüm uygulamaları ve ortak sorumluluklarla ilgili hedef sözcük ve ifadelerle karşılaşmaları sağlanır (**E1.1, OB1**). Öğrencilere doğal çevreyi, günlük çevre alışkanlıklarını, temizlik çalışmalarını, geri dönüşüm uygulamalarını ve çevre dostu yaşamı konu alan kısa diyaloglar, görseller, videolar ve dinleme metinleri sunulur. Öğrenciler içeriklerde geçen çevre, doğa, orman, deniz, su, enerji, geri dönüşüm, plastik, cam, kâğıt, temizlik, tasarruf gibi sözcükleri dinlerken ve izlerken genel anlamı yakalamaya çalışır; tekrar eden sözcükleri, görsel ipuçlarını ve temel bilgileri fark eder (**OB4, KB2.2**).

"Dinle-Tahmin Et" etkinliği ile öğrenciler dinleyecekleri ya da izleyecekleri içeriğe ilişkin başlık, görsel, anahtar sözcük ya da kısa ifadelerden hareketle içeriğin ne hakkında olabileceğine yönelik tahminlerde bulunur. Öğrenciler tahminlerini arkadaşlarıyla paylaşır, farklı görüşleri dinler ve kendi tahminlerini yeniden gözden geçirir (**E3.5, SDB2.1, SDB2.3, KB2.11**).

Dinleme / izleme sırasında öğrenciler hedef içerikte geçen çevreyle ilgili temel bilgileri, günlük yaşam alışkanlıklarını, çevreyi koruma davranışlarını ve geri dönüşüm

uygulamalarını anlamaya odaklanır. "Dinle-Bul-İşaretle" etkinliğinde öğrenciler içerikte geçen belirli sözcükleri, ifadeleri ya da bilgileri işaretler; örneğin hangi doğal çevre unsurlarından bahsedildiğini, hangi çevre dostu davranışların yapıldığını, hangi atıkların geri dönüştürüldüğünü ya da hangi tasarruf uygulamalarının anlatıldığını belirler (**KB2.2, KB2.6, OB1**).

Öğrenciler dinledikleri içeriklerde yer alan bilgileri sınıflandırır, karşılaştırır ve ilişkilendirir. "Grupla-Karşılaştır" etkinliğinde öğrenciler doğal çevre unsurlarını, çevreyi koruma davranışlarını, geri dönüşüm materyallerini ve sürdürülebilir yaşam alışkanlıklarını benzerlik ve farklılıklarına göre gruplandırır (**KB2.5, KB2.6, KB2.7**). Öğrenciler elde ettikleri bilgileri tablo ve şema üzerinde düzenler, doğru ve güvenilir bilgiler seçmeye özen gösterir, elde ettikleri bilgiler doğrultusunda gerekçeli kararlar verir ve bilgilerin doğruluğunu ve uygunluğunu değerlendirir (**KB2.17, SDB3.3, E3.1, OB7**).

Öğrenciler dinledikleri ya da izledikleri içeriklerin ana mesajını belirlemeye yönlendirilir. "Ana Mesaj Nedir?" etkinliğinde öğrenciler çevreyi koruma, tasarruf yapma, geri dönüşüm uygulama ve ortak yaşam alanlarını temiz tutma gibi ana fikirleri belirler; verilen bilgiler arasındaki ilişkileri tanır, bütün içinde anlamlandırır ve çevreyle ilgili temel mesajları kendi ifadeleriyle özetler (**KB2.3, KB2.14, OB1, E3.1**).

Öğrenciler dinledikleri ya da izledikleri içerikleri kendi yaşamlarıyla ilişkilendirir. "Ben Ne Yapıyorum?" etkinliğinde öğrenciler kendi günlük yaşamlarında çevreyi korumaya yönelik yaptıkları davranışları, ailelerinde uygulanan tasarruf alışkanlıklarını, okulda yapılan çevre etkinliklerini ya da yaşadıkları çevredeki doğal unsurları paylaşır (**E1.6, E2.2, SDB1.1, OB8**). Öğrenciler kendi çevre alışkanlıklarıyla bu bilgileri ilişkilendirir, kendileri için uygun olan çevre dostu davranışları seçer, arkadaşlarının çevre alışkanlıkları hakkında bilgi toplar ve ortak yaşam alanlarını koruma konusunda sorumluluk geliştirir (**SDB2.3, D5.2, D16.2**).

Sürecin sonunda öğrenciler dinledikleri ve izledikleri içeriklere yönelik kısa sözlü paylaşımlar yapar. "Dinledim-Anladım-Paylaşıyorum" etkinliği ile öğrenciler içerikte geçen temel bilgileri, dikkatlerini çeken çevre dostu davranışları, sürdürülebilir yaşam önerilerini ve kendi deneyimlerini sınıfla paylaşır (**SDB2.1, E3.5, KB2.3**). Öğrenciler birbirlerini dikkatle dinler, gönüllü olarak söz alır, farklı görüşlere açık olur ve çevreyle ilgili farkındalıklarını ifade eder (**D4.2, D14.1, KB2.15**).

LAZ.8.4.0.

"Çevre ve Sürdürülebilir Yaşam" temasına yönelik okuma-anlamlandırma süreci, öğrencilerin doğal çevre, günlük yaşam alışkanlıkları, çevreyi koruma davranışları, geri dönüşüm uygulamaları ve ortak yaşam alanlarına ilişkin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla doğal çevre unsurları, çevre temizliği, geri dönüşüm, enerji tasarrufu, toplu taşıma, bisiklet kullanımı, çevre dostu yaşam uygulamaları ve Laz coğrafyasındaki doğal yaşamı içeren başlıklar, anahtar kelimeler ve destekleyici görseller üzerinden başlatılır (**E1.1, SDB1.1, KB2.2**). Öğrencilere "Doğayı Koruyalım", "Temiz Bir Çevre", "Geri Dönüşüm Kutusu", "Tasarruflu Yaşam" gibi başlıklar ile bu başlıkları yansıtan görseller birlikte sunulur ve öğrencilerden bu görseller ile başlıklar arasında ilişki kurmaları istenir (**E3.8, SDB1.2, OB4**). Öğrenciler görsellerde yer alan ipuçlarını inceleyerek metnin konusu ve içeriği hakkında tahminlerde bulunur ve bu tahminlerini sınıfla paylaşır (**SDB2.1, OB1, KB2.8**).

Öğrenciler destekleyici görselleri ve başlıkları yeniden inceleyerek metnin içeriğine yönelik tahminlerini detaylandırır ve metinde hangi doğal çevre unsurlarının yer alabileceğini, çevreyi korumaya yönelik hangi davranışlardan söz edilebileceğini, geri dönüşümün nasıl yapılabileceğini, tasarruf uygulamalarının ve ortak sorumlulukların nasıl ifade edilebileceğini öngörür. Öğrenciler bu tahminlerini gerekçeleriyle birlikte ifade eder (**E3.5, SDB2.1**). Ardından doğal çevreyi tanıtmaya, çevreyle ilgili gözlem ve betimleme yapma, günlük çevre alışkanlıklarını anlatma, geri dönüşüm uygulamalarını tanıtmaya ve çevreyi

korumaya yönelik davranışları ifade etmeye yönelik kısa ve basit bir metin öğrencilere sunulur. Öğrenciler metni önce sessiz olarak bireysel şekilde okur ve ilk okumada metnin genel konusunu anlamaya odaklanırlar (**E2.2, OB1**). Bu süreçte öğrencilerin kendilerine güvenerek metni anlamlandırmaya çalışmaları teşvik edilir ve gerekli durumlarda akranlarıyla kısa paylaşımlar yapmaları sağlanır. Sonrasında öğrenciler metni ikinci kez okuyarak metinde geçen doğal çevre unsurlarını, çevre koruma davranışlarını, geri dönüşüm ifadelerini, tasarruf uygulamalarını ve ortak yaşam alanlarına ilişkin ifadeleri işaretler veya altını çizer, metindeki bilgileri doğru ve güvenilir biçimde belirlemeye özen gösterir (**D4.2, D6.2, KB2.2**).

Okuma sürecinin devamında öğrenciler başlangıçta yaptıkları tahminleri metinle karşılaştırarak doğruluğunu kontrol eder. Metinde yer alan ifadeleri kullanım amaçlarına göre sınıflandırır; doğal çevre unsurlarını adlandıran ifadeler, çevreyle ilgili gözlem ve betimleme ifadeleri, günlük çevre alışkanlıklarını bildiren ifadeler, geri dönüşüm ve atıklarla ilgili ifadeler, tavsiye ve öneri bildiren ifadeler ile çevreyle ilgili soru-cevap ifadelerini uygun başlıklar altında toplar (**KB2.5, OB1, D16.3**). Öğrenciler metindeki ifadeleri karşılaştırarak benzer ve farklı yönleri ortaya koyar; aynı anlamı taşıyan ya da farklı çevresel durumlarda kullanılan ifadeleri belirler ve bu ifadeler üzerinden karşılaştırmalar gerçekleştirir (**KB2.7, OB4, E3.7**).

Öğrenciler metni daha ayrıntılı inceleyerek çevreyi koruma sürecinin sıralı yapısını belirler; doğal çevreyi tanıma, atıkları ayırma, geri dönüşüm yapma, enerji ve su tasarrufu sağlama, ortak yaşam alanlarını temiz tutma aşamaları arasındaki ilişkileri açıkça ortaya koyar (**KB2.6, KB2.7, E3.1**). Öğrenciler metindeki bilgileri tablo veya şema hâline getirerek düzenler; "çevre unsuru – çevre sorunu – çözüm önerisi – çevre dostu davranış" ilişkisini gösteren basit tablolar oluşturur ve bu yapı üzerinden metindeki ilişkileri görselleştirir (**OB1, OB4**). Ayrıca metinde verilen bilgilerden hareketle basit çıkarımlar yapar; örneğin bir çevre davranışının neden önemli olduğu, hangi alışkanlıkların çevreye zarar verdiği, hangi davranışların sürdürülebilir yaşamı desteklediği yorumlanır ve metinde açıkça verilmeyen bazı bilgiler tahmin edilir (**KB2.14**). Bununla birlikte öğrenciler sınıf içinde yapılan basit bilgi toplama çalışmalarıyla metindeki bilgileri kendi yaşamlarıyla karşılaştırır; "Kim bez çanta kullanıyor?", "Kim su tasarrufu yapıyor?", "Kim bisiklet kullanıyor?", "Kim çöpleri geri dönüşüm kutusuna atıyor?" gibi sorulara cevap bulmak için bilgi toplar, bu bilgileri tablo hâline getirir, basit yorumlar yapar, elde ettikleri bilgilerden hareketle gerekçeli kararlar verir ve sürdürülebilir yaşamı destekleyen davranışları belirler (**OB7, OB8, SDB2.2, SDB3.3**).

Öğrenciler okudukları metni kendi yaşamlarıyla ilişkilendirerek bireysel olarak anlamlandırır. Öğrenciler metinden seçtikleri ifadeleri kendileri için uygun olan çevre dostu davranışları belirleyerek kendi yaşamlarına uyarlayarak yeniden ifade eder; "Ben su tasarrufu yapıyorum.", "Ben bez çanta kullanıyorum.", "Ben çöpleri geri dönüşüm kutusuna atıyorum.", "Ben çevreyi temiz tutuyorum.", "Ben bisiklet kullanıyorum." gibi cümlelerle kendi çevre alışkanlıklarını, günlük yaşam uygulamalarını ve çevreyle ilgili sorumluluklarını metinle ilişkilendirir (**E1.6, SDB3.1, SDB1.3, KB2.15**).

Sürecin son aşamasında öğrenciler okudukları metin hakkında bireysel düşüncelerini ifade eder ve sınıfla paylaşır (**E2.2, D16.3**). Gönüllü öğrenciler metnin içeriğini kendi cümleleriyle anlatırken diğer öğrenciler onları dikkatle dinler (**D4.2**). Ardından öğrenciler grup çalışmaları yaparak metinle ilgili sorular oluşturur, birbirlerine doğal çevre unsurları, çevre koruma alışkanlıkları, geri dönüşüm uygulamaları, tasarruf davranışları ve ortak sorumluluklara ilişkin sorular sorar ve cevap verir (**SDB2.1, SDB2.2, SDB2.3, D20.2**).

LAZ.8.4.K.

"Çevre ve Sürdürülebilir Yaşam" temasına yönelik konuşma-anlatma süreci, öğrencilerin doğal çevreyi tanıtmaya, çevreyle ilgili gözlem ve betimleme yapma, günlük çevre alışkanlıklarını anlatma, geri dönüşüm uygulamalarını ifade etme, çevreyi korumaya yönelik davranışlar hakkında konuşma ve sürdürülebilir yaşamla ilgili temel bilgileri paylaşabildikleri deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla sınıf içinde gerçekleştirilen kısa diyalog örnekleri ve canlandırmalar üzerinden başlatılır **(E1.1, SDB1.1, KB2.8)**. Öğrencilere "Çevrende hangi doğal unsurları görüyorsun?", "Çevreyi korumak için neler yapıyorsun?", "Geri dönüşümü nasıl yapıyorsun?", "Su ve enerji tasarrufunu nasıl sağlıyorsun?", "Ortak yaşam alanlarını nasıl temiz tutuyorsun?" gibi sorular yöneltilir **(E2.2, E3.8, D5.2)**. Öğrenciler bu sorular üzerinden kendi deneyimlerini paylaşır, günlük yaşamlarında çevreyle ilgili nasıl davranışlar sergilediklerini hatırlar ve bu süreçte doğal çevre unsurları, geri dönüşüm uygulamaları, tasarruf alışkanlıkları ve çevresel sorumlulukların nasıl ifade edilebildiğini söyleyerek mevcut içerikle ilişkilendirir **(SDB2.1, SDB2.3, D14.3)**.

Doğal çevreyi tanıtmaya, çevreyle ilgili gözlem ve betimleme yapma, günlük çevre alışkanlıklarını ifade etme, geri dönüşüm uygulamalarını anlatma ve çevreyi korumaya yönelik davranışlar hakkında konuşma ifadelerini içeren kısa diyaloglar model olarak sunulur. Öğrenciler bu diyalogları tekrar eder, birlikte söyler ve taklit ederek kullanılmaya başlanılan yapıları fark eder **(SDB1.2, KB2.2)**. Öğrenciler ifadeleri bireysel olarak ve grup hâlinde seslendirir, Lazcaya özgü sesleri fark ederek doğru telaffuzla söylemeye çalışır **(OB1, D16.3)**. Öğrenciler model diyaloglardan hareketle doğal çevre unsurlarını tanıtmaya, çevreyle ilgili gözlem yapma, günlük çevre alışkanlıklarını anlatma, geri dönüşüm uygulamalarını ifade etme ve çevreyi korumaya yönelik temel bilgiler paylaşma ifadelerini kullanarak kendi konuşmalarını oluşturur. Öğrenciler "Ormanda çok ağaç var.", "Deniz temiz görünüyor.", "Ben çöpleri geri dönüşüme atıyorum.", "Ben su tasarrufu yapıyorum.", "Biz çevreyi temiz tutuyoruz.", "Hepimiz doğayı korumalıyız." gibi yapıları kullanarak kendi çevre alışkanlıklarını tanıtan kısa konuşmalar hazırlar; hazırladıkları konuşmaları tekrar eder, geliştirir ve daha akıcı hâle getirir **(KB2.14, SDB1.2)**. Öğrenciler oluşturdukları konuşmaları sınıf içinde sözlü olarak ifade eder, konuşmalarını kendi yaşam deneyimlerine göre zenginleştirir ve doğru ve güvenilir bilgiler kullanmaya özen gösterir **(SDB3.1, E2.2, D17.2, D6.2)**.

Konuşma sürecinde öğrenciler hazırlıklı ve hazırlıksız konuşma durumlarında öğrendikleri ifadeler kullanılarak iletişim kurulabildiğini deneyimler. Hazırlıklı konuşmalarda doğal çevreyi tanıtır, çevreyi koruma alışkanlıklarından bahseder, geri dönüşüm, su ve enerji tasarrufu, toplu taşıma, yürüyüş ve bisiklet kullanımı gibi günlük yaşam uygulamalarına ilişkin bilgiler paylaşır **(E1.6, E2.2, OB6)**. Hazırlıksız konuşmalarda ise arkadaşlar tarafından yöneltilen sorulara anlık ve bağlama uygun cevaplar verir; soru sorar, cevap verir ve konuşmayı sürdürür **(SDB2.1, SDB2.2, SDB2.3)**. Öğrenciler konuşmalarında uygun sözcükleri seçer, cümlelerini açık ve anlaşılır şekilde kurar ve mesajlarını net biçimde ifade eder. Öğrenciler birbirlerini dinleyerek iletişimi sürdürür, konuşma sırasına uyar ve sosyal etkileşim içinde öğrenir **(SDB2.1, D4.2, D16.2)**.

Öğrenciler öğrendikleri ifadeleri farklı durumlara uyarlayarak yeniden kullanır; bir arkadaşına yaşadığı çevreyi tanıtmaya, geri dönüşüm alışkanlıklarını anlatma, ailesinde uygulanan tasarruf davranışlarını paylaşma, sınıfta çevreyi korumaya yönelik önerilerde bulunma veya Laz coğrafyasındaki doğal yaşamı tanıtmaya gibi farklı durumları canlandırır ve bu durumlara uygun ifadeler kullanılarak konuşur **(KB2.14, SDB3.1, E3.1, OB8)**. Öğrenciler konuşmalarını bağlama uygun şekilde yeniden düzenler, farklı kişilerle iletişim kurarken kullanılabilecek ifadeleri karşılaştırır, uygun iletişim biçimlerini seçer ve gerekçeli kararlar vererek iletişimlerini sürdürür **(KB2.7, SDB3.3, D14.1)**.

Sürecin sonunda öğrenciler gerçekleştirdikleri konuşma etkinliklerini değerlendirir; kendilerinin veya ailelerinin çevreyi korumaya yönelik günlük alışkanlıklarını tanıtan kısa konuşmalar yapar, arkadaşlarının konuşmalarını dikkatle dinler ve birbirlerinin konuşmalarına yönelik görüşlerini ifade eder (**SDB2.1, SDB2.2, SDB2.3, D16.3**). Öğrenciler birbirlerine geri bildirim verir, karşılıklı konuşmalar gerçekleştirir, düşüncelerini paylaşır ve konuşmaların anlaşılır, uygun ve etkili olup olmadığını değerlendirir (**D4.2, D20.2, KB2.17**).

Öğrencilerden günlük yaşamlarında çevreyi korumaya yönelik gerçekleştirdikleri alışkanlıkları tanıttıkları görsel destekli bir "Çevremi Koruyorum" çalışması hazırlamaları istenebilir. Bu kapsamda öğrencilerin geri dönüşüm, temizlik, enerji ve su tasarrufu, çevreyi temiz tutma ve günlük çevre alışkanlıklarıyla ilgili temel sözcük ve ifadeleri kullanmaları beklenebilir. Öğrenciler hazırlayacakları çalışmalarda çevreyi korumaya yönelik bireysel uygulamalarını kısa ve basit ifadelerle anlatabilir. Ayrıca öğrencilerden hazırladıkları çalışmalarda günlük yaşamlarında çevreyi korumak için neler yaptıklarını, hangi alışkanlıkları düzenli olarak uyguladıklarını ve çevreyi korumaya yönelik hangi davranışları önemli bulduklarını ifade etmeleri beklenebilir. Öğrencilerin öğrendikleri temel kalıpları kendi yaşam deneyimleriyle ilişkilendirmeleri ve çevreyle ilgili temel görüşlerini günlük yaşam bağlamında paylaşmaları desteklenebilir. Performans görevi sonunda öğrenciler hazırladıkları çalışmaları sınıf ortamında sözlü olarak sunabilir. Bu süreçte öğrencilerin çevreyle ilgili temel ifadeleri anlaşılır biçimde kullanmaları, doğru ve anlaşılır telaffuzla konuşmaları, arkadaşlarının çevre alışkanlıklarıyla ilgili kısa sorular sormaları ve uygun cevaplar vermeleri beklenebilir. Bu performans görevi kontrol listeleri, gözlem formları, dereceli puanlama anahtarları, öz / akran / grup değerlendirme formları ile değerlendirilebilir.

Öğrencilerden çevreyi koruma alışkanlıkları, geri dönüşüm uygulamaları ve günlük yaşamda sürdürülebilir davranışlarla ilgili kısa bir röportaj çalışması hazırlamaları istenebilir. Bu kapsamda öğrencilerin çevreyi koruma, tasarruf, geri dönüşüm ve ortak sorumluluklara ilişkin temel sözcük ve ifadeleri kullanmaları; soru sormaları, görüş bildirmeleri ve kısa açıklamalar yapmaları beklenebilir. Öğrencilerin hazırlayacakları çalışmalarda günlük yaşamlarında uyguladıkları çevre alışkanlıklarını, çevreyi korumak için neler yaptıklarını ve hangi davranışları önemli bulduklarını basit ifadelerle anlatmaları desteklenebilir. Ayrıca öğrencilerden hazırladıkları röportaj çalışmasında arkadaşlarına çevreyle ilgili kısa sorular yöneltilmeleri ve verilen cevapları temel düzeyde ifade etmeleri beklenebilir. Öğrencilerin soru-cevap yapıları aracılığıyla çevreyi koruma alışkanlıkları, geri dönüşüm uygulamaları ve günlük yaşam davranışları hakkında iletişim kurmaları desteklenebilir. Röportaj sürecinin öğrencilerin dili doğal iletişim bağlamlarında kullanmalarına, telaffuzlarını geliştirmelerine ve çevreyle ilgili temel görüşlerini ifade etmelerine katkı sağlaması hedeflenebilir. Performans görevi sonunda öğrenciler hazırladıkları röportajları sınıf ortamında sözlü olarak sunabilir veya canlandırabilir. Bu süreçte öğrencilerin hedef sözcük ve ifadeleri doğru ve bağlama uygun kullanmaları, anlaşılır ve doğru telaffuzla konuşmaları, soru sorma ve cevap verme süreçlerine aktif katılım göstermeleri beklenebilir. Bu performans görevi; öğrencilerin çevre ve sürdürülebilir yaşamla ilgili temel sözcük ve ifadeleri doğru kullanmaları, günlük yaşam alışkanlıklarını ifade edebilmeleri, iletişim kurabilmeleri, soru-cevap yapılarını işlevsel biçimde kullanabilmeleri ve etkinliklere aktif katılım göstermeleri ölçütlerine göre analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

LAZ.8.4.Y.

"Çevre ve Sürdürülebilir Yaşam" temasına yönelik yazma süreci, öğrencilerin doğal çevreyi tanıtmaya, çevreyle ilgili gözlem ve betimleme yapma, günlük çevre alışkanlıklarını ifade etme, geri dönüşüm uygulamalarını anlatma ve çevreyi korumaya yönelik davranışlara ilişkin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla başlatılır (**E1.1, SDB1.1, OB1**). Öğrencilere doğal çevre unsurları, çevre koruma davranışları, geri dönüşüm uygulamaları, enerji ve su tasarrufu, ortak yaşam alanları ve günlük çevreci tercihlere ilişkin

daha önce öğrenilen yapılar hatırlatılır ve "Benim Çevre Dostu Yaşamım" yazma görevi tanıtılır. Öğrencilerden yazma görevinde ne yapılacağını anlaşılabildiğini istenebilir ve "Çevrende neler var?", "Çevreyi nasıl koruyorsun?", "Geri dönüşümü nasıl yapıyorsun?", "Su tasarrufu yapıyor musun?", "Hangi çevre dostu alışkanlıkların var?", "Ortak yaşam alanlarını nasıl temiz tutuyorsun?" gibi örnek sorular üzerinden konuya hazırlık yaptırılır **(KB2.8)**.

Öğrencilere doğal çevreyi tanıtmaya, çevreyle ilgili gözlem ve betimleme yapma, günlük çevre alışkanlıklarını ifade etme, geri dönüşüm uygulamalarını anlatma ve çevreyi korumaya yönelik davranışları sıralı şekilde ifade etmeye yönelik kısa ve basit yazılı model metinler sunulur. Öğrenciler bu metinleri inceleyerek yapı ve içerik hakkında farkındalık kazanır **(OB1)**. "Ormanda çok ağaç var.", "Deniz temiz görünüyor.", "Ben çöpleri geri dönüşüme atıyorum.", "Ben su tasarrufu yapıyorum.", "Ben bez çanta kullanıyorum.", "Önce atıkları ayırıyorum, sonra geri dönüşüm kutusuna atıyorum." gibi model metinler öğrenciler tarafından okunarak incelenir, ardından kopyalanarak yeniden yazılır **(SDB1.2, KB2.2, D16.3)**.

Öğrenciler model metinlerden hareketle kendi yazılarını oluşturmaya yönlendirilebilir. "Cümlemleri Tamamlıyorum" etkinliği kapsamında öğrencilere eksik bırakılmış ifadeler verilebilir ("Ben ... tasarrufu yapıyorum.", "Ben ... kullanıyorum.", "Ben çöpleri ... atıyorum.", "Biz çevreyi ... tutuyoruz.", "Ben ... ile okula gidiyorum.") ve bu cümlelerin kendilerine göre tamamlanması istenir **(KB2.8)**. Daha sonra öğrenciler bu cümleleri bir araya getirerek kendi çevre alışkanlıklarını anlatan kısa bir metin oluşturur. Bu süreçte öğrenciler modeli kullanarak yeni içerik düzenler, kişisel çevre davranışlarını yapılandırır ve yazılı üretim gerçekleştirir **(E2.2, SDB1.2, D17.2)**.

Öğrenciler "Benim Çevre Dostu Yaşamım" etkinliği kapsamında doğal çevre, günlük çevre alışkanlıkları, geri dönüşüm uygulamaları, tasarruf davranışları ve ortak sorumlulukları içeren kısa bir çevre metni yazar. Öğrenciler yazarken uygun kelimeleri seçmeye, basit cümle yapıları kurmaya, bilgileri anlamlı bir sırayla düzenlemeye ve mesajlarını açık ve anlaşılır şekilde ifade etmeye, doğru ve güvenilir bilgiler kullanmaya dikkat eder **(E1.6, E3.7, OB1, D6.2)**. Yazılarında hangi bilgiyi önce, hangisinin sonra verilebileceğini planlar; benzer ve farklı çevre davranışları karşılaştırılarak anlamlı bir bütün oluşturur **(KB2.7, KB2.14)**.

Öğrenciler yazdıkları metinler üzerinde yeniden düzenleme çalışmaları yapar. "Metnimi Geliştiriyorum" etkinliği kapsamında öğrenciler yazdıkları metni gözden geçirir, eksik ya da hatalı kısımları düzeltir, ifadelerini daha açık ve anlaşılır hâle getirir **(SDB2.1, SDB2.2, D4.2)**. Ardından öğrenciler yazılarını sınıf içinde paylaşır ve "Çevre Dostu Yaşam Panosu" etkinliği ile yazılar görsellerle birlikte sergiler **(SDB2.3, D20.2, OB4, OB8)**.

Sürecin son aşamasında öğrenciler yazma süreçlerini değerlendirir. "Kendimi Değerlendiriyorum" etkinliği kapsamında öğrenciler yazarken nelerin doğru yapılabildiğini, hangi çevre davranışlarının açık şekilde ifade edilebildiğini, hangi alanlarda gelişmesi gerektiğini belirler ve gelişimlerine yönelik gerekçeli kararlar verir **(SDB3.3, KB2.17)**. Ayrıca "Arkadaşımla Yazısını Okuyorum" etkinliği ile öğrenciler birbirlerinin yazılarını inceleyerek basit geri bildirimlerde bulunur, düşüncelerini paylaşır ve birbirlerine yapıcı öneriler sunar **(SDB2.1, SDB2.2, D4.2)**.

LAZ.8.4.DBS.

"Çevre ve Sürdürülebilir Yaşam" temasına yönelik dil bilgisi seçme ve kullanma süreci, öğrencilerin doğal çevreyi tanıtmaya, çevreyle ilgili gözlem ve betimleme yapma, günlük çevre alışkanlıklarını ifade etme, geri dönüşüm uygulamalarını anlatma, çevreyi korumaya yönelik önerilerde bulunma ve sürdürülebilir yaşam davranışlarına ilişkin dil parçalarına doğal ve bağlam içinde aşinalık kazanmalarıyla başlatılır **(E1.1, OB1)**. Öğrencilere doğal çevre unsurlarını, çevre temizliğini, geri dönüşüm uygulamalarını, enerji ve su tasarrufunu, toplu taşıma kullanımını ve çevre dostu yaşam davranışlarını yansıtan kısa diyaloglar, videolar ve görseller sunulur. Bu içeriklerde "Ormanda çok ağaç var.", "Deniz

çok temiz.", "Ben çöpleri geri dönüşüme atıyorum.", "Ben su tasarrufu yapıyorum.", "Biz çevreyi temiz tutuyoruz.", "Camları ayırıyorum.", "Çevreyi korumalıyız.", "Sen çevreyi nasıl koruyorsun?" gibi ifadeler yer alır **(OB4)**. Öğrenciler bu içerikleri dinleyerek, izleyerek ve inceleyerek hedef dil yapılarına genel bir aşinalık kazanır, görsel ve işitsel ipuçlarından hareketle çevreyle ilgili temel anlam ilişkilerini yorumlar **(OB8, KB2.14)**.

Öğrencilerin içerikte geçen çevreyle ilgili ifadeleri, soru kalıplarını, gereklilik ve öneri yapılarını, alışkanlık bildiren yapıları ve tekrar eden dil parçalarını fark etmeleri sağlanır **(KB2.2, OB1)**. "Duy ve Bul" etkinliğinde öğrencilere dinledikleri ya da izledikleri içerikte geçen dil parçaları belirtilir; "Ben ... tasarrufu yapıyorum.", "Sen çevreyi nasıl koruyorsun?", "Geri dönüşüm yapıyor musun?", "Çöpleri nereye atıyorsun?", "Çevreyi korumalıyız." gibi soru ve cevap kalıplarını işaretlemeleri, tekrar eden yapıları seçmeleri, yapılar arasındaki ilişkileri sorgulamaları ve sınıfla paylaşımları istenir **(KB2.8, E3.1, E3.8)**.

Hedef dil yapılarını içeren ifadeler beden dili, görseller ve sözlü tekrarlarla sunulur. Öğrenciler bu ifadeleri tekrar eder, taklit eder ve işitsel-görsel desteklerle dil yapılarını bütüncül olarak algılar **(SDB2.1, OB4)**. "Ormanda çok ağaç var.", "Ben su tasarrufu yapıyorum.", "Ben bez çanta kullanıyorum.", "Biz çevreyi temiz tutuyoruz." gibi ifadeler hem sözel hem fiziksel olarak öğrenciler tarafından canlandırılır. Öğrenciler kendilerini işaret ederek günlük çevre alışkanlıklarını söyler, doğal çevre unsurlarını görsellerle gösterir, geri dönüşüm ve tasarruf davranışlarını beden dili ya da görseller üzerinden anlamlandırarak ifade eder **(KB2.14, D16.3)**.

Öğrenciler hedef dil parçalarını bağlam içinde tekrar eder. "Tekrar Zinciri" etkinliği ile öğrenciler sırayla aynı kalıbı farklı içeriklerle kullanır ("Ben su tasarrufu yapıyorum.", "Ben su tasarrufu yapıyorum, ben bez çanta kullanıyorum.", "Ben çöpleri geri dönüşüme atıyorum.", "Biz çevreyi temiz tutuyoruz.", "Önce atıkları ayırıyorum, sonra geri dönüşüm kutusuna atıyorum.", "Çevreyi korumalıyız."). Bu etkinlikte öğrenciler dil yapılarını otomatik olarak ve akıcı biçimde kullanır; öğrenilen ifadeleri sistemli biçimde genişleterek kullanır, farklı kullanımları karşılaştırır, öğrenme sürecine aktif katılım gösterir ve doğru ve güvenilir dil kullanmaya özen gösterir **(KB2.7, E2.2, E3.7)**. Ayrıca "Canlandır ve Söyle" etkinliği ile öğrenciler duydukları ifadeleri fiziksel olarak canlandırır ve eş zamanlı olarak tekrar eder. Öğrenciler doğal çevreyi tanıtmaya, geri dönüşüm yapma, tasarruf davranışlarını gösterme, ortak yaşam alanlarını temiz tutma ya da çevreyi korumaya yönelik günlük davranışları canlandırma gibi durumlarda gönüllü olarak görev alır, arkadaşlarıyla yapıcı iletişim kurar ve farklı önerilere açık biçimde etkinliğe katılır **(SDB2.2, E2.2, E3.5, D18.3)**.

Öğrenciler öğrenilen dil yapılarını iletişim içinde kullanmaya başlar. Grup çalışmalarıyla öğrenciler birbirlerine doğal çevre, çevre koruma alışkanlıkları, geri dönüşüm uygulamaları, tasarruf davranışları ve ortak sorumluluklar hakkında sorular sorar ve cevap verir **(SDB2.1, SDB2.2, SDB3.3, OB1)**. Öğrenciler "Çevrende neler var?", "Sen çevreyi nasıl koruyorsun?", "Geri dönüşüm yapıyor musun?", "Su tasarrufu yapıyor musun?", "Çöpleri nereye atıyorsun?" gibi sorulara cevap verirken birbirlerini dikkatle dinler, söz sırasına uyar, nezaketli iletişim kurar ve bağlama uygun ifadeleri seçerek kullanır **(SDB2.3, D14.1)**.

Sürecin sonunda öğrenciler edinilen dil yapılarını farklı bağlamlarda kullanır. Öğrenciler kendi çevre alışkanlıklarını anlatırken, arkadaşlarıyla iletişim kurarken, Laz coğrafyasındaki doğal yaşamı tanıtırken, sınıf içinde sözlü ve yazılı ifadeler oluştururken öğrenilen dil parçalarını doğal biçimde kullanır **(E1.6, SDB1.1, SDB3.1, OB8)**. Ayrıca farklı iletişim durumlarına göre ifadelerini yeniden düzenler, uygun dil kalıplarını bilinçli biçimde seçer, kendi yaşamlarına uyarlayarak kullanır ve çevreye yönelik bireysel sorumluluklarını yansıtan ifadeler oluşturur **(SDB1.3, KB2.17, KB2.8, D17.2)**.

LAZ.8.4.SÖS.

"Çevre ve Sürdürülebilir Yaşam" temasına yönelik sözcük seçme ve kullanma süreci, öğrencilerin doğal çevreyi tanıtmaya, çevreyle ilgili gözlem ve betimleme yapma, günlük çevre alışkanlıklarını ifade etme, geri dönüşüm uygulamalarını anlatma ve çevreyi korumaya yönelik iletişim durumlarında kullanılan "doğa", "çevre", "orman", "deniz", "nehir", "göl", "hava", "ağaç", "çiçek", "park", "hayvan", "çöp", "geri dönüşüm", "plastik", "cam", "kâğıt", "enerji", "su", "tasarruf", "temizlik" gibi hedef sözcüklerle karşılaşmaları üzerinden başlatılır **(E1.1, SDB1.1, OB1)**. Öğrenciler bu sözcüklerin yer aldığı içerikleri dinler ve izler; sözcükleri bütünsel olarak duyar ve görerek bu sözcüklere aşinalık kazanır. Öğrenciler tekrar eden sözcüklere dikkat ederek bu sözcükleri ayırt etmeye başlar **(E3.8, KB2.2)**.

Öğrencilerin doğal çevreyi tanıtmaya, çevreyi koruma alışkanlıklarını ifade etme, geri dönüşüm uygulamalarını anlatma, tasarruf davranışlarını paylaşma ve ortak sorumluluklara ilişkin hedef sözcükleri bağlam içinde duymaları ve görmeleri sağlanır **(E1.1, OB1)**. Öğrencilere doğal çevreyi, çevre temizliğini, geri dönüşüm uygulamalarını, enerji ve su tasarrufunu, toplu taşıma kullanımını ve çevre dostu yaşamı yansıtan kısa diyaloglar, metinler, görseller ve videolar sunulur. Bu içeriklerde "doğa", "çevre", "orman", "deniz", "nehir", "göl", "hava", "yağmur", "güneş", "ağaç", "çiçek", "park", "hayvan", "çöp", "geri dönüşüm", "plastik", "cam", "kâğıt", "pil", "enerji", "elektrik", "su", "tasarruf", "temizlik", "bez çanta", "geri dönüşüm kutusu", "toplu taşıma", "bisiklet", "yürüyüş", "temiz", "kirli", "doğal", "çevreci", "önemli", "zararlı" gibi hedef sözcükler doğal bir bağlam içinde yer alır **(OB4)**. Öğrenciler bu sözcükleri bütüncül olarak algılayarak ilk aşinalıklarını kazanır, görsel ve işitsel ipuçlarından hareketle sözcüklerin çevresel bağlamlarını yorumlar **(OB8, KB2.14)**.

Öğrencilerin içerikte tekrar eden sözcükleri fark etmeleri sağlanır **(KB2.2)**. "Duy-Gör-İşaretle" etkinliğinde öğrenciler dinledikleri, izledikleri ya da okudukları içerikte geçen hedef sözcükleri belirler, işaretler ve sınıfla paylaşır. Ardından bu sözcükler öğrenciler tarafından sesli olarak tekrar edilir **(OB1, SDB1.2)**. Öğrenciler doğal çevre unsurlarını, atık türlerini, geri dönüşüm materyallerini, tasarruf davranışlarını ve çevreyle ilgili temel kavramları gözlemleyerek benzer özelliklerine göre gruplandırır, sözcükler arasındaki ilişkileri sorular **(KB2.5, E3.1)**.

Öğrencilerin hedef sözcüklerin kullanımını anlamaları desteklenir. "Nerede Kullanılır?" etkinliğinde öğrenciler verilen sözcüklerin hangi iletişim durumlarında kullanıldığını belirler; örneğin "orman", "deniz", "nehir" sözcüklerinin doğal çevreyi tanıtırken, "plastik", "cam", "kâğıt", "geri dönüşüm" sözcüklerinin atıkları ayırırken, "su", "enerji", "tasarruf" sözcüklerinin sürdürülebilir yaşam alışkanlıklarını anlatırken, "bez çanta", "bisiklet", "toplu taşıma" sözcüklerinin çevre dostu tercihlerden bahsederken kullanıldığını fark eder ve bunu görseller ya da örnek cümleler üzerinden açıklar **(KB2.7, OB4, E1.6, D4.2)**.

Öğrenciler hedef sözcüklerin anlamlarını kendi zihinsel kavramlarıyla ilişkilendirir. Öğrenciler "Ben su tasarrufu yapıyorum.", "Ben bez çanta kullanıyorum.", "Ben çöpleri geri dönüşüm kutusuna atıyorum.", "Biz çevreyi temiz tutuyoruz." gibi ifadeler üzerinden sözcükleri kendi yaşamlarıyla bağlantılandırır **(SDB1.1, KB2.8)**. "Kendimle İlişkilendiriyorum" etkinliği ile öğrenciler öğrendikleri sözcükleri kendi günlük yaşamları, aile alışkanlıkları, yaşadıkları çevre ve çevreye yönelik sorumluluklarıyla ilişkilendirerek anlamlarını pekiştirir ve kendi yaşamlarına uyarlar **(SDB1.3, KB2.15, D17.2)**.

Öğrenciler hedef sözcüklerin anlamlarını daha açık biçimde ortaya koyar. "Anlamını Açıkla" etkinliğinde öğrenciler seçtikleri sözcükleri basit ifadelerle açıklar, örnek cümle içinde kullanır ve gerektiğinde görsellerle destekler **(KB2.14, E2.2, OB1)**. Öğrenciler "geri dönüşüm", "tasarruf", "çevre", "doğa", "temizlik", "çevreci" gibi sözcükleri kendi ifadeleriyle açıklarken doğru ve güvenilir açıklamalar yapmaya özen gösterir, benzer sözcüklerle ilişkiler kurar, anlamlarını yorumlar, arkadaşlarının farklı açıklamalarını dikkatle dinler ve arkadaşlarıyla yapıcı biçimde paylaşır **(E3.5, SDB2.1, D6.2, D10.3)**.

Öğrenciler hedef sözcükleri farklı bağlamlarda tekrar ederek anlamlarını güçlendirir. "Cümle Kur-Paylaş" etkinliği kapsamında öğrenciler verilen sözcüklerle kısa cümleler oluşturur ve sınıfla paylaşır. Öğrenciler "orman", "ağaç", "çöp", "geri dönüşüm", "enerji", "su", "bisiklet", "temizlik" gibi sözcükleri kullanarak anlamlı ifadeler üretir, sistemli biçimde tekrar eder ve öğrenme sürecine aktif katılım gösterir **(E2.2, E3.7, D3.4)**.

Öğrenciler hedef sözcükleri doğal iletişim içinde kullanmaya yönlendirilir. "Sor-Cevapla" etkinliği ile öğrenciler birbirlerine "Çevrende neler var?", "Sen çevreyi nasıl koruyorsun?", "Geri dönüşüm yapıyor musun?", "Su tasarrufu yapıyor musun?", "Çöpleri nereye atıyorsun?", "Hangi çevre dostu alışkanlıkların var?" gibi sorular sorup cevap verir **(SDB2.1, SDB2.3)**. Bu süreçte öğrenciler öğrenilen sözcükleri kendiliğinden ve bağlama uygun biçimde kullanır, birbirlerini dikkatle dinler, söz sırasına uyar ve nezaketli iletişim kurar **(SDB2.1, SDB2.2, SDB2.3, D14.1)**.

Sürecin son aşamasında öğrenciler hedef sözcükleri farklı bağlamlarda kullanarak kalıcı hâle getirir. Öğrenciler konuşma ve yazma etkinliklerinde öğrenilen sözcükleri doğal bir şekilde kullanır; kendi çevre alışkanlıklarını anlatır, arkadaşlarıyla iletişim kurar, kısa çevre metinleri oluşturur, Laz coğrafyasındaki doğal yaşamı tanıtır ve farklı sosyal durumlarda uygun sözcükleri bilinçli biçimde seçer, kullanımlarının uygunluğunu değerlendirerek kullanır, kendi yaşamlarına uyarlayarak çevreye yönelik bireysel sorumluluklarını yansıtır **(E1.6, KB2.15, KB2.17, OB8)**.

LAZ.8.4.SES.

"Çevre ve Sürdürülebilir Yaşam" temasına yönelik sesletim seçme ve kullanma süreci, öğrencilerin doğal çevreyi tanıtmaya, çevreyle ilgili gözlem ve betimleme yapma, günlük çevre alışkanlıklarını ifade etme, geri dönüşüm uygulamalarını anlatma ve çevreyi korumaya yönelik hedef sesletim unsurlarına dikkat ederek dinlemeleriyle başlatılır **(OB1, E1.1)**. Öğrencilere doğal çevreyi, çevre temizliğini, geri dönüşüm uygulamalarını, enerji ve su tasarrufunu, toplu taşıma kullanımını ve çevre dostu yaşamı yansıtan kısa diyaloglar, ses kayıtları ve videolar sunulabilir. Bu içeriklerde "Ormanda çok ağaç var.", "Deniz çok temiz.", "Ben su tasarrufu yapıyorum.", "Ben çöpleri geri dönüşüme atıyorum.", "Biz çevreyi temiz tutuyoruz.", "Çevreyi korumalıyız." gibi ifadeler doğal bir akış içinde yer alabilir **(OB4)**. Öğrenciler bu ifadeleri dinlerken Lazcaya özgü seslerin doğru sesletimi, çevreyle ilgili sözcüklerdeki vurgu, soru cümlelerindeki tonlama, öneri ve gereklilik bildiren ifadelerdeki duraklama ve konuşma akıcılığına dikkat eder, işitsel ipuçlarından hareketle sesletim özelliklerini fark etmeye başlar **(KB2.2)**.

Öğrencilerin hedef sesletim unsurlarını fark etmeleri sağlanır **(KB2.2, OB1)**. "Dinle-Fark Et" etkinliğinde öğrenciler belirli sözcüklerin ve ifadelerin nasıl söylendiğine dikkat eder; özellikle doğal çevre unsurlarını, geri dönüşüm uygulamalarını, tasarruf davranışlarını ve çevreyi korumaya yönelik ifadeleri söylerken kullanılan vurgu ve tonlamayı ayırt eder. Öğrenciler duydukları sesletim özelliklerini işaretler, benzer ses özelliklerini belirler, sesler arasındaki ilişkileri sorgular ve sınıfla paylaşır **(SDB1.2, E3.1)**.

Öğrenciler hedef sesletim unsurlarını tekrar ederek pekiştirir. "Tekrar ve Taklit" etkinliği kapsamında öğretmen seslendirmesinin ya da ses kaydının ardından ifadeler doğru telaffuzla tekrar ettirilebilir. Öğrenciler doğal çevreyi tanıtmaya, çevre koruma alışkanlıklarını ifade etme, geri dönüşüm uygulamalarını anlatma ve tasarruf davranışlarını paylaşmaya ilişkin ifadeleri vurgu, tonlama ve akıcılığa dikkat ederek bireysel ve grup hâlinde seslendirir **(SDB2.1, E3.7)**. Öğrenciler sesleri sistemli biçimde tekrar ederek doğru sesletimi geliştirmeye çalışır **(D3.4)**.

Öğrenciler hedef sesletim unsurlarını farklı bağlamlarda tanımaya yönlendirilir. "Nerede Duydun?" etkinliğinde öğrencilere aynı ifadeler farklı iletişim durumları içinde dinletilir ve öğrenciler hangi sözcük ya da ifadenin nasıl söylendiğini tanır. Örneğin "Ben su tasarrufu yapıyorum." ifadesi günlük yaşam alışkanlığını anlatma, çevreyi koruma önerisinde bulunma ya da sınıf içinde çevre dostu davranışları paylaşma bağlamlarında dinletilir ve öğrenciler ortak sesletim özelliklerini fark eder, görsel ipuçlarıyla ilişkilendirerek yorumlar **(KB2.7, KB2.14, OB1, OB4)**.

Öğrencilerin doğru sesletimi kendiliğinden seçerek kullanmaları sağlanır. "Hangisi Doğru?" etkinliğinde öğrencilere aynı ifadenin farklı sesletimlerle söylendiği örnekler sunulur ve öğrencilerden doğru olanı seçmeleri istenir **(KB2.8)**. Ardından "Seç ve Söyle" etkinliği ile öğrenciler doğru sesletimi seçtikleri ifadeleri kendi cümleleri içinde kullanarak yeniden üretir, uygun sesletimi bilinçli biçimde seçer, kendi kullanımına uyarlar ve doğru ve güvenilir dil kullanımına özen gösterir **(E1.6, SDB1.3, D6.2)**.

Öğrenciler sesletim unsurlarını iletişim içinde kullanır. Grup çalışmalarında öğrenciler birbirlerine doğal çevre, çevre koruma alışkanlıkları, geri dönüşüm uygulamaları, tasarruf davranışları ve ortak sorumluluklar hakkında sorular sorar ve cevap verirken öğrendikleri ifadeleri doğru sesletimle kullanır **(SDB2.1, SDB2.2, E2.2)**. "Sor-Cevapla" etkinliğinde öğrenciler konuşurken doğru vurguya, tonlamaya ve akıcılığa dikkat eder; birbirlerini dikkatle dinler, söz sırasına uyar, nezaketli iletişim kurar, sorular oluşturarak iletişimi sürdürür **(SDB2.3, E3.8, D14.1)**.

Sürecin sonunda öğrenciler öğrendikleri sesletim unsurlarını farklı bağlamlarda kullanarak kalıcı hâle getirir. Öğrenciler hem konuşma hem de çevreyle ilgili anlatım etkinliklerinde doğru telaffuz, vurgu ve tonlamayı doğal bir şekilde kullanır; farklı kişilerle iletişim kurarken, kendi çevre alışkanlıklarını anlatırken ve yaşadıkları çevreyi tanıtırken sesletim özelliklerini bağlama uygun biçimde düzenler, kendi yaşamlarına uyarlayarak kullanır ve sesletim tercihlerini bilinçli biçimde değerlendirir **(SDB3.1, KB2.15, KB2.17)**.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

1. Etkinlik: Çevre Alışkanlıklarını Karşılaştır ve Genişlet

Öğrencilere çevreyi koruma alışkanlıkları, geri dönüşüm uygulamaları ve günlük yaşam davranışlarıyla ilgili kısa ifadeler verilebilir. İfadelerde çevreyi koruma, tasarruf yapma, geri dönüşüm kullanma, doğal çevreyi temiz tutma gibi günlük yaşam durumları yer alabilir. Öğrenciler verilen ifadeleri inceleyerek benzer ve farklı çevre alışkanlıklarını belirleyebilir. Ardından öğrencilerden aynı çevre davranışını farklı biçimlerde ifade etmeleri ve kendi günlük yaşam alışkanlıklarıyla ilişkilendirerek yeni cümleler oluşturmaları istenebilir.

Öğrencilerden çevreyle ilgili kısa ifadeleri genişleterek neden-sonuç, öneri veya alışkanlık bildiren yapılarla yeniden düzenlemeleri beklenebilir. Öğrenciler oluşturdukları yeni ifadeleri arkadaşlarının ifadeleriyle karşılaştırabilir ve hangi çevre alışkanlıklarının günlük yaşam için daha uygun olduğunu temel düzeyde ifade edebilir. Böylece öğrencilerin çevreyi koruma alışkanlıkları, günlük yaşam davranışları ve ortak sorumluluklarla ilgili dili farklı bağlamlarda esnek biçimde kullanmaları desteklenebilir.

2. Etkinlik: Çevre Diyalogunu Düzenle ve Dönüştür

Öğrencilere doğal çevre, geri dönüşüm ve çevreyi koruma alışkanlıklarıyla ilgili kısa ancak eksik veya karışık hazırlanmış diyaloglar verilebilir. Diyaloglarda çevre alışkanlıkları, tasarruf uygulamaları, öneri yapıları veya soru-cevap ifadeleri eksik bırakılmış olabilir. Öğrenciler diyalogları inceleyerek eksik veya yanlış kullanılan ifadeleri belirleyip uygun yapılarla yeniden düzenleyebilir.

Ardından öğrencilerden aynı diyalogu farklı günlük yaşam durumlarına göre yeniden oluşturmaları beklenebilir. Öğrenciler bir diyalogu arkadaş konuşması biçiminde, diğerini ise çevre temizliği veya geri dönüşüm etkinliğiyle ilgili bir paylaşım şeklinde yeniden düzenleyebilir. Diyaloglara yeni soru, görüş ve öneri ifadeleri ekleyerek konuşmaları genişletmeleri teşvik edilebilir. Böylece öğrencilerin çevre ve sürdürülebilir yaşamla ilgili iletişim durumlarında dili bağlama uygun ve işlevsel biçimde yeniden yapılandırmaları desteklenebilir.

Destekleme

1. Etkinlik: Eksik Çevre İfadelerini Tamamla

Öğrencilere çevreyi koruma alışkanlıkları, geri dönüşüm uygulamaları ve günlük yaşam davranışlarıyla ilgili eksik bırakılmış temel ifadelerin yer aldığı kartlar verilebilir. Kartlarda "Su tasarrufu ...", "Çevreyi temiz ...", "Geri dönüşüm kutusuna ..." gibi temel yapılar bulunabilir. Öğrenciler uygun sözcük ve ifadeleri seçerek eksik cümleleri tamamlayabilir. Ardından öğrenciler tamamladıkları ifadeleri sesli olarak tekrar eder ve kısa soru-cevap çalışmaları yapabilir. Böylece öğrencilerin çevreyle ilgili temel sözcük ve yapıları doğru biçimde kullanmaları desteklenebilir.

2. Etkinlik: Görsele Bak, Eşleştir ve Söyle

Öğrencilere doğal çevre, geri dönüşüm uygulamaları, çevre temizliği ve günlük çevre alışkanlıklarını yansıtan görseller ile bu görsellere ait kısa ifadeler verilebilir. Öğrenciler doğru ifadeyi uygun görselle eşleştirebilir. Eşleştirme sonrasında öğrenciler görseller hakkında temel cümleler kurabilir ve günlük yaşamlarında çevreyi korumak için yaptıkları davranışları ifade edebilir. Böylece öğrencilerin çevreyi koruma alışkanlıkları, doğal çevre ve geri dönüşümle ilgili temel sözcük ve yapıları tanımaları ve kullanmaları desteklenebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

